

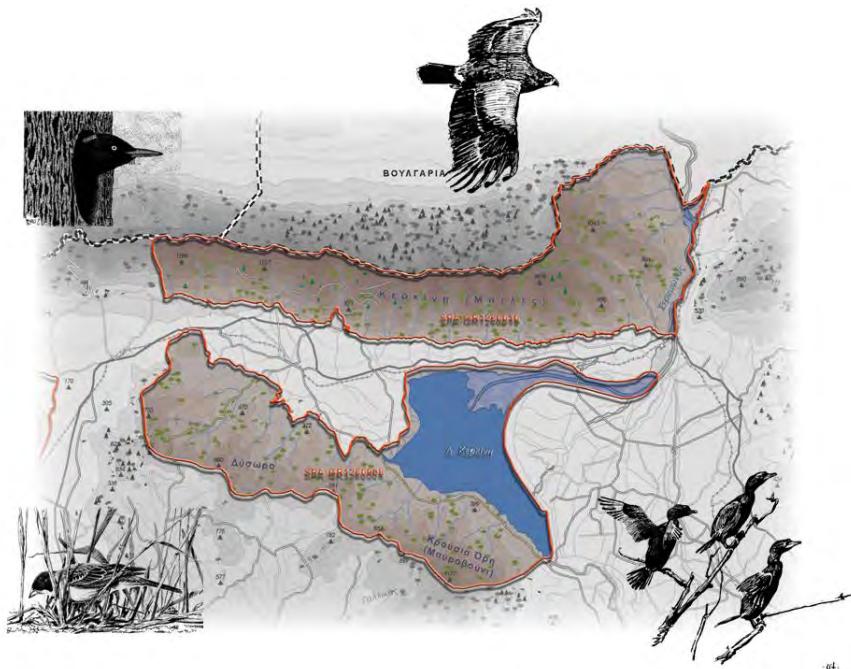
Αναθέτουσα Αρχή:

Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. - Δ/νση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού Τμήμα Διαχείρισης
Φυσικού Περιβάλλοντος

**Προσδιορισμός συμβατών δραστηριοτήτων
σε σχέση με τα είδη χαρακτηρισμού
των Ζωνών Ειδικής Προστασίας
της ορνιθοπανίδας**

Παραδοτέο 8

**Οδηγός οικολογικών απαιτήσεων, απειλών
και ενδεδειγμένων μέτρων για τα είδη
χαρακτηρισμού**

Ανάδοχος:

**Γραφείο Μελετών
ΤΑΣΟΣ ΔΗΜΑΛΕΞΗΣ**

Ιούλιος 2009

Ομάδα μελέτης:

Τάσος Δημαλέξης	Δρ Βιολογίας	Ανάδοχος & Επιστημονικός Υπεύθυνος του έργου
Θάνος Καστρίτης	Δρ Ωκεανογραφίας	Συντονισμός του έργου, Συντονισμός ομάδας οικολογικών απαιτήσεων
Κώστας Γρίβας	Γεωπόνος MSc	Συντονισμός ομάδας απειλών/μέτρων διατήρησης ειδών χαρακτηρισμού
Άρης Μανωλόπουλος	Περιβαλλοντολόγος	Σχεδιασμός και ανάπτυξη Βάσης Δεδομένων
Νίκη Καρδακάρη	Ορνιθολόγος	Ομάδα οικολογικών απαιτήσεων
Λευτέρης Κακαλής	Δασολόγος - Ορνιθολόγος	Ομάδα οικολογικών απαιτήσεων
Σταύρος Ξηρουχάκης	Δρ Βιολογίας	Ομάδα οικολογικών απαιτήσεων
Χρήστος Τσαϊτουριδης	Δρ Νομικής	Νομικός σύμβουλος
Clairie Papazoglou	Regional Director of European Division, BirdLife International	Επιστημονικός σύμβουλος
Boris Barov	European Conservation Manager, BirdLife International	Επιστημονικός σύμβουλος

Πίνακας Περιεχομένων

Λατινική ονομασία	Ελληνική ονομασία	Σελίδα
<i>Pandion haliaetus</i>	Ψαραετός	1
<i>Pernis apivorus</i>	Σφηκιάρης	3
<i>Milvus migrans</i>	Τσίφτης	5
<i>Haliaeetus albicilla</i>	Θαλασσαετός	7
<i>Gypaetus barbatus</i>	Γυπαετός	11
<i>Neophron percnopterus</i>	Ασπροπάρης	15
<i>Gyps fulvus</i>	Όρνιο	19
<i>Aegypius monachus</i>	Μαυρόγυπας	23
<i>Circaetus gallicus</i>	Φιδαετός	25
<i>Circus aeruginosus</i>	Καλαμόκιρκος	27
<i>Circus cyaneus</i>	Χειμωνόκιρκος	29
<i>Circus macrourus</i>	Στεπόκιρκος	31
<i>Circus pygargus</i>	Λιβαδόκιρκος	33
<i>Accipiter brevipes</i>	Σαΐνι	35
<i>Buteo buteo</i>	Γερακίνα	37
<i>Aquila pomarina</i>	Κραυγαετός	39
<i>Aquila clanga</i>	Στικταετός	41
<i>Aquila heliaca</i>	Βασιλαετός	43
<i>Aquila chrysaetos</i>	Χρυσαετός	47
<i>Hieraetus fasciatus</i>	Σπιζαετός	51
<i>Hieraetus pennatus</i>	Γερακαετός	55
<i>Falco naumanni</i>	Κιρκινέζι	59
<i>Falco tinnunculus</i>	Βραχοκιρκίνεζο	63
<i>Falco vespertinus</i>	Μαυροκιρκίνεζο	65
<i>Falco eleonorae</i>	Μαυροπετρίτης	67
<i>Falco columbarius</i>	Νανογέρακο	71
<i>Falco biarmicus</i>	Χρυσογέρακο	73
<i>Falco peregrinus</i>	Πετρίτης	77
<i>Buteo rufinus</i>	Αετογερακίνα	81
<i>Tyto alba</i>	Τυτώ	83
<i>Otus scops</i>	Γκιώνης	85
<i>Bubo bubo</i>	Μπούφος	87
<i>Strix aluco</i>	Χουχουριστής	89
<i>Athene noctua</i>	Κουκουβάγια	91
<i>Asio flammeus</i>	Βαλτόμπουφος	93
<i>Calonectris diomedea</i>	Αρτέμης	95
<i>Puffinus yelkouan</i>	Μύχος	97
<i>Hydrobates pelagicus</i>	Υδροβάτης	101
<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	Θαλασσοκόρακας	103
<i>Larus audouinii</i>	Αιγαιόγλαρος	105
<i>Larus canus</i>	Θυελλόγλαρος	109
<i>Larus cachinnans</i>	Ασημόγλαρος της Κασπίας	111
<i>Larus fuscus</i>	Μελανόγλαρος	113
<i>Larus ridibundus</i>	Καστανοκέφαλος Γλάρος	115

<i>Larus genei</i>	Λεπτόραμφος Γλάρος	117
<i>Larus melanocephalus</i>	Μαυροκέφαλος Γλάρος	121
<i>Larus minutus</i>	Νανόγλαρος	125
<i>Sterna nilotica</i>	Γελογλάρον	129
<i>Sterna caspia</i>	Καρατζάς	133
<i>Sterna sandvicensis</i>	Χειμωνογλάρον	135
<i>Sterna hirundo</i>	Ποταμογλάρον	139
<i>Sterna albifrons</i>	Νανογλάρον	143
<i>Chlidonias hybrida</i>	Μουστακογλάρον	147
<i>Chlidonias leucopterus</i>	Αργυρογλάρον	149
<i>Chlidonias niger</i>	Μαυρογλάρον	151
<i>Phoenicopterus roseus</i>	Φοινικόπτερο	153
<i>Haematopus ostralegus</i>	Στρειδοφάγος	155
<i>Himantopus himantopus</i>	Καλαμοκανάς	157
<i>Recurvirostra avosetta</i>	Αβοκέτα	159
<i>Vanellus vanellus</i>	Καλημάνα	161
<i>Vanellus spinosus</i>	Αγκαθοκαλημάνα	165
<i>Pluvialis apricaria</i>	Βροχοπούλι	167
<i>Pluvialis squatarola</i>	Αργυροπούλι	169
<i>Charadrius hiaticula</i>	Αμμοσφυριχτής	171
<i>Charadrius dubius</i>	Ποταμοσφυριχτής	173
<i>Charadrius alexandrinus</i>	Θαλασσοσφυριχτής	175
<i>Lymnocryptes minimus</i>	Κουφομπεκάτσινο	177
<i>Gallinago gallinago</i>	Μπεκατσίνι	179
<i>Limosa limosa</i>	Λιμόζα	181
<i>Limosa lapponica</i>	Θαλασσολιμόζα	183
<i>Numenius phaeopus</i>	Σιγλίγουρος	185
<i>Numenius tenuirostris</i>	Λεπτομύτα	187
<i>Numenius arquata</i>	Τουρλίδα	189
<i>Tringa erythropus</i>	Μαυρότρυγγας	191
<i>Tringa totanus</i>	Κοκκινοσκέλης	193
<i>Tringa stagnatilis</i>	Βαλτότρυγγας	195
<i>Tringa nebularia</i>	Πρασινοσκέλης	197
<i>Tringa ochropus</i>	Δασότρυγγας	199
<i>Tringa glareola</i>	Λασπότρυγγας	201
<i>Actitis hypoleucos</i>	Ακτίτης	203
<i>Arenaria interpres</i>	Χαλικοκυλιστής	205
<i>Calidris canutus</i>	Κοκκινοσκαλίδρα	207
<i>Calidris alba</i>	Λευκοσκαλίδρα	209
<i>Calidris minuta</i>	Νανοσκαλίδρα	211
<i>Calidris temminckii</i>	Σταχτιά Νανοσκαλίδρα	213
<i>Calidris alpina</i>	Λασποσκαλίδρα	215
<i>Calidris ferruginea</i>	Δρεπανοσκαλίδρα	217
<i>Limicola falcinellus</i>	Ραβδοσκαλίδρα	219
<i>Philomachus pugnax</i>	Μαχητής	221
<i>Glareola pratincola</i>	Νεροχελίδονο	223
<i>Ciconia nigra</i>	Μαύρος Πελαργός	227
<i>Ciconia ciconia</i>	Λευκός Πελαργός	229
<i>Plegadis falcinellus</i>	Χαλκόκοτα	233

<i>Platalea leucorodia</i>	Χουλιαρομύτα	237
<i>Botaurus stellaris</i>	Ήταιρος	239
<i>Ixobrychus minutus</i>	Μικροτσικνιάς	243
<i>Nycticorax nycticorax</i>	Νυχτοκόρακας	247
<i>Ardeola ralloides</i>	Κρυπτοτσικνιάς	251
<i>Ardea cinerea</i>	Σταχτοτσικνιάς	255
<i>Ardea purpurea</i>	Πορφυροτσικνιάς	259
<i>Casmerodius albus</i>	Αργυροτσικνιάς	263
<i>Egretta garzetta</i>	Λευκοτσικνιάς	267
<i>Pelecanus onocrotalus</i>	Ροδοπελεκάνος	271
<i>Pelecanus crispus</i>	Αργυροπελεκάνος	273
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	Λαγγόνα	277
<i>Phalacrocorax carbo</i>	Κορμοράνος	281
<i>Anser albifrons</i>	Ασπρομέτωπη Χήνα	285
<i>Anser erythropus</i>	Νανόχηνα	287
<i>Anser anser</i>	Σταχτόχηνα	289
<i>Branta ruficollis</i>	Κοκκινόχηνα	291
<i>Cygnus olor</i>	Κύκνος	293
<i>Tadorna ferruginea</i>	Καστανόπαππια	295
<i>Tadorna tadorna</i>	Βαρβάρα	297
<i>Anas strepera</i>	Καπακλής	299
<i>Anas penelope</i>	Σφυριχτάρι	301
<i>Anas platyrhynchos</i>	Πρασινοκέφαλη Πάπια	303
<i>Anas clypeata</i>	Χουλιαρόπαππια	307
<i>Anas acuta</i>	Ψαλίδα	309
<i>Anas querquedula</i>	Σαρσέλα	311
<i>Anas crecca</i>	Κιρκίρι	313
<i>Netta rufina</i>	Φερεντίνι	315
<i>Aythya ferina</i>	Γκισάρι	317
<i>Aythya nyroca</i>	Βαλτόπαππια	321
<i>Aythya fuligula</i>	Μαυροκέφαλη Πάπια	325
<i>Bucephala clangula</i>	Βουκεφάλα	327
<i>Mergellus albellus</i>	Νανοπρίστης	329
<i>Mergus serrator</i>	Θαλασσοπρίστης	331
<i>Mergus merganser</i>	Χηνοπρίστης	333
<i>Oxyura leucocephala</i>	Κεφαλούδι	335
<i>Gavia arctica</i>	Λαμπροβούτι	337
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Νανοβουτηχτάρι	339
<i>Podiceps grisegena</i>	Κοκκινοβουτηχτάρι	341
<i>Podiceps cristatus</i>	Σκουφοβουτηχτάρι	343
<i>Podiceps nigricollis</i>	Μαυροβουτηχτάρι	345
<i>Porzana parva</i>	Μικροπουλάδα	347
<i>Porzana porzana</i>	Στικτοπουλάδα	349
<i>Fulica atra</i>	Φαλαρίδα	351
<i>Bonasa bonasia</i>	Δασόκοτα	355
<i>Tetrao urogallus</i>	Αγριόκουρκος	357
<i>Columba palumbus</i>	Φάσσα	359
<i>Dendrocopos medius</i>	Μεσαίος Δρυοκολάπτης	361
<i>Dendrocopos leucotos</i>	Λευκονώτης Δρυοκολάπτης	365

<i>Dendrocopos syriacus</i>	Βαλκανικός Δρυοκολάπτης	367
<i>Picoides tridactylus</i>	Τριδάχτυλος Δρυοκολάπτης	369
<i>Dryocopus martius</i>	Μαύρος Δρυοκολάπτης	371
<i>Picus viridis</i>	Πράσινος Δρυοκολάπτης	373
<i>Picus canus</i>	Σταχτής Δρυοκολάπτης	375
<i>Parus lugubris</i>	Κλειδωνάς	377
<i>Phylloscopus bonelli</i>	Βουνοφυλλοσκόπος	379
<i>Sitta krueperi</i>	Τουρκοτσοπανάκος	381
<i>Ficedula semitorquata</i>	Δρυομυγοχάφτης	383
<i>Ficedula parva</i>	Νανομυγοχάφτης	385
<i>Alectoris graeca</i>	Πετροπέρδικα	387
<i>Alectoris chukar</i>	Νησιώτικη Πέρδικα	389
<i>Coturnix coturnix</i>	Ορτύκι	391
<i>Otis tarda</i>	Μεγάλη Ωτίδα	393
<i>Crex crex</i>	Ορτυκομάνα	395
<i>Burhinus oedicnemus</i>	Πετροτουρλίδα	397
<i>Streptopelia turtur</i>	Τρυγόνι	401
<i>Tachymarptis melba</i>	Βουνοσταχτάρα	403
<i>Apus apus</i>	Σταχτάρα	405
<i>Coracias garrulus</i>	Χαλκοκουρούνα	407
<i>Merops apiaster</i>	Μελισσοφάγος	409
<i>Lanius collurio</i>	Αετομάχος	411
<i>Lanius minor</i>	Σταχτοκεφαλάς	415
<i>Lanius senator</i>	Κοκκινοκεφαλάς	419
<i>Lanius nubicus</i>	Παρδαλοκεφαλάς	421
<i>Oriolus oriolus</i>	Συκοφάγος	423
<i>Pyrrhocorax pyrrhocorax</i>	Κοκκινοκαλιακούδα	425
<i>Pyrrhocorax graculus</i>	Κιτρινοκαλιακούδα	427
<i>Corvus monedula</i>	Κάργια	429
<i>Riparia riparia</i>	Οχθοχελίδονο	431
<i>Hirundo rustica</i>	Σταυλοχελίδονο	433
<i>Delichon urbicum</i>	Σπιτοχελίδονο	435
<i>Calandrella brachydactyla</i>	Μικρογαλιάντρα	437
<i>Galerida cristata</i>	Κατσουλιέρης	441
<i>Alauda arvensis</i>	Σιταρήθρα	443
<i>Hippolais pallida</i>	Ωχροστριτσίδα	447
<i>Hippolais olivetorum</i>	Λιοστριτσίδα	449
<i>Sylvia nisoria</i>	Γερακοτσιροβάκος	451
<i>Sylvia hortensis</i>	Μελωδοτσιροβάκος	453
<i>Sylvia rueppelli</i>	Αιγαιοτσιροβάκος	455
<i>Sylvia melanocephala</i>	Μαυροτσιροβάκος	457
<i>Sylvia cantillans</i>	Κοκκινοτσιροβάκος	459
<i>Sitta neumayer</i>	Βραχοσποπανάκος	461
<i>Tichodroma muraria</i>	Τοιχοδρόμος	463
<i>Oenanthe hispanica</i>	Ασπροκωλίνα	465
<i>Monticola saxatilis</i>	Πυροκότσυφας	467
<i>Monticola solitarius</i>	Γαλαζοκότσυφας	469
<i>Passer hispaniolensis</i>	Χωραφοσπουργίτης	471
<i>Montifringilla nivalis</i>	Χιονόστρουθος	473

**Προσδιορισμός συμβατών δραστηριοτήτων σε σχέση με τα είδη χαρακτηρισμού των ΖΕΠ της ορνιθοπανίδας
Οδηγός οικολογικών απαιτήσεων, απειλών και ενδεδειγμένων μέτρων για τα είδη χαρακτηρισμού**

<i>Prunella collaris</i>	Χιονοψάλτης	475
<i>Motacilla flava</i>	Κιτρινοσουσουράδα	477
<i>Anthus campestris</i>	Ωχροκελάδα	479
<i>Miliaria calandra</i>	Τσιφτάς	481
<i>Emberiza cirlus</i>	Σιρλοτσίχλονο	485
<i>Emberiza cia</i>	Βουνοτσίχλονο	487
<i>Emberiza cineracea</i>	Σμυρνοτσίχλονο	489
<i>Emberiza hortulana</i>	Βλαχοτσίχλονο	491
<i>Emberiza caesia</i>	Φρυγανοτσίχλονο	495
<i>Emberiza melanocephala</i>	Αμπελουργός	499

Pandion haliaetus

Κοινό Όνομα

Ψαραετός

Σκίτσο από Ren Hathaway

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Ψαραετός παρατηρείται κατά την μετανάστευση σε παράκτιους υγροτόπους και νησιά και όχι τόσο σε εσωτερικά ύδατα ή ποτάμια. Στην Κρήτη παρατηρείται συχνά σε μεγάλο υψόμετρο να διασχίζει τους μεγάλους ορεινούς όγκους του νησιού (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Ψαραετός φωλιάζει σε δέντρα σε παραποτάμια δάση ή συστάδες κοντά σε μεγάλους υγροτόπους με πλούσια ιχθυαποθέματα αλλά και στο έδαφος σε νησίδες και παράκτια βράχια σε ορισμένα νησιά της Μεσογείου (Cramp & Simmons 1980, Moson 2001, Casado & Ferrer 2005, Dennis 2007).

Τροφική οικολογία: Το ενδιαίτημα τροφοληψίας του είδους περιλαμβάνει όλους τους τύπους φυσικών ή τεχνητών υγροτόπων με την προϋπόθεση να υπάρχει άφθονη τροφή (Francour & Thibault 1996, Casado & Ferrer 2005, Watts & Paxton 2007, Castellanos-Vera & Rivera 2007, Marquiss et al. 2007)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
815	Λιμνοθάλασσες
817	Αλμυρά έλη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η καταστροφή των παραποτάμιων δασών και συστάδων καθώς και η όχληση σε βραχώδεις ακτές όπου φωλιάζει (Tucker & Heath 1994, Saurola 1997, Newbrey et al. 2005). Επίσης η ανεξέλεγκτη χρήση φυτοφαρμάκων και άλλων αγροχημικών που περνούν διαμέσου του νερού στην τροφική αλυσίδα (Wiemeyer et al. 1980, Hakkinen & Hasanen 1980, Toschik et al. 2006).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας: Η υποβάθμιση και συρρίκνωση των υγροτόπων.

Άμεσες απειλές: Το είδος πέφτει συχνά θύμα λαθροθηρίας ενώ οι φωλιές του καταστρέφονται διότι θεωρείται ανταγωνιστής των αλιευτικών δραστηριοτήτων του ανθρώπου.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η υποβάθμιση ή συρρίκνωση των υγροτόπων και των παράκτιων οικοσυστημάτων καθώς και άμεση καταδίωξη από τον ανθρώπο.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

503	Καταδίωξη από συγκεκριμένους χρήστες ως επιβλαβή
510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
511	Ακατάλληλη διαχείσιση δασών
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμαν ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Casado, E. & M. Ferrer (2005) Analysis of reservoir selection by wintering Ospreys (*Pandion haliaetus haliaetus*) in Andalusia, Spain: A potential tool for reintroduction. *Journal of Raptor Research* 39: 168-173.
- Castellanos-Vera, A. & E. Rivera, E. (2007) Hunting patterns and success of an osprey (*Pandion haliaetus*) population at Magdalena Bay, Baja California Sur, Mexico. *Ciencias Marinas* 33 : 325-333.
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) *Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic*. Oxford University Press.
- Dennis, T.E. (2007) Reproductive activity in the Osprey (*Pandion haliaetus*) on Kangaroo Island, South Australia. *Emu* 107: 300-307.
- Francour, P. & J-C. Thibault (1996) The diet of breeding Osprey *Pandion haliaetus* on Corsica: Exploitation of a coastal marine environment. *Bird Study* 43: 129-133.
- Hakkinen, H. & E. Hasanen (1980) Mercury in eggs and nestlings of the osprey (*Pandion haliaetus*) in Finland and its bioaccumulation from fish. *Annales Zoologici Fennici* 17 : 131-139.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) *The birds of Greece*. C. Helm, A & C Black, London.
- Marquiss, M., Robinson, L. & E. Tindal (2007) Marine foraging by Ospreys in southwest Scotland: Implications for the species' distribution in western Europe. *British Birds* 100: 456-465.
- MONSON, C.S. (2001) Ground-nesting ospreys in Utah. *Journal of Raptor Research* 35: 257-258.
- Newbrey, J.L., Bozek, M.A. & N.D. Niemuth (2005) Effects of lake characteristics and human disturbance on the presence of piscivorous birds in northern Wisconsin, USA. *Waterbirds* 28: 478-486.
- Saurola, P.L. (1997) The osprey (*Pandion haliaetus*) and modern forestry: A review of population trends and their causes in Europe. *Journal of Raptor Research* 31: 129-137.
- Toschik, P.C., Christman, M.C., Rattner, B.A. & M.A. Ottlinger (2006) Evaluation of osprey habitat suitability and interaction with contaminant exposure. *Journal of Wildlife Management* 70: 977-988.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) *Birds in Europe: Their conservation status*. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)
- Watts, B.D. & B.J. Paxton (2007) Ospreys of the Chesapeake Bay: Population recovery, ecological requirements, and current threats. *Waterbirds*, 30 (SPEC. ISS.): 39-49.
- Wiemeyer, S.N., Lamont, T.G. & L.N Locke (1980) Residues of environmental pollutants and necropsy data for Eastern United States ospreys, 1964-1973. *Estuaries* 3: 155-167.

Pernis apivorus

Κοινό Όνομα

Σφηκιάρης

Σκίτσο από Jens Overgaard Christensen

Καθεστώς Παρουσίας	Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης
---------------------------	--

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	1,000	2,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Σφηκιάρης έχει ευρεία κατανομή στην Ελλάδα αν και ο κύριος πληθυσμός του συναντάται στην βόρειο Ελλάδα (Μακεδονία, Θράκη). Επίσης αρκετά κοινό είδος κατά τις μεταναστεύσεις όπου μεγάλες ομάδες των 20-50 ατόμων παρατηρούνται συχνά στα νησιά του ανατολικού Αιγαίου και την Κρήτη (Handrinos & Akriotis 1997, Agostini et al. 2007).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Τυπικά δασόβιο είδος ο Σφηκιάρης φωλιάζει σε ώριμα δέντρα κυρίως φυλλοβόλων δασών (Cramp & Simmns 1980, Amcoff et al. 1994, Tucker & Heath 1994).

Τροφική οικολογία:

Ο βιότοπος κυνηγίου περιλαμβάνει ποικιλία δασικών οικοσυστημάτων (φυλλοβόλα, κωνοφόρα, π.χ. Quercus spp., Pinus spp., Fagus spp.) αλλά με βασική προϋπόθεση την ύπαρξη ξέφωτων και ανοιχτών συστάδων και εκτεταμένων οικότονων όπου κυνηγά την τροφή του. Η διαίτα του αποτελείται κυρίως από έντομα (μέλισσες και σφήκες καθώς και τις κηρήθρες με τις λάρβες) αλλά και ερπετά, θηλαστικά, πουλιά αλλά και φρούτα (Voskamp 2000, Ferguson-Lee & Christie 2001, Gensbol & thiede 2008).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η διατήρηση ώριμων δέντρων και των δασικών ξέφωτων.

Κυρίτερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

252	Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση
253	Πλατύφυλλα αείφυλλα δάση
255	Μικτά δάση
256	Αυτοφυή δάση κωνοφόρων
257	Οικότονος των δασικών ορίων

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η καταστροφή των δασών και η απομάκρυνση των ώριμων δέντρων υποβαθμίζουν τον βιότοπο φωλιάσματος του Σφηκιάρη. Επίσης η όχληση την αναπαραγωγική περίοδο από υλοτομικές πρακτικές και δραστηριότητες αναψυχής αποτελούν επιπλέον απειλή για την αναπαραγωγική επιτυχία του είδους (Cramp & Simmns 1980, Steiner, H. 2000).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας: Κύριες απειλές για την τροφοληψία του είδους αποτελούν η δάσωση των ξέφωτων και η καταστροφή των βασικών ειδών διατροφής λόγω εκτεταμένης χρήσης εντομοκτόνων.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η καταστροφή των ώριμων δέντρων, των ενδοδασικών διάκενων και η εκτεταμένη χρήση εντομοκτόνων είναι οι βασικές απειλές που αντιμετωπίζει το είδος. Επίσης η άμεση θανάτωση από τον άνθρωπο κατά τις μεταναστεύσεις του.

Κυρίτερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμαν ενδιατημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ενασθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Agostini, N., Cardelli, C. & M. Gustin (2007) Factors shaping pathways of European Honey-buzzards (*Pernis apivorus*) during spring migration in the central Mediterranean basin. *Journal of Raptor Research* 41: 57-61.
- Amcoff, M., Tjernberg, M. & A. Berg (1994) Nest site choice of honey buzzard *Pernis apivorus*. *Ornis Svecica* 4: 145-158. VOSKAMP, P. (2000) Population biology and landscape use of the Honey Buzzard *pernis apivorus* in Salland. *Limosa* 73: 67-76. BirdLife International, 2004. Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status. BirdLife Conservation series No. 12. BirdLife International. Cambridge.
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.
- Ferguson-Lees, J. & Christie, D.A. (2001) Raptors of the world. Helm. London.
- Gensbol, B. & Thiede, W. (2008) Birds of Prey. Collins
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Steiner, H. (2000) Forest fragmentation, competition and climatic dependence in the Honey Buzzard (*Pernis apivorus*). *Journal fur Ornithologie* 141 : 68-76.

Milvus migrans

Κοινό Όνομα

Τσίφτης

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Περιοδικός επισκέπτης, Επιδημιτικό είδος

Σκίτσο από Koen Devos

■ Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 5 20 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος εξαπλώνεται κυρίως στην βόρειο Ελλάδα, Ανατολική Μακεδονία και Θράκη όπου και φωλιάζει. Στους μεγάλους υγροτόπους της βόρειας και δυτικής Ελλάδας παρατηρείται κυρίως το χειμώνα καθώς και στην Κρήτη όπου αρκετά άτομα ξεχειμωνιάζουν κυρίως στο κάμπο της Μεσαράς και τα Αστερούσια όρη στο νομό Ηρακλείου (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

■ Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Τσίφτης φωλιάζει σε δέντρα σε συστάδες φυλλοβόλων αλλά και κωνοφόρων δασών (Cramp & Simmons 1980, Ferguson-Lee & Christie 2001)

Τροφική οικολογία:

Ο Τσίφτης τρέφεται με μία μεγάλη ποικιλία ειδών όπως μικροθηλαστικά, πουλιά, ερπετά, ψάρια, έντομα αλλά και ψοφίμια ή σκουπίδια. Αγελαίο είδος συχνάζει σε χωματερές και κοντά σε στάνες όπου τρέφεται με σκουπίδια ή κοπροφάγα έντομα (π.χ. σκαθάρια). Ο βιότοπος κυνηγίου περιλαμβάνει ανοιχτές εκτάσεις όπως υγροτόπους, καλλιέργειες, λιβάδια αλλά και χέρσα εδάφη συνήθως σε πεδινές περιοχές και κοιλάδες (Sergio & Boto 1999, Sergio et al. 2002, Palomino & Carrascal 2007, Gensbol & Thiede 2008)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Βασικές προϋποθέσεις για την παρουσία του είδους είναι η ύπαρξη ωριμων δέντρων για φώλιασμα και η αφθονία τροφής.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

252	Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση
256	Αυτοφυή δάση κωνοφόρων
263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
264	Θαμνώνες
267	Ξηρά, πυριτικά λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
287	Στάσιμα γλυκά νερά
296	Καλλιεργούμενη γη
300	Άλλες αστικές και βιομηχανικές περιοχές
901	Χωματερές

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Το κλείσιμο των χωματερών και ο σταβλισμός των ζώων είναι βασικές απειλές για τον Τσίφτη. Επίσης το θάψιμο των νεκρών ζώων και γενικά η εγκατάλειψη της νομαδικής κτηνοτροφίας είναι εξίσου σημαντική απειλή (Blanco 1997, Meunier et al. 2000).

Αμεσες απειλές:

Η δευτερογενής δηλητηρίαση λόγω χρήσης δολωμάτων και σε μικρότερο βαθμό η ρύπανση των υδάτων είναι βασικές πηγές θνησιμότητας

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η καταστροφή ωριμών δέντρων, η υγειονομική ταφή απορριμμάτων και των νεκρών ζώων καθώς και η χρήση δηλητηρίων είναι οι κύριες απειλές και αιτίες μείωσης του είδους.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

502	Παράνομη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για έλεγχο "επιβλαβών" θηλαστικών
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M10	Έλεγχος της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Blanco, G. (1997) Role of refuse as food for migrant, floater and breeding Black Kites (*Milvus migrans*). Journal of Raptor Research 31: 71-76.

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Ferguson-Lees, J. & Christie, D.A. (2001) Raptors of the world. Helm. London.

Gensbol, B. & Thiede, W. (2008) Birds of Prey. Collins

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Meunier, F.D., Verheyden, C. & P. Jouventin (2000) Use of roadsides by diurnal raptors in agricultural landscapes. Biological Conservation 92: 291-298.

Palomino, D. & L.M. Carrascal (2007) Habitat associations of a raptor community in a mosaic landscape of Central Spain under urban development. Landscape and Urban Planning 83: 268-274.

Sergio, F. & A. Boto (1999) Nest dispersion, diet, and breeding success of Black Kites (*Milvus migrans*) in the Italian pre-Alps. Journal of Raptor Research 33: 207-217.

Sergio, F., Boto, A., Scandolara, C. & G. Bogliani (2002) Density, nest sites, diet, and productivity of Common Buzzards (*Buteo buteo*) in the Italian pre-Alps. Journal of Raptor Research 36: 24-32.

Haliaeetus albicilla

Κοινό Όνομα

Θαλασσαετός

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Koen Devos

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

6 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος απαντάται σχεδόν σε όλους τους μεγάλους υγροτόπους της βορείου Ελλάδας (Δέλτα Έβρου, Λίμνες Βιστωνίδας & Μητρού, Δέλτα Νέστου, Λίμνη Κερκίνη & Κορώνεια, Δέλτα Αλιάκμονα) (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός Ονομασία

GR1260008 Τεχνητή λίμνη Κερκίνης -
Ορος Κρούσια

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Θαλασσαετός φωλιάζει σε δένδρα, κυρίως σε πεδινά και παραποτάμια δάση καθώς και πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση (Cramp & Simmons 1980, Ferguson-Lees & Christie 2001)

Τροφική οικολογία: Τρέφεται με υδρόβια και παρυδάτια πουλιά, φάρια και λιγότερο με θηλαστικά. Το χειμώνα η μέρος της διάιτας του αποτελείται από πτώματα (Selva et al. 2005). Ο βιότοπος τροφοληψίας του είναι μεγάλα υγροτοπικά συστήματα όπως λίμνες, δέλτα και παραποτάμια δάση (Tucker & Heath 1994, Zawadzka 1999, Sulkava et al. 1997, Gensbol & Thiede 2008, Radović & Mikuska 2009).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Θαλασσαετός χρειάζεται ώριμα δέντρα σε παραποτάμια δάση κοντά σε μεγάλους υγροτόπους πλούσιους σε τροφή (δηλ. πληθυσμούς υδροβιών).

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

252	Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση
256	Αυτοφυή δάση κωνοφόρων
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
815	Λιμνοθάλασσες
817	Αλμυρά έλη
820	Παλιοροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιοροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η καταστροφή των παραποτάμιων δασών με συστάδες ώριμων δέντρων στερεί από το είδος πολύτιμο βιότοπο φωλιάσματος (Rosenwald & Löhmus 2003). Επίσης η χρήση φυτοφαρμάκων έχει αρνητικές επιπτώσεις στην αναπαραγωγική επιτυχία του είδους αν και η ακριβείς επίδραση τους παραμένει άγνωστη. Επίσης η όχληση είναι σοβαρή απειλή ειδικά σε θέσει φωλιάσματος σε μεμονωμένα δέντρα σε απομονωμένες πεδινές συστάδες (Jerrentrup 1988, Χανδρινός 1992, Tucker & Heath 1994).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας: Η καταστροφή και υποβάθμιση των υγροτόπων ήταν και είναι η βασική αιτία συρρίκνωσης του πληθυσμού του είδους. (Tucker & Heath 1994)

Αμεσες απειλές:

Η άμεση φόνευση, η μολυβδίαση από την κατανάλωση τραυματισμένων ή νεκρών θηραματικών ειδών είναι ορισμένες από τις βασικές αιτίες επιπλέον θνητιμότητας του είδους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος	
303	Ανανεώσιμες μορφές ενέργειας: Αιολικά Πάρκα
501	Κυνήγι-λαθροθηριά-παγιδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
502	Παρανόμη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για έλεγχο "επιβλαβών" θηλαστικών
505	Εκ λάθους θανάτωση από κυνήγι ή λαθροθηρία
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών
603	Άλλες οχλούσες δραστηριότητες (στρατιωτικές ασκήσεις, επιστημονική έρευνα, βανδαλισμοί)
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
902	Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
907	Στερεά απορρίματα και απόβλητα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M10 Έλεγχος της παρανόμης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Ψυχλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Ferguson-Lees, J. & Christie, D.A. (2001) Raptors of the world. Helm. London.

Gensbol, B. & Thiede, W. (2008) Birds of Prey. Collins

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Jerrentrup, H. (1988) White-tailed Eagle: Population developments and threats in the eastern Mediterranean. Proposals for conservation in Greece. In: Ornis Consult (ed): Conservation and Management of the White-tailed Eagle *Haliaeetus albicilla* in the European Community, Sept. 1988, Copenhagen.

Radović, A. & T. Mikuska (2009) Population size, distribution and habitat selection of the white-tailed eagle *Haliaeetus albicilla* in the alluvial wetlands of Croatia. Biologia, 64: 156-164.

Rosenvald, R. & A. Löhmus (2003) Nesting of the black stork (*Ciconia nigra*) and white-tailed eagle (*Haliaeetus albicilla*) in relation to forest management. Forest Ecology and Management 185: 217-223.

Selva, N., Jerzejewska, B., Jedrzejewski, W. & A. Wajrak (2005) Factors affecting carcass use by a guild of scavengers in European temperate woodland. Canadian Journal of Zoology 83: pp. 1590-1601.

Sulkava, S., TornberG, R. & J. Koivusaari (1997) Diet of the white-tailed eagle *Haliaeetus albicilla* in Finland. Ornis Fennica 74: 65-78.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife

Conservation Series No 3)

Zawadzka, D. (1999) Feeding habits of the Black Kite *Milvus migrans*, Red Kite *Milvus milvus*, White-tailed Eagle *Haliaeetus albicilla* and Lesser Spotted Eagle *Aquila pomarina* in Wigry National Park (NE Poland. *Acta Ornithologica* 34 : 65-75.

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Gypaetus barbatus

Κοινό Όνομα

Γυπαετός

Σκίτσο από Koen Devos

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 5 6 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος απαντάται μόνο στην Κρήτη σε όλους τους ορεινούς όγκους αλλά και σε ημιορεινές περιοχές πάνω από την ισούψη των 400 m. Επίσης δεν είναι σπάνιος σε παράκτιες περιοχές με απότομα βράχια με κατάλληλο βιότοπο φωλιάσματος και τροφοληψίας (Xirouchakis et al. 2001).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR1250001	Ορος Ολυμπος	GR2410002	Εθνικός Δρυμός Παρνασσού	GR2450007	Κορυφές όρους Γκιών. χαράδρα Ρεκά, Λαζόδ και Βαθιά Λάκκα
GR4320014	Νοτιοδυτική Θρυπτή (Κουφωτό)	GR4330006	Σωρός - Αγκάθι - Κέδρος	GR4330007	Κουρταλιώτικο Φαρά' Φαράγγι Πρέβελη		
GR4340016	Μετεριζια Αγιος Δίκαιος - Τσουνάρα - Βιτσιλιά Λευκών Όρεων						

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Γυπαετός φωλιάζει σε βράχια σε ορθοπλαγιές ή φαράγγια προτιμώντας κοιλότητες με βραχοσκεπή και μικρές σπηλιές (Cramp & Simmons 1978, Xirouchaki 2003)

Τροφική οικολογία:

Τυπικό είδος της ορεινής και υποαλπικής ζώνης συναντάται πάνω από το δασοόριο σε ανοιχτές εκτάσεις με αραιή βλάστηση όπως αλπικά λιβάδια και ορεινούς λιθώνες (Tucker & Heath 1994). Ο Γυπαετός τρέφεται με κόκκαλα ζώων μικρού έως μετρίου μεγέθους κυρίως άγριων ή κατοικιδιων οπληφόρων αλλά και με μικρότερα είδη όπως μικρά θηλαστικά, τρωκτικά αλλά μικρόπουλα που εντοπίζει πετώντας σε χαμηλό ύψος πάνω από τα αλπικά λιβάδια (Brown & Plug 1990, Heredia & Heredia 1991). Επίσης οι χελώνες τις οποίες συλλαμβάνει ζωντανές αποτελούν μέρος της διατροφής του σε ορισμένες περιοχές της Βαλκανικής (Grubač 1985).

Θήρευση: Ο Κόρακας αποτελεί θηρευτή αυγών και νεοσσών του είδους αλλά όχι σε σημαντικό βαθμό απειλής (Brown 1988).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος χρειάζεται απόστιες, ήσυχες περιοχές με απόκρημνα βράχια για φώλιασμα και ανοικτές ορεινές εκτάσεις όπου ενδημούν πληθυσμοί άγριων οπληφόρων μεσαίου μεγέθους ή συγκεντρώσεις νομαδικών κοπαδιών αιγοπροβάτων για τροφοληψία. Επίσης η ύπαρξη λιθώνων όπου συνηθίζει να σπάζει κόκκαλα και ορθοπλαγιών που ευνοούν την δημιουργία ορεογραφικών ρευμάτων αποτελούν σημαντικές παραμέτρους της ζώνης εξάπλωσης του.

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

263	Σκληρόδυνοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
266	Αλπικά, υποαλπικά και βόρεια εύκρατα λιβάδια
302	Χέρσα εδάφη
821	Εσωτερικοί κρημνοί
822	Λιθώνες και ογκόλιθοι

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η καταστροφή και η υποβάθμιση του βιοτόπου φωλιάσματος σχετίζεται κυρίως με την οικιστική και τουριστική ανάπτυξη ημιορεινών και ορεινών περιοχών και την κατασκευή υποδομών όπως η διάνοιξη δρόμων που αυξάνουν τα επίπεδα όχλησης και διευκολύνουν την

Μεγάλα αρπακτικά

λαθροθηρία (Xirouchakis et al. 2001, Xioruchakis et al. 2003).

Απειλές στο ενδιαιτήμα
τροφοληψίας:

Η εγκατάλειψη και παρακμή της νομαδικής κτηνοτροφίας είναι η σημαντικότερη απειλή για τον βιότοπο τροφοληψίας του είδους (Thibault et al. 1992, Tucker & Heath 1994)

Αμεσες απειλές:

Η χρήση δολωμάτων και η λαθροθηρία παίζουν καθοριστικό ρόλο στην μείωση του είδους. Η σύγκρουση με ανεμογεννήτριες, καλώδια μεταφοράς ορύματος ή χιονοδρομικών εγκαταστάσεων καθώς και φυσικές καταστροφές όπως οι χιονοστιβάδες αναφέρονται για την κεντρική Ευρώπη αλλά δεν θεωρούνται ως σημαντικοί κίνδυνοι για την Ελλάδα. (Heredia & Heredia 1997)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για την καταπολέμηση των επιβλαβών ειδών και η λαθροθηρία αποτελούν τις κυριότερες απειλές. Η έλλειψη τροφής μέσω της παρακμής της παραδοσιακής νομαδικής κτηνοτροφίας καθώς και η όχληση και η υποβάθμιση των βιοτόπου φωλιάσματος και τροφοληψίας με την ανάπτυξη τουριστικών εγκαταστάσεων και ορεινών δρόμων συντελούν καθοριστικά στην περαιτέρω μείωση του είδους.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

109	Εντατικής μορφής και σταβλισμένη κτηνοτροφία
201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
203	Υποδομές τουρισμού-αναψυχής (χιονοδρομικά, γκολφ, γήπεδα, κατασκηνώσεις)
303	Ανανεώσιμες μορφές ενέργειας: Αιολικά Πάρκα
401	Κατασκευή δρόμων όλων των κατηγοριών, καθώς και σιδηροδρομικών γραμμών
502	Παράνομη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για έλεγχο "επιβλαβών" θηλαστικών
503	Καταδίωξη από συγκεκριμένους χρήστες ως επιβλαβή
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπειοντης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M10	Έλεγχος της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντισταθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Brown, C. and Plug, I. (1990) Food choice and diet of the Bearded vulture *Gypaetus barbatus* in Southern Africa. S. Afr. Zool. 25 (3): 169-177

Brown, C.J. (1988) A study of the Bearded vulture in Southern Africa. Unpubl. Ph.D. Thesis. Univ. of Natal.

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Grubač, B. (1985) The death of a female Bearded Vulture (*Gypaetus barbatus*) in Macedonia. - Bulletin "Gypaetus barbatus" 7: 26-27, Zürich.

Heredia, B. & Heredia, R. (1997) European Union Species Action Plan. Lammergeier (*Gypaetus barbatus*).

<http://europa.eu.int/comm/environment/nature/directive/birdspriority.htm>

Heredia, R. & Heredia, B. (1991) (Eds.) El Quebrantahuesos (*Gypaetus barbatus*) en los Pirineos. Características ecológicas y biología de la conservación. ICONA. Madrid.

Thibault, J.C., Vigne, J.D. and Torre, J. (1992) The diet of young Lammergeiers *Gypaetus barbatus* in Corsica: its dependence on extensive grazing. Ibis (135): 42-48

- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)
- Xirouchakis, S & Tsiakiris, R. (2009) Status and population trends of vultures in Greece. In: Donázar, J.A. & Margalida, A. (eds.). Vulture conservation and carcasses management. (in press).
- Xirouchakis, S. (2003) Population trends and aspects of breeding biology of the Bearded Vulture *Gypaetus barbatus* in Crete (1996-2002). In: Proceedings of the international meeting. Conservation and management of Bearded Vulture populations . F. Sarrazin & J-M. Thiollay (Eds.): 61-67. Ligue pour la protection des Oiseaux (LPO). Tende, France.
- Xirouchakis, S., Grivas, C., Probonas, M., Sakoulis, A. & Andreou, G. (2003) Evaluation of actions for the conservation of Bearded Vulture (*Gypaetus barbatus*) in Crete. In: Sarrazin, J-F. & Thiollay, J-M. (Eds): Proceedings of the international meeting. Conservation and management of Bearded Vulture populations. Ligue pour la protection des Oiseaux (LPO), Tende, France, pp. 124-132.
- Xirouchakis, S., Sakoulis, A. & Andreou, G. (2001) The decline of the Bearded vulture *Gypaetus barbatus* in Greece. Ardeola, 48: 183-190.

Neophron percnopterus

Κοινό Όνομα

Ασπροπάρης

Σχίτσο από Juan Varela

Καθεστώς Παρουσίας	Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης
---------------------------	--

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 70 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Η κατανομή του Ασπροπάρηη εντοπίζεται σε τρεις περιοχές της Ελλάδας, τον Έβρο, την Θεσσαλία (ορεινό σύμπλεγμα Αντιχασίων-Μετεώρων) και στην Ήπειρο (περιοχή Κόνιτσας) (Xirouchakis & Tsiakiris 2009).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία
GR1110002	Δάσος Δαδιάς-Σουφλί	GR1110009	Νότιο δασικό σύμπλεγμα Έβρου	GR1110010	Ορεινός Έβρος - κοιλάδες Ερείου
GR1130011	Κοιλάδα Φιλιουρή	GR1240001	Κορυφές όρους Βόρα	GR1240002	Όρη Τζένα
GR1310002	Εθνικός Δρυμός Πίνδου	GR1440005	Ποταμός Πηνειός - Αντιχάσια Όρη	GR2110005	Κοιλάδα Αχελώου
GR2120008	Όρη Παφαμυθιάς, στενά Καλαμά και στενά Αχέροντα	GR2120009	Όρη Τσαμαντά, Φιλιατών, Φαρμακοβούνι, Μεγάλη Ράχη	GR2130002	Κορυφές όρους Σμόλι
GR2130008	Όρος Μιτσικέλι	GR2130009	Όρος Τύμφη (Γκαμήλα)	GR2130010	Όρος Λουσκον, Ωραιόκαστρο, δάσος Μερόπης, κοιλάδα Γόλιμνη Δελβινακίου

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Ασπροπάρης φωλιάζει σε κοιλότητες ή σχισμές βράχων αν και ο ευρύτερος βιότοπος φωλιάσματος μπορεί να περιλαμβάνει δασώδης περιοχές, ποτάμια ή ανοιχτές εκτάσεις με χαμηλή βλάστηση ή καλλιέργειες. Φωλιάζει σε μεμονωμένα ζευγάρια ή σχηματίζει χαλαρές αποικίες (Cramp & Simmons 1980, Tucker & Heath 1994).

Τροφική οικολογία:

Ο Ασπροπάρης είναι σχεδόν παμφάγος. Τρέφεται με πτώματα μικρών ζώων ενώ πολύ συχνά παρατηρείται σε σκουπιδότοπους ή κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις όπου αναζητά υπολείμματα σφαγιών και περιττώματα αιγαποβάτων (Donázar 1993, Handrinos & Akriotis 1997). Επίσης στην περιοχή του Έβρου οι χελώνες αποτελούν βασική πηγή διατροφής τις οποίες συλλαμβάνει ζωντανές. Ο βιότοπος τροφοληψίας περιλαμβάνει ανοιχτές ξηρές πεδιάδες με φούγανα, ή λοφώδεις ημιστεπικές περιοχές (Adamakopoulos et al. 1995).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Διάδομοι μετανάστευσης Βασική μεταναστευτική οδός αποτελούν τα στενά του Βοσπόρου αν και αρκετές παρατηρήσεις συνηγορούν στο γεγονός πως το είδος μετακινείται και διαμέσου του Αιγαίου και την Κρήτη (Handrinos & Akriotis 1997).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος χρειάζεται βραχώδεις σχηματισμούς για φωλιασμα και παραδοσιακές χρήσεις γης, κυρίως εκτατικές μορφές κτηνοτροφίας. Επίσης ο έλεγχος της χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων είναι καθοριστικός παράγοντας για την παρουσία του.

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
302	Χέρσα εδάφη
821	Εσωτερικοί κοημνοί

Απειλές

Αναπαραγωγή

Μεγάλα αρπακτικά

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Το είδος δείχνει αρκετή ανοχή στην ανθρώπινη παρουσία (Mundy et al. 1993). Παρόλα αυτά αυξημένα επίπεδα όχλησης στην επικράτεια φωλιάσματος είναι βασική προϋπόθεση για την αναπαραγωγική επιτυχία των ζευγάρια που φωλιάζουν σε χαμηλά βράχια (Ceballos & Donazar 1989, Tucker & Heath 1994).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Η εντατικοποίηση της κτηνοτροφίας και οι σύγχρονες τεχνικές εκτροφής των ζώων στερούν από το είδος σημαντικές πηγές τροφής. Επίσης εξαφάνιση μερικών μεγάλων αποικιών και η εγκατάλειψη ορισμένων επικρατειών στην κεντρική Ελλάδα συνέπεσε χρονικά με το κλείσιμο γειτονικών χωματερών και την υγειονομική ταφή των απορριμμάτων (Xirouchakis & Tsakiris 2009).

Αμεσες απειλές:

Η άμεση θανάτωση από τον άνθρωπο και η χρήση δηλητηρίων για την καταπολέμηση επιβλαβών ειδών θεωρούνται από τις βασικότερες αιτίες μείωσης του είδους. Η δεύτερη απειλή υφίσταται σταθερά σε όλη την ζώνη κατανομής του και αποτελεί πρώτη αιτία θανάτου για το είδος. Επίσης κτηνοτροφικά φάρμακα, βαρέα μέταλλα και αντιβιοτικά έχουν υποεκτιμηθεί και δείχνουν να παίζουν σημαντικό ρόλο στην μείωση του (Tucker & Heath 1994, Hernández & Margalida 2008).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η εγκατάλειψη της παραδοσιακής κτηνοτροφίας, το κλείσιμο των χωματερών και η χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων αποτελούν τους κρισιμότερους παράγοντες μείωσης του είδους.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

109	Εντατικής μορφής και σταβλισμένη κτηνοτροφία
303	Ανανεώσιμες μορφές ενέργειας: Αιολικά Πάρκα
401	Κατασκευή δρόμων όλων των κατηγοριών, καθώς και σιδηροδρομικών γραμμών
502	Παράνομη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για έλεγχο "επιβλαβών" θηλαστικών
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ίδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M10	Έλεγχος της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Ψυχλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Adamakopoulos, T., Gatzoyannis, S. and Poirazidis, C. (Eds). (1995) Special Environmental Study of Dadia Forest. WWF Greece, Athens.

Ceballos, O. Donazar, J.A. (1989) Factors influencing the breeding density and nest-site selection of the Egyptian Vulture (*Neophron percnopterus*). J. Ornithology 130: 353-359.

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Donazar, J.A. (1993) Los Buitres Ibericos, Biología y Conservación. Reyero, J.M. (ed.) Madrid.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Hernández, M. & Margalida, A. (2008) Poison-related mortality effects in the endangered Egyptian vulture (*Neophron percnopterus*) population in Spain. Eur. J. Wildlife Research DOI 10.1007/s10344-009-0255-6.

MUNDY PJ, BUTCHART D, LEDGER J, PIPER S. 1992. The Vultures of Africa. Academic Press, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife

Conservation Series No 3)

Xirouchakis, S & Tsiakiris, R. (2009) Status and population trends of vultures in Greece. In: Donázar, J.A. & Margalida, A. (eds.). Vulture conservation and carcasses management. (in press).

Gyps fulvus

Κοινό Όνομα

Όρνιο

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σχίτσο από Juan Varela

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	170	200
Διαχείμαση		

Κατανομή

Το είδος διατηρεί αποικίες σε Θράκη, Ήπειρο και Αιτωλοακαρνανία καθώς και σε ορισμένα νησιά των Κυκλαδών (Νάξο, Ηρακλειά) και την Κρήτη (Bouridakis et al. 2004). Πολλά νεαρά άτομα από Βαλκανικές κυριώς χώρες παρατηρούνται το φθινόπωρο κατά την φάση διασποράς τους ή το χειμώνα στην δυτική Ελλάδα και την Θράκη (Skartsis et al. 2008, Xirouchakis & Tsiakiris 2009).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR1110002 Δάσος Δαδιάς-Σουφλί	GR1120004 Στενά Νέστου	GR1130011 Κοιλάδα Φιλιούρη
GR1310002	Εθνικός Δρυμός Πίνδου	GR1420005 Αισθητικό δάσος κοιλάδας Τεμπών	GR1420007 Ορος Όσσα	
GR1420008	Κάτω Ολυμπος, όρος Γοδαμάνι και κοιλάδα Ροδίας	GR2110005 Κοιλάδα Αχελώου	GR2120008 Όρη Παραμυθιάς, στενά Καλαμά και στενά Αχέροντα	
GR2130007	Ορος Λάκμος (Περιστέρι)	GR2310011 Όρος Τσέρεκας (Ακαρνανικά)	GR2310012 Όρη Βάλτου	
GR2310015	Δέλτα Αχελώου, λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιτωλικού και εκβολές Εύηνου, νήσοι Εχινάδες, νήσος Πεταλάς, δυτικός Αράκυνθος και στενά Κλεισούρας	GR2320004 Αισθητικό δάσος Καλαβρύτων	GR4310007 Δυτικά Αστερούσια	
GR4310008	Ανατολικά Αστερούσια	GR4310009 Κρουσώνας - Βρωμόνερο Ίδης	GR4310010 Όρος Γιούχτας	
GR4310011	Κορυφή Κούπα (Δυτική Κρήτη)	GR4320010 Λάζαρος Κορυφή - Μαδάρα Δίκτρης	GR4320013 Φαράγγι Σεληνάρι - Βραχάσι	
GR4330006	Σωρός - Αγκάθι - Κέδρος	GR4330008 Πρασσανό Φαράγγι	GR4330009 Όρος Ψηλορείτης (νοτιοδυτικό τμήμα)	

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το όρνιο φωλιάζει κατά οιμάδες 2-18 ζευγαριών πάντα σε βραχώδης ορθοπλαγιές, ασβεστολιθικού κυριώς υποστρώματος (Cramp & Simmons 1980, Donázar 1993), ενώ στα νησιά αρκετές αποικίες εντοπίζονται σε παραλίτια βράχια (Xirouchakis & Mylonas 2004, 2005).

Τροφική οικολογία:

Είδος των ανοικτών εκτάσεων, το Όρνιο συναντάται σε ημιορεινές και ορεινές περιοχές με καλούς πληθυσμούς άγριων οπληφόρων ή εκτατική κτηνοτροφία (Donázar 1993, Handrinos & Akriotis 1997, Xirouchakis & Andreou 2009). Τρέφεται αποκλειστικά με ψοφίμα ζώαν μεγάλου ή μεσαίου μεγέθους, επιλέγοντας τα μαλακά μέρη του σώματος (Tucker & Heath 1994, Xirouchakis 2005). Σχεδόν σε όλη σχεδόν την ζώνη εξάπλωσης του στην δυτική Παλαιαρκτική το είδος ακολουθεί τα νομαδικά κοπάδια στις εποχιακές τους μετακινήσεις. Αποτέλεσμα το χειμώνα να απαντάται σε ημιορεινές περιοχές κοντά σε καλλιέργειες, φυγανότοπους ή χέρσα εδάφη ή οποιοδήποτε τύπο βιοτόπου αρκεί να χρησιμοποιείται ως βιοσκότοπος ενώ το καλοκαίρι σε θαμνώνες, ορεινές καλλιέργειες και κυρίως σε λιβάδια της ορεινής και υπο-αλπικής ζώνης με κτηνοτροφική δραστηριότητα (Handrinos & Akriotis 1997, Xirouchakis & Mylonas 2004). Επίσης η ύπαρξη βράχων και λοφωδών εκτάσεων με χαμηλή βλάστηση διευκολύνει την πτήση του είδους με την χρήση ορογραφικών και θερμικών ζευμάτων.

Θήρευση:

Αν και τα κοράκια έχουν αναφερθεί ως θήρευτές των αυγών του είδους, το φαινόμενο αυτό δεν είναι διαδεδομένο (Houston 1976).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Δύο είναι οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την παρουσία του είδους σε μία περιοχή: 1) η ύπαρξη βραχωδών θέσεων για φώλιασμα και 2) η παρουσία εκτατικής κτηνοτροφίας στην ευρύτερη περιοχή. Οι ανοιχτές εκτάσεις όπως εκτεταμένα λιβάδια και βοσκότοποι είναι επίσης σημαντικές παράμετροι για τον εντοπισμό της τροφής του ενώ το ξηροθερμικό περιβάλλον με ανοιχτές εκτάσεις και λοφώδεις σχηματισμούς ευνοεί την δημιουργία ανοδικών θερμικών ζευμάτων που είναι απαραίτητα για τις μετακινήσεις του.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
266	Αλπικά, υποαλπικά και βόρεια εύκρατα λιβάδια
302	Χέρσα εδάφη
821	Εσωτερικοί κρημνοί

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Η καταστροφή ή υποβάθμιση του βιοτόπου φωλιάσματος του είδους συντελείται μέσω αναπτυξιακών υποδομών (κατασκευή δρόμων, οικισμών, εγκαταστάσεων χειμερινού τουρισμού) και τις εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες (Tucker & Heath 1994, Slotta-Bachmayr et al. 2004).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Βασική απειλή για το είδος είναι η εγκατάλειψη των παραδοσιακών μορφών άσκησης της κτηνοτροφίας και πρακτικών βόσκησης, των ορεινών καλλιεργειών και των αλλαγών χρήσεων γης στα φυσικά αγροσυστήματα (Slotta-Bachmayr et al. 2004).

Αμεσες απειλές:

Κρίσιμος παράγοντας για την εξαφάνιση του είδους αποτελεί η δευτερογενής δηλητηρίαση αποτέλεσμα της παράνομης χρήσης δολωμάτων για τον έλεγχο των σαρκοφάγων θηλαστικών που θεωρούνται «επιβλαβή» στην γεωργία και κτηνοτροφία, με κυριότερο αντιπρόσωπο τον Λύκο (*Canis lupus*). Η λαθροθηρία και η ταρίχευση αποτελούν πρόβλημα αλλά σε μικρότερο βαθμό και εντοπίζονται σε ορισμένες περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας και της Κρήτης. Άλλες πηγές θνητισμότητας αποτελούν ο πνιγμός στην θάλασσα, ταμιευτήρες νερού για άρδευση ή ανοιχτές δεξαμενές απόθεσης λυμάτων (π.χ. ελαιουργικών αποβλήτων), η ηλεκτροπληξία, η σύγκρουση με καλώδια μεταφοράς ζεύματος και η θανάτωση σε πτερωτές ανεμογεννητριών. Η χρήση αντιβιοτικών ή άλλων κτηνοτροφικών φαρμάκων αποτελεί σημαντική απειλή για τα όρνια (*Gyps spp.*) οποία όμως χρήζει διερεύνησης για την Ελλάδα (Bourdakis et al. 2004, Xirouchakis 2004).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η εγκατάλειψη των ορεινών συστημάτων βόσκησης και η παρακμή της νομαδικής κτηνοτροφίας σε συνδυασμό με την χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για τον έλεγχο του πληθυσμού του λύκου έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην μείωση του είδους στην ηπειρωτική Ελλάδα.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

109	Εντατικής μορφής και σταβλισμένη κτηνοτροφία
201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
302	Εξορυκτικές δραστηριότητες: λατομεία-ορυχεία
303	Ανανεώσιμες μορφές ενέργειας: Αιολικά Πάρκα
502	Παράνομη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για έλεγχο "επιβλαβών" θηλαστικών
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M10	Έλεγχος της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων

- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- Bourdakis, S., Alivizatos, H., Azmanis, P., Hallmann, B., Panayotopoulou, M., Papakonstantinou, C., Probonas, N., Rousopoulos, Y., Skartsis, D., Stara, K., Tsiakiris, R. & Xirouchakis, S. (2004) The situation of Griffon Vulture in Greece. In: The Eurasian Griffon Vulture (*Gyps fulvus*) in Europe and the Mediterranean. Status report and Action plan. L. Slotta-Bachmayr, R. Bögel, C.A. Camina (Eds.): 48-56. EGVWG.
- Donazar, J.A. (1993) Los Buitres Ibericos, Biología y Conservacion. Reyero, J.M. (ed.) Madrid.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Houston, D.C. (1976) Breeding of the white - backed and Rueppel's Griffon vultures, *Gyps africanus* and *G. rueppellii*. *Ibis* 118: 14-40.
- Skartsis, T., Vasilakis, D., & Elorriaga, J. 2008. Population trends and conservation of vultures in the National Park of Dadia-Lefkimi-Soufli forest. In: The Dadia - Lefkimi - Soufli National Park, Greece: Biodiversity, Management and Conservation. G. Catsadorakis (Ed.). WWF-Hellas, Athens. (in press).
- Slotta-Bachmayr, L. Bögel, R. & Camina, C.A. (Eds) (2004) The situation of Griffon Vulture in Greece. In: The Eurasian Griffon Vulture (*Gyps fulvus*) in Europe and the Mediterranean. Status report and Action plan.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)
- Xirouchakis S.M. & G. Andreou (2009) Foraging behaviour and flight characteristics of griffon vultures (*Gyps fulvus*) in the island of Crete (Greece) *Wildlife Biology* 15: 1-16.
- Xirouchakis, S. (2004) Causes of raptor mortality in Crete. In: Meyburg, B-U & R. Chancellor (Eds): *Raptors Worldwide*, pp: 849-860. WWGBP/MME.
- Xirouchakis, S.M & R. Tsiakiris (2009) Status and population trends of vultures in Greece. In: Donázar, J.A. & Margalida, A. (Eds): *Vulture conservation and carcass management* (In press). Cramp & Simmons 1980,
- Xirouchakis, S.M. & M. Mylonas (2004) Griffon Vulture (*Gyps fulvus*) distribution and density in Crete. *Israel Journal of Zoology* 50: 341-354.
- Xirouchakis, S.M. & Mylonas, M. (2005) Status and structure of the Griffon Vulture (*Gyps fulvus*) population in Crete. *European Journal of Wildlife Research*, 51: 223-231.
- Xirouchakis, S.M. (2005) The diet of the Griffon Vulture (*Gyps fulvus*) in Crete. *Journal of Raptor Research* 39: 179-181.

Aegypius monachus

Κοινό Όνομα

Μαυρόγυπας

Σκίτσο από Juan Varela

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 20 27 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Μαυρόγυπας εξαπλώνεται κυρίως στην περιοχή της Θράκης και οριακά της ανατολικής Μακεδονίας. Η μοναδική αποικία του είδους εντοπίζεται στο Εθνικό Πάρκο της Δαδιάς- Σουφλίου στον νομό Έβρου (Xirouchakis & Tsakiris 2009).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός Ονομασία

GR1110002 Δάσος Δαδιάς-Σουφλί

GR1110009

Νότιο δασικό σύμπλεγμα
Έβρου

GR1110010

Ορεινός Έβρος - κοιλά
Δερείου

GR1130011 Κοιλάδα Φιλιουρή

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει πάντα σε δέντρα σε αραιές συστάδες κωνοφόρων (πεύκα) και φυλλοβόλων (βαλανιδές) σε ημιορεινές και λοφώδεις περιοχές χαμηλού υψομέτρου (300-400m). Στην Ελλάδα οι μοναδικές αποικίες του είδους συναντώνται σε δάση μαύρης και χαλέπιου Πεύκης (Poirazidis et al. 2004)

Τροφική οικολογία:

Ο Μαυρόγυπας αναζητά την τροφή του σε μικρές ομάδες ή κατά ζεύγη. Τρέφεται με κουφάρια οπληφόρων μεσαίου μεγέθους αλλά και μικρά ζώα όπως κουνέλια τα οποία εντοπίζει με χαμηλές πτήσεις (<100m) πάνω από το έδαφος (Donázar 1993). Ο βιότοπος τροφοληψίας του είναι τα ημιορεινά δάση με ήπιες κλίσεις και αρκετά διάκενα με χαμηλή βλάστηση (Adamakopoulos et al. 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Βασική οικολογική παράμετρος για το είδος είναι η ύπαρξη δασικών συστάδων κωνοφόρων με αρκετά γέρικά δέντρα και πλατιές κορυφές που να αντέχουν την ογκώδη φωλιά του και κατάλληλο βιότοπο τροφοληψίας δηλαδή δασικά διάκενα με χαμηλή βλάστηση που χρησιμοποιούνται ως βιοσκόποι. Η κτηνοτροφία εκτατικής μορφής αποτελεί σημαντική πηγή τροφής για το είδος.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

252 Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση

256 Αυτοφυή δάση κωνοφόρων

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Η καταστροφή των ημιορεινών δασών και η έλλειψη συστάδων με γέρικα δέντρα αποτελούν βασική απειλή για το είδος. Επίσης η όχληση κατά την περίοδο φωλιάσματος λόγω υλοτομικών δραστηριοτήτων παίζει σημαντικό ρόλο για την αναπαραγωγική αποτυχία του είδους (Adamakopoulos et al. 1995)

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Οι αναδασώσεις, η δάσωση των αραιών συστάδων, η υποβόσκηση και η εγκατάλειψη της εκτατικής κτηνοτροφίας είναι οι σημαντικότερες απειλές για το ενδιαίτημα τροφοληψίας του είδους

Αμεσες απειλές:

Η χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για την καταπολέμηση του λύκου στην ηπειρωτική Ελλάδα έπαιξε καθοριστικό ρόλο για την εξαφάνιση του είδους (Handrinos 1985). Επίσης η χρήση δηλητηρίων για τον έλεγχο των πληθυσμού της αλεπούς στην περιοχή του Έβρου είχε ως αποτέλεσμα την στασιμότητα του αναπαραγόμενου πληθυσμού την τελευταία δεκαετία (Antoniou et al. 2005, Skartsis et al. 2008). Επίσης στην ίδια περιοχή η χωροθέτηση και λειτουργία αιολικών πάρκων αποτελούν μία απειλή που χρηζεί παρακολούθησης. (Ruiz et al. 2005). Η λαθροθηρία αν και εν δυνάμει απειλή για το είδος θεωρείται ήσσονος σημασίας.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η χρήση δολωμάτων για την καταπολέμηση σαρκοφάγων θηλαστικών και η καταστροφή δασικών συστάδων με ώριμα δέντρα αποτελούν πρωταρχικής σημασίας απειλές. Η εγκατάλειψη των παραδοσιακών κτηνοτροφικών μεθόδων, η μείωση των δασικών διάκενων λόγω υποβόσκησης και η όχληση λόγω δραστηριοτήτων υλοτομίας ή δασικής αναψυχής συμβάλλουν περαιτέρω στην παρακμή του είδους.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

109	Εντατικής μορφής και σταβλισμένη κτηνοτροφία
303	Ανανεώσιμες μορφές ενέργειας: Αιολικά Πάρκα
502	Παράνομη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για έλεγχο "επιβλαβών" θηλαστικών
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών
701	Μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση)
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M10 Έλεγχος της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Adamakopoulos, T., Gatzoyannis, S. and Poirazidis, C. (Eds). (1995) Special Environmental Study of Dadia Forest. WWF Greece, Athens.

Antoniou, V., Zantopoulos, N., Skartsis, T. & Tsoukali-Papadopoulou, H. (1996) Pesticide poisoning of animals of wild fauna. Veterinary Human Toxicology, 38: 212-213.

Donazar, J.A. (1993) Los Buitres Ibericos, Biología y Conservacion. Reyero, J.M. (ed.) Madrid.

Handrinos, G. (1985) The status of vultures in Greece. In: Conservation Studies of Raptors. Newton, I. & Chancellor, R. (Eds.): 103-115. ICBP Technical Publication No 5. ICBP. Cambridge.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Poirazidis, K., Goutner, V., Skartsis, T. & Stamou, G. (2004) Modelling nesting habitat as a conservation tool for the Eurasian black vulture (*Aegypius monachus*) in Dadia nature reserve, north-eastern Greece. Biological Conservation, 118: 235-248.

Ruiz C., Schindler S. & K. Poirazidis (2005) Impact of Wind Farms on Birds in Thrace, Greece. Technical Report, 2005. WWF Greece, Athens.

Skartsis, T., Elorriaga, J., Vasilakis, D. & POIRAZIDIS, C. (2008) Population, breeding and conservation status of Eurasian Black Vulture in the Dadia National Park, Thrace, NE Greece. Journal of Natural History, 42: 345-353.

Xirouchakis, S & Tsiakiris, R. (2009) Status and population trends of vultures in Greece. In: Donázar, J.A. & Margalida, A. (eds.). Vulture conservation and carcasses management. (in press).

Circaetus gallicus

Κοινό Όνομα

Φιδαετός

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Σχίτσο από Carl Christian Tofte

■ Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	300	500

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Φιδαετός εξαπλώνεται στην ηπειρωτική κυρίως Ελλάδα και μερικά νησιά αν και δεν αναπαράγεται σε όλα. Η κατανομή του φτάνει μέχρι την νότια Πελοπόννησο ενώ ο κύριος όγκος του πληθυσμού του είναι στην κεντρική και βόρειο Ελλάδα (Handrinos & Akriotis).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία
GR1110002	Δάσος Δαδιάς-Σουφλί	GR1110009	Νότιο δασικό σύμπλεγμα Έβρου	GR1130011	Κοιλάδα Φιλιούρη
GR1440005	Ποταμός Πηνείος - Αντιχάσια Όρη	GR2130002	Κορυφές όρους Σμόλικας	GR2130008	Όρος Μιτσικέλι
GR2130009	Όρος Τύμφη (Γκαμήλα)	GR2310011	Όρος Τσέρκας (Ακαρνανικά)	GR2540007	Όρη ανατολικής Λακα
GR4110010	Νοτιοδυτική Χερσόνησος, Απολιθωμένο δάσος Λέσβου	GR4110011	Όρος Όλυμπος Λέσβου		

■ Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε μεγάλα δέντρα σε ώριμα δάση φυλλοβόλων και κωνοφόρων ειδών (*Pinus* spp., *Quercus* spp., *Fagus* spp.) σε ημιορεινές και ορεινές περιοχές (Cramp & Simmons 1980, Tucker & Heath 1994, Bakaloudis et al. 2001, Bakaloudis et al. 2005, Gensbol & Thiede 2008).

Τροφική οικολογία:

Τρέφεται σχεδόν αποκλειστικά (87%) με ερπετά (φίδια, σαύρες) και σε πολύ μικρότερο βαθμό με πουλιά και μικροθηλαστικά. Ο βιότοπος τροφοληψίας του περιλαμβάνει ανοιχτές, ξηρές περιοχές με χαμηλή βλάστηση, βοσκοτόπια και βραχώδεις σχηματισμούς αλλά και καλλιέργειες που εναλλάσσονται με χέρσα χωράφια και ξερολιθιές όπου αφθονούν τα ερπετά (Bakaloudis et al 1998).

Θήρευση:

Ο Μπουύφος αναφέρεται ως σημαντικός θηρευτής του είδους

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος απαιτεί ώριμα δέντρα σε ανέπαφες συστάδες φυλλοβόλων ή κωνοφόρων δασών για να φωλιάσει και εκτεταμένες ανοιχτές, ξηρές εκτάσεις για τροφοληψία.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

252	Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση
253	Πλατύφυλλα αείφυλλα δάση
255	Μικτά δάση
256	Αυτοφυή δάση κωνοφόρων
263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
266	Αλπικά, υποαλπικά και βόρεια εύκρατα λιβάδια
267	Ξηρά, πυριτικά λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
302	Χέρσα εδάφη
821	Εσωτερικοί κρημνοί
822	Λιθώνες και ογκόλιθοι

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Η καταστροφή των ώριμων δασών, οι πυρκαγιές και η όχληση λόγω διάνοιξης δασικών δρόμων, και δραστηριοτήτων υλοτομίας ή αναψυχής αποτελούν τις κύριες απειλές για την αναπαραγωγή του.

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Η δάσωση των ανοιχτών εκτάσεων, η υποβόσκηση, η εγκατάλειψη των παραδοσιακών συστημάτων βόσκησης και των ορεινών καλλιεργειών και η εντατικοποίηση της γεωργίας είναι βασικές απειλές για τον βιότοπο κυνηγίου του Φιδαετού. Επίσης η χρήση ζιζανιοκτόνων και φυτοφαρμάκων μειώνουν την διαθεσιμότητα της τροφής του.

Άμεσες απειλές:

Η λαθροθηρία αποτελεί μία επιπλέον απειλή ειδικά κατά την μετανάστευση του είδους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η καταστροφή των δασών και η εγκατάλειψη των παραδοσιακών χρήσεων γης.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
503	Καταδίωξη από συγκεκριμένους χρήστες ως επιβλαβή
510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών
701	Μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση)
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ίδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

Bakaloudis D. E., Vlachos C. G. & G. J. Holloway (1998) Habitat use by the Short-toed Eagle *Circaetus gallicus* and their reptilian prey during the breeding season in Dadia forest (North-Eastern Greece). *J. Ap. Ecology* 35: 821-828.

Bakaloudis D. E., Vlachos C. G. & G. J. Holloway (2005) Nest spacing and breeding performance in Short-toed Eagle *Circaetus gallicus* in northeast Greece - British Trust for Ornithology, Bird Study, 52: 330–338

Bakaloudis, D.E., Vlachos C., Papageorgiou, N., Holloway, G.J. (2001) Nest-site habitat selected by Short-toed Eagles *Circaetus gallicus* in Dadia forest (northeastern Greece). *Ibis* 143: 391-401.

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Poirazidis, K., Goutner, V., Tsachalidis, E. & V. Kati (2007) Comparison of nestsite selection patterns of different sympatric raptor species as a tool for their conservation. *Animal Biodiversity and Conservation* 30: 131-145.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Circus aeruginosus

Κοινό Όνομα

Καλαμόκιρκος

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Περιστικός
επισκέπτης, Επιδημιτικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 50 80 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Καλαμόκιρκος φωλιάζει στους μεγάλους υγροτόπους της Μακεδονίας και Θράκης και στον Αμβρακικό κόλπο στην δυτική Ελλάδα. Κοινός κατά την μετανάστευση παρατηρείται σε όλη την ενδοχώρα αλλά και πολλά νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Καλαμόκιρκος φωλιάζει στο έδαφος προτιμώντας τους εκτεταμένους καλαμιώνες (Cramp & Simmons 1980, Ferguson-Lee & Christie 2001, Nemeckova et al. 2008).

Τροφική οικολογία: Τρέφεται με μικροθηλαστικά και πουλιά αλλά και ερπετά, αμφίβια και ψάρια. Ο Βιότοπος τροφοληψίας του περιλαμβάνει σχεδόν όλων των ειδών τα υγροτοπικά οικοσυστήματα (Tucker & Heath 1994, Gensbol & Thiede 2008).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η ύπαρξη καλαμιών και υγροτοπικών οικοσυστημάτων με αφθονία τροφής (ερπετά, αμφίβια και πουλιά).

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269	Τγγάλια λιβάδια
279	Αλκαλικοί τυρφώνες και έλη, μεταβατικά τέλματα και πηγές
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παραδάτια βλάστηση
815	Λιμνοθάλασσες
817	Αλμυρά έλη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η καύση και η εκχέρσωση των καλαμιώνων είναι η κύρια απειλή του βιοτόπου φωλιάσματος.

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας: Η καταστροφή και συρρίκνωση των υγρών λιβαδιών και των περιοχών με οηχά νερά όπου αφθονούν τα αμφίβια και τα ερπετά

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η καταστροφή της παρόχθιας βλάστησης και ειδικά των καλαμιώνων και οι επιχωματώσεις των υγρών λιβαδιών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

701	Μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση)
704	Αντιδιαβρωτικά έφγα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

Μεγάλα αρπακτικά

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμαν ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M10 Έλεγχος της παραγόντης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.
- Ferguson-Lees, J. & Christie, D.A. (2001) Raptors of the world. Helm. London.
- Gensbol, B. & Thiede, W. (2008) Birds of Prey. Collins
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Nemeckova, I., Mrlik, V. & P. Drozd (2008) Timing of breeding, habitat preference and reproductive success of marsh harriers (*Circus aeruginosus*). *Biologia* 63: 261-265.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Circus cyaneus

Κοινό Όνομα

Χειμωνόκιρκος

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Περαστικός
επισκέπτης

Σκίτσο από Jens Overgaard Christensen

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος παρατηρείται σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα καθώς και τα νησιά (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο βιότοπος του Χειμωνόκιρκου είναι τα έλη με χαμηλή βλάστηση, τα χορτολίβαδα και γενικά οι ανοιχτές εκτάσεις. Απαντάται επίσης σε φρυγανικά οικοσυστήματα ακόμη και σε μεγάλο υψόμετρο (χειμώνα και κατά την φθινοπωλινή μετανάστευση). Τρέφεται με μικρόπουλα, μικροθηλαστικά, ερπετά αλλά και έντομα (Cramp & Simmons 1980, Ferguson-Lee & Christie 2001, Leckie et al. 2008, Arroyo et al. 2009)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η ύπαρξη ελών και ανοιχτών εκτάσεων.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
266	Αλπικά, υποαλπικά και βόρεια εύκρατα λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
279	Αλκαλικοί τυρφώνες και έλη, μεταβατικά τέλματα και πηγές
296	Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η καταστροφή και συρρίκνωση των υγροτόπων και κυρίως η αποξήρανση των ελών. Επίσης η δάσωση και υποβόσκηση των ανοικτών εκτάσεων π.χ. των υποαλπικών λιβαδιών υποβαθμίζουν τον βιότοπο τροφοληψίας του είδους (Tucker & Heath 1994, Gensbol & Thiede 2008, Cormier, et al. 2008).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η καταστροφή και υποβάθμιση των υγροτόπων και η συρρίκνωση ανοιχτών εκτάσεων (καλλιεργειών, χορτολίβαδων και υποαλπικών λιβαδιών).

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές φυλιμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Amar, A. & S.M. Redpath (2005) Habitat use by Hen Harriers *Circus cyaneus* on Orkney: Implications of land-use change for this declining population. *Ibis* 147: 37-47.
- Arroyo, B., Amar, A., Leckie, F., Buchanan, G.M., Wilson, J.D. S. Redpath (2009) Hunting habitat selection by hen harriers on moorland: Implications for conservation management. *Biological Conservation* 142: 586-596.
- Cormier, J.-P., Fustec, J., Pithon, J. & P. Choisy (2008) Selection of nesting habitat by Montagu's Harriers *Circus pygargus* and Hen Harriers *Circus cyaneus* in managed heaths. *Bird Study* 55: 86-93.
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.
- Ferguson-Lees, J. & Christie, D.A. (2001) *Raptors of the world*. Helm. London.
- Gensbol, B. & Thiede, W. (2008) *Birds of Prey*. Collins
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) *The birds of Greece*. C. Helm, A & C Black, London.
- Leckie, F.M., Arroyo, B.E., Thirgood, S.J. & S.M. Redpath (2008) Parental differences in brood provisioning by Hen Harriers *Circus cyaneus*. *Bird Study* 55: 209-215.
- Redpath, S., Madders, M., Donnelly, E., Anderson, B., Thirgood, S., Martin, A. & M. Mcleod (1998) Nest site selection by Hen Harriers in Scotland. *Bird Study* 45: 51-61.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) *Birds in Europe: Their conservation status*. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Circus macrourus

Κοινό Όνομα

Στεπόκιρκος

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος παρατηρείται σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα καθώς και τα νησιά (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Ο βιότοπος του Στεπόκιρκου περιλαμβάνει ανοιχτές πεδινές εκτάσεις με χαμηλή βλάστηση ενώ δεν εξαρτάται τόσο πολύ από την ύπαρξη νερού. Τρέφεται με μικρόπουλα, μικροθηλαστικά, ερπετά αλλά και έντομα (Cramp & Simmons 1980, Ferguson-Lee & Christie 2001, Leckie et al. 2008, Arroyo et al. 2009).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι ανοιχτές ξηρές εκτάσεις.

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
266	Αλπικά, υποαλπικά και βόρεια εύκρατα λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
279	Αλκαλικοί τυρφώνες και έλη, μεταβατικά τέλματα και πηγές
296	Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Η καταστροφή και συρρίκνωση των υγροτόπων και κυρίως η αποξήρανση των ελών. Επίσης η δάσωση και υποβόσκηση των ανοικτών εκτάσεων π.χ. των υποαλπικών λιβαδιών υποβαθμίζουν τον βιότοπο τροφοληψίας του είδους (Tucker & Heath 1994, Gensbol & Thiede 2008, Cormier, et al. 2008).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η καταστροφή και υποβάθμιση των υγροτόπων και η συρρίκνωση ανοιχτών εκτάσεων (καλλιεργειών, χορτολίβαδων και υποαλπικών λιβαδιών).

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M10 Έλεγχος της παρανομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Amar, A. & S.M. Redpath (2005) Habitat use by Hen Harriers *Circus cyaneus* on Orkney: Implications of land-use change for this declining population. *Ibis* 147: 37-47.
- Arroyo, B., Amar, A., Leckie, F., Buchanan, G.M., Wilson, J.D. S. Redpath (2009) Hunting habitat selection by hen harriers on moorland: Implications for conservation management. *Biological Conservation* 142: 586-596.
- Cormier, J.-P., Fustec, J., Pithon, J. & P. Choisy (2008) Selection of nesting habitat by Montagu's Harriers *Circus pygargus* and Hen Harriers *Circus cyaneus* in managed heaths. *Bird Study* 55: 86-93.
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) *Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic*. Oxford University Press.
- Ferguson-Lees, J. & Christie, D.A. (2001) *Raptors of the world*. Helm. London.
- Gensbol, B. & Thiede, W. (2008) *Birds of Prey*. Collins
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) *The birds of Greece*. C. Helm, A & C Black, London.
- Leckie, F.M., Arroyo, B.E., Thirgood, S.J. & S.M. Redpath (2008) Parental differences in brood provisioning by Hen Harriers *Circus cyaneus*. *Bird Study* 55: 209-215.
- Redpath, S., Madders, M., Donnelly, E., Anderson, B., Thirgood, S., Martin, A. & M. Mcleod (1998) Nest site selection by Hen Harriers in Scotland. *Bird Study* 45: 51-61.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) *Birds in Europe: Their conservation status*. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Circus pygargus

Κοινό Όνομα

Λιβαδόκιρκος

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Καλοκαιρινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	10	30

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Λιβαδόκιρκος εντοπίζεται στην Ελλάδα στην δυτική Μακεδονία στην περιοχή της Φλώρινας και ίσως στο βόρειο νομό Έβρου στην Θράκη. Είναι ωστόσο πιο κοινό κατά τη μετανάστευση (Χανδρίνος 1992, Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Λιβαδόκιρκος φωλιάζει (συχνά σε χαλαρές αποικίες) πάντα στο έδαφος σε καλλιέργειες κυρίως σιτηρών αλλά είναι πολύ πιθανόν να φωλιάζει και σε υποαλπικά λιβάδια (Cramp & Simmons 1980, Ferguson-Lee & Christie 2001, Gensbol & Thiede 2008, Wiacek 2008).

Τροφική οικολογία: Το είδος τρέφεται με μικρόποντα, τρωκτικά αλλά και ερπετά και έντομα. Ο βιότοπος τροφοληψίας περιλαμβάνει καλλιέργειες και λιβάδια αν και παρατηρείται και σε υγροτόπους και παράκτιες περιοχές με αμμοθίνες, ειδικά κατά την μετανάστευση (Johnson & Igl 2001, Gensbol & Thiede 2008, Trierweiler et al 2008)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι καλλιέργειες δημητριακών αποτελούν το σημαντικότερο ενδιαίτημα φωλιάσματος του είδους.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

296 Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η κυριότερη απειλή για το είδος είναι η καταστροφή των φωλιών του από τα γεωργικά (ειδικά τα θεριζοαλωνιστικά) μηχανήματα (Sanders & Maloney 2002).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας: Το είδος απειλείται από την εντατικοποίηση/ εκβιομηχάνιση της γεωργίας και την εκτεταμένη χρήση αγροχημικών (Sanders, M.D. & R.F. Maloney 2002, Denker et al. 2003).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η εντατικοποίηση και εκβιομηχάνιση της γεωργίας αποτελεί την σοβαρότερη απειλή για το είδος.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102 Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών

705 Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M10 Έλεγχος της παρανομής χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)

Βιβλιογραφικές αναφορές

- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.
- Denker, E., Buthe, A., Glimm, D., Holker, M., Prunte, W. & T. Trendelkamp (2003) Changes in the DDT and PCB burden in life stages of Montagu's (*Circus pygargus*) and Marsh Harriers (*Circus aeruginosus*) from North-Rhine Westfalia, Germany. Journal fur Ornithologie 144: 411-417.
- Ferguson-Lees, J. & Christie, D.A. (2001) Raptors of the world. Helm. London.
- Gensbol, B. & Thiede, W. (2008) Birds of Prey. Collins
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Johnson, D.H. & L.D. Igl (2001) Area requirements of grassland birds: A regional perspective. Auk 118: 24-34.
- Sanders, M.D. & R.F. Maloney (2002) Causes of mortality at nests of ground-nesting birds in the Upper Waitaki Basin, South Island, New Zealand: A 5-year video study. Biological Conservation 106: 225-236.
- Trierweiler, C., Drent, R.H., Komdeur, J., Exo, K.-M., Bairlein, F. & B.J. Koks (2008) The annual cycle of Montagu's Harrier *Circus pygargus*: Driven by voles and grasshoppers. Limosa 81 : 107-115.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)
- Wiacek, J. (2008) Benefits and costs of semi-colonial breeding in the Montagu's Harrier *Circus pygargus*. Belgian Journal of Zoology 138: 36-40.

Accipiter brevipes

Κοινό Όνομα

Σαϊνι

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Σκίτσο από Koen Devos

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	1,000	2,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Το Σαϊνι συναντάται κυρίως στην βόρειο Ελλάδα (Μακεδονία-Θράκη) αν και αναπαραγωγή του είδους έχει καταγραφεί και σε Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησο και ορισμένα νησιά (Κεφαλονιά, Λέσβος, Σάμος) (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία
GR2130010	Ορος Δούσκον, Ωραιόκαστρο, δάσος Μερόπης, κοιλάδα Γόρμου, Λίμνη Δελβινακίου

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Τυπικό δασόβιο είδος το Ξεφτέρι φωλιάζει σε δέντρα προτιμώντας κυρίως τα φυλλοβόλα δάση με αρκετά ξέφωτα καθώς και κοιλάδες ποταμών με ψηλά δέντρα ή θάμνους (Gensbol & Thiede 2008). Συχνά αναπαράγεται μεμονωμένα δέντρα κοντά σε καλλιέργειες ή ποτάμια αλλά ακόμη και σε δασικές φυτείες (π.χ. Λευκοκαλλιέργειες) (Tucker & Heath 1994).

Τροφική οικολογία: Το είδος τρέφεται κυρίως με μικροθηλαστικά, πουλιά, ερπετά και μεγάλα ιπτάμενα έντομα (π.χ. ακρίδες, τζιτζίκια κ.λ.π) τα οποία κυνηγά σε δασικά ξέφωτα, η στα πλησιέστερα αγροσυστήματα και λιβάδια καθώς και κοντά στην ποταμών στην παραποτάμια βλάστηση (Gensbol & Thiede 2008).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η ύπαρξη ψηλών δέντρων ή θάμνων σε δάση φυλλοβόλων και δασικά διάκενα με λιβάδια ή ποτάμια και ζέματα πλούσια σε παραποτάμια και υδροχαρούς βλάστηση.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

251	Αλλούβιακά και υδροχαρού δάση
252	Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση
269	Υγρά λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
282	Ποτάμια και ζέματα
289	Παραδάτια βλάστηση

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η καταστροφή των δασών και η απουσία κατάλληλων δέντρων για φώλιασμα αποτελούν τις κύριες απειλές για την αναπαραγωγή του είδους (Newton 1979).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας: Η εντατικοποίηση της γεωργίας με εκτεταμένη χρήση εντομοκτόνων, η καταστροφή των παραποτάμιων οικοσυστημάτων λόγω αστικής ή τουριστικής αξιοποίησης και η όχληση λόγω δραστηριοτήτων αναψυχής υποβαθμίζουν τον βιότοπο τροφοληψίας. Επίσης δεδομένου ότι το είδος τρέφεται με ερπετά, κλιματικές αλλαγές με ακραία φαινόμενα που έχουν ως αποτέλεσμα την μείωση της δραστηριότητας τους επηρεάζουν αρνητικά την αναπαραγωγική επιτυχία του είδους (Shamoun-Baranes et al. 2006, Gensbol & Thiede 2008).

Διαχείμαση

Μεγάλα αρπακτικά

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η υλοτόμηση ώριμων δέντρων και η καταστροφή των παραποτάμιων οικοσυστημάτων, οι δασικές πυρκαγιές και η εντατικοποίηση της γεωργίας επηρεάζουν αρνητικά το είδος.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών
701	Μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση)
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Gensbol, B. & Thiede, W. (2008) Birds of Prey. Collins

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Newton, I. (1979) Population Ecology of Raptors. Buteo Books, Vermillion.

Shamoun-Baranes, J., Van Loon, E., Alon, D., Alpert, P., Yom-Tov, Y. & Y. Leshem (2006) Is there a connection between weather at departure sites, onset of migration and timing of soaring-bird autumn migration in Israel? Global Ecology and Biogeography 15: 541-552

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Buteo buteo

Κοινό Όνομα

Γερακίνα

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος, Χειμερινός επισκέπτης

Σκίτσο από Carl Christian Tofte

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή	3,000	5,000	ζευγάρια
-------------	-------	-------	----------

Διαχείμαση

Κατανομή

Η Γερακίνα είναι το κοινότερο είδος μεσαίου μεγέθους αρπακτικού στην Ελλάδα. Εξαπλώνεται σε ολόκληρη την ηπειρωτική χώρα αλλά και όλα σχεδόν τα νησιά του Αιγαίου και του Ιονίου καθώς και την Κρήτη (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η Γερακίνα φωλιάζει πάντα σε δέντρα (κωνοφόρα ή φυλλοβόλα) ή ψηλούς θάμνους σε ποικιλία βιοτόπων αλλά κυρίως στα όρια οικοσυστημάτων. Σπάνια φωλιάζει σε βράχια (Cramp & Simmons 1980, Krüger 2002, Hegemann 2006, Gensbol & Thiede 2008)

Τροφική οικολογία:

Η Γερακίνα απαντάται σε ποικιλία βιοτόπων, όπως δάση με ξέφωτα ή στα όρια τους κοντά σε καλλιέργειες ή ανοιχτές εκτάσεις αν και δεν είναι σε υγροτόπους αλλά και ανοιχτές, ξηρές περιοχές. Τρέφεται κυρίως με τρωκτικά, ερπετά αλλά και πουλιά ενώ συχνά και με ψοφίμια (Newton 1979, Wuczynski 2005, Selás et al. 2007, McConnell et al. 2008).

Θήρευση:

Το είδος θηρεύεται από το Μπούφο (Bubo bubo) αν και η επίπτωση στον πληθυσμό του παραμένει άγνωστη.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η ύπαρξη ώριμων δέντρων και δασικών οικότονων για φώλιασμα και τροφοληψία αντίστοιχα.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

252	Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση
256	Αυτοφυή δάση κωνοφόρων
257	Οικότονος των δασικών ορίων
264	Θαμνώνες
296	Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η καταστροφή των δασών και η απομάκρυνση των ώριμων δέντρων καθώς και οι πυρκαγιές των ημιορεινών δασικών οικοσυστημάτων αποτελούν την κύρια απειλή για την Γερακίνα. Επίσης αγροχημικά και βαρέα μέταλλα έχει αποδειχθεί ότι επηρεάζουν αρνητικά την αναπαραγωγική επιτυχία του είδους (Sidorovich et al. 2008, Naccari et al. 2009)

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας: Η καταστροφή της μασαϊκότητας του βιοτόπου, των δασικών ξέφωτων και η εντατικοποίηση της γεωργίας αποτελούν βασικές απειλές για το είδος. (Sergio et al. 2005).

Αμεσες απειλές: Σημαντικός αριθμός ατόμων, ειδικά του διαχειμάζοντος πληθυσμού του είδους φονεύονται άμεσα από τον άνθρωπο.

Διαχείμαση

Αμεσες απειλές: Σημαντικός αριθμός ατόμων, ειδικά του διαχειμάζοντος πληθυσμού του είδους φονεύονται άμεσα από τον άνθρωπο.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η καταστροφή των ώριμων δέντρων και η υποβάθμιση των δασικών οικότονων καθώς και η λαθροθηρία.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

501	Κυνήγι-λαθροθηριά-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
502	Παράνομη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για έλεγχο "επιβλαβών" θηλαστικών
510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών
701	Μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση)
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυργίνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M10	Έλεγχος της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.
- Gensbol, B. & Thiede, W. (2008) Birds of Prey. Collins
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Hegemann, A. (2006) Successful breeding of a Common Buzzard Buteo buteo in a cliff nest inside a quarry in Northwest Germany. Vogelwarte 44: 131-133.
- Krüger, O. (2002) Analysis of nest occupancy and nest reproduction in two sympatric raptors: Common buzzard Buteo buteo and goshawk Accipiter gentilis. Ecography 25: 523-532.
- Mcconnell, S., O'Connell, T.J. & D.M. Leslie JR (2008) Land cover associations of nesting territories of three sympatric buteos in shortgrass prairie. Wilson Journal of Ornithology 120: 708-716.
- Naccari, C., Cristani, M., Cimino, F., Arcoraci, T. & D. Trombetta (2009) Common buzzards (Buteo buteo) bio-indicators of heavy metals pollution in Sicily (Italy). Environment International 35: 594-598.
- Newton, I. (1979) Population Ecology of Raptors. Buteo Books, Vermillion.
- Selås, V., Tveiten, R. & O.M. Aanonsen (2007) Diet of Common Buzzards (Buteo buteo) in southern Norway determined from prey remains and video recordings. Ornis Fennica 84: 97-104.
- Sergio, F., Scandolara, C., Marchesi, L., Pedrini, P. & V. Penteriani (2005) Effect of agro-forestry and landscape changes on common buzzards (Buteo buteo) in the Alps: Implications for conservation. Animal Conservation 8: 17-25.
- Sidorovich, V.E., Solovej, I.A., Sidorovich, A.A. & I. Rotenko (2008) Effect of felling on the distribution of rodents and their predators in a transitional mixed forest. Polish Journal of Ecology 56: 309-321.
- Wuczynski, A. (2005) Habitat use and hunting behaviour of Common Buzzards Buteo buteo wintering in south-western Poland. Acta Ornithologica 40: 147-154.

Aquila pomarina

Κοινό Όνομα

Κραυγαετός

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Σκίτσο από Carl Christian Tofte

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 67 90 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Στην Ελλάδα, το είδος αναπαράγεται στη Θράκη, την ανατολική και δυτική Μακεδονία, την Ήπειρο και την Θεσσαλία. Σε άλλες περιοχές παρατηρείται κατά την μετανάστευση (Handrinos & Akritotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR1110002 Δάσος Δαδιάς-Σουφλί	GR1110009 Νότιο δασικό σύμπλεγμα Έβρου	GR1110010 Ορεινός Έβρος - κοιλάδερίου
GR1260010	Ορος Μπέλες	GR1420006 Όρος Μαυροβούνι	GR1440005 Ποταμός Πηνειός - Αντιχάσια Όρη	

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο βιότοπος φωλιάσματος του Κραυγαετού περιλαμβάνει δασικές συστάδες χαμηλού ή μεσαίου υψομέτρου με φυλλοβόλα αλλά και κωνοφόρα είδη (Svehlik & Meyburg 1979, Cramp & Simmons 1980, Adamakopoulou et al. 1995).

Τροφική οικολογία: Το είδος τρέφεται κυρίως σε υγροτόπους γλυκού νερού, ποτάμια και ρέματα με υδροχαρού βλάστηση αλλά και σε καλλιέργειες, λιβάδια και θαμνώνες κυρίως με ερπετά και αμφίβια αλλά και μικροθηλαστικά και πουλιά. Επίσης μέρος της διατασής του αποτελούν τα μεγάλα έντομα και πιο σπάνια τα ψοφίμια (Βλάχος 1989, Ζόγκαρης κ.α. 2003).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος απαιτεί ώριμα δέντρα σε πεδινές συστάδες φυλλοβόλων ή κωνοφόρων ειδών και υδάτινα οικοσυστήματα με υδροχαρού βλάστηση και υγρά λιβάδια όπου τρέφεται κυρίως με ερπετά και αμφίβια.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

252 Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση
256 Αυτοφυή δάση κωνοφόρων
269 Υγρά λιβάδια
282 Ποτάμια και ρέματα
286 Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
289 Παρυδάτια βλάστηση
815 Λιμνοθάλασσες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Κρυγαετός απειλείται κυρίως από τις αποψιλωτικές υλοτομίες και την καταστροφή των ώριμων δέντρων σε πεδινές περιοχές. Επίσης η όχληση λόγω ανθρώπινων δραστηριοτήτων στα πεδινά δάση έχει ως αποτέλεσμα την μείωση της αναπαραγωγικής επιτυχίας του είδους (Tucker & Heath 1994, Lohmus 2005).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας: Η καταστροφή της παρυδάτιας βλάστησης, η μετατροπή των υγρών λιβαδιών σε καλλιέργηση γη και η χρήση αγροχημικών αποτελούν τις κύριες αιτίες υποβάθμισης του βιοτόπου τροφοληψίας του είδους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η καταστροφή των ώριμων δέντρων και η υποβάθμιση / συρρίκνωση των υγροτόπων

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

303	Ανανεώσιμες μορφές ενέργειας: Αιολικά Πάρκα
510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών
603	Άλλες οχλούσες δραστηριότητες (στρατιωτικές ασκήσεις, επιστημονική έρευνα, βανδαλισμοί)
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
1212	Καταστροφή παρόχθιων οικοσυστημάτων

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιατημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
M07	Τίδυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Adamakopoulos, T., Gatzoyannis, S. and Poirazidis, C. (Eds). (1995) Special Environmental Study of Dadia Forest. WWF Greece, Athens.

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Lohmus, A. (2005) Are timber harvesting and conservation of nest sites of forest-dwelling raptors always mutually exclusive? Animal Conservation 8: 443-450.

Svehlik, J., Meyburg, B.-U. (1979) Clutch size and breeding success of the Lesser Spotted Eagle (*Aquila pomarina*) and the Imperial Eagle (*Aquila heliaca*) in the Carpathians of Eastern Slovakia 1966-1978. Journal of Ornithology 120: 406-415.

Βλάχος, Χ. (1989) Η οικολογία του Κραυγαετού (*Aquila pomarina*) στο Δάσος Δαδιάς του Νομού Έβρου. Τμήμα Δασολογίας κα Φυσικού Περιβάλλοντος. ΑΠΘ. 119 σελίδες. Διαδικτυακή Διατριβή.

Ζόγκαρης, Σ., Δ. Παπανδρόπουλος, Χ. Αλιβιζάτος, Ι. Ρήγας, Β. Χατζηρβασάνης & N. Καρδακάρη (2003) Απειλούμενα Πουλιά στον Αμβρακικό. ΟΙΚΟΣ ΕΠΕ, ΕΤΑΝΑΜ ΑΕ.

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Aquila clanga

Σκίτσο από Carl Christian Tofte

Κοινό Όνομα Στικταετός

Καθεστώς Παρουσίας Χειμερινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 70 80 άτομα

Κατανομή

Ο Στικταετός εξαπλώνεται σε Θράκη-Κ. & Α. Μακεδονία, Ήπειρο και Στερεά Ελλάδα. το οι μεγαλύτεροι διαχειμάζοντες πληθυσμοί του είδους έχουν καταμετρηθεί στην περιοχή του Δέλτα Έβρου, στη Λίμνη Κερκίνη, Δέλτα Νέστου και Αμβρακικό (Hnadrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία
GR1110002	Δάσος Δαδιάς-Σουφλί	GR1110006	Δέλτα Έβρου	GR1110009	Νότιο δασικό σύμπλεγμα Έβρου
GR1150001	Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα	GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνης - Όρος Κρούσια	GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια
GR2120005	Υγρότοπος εκβολών Καλαμά και νήσος Πρασούδι				

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Το είδος, χρησιμοποιεί για κούρνιασμα πεδινά και παραποτάμια δάση αλλά και συστάδες ευκαλύπτων κοντά σε υγροτόπους. Τρέφεται σε μεγάλους κυρίως υγροτόπους και σποραδικά σε καλλιέργειες με υδρόβια πουλιά, μεγάλα έντομα αλλά και ψοφίμια (Alivizatos et al. 2004, Αλιβιζάτος κ.α. 2006).

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Μεγάλοι υγρότοποι με υψηλή διαθεσιμότητα τροφής

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
815	Λιμνοθάλασσες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Η καταστροφή, συρρίκνωση και υποβάθμιση των μεγάλων υγροτόπων της χώρας (Χανδρινός 1992)

Άμεσες απειλές: Η λαθροθηρία και πιθανόν η χρήση δηλητηρίων

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η υποβάθμιση των υγροτόπων, η λαθροθηρία και η χρήση δηλητηρίων

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Μεγάλα αρπακτικά

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Alivizatos, H., Papandopoulos, D., & Zogaris, S. (2004) Winter diet of the Greater Spotted Eagle (*Aquila clanga*) in the Amvrakikos wetlands, Greece. Journal of Raptor Research 38: 371-374.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)
- Αλιβιζάτος, Χ., Γκούτνερ, Β., Ρήγας, Ι., Αθανασιάδης, Α., & Ζόγκαρης, Σ. (2006) Χειμερινή οικολογία του Στικταετού (*Aquila clanga*) στο Δέλτα Έβρου και στους υγροτόπους Αμβρακικού. 30 Συνέδριο Ε.Οι.Ε & Ε.Ζ.Ε., Ιωάννινα 2006, σελ. 14-21.
- Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Aquila heliaca

Κοινό Όνομα

Βασιλαετός

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος, Χειμερινός επισκέπτης

Σκίτσο από Ren Hathaway

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 0 1 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο μοναδικός αναπαραγόμενος πληθυσμός του είδους εντοπίζεται στην περιοχή του Έβρου στο δάσος της Δαδιάς με ένα μόνο ζευγάρι. Ωστόσο το είδος παρατηρείται κατά την φθινοπωρινή μετανάστευση στην περιοχή της νοτιοανατολικής Πελοποννήσου. Επίσης αρκετά ανδριμά άτομα έχουν καταγραφεί σε ορισμένα νησιά του Αιγαίου (Σκιάθος, Λέσβος, Μύκονος) και την Κρήτη την περίοδο των χειμώνα. (Handrinos & Akriotis 1997)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός Όνομασία

GR1110009	Νότιο δασικό σύμπλεγμα Έβρου	GR1330002	Ορη βορείου Βούρινου και Μέλλια
-----------	------------------------------	-----------	---------------------------------

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Βασιλαετός φωλιάζει σε δέντρα κυρίως Πεύκα (*Pinus brutia*) αλλά και βελανιδιές (*Quercus spp.*) σε αραιά πεδινά δάση χαμηλού σχετικά υψομέτρου (<500m). Ωστόσο φωλιές του είδους στην Ευρώπη έχουν καταγραφεί από 200-1000m υψόμετρο (Tucker & Heath 1994, Ferguson-Lees & Christie 2001).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με μια πληθώρα πουλιών και θηλαστικών καθώς και ερπετών όπως σαύρες και χελώνες. Ωστόσο τα βασικά είδη διατροφής του είναι αυτά που συνήθως αφθονούν στην επικράτεια του. Για παράδειγμα στην περιοχή του Έβρου οι Σπερμόφιλοι (*Spermophilus citellus*) αποτελούν την κύρια λεία του καθώς και κατοικίδια είδη όπως κοτόπουλα. Το είδος τρέφεται επίσης με νεκρά ζώα ειδικά των χειμώνα. Ο βιότοπος τροφοληψίας του αποτελείται κυρίως από πεδινά δάση με ξέφωτα και καλλιέργειες ή χέρσες περιοχές με βράχια καθώς και παραποτάμια οικοσυστήματα (Handrinos & Akriotis 1997, Katzner et al. 2006, Gensbol & Thiede 2008).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος χρειάζεται ώριμα δέντρα σε αραιές συστάδες πεδινών δασών και μωσαϊκό βιοτόπων με ανοιχτές εκτάσεις ή καλλιέργειες όπου αναζητά την τροφή του.

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

252	Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση
256	Αυτοφυή δάση κανονοφόρων
257	Οικότονος των δασικών ορίων
264	Θαμνώνες
271	Μεσόφιλα λιβάδια
289	Παρυδάτια βλάστηση
296	Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Η καταστροφή των ώριμων δέντρων και των πεδινών δασών που αποδίδονται στην γεωργία είναι η κύρια απειλή του βιοτόπου φωλιάσματος του είδους. Επίσης η διάνοιξη δρόμων και η αυξημένη όχληση στις επικράτειες του αποτελούν βασική αιτία αναπαραγωγικής αποτυχίας (Tucker & Heath 1994).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Η καταστροφή των πεδινών δασών και κυρίως των οικότονων μεταξύ δασικών συστάδων και καλλιέργειών. Επίσης η εντατικοποίηση της γεωργίας και η μετατροπή των ανοιχτών εκτάσεων

σε μονοκαλλιέργειες σιτηρών. Πολλές φορές η καταστροφή των λιβαδιών των αποικιών Σπερμόφιλου λόγω κατασκευής φραγμάτων σε παραποτάμιες περιοχές ή η απόδοση τους στην γεωργία έχει άμεσες επιπτώσεις στην παραγωγικότητα των ζευγαριών.

Αμεσες απειλές:

Η άμεση θανάτωση από τον άνθρωπο αποτελεί βασική αιτία μείωσης του είδους στα Βαλκάνια. Επίσης η χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για την εξολόθρευση σαρκοφάγων θηλαστικών απειλεί τόσο τον αναπαραγόμενο πληθυσμός όσο και τα άτομα που ξεχειμανιάζουν στην Ελλάδα (Hallmann 1989). Η σύγκρουση με ηλεκτροφόρα καλώδια και η ηλεκτροπληξία αναφέρονται ως σοβαρές θνησιγόνες αιτίες αλλά στην Ελλάδα αποτελούν ήσσονος σημασίας λόγω του μικρού πληθυσμού του είδους (Hallmann 1996).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η καταστροφή των ώριμων δέντρων και των πεδινών συστάδων φυλλοβόλων δέντρων. Η εντατικοποίηση της γεωργίας και η άμεση θανάτωση λόγω καταδίωξης ή δευτερογενούς δηλητηρίασης.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
303	Ανανεώσιμες μορφές ενέργειας: Αιολικά Πάρκα
501	Κυνήγι-λαθροθηριά-παγιδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
502	Παρανόμη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για έλεγχο "επιβλαβών" θηλαστικών
503	Καταδίωξη από συγκεκριμένους χρήστες ως επιβλαβή
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού - M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M10	Έλεγχος της παρανόμης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγορεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντισταθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Ferguson-Lees, J. & Christie, D.A. (2001) Raptors of the world. Helm. London.

Gensbol, B. & Thiede, W. (2008) Birds of Prey. Collins

González, L.M., Margalida, A., Sánchez, R. & J. Oria (2006) Supplementary feeding as an effective tool for improving breeding success in the Spanish imperial eagle (*Aquila adalberti*). Biological Conservation, 129: 477-486.

Hallmann, B. (1996) Greece's Endangered Birds of Prey, Eleven hour to 10 species. WWF – Hellas Technical report. Athens.

Hallmann, B. (1996) The decline of the Imperial Eagle *Aquila heliaca* in Greece. In: Eagle Studies, Meyburg, B-U & R.D. Chancellor, World Working Group for Birds of Prey and Owls. Berlin, pp. 439-442.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

- Katzner, T.E., Bragin, E.A., Knick, S.T. & A.T. Smith (2006) Spatial structure in the diet of imperial eagles *Aquila heliaca* in Kazakhstan. *Journal of Avian Biology* 37: 594-600.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Aquila chrysaetos

Κοινό Όνομα

Χρυσαετός

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Jens Overgaard Christensen

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	100	150
Διαχείμαση		

Κατανομή

Ο Χρυσαετός εξαπλώνεται κυρίως στην Θράκη και την Μακεδονία (πλην του κεντρικού τμήματος), την οροσειρά της Πίνδου και την Θεσσαλία. Στην Στερεά απαντάται κυρίως στο ορεινό σύμπλεγμα Βαρδούσια - Γκιώνα - Παρνασσός ενώ μεμονωμένες επικρατείς έχουν καταγραφεί σε Εύβοια και Πελοπόννησο. Από τα νησιά ενδημεί στην Κρήτη και ενδεχομένως στις Κυκλαδες (Σύρος). Στην Κρήτη θεωρείται το υποείδος *Aquila chrysaetos homeyeri* αλλά χωρίς αυτό να έχει αποδειχτεί με γενετικές αναλύσεις (Handrinos 1987, Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1110002	Δάσος Δαδιάς-Σουφλί	GR1110009	Νότιο δασικό σύμπλεγμα Έβρου	GR1130011	Κοιλάδα Φιλιουρή
GR1270012	Ταξιάρχης - Πολύγυρος	GR1310002	Εθνικός Δρυμός Πίνδου	GR1320002	Κορυφές όρους Γράμμη
GR1340003	Ορη Βαρνούντα	GR2110005	Κοιλάδα Αχελώου	GR2120008	Ορη Παραμυθιάς, στενά Καλαμά και στενά Αχέροντα
GR2120009	Ορη Τσαμαντά, Φιλιατών, Φαρμακοβούνι, Μεγάλη Ράχη	GR2130002	Κορυφές όρους Σμόλικας	GR2130009	Ορος Τύμφη (Γκαμήλα)
GR2320004	Αισθητικό δάσος Καλαβρύτων	GR2410002	Εθνικός Δρυμός Παρνασσού	GR4310009	Κρουσώνας - Βρωμόνια Τδης
GR4310011	Κορυφή Κούπα (Δυτική Κρήτη)	GR4320010	Λάζαρος Κορυφή - Μαδάρα Δίκτης	GR4320013	Φαράγγι Σεληνάρι - Βραχάσι
GR4330009	Ορος Ψηλορείτης (νοτιοδυτικό τμήμα)	GR4340014	Εθνικός Δρυμός Σαμαριάς - φαράγγι Τρυπητής - Ψιλάφι - Κουστογέρακο		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Χρυσαετός φωλιάζει κυρίως σε βράχια (800-2000μ., Handrinos 1987) αν και έχει καταγραφεί φώλιασμα και σε δέντρα σε περιοχές με αφθονία τροφής (Έβρος: 30%, Hallmann 1989).

Τροφική οικολογία:

Το είδος περιορίζεται σε ορεινές περιοχές με βραχώδεις εξάρσεις (Handrinos & Akriotis 1997). Προτιμά τις ανοιχτές εκτάσεις με χαμηλή βλάστηση και αποφεύγει τα δάση αν και ενδέχεται να ενδημεί σε δασικές εκτάσεις χρησιμοποιώντας τα διάκενα για ανεύρεση τροφής (Adamakopoulos et al. 1995). Απαντάται κυρίως σε ορεινές και ημιορεινές περιοχές ενώ το καλοκαίρι παρατηρείται συχνά στην αλπική ζωνη (Xirouchakis 2001). Η διαίτα του αποτελείται κυρίως από πουλιά και θηλαστικά μικρού και μεσαίου μεγέθους (π.χ. πέρδικες, λαγούς, αγριοπεριτερά, φάσες, κουνέλια αλλά και κουνάβια, σκίουρους ή αλεπούδες) καθώς και νεκρά ζώα, ειδικά το χειμώνα (Vaglianos 1981, Handrinos 1987, Hallmann 1989, Watson et al. 1993, Handrinos & Akriotis 1997). Στην ηπειρωτική Ελλάδα τα ερπετά αποτελούν βασική πηγή τροφής με κύριο αντιρρόσωπο τις χελώνες (Handrinos & Akriotis 1997) ενώ στην Κρήτη νεογέννητα αμνοερίφια αποτελούν μέρος της διατροφής του (Xirouchakis 2001).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η παρουσία βραχωδών εξάρσεων είναι απαραίτητη για το είδος καθώς και οι ανοιχτές εκτάσεις για αναζήτηση τροφής.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
266	Αλπικά, υποαλπικά και βόρεια εύκρατα λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Η όχληση κοντά στις θέσεις φωλιάσματος είναι η κύρια απειλή στο βιότοπο φωλιάσματος για το είδος. Επίσης η τουριστική ανάπτυξη ορεινών περιοχών (χιονοδρομικά κέντρα) υποβαθμίζουν πολλές από τις θέσεις φωλιάσματος λόγω εκτεταμένης όχλησης (Cramp & Simmosn 1980, Watson 1997, Kaisanlahti-jokimäki et al. 2008).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Η υποβάθμιση των βιοτόπων τροφοληψίας του (π.χ. η εγκατάλειψη των ορεινών καλλιεργειών), καθώς και η υπερθήρευση ορισμένων βασικών ειδών διατροφής όπως η πέρδικα και ο λαγός (Xirouchaksi 2001). Επίσης οι εκτεταμένες αναδασώσεις και η φυσική δάσωση εγκαταλειμμένων γαιών έχουν αρνητικές συνέπειες στον βιότοπο τροφοληψίας του Χρυσαετού (Watson 1997). Στην κεντρική Στερεά τα λατομεία επίσης επιφέρουν την ολοκληρωτική καταστροφή του βιοτόπου του είδους.

Αμεσες απειλές:

Βασικές απειλές για το είδος είναι η λαθροθροία (ειδικά στην Κοίτη όπου για αυτό το λόγο στο 1/3 των ζευγαρών παρατηρούνται ανώριμα άτομα) ενώ στην ηπειρωτική Ελλάδα η ανεξέλεγκτη και παράνομη χρήση δηλητηρίων για τον έλεγχο των σαρκοφάγων "επιβλαβών".

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η όχληση στις θέσεις φωλιάσματος, οι εξορυκτικές δραστηριότητες και οι αλλαγές των παραδοσιακών χρήσεων γης σε συνδυασμό με την χρήση δηλητηρίων και την άμεση καταδίωξη.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

302	Εξορυκτικές δραστηριότητες: λατομεία-ορυχεία
303	Ανανεώσιμες μορφές ενέργειας: Αιολικά Πάρκα
502	Παράνομη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για έλεγχο "επιβλαβών" θηλαστικών
503	Καταδίωξη από συγκεκριμένους χρήστες ως επιβλαβή
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπειυσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M10	Έλεγχος της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Adamakopoulos, T., Gatzoyannis, S. and Poirazidis, C. (Eds). (1995) Special Environmental Study of Dadia Forest. WWF Greece, Athens.

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.
- Hallmann B. (1989) Status and distribution of the *Aquila* in Greece. Biol. Gallo-hellenica 15: 171-176
- Handrinos, G. (1987) The Golden Eagle in Greece. Actes 1er Coll. Intern. Aigle Royal en Europe, Arvieux, June 1986 : 18-22
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Kaisanlahti-Jokimäki, M.-L., Jokimäki, J., Huhta, E., Ukkola, M., Helle, P., Ollila, T. (2008) Territory occupancy and breeding success of the Golden Eagle (*Aquila chrysaetos*) around tourist destinations in northern Finland. Ornis Fennica 85 : 2-12.
- Vagliano (1981) Contribution au statut des rapaces diurnes et nocturnes nicheurs en Crète. In: Rapaces Méditerranéens, Annales du CROP, 1. Aix en Provence, Pp. 14-16.
- Watson J. (1997) The Golden Eagle. T and A.D. Poyser, London, U.K.
- Watson J., Leitch A.F. and Rae S.R. (1993) The diet of the Golden Eagle *Aquila chrysaetos* in Scotland. Ibis 135: 387-393
- Xirouchakis, S. (2001) The Golden eagle *Aquila chrysaetos* in Crete. Distribution, population status and conservation problems. Avocetta 25: 275-281.

Hieraetus fasciatus

Κοινό Όνομα

Σπιζαετός

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Carl Christian Tofte

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 85 105 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Σπιζαετός εντοπίζεται κυρίως στην δυτική και νότια Ελλάδα καθώς και την Πελοπόννησο με μεγάλη πυκνότητα ζευγαριών στην Μάνη. Από τα νησιά εξαπλώνεται σε όλο το Αιγαίο και την Κρήτη με καλούς πληθυσμούς σε ορισμένα νησιά των Κυκλαδών και της Δωδεκανήσου (Handrinos & Akriotis 1997, Bourdakis & Xirouchakis 2009).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR1240001 Κορυφές όρους Βόρα	GR2120008 Ορη Παραμυθιάς, στενά Καλαμά και στενά Αχέροντα	GR2310011 Όρος Τσέρεκας (Ακαρνανικά)
GR2540007	Ορη ανατολικής Λακωνίας	GR2550009 Όρος Ταΰγετος - Λαγκαδά Τρύπης	GR4210003 Βόρεια Κάρπαθος και Σαρία και παράκτια θαλάσσια ζώνη	
GR4330006 Σωρός - Αγκάθι - Κέδρος				

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Φωλιάζει πάντα σε βράχια είτε σε εσωτερικούς γκρεμούς είτε σε παράκτιες περιοχές πάνω από την θάλασσα (Cramp & Simmons 1980, Ferguson-Lee & Christie 2001, Gensbol & Thiede 2008, Bourdakis & Xirouchakis 2009).

Τροφική οικολογία:

Το είδος στην Ελλάδα απαντάται σε μεσογειακά, νησιωτικά οικοσυστήματα. Ο βιότοπος τροφοφίλψιας του περιλαμβάνει κυρίως φρυγανότοπους και θαμνώνες με μακί αλλά και νεαρά αραιά δάση κοντά σε καλλιέργειες ή υγροτόπους. Στην νότιο Πελοπόννησο (Μάνη) οι περιοχές κυνηγίου είναι σε μεγάλο βαθμό χέρσα εδάφη. Τρέφεται με μεσαίου μεγέθους θηλαστικά και πουλιά και λιγότερο με ερπετά σαύρες (Handrinos & Akriotis 1997, Alivizatos & Bourdakis 2002, Carrete et al. 2002, Sanz et al. 2005, Bourdakis & Xirouchakis 2009).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η ύπαρξη βράχων και οι ανοιχτές εκτάσεις με χέρσα εδάφη και φρυγανότοπους με μεσαίου μεγέθους θηλαστικά και πουλιά.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

263 Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
264 Θαμνώνες
294 Βραχώδεις στήλες και νησίδες
295 Απόκρημνες και βραχώδεις ακτές
302 Χέρσα εδάφη
821 Εσωτερικοί κρημνοί

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η όχληση κοντά στις θέσεις φωλιάσματος και η τουριστική αξιοποίηση των νησιών του Αιγαίου αποτελούν βασικές απειλές για τον βιότοπο φωλιάσματος του Σπιζαετού (Χανδρινός 1992, Tucker & Heath 1994).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοφίλψιας: Η υπερθήρευση και λαθροθηρία βασικών ειδών διατροφής του είδους καθώς και οι αλλαγές χρήσεων γης στις επικρατείες του είναι οι σπουδαιότερες απειλές για τον βιότοπο τροφοφίλψιας του (Χανδρινός 1992, López-López et al. 2007).

Άμεσες απειλές: Η χρήση μυοκτόνων για την εξολόθρευση των αγριοκούνελων σε ορισμένα νησιά αποτελεί μία

Μεγάλα αρπακτικά

αρνητική πρακτική που απειλεί το είδος καθώς και η φόνευση από τον άνθρωπο ή η καταστροφή των φωλιών του. Επίσης η σχεδιαζόμενη ανάπτυξη αιολικών πάρκων σε πολλές περιοχές της νότιας και νησιωτικής Ελλάδας ενδέχεται να αποτελέσουν μία νέα πηγή θνησιμότητας για το είδος.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η οικιστική ανάπτυξη σε πολλά νησιά του Αιγαίου, η εγκατάλειψη παραδοσιακών χρήσεων γης και η υπερθήρευση βασικών ειδών διατροφής του είδους (κυρίως νησιωτική πέρδικα και αγριοκούνελου) σε συνδυασμό με την άμεση φόνευση είναι οι κύριες απειλές.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
203	Υποδομές τουρισμού-αναψυχής (χιονοδρομικά, γκολφ, γήπεδα, κατασκηνώσεις)
302	Εξοικιστικές δραστηριότητες: λατομεία-ορυχεία
303	Ανανεώσιμες μορφές ενέργειας: Αιολικά Πάρκα
503	Καταδίωξη από συγκεκριμένους χρήστες ως επιβλαβή
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (ικνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ίδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπειοντης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντισταθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Alivizatos, H. & S. Bourdakis (2002) Diet and Breeding Success of the Bonelli's Eagle (*Hieraetus fasciatus*) in Greece: Preliminary Data. International Hawkwatcher No 5: 3-6.

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Bourdakis, S. & S.M. Xirouchakis (2009) The Bonelli's eagle (*Hieraetus fasciatus*) in Greece. In: V. Hernadez (ed). The Bonelli's eagle. Ecology, behaviour and conservation. (in press).

Carrete, M., Sanchez-Zapata, J.A., Martinez, J.E. & J.E. Calvo (2002) Predicting the implications of conservation management: A territorial occupancy model of Bonelli's eagle in Murcia, Spain. ORYX 36: 349-356.

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Ferguson-Lees, J. & Christie, D.A. (2001) Raptors of the world. Helm. London.

Gensbol, B. & Thiede, W. (2008) Birds of Prey. Collins

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

López-López, P., García-Ripollés, C. & V. Urios (2007) Population size, breeding performance and territory quality of Bonelli's Eagle *Hieraetus fasciatus* in eastern Spain. Bird Study 54: 335-342.

Ontiveros, D., Pleguezuelos, J.M. & J. Caro (2005) Prey density, prey detectability and food habits: The case of Bonelli's eagle and the conservation measures. Biological Conservation 123: 19-25.

Sanz, A., Minguez, E., Anadon, J.D. & V.J. Hernandez (2005) Heterogeneous use of space in three breeding territories of bonelli's eagle (*Hieraetus fasciatus*). *Ardeola* 52: 347-350.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Hieraetus pennatus

Κοινό Όνομα

Γερακαετός

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Σκίτσο από Carl Christian Tofte

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 50 100 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Γερακαετός εξαπλώνεται στην στη Θράκη, την Μακεδονία, την Ήπειρο, την Θεσσαλία και Στερεά Ελλάδα. Αρκετά συχνά παρατηρείται κατά την μετανάστευση, (Tucker & Heath 1994, Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1110002	Δάσος Δαδιάς-Σουφλί	GR1110009	Νότιο δασικό σύμπλεγμα Έβρου	GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνη Ορος Κρούσια
GR1270012	Ταξιάρχης - Πολύγυρος	GR2130010	Όρος Δούσκον, Ωραιόκαστρο, δάσος Μερόπης, κοιλάδα Γόρμου, Λίμνη Δελβινακίου		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Γερακαετός φωλιάζει συνήθως σε δένδρα, σε πεδινά και ημιορεινά δάση αλλά και σε πιο ανοιχτές εκτάσεις με συστάδες φυλλοβόλων κυρίως δέντρων (Tucker & Heath 1994, Ferguson-Lee & Christie 2001, Bosch 2003, Bosch et al. 2005, Poirazidis et al. 2007, Gensbol & Thiede 2008).

Τροφική οικολογία:

Το είδος αναζητεί την τροφή του στα ενδοδασικά διάκενα αλλά και σε ανοιχτές εκτάσεις όπως λιβάδια, μεσογειακούς θαμνώνες και αγροσυστήματα. Τρέφεται κυρίως με πουλιά αλλά και ερπετά ή θηλαστικά (Handrinos & Akriotis 1997, Garcia-Dios 2006, Palomino & Carrascal 2007). Το είδος αναζητεί την τροφή του στα ενδοδασικά διάκενα αλλά και σε ανοιχτές εκτάσεις όπως λιβάδια, μεσογειακούς θαμνώνες και αγροσυστήματα. Τρέφεται κυρίως με πουλιά αλλά και ερπετά ή θηλαστικά (Handrinos & Akriotis 1997, Garcia-Dios 2006, Palomino & Carrascal 2007).

Θήρευση:

Ο Μπούφος αποτελεί βασικό θηρευτή νεοσσών και ενηλίκων ατόμων στην φωλιά.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος χρειάζεται ώριμα δέντρα σε πυκνές συστάδες φυλλοβόλων δασών με διάκενα με θαμώνες ή λιβάδια.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

252	Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση
255	Μικτά δάση
257	Οικότονος των δασικών ορίων
263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
264	Θαμνώνες
271	Μεσόφιλα λιβάδια

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η καταστροφή των δασών και ειδικά των πεδινών είναι η κυριότερη απειλή για τον βιότοπο φωλιάσματος του είδους. Επίσης η χρήση αγροχημικών έχει σοβαρές επιπτώσεις στην αναπαραγωγική επιτυχία (Suarez et al. 2000, Martinez-Lopez et al. 2007, Martinez-Lopez et al. 2009)

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Η υποβάθμιση των επικρατειών του είδους κυρίως λόγω καταστροφής των δασών που αποδίδονται στην γεωργία και την οικιστική ανάπτυξη είναι η σοβαρότερη απειλή για τις περιοχές τροφοληψίας του Γερακαετού (Martinez et al. 2006).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η απομάκρυνση των ώριμων δέντρων και η υποβάθμιση ή καταστροφή των πεδινών δασών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών
701	Μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση)

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντισταθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Blanco, G. (1997) Role of refuse as food for migrant, floater and breeding Black Kites (*Milvus migrans*). Journal of Raptor Research 31: 71-76.

Bosch, J. (2003) Phenology and breeding parameters of Booted Eagle *Hieraetus pennatus* in central Catalonia (Spain). Ardeola 50: 181-189.

Bosch, J., Borras, A. & J. Freixas (2005) Nesting habitat selection of Booted Eagle *Hieraetus pennatus* in central Catalonia. Ardeola 52: 225-233.

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Ferguson-Lees, J. & Christie, D.A. (2001) Raptors of the world. Helm. London.

Garcia-Dios, I.S.(2006) Diet of the booted eagle *Hieraetus pennatus* in the south of Avila: Importance of the songbirds. Ardeola 53: 39-54.

Gensbol, B. & Thiede, W. (2008) Birds of Prey. Collins

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Martinez, J.E., Pagan, I. & J.F. Calvo (2006) Factors influencing territorial occupancy and reproductive output in the Booted Eagle *Hieraetus pennatus*. Ibis 148: 807-819.

Martinez-Lopez, E., Maria-Mojica, P., Martinez, J.E., Calvo, J.F., Wright, J., Shore, R.F., Romero, D. & A.J. Garcia-Fernandez (2007) Organochlorine residues in booted eagle (*Hieraetus pennatus*) and goshawk (*Accipiter gentilis*) eggs from southeastern Spain. Environmental Toxicology and Chemistry 26: 2373-2378.

Martinez-Lopez, E., Romero, D., Maria-Mojica, P., Martínez, J.E., Calvo, J.F. & A.J. Garcia-Fernandez (2009) Changes in blood pesticide levels in booted eagle (*Hieraetus pennatus*) associated with agricultural land practices. Ecotoxicology and Environmental Safety 72: 45-50.

Palomino, D. & L.M. Carrascal (2007) Habitat associations of a raptor community in a mosaic landscape of Central Spain under urban development. Landscape and Urban Planning 83: 268-274.

Poirazidis, K., Goutner, V., Tsachalidis, E. & V. Kati (2007) Comparison of nestsite selection patterns of different sympatric raptor species as a tool for their conservation. Animal Biodiversity and Conservation 30: 131-145.

Suarez, S., Balbontín, J. & M. Ferrer (2000) Nesting habitat selection by booted eagles *Hieraetus pennatus* and implications for management. Journal of Applied Ecology 37: 215-223.

Falco naumanni

Κοινό Όνομα

Κιρκινέζι

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Σχίτσο από Juan Varela

■ Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	2,000	3,480

Διαχείμαση

Κατανομή

Το Κιρκινέζι συναντάται κυρίως στην κεντρική και δυτική Ελλάδα (Ηπειρο, Θεσσαλία, Στερεά) συνήθως σε οικισμούς κοντά σε μεγάλες πεδινές εκτάσεις (Handrinos & Akriotis)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1150001	Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα	GR1230004	Λίμνη Πικρολίμνη - Ξηλοκερατέα	GR1340005	Λίμνες Χειμαδίτιδα - Ζάζαρη
GR1420006	Όρος Μαυροβούνι	GR1420011	Περιοχή Θεσσαλικού κάμπου	GR1420012	Περιοχή Φαρσάλων
GR1420013	Περιοχή Τυρνάβου	GR2120007	Στενά Παρακαλάμου	GR2120009	Ορη Τσαμαντά, Φιλια Φαρμακοβούνι, Μεγά Ράχη
GR2130005	Λίμνη Ιωαννίνων	GR2310015	Δέλτα Αχελώου, λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιτωλικού και εκβολές Εύηνου, νήσοι Εχινάδες, νήσος Πεταλάς, δυτικός Αράκυνθος και στενά Κλεισούρας	GR2330009	Λιμνοθάλασσα Κοτύ αλυκή Λεχαινών
GR2550009	Όρος Ταΰγετος - Λαγκαδά Τρύπης	GR4110006	Υγροτοποι Χορταρολίμνη και Αλυκή Λήμνου	GR4110010	Νοτιοδυτική Χερσόνη Απολιθωμένο δάσος Λέσβου
GR4120006	Νήσος Φούρνοι και νησίδες Θύμαινα, Αλατζονήσι, Θυμαινάκι, Στρογγυλό, Πλάκα, Μακρονήσι, Μικρός και Μεγάλος Ανθρωποφάγος, Άγιος Μηνάς	GR4210018	Νησίδες Λέρου: Πηγανούσα, Μεγάλο Γλαρονήσι, Μικρό Γλαρονήσι, Λέρικο	GR4210019	Νησίδες Καλύμνου: Επάνω, Νερά, Σαρί, Τέλενδος
GR4210027	Κως: Λίμνη Ψαλίδι - Αλυκή	GR4320009	Βορειοανατολικό Άκρο Κρήτης	GR4320011	Διονυσάδες Νήσοι

■ Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το Κιρκινέζι είναι αμιγώς αποικιακό είδος και φωλιάζει σε χωριά και οικισμούς σε παλιά σπίτια και χαλάσματα σε αγροτικές περιοχές μέσα σε ωγμές ή κάτω από τις στέγες (Vlachos et al. 2004)

Τροφική οικολογία: Το είδος προτιμά τις ανοιχτές εκτάσεις με χαμηλή βλάστηση και χέρσα εδάφη καθώς και λιβάδια και κυνηγά σχεδόν αποκλειστικά σε αγροτικές περιοχές με ζηρικές καλλιέργειες με έντομα. (Vlachos et al. 2003, Ursúa et al. 2005, Gensbol & Thiede 2008)

Θήρευση: Τα κορακοειδή θεωρούνται θηρευτές των αυγών και των νεοσσών του Κιρκινεζιού

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η ύπαρξη βραχωδών εξάρσεων και παλιών σπιτιών και οι ανοιχτές εκτάσεις με χαμηλή βλάστηση ή χέρσα εδάφη και μη-αρδευόμενες καλλιέργειες.

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

267	Ξηρά, πυριτικά λιβάδια
296	Καλλιεργούμενη γη
300	Άλλες αστικές και βιομηχανικές περιοχές
302	Χέρσα εδάφη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτήμα αναπαραγωγής:

Η αστικοποίηση με την ανακαίνιση παλιών κτιρίων ή την καταστροφή των παλιών σπιτιών είναι η σοβαρότερη απειλή για το Κιρκινέζι (Handrinos & Akriotis 1997, Vlachos et al. 2004)

Απειλές στο ενδιαιτήμα τροφοληψίας:

Η εντατικοποίηση και εκβιομηχάνιση της γεωργίας σε συνδυασμό με την εκτεταμένη χρήση φυτοφαρμάκων απειλούν και τα δύο είδη (Newton 1979, Village 1990, Tucker & Heath 1994). Επίσης η εγκατάλειψη των παραδοσιακών γεωργικών και κτηνοτροφικών πρακτικών και η δάσωση των λιβαδιών έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ή υποβάθμιση του βιοτόπου κυνηγίου (Sánchez-Zapata et al. 2003). Ειδικότερα, η μετατροπή των ξηρικών καλλιεργειών (κυρίως των σιτηρών) σε αρδευόμενες μονοκαλλιέργειες έχουν καταστρεπτικά αποτελέσματα για το είδος, (Tella & Forero 200, Liven-Schulman et al. 2004).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η καταστροφή των παλιών σπιτιών και η εντατικοποίηση της γεωργίας.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού - M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Ferguson-Lees, J. & Christie, D.A. (2001) Raptors of the world. Helm. London.

Gensbol, B. & Thiede, W. (2008) Birds of Prey. Collins

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Liven-Schulman, I., Leshem, Y., Alon, D. & Y. Yom-Tov (2004) Causes of population declines of the Lesser Kestrel Falco naumanni in Israel. Ibis 146: 145-152.

Newton, I. (1979) Population Ecology of Raptors. Buteo Books, Vermillion.

Sánchez-Zapata, J.A., Carrete, M., Gravilov, A., Sklyarenko, S., Ceballos, O., Donázar, J.A. & F. Hiraldo (2003) Land use changes and raptor conservation in steppe habitats of Eastern Kazakhstan. Biological Conservation 111: pp. 71-77.

Tella, J.L. & M.G. Forero (2000) Farmland habitat selection of wintering lesser kestrels in a Spanish pseudosteppe: Implications for conservation strategies. Biodiversity and Conservation 9: 433-441.

- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)
- Ursúa, E., Serrano, D. & J.L. Tella (2005) Does land irrigation actually reduce foraging habitat for breeding lesser kestrels? The role of crop types. Biological Conservation 122: 643-648.
- VILLAGE, A. (1990) The Kestrel. A & AD Poyser, London.
- Vlachos, C., Bakaloudis, D. & E. Chatzinikos (2004) Unusual nesting of the Lesser Kestrel (*Falco naumanni*) in Thessaly, Greece. J. Rap. Research 38: 161-163.
- Vlachos, C., Bakaloudis, D., Chatzinikos, E., Papadopoulos, T. & D. Tsalagas (2003) Aerial hunting behaviour of the Lesser Kestrel *Falco naumanni* during the breeding season in Thessaly (Greece). Acta Ornithologica 38: 129-134.

Falco tinnunculus

Κοινό Όνομα

Βραχοκιρκίνεζο

Σχέδιο από Michal Skakuj

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 5,000 10,000 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Το Βραχοκιρκίνεζο είναι το κοινότερο αρπακτικό στην Ελλάδα. Συναντάται σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα αλλά και τα περισσότερα νησιά του Ιονίου, του Αιγαίου και την Κρήτη.

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το Βραχοκιρκίνεζο φωλιάζει πάντα κάθετα βράχια διατηρώντας μεμονωμένες επικράτειες αν και ομάδες από 2-10 ζευγάρια έχουν παρατηρηθεί να φωλιάζουν μαζί στον ίδιο βραχώδη σχηματισμό ή φαράγγι. Φωλιάζει επίσης σε κτίρια και λατομεία (Cramp & Simmons 1980, Tucker & Heath 1994).

Τροφική οικολογία: Το είδος προτιμά τις ανοιχτές εκτάσεις με χαμηλή βλάστηση και χέρσα εδάφη καθώς και λιβάδια. Τρέφεται με μικροθηλαστικά, ερπετά και έντομα. (Vlachos et al. 2003, Ursúa et al. 2005, Gensbol & Thiede 2008)

Θήρευση: Τα κορακοειδή θεωρούνται θηρευτές των αυγών και των νεοσσών του Βραχοκιρκίνεζου

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η ύπαρξη βραχωδών εξάρσεων και παλιών σπιτιών και οι ανοιχτές εκτάσεις με χαμηλή βλάστηση ή χέρσα εδάφη και μη-αρδευόμενες καλλιέργειες.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

267 Ξηρά, πυριτικά λιβάδια

296 Καλλιεργούμενη γη

302 Χέρσα εδάφη

821 Εσωτερικοί κρημνοί

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας: Η εντατικοποίηση και εκβιομηχάνιση της γεωργίας σε συνδυασμό με την εκτεταμένη χρήση φυτοφαρμάκων απειλούν και τα δύο είδη (Newton 1979, Village 1990, Tucker & Heath 1994). Επίσης η εγκατάλειψη των παραδοσιακών γεωργικών και κτηνοτροφικών πρακτικών και η δάσωση των λιβαδιών έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ή υποβάθμιση του βιοτόπου κυνηγίου (Sánchez-Zapata et al. 2003)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η εντατικοποίηση της γεωργίας.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102 Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών

112 Αναδασμός

705 Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

Γερακοειδή

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.
- Ferguson-Lees, J. & Christie, D.A. (2001) Raptors of the world. Helm. London.
- Gensbol, B. & Thiede, W. (2008) Birds of Prey. Collins
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Liven-Schulman, I., Leshem, Y., Alon, D. & Y. Yom-Tov (2004) Causes of population declines of the Lesser Kestrel Falco naumanni in Israel. *Ibis* 146: 145-152.
- Newton, I. (1979) Population Ecology of Raptors. Buteo Books, Vermillion.
- Sánchez-Zapata, J.A., Carrete, M., Gravilov, A., Sklyarenko, S., Ceballos, O., Donázar, J.A. & F. Hiraldo (2003) Land use changes and raptor conservation in steppe habitats of Eastern Kazakhstan. *Biological Conservation* 111: pp. 71-77.
- Tella, J.L. & M.G. Forero (2000) Farmland habitat selection of wintering lesser kestrels in a Spanish pseudosteppe: Implications for conservation strategies. *Biodiversity and Conservation* 9: 433-441.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)
- Ursúa, E., Serrano, D. & J.L. Tella (2005) Does land irrigation actually reduce foraging habitat for breeding lesser kestrels? The role of crop types. *Biological Conservation* 122: 643-648.
- VILLAGE, A. (1990) The Kestrel. A & AD Poyser, London.
- Vlachos, C., Bakaloudis, D. & E. Chatzinikos (2004) Unusual nesting of the Lesser Kestrel (Falco naumanni) in Thessaly, Greece. *J. Rap. Research* 38: 161-163.
- Vlachos, C., Bakaloudis, D., Chatzinikos, E., Papadopoulos, T. & D. Tsalagas (2003) Aerial hunting behaviour of the Lesser Kestrel Falco naumanni during the breeding season in Thessaly (Greece). *Acta Ornithologica* 38: 129-134.

Falco vespertinus

Κοινό Όνομα

Μαυροκιρκίνεζο

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης

Σχίτσο από Michal Skakuj

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Το Μαυροκιρκίνεζο συναντάται σε όλη την ηπειρωτική και νησιωτική Ελλάδα κατά την μετανάστευση. Μεγάλες συγκεντρώσεις το είδους παρατηρούνται κυρίως στους κάμπους της βορείου Ελλάδας (Μακεδονία, Θράκη) κατά την φθινοπωρινή μετανάστευση (Handrinos & Akriotis 1997, BirdLife 2004)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Το Μαυροκιρκίνεζο προτιμά τις ανοιχτές εκτάσεις με καλλιέργειες, χορτολίβαδα αλλά και μεσογειακά φρύγανα και μακί όπου τρέφεται κυρίως με έντομα ενώ συλλαμβάνει και ερπετά και σπανιότερα μικρόπουλα (Cramp & Simmosn 1980, Hölzinger 1987, Gensbol & Thiede 2008).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Εηρικές κυρίως καλλιέργειες σιτηρών και ανοιχτές εκτάσεις.

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
264	Θαμνώνες
271	Μεσόφιλα λιβάδια
296	Καλλιεργούμενη γη
301	Πολυετείς καλλιέργειες, δενδροκαλλιέργειες
302	Χέρσα εδάφη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Η εντατικοποίηση της γεωργίας και η εκτεταμένη χρήση φυτοφαρμάκων και εντομοκτόνων είναι οι βασικές απειλές του είδους (Tucker & Heath 1994).

Άμεσες απειλές: Η λαθροθηρία αποτελεί απειλή για το Μαυροκιρκίνεζο για αρκετές χώρες της Μεσογείου (Newton 1979).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η καταστροφή και υποβάθμιση των βιοτόπων του (λιβάδια, υγρότοποι, ακτές) και η εντατικοποίηση της γεωργίας

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
-----	--

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Ferguson-Lees, J. & Christie, D.A. (2001) Raptors of the world. Helm. London.

Gensbol, B. & Thiede, W. (2008) Birds of Prey. Collins

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Hölzinger, J. (1987) Bird of Baden-Württemberg, 1: threat and conservation. Ulmer Verlag, Karlsruhe.

Newton, I. (1979) Population Ecology of Raptors. Buteo Books, Vermillion.

Falco eleonorae

Κοινό Όνομα

Μαυροπετρίτης

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης

Σκίτσο από Koen Devos

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 12,300 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος εξαπλώνεται στο Αιγαίο με έξι σημαντικές συγκεντρώσεις σε βόρειο Αιγαίο, Σποράδες, ανατολικές Κυκλαδες, Αντικύθηρα, νοτιοδυτικά Δωδεκάνησα και τις διορυφούμενές νησίδες της ανατολικής Κρήτης (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1430005	Νησιά Κυρά Παναγιά, Πιπέρι, Ψαθούρα και γύρω νησίδες Αγιος Γεώργιος, νήσοι Αδελφοί, Λεχούσα, Γαϊδουρονήσια	GR2420006	Σκύρος: Όρος Κόχυλας	GR3000011	Νησίδες Μυρτώου Πελάγους: Φαλκονέρι Βελοπούλα, Ανάνες
GR3000012	Νήσος Αντικύθηρα και νησίδες Πρασονήσι, Λαγούβαρδος, Πλακουλήθρα και νησίδες Θυμωνιές	GR3000013	Κύθηρα και γύρω νησίδες: Πρασονήσι, Δραγονέρα, Αντιδραγονέρα, Αυγό, Καπέλλο, Κουφό και Φιδονήσι	GR4110008	Νησίδες και βραχονήσια Λήμνου: Νήσος Σεργίου και νησίδες Διαβατές, Κόμπιο, Καστριά, Τηγανά, Καρκαλάς, Πρασονήσια
GR4120006	Νήσος Φούρωνοι και νησίδες Θύμαινα, Αλατζονήσι, Θυμαινάκι, Στρογγυλό, Πλάκα, Μακρονήσι, Μικρός και Μεγάλος Ανθρωποφάγος, Αγιος Μηνάς	GR4130002	Νησιά Αντίψαρα & νησίδες Δασκαλιό, Μαστρογιώργη, Πρασονήσι, Κάτω Νήσι, Μεσιακό, Κουτσουλιά	GR4210014	Νησίδες Πάτμου: Πετροκάραβο, Ανυδροί
GR4210015	Νήσος Αγαθονησίου και νησίδες: Πίττα, Κατσαγάνι, Νερονήσι, Στρογγύλη	GR4210016	Νήσος Λειψοί (Δυτικό τμήμα) και νησίδες: Φράγκος, Μακρονήσι, Πιλάφι, Κάπαρη, Καλαπόδια, Μεγάλο Ασπρονήσι, Μακρύ Ασπρονήσι, Κουλούρα, Νότια Ασπρα, Σαρακίνα, Πιάτο, Ψώμος, Σταυρός, Λίρα, Αρεθούσα	GR4210017	Βορειοδυτικό τμήμα Αρκιών και νησίδες: Αγρελούσα, Στρογγυλό, Σπαλάθι, Σμύνερο, Τσιτουκάκι, Ψαθονήσι, Καλόβιλος, Μακρονήσια, Αβάπτιστος, Κόμαρος
GR4210018	Νησίδες Λέρου: Πηγανούσα, Μεγάλο Γλαρονήσι, Μικρό Γλαρονήσι, Λέρικο	GR4210019	Νησίδες Καλύμνου: Επάνω, Νερά, Σαρί, Τέλενδος	GR4210020	Νήσοι Κίναρος και Λέρος και νησίδες Λιάδια, Πλάρος, Μαύρα
GR4210021	Ανατολικό Τμήμα Αστυπαλαίας και νησίδες Κουνούποι, Φτενό, Χονδρόπουλο, Κουτσομύτης, Μονή, Αγία Κυριακή, Τηγάνι, Χονδρόη, Λιγνό, Φωκιονήσια, Κατσαγρέλι, Ποντικούσσα, Οφιδούσσα, Κτένια	GR4210022	Νήσος Σύρνα και νησίδες Μεγάλος Αδελφός, Μικρός Αδελφός, Κατσίκα, Μεσονήσι, Πλακίδα, Στεφανιά, Ναυάγιο	GR4210023	Νησίδες Καρπάθου Πελάγους: Μεγάλο Σοφράνο, Σοχάς, Μικρό Σοφράνο, Αυγό, Διβοί Χαμηλή, Αστακιδονής
GR4210024	Νήσος Τήλος και νησίδες: Αντίτηλος, Πελεκούσα, Γαϊδουρονήσι, Γιακουμής, Αγιος Ανδρέας, Πρασούδα, Νήσι	GR4210028	Νήσος Κάσος και σύμπλεγμα Κασσονησιών	GR4220021	Νήσος Ηρακλειά, Νήσοι Μάκαρες, Μικρός και Μεγάλος Αβελάς, νησί Βενέτικο Ηρακλειάς
GR4220022	Νήσοι Χριστιανά	GR4220023	Νησίδες Ανάφης: Φτενά, Παχειά, Μακρά	GR4220027	Νησίδες Μυκόνου(Ρηγού, Χταπόδια, Τραγονήσι)
GR4310003	Νήσος Δία				

GR4320009	Βορειοανατολικό Ακρο Κρήτης
GR4340017	Χερσόνησος Γραμβούσας και νησίδες Ήμερη και Αγοια Γραμβούσα, Ποντικονήσι

GR4320011	Διονυσάδες Νήσοι
GR4340018	Νησίδα Αγιοι Θεόδωροι

GR4320015	Νησίδες Καβάλλοι
-----------	------------------

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Μαυροπετρίτης φωλιάζει σε απομονωμένες νησίδες το Αιγαίου με απόκρημνα παράκτια βράχια σε σχισμές και κοιλότητες αλλά και στο έδαφος κάτω από μεγάλες πέτρες ή θάμνους (Walter 1979, Handrinos & Akriotis 1997). Οι μεγαλύτερες αποικίες του είδους συμπίπτουν με τις κύριες μεταναστευτικές οδούς του Αιγαίου και βρίσκονται σε κατοικημένες νησίδες (Dimalexis et al. 2007).

Τροφική οικολογία: Ο Μαυροπετρίτης φωλιάζει σε απομονωμένες νησίδες το Αιγαίου με απόκρημνα παράκτια βράχια σε σχισμές και κοιλότητες αλλά και στο έδαφος κάτω από μεγάλες πέτρες ή θάμνους (Walter 1979, Handrinos & Akriotis 1997). Οι μεγαλύτερες αποικίες του είδους συμπίπτουν με τις κύριες μεταναστευτικές οδούς του Αιγαίου και βρίσκονται σε κατοικημένες νησίδες (Dimalexis et al. 2007).

Ανταγωνισμός: Η θήρευση των αυγών από τους αρουραίους που υπάρχουν στις βραχονησίδες του Αιγαίου αποτελούν πρόβλημα. Σε ακατοίκητες νησίδες έχει υπολογιστεί πως θηρεύετε ένα ποσοστό μέχρι 30% των αυγών (Ristow & Wink 1985).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Βραχονησίδες με κάθετα, απόκρημνα βράχια και έντονη μεταναστευτική δραστηριότητα μικρόπουλων στην περιοχή κατά την περίοδο του Φθινοπώρου. Οι καλές ανεμολογικές συνθήκες αποτελούν βασική προϋπόθεση για την αναπαραγωγική επιτυχία του είδους.

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

- 292 Ανοικτή Θάλασσα
- 294 Βραχώδεις στήλες και νησίδες
- 295 Απόκρημνες και βραχώδεις ακτές

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η όχληση στις νησίδες αναπαραγωγής ή η εισαγωγή θηρευτών όπως αρουραίοι ή γάτες αποτελούν βασικές απειλές για το είδος. Επίσης το κυνήγι (ειδικά αγριοκούνελων) σε νησίδες του Αιγαίου αποτελεί επιπλέον παράγοντα όχλησης καθώς και η συλλογή των αυγών (Tucker & Heath 1994). Τέλος η ανεξέλεγκτη τουριστική αξιοποίηση και η υπέρομη δόμηση πολλών νησιών του Αιγαίου αποτελεί εν δυνάμει ένα σοβαρό πρόβλημα.

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας: Καθώς το είδος τρέφεται με έντομα και μικρόπουλα είναι επιφερεπή σε δευτερογενείς δηλητηριάσεις λόγω συσσώρευσης φυτοφαρμάκων ή άλλων αγχοχημικών (Ristow et al. 1980). Ήδη σημαντικά κρούσματα δηλητηριάσεων καταγράφηκαν στις αρχές της δεκαετίας στην Κρήτη που αποδόθηκαν στην χρήση συγκεκριμένου σκευάσματος φυτοπροστασίας (Ristow 2001). Επίσης το είδος απειλείται από την χρήση δολωμάτων που στοχεύουν την καταπολέμηση μικρόπουλων και ποντικών που προκαλούν ζημιές σε αμπελώνες (Ristow & Xirouchakis 2000, Tsatsakis et al 2001).

Απειλές ανταγωνισμού: Η επισκεψιμότητα των νησιών αναπαραγωγής επάγει την θήρευση από αρουραίους (Ristow et al. 1991) ή άλλα μικρά σαρκοφάγα (π.χ. γάτες).

Άμεσες απειλές: Η κατανάλωση των νεοσσών από ψαράδες αποτελούσε κοινή πρακτική κατά το παρελθόν αλλά δεν κρίνεται ως σοβαρή απειλή σήμερα.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η τουριστική αξιοποίηση των νησιδών αναπαραγωγής, η όχληση λόγω επισκεψιμότητας και η θήρευση από εισαγόμενα είδη είναι οι βασικές απειλές για τον βιότοπο φωλιάσματος. Επιπλέον η χρήση φυτοφαρμάκων απειλεί άμεσα την βιωσιμότητα και την αναπαραγωγική επιτυχία του είδους.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

- 103 Εντατικοποίηση πολυετών καλλιεργειών (αμπέλια, οπωρώνες, ελαιώνες κλπ)
- 303 Ανανεώσιμες μορφές ενέργειας: Αιολικά Πάρκα
- 801 Εισαγωγή ειδών εισβολέων

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμαν ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Dimalexis, A., Xirouchakis, S., Latsoudis, P., Portolou, D., Karris, G., Georgiakakis P., Fric, J., Barboutis, C., Bourdakis, S., Kakalis, E., Ivović, M. & T. Kominos (2007) Breeding distribution and population status of the Eleonora's falcon (*Falco eleonorae*) in Greece. Journal of Ornithology 149: 23-30.

Ferguson-Lees, J. & Christie, D.A. (2001) Raptors of the world. Helm. London.

Handrinos, G. & Akriotis, T. (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Ristow D, Feldmann F, Scharlau W, Wink C, & M. Wink (1991) Population dynamics of Cory's Shearwater (*Calonectris diomedea*) and Eleonora's falcon (*Falco eleonorae*) in Eastern Mediterranean. In: Seitz A, Loeschke V (eds) Species conservation: A Population-Biological Approach. Birkhauser Verlag, Basel, pp 199-212.

Ristow D., Conrad B., Wink C. & M. Wink (1980) Pesticide residues of failed eggs of Eleonora's Falco (*Falco eleonorae*) from Aegean colony. Ibis 122: 74-76.

Ristow D., Wink M., (1985) Breeding success and conservation management of Eleonora's Falcon. In: Newton I. & R. Chancellor (eds.) Conservation Studies of Raptors. ICBP Technical Publication No 5, Cambridge, UK. pp. 147-152.

Ristow, D. & Xirouchakis, S. (2000) What is killing Eleonora's Falcons? World Bird Watch 22: 14-15

Ristow, D. (2001) Poison is causing the sudden population decline of Eleonora's Falcon. Intern Hawkwatcher 3: 10- 17

Tsatsakis, A., Christakis-Hampsas, M., Xirouchakis, S., Baum, F. & Ristow, D. (2001) Whodunit? The case of the disappearing Eleonora's Falcons. World Bird Watch 23: 25-27

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Walter, H. (1979) Eleonora's Falcon: adaptations to prey and habitat in a social raptor. University of Chicago Press, Chicago and London

Wink M & D. Ristow (2000). Biology and molecular genetics of Eleonora's falcon *Falco eleonorae*, a colonial raptor of Mediterranean islands. In: Chancellor, RD, Meyburg B-U (eds) Raptors at Risk. World Working Group on Birds of Prey/ Hancock House, Surrey pp 653-668.

Xirouchakis, S. (2005) The avifauna of the western Rodopi forests (N. Greece). Belgian Journal of Zoology 135: 261-269.

Falco columbarius

Κοινό Όνομα

Νανογέρακο

Σκίτσο από Koen Devos

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Νανογέρακας απαντάται κυρίως στην βόρειο Ελλάδα το χειμώνα αλλά και κατά τις μεταναστεύσεις.
(Handrinos & Akriotis 1997)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα δαιχείμασης: Είδος των ανοιχτών εκτάσεων ο Νανογέρακας συχνάζει σε καλλιέργειες, φρυγανότοπους και χορτολίβαδα αλλά και σε υγροτόπους. Τρέφεται κυρίως με μικροθηλαστικά και έντομα (Fergusoin-Lees & Christie 2001, Gensbol & Thiede 2008).

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Εηρικές κυρίως καλλιέργειες σιτηρών και ανοιχτές εκτάσεις.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
264	Θαμνώνες
267	Ξηρά, πυριτικά λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
296	Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Η οικιστική και τουριστική ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών, η υποβάθμιση των υγροτοπικών οικοσυστημάτων και η εντατικοποίηση της γεωργίας είναι οι βασικές απειλές για το είδος.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η καταστροφή και υποβάθμιση των βιοτόπων του (λιβάδια, υγρότοποι, ακτές) και η εντατικοποίηση της γεωργίας

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές φυλακτικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Ferguson-Lees, J. & Christie, D.A. (2001) Raptors of the world. Helm. London.

Gensbol, B. & Thiede, W. (2008) Birds of Prey. Collins

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Hölzinger, J. (1987) Bird of Baden-Württemberg, 1: threat and conservation. Ulmer Verlag, Karlsruhe.

Newton, I. (1979) Population Ecology of Raptors. Buteo Books, Vermillion.

Falco biarmicus

Κοινό Όνομα

Χρυσογέρακο

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Christof Bobzin

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 36 55 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Το Χρυσογέρακο εξαπλώνεται στην ηπειρωτική Ελλάδα κυρίως σε βόρειο Θεσσαλία, Ήπειρο, δυτική Μακεδονία και Θράκη ενώ από τα νησιά απαντάται στο Ιόνιο στην Κέρκυρα και στο Αιγαίο στην Λέσβο, τα Δωδεκάνησα (Κω, Ρόδο, Κάρπαθο) και την Κρήτη. (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1270014	Χερσόνησος Σιθωνίας	GR1310002	Εθνικός Δρυμός Πίνδου	GR1330002	Ορη βορείου Βούρωνοι Μέλλια
GR1420005	Αισθητικό δάσος κοιλάδας Τεμπών	GR1420006	Όρος Μαυροβούνι	GR1420007	Όρος Όσσα
GR1420008	Κάτω Ολυμπος, όρος Γοδαμάνι και κοιλάδα Ροδίας	GR1420009	Στενά Καλαμακίου και Όρη Ζάρκου	GR1430006	Όρος Οθρυς, βουνά Γκούρας και φαράγγια Παλαιοκερασιάς
GR1440006	Κορυφές όρους Κόζιακα	GR2320004	Αισθητικό δάσος Καλαβρύτων	GR2320010	Ζουμπάτα - Άγιος Χαράλαμπος - Μπαρό Κλωκός
GR4110010	Νοτιοδυτική Χερσόνησος, Απολιθωμένο δάσος Λέσβου	GR4210029	Ανατολική Ρόδος: Προφήτης Ηλίας - Επτά Πηγές - Εκβολή Λουτάνη - Κάτεργο, Ρέμα Γαδουρά - Χερσόνησος Λίνδου - νησίδες Πεντανήσα και Τετράπολις, Λόφος Ψαλίδι	GR4210030	Δυτική Ρόδος: Ορη Ατάβυρος και Ακραμί Τεχνητή Λίμνη Απολακκιάς και νησιά Γεωργίου, Στρογγυλή Χτενιές και Καράβολς
GR4310007	Δυτικά Αστερούσια	GR4310008	Ανατολικά Αστερούσια	GR4340021	Χερσόνησος Ροδοπού

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε απόκρημνα κάθετα βράχια, σε φαράγγια αλλά και παράκτιες οροθιπλαγιές. Η φωλιά εντοπίζεται σε μικρές κοιλότητες ή πεζούλες συνήθως με βραχοσκεπή (Newton 1979, Tucker & Heath 1994, Rizzolli et al. 2005).

Τροφική οικολογία: Το Χρυσογέρακο τρέφεται με πουλιά μεσαίου μεγέθους αλλά και μικρά θηλαστικά, εφετά και μεγάλα έντομα (Goodman & Haynes 1992, Morimando 1997) και κυρίως με τα είδη που αφθονούν στην περιοχή της επικράτειας τους (Jenkins & Avery 1999).

Ανταγωνισμός: Θεωρητικά το είδος ανταγωνίζεται τον Πετρίτη για θέσεις φωλιάσματος και δεν συναντώνται σε γειτονικούς βράχους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η ύπαρξη καταλληλων βράχων για φώλιασμα και καλοί πληθυσμοί συγκεκριμένων ειδών για τροφοληψία.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
267	Ξηρά, πυριτικά λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
294	Βραχώδεις στήλες και νησίδες
295	Απόκρημνες και βραχώδεις ακτές
821	Εσωτερικοί κρημνοί

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτημα αναπαραγωγής:

Η καταστροφή του βιοτόπου φωλιάσματος και η όχληση (π.χ. αναρριχητικές πίστες) είναι οι βασικές απειλές του βιοτόπου φωλιάσματος (Brambilla et al. 2004)

Απειλές στο ενδιαιτημα τροφοληψίας:

Η εντατικοποίηση της γεωργίας και η εκτεταμένη χρήση φυτοφαρμάκων αποτελούν την κυριότερη απειλή αφού τα παρασκευάσματα φυτοπροστασίας υψηλής τοξικότητας για τα πουλιά συσσωρεύονται στο σώμα ανώτερων θηρευτών όπως του Χρυσογέρακου (Ratcliffe 1993, Movalli 2000). Παράλληλα η παράνομη θήρευση βασικών διατροφικών ειδών (π.χ. αγριοπεριότερα) υποβαθμίζει τον βιότοπο κυνηγίου και των δύο ειδών.

Αμεσες απειλές:

Η άμεση θανάτωση από τον άνθρωπο αποτελεί την βασική αιτία απουσίας του είδους από περιοχές με κατάλληλο βιότοπο φωλιάσματος και σχετικά 'καθαρό' περιβάλλον όπως φαράγγια, παράκτια βράχια και κοιλάδες ποταμών.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η άμεση θανάτωση λόγω ανταγωνισμού με τον άνθρωπο για θηραματικά είδη (αγριοπεριότερα, πέρδικες, τσίχλες κ.λ.π.) καθώς και η χρήση ισχυρών αγροχημικών με μεγάλη υπολειμματική ικανότητα.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
503	Καταδίωξη από συγκεκριμένους χρήστες ως επιβλαβή
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Brambilla, M., Rubolini, D. & F. Guidali (2004) Rock climbing and Raven Corvus corax occurrence depress breeding success of cliff-nesting Peregrines Falco peregrinus. Ardeola 51: 425-430.

Gensbol, B. & Thiede, W. (2008) Birds of Prey. Collins

Goodman, S.M. & Haynes, C.V. (1992) The diet of the lanner (Falco biarmicus) in a hyper-arid region of the eastern Sahara. Journal of Arid Environments, 22: 93-98.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Jenkins, A.R., Avery, G.M. (1999) Diets of breeding Peregrine and Lanner Falcons in South Africa J. Rap.Research, 33: 190-206

Movalli, P.A. (2000) Heavy metal and other residues in feathers of laggar falcon Falco biarmicus jugger from six districts of Pakistan Env. Pollution, 109: 267-275.

Newton, I. (1979) Population Ecology of Raptors. Buteo Books, Vermillion.

- Ratcliffe, D. (1993) The peregrin falcon . T & AD Poyser, London.
- Rizzolli, F., Sergio, F., Marchesi, L. & P. Pedrini (2005) Density, productivity, diet and population status of the Peregrine Falcon *Falco peregrinus* in the Italian Alps. *Bird Study* 52: 188-192.
- Sielicki, J. & T. Mizera (eds) (2009) Peregrine Falcon populations - status and perspectives in the 21st century. European Peregrine Falcon Group - Society for the Protection of Wild Animals „Falcon”. Turul, Warsaw.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Falco peregrinus

Σκίτσο από Michal Skakuj

Κοινό Όνομα Πετρίτης

Καθεστώς Παρουσίας Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 200 500 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Πετρίτης έχει ευρεία κατανομή και εξαπλώνεται σε όλη την Ελλάδα αν και ο πυκνότητα του πληθυσμού του εξαρτάται από την παρουσία κατάλληλου βιοτόπου φωλιάσματος (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR2410002	Εθνικός Δρυμός Παρνασσού	GR3000013	Κύθηρα και γύρω νησίδες: Πρασονήσι, Δραγονέρα, Αντιδραγονέρα, Αυγό, Καπέλλο, Κουφό και Φιδονήσι	GR4210018	Νησίδες Λέρου: Πηγανούσα, Μεγάλο Γλαρονήσι, Μικρό Γλαρονήσι, Λέρικο
GR4210019	Νησίδες Καλύμνου: Επάνω, Νερά, Σαρί, Τέλενδος	GR4220004	Φολέγανδρος, ανατολική μέχρι δυτική Σίκινο και Θαλάσσια ζώνη	GR4220025	Νησίδες Πάρου και νέα Αντίπαρος
GR4320016	Ορη Ζάκου	GR4340014	Εθνικός Δρυμός Σαμαριάς - φαράγγι Τρυπητής - Ψιλάφι - Κουστογέρακο		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε απόκρημνα κάθετα βράχια, σε φαράγγια αλλά και παράκτιες ορθοπλαγιές. Η φωλιά εντοπίζεται σε μικρές κοιλότητες ή πεζούλια συνήθως με βραχοσκεπή (Newton 1979, Tucker & Heath 1994, Rizzoli et al. 2005).

Τροφική οικολογία:

Ο Πετρίτης παρουσιάζει μία ευρεία κλίμακα διατροφικών ειδών στην πλειοψηφία τους πουλιά (Ratcliffe 1993, Gensbol & Thiede 2008). Ωστόσο τρέφεται κυρίως με τα είδη που αφθονούν στην περιοχή της επικράτειας του (Jenkins & Avery 1999). Για παράδειγμα στην ενδοχώρα οι πέρδικες, και τα πουλιά μικρού έως μεσαίου μεγέθους αποτελούν την δίαιτα του Πετρίτη ενώ στα νησιά τα αγριοπερίστερα είναι το βασικό είδος διατροφής του. Αντίθετα στις πόλεις κυνηγά κυρίως περιστέρια και δεκαοχτούρες (Sielicki & Mizera 2009)

Ανταγωνισμός:

Θεωρητικά το είδος ανταγωνίζεται το Χρυσογέρακο για θέσεις φωλιάσματος και δεν συναντώνται σε γειτονικούς βράχους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η ύπαρξη κατάλληλων βράχων για φωλιασμα και καλοί πληθυσμοί συγκεκριμένων ειδών για τροφοληψία.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
267	Ξηρά, πυριτικά λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
294	Βραχώδεις στήλες και νησίδες
295	Απόκρημνες και βραχώδεις ακτές
821	Εσωτερικοί κρημνοί

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η καταστροφή του βιοτόπου φωλιάσματος και η όχληση (π.χ. αναρριχητικές πίστες) είναι οι βασικές απειλές του βιοτόπου φωλιάσματος (Brambilla et al. 2004)

**Απειλές στο ενδιαιτημα
τροφοληψίας:**

Η εντατικοποίηση της γεωργίας και η εκτεταμένη χρήση φυτοφαρμάκων αποτελούν την κυριότερη απειλή αφού τα παρασκευάσματα φυτοπροστασίας υψηλής τοξικότητας για τα πουλιά συσσωρεύονται στο σώμα ανώτερων θηρευτών όπως του Πετρίτη (Ratcliffe 1993, Movalli 2000). Παράλληλα η παράνομη θήρευση βασικών διατροφικών ειδών (π.χ. αγριοπεριότερα) υποβαθμίζει τον βιότοπο κυνηγίου και των δύο ειδών.

Απειλές ανταγωνισμού:

Η βασική διαφορά των δύο ειδών είναι πως το Χρυσογέναιο προτιμά πιο ξηροθερμικές, ημιερημικές περιοχές. Συνεπώς η κλιματική αλλαγή ευνοεί την εξάπλωση του είδους και την υπερίσχυση του επί του Πετρίτη.

Αμεσες απειλές:

Η άμεση θανάτωση από τον άνθρωπο αποτελεί την βασική αιτία απουσίας του είδους από περιοχές με κατάλληλο βιότοπο φωλιάσματος και σχετικά 'καθαρό' περιβάλλον όπως φαράγγια, παράκτια βράχια και κοιλάδες ποταμών.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η άμεση θανάτωση λόγω ανταγωνισμού με τον άνθρωπο για θηραματικά είδη (αγριοπεριότερα, πέρδικες, τσίχλες κ.λ.π.) καθώς και η χρήση ισχυρών αγροχημικών με μεγάλη υπολειμματική ικανότητα.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
503	Καταδίωξη από συγκεκριμένους χρήστες ως επιβλαβή
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (ικνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυργίων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (XTAP)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Brambilla, M., Rubolini, D. & F. Guidali (2004) Rock climbing and Raven Corvus corax occurrence depress breeding success of cliff-nesting Peregrines Falco peregrinus. Ardeola 51: 425-430.

Gensbol, B. & Thiede, W. (2008) Birds of Prey. Collins

Goodman, S.M. & Haynes, C.V. (1992) The diet of the lanner (Falco biarmicus) in a hyper-arid region of the eastern Sahara. Journal of Arid Environments, 22: 93-98.

Handrinos, G., & Akriiotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Jenkins, A.R., Avery, G.M. (1999) Diets of breeding Peregrine and Lanner Falcons in South Africa J. Rap.Research, 33: 190-206

Movalli, P.A. (2000) Heavy metal and other residues in feathers of laggar falcon Falco biarmicus jugger from six districts of Pakistan Env. Pollution, 109: 267-275.

Newton, I. (1979) Population Ecology of Raptors. Buteo Books, Vermillion.

- Ratcliffe, D. (1993) The peregrin falcon . T & AD Poyser, London.
- Rizzolli, F., Sergio, F., Marchesi, L. & P. Pedrini (2005) Density, productivity, diet and population status of the Peregrine Falcon *Falco peregrinus* in the Italian Alps. *Bird Study* 52: 188-192.
- Sielicki, J. & T. Mizera (eds) (2009) Peregrine Falcon populations - status and perspectives in the 21st century. European Peregrine Falcon Group - Society for the Protection of Wild Animals „Falcon”. Turul, Warsaw.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Buteo rufinus

Σκίτσο από Carl Christian Tofte

Κοινό Όνομα

Αετογερακίνα

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

■ Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 200 300 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Η Αετογερακίνα εξαπλώνεται κυρίως στην νότια Ελλάδα (ανατολική Στερεά) τα νησιά του ανατολικού Αιγαίου αλλά και ορισμένες περιοχές στην βόρειο Ελλάδα (Μακεδονία και Θράκη) (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1110009	Νότιο δασικό σύμπλεγμα Έβρου	GR1420006	Ορος Μαυροβούνι	GR1420011	Περιοχή Θεσσαλικού κάμπου
GR1420013	Περιοχή Τυρνάβου	GR2220002	Εθνικός Δρυμός Αίνου	GR4110010	Νοτιοδυτική Χερσόνηση Απολιθωμένο δάσος Λέσβου
GR4210029	Ανατολική Ρόδος: Προφήτης Ηλίας - Επτά Πηγές - Εκβολή Λουτάνη - Κάτεργο, Ρέμα Γαδουνά - Χερσόνησος Λίνδου - νησίδες Πεντανήσα και Τετράπολις, Λόφος Ψαλίδι	GR4210030	Δυτική Ρόδος: Όρη Ατάβυρος και Ακραμύτης, Τεχνητή Λίμνη Απολακκιάς και νησίδες Γεωργίου, Στρογγυλή, Χτενιές και Καραβόλας	GR4210031	Νότιο άκρο Ρόδου, Πρασονήσι, Υγρότοπος Λιβάδι Κατταβιάς

■ Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η Αετογερακίνα φωλιάζει πάντα σε βράχια σε δασικά ξέφωτα ή στα όρια δασικών συστάδων αλλά κυρίως σε ανοικτές εκτάσεις με βραχώδεις σχηματισμούς (Cramp & Simmons 1980, Αλιβιζάτος 1996, Alivizatos et al. 1998, Ferguson-Lee & Christie 2001, Gensbol & Thiede 2008).

Τροφική οικολογία:

Η Αετογερακίνα είναι αρπακτικό των ανοιχτών εκτάσεων με χέρσα εδάφη και χαμηλή βλάστηση. Ο βιότοπος τροφοληψίας περιλαμβάνει στεπώδης, ημιερημικές περιοχές με φρυγανική βλάστηση όπου τρέφεται κυρίως με ερπετά και λιγότερο με πουλιά (Cramp & Simmons 1980, Αλιβιζάτος 1996, Alivizatos & Goutner 1997).

Θήρευση:

Αναφέρεται θηρευτική πίεση από τον Μπούφο (Bubo bubo) σε ορισμένες επικράτειες.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ωριμα δέντρα και μωσαϊκό βιοτόπων με πολλούς οικότονους για την γερακίνα και απότομα βράχια και χέρσα εδάφη ή ξηρά στεπώδη λιβάδια για την Αετογερακίνα.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

- 272 Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
- 295 Απόκρημνες και βραχώδεις ακτές
- 302 Χέρσα εδάφη
- 821 Εσωτερικοί κρημνοί

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η τουριστική ανάπτυξη των νησιών και η όχληση αποτελούν τις σοβαρότερες απειλές για τις θέσεις αναπαραγωγής της Αετογερακίνας.

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας: Η καταστροφή των δασικών ξέφωτων, η εντατικοποίηση της γεωργίας και η μεταβολή των χρήσεων γης των χέρσων ανοιχτών εκτάσεων που αποδίδονται στην γεωργία ή την οικιστική ανάπτυξη είναι βασικές αιτίες υποβάθμισης του βιοτόπου τροφοληψίας της Αετογερακίνας. Επίσης η μετατροπή χορτολιβαδικών εκτάσεων σε αροτραίες καλλιέργειες ή των ξηρών

στεπαδών λιβαδιών σε αρδευόμενες μονοκαλλιέργειες έχουν σημαντικές επιπτώσεις στις περιοχές κυνηγίου του είδους (Χανδρινός 1992).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η οικιστική και τουριστική ανάπτυξη καθώς και οι αλλαγές χρήσεων γης των χορτολιβαδικών εκτάσεων και των ξηρών, χέρσων εδαφών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

103	Εντατικοποίηση πολυετών καλλιεργειών (αμπέλια, οπωρώνες, ελαιώνες κλπ)
201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
203	Υποδομές τουρισμού-αναψυχής (χιονοδρομικά, γκολφ, γήπεδα, κατασκηνώσεις)
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιάων για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Alivizatos, H., and V. Goutner. (1997) Feeding habits of the Long-legged Buzzard (*Buteo rufinus*) during breeding in northeastern Greece. Israel Journal of Zoology 43:257-266.

Alivizatos, H., V. Goutner, and M. G. Karandinos. (1998) Reproduction and behaviour of the Long-legged Buzzard (*Buteo rufinus*) in northeastern Greece. Vogelwarte 39:176-182.

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Ferguson-Lees, J. & Christie, D.A. (2001) Raptors of the world. Helm. London.

Gensbol, B. & Thiede, W. (2008) Birds of Prey. Collins

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Αλιβιζάτος, Χ. Π. (1996) Βιολογία και οικολογία της Αετογερακίνας (*Buteo rufinus* CR.) στο Νομό Έβρου. Διδακτορική διατριβή. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Φυτικής Παραγωγής, Εργαστήριο Οικολογίας και Προστασίας Περιβάλλοντος. Αθήνα.

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Tyto alba

Σκίτσο από Joaquin Lopez-Rojas

Κοινό Όνομα

Τυτώ

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	3,000	6,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Η Τυτώ εξαπλώνεται σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα αλλά και αρκετά νησιά του ανατολικού Αιγαίου, την Κρήτη και την Κέρκυρα στο Ιόνιο.(Handrinos & Akriotis)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε κοιλότητες βράχων ή κουφάλες δέντρων (πλατάνια, γέρικες ελιές κ.λ.π.) αν και συχνά αναπαράγεται σε χαλάσματα ή παλιά σπίτια σε σχισμές τοίχων, στέγες ή καμινάδες αλλά και εγκαταλειμμένα λατομεία. (Cramp & Simmosn 1980, Mikkola 1983, Tucker & Heath 1994).

Τροφική οικολογία:

Το είδος παρατηρείται σε μία ποικιλία βιοτόπων που περιλαμβάνει καλλιέργειες, ελαιώνες ή σπωρώνες αλλά ακόμη και πάρκα ή περιαστικά δάση. Ο βιότοπος τροφοληψίας συχνά περιλαμβάνει και δασικές συστάδες ή πάρκα αν και στην πλειοψηφία των περιπτώσεων το είδος κυνηγεί σε αγροσυστήματα, θαμνώνες και φρυγανότοπους και κοντά σε αγροικίες και οικισμούς (Bontzorlos et al. 2005). Η Τυτώ συχνά τρέφεται και μέσα στα χωριά ή τα προαστια των πόλεων όπου υπάρχουν καλοί πληθυσμοί μικροθηλαστικών (Tores & Yom-Tov 2003). Βασικά είδης διατροφής για την Τυτώ αποτελούν τα ποντίκια του αγρού (Apodemus spp.) και οι αρουραίοι (Rattus spp.) και σε μικρότερο βαθμό τα μικρόπουλα και τα ερπετά. (Charter et al. 2007, Mahmood-ul-Hassan et al. 2007).

Ανταγωνισμός:

Είναι χαρακτηριστικό σε ορισμένες περιοχές (κυρίως νησιωτικές) όπου η παρουσία της Τυτώ αποκλείει την παρουσία της Κουκουβάγιας και το αντίθετο (Δήλος, Κάσος, Κρήτη, Γαύδος).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσματων παραμέτρων

Η Τυτώ προτιμά αγροτικά οικοσυστήματα με άφθονη τροφή και κατάλληλες θέσεις φωλιάσματος δηλαδή ώριμα δέντρα με κουφάλες, βράχια ή παλιά σπίτια και χαλάσματα.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

296	Καλλιεργούμενη γη
300	Άλλες αστικές και βιομηχανικές περιοχές
302	Χέρσα εδάφη
303	Αστικά πάρκα και κήποι
822	Λιθώνες και ογκόλιθοι

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η καταστροφή των γέρικων ή νεκρών δέντρων αλλά και των παλιών κατοικιών σε αγροκτήματα στερεούν από το είδος σημαντικές θέσεις φωλιάσματος.

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας: Βασικές απειλές για το είδος είναι η εντατικοποίηση της γεωργίας με την εκτεταμένη χρήση τρωκτικοκτόνων και εντομοκτόνων επιφέρουν πληθυσμιακή μείωση σε βασικά είδη διατροφής.

Αμεσες απειλές: Η σύγκρουση σε αυτοκινητόδρομους με αυτοκίνητα και η άμεση θανάτωση από τον άνθρωπο λόγω προκαταλήψεων (χαροπούλια) αποτελούν επιπλέον απειλές.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η καταστροφή των ώριμων δέντρων και η εξάλειψη παλιών κατοικιών σε συνδυασμό με την εντατική χρήση αγροχημικών αποτελούν τις κύριες απειλές για το είδος.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

103	Εντατικοπόηση πολυετών καλλιεργειών (αμπέλια, οπωρώνες, ελαιώνες κλπ)
201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
502	Παρανομη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για έλεγχο "επιβλαβών" θηλαστικών
503	Καταδίωξη από συγκεκριμένους χρήστες ως επιβλαβή
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M10	Έλεγχος της παρανομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Alivizatos, H., Goutner, V. & S. Zogaris (2005) Contribution to the diet of four owl species (Aves, Strigiformes), from mainland and island areas of Greece. Belg. J. Zool., 135(2): 109-118.
- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- Bontzorlos, V.A., Peris, S.J., Vlachos, C.G. & D.E. Bakaloudis (2005) The diet of barn owl in the agricultural landscapes of central Greece. Folia Zoologica 54: 99-110.
- Charter, M., Izhaki, I., Shapira, L. & Y. Leshem (2007) Diets of urban breeding barn owls (*Tyto alba*) in Tel Aviv, Israel. Wilson Journal of Ornithology 119: 484-485
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Mahmood-ul-Hassan, M., Beg, M.A. & M. Mushtaq-ul-Hassan (2007) Locality related changes in the diet of the Barn Owl (*Tyto alba* stertens) in agroecosystems in central Punjab, Pakistan. Ison Journal of Ornithology 119: 479-483.
- Mahmood-ul-Hassan, M., Beg, M.A., Mushtaq-ul-Hassan, M., Mirza, H.A. & M. Siddique (2007) Nesting and diet of the Barn Owl (*Tyto alba*) in Pakistan. Journal of Raptor Research 41: 122-129.
- Mikkola, H. (1983) The Owls of Europe. T & AD Poyser, London.
- Tores, M. & Y. Yom-Tov (2003) The diet of the barn Owl *Tyto Alba* in the Negev desert. Israel Journal of Zoology 49: 233-236.

Otus scops

Κοινό Όνομα

Γκιώνης

Σκίτσο από Joaquin Lopez-Rojas

Καθεστώς Παρουσίας Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 5,000 2,000 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Γκιώνης απαντάται σε όλη τη χώρα το καλοκαίρι ενώ το χειμώνα κυρίως στην νότια Ελλάδα συμπεριλαμβανομένων των Κυκλαδών και της Κρήτης (Handrinos & Akriotis).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε κοιλότητες βράχων ή κουφάλες δέντρων (πλατάνια, γέρικες ελιές κ.λ.π.). (Cramp & Simmosn 1980, Mikkola 1983, Tucker & Heath 1994).

Τροφική οικολογία: Το είδος παρατηρείται σε μία ποικιλία βιοτόπων που περιλαμβάνει καλλιέργειες, ελαιώνες ή οπωρώνες αλλά ακόμη και πάρκα ή περιαστικά δάση. Ο βιότοπος τροφοληψίας συχνά περιλαμβάνει και δασικές συστάδες ή πάρκα αν και στην πλειοψηφία των περιπτώσεων το είδος κυνηγεί σε αγροσυστήματα, θαμνώνες και φρυγανότοπους και κοντά σε αγροκιές και οικισμούς (Bontzorlos et al. 2005). Ο Γκιώνης τρέφεται σχεδόν αποκλειστικά με έντομα (Charter et al. 2007, Mahmood-ul-Hassan et al. 2007).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Δείχνει προτίμηση σε αγροτικά οικοσυστήματα με άφθονη τροφή και κατάλληλες θέσεις φωλιάσματος δηλαδή ώριμα δέντρα με κουφάλες, βράχια ή παλιά σπίτια και χαλάσματα.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

296	Καλλιεργούμενη γη
300	Άλλες αστικές και βιομηχανικές περιοχές
302	Χέρσα εδάφη
303	Αστικά πάρκα και κήποι
822	Λιθώνες και ογκόλιθοι

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η καταστροφή των γέρικων ή νεκρών δέντρων αλλά και των παλιών κατοικιών σε αγροκτήματα στερούν από το είδος σημαντικές θέσεις φωλιάσματος.

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας: Βασικές απειλές για το είδος είναι η εντατικοποίηση της γεωργίας με την εκτεταμένη χρήση τρωκτικοτόνων και εντομοκτόνων επιφέρουν πληθυσμιακή μείωση σε βασικά είδη διατροφής.

Αμεσες απειλές: Η σύγκρουση σε αυτοκινητόδρομους με αυτοκίνητα και η άμεση θανάτωση από τον άνθρωπο λόγω προκαταλήψεων (χαροπούλια) αποτελούν επιπλέον απειλές.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η καταστροφή των ώριμων δέντρων και η εξάλειψη παλιών κατοικιών σε συνδυασμό με την εντατική χρήση αγροχημικών αποτελούν τις κύριες απειλές για το είδος.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

103	Εντατικοποίηση πολυετών καλλιεργειών (αμπέλια, οπωρώνες, ελαιώνες κλπ)
201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
502	Παρανόμη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για έλεγχο "επιβλαβών" θηλαστικών

503	Καταδίωξη από συγκεκριμένους χρήστες ως επιβλαβή
511	Ακατάληη διαχείριση δασών
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M10 Έλεγχος της παρανομής χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

- Alivizatos, H., Goutner., V. & S. Zogaris (2005) Contribution to the diet of four owl species (Aves, Strigiformes), from mainland and island areas of Greece. Belg. J. Zool., 135(2): 109-118.
- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- Bontzorlos, V.A., Peris, S.J., Vlachos, C.G. & D.E. Bakaloudis (2005) The diet of barn owl in the agricultural landscapes of central Greece. Folia Zoologica 54: 99-110.
- Charter, M., Izhaki, I., Shapira, L. & Y. Leshem (2007) Diets of urban breeding barn owls (*Tyto alba*) in Tel Aviv, Israel. Wilson Journal of Ornithology 119: 484-485
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Mahmood-ul-Hassan, M., Beg, M.A. & M. Mushtaq-ul-Hassan (2007) Locality related changes in the diet of the Barn Owl (*Tyto alba stertens*) in agroecosystems in central Punjab, Pakistan. Ison Journal of Ornithology 119: 479-483.
- Mahmood-ul-Hassan, M., Beg, M.A., Mushtaq-ul-Hassan, M., Mirza, H.A. & M. Siddique (2007) Nesting and diet of the Barn Owl (*Tyto alba*) in Pakistan. Journal of Raptor Research 41: 122-129.
- Mikkola, H. (1983) The Owls of Europe. T & AD Poyser, London.
- Tores, M. & Y. Yom-Tov (2003) The diet of the barn Owl *Tyto Alba* in the Negev desert. Israel Journal of Zoology 49: 233-236.

Bubo bubo

Κοινό Όνομα

Μπούφος

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Joaquin Lopez-Rojas

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	200	500
Διαχείμαση		

Κατανομή

Ο Μπούφος εξαπλώνεται σε ολόκληρη την ηπειρωτική χώρα με αραιή όμως κατανομή από την Θράκη μέχρι την Πελοπόννησο (Ταῦγετο και Μάνη). Από τα νησιά φωλιάζει σίγουρα στην Λέσβο (Pieper 1981, Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1110002	Δάσος Δαδιάς-Σουφλί	GR1110009	Νότιο δασικό σύμπλεγμα Εβρου	GR1120004	Στενά Νέστου
GR2320010	Ζουμπάτα - Αγιος Χαράλαμπος - Κλωκός				

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Μπούφος φωλιάζει σε μεγάλες κοιλότητες βράχων, προτιμώντας φαράγγια, γκρεμούς και βραχώδεις σχηματισμούς και εξάρσεις με πληθώρα βιοτόπων στην ευρύτερη περιοχή αφού να υπάρχει άφθονη τροφή (Tucker & Heath 1994, Handrinos & Akriotis 1997).

Τροφική οικολογία:

Είναι είδος των ανοιχτών κυρίως εκτάσεων με βράχια, λιβάδια, καλλιέργειες αλλά και χέρσα χωράφια. Ωστόσο συναντάται και σε θαμνώνες και οικοσυστήματα φυλλοβόλων, κωνοφόρων ή μικτών δασών αλλά σε περιοχές όπου υπάρχουν αρκετά ξέφωτα και βράχια. Επίσης κοντά σε κατοικημένες περιοχές με υψηλή διαθεσιμότητα τροφής. Η δίαιτα του περιλαμβάνει ποικιλία ειδών αλλά κυρίως τρωκτικά (αρουραίους), σκαντζόχοιρους, αγριοκούνελα αλλά και μεσαίου μεγέθους πουλιά ενώ θεωρείται υπεραρπακτικό αφού συλλαμβάνει άλλα είδη (γερακίνες, γερακαετούς, πετρίτες, φίδαιετούς κ.λ.π.) αιφνιδιάζοντας τα το σούρουπο όταν κουνιάζουν αλλά και σαρκοφάγα θηλαστικά (π.χ. αλεπούδες) (Cramp & Simmos 1980, Mikkola 1983, Papageorgiou, et al. 1993, Alivizatos et al. 2005).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ύπαρξη βράχων και ανοιχτές εκτάσεις πλούσιες σε τροφή.

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
267	Ξηρά, πυριτικά λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
302	Χέρσα εδάφη
821	Εσωτερικοί κρημνοί

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Βασικό πρόβλημα για το φώλιασμα του είδους είναι η όχληση κατά την αναπαραγωγική περίοδο. Επίσης η καταστροφή ή υποβάθμιση του βιοτόπου φωλιάσματος ειδικά σε πεδινές περιοχές με έντονη αστικοποίηση.

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Αλλαγές των χρήσεων γης όπως η απόδοση χορτολιβαδικών εκτάσεων σε μονοκαλλιέργειες εντατικής μορφής. Επίσης η διατήρηση των ξέφωτων και των χέρσων εδαφών δείχνουν να ευνοούν το είδος. Τέλος η υπερθήρευση ορισμένων βασικών ειδών διατροφής όπως τα αγριοκούνελα και η χρήση τρωκτικοκτόνων υποβαθμίζουν τον βιότοπο τροφοληψίας αλλά και

επηρεάζουν την αναπαραγωγική επιτυχία του.

Αμεσες απειλές:

Δύο είναι οι βασικές απειλές για το είδος, η δευτερογενείς δηλητηρίαση λόγω χρήσης μυοκτόνων για τρωκτικά ή κουνέλια και η σύγκρουση με καλώδια υψηλής τάσης και η ηλεκτροπληξία (ειδικά κοντά στις θέσεις φωλιάσματος)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η όχληση κοντά στις θέσεις φωλιάσματος και η υποβάθμιση των περιοχών κυνηγίου μέσω της εντατικοποίησης της γεωργίας.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
502	Παρανομη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για έλεγχο "επιβλαβών" θηλαστικών
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιατημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09 Ενημέρωση και ευαίσθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M10 Έλεγχος της παρανομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων
M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

Alivizatos, H., Goutner., V. & S. Zogaris (2005) Contribution to the diet of four owl species (Aves, Strigiformes), from mainland and island areas of Greece. Belg. J. Zool., 135(2): 109-118.

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mikkola, H. (1983) The Owls of Europe. T & AD Poyser, London.

Papageorgiou, N.K., Vlachos, C.G. & D. Bakaloudis (1993) Diet and nest site characteristics of Eagle Owl (*Bubo bubo*) breeding in two different habitats in north-eastern Greece. Avocetta 17: 49-54.

Pieper, H. (1981) Zur säugertiernahrung des Ulus (*Bubo bubo*) auf der griechischen Insel Lesbos. Vogelwelt 102: 55-56.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Strix aluco

Κοινό Όνομα

Χουχουριστής

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Joaquin Lopez-Rojas

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 10,000 20,000 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Χουχουριστής εξαπλώνεται σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα καθώς και μερικά μεγάλα νησιά του Αιγαίου και του Ιονίου πελάγους όπως η Λέσβος, η Ικαρία, η Κέρκυρα και η Κεφαλονιά. Ωστόσο το είδος δεν αναπαράγεται στην Κρήτη αν και έχει παρατηρηθεί κατά την περίοδο του χειμώνα (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Χουχουριστής φωλιάζει σε κουφάλες δέντρων σε ποικιλία δασικών οικοσυστημάτων αλλά και σε αστικά πάρκα κοντά σε ανθρώπινους οικισμούς ή σε δεντροκαλλιέργειες (Cramp & Simmons 1980, Mikkola 1983, Tucker & Heath 1994).

Τροφική οικολογία:

Τρέφεται κυρίως με μικροθηλαστικά και μικρόπουλα αν και τα αμφίβια καθώς και τα έντομα ενδέχεται να αποτελούν σημαντικό τμήμα της δίαιτας σε περιοχές όπου αφθονούν (Manganaro et al. 2001, Sunde & Bølstad 2004, Solonen & Ursin 2008). Ο βιότοπος κυνηγίου περιλαμβάνει ποικιλία δασικών οικοσυστημάτων και θαμνώνων από πεδινές περιοχές μέχρι την δασοδρόμιο της αλπικής ζώνης (Petty 1999, Capizzi 2000)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος απαιτεί ώριμα δέντρα όπου φωλιάζει ή κουρνιάζει κατά την διάρκεια της ημέρας και πυκνές δασικές συστάδες σε μωσαϊκό βιοτόπων συμπεριλαμβανομένων και περιαστικών δασών ή δεντροκαλλιεργιών.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

252	Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση
253	Πλατύφυλλα αείφυλλα δάση
255	Μικτά δάση
256	Αυτοφυή δάση κωνοφόρων
264	Θαμνώνες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η απομάκρυνση των ώριμων δέντρων στερεί από το Χουχουριστή σημαντικές θέσεις φωλιάσματος. Επίσης η καταστροφή των δασών είναι βασική απειλή για το είδος το οποίο γενικά αποφεύγει τις ανοιχτές περιοχές με αραιή βλάστηση.

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας: Η καταστροφή και υποβάθμιση των δασικών οικοσυστημάτων αποτελούν τις κύριες απειλές του βιοτόπου τροφοληψίας του είδους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η καταστροφή των δασών και η μείωση των περιαστικών δασών καθώς και η απομάκρυνση των ώριμων δέντρων.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
511	Ακατάλληλη διαχείμιση δασών
701	Μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση)

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσματων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ενασθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

- CapizzI, D. (2000) Diet shifts of the tawny owl *Strix aluco* in central and northern Italy. Italian Journal of Zoology 67: 73-79.
- Manganaro, A., Pucci, L., Ranazzi, L. & L. Salvati (2001) Frogs as prey of tawny owls *Strix aluco* in Central Italy: A comparison with diets from Central Europe. Alauda 69: 550-552.
- Petty, S.J. (1999) Diet of tawny owls (*Strix aluco*) in relation to field vole (*Microtus agrestis*) abundance in a conifer forest in northern England. Journal of Zoology 248: 451-465.
- Solonen, T. & K.A. Ursin (2008) Breeding of Tawny Owls *Strix aluco* in rural and urban habitats in southern Finland. Bird Study 55 216-221.
- Sunde, P. & M.S. Bølstad (2004) A telemetry study of the social organization of a tawny owl (*Strix aluco*) population. Journal of Zoology: 263: 65-76.

Athene noctua

Κοινό Όνομα

Κουκουβάγια

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Joaquin Lopez-Rojas

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 5,000 15,000 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Η κατανομή της Κουκουβάγιας περιλαμβάνει ολόκληρη την ηπειρωτική χώρα και όλα τα νησιά μέχρι το νοτιότερο άκρο της, την Γαύδο. (Handrinos & Akriotis 1997)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε κοιλότητες βράχων ή κουφάλες δέντρων (πλατάνια, γέρικες ελιές κ.λ.π.) αν και συχνά αναπαράγεται σε χαλάσματα ή παλιά σπίτια σε σχισμές τοίχων, στέγες ή καμινάδες αλλά και εγκαταλειμμένα λατομεία. Η Κουκουβάγια επίσης φωλιάζει και στο έδαφος σε σωρούς από μεγάλες πέτρες ή ξερολιθιές (Cramp & Simmosn 1980, Mikkola 1983, Tucker & Heath 1994).

Τροφική οικολογία:

Το είδος παρατηρείται σε μία ποικιλία βιοτόπων που περιλαμβάνει καλλιέργειες, ελαιώνες ή οπωρώνες αλλά ακόμη και πάρκα ή περιαστικά δάση. Ο βιότοπος τροφοληψίας συχνά περιλαμβάνει και δασικές συστάδες ή πάρκα αν και στην πλειοψηφία των περιπτώσεων το είδος κυνηγεί σε αγροσυστήματα, θαμνώνες και φρυγανότοπους και κοντά σε αγροικίες και οικισμούς (Bontzorlos et al. 2005). Η Κουκουβάγια συχνά τρέφεται και μέσα στα χωριά ή τα προάστια των πόλεων όπου υπάρχουν καλοί πληθυσμοί μικροθηλαστικών (Tores & Yom-Tov 2003). Η Κουκουβάγια τρέφεται σχεδόν αποκλειστικά με έντομα (Charter et al. 2007, Mahmood-ul-Hassan et al. 2007).

Ανταγωνισμός:

Είναι χαρακτηριστικό σε ορισμένες περιοχές (κυρίως νησιωτικές) όπου η παρουσία της Τυτώ αποκλείει την παρουσία της Κουκουβάγιας και το αντίθετο (Δίλος, Κάσος, Κρήτη, Γαύδος).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Κουκουβάγια δείχνει προτίμηση σε αγροτικά οικοσυστήματα με άφθονη τροφή και κατάλληλες θέσεις φωλιάσματος δηλαδή ώριμα δέντρα με κουφάλες, βράχια ή παλιά σπίτια και χαλάσματα.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

296	Καλλιεργούμενη γη
300	Άλλες αστικές και βιομηχανικές περιοχές
302	Χέρσα εδάφη
303	Αστικά πάρκα και κήποι
822	Λιθώνες και ογκόλιθοι

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η καταστροφή των γέρικων ή νεκρών δέντρων αλλά και των παλιών κατοικιών σε αγροκτήματα στερεούν από το είδος σημαντικές θέσεις φωλιάσματος.

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας: Βασικές απειλές για το είδος είναι η εντατικοποίηση της γεωργίας με την εκτεταμένη χρήση τρωκτικοκτόνων και εντομοκτόνων επιφέρουν πληθυσμιακή μείωση σε βασικά είδη διατροφής.

Αμεσες απειλές: Η σύγκρουση σε αυτοκινητόδρομους με αυτοκίνητα και η άμεση θανάτωση από τον άνθρωπο λόγω προκαταλήψεων (χαροπούλια) αποτελούν επιπλέον απειλές.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η καταστροφή των ώριμων δέντρων και η εξάλειψη παλιών κατοικιών σε συνδυασμό με την εντατική χρήση αγροχημικών αποτελούν τις κύριες απειλές για το είδος.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

103	Εντατικοπόηση πολυετών καλλιεργειών (αμπέλια, οπωρώνες, ελαιώνες κλπ)
201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
502	Παρανομη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων για έλεγχο "επιβλαβών" θηλαστικών
503	Καταδίωξη από συγκεκριμένους χρήστες ως επιβλαβή
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M10	Έλεγχος της παρανομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Alivizatos, H., Goutner, V. & S. Zogaris (2005) Contribution to the diet of four owl species (Aves, Strigiformes), from mainland and island areas of Greece. Belg. J. Zool., 135(2): 109-118.
- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- Bontzorlos, V.A., Peris, S.J., Vlachos, C.G. & D.E. Bakaloudis (2005) The diet of barn owl in the agricultural landscapes of central Greece. Folia Zoologica 54: 99-110.
- Charter, M., Izhaki, I., Shapira, L. & Y. Leshem (2007) Diets of urban breeding barn owls (*Tyto alba*) in Tel Aviv, Israel. Wilson Journal of Ornithology 119: 484-485
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Mahmood-ul-Hassan, M., Beg, M.A. & M. Mushtaq-ul-Hassan (2007) Locality related changes in the diet of the Barn Owl (*Tyto alba stertens*) in agroecosystems in central Punjab, Pakistan. Ison Journal of Ornithology 119: 479-483.
- Mahmood-ul-Hassan, M., Beg, M.A., Mushtaq-ul-Hassan, M., Mirza, H.A. & M. Siddique (2007) Nesting and diet of the Barn Owl (*Tyto alba*) in Pakistan. Journal of Raptor Research 41: 122-129.
- Mikkola, H. (1983) The Owls of Europe. T & AD Poyser, London.
- Tores, M. & Y. Yom-Tov (2003) The diet of the barn Owl *Tyto Alba* in the Negev desert. Israel Journal of Zoology 49: 233-236.

Asio flammeus

Κοινό Όνομα

Βαλτόμπουφος

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Περαστικός
επισκέπτης

Σκίτσο από Jens Overgaard Christensen

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος παρατηρείται στη χώρα μας το χειμώνα, κυρίως από το Δεκέμβριο έως και το Φεβρουάριο. Οι υγρότοποι της Μακεδονίας και της Θράκης αποτελούν τους κύριους τόπους διαχείμασης ενώ σποραδικά το είδος παρατηρείται και νοτιότερα σε υγροτόπους της Στερεάς και Πελοποννήσου (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα δαιχείμασης:

Οι μεγάλοι παράκτιοι υγρότοποι της Βόρειας Ελλάδας (Μακεδονία και Θράκη) αποτελούν σημαντικούς τόπους διαχείμασης του Βαλτόμπουφου (Handrinos & Akriotis, 1997). Η παρουσία του είδους τόσο κατά την αναπαραγωγή (Arroyo & Bretagnolle, 1999; Tucker & Heath, 1994) όσο και τη διαχείμαση εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη διαθεσιμότητα της τροφής του (Michelat & Giraudoux, 2000). Τρέφεται με θηλαστικά, μικρού ή μεσαίου μεγέθους πουλιά και πιο σπάνια με έντομα ή αμφίβια. Παρόλα αυτά η πυκνότητα και η κατανομή των μικρών θηλαστικών (κυρίως του γένους *Microtus*) ωθούνται σε μεγάλο βαθμό τους πληθυσμούς του Βαλτόμπουφου στις περιοχές διαχείμασης. Σε χρονιές όπου οι πληθυσμοί των μικροθηλαστικών είναι υψηλοί και κατανέμονται ομοιόμορφα παρατηρούνται και υψηλοί πληθυσμοί του είδους (Michelat & Giraudoux, 2000; Arroyo & Bretagnolle, 1999). Προτιμά ενδιαίτηματα πλούσια σε μικρά θηλαστικά όπως καλαμώνες, λιβάδια με υψηλή βλάστηση ή αμμοθίνες. Τέλος, οι καλαμώνες ή θαμνώνες αποτελούν σημαντικό τόπο κουνιάσματος (Cramp, 1998).

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Βαλτόμπουφος αποτελεί σπάνιος χειμερινός επισκέπτης των μεγάλων παράκτιων υγροτόπων. Παρατηρείται σε αμμοθίνες, καλαμώνες και σε λιβάδια με υψηλή βλάστηση. Οι πληθυσμοί του εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη διαθεσιμότητα της τροφής του και κυρίως από τα μικρά θηλαστικά του γένους *Microtus*.

Κυρίότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

289	Παραδάτια βλάστηση
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
818	Αμμοθίνες και αμμώδεις ακτές

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης:

Η καταστροφή ή αλλοίωση των μεγάλων παράκτιων υγροτόπων (πχ εκτεταμένες αποξηράνσεις) αποτελεί τη σημαντικότερη απειλή για το είδος (Tucker & Heath, 1994). Επίσης, πρακτικές όπως η έντονη και συνεχής βόσκηση στα λιβάδια (υπερβόσκηση) (Johnson & Horn, 2008; Wheeler, 2008), η καύση των καλαμώνων και των θαμνώνων στους υγροτόπους και η καταστροφή της φυσικής βλάστησης στα όρια καλλιεργειών που γειτνιάζουν με υγροτόπους, επηρεάζουν αρνητικά τους πληθυσμούς των μικροθηλαστικών τα οποία αποτελούν βασική τροφική πηγή του είδους.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυρίότερη απειλή για το είδος αποτελούν οι αποξηράνσεις των υγροτόπων καθώς καταστρέφουν πλήρως το ενδιαίτημα του είδους. Πρακτικές όπως η εντατική κτηνοτροφία στα λιβάδια και η καύση των καλαμώνων επηρεάζουν αρνητικά τους

πληθυσμούς του είδους.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

108	Υπερβόσκηση κτηνοτροφικών ζώων σε ορεινούς, ημιορεινούς και νησιωτικούς βοσκότοπους
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιατημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαίσθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Arroyo, B.E. & Bretagnolle, V. (1999) Breeding biology of the Short-eared Owl (*Asio flammeus*) in agricultural habitats of southwestern France. *Journal of Raptor Research* 33 (4), 287-294.
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) *Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic*. Oxford University Press.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) *The birds of Greece*. C. Helm, A & C Black, London.
- Johnson, M.D. & Horn, C.M. (2008) Effects of rotational grazing on rodents and raptors in a coastal grassland. *Western North American Naturalist* 68 (4), 444-452.
- Michelat, D. & Giraudoux, P.(2000) The feeding behaviour of breeding Short-Eared Owls (*Asio flammeus*) and relationships with communities of small mammal prey. *Revue d'Ecologie (La Terre et la Vie)* 55 (1), 77-91.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) *Birds in Europe: Their conservation status*. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)
- Wheeler, P. (2008) Effects of sheep grazing on abundance and predators of field vole (*Microtus agrestis*) in upland Britain. *Agriculture, Ecosystems and Environment* 123 (1-3), 49-55.

Calonectris diomedea

Κοινό Όνομα

Αρτέμης

Σκίτσο από Paul Hirst

Καθεστώς Παρουσίας Καλοκαιρινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 5,000 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος συναντάται σε όλες τις ελληνικές θάλασσες και η γνώση μας για τις αποικίες του είναι αρκετά πλήρης. Σημαντικές αποικίες του Αρτέμη απαντώνται στις Κυκλαδες, σε νησίδες της βορειοανατολικής Κρήτης (Διονυσάδες), τα Δωδεκάνησα, τις βόρειες Σποράδες και τις νήσους Στροφάδες νοτιοδυτικά της Ζακύνθου στο Ιόνιο. Ωστόσο, πολύ λίγα είναι γνωστά για τις μετακινήσεις τους και την διασπορά των νεαρών (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR1430005	Νησιά Κυρά Παναγιά, Πιπέρι, Ψαθούρα και γύρω νησίδες Αγιος Γεώργιος, νήσοι Αδελφοί, Λεχούσα, Γαϊδουρονήσια	GR2210004	Νησίδες Σταμφάνι & Αρπιϊα (Στροφάδες)	GR3000013	Κύθηρα και γύρω νησ Πρασονήσι, Δραγονές Αντιδραγονέδα, Αυγέ Καπέλλο, Κουφό και Φιδονήσι
GR4120006	Νήσος Φουύρονοι και νησίδες Θύμαινα, Αλατζονήσι, Θυμαινάκι, Στρογγυλό, Πλάκα, Μακρονήσι, Μικρός και Μεγάλος Ανθρωποφάγος, Αγιος Μηνάς	GR4130002	Νησιά Αντίψαρα & νησίδες Δασκαλιό, Μαστρογιώργη, Πρασονήσι, Κάτω Νήσι, Μεσιακό, Κουτσουλιά	GR4210022	Νήσος Σύρνα και νησ Μεγάλος Αδελφός, Μ Αδελφός, Κατσίκα, Μεσονήσι, Πλακίδα, Στεφανιά, Ναυάγιο		
GR4220023	Νησίδες Ανάφης: Φτενά, Παχειά, Μακρά	GR4320011	Διονυσάδες Νήσοι				

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε βαθιές κοιλότητες ή σχισμές βράχων ενώ συχνά χρησιμοποιεί λαγούμια τα οποία βελτιώνει σκάβοντας. Ο Αρτέμης επιπλέον παρατηρείται να φωλιάζει κάτω από μεγάλες πέτρες αν υπάρχει μαλακό υπόστρωμα ή κάτω από θάμνους ανάμεσα στις δίζες τους. (Cramp & Simmons 1980, Tucker & Heath 1994).

Τροφική οικολογία:

Τρέφεται τόσο την ημέρα όσο και την νύχτα στην ανοιχτή θάλασσα ή στα παράκτια νερά των νησίδων όπου φωλιάζουν. Βασικά είδη διατροφής είναι τα αφρόψαρα, τα κεφαλόποδα και τα καρκινοειδή τα οποία συλλαμβάνουν κοντά στην επιφάνεια του νερού ή βουτώντας (Navaro et al. 2007, Petry et al. 2009).

Θήρευση:

Βασικός θηρευτής του είδους είναι οι αρουραίοι οι οποίοι που τρέφονται με τα αυγά αλλά και τους νεοσσούς, τουλάχιστον κατά τις πρώτες εβδομάδες της ζωής τους αλλά και από θήρευση (π.χ γάτες) (Bonnaud et al 2009).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Βασικός παράγοντας για το είδος είναι η διαθεσιμότητα κατάλληλου βιοτόπου φωλιάσματος, απουσία θηρευτών από τις νησίδες των αποικιών τους. Η αιθονία τροφής στην ευρύτερη περιοχή είναι λιγότερη κρίσιμη αφού το είδος μπορούν να αλιεύουν σε μεγάλη απόσταση από τις αποικίες τους.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

292 Ανοικτή θάλασσα

294 Βραχώδεις στήλες και νησίδες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα

Η τουριστική ανάπτυξη σε ορισμένες νησίδες ενδέχεται να αλλοιώσει το βιότοπο φωλιάσματος

Θαλασσοπούλια

αναπαραγωγής:

Απειλές στο ενδιαιτηματοφοληψίας:

Απειλές ανταγωνισμού:

του είδους ή να επιφέρει μειωμένη αναπαραγωγική επιτυχία λόγω όχλησης (Croxall et al. 1984).

Η επίδραση της έμμεσης θανάτωσης (by catch) αποτελεί απειλή για τοείδος, η οποία όμως χρήζει διερεύνησης ώστε να εκτιμηθούν οι ακριβείς επιπτώσεις στους πληθυσμούς τους. Επίσης η θαλάσσια ρύπανση παραμένει όπως και για όλα τα θαλασσοπούλια μια εν δυνάμει αιτία μείωσης των πληθυσμών τους και της παραγωγικότητας τους ενώ η υπεραλίευση βασικών ειδών διατροφής μπορεί να επιφέρει μείωση της αναπαραγωγικής επιτυχίας των αποικιών (Tucker & Heath 1994, Thalman et al. 2007).

Η εισαγωγή θηρευτών ή η αύξηση των ήδη υπαρχόντων φυσικών θηρευτών ή ανταγωνιστών όπως τα αγριοκούνελα που έχουν καταγραφεί να καταλαμβάνουν θέσεις φωλιάσματος του Αρτέμη είναι οι βασικές απειλές για το είδος (Warham 1990).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Θήρευση αυγών και νεοσσών από εισαγόμενα είδη και ανταγωνισμός με οοισμένα αυτόχθονα είδη σε οοισμένες αποικίες. Η θαλάσσια ρύπανση και η υπεραλίευση παραμένουν εν δυνάμει απειλές σε όλη την ζώνη κατανομής των ειδών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

203	Υποδομές τουρισμού-αναψυχής (χιονοδρομικά, γκολφ, γήπεδα, κατασκηνώσεις)
801	Εισαγωγή ειδών εισβολέων
902	Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και προβληματικών
M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M13 Ρυθμίσεις αλιευτικής διαχείρισης
M14 Εθνικό Πορόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Bonnaud, E., Bourgeois, K., Vidal, E., Legrand, J. & M. Le corre (2009) How can the Yelkouan shearwater survive feral cat predation? A meta-population structure as a solution? Population Ecology (in press).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Croxall, J.P., Evans, P.G.H. & R.W. Schreiber (1984) Status and conservation of the world's seabirds. ICPB, Technical Pub. 2. Cambridge.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Navarro, J., Gonzalez-Solis, J. & G. Viscor (2007) Nutritional and feeding ecology in Cory's shearwater Calonectris diomedea during breeding. Marine Ecology Progress Series 351: 261-271.

Petry, M.V., Krüger, L., Da Silva Fonseca, V.S., Brummelhaus, J., & R. Da Cruz Piuco (2009) Diet and ingestion of synthetics by Cory's Shearwater Calonectris diomedea off southern Brazil. J. of Ornithology (in press)

Thalmann, S., Baker, G.B., Hindell, M., Double, M.C. & R. Gales (2007) Using biometric measurements to determine gender of Flesh-footed Shearwaters, and their application as a tool in long-line by-catch management and ecological field studies. Emu 107: 231-238.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Warham, J. (1990) The Petrels: their ecology and breeding systems. Academic Press, London.

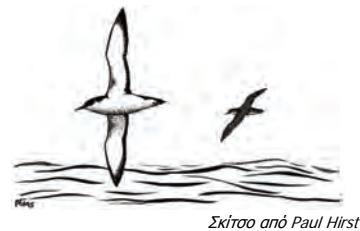
Puffinus yelkouan

Κοινό Όνομα

Μύχος

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 1,000 2,000 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος συναντάται σε όλες τις ελληνικές θάλασσες και οι σημαντικές συγκεντρώσεις των Μύχων έχουν καταγραφεί στο βόρειο Αιγαίο, τις βόρειες Σποράδες και τις Κυκλαδές. Ωστόσο, πολύ λίγα είναι γνωστά για τις μετακινήσεις τους και την διασπορά των νεαρών (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1150001	Δελτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεδαμωτής και νήσος Θασοπούλα	GR1430005	Νησιά Κυρά Παναγιά Πιπέρι, Ψαθούρα και νησίδες Αγιος Γεώργιος ιστοί Αδελφοί, Λεχού Γαϊδουρονήσια
GR3000013	Κύθηρα και γύρω νησίδες: Πρασονήσι, Δραγονέρα, Αντιδραγονέρα, Αυγό, Καπέλλο, Κουφό και Φιδονήσι	GR4110010	Νοτιοδυτική Χερσόνησος, Απολιθωμένο δάσος Λέσβου	GR4120006	Νήσος Φούρνοι και νησί Θύμαινα, Αλατζονήσι Θύμαινάκι, Στρογγυλό Πλάκα, Μακρονήσι, Μικρός και Μεγάλος Ανθρωποφάγος, Αγιο Μηνάς
GR4130002	Νησιά Αντίψαρα & νησίδες Δασκαλιό, Μαστρογιώργη, Πρασονήσι, Κάτω Νήσι, Μεσιακό, Κουτσουλιά	GR4210015	Νήσος Αγαθονησίου και νησίδες: Πίττα, Κατσαγάνι, Νερονήσι, Στρογγύλη	GR4210016	Νήσος Λειψοί (Δυτικό τμήμα) και νησίδες: Φράγκος, Μακρονήσι, Πιλάφι, Κάπαρη, Καλαπόδια, Μεγάλο Ασπρονήσι, Μακρύ Ασπρονήσι, Κουλούρια Νότια Ασπρα, Σαρακί Πιάτο, Ψώμος, Σταυρό Λίρα, Αρεθούσα
GR4210017	Βορειοδυτικό τμήμα Αρκιών και νησίδες: Αγρελούσα, Στρογγυλή, Σπαλάθι, Σμύνερο, Τσούκα, Τσουκάκι, Ψαθονήσι, Καλόβιλος, Μακρονήσι, Αβάπτιστος, Κόμαρος	GR4210021	Ανατολικό Τμήμα Αστυπάλαιας και νησίδες Κουνουόποι, Φτενό, Χονδρόπουλο, Κουτσομύτης, Μονή, Αγία Κυριακή, Τηγάνι, Χονδρή, Λιγνό, Φωκιονήσια, Κατσαγέλη, Ποντικούσσα, Οφιδούσσα, Κτένια	GR4210022	Νήσος Σύρνα και νησί Μεγάλος Αδελφός, Μ Αδελφός, Κατσίκα, Μεσονήσι, Πλακίδα, Στεφανιά, Ναυάγιο
GR4220004	Φολέγανδρος, ανατολική μέχρι δυτική Σίκινο και θαλάσσια ζώνη	GR4220021	Νήσος Ηρακλειά, Νήσοι Μάκαρες, Μικρός και Μεγάλος Αβελάς, νησίδα Βενέτικο Ηρακλειάς	GR4220023	Νησίδες Ανάφης: Φτεραχειά, Μακρά

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε βαθιές κοιλότητες ή σχισμές βράχων ενώ συχνά χρησιμοποιεί λαγούμια τα οποία βελτιώνει σκάβοντας. Ο Μύχος δείχνει να φωλιάζει σε υγρές θέσεις και κοντά στην ακτογραμμή των νησίδων (Cramp & Simmons 1980, Tucker & Heath 1994).

Τροφική οικολογία:

Τρέφεται τόσο την ημέρα όσο και την νύχτα στην ανοιχτή θάλασσα ή στα παράκτια νερά των νησίδων όπου φωλιάζουν. Βασικά είδη διατροφής είναι τα αφρόψαρα, τα κεφαλόποδα και τα καρκινοειδή τα οποία συλλαμβάνουν κοντά στην επιφάνεια του νερού ή βουτώντας (Navaro et al. 2007, Petry et al. 2009).

Θήρευση:

Βασικός θηρευτής του είδους είναι οι αρουραίοι οι οποίοι που τρέφονται με τα αυγά αλλά και

τους νεοσσούς, τουλάχιστον κατά τις πρώτες εβδομάδες της ζωής τους αλλά και από θήρευση (π.χ γάτες) (Bonnaud et al 2009).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Διάδομοι μετανάστευσης Το ανατολικό Αιγαίο θεωρείται μεταναστευτικός διάδομος για το είδος του Μύχου κατά την μετακίνηση του προς τον Εύξεινο Πόντο.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Βασικός παράγοντας για το είδος είναι η διαθεσιμότητα κατάλληλου βιοτόπου φωλιάσματος, απουσία θηρευτών από τις νησίδες των αποικιών τους. Η αφθονία τροφής στην ευρύτερη περιοχή είναι λιγότερη κρίσιμη αφού το είδος μπορούν να αλιεύονται σε μεγάλη απόσταση από τις αποικιές τους.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

292 Ανοικτή Θάλασσα

294 Βραχώδεις στήλες και νησίδες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Η τουριστική ανάπτυξη σε ορισμένες νησίδες ενδέχεται να αλλοιώσει το βιότοπο φωλιάσματος του είδους ή να επιφέρει μειωμένη αναπαραγωγική επιτυχία λόγω όχλησης (Croxall et al. 1984).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοδημίας:

Η επίδραση της έμμεσης θανάτωσης (by catch) αποτελεί απειλή για τοείδος, η οποία όμως χρήζει διερεύνησης ώστε να εκτιμηθούν οι ακριβείς επιπτώσεις στους πληθυσμούς τους. Επίσης η θαλάσσια ρύπανση παραμένει όπως και για όλα τα θαλασσοπούλια μια εν δυνάμει αιτία μείωσης των πληθυσμών τους και της παραγωγικότητας τους ενώ η υπεραλίευση βασικών ειδών διατροφής μπορεί να επιφέρει μείωση της αναπαραγωγικής επιτυχίας των αποικιών (Tucker & Heath 1994, Thalman et al. 2007).

Απειλές ανταγωνισμού:

Η εισαγωγή θηρευτών ή η αύξηση των ήδη υπαρχόντων φυσικών θηρευτών ή ανταγωνιστών είναι οι βασικές απειλές για το είδος (Warham 1990).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Θήρευση αυγών και νεοσσών από εισαγόμενα είδη και ανταγωνισμός με ορισμένα αυτόχθονα είδη σε ορισμένες αποικίες. Η θαλάσσια ρύπανση και η υπεραλίευση παραμένουν εν δυνάμει απειλές σε όλη την ζώνη κατανομή των ειδών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

203 Υποδομές τουρισμού-αναψυχής (χιονοδρομικά, γκολφ, γήπεδα, κατασκηνώσεις)

801 Εισαγωγή ειδών εισβολέων

902 Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M13 Ρυθμίσεις αλιευτικής διαχείρισης
- M14 Εθνικό Πλόγγοραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- Bonnaud, E., Bourgeois, K., Vidal, E., Legrand, J. & M. Le corre (2009) How can the Yelkouan shearwater survive feral cat predation? A meta-population structure as a solution? Population Ecology (in press).
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.
- Croxall, J.P., Evans, P.G.H. & R.W. Schreiber (1984) Status and conservation of the world's seabirds. ICPB, Technical Pub. 2. Cambridge.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Navarro, J., Gonzalez-Solis, J. & G. Viscor (2007) Nutritional and feeding ecology in Cory's shearwater *Calonectris diomedea* during breeding. Marine Ecology Progress Series 351: 261-271.
- Petry, M.V., Krüger, L., Da Silva Fonseca, V.S., Brummelhaus, J., & R. Da Cruz Piuco (2009) Diet and ingestion of synthetics by Cory's Shearwater *Calonectris diomedea* off southern Brazil. J. of Ornithology (in press)
- Thalmann, S., Baker, G.B., Hindell, M., Double, M.C. & R. Gales (2007) Using biometric measurements to determine gender of Flesh-footed Shearwaters, and their application as a tool in long-line by-catch management and ecological field studies. Emu 107: 231-238.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)
- Warham, J. (1990) The Petrels: their ecology and breeding systems. Academic Press, London.

Hydrobates pelagicus

Κοινό Όνομα

Υδροβάτης

Σκίτσο από Paul Hirst

Καθεστώς Παρουσίας Καλοκαιρινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	50	500
Διαχείμαση		

Κατανομή

Η αναπαραγωγική κατανομή του Υδροβάτη περιορίζεται στην δυτική Παλαιαρκτική και ο πληθυσμός που αναπαράγεται στην Μεσόγειο ανήκει στο υποείδος *Hydrobates pelagicus melitensis*. Στην Ελλάδα οι περισσότερες παρατηρήσεις είναι από το Αιγαίο.

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Φωλιάζει αποκλειστικά σε βραχώδεις νησίδες με απουσία χεισαίων θηρευτών και ιδιαίτερα ποντικών. Κάνει τη φωλιά σε φυσικές, απόστιες σε αρουραίους, σπηλιές, σχισμές βράχων και γκρεμούς, ανάμεσα και κάτω από βράχια και πέτρες. Οι θέσεις αναπαραγωγής είναι ελάχιστα γνωστές. Επισκέπτεται τις φωλιές κατά τη διάρκεια της νύχτας για να αποφύγει θήρευση από Ασημόγλαρους, Πετρίτες και Μαυροπετρίτες.

Τροφική οικολογία: Τρέφεται στην ανοικτή θάλασσα, συνήθως μοναχικός και μακριά από άλλα θαλασσοπούλια., με ιχθυοπλαγκτόν (Gadidae, Ammodytidae, Myctophidae), μικροζωοπλαγκτόν και μικρά ψάρια.

Θήρευση: Θήρευση αυγών και νεοσσών από *Larus michahellis* στις αναπαραγωγικές αποικίες

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το αποκλειστικό ενδιαίτημα αναπαραγωγής του Υδροβάτη είναι οι μικρές βραχώδεις νησίδες του Αιγαίου στις οποίες δεν υπάρχουν αρουραίοι. Μπορεί και να φωλιάσει σε πιο μεγάλα νησιά με ποντίκια αρκεί να υπάρχουν απόστιες σπηλιές.

Αποφέύγει τις ακτές κατά τη διάρκεια της ημέρας για να αποφύγει τη θήρευση. Συνεπώς είναι είδος που παρατηρείται πολύ δύσκολα και μπορεί να υπάρχει και να αναπαράγεται σε περιοχές όπου δεν έχει ακόμη καν καταγραφεί.

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

292 Ανοικτή Θάλασσα

294 Βραχώδεις στήλες και νησίδες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η τυχαία εισαγωγή αρουραίων στις νησίδες αναπαραγωγής είναι η βασική και κρίσιμη απειλή για το είδος. Η θήρευση από Ασημόγλαρους (Sultana & Borg 2005), ιδιαίτερα εξειδικευμένα άτομα σε συγκεκριμένες αποικίες (Oro et al., 2005) και η ενόχληση από την ανθρώπινη παρούσια (πρόσβαση με σκάφη αναψυχής) είναι επίσης υπολογίσιμοι αρνητικοί παράγοντες.

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας: Πιθανόν όγκων από πετρελαιοκηλίδες και χημική όγκων στα θαλάσσια ενδιαίτημα (Sultana & Borg 2005) (Sultana & Borg 2005)

Απειλές ανταγωνισμού: Η τυχαία εισαγωγή αρουραίων στις νησίδες αναπαραγωγής είναι η βασική και κρίσιμη απειλή για το είδος.

Αμεσες απειλές: Πιθανόν όγκων από πετρελαιοκηλίδες και χημική όγκων στα θαλάσσια ενδιαίτημα (Sultana & Borg 2005) (Sultana & Borg 2005)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

801 Εισαγωγή ειδών εισβολέων

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Θαλασσοπούλια

101

Hydrobates pelagicus

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαίσθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματιών ειδών
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

De Leon A., Minguez E. (2003) Occupancy rates and nesting success of European Storm-petrels breeding inside artificial nest-boxes SCIENTIA MARINA 67: 109-112 Suppl. 2, JUL 2003

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Oro D, de Leon A, Minguez E, Furness RW . (2005) Estimating predation on breeding European storm-petrels (*Hydrobates pelagicus*) by yellow-legged gulls (*Larus Michahellis*), JOURNAL OF ZOOLOGY 265: 421-429 Part 4, APR 2005

Sultana J., & J.J. Borg (2005) Population ecology and conservation of the European Storm-Petrel *Hydrobates pelagicus* in the Mediterranean in Proceedings of the 1st Symposium on the Mediterranean Action Plan for the Conservation of Marine and Coastal Birds Spain 17-19 November 2005

Phalacrocorax aristotelis

Κοινό Όνομα

Θαλασσοκόρακας

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σχέδιο από Jens Overgaard Christensen

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	1,000	1,200
Διαχείμαση	1,500	3,000
		άτομα

Κατανομή

Ο Θαλασσοκόρακας εξαπλώνεται σε όλες τις ελληνικές θάλασσες αν και οι σημαντικότερες αποικίες του είδους εντοπίζονται στο βόρειο Αιγαίο, τις Σποράδες, τα βόρεια Δωδεκάνησα και τις ακτές της βόρειας Κρήτης. Αντίθετα το είδος είναι σπανιότερο στο Ιόνιο και το Κρητικό πέλαγος (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1150001	Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα	GR2210001	Δυτικές και Βορειοανατολικές Ακτές Ζακύνθου	GR2420009	Νησίδες Σκύρου
GR3000013	Κύθηρα και γύρω νησίδες: Πρασονήσι, Δραγονέρα, Αντιδραγονέρα, Αυγό, Καπέλλο, Κουφό και Φιδονήσι	GR4130002	Νησιά Αντίψαρα & νησίδες Δασκαλίο, Μαστρογιώργη, Πρασονήσι, Κάτω Νήσοι, Μεσιακό, Κουτσουλιά	GR4210015	Νήσος Αγαθονησίου & νησίδες: Πίττα, Κατος Νερονήσι, Στρογγύλι
GR4210016	Νήσος Λειψοί (Δυτικό τμήμα) και νησίδες: Φράγκος, Μακρονήσι, Πιλάφι, Κάπαρη, Καλαπόδια, Μεγάλο Ασπρονήσι, Μακρύ Ασπρονήσι, Κουλούρα, Νότια Ασπρα, Σαφακίνα, Πιάτο, Ψώμος, Σταυρό, Λίρα, Αρεθούσα	GR4210017	Βορειοδυτικό τμήμα Αρκιών και νησίδες: Αγρελούσα, Στρογγυλή, Σπαλάθι, Σμίνερο, Τσούκα, Τσουκάκι, Ψαθονήσι, Καλόβιολος, Μακρονήσι, Αβάπιστος, Κόμαρος	GR4340023	Νοτιοδυτική Γαύδος & Γαυδοπούλα

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Θαλασσοκόρακας φωλιάζει σε παράκτια βράχια, συχνά σε απόδοστες, απόκρημνες θέσεις τόσο στις ακτές της ηπειρωτικής χώρας και στα μεγάλα νησιά όσο και σε μικρές ακατοίκητες νησίδες (Cramp & Simmons 1980, Handrinos & Akriotis 1997).

Τροφική οικολογία:

Το είδος συναντάται πάντα σε παράκτια και σχεδόν ποτέ σε εσωτερικά ύδατα ενώ τρέφεται σχεδόν αποκλειστικά με ψάρια τα οποία συλλαμβάνει με κατάδυση η οποία φτάνει μέχρι τα 50m (Cramp & Simmosn 1980, Gremillet et al. 1998, Lilliendahl & Solmundsson 2006, Sato et al. 2008, Watanuki et al. 2008).

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Αρκετές περιοχές διαχείμασης με μεγάλες συγκεντρώσεις του είδους παραμένουν άγνωστες.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος χρειάζεται απότομα παράκτια βράχια ή ανέπαφες ακατοίκητες νησίδες με κατάλληλες θέσεις για φώλιασμα και υψηλή διαθεσιμότητα τροφής.

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

294	Βραχώδεις στήλες και νησίδες
295	Απόκρημνες και βραχώδεις ακτές
819	Χαλικώδεις και πετρώδεις ακτές

Απειλές

Αναπαραγωγή

Θαλασσοπούλια

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Η τουριστική αξιοποίηση των παράκτιων περιοχών και των ακατοίκητων νησίδων αποτελούν τους βασικούς κινδύνους υποβάθμισης του βιοτόπου φωλιάσματος.

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Η υπεραλίευση και η κακοδιαχείριση των πεδίων διατροφής σε συνδυασμό με την χρήση παράνομων μέσω αλιείας έχουν ως αποτέλεσμα την μείωση της διαθεσιμότητας τροφής για το είδος.

Αμεσες απειλές:

Η άμεση θανάτωση από τον άνθρωπο λόγω ανταγωνισμού σε παράκτιες εγκαταστάσεις ιχθυοκαλλιεργειών και η έμμεση θανάτωση σε δίχτυα και παραγάδια αποτελούν εν δυνάμει απειλές οι οποίες όμως απαιτούν περαιτέρω διερεύνηση (Carss 1993, 1994). Επίσης το είδος σε μερικές περιοχές της δυτικής Ελλάδας θηρεύεται κατά την κυνηγετική περίοδο.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η καταστροφή των παράκτιων περιοχών που αποδίδονται στον τουρισμό καθώς και η υπεραλίευση των βασικών διατροφικών ειδών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

203	Υποδομές τουρισμού-αναψυχής (χιονοδρομικά, γκολφ, γήπεδα, κατασκηνώσεις)
503	Καταδίωξη από συγκεκριμένους χρήστες ως επιβλαβή
506	Τυχαία παγίδευση σε αλιευτικά εργαλεία
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού - M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση εναίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M13	Ρυθμίσεις αλιευτικής διαχείρισης
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντισταθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Carss, D.N. (1993) Shags Phalacrocorax aristotelis at cage fish farms in Argyll, western Scotland. Bird Study 40: 203-211.

Carss, D.N. (1994) Killing of piscivorous birds at Scottish fin fish farms, 1984-87. Biological Conservation 68: 181-188.

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Croxall, J.P., Evans, P.G.H. & R.W. Schreiber (1984) Status and conservation of the world's seabirds. ICPB, Technical Pub. 2. Cambridge.

Gremillet, D., Argentin, G., Schulte, B. & B.M. Culik (1998) Flexible foraging techniques in breeding Cormorants Phalacrocorax carbo and Shags Phalacrocorax aristotelis: Benthic or pelagic feeding? Ibis 140: 113-119.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Lilliendahl, K. & J. Solmundsson (2006) Feeding ecology of sympatric European shags Phalacrocorax aristotelis and great cormorants P. carbo in Iceland. Marine Biology 149: 979-990.

Sato, K., Daunt, F., Watanuki, Y., Takahashi, A. & S. Wanless (2008) A new method to quantify prey acquisition in diving seabirds using wing stroke frequency. J. of Exp. Biology 211: 58-65.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Watanuki, Y., Daunt, F., Takahashi, A., Newell, M., Wanless, S., Sato, K. & N. Miyazaki (2008) Microhabitat use and prey capture of a bottom-feeding top predator, the European shag, shown by camera loggers. Marine Ecology Progress Series 356: 283-293.

Larus audouinii

Κοινό Όνομα

Αιγαιόγλαρος

Σχίτσο από Juan Varela

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	750	900
Διαχείμαση		

Κατανομή

Ο Αιγαιόγλαρος εξαπλώνεται κυρίως σε νησίδες του ανατολικού Αιγαίου με σημαντικότερες αποικίες στα βόρεια Δωδεκάνησα. Επίσης απαντάται στις βόρειες Σποράδες, τις ανατολικές Κυκλαδες και δορυφορικές νησίδες βορείως της Κρήτης.

Αναπαραγωγή του είδους έχει επίσης καταγραφεί και στις ανατολικές ακτές των Κυθήρων (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR1430005	Νησιά Κυρά Παναγιά, Πίπερι, Ψαθούρα και γύρω νησίδες Αγιος Γεώργιος, νήσοι Αδελφοί, Λεχούσα, Γαϊδουρονήσια	GR2420009	Νησίδες Σκύρου	GR3000013	Κύθηρα και γύρω νησ Πρασονήσι, Δραγονές Αντιδραγονέδα, Αυγέ Καπέλλο, Κουφό και Φιδονήσι
GR4110008	Νησίδες και βραχονησίδες Λήμνου: Νήσος Σεργίτοι και νησίδες Διαβατές, Κόμπιο, Καστριά, Τηγάνι, Καρκαλάς, Πρασονήσι	GR4110009	Νησίδες Λέσβου (Σύμπλεγμα Τομαρονήσων, Κυδωνάς, Αγιος Γεώργιος, Γλαρονήσι, κλπ.)	GR4120006	Νήσος Φούρνοι και νησ Θύμαινα, Αλατζονήσι Θυμαινάκι, Στρογγυλ Πλάκα, Μακρονήσι, Μικρός και Μεγάλος Ανθρωποφάγος, Αγιο Μηνάς		
GR4210015	Νήσος Αγαθονησίου και νησίδες: Πίττα, Κατσαγάνι, Νερονήσι, Στρογγύλη	GR4210016	Νήσος Λειψοί (Δυτικό τμήμα) και νησίδες: Φοράγκος, Μακρονήσι, Πιλάφι, Κάπαρη, Καλαπόδια, Μεγάλο Ασπρονήσι, Μακρύ Ασπρονήσι, Κουλούρα, Νότια Ασπρα, Σαρακίνα, Πιάτο, Ψώμος, Σταυρί, Λίρα, Αρεθούσα	GR4210017	Βορειοδυτικό τμήμα Αρκιών και νησίδες: Αγρελούσα, Στρογγυ, Σπαλάθι, Σμίνερο, Τσ Τσουκάκι, Ψαθονήσι, Καλόβιλος, Μακρονή Αβάπτιστος, Κόμαρος		
GR4210018	Νησίδες Λέρου: Πηγανούσα, Μεγάλο Γλαρονήσι, Μικρό Γλαρονήσι, Λέρικο	GR4210019	Νησίδες Καλύμνου: Επάνω, Νερά, Σαρί, Τέλενδος	GR4210020	Νήσοι Κίναρος και Λέ και νησίδες Λιάδια, Π Γλάρος, Μαύρα		
GR4210021	Ανατολικό Τμήμα Αστυπάλαιας και νησίδες Κουνούποι, Φτενό, Χονδρόπουλο, Κουτσομύτης, Μονή, Αγία Κυριακή, Τηγάνι, Χονδρή, Λιγνό, Φωκιονήσια, Κατσαγρέλι, Ποντικούσσα, Οφιδούσσα, Κτένια	GR4210024	Νήσος Τήλος και νησίδες: Αντίτηλος, Πελεκούσα, Γαϊδουρονήσι, Γιακουμής, Αγιος Ανδρέας, Πρασούδα, Νησί	GR4210025	Ανατολικό τμήμα Νή Σύμης και νησίδες Κούλουνδος, Σέσκλι, Τρουμπετό, Μαρμαρά Καραβαλονήσι, Μεγαλονήσι, Γιαλεσί Οξειά, Χονδρός, Πλατ Νίμος		
GR4210026	Νήσος Χάλκη και νησίδες: Κολοφώνα, Πάνω Πρασούδα, Τραγούσα, Στρογγύλη, Αγιος Θεόδωρος, Μαελονήσι, Αλιμιά, Κρεββάτι, Νησάκι	GR4210028	Νήσος Κάσος και σύμπλεγμα Κασονησιών	GR4220024	Νήσος Αμοργός (Βορειοανατολικό τμή και νησίδες: Ψαλίδα, Γραμβούσα, Νικουριά Μικρό και Μεγάλο Βιόκαστρο, Κραμβονή Πεταλίδι		
GR4220025	Νησίδες Πάρου και νότια Αντίπαρος	GR4220027	Νησίδες Μυκόνου(Ρηνεία, Χταπόδια, Τραγονήσι)				

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Θαλασσοπούλια

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής:	Ο Αιγαιόγλαρος φωλιάζει στο έδαφος σε μικρές απομονωμένες νησίδες με αραιούς θάμνους και χαμηλή βλάστηση (Cramp & Simmons 1980, Tucker & Heath 1994, Goutner et al. 2000).
Τροφική οικολογία:	Τρέφεται κυρίως με πελαγικά είδη τα οποία συλλαμβάνει κυρίως την νύχτα. Ωστόσο σε αρκετές περιοχές της κατανομής του έχει προσαρμοστεί στις αλιευτικές δραστηριότητες του ανθρώπου και ακολουθεί τις τράτες τρεφόμενος από τα υπολείμματα των καλάδων (Oro 1995, Pedrocchi et al. 2002, Mañosa et al. 2004). Η πρακτική αυτή να αποτελεί βασική μέθοδο διατροφής που παρατηρείται όλο και περισσότερο στο Αιγαίο.
Ανταγωνισμός:	Βασικός ανταγωνιστής του είδους τόσο στις περιοχές φωλιάσματος όσο και τροφοληψίας είναι ο Ασημόγλαρος (<i>Larus michahelis</i>). Η αριθμητική υπεροχή του τελευταίου λόγω της δραματική αύξησης του πληθυσμού του και το μέγεθος των καθιστούν κυρίαρχο επί του Αιγαιόγλαρου. Ο Αιγαιόγλαρος εκτοπίζεται πολύ γρήγορα από τις νησίδες με μικτές αποικίες αλλά και από τα πεδία διατροφής.
Θήρευση:	Ο Ασημόγλαρος αποτελεί βασικό θηρευτή αυγών και νεοσσών του Αιγαιόγλαρου με σημαντική πτώση της αναπαραγωγικής του επιτυχίας του τελευταίου όπου παρατηρούνται και τα δύο είδη.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την παρουσία του είδους είναι η ύπαρξη απομονωμένων νησίδων με χαμηλή βλάστηση και η απουσία βόσκησης. Επίσης η απουσία ασημόγλαρων και αλιευτική δραστηριότητα στην ευρύτερη περιοχή ευνοούν το είδος.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

292	Ανοικτή Θάλασσα
294	Βραχώδεις στήλες και νησίδες
295	Απόκρημνες και βραχώδεις ακτές

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Η παρουσία ασημόγλαρων στις αποικίες του είδους είναι η κύρια αιτία μείωσης της αναπαραγωγικής του επιτυχίας. Επίσης η θήρευση από αρουραίους είναι καθοριστικός παράγοντας για ορισμένες αποικίες. Παράλληλα η ύπαρξη αιγοπρόβατων ή αγγιοκούνελων σε αρκετές νησίδες του Αιγαίου και η εκτεταμένη βόσκηση υποβάθμιζουν τον βιότοπο φωλιάσματος (Tucker & Heath 1994, Prieto et al. 2003).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Ο ανταγωνισμός με τους Ασημόγλαρους και η εγκατάλειψη συγκεκριμένων αλιευτικών μεθόδων έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην τροφοληψία του είδους (Arcos & Oro 1996, Oro et al. 1997, Arcos et al. 2001).

Ο ανταγωνισμός με τους Ασημόγλαρους στα πεδία διατροφής

Αμεσες απειλές:

Η τεχνητή αφθονία τροφής όπως οι ανοιχτές χωματερές έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση των Ασημόγλαρων και κατ' επέκταση της θηρευτικής πίεσης στον Αιγαιόγλαρο. Επίσης δεν έχει διερευνηθεί επαρκώς πόσο επηρεάζει το είδος η θαλάσσια ζύπανση (Camarga et al. 2006).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο ανταγωνισμός και η θηρευτική πίεση από άλλα είδη (π.χ. Ασημόγλαρος, τρωκτικά αγριοκούνελα, αιγοπρόβατα), η όχληση λόγω τουριστικής αξιοποίησης των νησίδων του και η υποβάθμιση των πεδίων διατροφής λόγω εγκατάλειψης συγκεκριμένων αλιευτικών μεθόδων.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
802	Αύξηση του πληθυσμού αυτόχθονων προβληματικών-ανταγωνιστικών ειδών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού - M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ

- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M13 Ρυθμίσεις αλιευτικής διαχείρισης
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Arcos, J., Oro, D. & D. Sol (2001) Competition between the yellow-legged gull *Larus cachinnans* and Audouin's gull *Larus audouinii* associated with commercial fishing vessels: The influence of season and fishing fleet. *Marine Biology* 139: 807-816.
- Arcos, J.M. & D. Oro (1996) Changes in foraging range of Audouin's Gulls *Larus audouinii* in relation to a trawler moratorium in the western Mediterranean. *Waterbirds* 19: 128-131.
- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- Camarda, A., Circella, E., Pennelli, D., Madio, A., Bruni, G., Lagrasta, V., Marzano, G., Mallia, E. & E. Campagnari (2006) Wild birds as biological indicators of environmental pollution: Biotyping and antimicrobial resistance patterns of *Escherichia coli* isolated from Audouin's gulls (*Larus audouinii*) living in the Bay of Gallipoli (Italy). 6) *Italian Journal of Animal Science*, 5: 287-290.
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.
- Gallo-Orsi, U. (2003) Species Action Plans for the conservation of seabirds in the Mediterranean Sea: Audouin's gull, Balearic shearwater and Mediterranean shag. *Scientia Marina* 67 (SUPPLEMENT 2) : 47-55.
- Goutner, V., Portolou, D., Papakonstantinou, K., Tsikiris, R., Pavlidis, A., Zogaris, S., Komino, T., Galanaki, A. & D. Oro (2000) Nest site characteristics of Audouin's Gull in the eastern Mediterranean. *Waterbirds* 23: 74-83.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Manosa, S., Oro, D. & X. Ruiz (2004) Activity patterns and foraging behaviour of Audouin's gulls in the Ebro Delta, NW Mediterranean. *Scientia Marina* 68: 605-614. Ayas, Z., Celikkan, H. & M.L. Aksu 2008. Lead (Pb) and copper (Cu) concentration in the eggshells of Audouin's Gulls (*Larus audouinii*) in Turkey. *Turkish Journal of Zoology* 32: 379-384.
- Oro, D. (1995) The influence of commercial fisheries in daily activity of Audouin's gull *Larus audouinii* in the Ebro Delta, NE Spain. *Ornis Fennica* 72: 154-158.
- Oro, D., Ruiz, X., Jover, L., Pedrocchi, V. & J. Gonzalez-Solis (1997) Diet and adult time budgets of Audouin's Gull *Larus audouinii* in response to changes in commercial fisheries. *Ibis* 139: 631-637.
- Pedrocchi, V., Oro, D., Gonzalez-Solis, J., Ruiz, X. & L. Jover (2002) Differences in diet between the two largest breeding colonies of Audouin's gulls: The effects of fishery activities. *Scientia Marina* 66: 313-320.
- Prieto, J., Gonzalez-Solis, J., Ruiz, X. L. Jover (2003) Can rats prey on gull eggs? An experimental approach. *Biodiversity and Conservation* 12: 2477-2486.

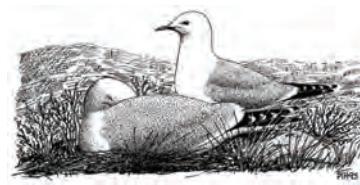
Larus canus

Κοινό Όνομα

Θυελλόγλαρος

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης

Σκίτσο από Paul Hirst

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Θυελλόγλαρος συναντάται ως χειμερινός επισκέπτης κυρίως στη βόρειο Ελλάδα από Αξιό μέχρι Έβρο, Λήμνο και Αμβρακικό. Στην υπόλοιπη Ελλάδα είναι ακανόνιστος επισκέπτης, εμφανιζόμενος συνήθως σε περιόδους κακοκαιρίας. (Δρετάκης & Παπακωνσταντίνου, 2008)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Συναντάται συχνά σε παράκτιες λιμνοθάλασσες και υγροτόπους ενώ συχνά τρέφεται σε χωράφια, λιγότερο σε λίμνες γλυκού νερού (Handrinos & Akriotis, 1997). Η δίαιτα του αποτελείται από σκουλήκια, έντομα, υδρόβια και χερσαία ασπόνδυλα και μικρά ψάρια και σιτηρά στα χωράφια.

Ανταγωνισμός: Δεδομένης της συνύπαρξής στα ίδια ενδιαίτημα με τον εξαιρετικά πολυπληθή Ασημόγλαρο *Larus michahellis* ενδέχεται να υπάρχει ανταγωνισμός διαίτερα κατά την αναζήτηση τροφής στα χωράφια.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Θυελλόγλαρος είναι ασυνήθιστος χειμερινός επισκέπτης σε παράκτιους υγρότοπους και χωράφια κυρίως της βόρειας Ελλάδας.

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

293 Θαλάσσιοι όρμοι και παράκτιοι σχηματισμοί

815 Λιμνοθάλασσες

816 Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη

817 Αλμυρά έλη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Ως απειλές αναφέρονται οι επεμβάσεις που προκαλούν αλλοίωση των υγροτοπικών ενδιαίτημάτων, όπως αλλαγές στο υδρολογικό καθεστώς και οι σύγχρονες αλιευτικές πρακτικές της παράκτιας αλιείας που εκμεταλλευόμενες τα πρότερα μη εμπορικά αλιεύματα μειώνουν τη διαθέσιμη λεία για το είδος (BirdLife International, 2008)

Αμεσες απειλές: Η χρήση αγροχημικών στις καλλιέργειες που συνιστούν σημαντικό ενδιαίτημα τροφοληψίας του Θυελλόγλαρου κατά τη διαχείμαση του στην Ελλάδα, ενδέχεται να αποτελεί παραγόντα αυξημένης θνητικότητας του είδους.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι απειλές που αντιμετωπίζει ο Θυελλόγλαρος κατά τη διαχείμασή του στην Ελλάδα σχετίζονται με επεμβάσεις στους παράκτιους υγρότοπους, με την εντατικοποίηση της παράκτιας αλιείας και με τη χρήση αγροχημικών στις καλλιέργειες.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507 Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων

703 Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

903 Πρόσχωση εδαφών, ορεμάτων, αικτών

1101 Άλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαίτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμαν ενδιατημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαίσθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

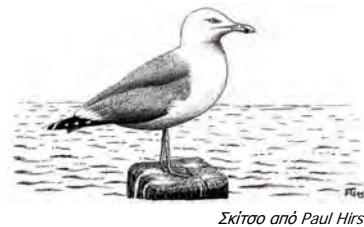
Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Δρετάκης Μ., Παπακωνσταντίνου Κ., (2008) Οι γλάροι στην Ελλάδα. ΟΙΩΝΟΣ 34. σελ. 22-26. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Larus cachinnans

Κοινό Όνομα

Ασημόγλαρος της Κασπίας

Σχίτσο από Paul Hirst

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	60,000	100,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο διακριτός πληθυσμός *Larus cachinnans michahellis* της Δ. Γαλλίας, ΝΔ. Ιβηρικής, Μεσογείου και Μαύρης Θάλασσας αναγνωρίστηκε πρόσφατα ως ξεχωριστό είδος *Larus michahellis*

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός Ονομασία

GR4220025	Νησίδες Πάρου και νότια Αντίπαρος
-----------	-----------------------------------

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Αν και οι περισσότερες αποικίες τους βρίσκονται σε μικρές ακατοίκητες νησίδες, σημαντικοί αριθμοί αναπαράγονται σε αλυκές, νησίδες μέσα σε λιμνοθάλασσες και εκτεταμένα αλιπέδα. Σπάνια μπορεί να απαντηθούν σε εσωτερικούς υγρότοπους και λίμνες.. Φωλεοποίηση αναφέρεται σε στέγες στη πόλη της Καβάλας (Αρης Χρηστίδης πρ. επικ.)

Τροφική οικολογία: Το είδος χρησιμοποιεί για τροφοληψία λιμάνια και τη παρακτικά ζώνη όπου τρέφεται με υπολείμματα ψαριών από τα αλιευτικά σκάφη και χωματερές όπου τρέφεται με απορρίμματα. Στη θάλασσα τρέφεται επίσης με μεταναστευτικά πουλιά ενώ αποτελεί ένα από τους κυριότερους εναέριους θηρευτές των αυγών και νεοσσών παρυδάτων και υδρόβιων προστατευόμενων ειδών.

Ανταγωνισμός: Το είδος ανταγωνίζεται άλλα ολιγάριθμα είδη γλάρων και γλαρονιών όσον φορά τις θέσεις αναπαραγωγής (*L. audouinii*, *Sterna hirundo*), τροφοληψίας (*L. canus*, *L. fuscus*) ενώ οξύς ενδοειδικός ανταγωνισμός υπάρχει στην αναζήτηση τροφής ιδιαίτερα σε λιμάνια, αλιευτικά σκάφη και χωματερές.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Ασημόγλαρος είναι ένα από τα πλέον πολυάριθμα πουλιά στην Ελλάδα με ευρεία αναπαραγωγική κατανομή και πλήθος ενδιαίτημάτων τροφοληψίας. Αν και φωλιάζει κυρίως σε ακατοίκητες νησίδες μικρές αποικίες η μεμονωμένα ζευγάρια μπορεί να φωλιάσουν και σε άλλες θέσεις π.χ. αλυκές ή λιμνοθάλασσες. Αμεσα συνδέδεμένο με την ανθρώπινη παρουσία εκτός αναπαραγωγής ευνοείται ιδιαίτερα από την ύπαρξη χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων ενώ η δίαιτα του περιλαμβάνει κάθε είδους απορρίμματα από αλιευτικά σκάφη αλλά και μεταναστευτικά μικροπούλια, αυγά και νεοσσούς παρυδάτων και υδρόβιων πουλιών.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

293	Θαλάσσιοι όρμοι και παρακτιοι σχηματισμοί
294	Βραχώδεις στήλες και νησίδες
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας: Η κατάργηση των χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων ενδέχεται να είναι ένα μέτρο για τον έλεγχο του πληθυσμού του είδους μέσω της μείωσης της διαθέσιμης τροφής εκτός αναπαραγωγικής περιόδου.

Αμεσες απειλές: Οι γλάροι είναι από τα είδη με τις μεγαλύτερες πρόσκρουσης στις ανεμογεννήτριες των υπερόπτων αιολικών πάρκων (Fox et al 2007). Οι παρατηρήσεις δείχνουν ότι οι γλάροι συνεχίζουν να χρησιμοποιούν τις περιοχές αυτές συχνά με την ίδια ή μεγαλύτερη συχνότητα από ότι πριν και συχνά κουνιάζουν πάνω στις εγκαταστάσεις. Αυτό είναι περισσότερο σύνηθες για τους επιδημητικούς πληθυσμούς ενώ παρατηρήθηκε ότι μεταναστευτικά είδη

αποφεύγουν περισσότερο τις περιοχές αυτές και επομένως μειώνουν τα ποσοστά πρόσκρουσης σε αντίθεση με επιδημητικούς γλάρους, χωρίς αστόσο να τα μηδενίζουν. (Blew et al 2007).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η κατάργηση των χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων ενδέχεται να είναι ένα μέτρο για τον έλεγχο του πληθυσμού του είδους μέσω της μείωσης της διαθέσιμης τροφής εκτός αναπαραγωγικής περιόδου. Η εγκατάσταση υπεράκτιων αιολικών πάρκων ενδέχεται να έχει επιπτώσεις στο είδος κυρίως σε ότι αφορά τις πιθανότητες πρόσκρουσης.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

303 Ανανεώσιμες μορφές ενέργειας: Αιολικά Πάρκα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Blew, J., Hoffmann, M., Nehls G., (2007) Collision risks at sea: Species composition and altitude distributions of birds in Danish offshore wind farms, 2nd Scientific Conference on the Use of Offshore Wind Energy, Federal Ministry for the Environment, 20-21/2, Berlin.

Fox, T.(A.D.), Desholm, M., Kahlert, J., Petersen, K., & Christensen, T., K., (2007) Avian avoidance behaviour and collision risk: Results from post construction monitoring of the Danish offshore wind farms at Horns Rev and Nysted, 2nd Scientific Conference on the Use of Offshore Wind Energy, Federal Ministry for the Environment, 20-21/2, Berlin.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Larus fuscus

Κοινό Όνομα

Μελανόγλαρος

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Χειμερινός
επισκέπτης

Σκίτσο από Paul Hirst

■ Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 50 200 άτομα

Κατανομή

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

■ Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Στην Ελλάδα διαχειμάζει κυρίως το υποείδος *L. fuscus intermedius* που συναντάται κυρίως σε μεγάλα λιμάνια, παράκτιους υγρότοπους και χωματερές μοναχικός ή σπανιότερα σε μικρά κοπάδια τόσο στο Αιγαίο όσο και στο Ιόνιο (Handrinos & Akriotis, 1997).

Ανταγωνισμός: Δεδομένης της συνύπαρξής στα ίδια ενδιαίτηματα με τον εξαιρετικά πολυπληθή Ασημόγλαρο *Larus michahellis* ενδέχεται να υπάρχει ανταγωνισμός ιδιαίτερα κατά την αναζήτηση τροφής στις απορρίψεις των αλιευτικών σκαφών.

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Μέσω της Ελλάδας διέρχεται το υποείδος *L. fuscus fuscus* που φωλιάζει στην ανατολική Σκανδιναβία και διαχειμάζει στην Ανατολική Αφρική. Η εαρινή μετανάστευση λαμβάνει χώρα από νωρίς το Μάρτιο έως τα μέσα Μαΐου, ενώ το φθινόπωρο από τέλη Αυγούστου έως τα τέλη Οκτωβρίου. Το διάστημα αυτό συναντάται σε λιμάνια, παράκτιους υγρότοπους και χωματερές μοναχικός ή σπανιότερα σε μικρά κοπάδια τόσο στο Αιγαίο όσο και στο Ιόνιο (Handrinos & Akriotis, 1997).

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης: Άγνωστο, ενδέχεται κάποιες παράκτιες λιμνοθάλασσες να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για το απειλούμενο υποείδος..

Διάδομοι μετανάστευσης: Άγνωστο αν υπάρχουν στην Ελλάδα.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Ελλάδα φιλοξενεί δύο υποείδη Μελανόγλαρου εκ των οποίων το περαστικό *L. f. fuscus* είναι απειλούμενο. Το υποείδος αυτό απαντάται στην παράκτια ζώνη σε Αιγαίο και Ιόνιο και ενδέχεται κάποια συγκεκριμένα υγροτοπικά συστήματα- άγνωστα πρός το παρόν- να έχουν ιδιαίτερη σημασία κατά τη μετανάστευσή του.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
292	Ανοικτή Θάλασσα
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
817	Αλμυρά έλη

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Αναφέρεται η μείωση του πληθυσμού του απειλούμενου υποείδους *L. f. fuscus* κυρίως λόγω χρήσης αγροχημικών στην Αφρική Το υποείδος είναι ιδιαίτερα ευάσθητο σ' αυτήν την απειλή η οποία είναι παρούσα και στην Ελλάδα και ενδέχεται να επηρεάζει τους μεταναστευτικό πληθυσμό. (Δρετάκης & Παπακωνσταντίνου, 2008).

Οι σύγχρονες πρακτικές της παράκτιας αλιείας που εκμεταλλευόμενες τα πρότερα μη εμπορικά αλιεύματα μειώνουν τη διαθέσιμη λεία για το είδος.

Αμεσες απειλές:

). Ο Μελανόγλαρος είναι είδος ευαίσθητο στην προσβολή από βωτουλισμό και επομένως μια μελλοντική έξαρση της νόσου ενδέχεται να επηρεάσει τους πληθυσμούς του είδους. (BirdLife International, 2008).

Οι γλάροι είναι από τα είδη με τις μεγαλύτερες συχνότητες πρόσκρουσης στις ανεμογεννήτριες των υπεράκτιων αιολικών πάρκων (Fox et al 2007). Οι παρατηρήσεις δείχνουν ότι οι γλάροι συνεχίζουν να χρησιμοποιούν τις περιοχές αυτές συχνά με την ίδια ή μεγαλύτερη συχνότητα από ότι πριν και συχνά κουρνιάζουν πάνω στις εγκαταστάσεις. Αυτό ωστόσο είναι περισσότερο σύνηθες για τους επιδημητικούς πληθυσμούς ενώ παρατηρήθηκε ότι μεταναστευτικά είδη αποφεύγουν περισσότερο τις περιοχές αυτές και επομένως μειώνουν τα ποσοστά πρόσκρουσης σε αντίθεση με επιδημητικούς γλάρους, χωρίς ωστόσο να τα μηδενίζουν. (Blew et al 2007).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το μεταναστευτικό απειλούμενο υποείδος *L. f. fuscus* είναι ιδιαίτερα ευαίσθητο στην αγροχημική όπανση των παράκτιων υγροτόπων και καλλιεργειών. Επίσης όσον αφορά τα παράκτια αιολικά πάρκα ενδέχεται είτε να κινδυνεύει από πρόσκρουση είτε να τείνει να αποφεύγει τις θέσεις εγκατάστασης.

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M19 Μέτρα αντισταθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Blew, J., Hoffmann, M., Nehls G., (2007) Collision risks at sea: Species composition and altitude distributions of birds in Danish offshore wind farms, 2nd Scientific Conference on the Use of Offshore Wind Energy, Federal Ministry for the Environment, 20-21/2, Berlin.

Fox, T.(A.D.), Desholm, M., Kahlert, J., Petersen, K., & Christensen, T., K., (2007) Avian avoidance behaviour and collision risk: Results from post construction monitoring of the Danish offshore wind farms at Horns Rev and Nysted, 2nd Scientific Conference on the Use of Offshore Wind Energy, Federal Ministry for the Environment, 20-21/2, Berlin.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Larus ridibundus

Κοινό Όνομα

Καστανοκέφαλος Γλάρος

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος

Σχίτσο από Paul Hirst

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 50 250 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Αναπαραγωγική αποικία στην Κερκίνη (Δρετάκης & Παπακωνσταντίνου, 2008)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Φωλιάζει σε γλυκά νερά και στην Ελλάδα μόνο στη Κερκίνη. Παρότι καταγράφεται το καλοκαίρι σε όλες τις λίμνες της βόρειας Ελλάδας δεν έχει υπάρχει άλλη ένδειξη φωλιάσματος (Handrinos & Akriotis, 1997).

Τροφική οικολογία: Η δίαιτα του αποτελείται κυρίως από υδρόβια και χερσαία ασπόνδυλα και δευτερευόντως ψάρια κυρίως άρρωστα ή νεκρά, τρωκτικά και σιτηρά στις καλλιέργειες.

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαιχείμασης: Κοινός χειμερινός επισκέπτης σε ακτές, υγρότοπους, λίμνες, λιμάνια, χωράφια και μέσα σε πόλεις μακριά από το νερό. Συνήθως δεν ανοίγεται στο πέλαγος. Κατά την περίοδο αυτή η διάιτα του βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε τροφικούς πόρους που προσφέρονται από τον άνθρωπο και σε αναζήτηση τροφής σε χωματερές. (Δρετάκης & Παπακωνσταντίνου, 2008)

Ανταγωνισμός: Δεδομένης της συνύπαρξής στα ίδια ενδιαιτήματα με τον εξαιρετικά πολυπληθή Ασημόγλαρο Larus michahellis ενδέχεται να υπάρχει ανταγωνισμός ιδιαίτερα κατά την αναζήτηση τροφής στα χωράφια και στις χωματερές..

Θήρευση: Κοινός και διαδεδομένος στη μετανάστευση που ξεκινά από τα τέλη Ιουνίου και ολοκληρώνεται μέσα Οκτώβρη. Κατά την περίοδο αυτή παρατηρείται αρκετά συχνότερα σε ενδιαιτήματα γλυκών και υφάλμυρων νερών (Handrinos & Akriotis, 1997).

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κοινός και διαδεδομένος στη μετανάστευση που ξεκινά από τα τέλη Ιουνίου και ολοκληρώνεται μέσα Οκτώβρη. Κατά την περίοδο αυτή παρατηρείται αρκετά συχνότερα σε ενδιαιτήματα γλυκών και υφάλμυρων νερών (Handrinos & Akriotis, 1997).

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης: Υπάρχουν σταθμοί αλλαγής πτερώματος σε διάφορους παράκτιους υγροτόπους και λιμάνια κατά το διάστημα από αρχές Ιουλίου έως Σεπτέμβριο οι οποίοι είναι ελάχιστα γνωστοί και δεν έχουν μελετηθεί.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Καστανοκέφαλος Γλάρος διατηρεί μια αναπαραγωγική αποικία στην Κερκίνη ενώ είναι κοινός χειμερινός επισκέπτης σε ακτές, υγρότοπους, λίμνες, λιμάνια, χωράφια και σε πόλεις. Είναι επίσης κοινός και διαδεδομένος στη μετανάστευση όπου παρατηρείται αρκετά συχνότερα σε ενδιαιτήματα γλυκών και υφάλμυρων νερών

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παρυδάτια βλάστηση
293	Θαλάσσιο όρμοι και παράκτιοι σχηματισμοί
296	Καλλιεργούμενη γη
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Αμεσες απειλές:

Το είδος θεωρείται ευπόσβλητο στη θαλάσσια ρύπανση (πετρελαιοκηλίδες και χημικά) (BirdLife International, 2008)

Διαχείμαση

Αμεσες απειλές:

Οι γλάροι είναι από τα είδη με τις μεγαλύτερες συχνότητες πρόσκρουσης στις ανεμογεννήτριες των υπεράκτιων αιολικών πάρκων (Fox et al 2007). Οι παρατηρήσεις δείχνουν ότι οι γλάροι συνεχίζουν να χρησιμοποιούν τις περιοχές αυτές συχνά με την ίδια ή μεγαλύτερη συχνότητα από ότι πριν και συχνά κουνιάζουν πάνω στις εγκαταστάσεις. Αυτό ωστόσο είναι περισσότερο σύνηθες για τους επιδημητικούς πληθυσμούς ενώ παρατηρήθηκε ότι μεταναστευτικά είδη αποφεύγουν περισσότερο τις περιοχές αυτές και επομένως μειώνουν τα ποσοστά πρόσκρουσης σε αντίθεση με επιδημητικούς γλάρους, χωρίς ωστόσο να τα μηδενίζουν. (Blew et al 2007)

Μετανάστευση

Αμεσες απειλές:

Οι γλάροι είναι από τα είδη με τις μεγαλύτερες συχνότητες πρόσκρουσης στις ανεμογεννήτριες των υπεράκτιων αιολικών πάρκων (Fox et al 2007). Οι παρατηρήσεις δείχνουν ότι οι γλάροι συνεχίζουν να χρησιμοποιούν τις περιοχές αυτές συχνά με την ίδια ή μεγαλύτερη συχνότητα από ότι πριν και συχνά κουνιάζουν πάνω στις εγκαταστάσεις. Αυτό ωστόσο είναι περισσότερο σύνηθες για τους επιδημητικούς πληθυσμούς ενώ παρατηρήθηκε ότι μεταναστευτικά είδη αποφεύγουν περισσότερο τις περιοχές αυτές και επομένως μειώνουν τα ποσοστά πρόσκρουσης σε αντίθεση με επιδημητικούς γλάρους, χωρίς ωστόσο να τα μηδενίζουν. (Blew et al 2007)

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Καστανοκέφαλος Γλάρος είναι ευπρόσβλητος στην θαλάσσια ρύπανση ενώ όσον αφορά στα παρακτικά αιολικά πάρκα ενδέχεται είτε να κινδυνεύει από πρόσκρουση είτε να τείνει να αποφεύγει τις θέσεις εγκατάστασης.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

902 Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Blew, J., Hoffmann, M., Nehls G., (2007) Collision risks at sea: Species composition and altitude distributions of birds in Danish offshore wind farms, 2nd Scientific Conference on the Use of Offshore Wind Energy, Federal Ministry for the Environment, 20-21/2, Berlin.

Fox, T.(A.D.), Desholm, M., Kahlert, J., Petersen, K., & Christensen, T., K., (2007) Avian avoidance behaviour and collision risk: Results from post construction monitoring of the Danish offshore wind farms at Horns Rev and Nysted, 2nd Scientific Conference on the Use of Offshore Wind Energy, Federal Ministry for the Environment, 20-21/2, Berlin.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

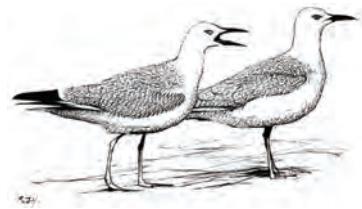
Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Δρετάκης Μ., Παπακωνσταντίνου Κ., (2008) Οι γλάροι στην Ελλάδα. ΟΙΩΝΟΣ 34. σελ. 22-26. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία Επιτροπή Αξιολόγησης Ορνιθολογικών Παρατηρήσεων (ΕΑΟΠ), βάση δεδομένων

Larus genei

Κοινό Όνομα

Λεπτόραμφος Γλάρος

Σκίτσο από Ren Hathaway

Καθεστώς Παρουσίας Χειμερινός επισκέπτης, Περιοδικός επισκέπτης, Επιδημιτικό είδος

■ Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	0	10 ζευγάρια
Διαχείμαση	1,670	4,060 άτομα

Κατανομή

Φωλιάζει ακανόνιστα στις ακτές του Θερμαϊκού και στον Έβρο (Δρετάκης & Παπακωνσταντίνου, 2008). Το χειμώνα απαντάται σε όλους σχεδόν τους παράκτιους υγρότοπους ειδικά της δυτικής Ελλάδας

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1220010	Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους	GR2240001	Λιμνοθάλλασσες στενών Λευκάδας (Παλιόνης-Αυλιμών) και Αλυκές Λευκάδας	GR2440005	Υγρότοπος εικβολών (δέλτα) Σπερχειού

■ Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Φωλιάζει σε δέλτα ποταμών, σε μικρές νησίδες λιμνοθαλασσών φτιάχνοντας πυκνές αποικίες κοντά σε Γελογλάρονα ή Μανδροκέφαλους Γλάρους (Χανδρινός, 1992). Οι νησίδες φωλιάσματος πρέπει να είναι γυμνές ή να έχουν αραιή αλοφυτική βλάστηση.

Τροφική οικολογία: Τρέφεται κυρίως με ψάρια και ασπόνδυλα νεκρά ή ζωντανά που τα βρίσκει κυρίως στη ξηρά και σε παράκτιες περιοχές (Χανδρινός, 1992). Οι βέλτιστες περιοχές τροφοληψίας είναι η οχέας, υφάλμυρες λιμνοθάλασσες και ρηχοί όρμοι.

Ανταγωνισμός: Αναφέρεται ανταγωνισμός σε κάποιο βαθμό στις αποικίες αναπαραγωγής από το Χειμωνογλάρον (Sokhin 1993).

Θήρευση: Αναφέρεται θήρευση αυγών και νεοσσών στις αναπαραγωγικές αποικίες από αρουραίους και *Larus michahellis* (Monbailliu, 2009)

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Συναντάται σχεδόν πάντα σε παράκτια υγροτοπικά συστήματα, λιμνοθάλασσες, αλυκές, ρηχούς κόλπους, λασποτόπια. Τρέψει ψάρια και καρκινοειδή (π.χ. *Artemia salina* στις αλυκές).

Ανταγωνισμός: Ενδέχεται ανταγωνισμός από Καστανοκέφαλο Γλαρού *L. ridibundus*

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις Λεπτόραμφου Γλάρου είναι κατά την εαρινή μετανάστευση από τα μέσα Μαρτίου έως τα τέλη Απριλίου. Συναντάται σχεδόν πάντα σε παράκτια υγροτοπικά συστήματα, λιμνοθάλασσες, αλυκές, ρηχούς κόλπους, λασποτόπια και μερικές φορές σε λιμάνια, εξαιρετικά σπάνια σε εσωτερικά ύδατα.

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης: Αγνωστο

Διάδομοι μετανάστευσης: Αγνωστο

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Λεπτόραμφος Γλάρος εμφανίζεται στην Ελλάδα ως σπάνιο φωλεάζον, ως ασυνήθιστος χειμερινός επισκέπτης και ως διαδεδομένος μετανάστης. Σε όλες τις περιόδους προτιμά τα παράκτια υγροτοπικά συστήματα ενώ οι λιμνοθάλασσες αποτελούν κρίσιμο ενδιαίτημα για την αναπαραγωγή και τη τροφοληψία του είδους.

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

- 286 Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
- 293 Θαλάσσιοι όρμοι και παράκτιοι σχηματισμοί
- 304 Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
- 815 Λιμνοθάλασσες
- 817 Αλμυρά έλη

■ Απειλές

Γλαρόμορφα

117

Larus genei

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτημα αναπαραγωγής:

Ο Λεπτόραμφος Γλάρος αντιμετωπίζει προβλήματα κατά την αναπαραγωγή σχετιζόμενα κυρίως με την όχληση στις νησίδες φωλιάσματος (Χανδρινός, 1992) από την ανθρώπινη παρουσία και παρουσία σκυλιών ή αγελάδων, την αλλαγή του υδρολογικού καθεστώτος, τη διάβρωση των νησίδων (Isenmann & Goutner 1993) και τον πλημμυρισμό των αποικιών (Monbailliu, 2009).

Απειλές στο ενδιαιτημα τροφοληψίας:

Ο Λεπτόραμφος Γλάρος είναι το πλέον στενόσικο είδος γλάρου εξαρτώμενο αποκλειστικά από τα παράκτια υγροτοπικά συστήματα για τη τροφοληψία του. Άλλωστε του υδρολογικού καθεστώτος που προκαλούν μείωση στη διαθεσιμότητα τη τροφής και η όχληση είναι σημαντικοί παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά το είδος.

Αμεσες απειλές:

Ο Λεπτόραμφος Γλάρος είναι είδος ευαίσθητο στην προσβολή από γρίπη των πτηνών επομένως μια μελλοντική έξαρση της νόσου ενδέχεται να επηρεάσει τους πληθυσμούς του είδους (BirdLife International, 2008)

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαιτημα διαχείμασης:

Ο Λεπτόραμφος Γλάρος αντιμετωπίζει προβλήματα κατά την διαχείμαση σχετιζόμενα κυρίως με την όχληση από την ανθρώπινη παρουσία και παρουσία σκυλιών ή αγελάδων και την αλλαγή του υδρολογικού καθεστώτος στους υγροτόπους (Isenmann & Goutner 1993)

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαιτημα μετανάστευσης:

Ο Λεπτόραμφος Γλάρος αντιμετωπίζει προβλήματα κατά τη μετανάστευση σχετιζόμενα κυρίως με την όχληση από την ανθρώπινη παρουσία και παρουσία σκυλιών ή αγελάδων και την αλλαγή του υδρολογικού καθεστώτος (Isenmann & Goutner 1993).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Λεπτόραμφος Γλάρος είναι το πλέον στενόσικο είδος Γλάρου εξαρτώμενο από παράκτια υγροτοπικά συστήματα σε όλο τον ετήσιο κύκλο. Μέτρα ή πρακτικές που επηρεάζουν την ευαίσθητη παράκτια ζώνη και σχετίζονται με υδρολογικές αλλαγές, επεμβάσεις σε υγροτόπους και όχληση επηρεάζουν αρνητικά το είδος. Κατά την αναπαραγωγή η θήρευση αυγών και νεοσσών από τον Ασημόγλαρο είναι πρόσθετος επιβαρυντικός παράγοντας.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
903	Πρόσχωση εδαφών, ορεμάτων, ακτών
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρηνών κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Blew, J., Hoffmann, M., Nehls G., (2007) Collision risks at sea: Species composition and altitude distributions of birds in Danish offshore wind farms, 2nd Scientific Conference on the Use of Offshore Wind Energy, Federal Ministry for the Environment, 20-21/2, Berlin.

Fox, T.(A.D.), Desholm, M., Kahlert, J., Petersen, K., & Christensen, T., K., (2007) Avian avoidance behaviour and collision risk:

Results from post construction monitoring of the Danish offshore wind farms at Horns Rev and Nysted, 2nd Scientific Conference on the Use of Offshore Wind Energy, Federal Ministry for the Environment, 20-21/2, Berlin.

Isenmann P., & Goutner V., (1993) Breeding Status of the Slender-billed Gull (*Larus genei*) in the Mediterranean Basin στο Aguilar, J.S., Monbailliu, X. Paterson, A.M. Status and Conservation of Seabirds, Proceedings of the 2nd MEDMARAVIS, SEO, Madrid

Monbailliu X. (2009) BIRD SPECIES TO BE ADDED TO ANNEX II OF THE SPECIALLY PROTECTED AREAS, BARCELONA CONVENTION PROPOSED AMENDMENTS TO THE SPECIALLY PROTECTED AREAS AND BIOLOGICAL DIVERSITY PROTOCOL. United Nations Environment Programme, Mediterranean Action-Plan, Regional Activity Centre for Specially Protected Areas

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

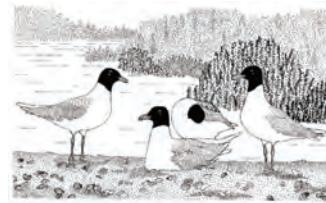
Siokhin V., (1993) Factors influencing the pooulation structure and trophic levels in the main breeding colonies of gulls and terns in the Black and Azov seas στο Aguilar, J.S., Monbailliu, X. Paterson, A.M. Status and Conservation of Seabirds, Proceedings of the 2nd MEDMARAVIS, SEO, Madrid

Δρετάκης Μ., Παπακωνσταντίνου Κ., (2008) Οι γλάροι στην Ελλάδα. ΟΙΩΝΟΣ 34. σελ. 22-26. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Larus melanocephalus

Κοινό Όνομα

Μαυροκέφαλος Γλάρος

Σκίτσο από Sylvia Gandini

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος, Περιοδικός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	1,000	1,350
Διαχείμαση	1,000	5,000

Κατανομή

Ο Μαυροκέφαλος Γλάρος είναι ενδημικός στην Μεσόγειο και την Μαύρη Θάλασσα, με κύριο αναπαραγόμενο πληθυσμό στη Μαύρη Θάλασσα (Monbailliu, 2009). Στην Ελλάδα ο αναπαραγόμενος πληθυσμός απαντάται σε αποικίες από Αλυκές Κίτρους μέχρι Έβρο. Το χειμώνα μεγάλοι πληθυσμοί παρατηρούνται σε Αργοσαρωνικό /Ν. Ευβοϊκό , κοινός επίσης σε Β. Αιγαίο και Ιόνιο /Ν. Πελοπόννησο (Δρετάκης & Παπακωνσταντίνου, 2008).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία
GR1110006	Δέλτα Έβρου	GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1150001	Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα
GR1220005	Λιμνοθάλασσα Αγγελοχωρίου	GR1220010	Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Αναπαράγεται σε πυκνές αποικίες σε παράκτιες λιμνοθάλασσες και αλμυρές λίμνες ή αλυκές. Τυπικό ενδιαίτημα αποτελούν οι νησίδες με χαμηλή βλάστηση από αλόφυτα ή αμμόφιλα είδη, κατά προτίμηση 50-70% φυτοκάλυψη (Fasola et al 1993)

Τροφική οικολογία: Τρέφεται συχνά με έντομα (χερσαία αρθρόποδα) ακόμα και σιτηρά σε χωράφια, λιβάδια και στη θάλασσα (Δρετάκης & Παπακωνσταντίνου, 2008).

Ανταγωνισμός: Σύμφωνα με δεδομένα από το δέλτα του Έβρου, έχει παρατηρηθεί συσχέτιση στις αποικίες αναπαραγωγής με φωλεάζοντα *Sterna nilotica* και *Sterna hirundo*. (Fasola et al 1993).

Θήρευση: Αναφέρεται θήρευση αυγών και νεοσσών στις αναπαραγωγικές αποικίες από *Larus michahellis* (Karauz et al., 2000)

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Ο κύριος όγκος του πληθυσμού διαχειμάζει στην Μεσόγειο (Monbailliu, 2009). Τον χειμώνα ο Μαυροκέφαλος Γλάρος είναι προσκολλημένος στο θαλάσσιο περιβάλλον, κοινός στην παράκτια ζώνη ενώ αποφεύγει τους υγροτόπους. Τρέφεται επιφανειακά στη θάλασσα ή σε μεγάλα κοπάδια στις ακτές, ακολουθεί επίσης τράτες (Δρετάκης & Παπακωνσταντίνου, 2008).

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Μεταναστεύει κατά μήκος των ακτών του Αιγαίου από τα μέσα Φεβρουαρίου έως τα τέλη Μαΐου ενώ το φθινόπωρο σπάνια συναντώνται μεγάλα κοπάδια καθώς η μετανάστευση γίνεται σταδιακά από νωρίς τον Ιούλιο έως νωρίς τον Οκτώβριο (Handrinos & Akriotis, 1997).

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης: Υπάρχουν σταθμοί αλλαγής πτερώματος σε διάφορους παράκτιους υγροτόπους και λιμάνια κατά το διάστημα από αρχές Ιουλίου έως Σεπτέμβριο οι οποίοι είναι ελάχιστα γνωστοί και δεν έχουν μελετηθεί.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Μαυροκέφαλος Γλάρος αναπαράγεται σε νησίδες παράκτιων λιμνοθαλασσών και υγροτόπων της βόρειας Ελλάδας διαχειμάζει σε καλούς αριθμούς στην παράκτια ζώνη σε Αιγαίο και Ιόνιο και μεταναστεύει κατά μήκος των ακτών του Αιγαίου Πελάγους

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

- 292 Ανοικτή Θάλασσα
- 293 Θαλάσσιο όρμοι και παράκτιοι σχηματισμοί
- 304 Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
- 815 Λιμνοθάλασσες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Ο Μαυροκέφαλος Γλάρος θεωρείται ιδιαίτερα ευαίσθητος σε επεμβάσεις στις περιοχές φωλεοποίησης (Χανδρινός, 1992), όπως απώλεια βιοτόπων, αλλαγή υδρολογικού καθεστώτος, διαχείριση αλυκών, διάβρωση νησίδων και ενόχληση στις νησίδες αναπαραγωγής. Το είδος θεωρείται επίσης ευπρόσβλητο στη θαλάσσια ζωάνη (πετρελαιοκηλίδες και χημικά) (BirdLife International, 2008)

Αμεσες απειλές:

Η χρήση αγροχημικών στις καλλιέργειες που συνιστούν σημαντικό ενδιαίτημα τροφοληψίας του Μελανοκέφαλου Γλάρου ενδέχεται να αποτελεί παράγοντα αυξημένης θνησιμότητας του είδους. (Χανδρινός, 1992).

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης:

Κατά τη διαχείμαση ο Μαυροκέφαλος Γλάρος απειλείται από επεμβάσεις στις υγροτοπικές περιοχές όπως απώλεια βιοτόπων, αλλαγή υδρολογικού καθεστώτος και ενόχληση. Το είδος θεωρείται επίσης ευπρόσβλητο στη θαλάσσια ζωάνη (πετρελαιοκηλίδες και χημικά) (BirdLife International, 2008)

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Κατά τη διαχείμαση ο Μαυροκέφαλος Γλάρος απειλείται από επεμβάσεις στις υγροτοπικές περιοχές όπως απώλεια βιοτόπων, αλλαγή υδρολογικού καθεστώτος και ενόχληση. Το είδος θεωρείται επίσης ευπρόσβλητο στη θαλάσσια ζωάνη (πετρελαιοκηλίδες και χημικά) (BirdLife International, 2008)

Αμεσες απειλές:

Οι γλάροι είναι από τα είδη με τις μεγαλύτερες συχνότητες πρόσκρουσης στις ανεμογεννήτριες των υπεράκτιων αιολικών πάρκων (Fox et al 2007). Οι παρατηρήσεις δείχνουν ότι οι γλάροι συνεχίζουν να χρησιμοποιούν τις περιοχές αυτές συχνά με την ίδια ή μεγαλύτερη συχνότητα από ότι πριν και συχνά κονδυλάζουν πάνω στις εγκαταστάσεις. Αυτό ωστόσο είναι περισσότερο σύνηθες για τους επιδημητικούς πληθυσμούς ενώ παρατηρήθηκε ότι μεταναστευτικά είδη αποφεύγουν περισσότερο τις περιοχές αυτές και επομένως μειώνουν τα ποσοστά πρόσκρουσης σε αντίθεση με επιδημητικούς γλάρους, χωρίς ωστόσο να τα μηδενίζουν. (Blew et al 2007).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι απειλές που αντιμετωπίζει ο Μαυροκέφαλος Γλάρος στην Ελλάδα σχετίζονται με μέτρα ή πρακτικές που επηρεάζουν την ευαίσθητη παράκτια ζωάνη όπως υδρολογικές αλλαγές, επεμβάσεις σε υγροτόπους, όχληση στις νησίδες αναπαραγωγής και στις θέσεις διαχείμασης, και με τη χρήση αγροχημικών στις καλλιέργειες. Το είδος θεωρείται επίσης ευπρόσβλητο στη θαλάσσια ζωάνη (πετρελαιοκηλίδες και χημικά). Όσον αφορά στα παράκτια αιολικά πάρκα ενδέχεται είτε να κινδυνεύει από πρόσκρουση είτε να τείνει να αποφεύγει τις θέσεις εγκατάστασης.. Κατά την αναπαραγωγή η θήρευση αυγών και νεοσσών από τον Ασημόγλαρο είναι πρόσθετος επιβαρυντικός παράγοντας.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (ικνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
902	Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες
903	Πρόσχωση εδαφών, ορμάτων, ακτών
1101	Άλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαίτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)

- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

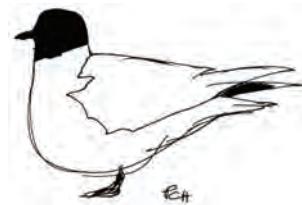
Βιβλιογραφικές αναφορές

- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>
- Blew, J., Hoffmann, M., Nehls G., (2007) Collision risks at sea: Species composition and altitude distributions of birds in Danish offshore wind farms, 2nd Scientific Conference on the Use of Offshore Wind Energy, Federal Ministry for the Environment, 20-21/2, Berlin.
- Fasola M., Goutner V., & Walmsley J., (1993) Comparative breeding Biology of the Gulls and Terns in the four main Deltas of the Northern Mediterranean στο Aguilar, J.S., Monbailliu, X. Paterson, A.M. Status and Conservation of Seabirds, Proceedings of the 2nd MEDMARAVIS, SEO, Madrid
- Fox, T.(A.D.), Desholm, M., Kahler, J., Petersen, K., & Christensen, T., K., (2007) Avian avoidance behaviour and collision risk: Results from post construction monitoring of the Danish offshore wind farms at Horns Rev and Nysted, 2nd Scientific Conference on the Use of Offshore Wind Energy, Federal Ministry for the Environment, 20-21/2, Berlin.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Karauz S., C.O. Kiraç and G. Eken (2000) : Mediterranean Gull, Slender-billed Gull and Gull-billed Tern in Turkey. In Yésou P. and Sultana J.:Monitoring and Conservation of Birds, Mammals and Sea Turtles of the Mediterranean and Black Seas. Proceedings 5th MEDMARAVIS Symposium. Environment Protection Dept., Malta.
- Monbailliu X. (2009) BIRD SPECIES TO BE ADDED TO ANNEX II OF THE SPECIALLY PROTECTED AREAS, BARCELONA CONVENTION PROPOSED AMENDMENTS TO THE SPECIALLY PROTECTED AREAS AND BIOLOGICAL DIVERSITY PROTOCOL. United Nations Environment Programme, Mediterranean Action-Plan, Regional Activity Centre for Specially Protected Areas
- Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Larus minutus

Κοινό Όνομα

Νανόγλαρος

Σκίτσο από Przemek Chylarecki

Καθεστώς Παρουσίας Περαστικός επισκέπτης, Χειμερινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 100 300 άτομα

Κατανομή

Ευρεία κατανομή κατά τη διαχείμαση και στη μετανάστευση, καταγεγραμμένη κυρίως σε παράκτιους υγροτόπους, εσωτερικές λίμνες και λιμάνια. Το είδος προτιμά την ανοικτή θάλασσα επομένως η πληθυσμιακή εκτίμηση πιθανόν αποτελεί κλάσμα μόνο του πραγματικού μεγέθους (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός Ονομασία

GR1130010 Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Τμήμα του πληθυσμού της Δυτ. Παλαιοκτικής διασπείρεται σταδιακά νότια και δυτικά, συχνά κατά μήκος των ποταμών, για να ξεχειμωνίσει στη Μεσόγειο. Κατά την χειμερινή περίοδο ο Νανόγλαρος τρέφεται με ζωπλαγκτόν, μικρά ψάρια και θαλάσσια ασπόνδυλα, κυρίως με φυσική θήρευση – ελάχιστες παρατηρήσεις δείχνουν το είδος να πλησιάζει αλιευτικά σκάφη (Schwemmer & Stefan 2006). Κατά τη διαχείμαση χρησιμοποιεί τα παρακάτω ενδιαίτηματα (BirdLife International, 2008)

Ανταγωνισμός: Τυπικά το είδος τρέφεται σε μικτές ομάδες με άλλα είδη γλαρόνια ή μεγαλύτερους γλάρους. Επωφελείται από το μικρό θήραμα που συχνά γίνεται διαθέσιμο κατά τη διάρκεια της τροφοληψίας των μεγαλύτερων ειδών ενώ η επιλογή της λείας και οι διαφορετικές τεχνικές σύλληψης μειώνουν τον διαιειδικό ανταγωνισμό. (Schwemmer & Stefan 2006)

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση η δίαιτα του αποτελείται κυρίως από έντομα.

Διάδομοι μετανάστευσης: Μεγάλοι πληθυσμοί έχουν καταγραφεί να περνούν από τα Δαρδανέλια Αύγουστο- Σεπτέμβριο αλλά συγκριτικοί αριθμοί δεν έχουν καταγραφεί στο Αιγαίο (Handrinos & Akriotis, 1997) ίσως επειδή τα πουλιά διασκορπίζονται. Υπάρχει επίσης παρατήρηση μερικών χιλιάδων στο δυτικό Κορινθιακό τον Δεκέμβριο 1988 (Handrinos & Akriotis, 1997) που υποδηλώνει ότι το πέρασμα των πουλιών στην Ελλάδα διαφέρει για μεγάλο χρονικό διάστημα. Από μακρόχρονες παρατηρήσεις στη Γερμανία (Schwemmer & Stefan 2006) υπό ποικίλες μετεωρολογικές συνθήκες φαίνεται το είδος να μεταναστεύει πολύ γρήγορα χρησιμοποιώντας ταυτόχρονα συγκεκριμένες θέσεις ως κύριες περιοχές τροφοληψίας. Οι περιοχές αυτές φαίνεται να συνδέονται στενά με υδρογραφικά μέτωπα και επιφανειακό αφρό που συγκεντρώνουν μεγάλες ποσότητες τροφής (Ζωπλαγκτόν και πνιγμένα έντομα). Υποδεικνύεται ότι τουλάχιστον κατά την εαρινή μετανάστευση ενδέχεται να υπάρχουν και στην Ελλάδα συγκεκριμένοι σταθμοί τροφοληψίας στην ανοικτή θάλασσα που αποτελούν εξαιρετικά σημαντικά ενδιαίτηματα για ένα μετανάστη μεγάλων αποστάσεων όπως ο Νανόγλαρος..

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κρίσιμης σημασίας ενδιαίτηματα για το Νανόγλαρο είναι τα παράκτια υγροτοπικά συστήματα και οι εσωτερικές λίμνες κατά τη μετανάστευση και η ανοικτή θάλασσα κατά τη μετανάστευση και διαχείμαση. Υποδεικνύεται από μελέτες ότι το είδος χρησιμοποιεί συγκεκριμένα θαλάσσια τροφικά πεδία που συνδέονται με υδρογραφικά μέτωπα τα οποία δημιουργούν υψηλή διαθεσιμότητα τροφής στις περιοχές αυτές.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

286 Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά

287 Στάσιμα γλυκά νερά

292 Ανοικτή Θάλασσα

293	Θαλάσσιοι όρμοι και παράκτιοι σχηματισμοί
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
817	Αλμυρά έλη

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαιτηματικό διαχείμασης: Πετρελαιαρμένοι Νανόγλαροι σε συχνότητα μεγαλύτερη από κάθε άλλο είδος έχουν καταγραφεί στους υγροτόπους της νότιας Ελλάδας ιδίως κατά την εαρινή μετανάστευση (Bonetti et al. 2000). Τα περιστατικά αυτά ενδέχεται να συνδέονται με την προτίμηση του είδους για τις θαλάσσιες περιοχές με υδρογραφικά μέτωπα και τις τροφικές συνήθειες και θηρευτικές τεχνικές (συλλογή νεκρών εντόμων από την επιφάνεια) του είδους

Αμεσες απειλές: Οι γλάροι είναι από τα είδη με τις μεγαλύτερες συχνότητες πρόσκρουσης στις ανεμογεννήτριες των υπεράκτιων αιολικών πάρκων (Fox et al 2007). Οι παρατηρήσεις δείχνουν ότι οι γλάροι συνεχίζουν να χρησιμοποιούν τις περιοχές αυτές συχνά με την ίδια ή μεγαλύτερη συχνότητα από ότι πριν και συχνά κουνιάζουν πάνω στις εγκαταστάσεις. Αυτό είναι περισσότερο σύνηθες για τους επιδημητικούς πληθυσμούς ενώ παρατηρήθηκε ότι μεταναστευτικά είδη όπως ο Νανόγλαρος αποφεύγουν περισσότερο τις περιοχές αυτές και επομένως μειώνουν τα ποσοστά πρόσκρουσης σε αντίθεση με επιδημητικούς γλάρους, χωρίς ωστόσο να τα μηδενίζουν. (Blew et al 2007).

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαιτηματικό μεταναστευσης: Πετρελαιαρμένοι Νανόγλαροι σε συχνότητα μεγαλύτερη από κάθε άλλο είδος έχουν καταγραφεί στους υγροτόπους της νότιας Ελλάδας ιδίως κατά την εαρινή μετανάστευση (Bonetti et al. 2000). Τα περιστατικά αυτά ενδέχεται να συνδέονται με την προτίμηση του είδους για τις θαλάσσιες περιοχές με υδρογραφικά μέτωπα και τις τροφικές συνήθειες και θηρευτικές τεχνικές (συλλογή νεκρών εντόμων από την επιφάνεια) του είδους

Αμεσες απειλές: Οι γλάροι είναι από τα είδη με τις μεγαλύτερες συχνότητες πρόσκρουσης στις ανεμογεννήτριες των υπεράκτιων αιολικών πάρκων (Fox et al 2007). Οι παρατηρήσεις δείχνουν ότι οι γλάροι συνεχίζουν να χρησιμοποιούν τις περιοχές αυτές συχνά με την ίδια ή μεγαλύτερη συχνότητα από ότι πριν και συχνά κουνιάζουν πάνω στις εγκαταστάσεις. Αυτό είναι περισσότερο σύνηθες για τους επιδημητικούς πληθυσμούς ενώ παρατηρήθηκε ότι μεταναστευτικά είδη όπως ο Νανόγλαρος αποφεύγουν περισσότερο τις περιοχές αυτές και επομένως μειώνουν τα ποσοστά πρόσκρουσης σε αντίθεση με επιδημητικούς γλάρους, χωρίς ωστόσο να τα μηδενίζουν. (Blew et al 2007).

Σύνοψη κρίσματος παραμέτρων

Οι κύριες απειλές που αντιμετωπίζει ο Νανόγλαρος στη θάλασσα σχετίζονται με την πετρελαϊκή ρύπανση και με την ανάπτυξη υπεράκτιων αιολικών πάρκων.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

902 Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσματων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Blew, J., Hoffmann, M., Nehls G., (2007) Collision risks at sea: Species composition and altitude distributions of birds in Danish offshore wind farms, 2nd Scientific Conference on the Use of Offshore Wind Energy, Federal Ministry for the Environment, 20-21/2, Berlin.

Bonetti A., Παπακωνσταντίνου Κ., (2000) Τα πουλιά στη λιμοθάλασσα Γιαλοβά και τη γύρω προστατευόμενη περιοχή στο Καρδακάρη Ν.,(ed.) Τα Πουλιά στο Διβάρι της Μεσσηνίας - Αναφορά στην ορνιθοπανίδα της περιοχής Natura 2000 Λιμνοθάλασσα της Πύλου και Νήσος Σφακτηρία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DGXI, Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Fox, T.(A.D.), Desholm, M., Kahlert, J., Petersen, K., & Christensen, T., K.,, (2007) Avian avoidance behaviour and collision risk: Results from post construction monitoring of the Danish offshore wind farms at Horns Rev and Nysted, 2nd Scientific Conference on the Use of Offshore Wind Energy, Federal Ministry for the Environment, 20-21/2, Berlin.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Schwemmer, P., Stefan, Z., (2006) Spatial patterns in at-sea behaviour during spring migration by little gulls (*Larus minutus*) in the southeastern North Sea JOURNAL OF ORNITHOLOGY 147 (2): 354-366

Sterna nilotica

Κοινό Όνομα

Γελογλάρονο

Σκίτσο από Dan Powell

Καθεστώς Παρουσίας	Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης
---------------------------	--

■ Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	50	100
Διαχείμαση		

Κατανομή

Το Γελογλάρονο έχει περιορισμένη αναπαραγωγική κατανομή σε μεγάλους υγροτόπους (κυρίως Μεσολόγγι, Αμβρακικό, Αλυκή Κίτρους), ενώ κατά τη μετανάστευση απαντά σε μικρούς αριθμούς σε μεγάλο τμήμα της παράκτιας ζώνης (Handrinos & Akriots, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR1110006 Δέλτα Έβρου	GR1220010 Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους	GR2110004 Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια
GR2310015	Δέλτα Αχελώου, λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιτωλικού και εικβολές Εύηνου, νήσοι Εχινάδες, νήσος Πεταλάς, δυτικός Αράκυνθος και στενά Κλεισούρας	GR2320006 Αλυκή Αιγίου	GR2550008 Λιμνοθάλασσα Γιάλο και νήσος Σφακτηρία	

■ Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Όλες οι γνωστές αποικίες βρίσκονται σε παράκτιους υγρότοπους, σε νησίδες λιμνοθαλασσών, δέλτα ποταμών κ.α. Φωλιάζει σε μικτές αποικίες συχνά με άλλα γλαρόνια. Στο Δέλτα Έβρου φωλιάζει σε παράκτιες νησίδες και νησίδες σε λιμνοθάλασσες με αλοφυτική βλάστηση και φυτοκάλυψη μεταξύ 30 και 90% (Goutner 1987) Η φωλιά είναι βαθούλωμα σε στεγνή λάσπη, άμμο ή χαλίκια.

Τροφική οικολογία:

Συνήθως τρέφεται πάνω από αρδευόμενες καλλιέργειες, λιβάδια, τεχνητές λίμνες ή ακτές. Τρέφεται με ευρύ διατολόγιο ανάλογα με την περιοχή και την εποχή, έντομα, ψάρια, νεοσσούς και αυγά πουλιών, μικρά θηλαστικά, αμφίβια, ερπετά

Ανταγωνισμός:

Σύμφωνα με δεδομένα από τον Έβρο, εμφανίζεται θετική συσχέτιση στις αποικίες με το Μαυροκέφαλο Γλάρο (Fasola et al 1993). Υφίσταται ανταγωνισμό για τις θέσεις φωλεοποίησης από τον Ασημόγλαρο.

Θήρευση:

Θήρευση αυγών και νεοσσών από χερσαία θηλαστικά (αρουραίους, κουνάβια, νυφίτσες, αλεπούδες, σκυλιά, γάτες), Ασημόγλαρο, αρπακτικά και Κουρούνες.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση σταθμεύει σε αλυκές, παράκτιες λιμνοθάλασσες, λασποτόπια, βάλτους, υγρολίβαδα και καλλιέργειες. Ωστόσο, οι προτιμήσεις του είδους για αυτή την περίοδο είναι ελάχιστα γνωστές

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Γελογλάρονο είναι ασυνήθιστο φωλεάζον σε μεγάλους υγροτόπους (κυρίως Μεσολόγγι, Αμβρακικό, Αλυκή Κίτρους), ενώ κατά τη μετανάστευση απαντά σε μικρούς αριθμούς σε μεγάλο τμήμα της παράκτιας ζώνης.. Φωλιάζει σε παράκτιες νησίδες σε λιμνοθάλασσες με αλοφυτική βλάστηση, τρέφεται σε αρδευόμενες καλλιέργειες, λιβάδια, τεχνητές λίμνες ή ακτές και σταθμεύει σε αλυκές, παράκτιες λιμνοθάλασσες, λασποτόπια, βάλτους, υγρολίβαδα και καλλιέργειες.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
296	Καλλιεργούμενη γη
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Αλλοίωση – διάβρωση των νησίδων φωλεοποίησης, διακύμανση της στάθμης του νερού που μπορεί να οδηγήσει σε καταστροφή της φωλιάς (Monbailliu, 2009). Διαδοχή βλάστησης στις νησίδες αναπαραγωγής που αλλιώνει την επιθυμητή αραιή κάλυψη με αλόφυτα βλαστάνεις (Goutner 1987).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Απώλεια- υποβάθμιση οικοτόπων τροφοληψίας λόγω αποστράγγισης και γεωργικής εντατικοποίησης, αγροχημική ρύπανση

Αμεσες απειλές:

Ενόχληση στις αποικίες αναπαραγωγής από ανθρώπινη παρουσία και οικόσιτα ζώα

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κρίσιμες παράμετροι για τη φωλεοποίηση του Γελογλάρου είναι η διαδοχή της βλάστησης και η διάβρωση των νησίδων φωλεοποίησης, καθώς και η διακύμανση της στάθμης του νερού που μπορεί να οδηγήσει σε καταστροφή της φωλιάς. Επίσης η ενόχληση στις αποικίες αναπαραγωγής από ανθρώπινη παρουσία και οικόσιτα ζώα. Καταγράφεται επίσης απώλεια- υποβάθμιση οικοτόπων τροφοληψίας λόγω αποστράγγισης και γεωργικής εντατικοποίησης και αγροχημικής ρύπανσης.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
903	Πρόσχωση εδαφών, θεμάτων, ακτών

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Fasola M., Goutner V., & Walmsley J., (1993) Comparative breeding Biology of the Gulls and Terns in the four main Deltas of the Northern Mediterranean στο Aguilar, J.S., Monbailliu, X. Paterson, A.M. Status and Conservation of Seabirds, Proceedings of the 2nd MEDMARAVIS, SEO, Madrid

Goutner, V. (1987) Vegetation preferences by colonies of Mediterranean Gulls (*Larus melanocephalus*) and Gull-billed Terns (*Gelochelidon nilotica*) in the Evros Delta. *Seevogel* 8: 29-31

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Monbailliu X. (2009) BIRD SPECIES TO BE ADDED TO ANNEX II OF THE SPECIALLY PROTECTED AREAS, BARCELONA CONVENTION PROPOSED AMENDMENTS TO THE SPECIALLY PROTECTED AREAS AND BIOLOGICAL DIVERSITY PROTOCOL. United Nations Environment Programme, Mediterranean Action-Plan, Regional Activity Centre for Specially Protected Areas

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρωπής. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική

Ορνιθολογική Εταιρεία

Siokhin V., (1993) Factors influencing the pooulation structure and trophic levels in the main breeding colonies of gulls and terns in the Black and Azov seas στο Aguilar, J.S., Monbailliu, X. Paterson, A.M. Status and Conservation of Seabirds, Proceedings of the 2nd MEDMARAVIS, SEO, Madrid

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκης Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Sterna caspia

Κοινό Όνομα

Καρατζάς

Σκίτσο από Dan Powell

Καθεστώς Παρουσίας Περαστικός επισκέπτης, Χειμερινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Καρατζάς απαντά σε μικρούς αριθμούς στις ακτές της ηπειρωτικής Ελλάδας και περιστασιακά στα νησιά, συνήθως σε μεγάλους υγροτόπους και εσωτερικές λίμνες, ιδιαίτερα στην ανατολική Μακεδονία και Θράκη (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία
GR2310015	Δέλτα Αχελώου, λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιτωλικού και εκβολές Εύηνου, νήσοι Εχινάδες, νήσος Πεταλάς, δυτικός Αράκυνθος και στενά Κλεισούρας

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Ο Καρατζάς το χειμώνα απαντά στην παράκτια ζώνη όπου διαχειμάζει σε απάνεμες ακτές και λιμνοθάλασσες. Σποραδικά επίσης σε δέλτα, λιμάνια, όρμους, αλμυρόβαλτους, και αλυκές, όπου τρέφεται κυρίως με ψάρια μήκους 5-25 εκ. Κουρνιάζει σε λουρονησίδες και παράκτιες αμμολογίδες.

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση ο Καρατζάς απαντάται στην παράκτια ζώνη σε απάνεμες ακτές, δέλτα, λιμάνια, όρμους, αλμυρόβαλτους, λιμνοθάλασσες και αλυκές, όπου τρέφεται κυρίως με ψάρια μήκους 5-25 εκ. καθώς επίσης και σε εσωτερικές λίμνες, ποτάμια και λιμνοδεξαμενές όπου τρέφεται με υδρόβια ασπόνδυλα, ιπτάμενα έντομα και γαιοσκώληκες. Προτιμά υγρότοπους με ανοιχτά νερά και όχθες χωρίς βλάστηση όπου κάθεται μαζί με γλάρους

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Καρατζάς είναι ασυνήθιστος χειμερινός επισκέπτης στις ακτές της ηπειρωτικής Ελλάδας και περιστασιακά στα νησιά, όπου διαχειμάζει πιο συχνά σε απάνεμες ακτές και λιμνοθάλασσες και λιγότερο σε δέλτα, λιμάνια, όρμους, αλμυρόβαλτους και αλυκές. Κατά τη μετανάστευση επίσης και σε εσωτερικές λίμνες και λιμνοδεξαμενές.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

287	Στάσιμα γλυκά νερά
293	Θαλάσσιοι όρμοι και παράκτιοι σχηματισμοί
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Σημαντικός αρνητικός παράγοντας είναι η καταστροφή λουρονησίδων και παρόμοιων σχηματισμών στην παλιρροϊκή ζώνη που παρέχουν ασφαλές ενδιαίτημα κουρνιάσματος. Οι πληθυσμοί της Μεσογείου είναι εξαιρετικά ευάλωτοι στην ανθρωπογενή όχληση (Monbailliu, 2009)

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα: Σημαντικός αρνητικός παράγοντας είναι η καταστροφή λουρονησίδων και παρόμοιων

Γλαρούμορφα

μετανάστευσης:

σχηματισμών στην παλαιροϊκή ζώνη που παρέχουν ασφαλές ενδιαίτημα κουρνιάσματος.. Οι πληθυσμοί της Μεσογείου είναι εξαιρετικά ευάλωτοι στην ανθρωπογενή όχληση (Monbailliu, 2009)

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Σημαντικός αρνητικός παράγοντας για τη διατήρηση του Καρατζά είναι η καταστροφή λουρονησίδων και παρόμοιων σχηματισμών στην παλαιροϊκή ζώνη που παρέχουν ασφαλές ενδιαίτημα κουρνιάσματος. Οι πληθυσμοί της Μεσογείου είναι εξαιρετικά ευάλωτοι στην ανθρωπογενή όχληση.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (ικνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
903	Πρόσχωση εδαφών, ζεμάτων, ακτών

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Monbailliu X. (2009) BIRD SPECIES TO BE ADDED TO ANNEX II OF THE SPECIALLY PROTECTED AREAS, BARCELONA CONVENTION PROPOSED AMENDMENTS TO THE SPECIALLY PROTECTED AREAS AND BIOLOGICAL DIVERSITY PROTOCOL. United Nations Environment Programme, Mediterranean Action-Plan, Regional Activity Centre for Specially Protected Areas

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Sterna sandvicensis

Κοινό Όνομα

Χειμωνογλάρονο

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Περιστικός
επισκέπτης, Επιδημιτικό είδος

Σχίτσο από Dan Powell

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	30	50
Διαχείμαση	1,000	2,000
		άτομα

Κατανομή

Το Χειμωνογλάρονο διατηρεί ένα μικρό αναπαραγωγικό πληθυσμό σε Δέλτα Έβρου και Αμβρακικό ενώ κατά το χειμώνα και τη μετανάστευση είναι παρόν σε μεγάλο τμήμα της παράκτιας ζώνης (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία
GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το Χειμωνογλάρονο φωλιάζει σε αμμώδεις ή βραχώδεις νησίδες. Η φωλιά είναι ένα ρηχό βαθούλωμα σε ανυψωμένο, γυμνό από βλάστηση αμμώδες λασπώδες ή χαλικώδες έδαφος σε νησίδες και ακτές..

Τροφική οικολογία: Τρέφεται αποκλειστικά στη θάλασσα με ψάρια και γαριδοειδή. Σπάνια σε λιμνοθάλασσες

Ανταγωνισμός: Υφίσταται ανταγωνισμό για τις θέσεις φωλεοποίησης από τον Ασημόγλαρο. Αναφέρεται να ανταγωνίζεται με επιτυχία και να εκδιώκει στις αποικίες αναπαραγωγής το Γελογλάρονο και σε μικρότερο βαθμό τον Λεπτόραμφο Γλάρο και το Ποταμογλάρονο (Siokhin 1993).

Θήρευση: Θήρευση αυγών και νεοσσών από χερσαία θηλαστικά (αρουραίους, κουνάβια, νυφίτσες, αλεπούδες, σκυλιά, γάτες), Ασημόγλαρο, αρπακτικά και Κουρδούνες.

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Το χειμώνα το είδος απαντάται σε λιμάνια, αμμώδεις ή βραχώδεις ακτές, και εκβολές. Μερικές φορές τρέφεται και σε παράκτιες λιμνοθάλασσες χωρίς βλάστηση.

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση το Χειμωνογλάρονο απαντάται σε λιμάνια, αμμώδεις ή βραχώδεις ακτές, και εικβολές, μικρούς παράκτιους υγροτόπους και πλημμυρισμένες εκτάσεις με ρηχά νερά. Σταθμεύει και σε στεγνούς παράκτιους υγρότοπους και λιμνοθάλασσες, αλκές κ.λπ.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Χειμωνογλάρονο διατηρεί ένα μικρό αναπαραγωγικό πληθυσμό σε Δέλτα Έβρου και Αμβρακικό ενώ είναι διαδεδομένος χειμερινός επισκέπτης και μετανάστης.. Το χειμώνα απαντάται σε λιμάνια, αμμώδεις ή βραχώδεις ακτές, και εικβολές., κατά τη μετανάστευση και σε παράκτιους υγροτόπους και πλημμυρισμένες εκτάσεις. Φωλιάζει σε αμμώδεις και βραχώδεις νησίδες και τρέφεται αποκλειστικά στη θάλασσα.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

293	Θαλάσσιο όρμοι και παράκτιοι σχηματισμοί
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Κρίσιμη παραμέτρος για το Χειμωνογλαρόνο είναι η διάβρωση των νησίδων αναπαραγωγής και η διαδοχή της βλάστησης που οδηγεί σε απόλεια θέσεων φωλεοποίησης. Το είδος απειλείται από ενόχληση στις αποικίες αναπαραγωγής από δραστηριότητες αναψυχής, οδήγηση 4X4, κολυμβητές, οικόσιτα ζώα, ιδιαίτερα στα πρώτα στάδια της αναπαραγωγής.

Άμεσες απειλές: Τσαλαπάτημα φωλιών από βοοειδή Καταγράφεται πρόσκρουση του είδους σε παράκτιες

Γλαρόμορφα

ανεμογεννήτριες εγκατεστημένες κοντά σε αναπαραγωγικές αποικίες και κατά τη μετανάστευση (Garthe, 2004, Joris & Stienen, 2009, Krisveld et al., 2009)

Διαχείμαση

Αμεσες απειλές:

Καταγράφεται πρόσκρουση του είδους σε παράκτιες ανεμογεννήτριες εγκατεστημένες κοντά σε αναπαραγωγικές αποικίες και κατά τη μετανάστευση (Garthe, 2004, Joris & Stienen, 2009, Krisveld et al., 2009)

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Απειλές για το Χειμωνογλάρον κατά τη μετανάστευση συνιστούν οι αποστραγγίσεις εποχικών υγροτόπων, η απώλεια βιοτόπων λόγω επέκτασης των καλλιεργειών ή μπαζώματος των περιφερειακών στους υγροτόπους γαιών.

Αμεσες απειλές:

Καταγράφεται πρόσκρουση του είδους σε παράκτιες ανεμογεννήτριες εγκατεστημένες κοντά σε αναπαραγωγικές αποικίες και κατά τη μετανάστευση (Garthe, 2004, Joris & Stienen, 2009, Krisveld et al., 2009)

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κρίσιμη παραμετρος για το Χειμωνογλάρον είναι η διάβρωση των νησίδων αναπαραγωγής και η διαδοχή της βλάστησης που οδηγεί σε απώλεια θέσεων φωλεοποίησης. Το είδος απειλείται από ενόχληση στις αποικίες αναπαραγωγής και τσαλατάτημα φωλιών από βοσειδή. Καταγράφεται πρόσκρουση του είδους σε παράκτιες ανεμογεννήτριες εγκατεστημένες κοντά σε αναπαραγωγικές αποικίες και κατά τη μετανάστευση. Απειλές για το Χειμωνογλάρον κατά τη μετανάστευση συνιστούν οι αποστραγγίσεις εποχικών υγροτόπων, η απώλεια βιοτόπων λόγω επέκτασης των καλλιεργειών ή μπαζώματος των περιφερειακών στους υγροτόπους γαιών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
702	Κατασκευή φραγμάτων και παρεμβάσεις αντιπλημμυρικής προστασίας, αρδευτικών δικτύων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
903	Πρόσχωση εδαφών, ρεμάτων, ακτών

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυπούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Fasola M., Goutner V., & Walmsley J., (1993) Comparative breeding Biology of the Gulls and Terns in the four main Deltas of the Northern Mediterranean στο Aguilar, J.S., Monbailliu, X. Paterson, A.M. Status and Conservation of Seabirds, Proceedings of the 2nd MEDMARAVIS, SEO, Madrid

Garthe s., Huppop O., (2004) Scaling possible adverse effects of marine wind farms on seabirds: developing and applying a vulnerability index JOURNAL OF APPLIED ECOLOGY 41 (4): 724-734 AUG 2004

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Joris E., & Stienen E., (2009) Impact of wind Turbines on Terns in Zeebrugge, Belgium in Stienen Eric, Norman Ratcliffe, Jan Seys, Jurgen Tack, Jan Mees and Ingrid Dobbelaere (eds.) 2009. Seabird Group 10th International Conference. Provincial Court, Brugge,

- 27-30 March 2009. VLIZ Special Publication 42. Communications of the Research Institute for Nature and Forest- INBO.M.2009.1. Research Institute for Nature and Forest (INBO), Brussels, Belgium-Flanders Marine institute (VLIZ). Oostende, Belgium. Viii+68 p.
- Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Ruben F., Krijgsfeld K., Camiel Heunks, Martin Poot & Sjoerd Dirksen. (2009) Nocturnal and Diurnal Flight Intensity and Altitude of Seabirds and Migrants in and around an Offshore WindFarm in the Dutch North Sea in Zeebrugge, Belgium in Stienen Eric, Norman Ratcliffe, Jan Seys, Jurgen Tack, Jan Mees and Ingrid Dobbelaere (eds.) 2009. Seabird Group 10th International Conference. Provincial Court, Brugge, 27-30 March 2009. VLIZ Special Publication 42. Communications of the Research Institute for Nature and Forest- INBO.M.2009.1. Research Institute for Nature and Forest (INBO), Brussels, Belgium-Flanders Marine institute (VLIZ). Oostende, Belgium. Viii+68 p.
- Siokhin V., (1993) Factors influencing the pooulation structure and trophic levels in the main breeding colonies of gulls and terns in the Black and Azov seas στο Aguilar, J.S., Monbailliu, X. Paterson, A.M. Status and Conservation of Seabirds, Proceedings of the 2nd MEDMARAVIS, SEO, Madrid

Sterna hirundo

Κοινό Όνομα

Ποταμογλάρονο

Σκίτσο από Dan Powell

Καθεστώς Παρουσίας	Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης
---------------------------	--

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	1,000	1,500
Διαχείμαση		

Κατανομή

Το Ποταμογλάρονο έχει ευρεία αναπαραγωγική κατανομή με αποικίες στους περισσότερους παρακτιους και εσωτερικούς υγροτόπους από τη περιοχή του Αράξου έως το Δέλτα Έβρου και σε αρκετά μεγάλα νησιά. Στις ίδιες περιοχές συναντάται και κατά τη μετανάστευση (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το Ποταμογλάρονο φωλιάζει σε ενδιαιτήματα που πληρούν τις εξής προϋποθέσεις : Εντελώς ελεύθερα από θηρευτές και ανθρώπινη ενόχληση- δηλαδή μικρές νησίδες Καλυμμένα από χαμηλή ποώδη βλάστηση ή γυμνά από βλάστηση Σε απόσταση 5 με 10 χιλιόμετρα από μεγάλες εκτάσεις ανοικτού νερού, κατά προτίμηση τη θάλασσα, με άφθονα ψάρια κοντά στην επιφάνεια (Fasola 1993). Το είδος επίσης εκμεταλλεύεται άμεσα τις τεχνητές σχεδίες. Η φωλιά είναι βαθύταλαμα κοντά σε μικρό θάμνο ή πέτρα ώστε να παρέχει κάλυψη στους νεοσσούς. Συνήθως οι θέσεις αυτές βρίσκονται σε λουρονησίδες, σε αναχώματα και νησίδες αλυκών και σε μικρές νησίδες σε απήνεμους κόλπους. Σχετικά σπάνια φωλιάζει σε γλυκά νερά (παρά το όνομά του)

Τροφική οικολογία: Τρέφεται με μικρά ψάρια και περιστασιακά με πλαγικτονικά καρκινοειδή κυρίως στη θάλασσα, πολύ λιγότερο σε λιμάνια, υφάλμυρα κανάλια και λιμνοθάλασσες. Ακολουθεί αλιευτικά σκάφη σε μικρό ποσοστό (Fasola 1993). Αμέσως μετά την αναπαραγωγή (και πριν από τη μετανάστευση) οι οικογενειακές ομάδες τρέφονται συχνά και στην ανοιχτή θάλασσα, συχνά σε μεγάλους αριθμούς.

Ανταγωνισμός: Ανταγωνισμός στις θέσεις φωλεοποίησης από Ασημόγλαρους. Κατά την περίοδο ανατροφής των νεοσσών: κλεπτοπαρασιτισμός από Ασημόγλαρους και Καστανόκέφαλους Γλάρους (οι οποίοι φθάνουν στην Ελλάδα κατά το διάστημα που τα Ποταμογλάρονα ταΐζουν μικρά)

Θήρευση: Θήρευση αυγών και νεοσσών από χερσαία θηλαστικά (αρουραίους, κουνάβια, νυφίτσες, αλεπούδες, σκυλιά, γάτες), Ασημόγλαρο, αρπακτικά και Κουρούνες.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Εκτός αναπαραγωγής το Ποταμογλάρονο συχνάζει σε λιμάνια, παρακτιους υγρότοπους, λιμνοθάλασσες και αλυκές, καθώς και στη θάλασσα. Δεν είναι γνωστή η ακριβής συμπεριφορά του κατά τη μετανάστευση στην Ελλάδα. Πιθανώς χρησιμοποιεί την ανοιχτή θάλασσα.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Ποταμογλάρονο έχει ευρεία αναπαραγωγική κατανομή με αποικίες στους περισσότερους παρακτιους και εσωτερικούς υγροτόπους της ηπειρωτικής χώρας και σε αρκετά μεγάλα νησιά. Φωλιάζει σε νησίδες γυμνές από βλάστηση και ασφαλείς από θηρευτές και ενόχληση σε απόσταση 5 με 10 χιλιόμετρα από τις περιοχές τροφοληψίας, μεγάλες εκτάσεις ανοικτού νερού, κατά προτίμηση τη θάλασσα.

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
292	Ανοικτή θάλασσα
293	Θαλάσσιο ύδωρ και παράκτιοι σχηματισμοί
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη

Απειλές

Γλαρόμορφα

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι εξής απειλές καταγράφονται για το Ποταμογλάρονο: Διάβρωση νησίδων, διαδοχή της βλάστησης που οδηγεί σε απώλεια θέσεων φωλεοποίησης, και ο πλημμυρισμός των αποικιών από τεχνητή ή φυσική διακύμανση της στάθμης. Εγκατάλειψη αλυκών ή διαχειριστικές πρακτικές που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα.. Η τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους δίνει πρόσβαση σε θηρευτές. Απώλεια θέσεων φωλεοποίησης στη παράκτια ζώνη λόγω δημιουργίας υποδομών (διάνοιξη δρόμων) και παρεμβάσεων όπως μηχανικοί καθαρισμοί ακτών κατά την περίοδο της αναπαραγωγής. (BirdLife 2008).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Η αναπαραγωγική επιτυχία του είδους στους υγρότοπους απειλείται επίσης από τη παρουσία αγροχημικών (PCBs και οργανοχλωριωμένα εντομοκτόνα) (Goutner, 2005).

Αμεσες απειλές:

Οχληση στις αποικίες αναπαραγωγής από δραστηριότητες αναψυχής, οδήγηση 4X4, θήρευση από οικόσιτα σαρκοφάγα (γάτες, σκύλοι) αλιέων. Καταγράφεται πρόσκρουση του είδους σε παράκτιες ανεμογεννήτριες εγκατεστημένες κοντά σε αναπαραγωγικές αποικίες και κατά τη μετανάστευση (Joris & Stienen, 2009, Krisveld et al., 2009)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Απειλές για το Ποταμογλάρονο κατά τη μετανάστευση συνιστούν οι αποστραγγίσεις εποχικών υγροτόπων, η απώλεια βιοτόπων λόγω επέκτασης των καλλιεργειών ή μπαζάματος των περιφερειακών στους υγροτόπους γαιών.

Αμεσες απειλές:

Καταγράφεται πρόσκρουση του είδους σε παράκτιες ανεμογεννήτριες εγκατεστημένες κοντά σε αναπαραγωγικές αποικίες και κατά τη μετανάστευση (Joris & Stienen, 2009, Krisveld et al., 2009)

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κρίσιμες παράμετροι για τη φωλεοποίηση του Ποταμογλάρονου είναι η διάβρωση των νησίδων, η διαδοχή της βλάστησης που οδηγεί σε απώλεια θέσεων φωλεοποίησης, ο πλημμυρισμός των αποικιών από τεχνητή ή φυσική διακύμανση της στάθμης και η παρουσία αγροχημικών στα ενδιαίτηματα τροφοληψίας. Η εγκατάλειψη των αλυκών ή διαχειριστικές πρακτικές που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα και η τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά είναι επίσης σημαντικές αρνητικές παράμετροι. Επίσης οχληση στις αποικίες αναπαραγωγής από δραστηριότητες αναψυχής, οδήγηση 4X4, οικόσιτα ζώα, ενώ καταγράφεται πρόσκρουση του είδους σε παράκτιες ανεμογεννήτριες εγκατεστημένες κοντά σε αναπαραγωγικές αποικίες και κατά τη μετανάστευση.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
702	Κατασκευή φραγμάτων και παρεμβάσεις αντιπλημμυρικής προστασίας, αρδευτικών δικτύων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
902	Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες
903	Πρόσχωση εδαφών, ρεμάτων, ακτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M13	Ρυθμίσεις αλιευτικής διαχείρισης
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>
- Fasola M., (1993) Distribution, population and Habitat Requirements of the Vommon Tern and the Little Tern breeding in the Mediterranean in Aguilar, J.S., Monbailliu, X. Paterson, A.M. Status and Conservation of Seabirds, Proceedings of the 2nd MEDMARAVIS, SEO, Madrid
- Fasola M., Goutner V., & Walmsley J., (1993) Comparative breeding Biology of the Gulls and Terns in the four main Deltas of the Northern Mediterranean στο Aguilar, J.S., Monbailliu, X. Paterson, A.M. Status and Conservation of Seabirds, Proceedings of the 2nd MEDMARAVIS, SEO, Madrid
- Goutner V., Albanis T. & Konstantinou L. (2005) PCBs and organochlorine pesticide residues in eggs of threatened colonial charadriiform species (Aves, Charadriiformes) from wetlands of international importance in northeastern Greece BELGIAN JOURNAL OF ZOOLOGY 135 (2): 157-163 JUL 2005
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Joris E., & Stienen E., (2009) Impact of wind Turbines on Terns in Zeebrugge, Belgium in Stienen Eric, Norman Ratcliffe, Jan Seys, Jurgen Tack, Jan Mees and Ingrid Dobbelaere (eds.) 2009. Seabird Group 10th International Conference. Provincial Court, Brugge, 27-30 March 2009. VLIZ Special Publication 42. Communications of the Research Institute for Nature and Forest- INBO.M.2009.1. Research Institute for Nature and Forest (INBO), Brussels, Belgium-Flanders Marine institute (VLIZ). Oostende, Belgium. Viii+68 p.
- Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικάς Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Ruben F., Krijgsveld K., Camiel Heunks, Martin Poot & Sjoerd Dirksen. (2009) Nocturnal and Diurnal Flight Intensity and Altitude of Seabirds and Migrants in and around an Offshore WindFarm in the Dutch North Sea in Zeebrugge, Belgium in Stienen Eric, Norman Ratcliffe, Jan Seys, Jurgen Tack, Jan Mees and Ingrid Dobbelaere (eds.) 2009. Seabird Group 10th International Conference. Provincial Court, Brugge, 27-30 March 2009. VLIZ Special Publication 42. Communications of the Research Institute for Nature and Forest- INBO.M.2009.1. Research Institute for Nature and Forest (INBO), Brussels, Belgium-Flanders Marine institute (VLIZ). Oostende, Belgium. Viii+68 p.
- Siokhin V., (1993) Factors influencing the pooulation structure and trophic levels in the main breeding colonies of gulls and terns in the Black and Azov seas στο Aguilar, J.S., Monbailliu, X. Paterson, A.M. Status and Conservation of Seabirds, Proceedings of the 2nd MEDMARAVIS, SEO, Madrid

Sterna albifrons

Κοινό Όνομα

Νανογλάρονο

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Σχίτσο από Dan Powell

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	1,000	2,000
Διαχείμαση		

Κατανομή

Το Νανογλάρονο έχει ευρεία αναπαραγωγική κατανομή με αποικίες στους περισσότερους παράκτιους υγροτόπους από τη λιμνοθάλασσα Κοτύχι έως το Δέλτα Έβρου και σε αρκετά μεγάλα νησιά. Στις ίδιες περιοχές συναντάται και κατά τη μετανάστευση (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία
GR1110006	Δέλτα Έβρου	GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1150001	Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα
GR1220010	Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους	GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφυσκο και Κορακονήσια	GR2120005	Υγρότοπος ειβολών Καλαμά και νήσος Πρασούδι
GR2310015	Δέλτα Αχελώου, λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιτωλικού και εκβολές Εύηνου, νήσοι Εχινάδες, νήσος Πεταλάς, δυτικός Αράκυνθος και στενά Κλεισούρας	GR2440005	Υγρότοπος εκβολών (δέλτα) Σπερχειού		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το Νανογλάρονο φωλιάζει σε μικρές χαλαρές αποικίες σε ενδιαιτήματα φωλιάσματος που πληρούν τις εξής προϋποθέσεις:

Σχεδόν ελεύθερα από θηρευτές και ανθρώπινη ενόχληση

Γυμνά ή σχεδόν γυμνά (λιγότερο από 15% κάλυψη) από βλάστηση, με έδαφος χαλικώδες, αμμώδες, ή με κομμάτια από κοχύλια

Σε απόσταση 2 με 3 χιλιόμετρα από περιοχές με οηχά νερά, κυρίως λιμνοθάλασσες ή λιμνοδεξαμενές, με ψάρια ή καρκινοειδή άφθονα κοντά στην επιφάνεια.

Οι προϋποθέσεις αυτές βρίσκονται είτε στις μικρές νησίδες είτε σε εκτεταμένα αλίπεδα. ή σε ακτές που καλύπτουν τις παραπάνω προϋποθέσεις (Fasola 1993) και σε απόσταση έως 3 χλμ από τις περιοχές τροφοληφίας. Στην Ελλάδα, αυτές οι θέσεις βρίσκονται συχνά στον πυθμένα εποικιακά κατακλυζόμενων εκτάσεων όπως αλυκές, αλμυρόβαλτοι και υγρά λιβάδια.

Τροφική οικολογία:

Τρέφεται μοναχικά ή σε μικρές ομάδες κυρίως σε λιμνοθάλασσες και υφάλμυρες, αλμυρές λιμνοδεξαμενές, ελάχιστα στην ακτή ή σε κανάλια γλυκού ή υφάλμυρου νερού (Fasola 1993). Η διαίτα του αποτελείται κυρίως από μικρά ψάρια, καρκινοειδή, έντομα, σκουλήκια και μαλάκια.

Ανταγωνισμός:

Υφίσταται ανταγωνισμό για τις θέσεις φωλεοποίησης από τον Ασημόγλαρο και το Ποταμογλάρον.

Θήρευση:

Θήρευση αυγών και νεοσσών από χερσαία θηλαστικά (αρουραίους, κουνάβια, νυφίτσες, αλεπούδες, σκυλιά, γάτες, σκατέρχοιρους), Ασημόγλαρο, αρπακτικά και Κουρούνες, και ερπετά (Λαφιάτης).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Εκτός αναπαραγωγής το Νανογλάρονο συχνάζει σε παράκτιους υγροτόπους, λιμνοθάλασσες και αλυκές καθώς και στη θάλασσα σε απόσταση έως 15 χλμ. από την ακτή.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Νανογλάρονο έχει ευρεία αναπαραγωγική κατανομή με αποικίες στους περισσότερους παράκτιους υγροτόπους από τη

λιμνοθάλασσα Κοτύχι έως το Δέλτα Έβρου και σε αρκετά μεγάλα νησιά. Φωλιάζει σε νησίδες ή εκτεταμένα αλίπεδα, γυμνά από βλάστηση και ασφαλή από θηρευτές και ενόχληση.

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
293	Θαλάσσιοι όρμοι και παράκτιοι σχηματισμοί
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτήμα αναπαραγωγής:

Οι εξής απειλές καταγράφονται για το Νανογλάρονο:
Αλλοίωση βιοτόπων αναπαραγωγής λόγω ανάπτυξης της βλάστησης, διάβρωση των νησίδων φωλεοποίησης. Εγκατάλειψη αλυκών ή διαχειριστικές πρακτικές που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαιτήμα.. Πλημμυρισμός των νησίδων λόγω τεχνητής μεταβολής της στάθμης σε αλμυρόβαλτους ή αλυκές. Σύνδεση λουρονήσιδων λιμνοθαλασσών με τη στεριά. Απώλεια θέσεων φωλεοποίησης στη παράκτια ζώνη λόγω δημιουργίας υποδομών και παρεμβάσεων όπως μηχανικοί καθαρισμοί ακτών κατά την περίοδο της αναπαραγωγής. (BirdLife 2008). Αγροχημική ρύπανση των ενδιαιτημάτων με οργανοχλωριωμένους υδρογονάνθρακες και υδρόφρυντο καταγεγραμμένη στον Αξιό (Goutner et al, 1996) πιθανά και σε άλλους ελληνικούς υγροτόπους.

Απειλές στο ενδιαιτήμα τροφοληψίας:

Εγκατάλειψη αλυκών ή διαχειριστικές πρακτικές που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαιτήμα..
Αγροχημική ρύπανση των ενδιαιτημάτων με οργανοχλωριωμένους υδρογονάνθρακες και υδρόφρυντο καταγεγραμμένη στον Αξιό (Goutner et al, 1996) πιθανά και σε άλλους ελληνικούς υγροτόπους.

Αμεσες απειλές:

Ενόχληση στις αποικίες αναπαραγωγής από ανθρώπινη παρουσία, οικόσιτους θηρευτές (συχνότερα γάτες και σκύλους των αλιέων στις λιμνοθάλασσες) και τσαλαπάτημα φωλιών από βοοειδή σε αλίπεδα και ακτές. Καταγράφεται πρόσκρουση του είδους σε παράκτιες ανεμογεννήτριες κοντά σε αναπαραγωγικές αποικίες και κατά τη μετανάστευση (Joris & Stienen, 2009, Krisveld et al., 2009)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαιτήμα μετανάστευσης:

Απειλές για το Νανογλάρονο κατά τη μετανάστευση συνιστούν οι αποστραγγίσεις εποχικών υγροτόπων, η απώλεια βιοτόπων λόγω επέκτασης των καλλιεργειών ή μπαζώματος των περιφερειακών στους υγροτόπους γαιών.

Αμεσες απειλές:

Καταγράφεται πρόσκρουση του είδους σε παράκτιες ανεμογεννήτριες εγκατεστημένες κοντά σε αναπαραγωγικές αποικίες και κατά τη μετανάστευση (Joris & Stienen, 2009, Krisveld et al., 2009)

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κρίσιμες παράμετροι για το Νανογλάρονο είναι η διάβρωση των νησίδων φωλεοποίησης και ο πλημμυρισμός τους λόγω τεχνητής μεταβολής της στάθμης σε αλμυρόβαλτους ή αλυκές. Επίσης η αλλοίωση των ενδιαιτημάτων αναπαραγωγής λόγω ανάπτυξης της βλάστησης και η απώλεια θέσεων φωλεοποίησης στη παράκτια ζώνη λόγω δημιουργίας υποδομών και παρεμβάσεων όπως μηχανικοί καθαρισμοί ακτών. Σημαντικός παράγοντας είναι η ενόχληση στις αποικίες αναπαραγωγής από ανθρώπινη παρουσία και το τσαλαπάτημα φωλιών από βοοειδή σε αλίπεδα και ακτές. Καταγράφεται πρόσκρουση του είδους σε παράκτιες ανεμογεννήτριες εγκατεστημένες κοντά σε αναπαραγωγικές αποικίες και κατά τη μετανάστευση.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
107	Βόσκηση κτηνοτροφικών ζώων σε υγρά λιβάδια
501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
702	Κατασκευή φραγμάτων και παρεμβάσεις αντιπλημμυρικής προστασίας, αρδευτικών δικτύων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
903	Πρόσχωση εδαφών, ζεμάτων, ακτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>
- Catry T., Ramos JA., Catry I., Allen-Revez M., Grade N., 2004 Are salinas a suitable alternative breeding habitat for Little Terns *Sterna albifrons*? *IBIS* 146 (2): 247-257 APR 2004
- Fasola M., (1993) Distribution, population and Habitat Requirements of the Vommon Tern and the Little Tern breeding in the Mediterranean in Aguilar, J.S., Monbailliu, X. Paterson, A.M. Status and Conservation of Seabirds, Proceedings of the 2nd MEDMARAVIS, SEO, Madrid
- Goutner V., Charalambidou T., & Albanis A. (1997) Organochlorine Insecticide Residues in Eggs of the Little Tern (*Sterna albifrons*) in the Axios Delta, Greece. *Bull. Environmental Contamination and Toxicology* 58:61-66
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Joris E., & Stienen E., (2009) Impact of wind Turbines on Terns in Zeebrugge, Belgium in Stienen Eric, Norman Ratcliffe, Jan Seys, Jurgen Tack, Jan Mees and Ingrid Dobbelaere (eds.) 2009. Seabird Group 10th International Conference. Provincial Court, Brugge, 27-30 March 2009. VLIZ Special Publication 42. Communications of the Research Institute for Nature and Forest- INBO.M.2009.1. Research Institute for Nature and Forest (INBO), Brussels, Belgium-Flanders Marine institute (VLIZ). Oostende, Belgium. Viii+68 p.
- Medeiros R., Ramos J., Paiva V., Almeida A., Pedro P., Antunes S. (2007) Signage reduces the impact of human disturbance on little tern nesting success in Portugal, *Biological Conservation* 135 (2007) 99-100
- Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Ruben F., Krijgsveld K., Camiel Heunks, Martin Poot & Sjoerd Dirksen. (2009) Nocturnal and Diurnal Flight Intensity and Altitude of Seabirds and Migrants in and around an Offshore WindFarm in the Dutch North Sea in Zeebrugge, Belgium in Stienen Eric, Norman Ratcliffe, Jan Seys, Jurgen Tack, Jan Mees and Ingrid Dobbelaere (eds.) 2009. Seabird Group 10th International Conference. Provincial Court, Brugge, 27-30 March 2009. VLIZ Special Publication 42. Communications of the Research Institute for Nature and Forest- INBO.M.2009.1. Research Institute for Nature and Forest (INBO), Brussels, Belgium-Flanders Marine institute (VLIZ). Oostende, Belgium. Viii+68 p.
- Καρδακάρη Ν., Λατσούδης Π. Δ. Παπανδρόπουλος, (2006) Προστασία φωλεοποίησης στα υλίπεδα του Μετοχίου: Κατασκευή και τοποθέτηση ηλεκτρικής περίφραξης. σελ 47-51. Στο: ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ - Διαχείριση Νερού, Χλωρίδας και Πανίδας στους Ελληνικούς Γραότοπους: Εμπειρίες από τα έργα LIFE-ΦΥΣΗ III. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Δράμας - Καβάλας - Ξάνθης. Ξάνθη 2006. σελ. 64

Chlidonias hybrida

Κοινό Όνομα

Μουστακογλάρονο

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Καλοκαιρινός επισκέπτης

Σκίτσο από Dan Powell

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	250	400

Διαχείμαση

Κατανομή

Το Μουστακογλάρονο φωλιάζει στη βόρειο Ελλάδα κυρίως σε Κερκίνη, Ισμαρίδα, Χειμαδίτιδα, Μικρή Πρέσπα, ενώ διερχόμενα από την Ελλάδα μπορεί να συναντηθούν τόσο στη παράκτια ζώνη όσο και στην ενδοχώρα (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1240006	Λίμνη και φράγμα Αγρα	GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνη Ορος Κρούσια
GR1340005	Λίμνες Χειμαδίτιδα - Ζάχαρη	GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφυυρκο και Κορακονήσια		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Φωλιάζει σε χαλαρές αποκλειστικά σε υγρότοπους γλυκού νερού φτιάχνοντας τη φωλιά σε νούφαρα (*Nymphaea alba*) ή άλλη επιπλέονσα βλάστηση (*Trapa natans*) σε νερό βάθους 60-80 εκ.

Τροφική οικολογία:

Το Μουστακογλάρονο προτιμά τους βάλτους με γλυκό νερό, εσωτερικές λίμνες, ποτάμια, ιχθυοκαλλιέργειες, λιμνοδεξαμενές, πλημμυρισμένους αλμυρόβαλτους και ωυζοχώραφα. Τρέφεται με χερσαία και υδρόβια έντομα (*Dytiscidae*, *Odonata Orthoptera*), αράχνες, βατράχια και γνησίνους, καρκινοειδή, γαρίδες και μικρά ψάρια..

Θήρευση:

Θήρευση αυγών και νεοσσών από χερσαία θηλαστικά (μυοκάστορες, αρουραίους, κουνάβια, νυφίτσες, αλεπούδες, σκυλιά, γάτες), Ασημόγλαρο, αρπακτικά και Κουρούνες.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση το Μουστακογλάρονο χρησιμοποιεί ενδιαίτηματα του γλυκού νερού βάλτους με γλυκό νερό, εσωτερικές λίμνες, ποτάμια, ιχθυοκαλλιέργειες, λιμνοδεξαμενές, πλημμυρισμένους αλμυρόβαλτους και ωυζοχώραφα αλλά και υφάλμυρους ή αλμυρούς υγρότοπους της παράκτιας ζώνης, καθώς και ξηρότερες περιοχές, καλλιέργειες σιτηρών και φρυγανότοπους..

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Μουστακογλάρονο φωλιάζει στη βόρειο Ελλάδα κυρίως σε Κερκίνη, Ισμαρίδα, Χειμαδίτιδα, Μικρή Πρέσπα και είναι αρκετά διαδεδομένος περαστικός μετανάστης. Φωλιάζει αποκλειστικά σε υγρότοπους γλυκού ύδατος όπου και κυρίως τρέφεται ενώ κατά τη μετανάστευση χρησιμοποιεί και παράκτιους υφάλμυρους ή αλμυρούς υγρότοπους, καλλιέργειες και παράκτια νερά.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

277	Οξινοί ομβριοφόροι επίπεδοι τυρφώνες
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
296	Καλλιεργούμενη γη
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Ως απειλές καταγράφονται η απώλεια/αλλοίωση υγροτόπων γλυκού νερού και η όχληση στις αναπαραγωγικές αποικίες (BirdLife, 2008).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοδοτήσιας:

Η απώλεια/αλλοίωση υγροτόπων γλυκού νερού είναι η βασική απειλή

Αμεσες απειλές:

Τσαλαπάτημα φωλιών από βοοειδή και όχληση στις αποικίες αναπαραγωγής από την ανθρώπινη παρουσία που οδηγεί σε εγκατάλειψη των φωλιών (BirdLife 2008).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Ως απειλές για το είδος καταγράφονται η απώλεια/αλλοίωση υγροτόπων γλυκού νερού (BirdLife, 2008).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ως απειλές για το Μουστακογλάρονο καταγράφονται η απώλεια/αλλοίωση υγροτόπων γλυκού νερού και η όχληση στις αναπαραγωγικές αποικίες.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

702 Κατασκευή φραγμάτων και παρεμβάσεις αντιπλημυρικής προστασίας, αρδευτικών δικτύων

703 Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

704 Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Chlidonias leucopterus

Κοινό Όνομα

Αργυρογλάρονο

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης

Σκίτσο από Dan Powell

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Το Αργυρογλάρονο είναι κοινό κυρίως κατά την εαρινή μετανάστευση όπου συναντάται σε υγροτόπους γλυκού ή αλμυρού νερού στην ηπειρωτική Ελλάδα και στα νησιά. (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Το Αργυρογλάρονο διέρχεται γρήγορα από τη χώρα χρησιμοποιώντας ως σταθμούς ανεφοδιασμού κάθε είδους ενδιαίτημα γλυκού νερού βάλτους, εσωτερικές λίμνες, ποτάμια, ιχθυοκαλλιέργειες, λιμνοδεξαμενές, πλημμυρισμένους αλμυρόβαλτους και ωζοχώραφα. Λιγότερο κοινό σε παράκτιους υφάλμυρους υγρότοπους και λιμνοθάλασσες, σπάνια στρέφεται στη θάλασσα (σε αντίθεση με τα άλλα είδη Chlidonias). Επίσης αναζητά έντομα στον αέρα σε ξηρότερες περιοχές, καλλιέργειες σιτηρών και φρυγανότοπους. Τρέφεται με χερσαία και υδρόβια έντομα (Diptera, Odonata, Coleoptera), αράχνες, βατράχια, γυρίνους και μικρά ψάρια.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Αργυρογλάρονο είναι κοινό κυρίως κατά την εαρινή μετανάστευση όπου διέρχεται γρήγορα από τη χώρα χρησιμοποιώντας ως σταθμούς ανεφοδιασμού υγροτόπους γλυκού ή αλμυρού νερού στην ηπειρωτική Ελλάδα και στα νησιά.

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

287 Στάσιμα γλυκά νερά

296 Καλλιεργούμενη γη

304 Τεχνητά τοπία (υδάτινα)

815 Λιμνοθάλασσες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Ως απειλές για το είδος καταγράφονται η συνεχιζόμενη απώλεια/αλλοίωση υγροτόπων γλυκού νερού (BirdLife, 2008).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κρίσιμος παράγοντας για το Αργυρογλάρονο κυρίως κατά την εαρινή μετανάστευση είναι η η απώλεια/αλλοίωση υγροτόπων γλυκού νερού.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

702 Κατασκευή φραγμάτων και παρεμβάσεις αντιπλημμυρικής προστασίας, αρδευτικών δικτύων

703 Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντισταθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Chlidonias niger

Κοινό Όνομα

Μαυρογλάρονο

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Καλοκαιρινός επισκέπτης

Σχίτσο από Dan Powell

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 50 150 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Το Μαυρογλάρονο διατηρεί ένα μικρό αναπαραγωγικό πληθυσμό με αποικίες σε Ισμαρίδα, Κερκίνη, Χειμαδίτιδα ενώ κατά την εαρινή μετανάστευση συναντάται σε υγροτόπους γλυκού ή αλμυρού νερού και στην ανοικτή θάλασσα. (Handrinos & Akriotis, 1997).

ZEP χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός Ονομασία

GR1260008 Τεχνητή λίμνη Κερκίνης -
Ορος Κρούσια

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Φωλιάζει σε μικρές αποικίες σε λίμνες γλυκού νερού ή βάλτους με πυκνή υδρόβια βλάστηση, φτιάχνοντας τη φωλιά σε επιπλέουσα βλάστηση (Typha spp, βούρλα) σε νερό βάθους πάνω από 50 εκ.

Τροφική οικολογία: Το Μαυρογλάρονο μπορεί να τραφεί σε αποστάσεις 2-5 χλμ. από τις θέσεις αναπαραγωγής σε υγρότοπους γλυκού ή υφάλμυρου νερού, όπως βάλτους με γλυκό νερό, εσωτερικές λίμνες, κανάλια, υγρολίβαδα, ιχθυοκαλλιέργειες, λιμνοδεξαμενές, πλημμυρισμένους αλμυρόβαλτους και ουζοχώραφα σε νερό βάθους 1-2 μ. Τρέφεται με χερσαία και υδρόβια έντομα (χιρονομίδες, Odonata, Ephemeroptera, Orthoptera), αμφίβια και μικρά ψάρια.

Θήρευση: Θήρευση αυγών και νεοσσών από χερσαία θηλαστικά (μυοκάστορες, αρουραίους, κουνάβια, νυφίτσες, αλεπούδες, σκυλιά, γάτες), Ασημόγλαρο, αρπακτικά και Κουρούνες.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Εκτός αναπαραγωγικής περιόδου, συχνάζει σε όλους τους τύπους υγροτόπων, πιο συχνό σε παράκτιους υγρότοπους από τα άλλα Chlidonias όπου και τρέφεται και με ψάρια της θάλασσας. Επίσης συχνά τρέφεται ανοιχτά στη θάλασσα.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Μαυρογλάρονο αναπαράγεται σε Ισμαρίδα, Κερκίνη, Χειμαδίτιδα ενώ κατά την εαρινή μετανάστευση συναντάται σε υγροτόπους γλυκού ή αλμυρού νερού και στην ανοικτή θάλασσα.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

277 Όξινοι ομβριοφόικοι επίπεδοι τυρφώνες

287 Στάσιμα γλυκά νερά

304 Τεχνητά τοπία (υδάτινα)

815 Λιμνοθάλασσες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Στις αποικίες αναπαραγωγής το είδος απειλείται από τη διακύμανση της στάθμης του νερού που προκαλεί πλημμυρισμό των φωλιών, και την απώλεια εκτάσεων γλυκού νερού λόγω αποστραγγίσεων και πρόσχωσης..

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοδοτήσιμα: Απειλές για το Μαυρογλάρονο συνιστούν η μείωση τη διαθεσιμότητας της τροφής λόγω του ευτροφισμού των επιφανειακών υδάτων (που οδηγεί σε μείωση της ποικιλότητας των μεγάλων εντόμων) και η αγροχημική όπανση των λιμνών που οδηγεί σε άμεση θανάτωση

Αμεσες απειλές: Τσαλαπάτημα φωλιών από βοοειδή και όχληση στις αποικίες αναπαραγωγής από την ανθρώπινη παρουσία που οδηγεί σε εγκατάλειψη των φωλιών (BirdLife 2008).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Απειλές για το Μαυρογλάρονο συνιστούν η μείωση τη διαθεσιμότητας της τροφής λόγω του ευτροφισμού των επιφανειακών υδάτων (που οδηγεί σε μείωση της ποικιλότητας των μεγάλων εντόμων) και η αγροχημική ρύπανση των λιμνών που οδηγεί σε άμεση θανάτωση.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Στις αποικίες αναπαραγωγής το είδος απειλείται από τη διακύμανση της στάθμης του νερού που προκαλεί πλημμυρισμό των φωλιών, την απώλεια εκτάσεων γλυκού νερού λόγω αποστραγγίσεων και πρόσχωσης και την όχληση. Οσον αφορά στα ενδιαίτημάτα τροφοληψίας γλυκού νερού απειλή συνιστά η μείωση τη διαθεσιμότητας της τροφής λόγω ευτροφισμού και αγροχημικής ρύπανσης των λιμνών που οδηγεί σε άμεση θανάτωση.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

702	Κατασκευή φραγμάτων και παρεμβάσεις αντιπλημμυρικής προστασίας, αρδευτικών δικτύων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Πλασικού ούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ενασθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Heath SR, Servello FA Effects of predation and food provisioning on Black Tern chick survival WILSON JOURNAL OF ORNITHOLOGY 120 (1): 167-175 MAR 2008

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδοτης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Shealer DA., Buzzell JM, Hejar JP. (2006) Effect of floating nest platforms on the breeding performance of Black Terns JOURNAL OF FIELD ORNITHOLOGY 77 (2): 184-

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Phoenicopterus roseus

Κοινό Όνομα

Φοινικόπτερο

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Σχίτσο από Mark Hulme

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 5,800 11,200

Κατανομή

Από τα τέλη της δεκαετίας 80 οι διαχειμάζοντες και μεταναστευτικοί αριθμοί και η εξάπλωση του Φοινικόπτερου στην Ελλάδα αυξάνονται και το είδος απαντά σε όλους τους κατάλληλους αλμυρούς και υπεράλμυρους υγροτόπους της ηπειρωτικής Ελλάδας και των νησιών (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR1110006 Δέλτα Έβρου	GR1130010 Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1220009 Λίμνες Βόλβη και Λαγκαδά και Στενά Ρεντίνας
GR4110006	Υγροτόποι Χορταρολίμνη και Αλυκή Λήμνου	GR4110007 Παράκτιοι υγρότοποι κόλπου Καλλονής		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Απόπειρες αναπαραγωγής Φοινικόπτερων έχουν ξεκινήσει από τη δεκαετία του 90 σε διάφορες περιοχές της χώρας, π.χ. Πόρτο Λάγος, Αλυκή Κίτρους, αλυκές Καλλονής. (Handrinos & Akriotis, 1997). Μέχρι σήμερα δεν έχει επιβεβαιωθεί επιτυχημένο φώλιασμα Φοινικόπτερου στην Ελλάδα. Ανάμεσα σε άλλους παραγόντες που πιθανόν να ευθύνονται είναι η όχληση στις θέσεις αναπαραγωγής.

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Το Φοινικόπτερο είναι νομαδικό είδος που κάνει ακανόνιστες και απρόβλεπτες μετακινήσεις ανάλογα με τη διαθεσιμότητα του ενδιαίτηματος και την αφθονία της τροφής. Προτιμά ρηχούς (έως 1 μ.) ευτροφικούς υγροτόπους όπως αλμυρές λίμνες, λιμνοθάλασσες, ρηχούς θαλάσσιους όρμους και αλυκές με pH μέχρι 11. Μπορεί να βρεθεί και σε λίμνες γλυκού νερού όταν έχουν αυξημένη αλκαλικότητα λόγω υποβάθμισης (όπως στην περίπτωση της Κορώνειας), όπως και σε λίμνες βιολογικής επεξεργασίας αποβλήτων και δέλτα. Επισκέπτεται θέσεις με καθαρό γλυκό νερό σε μικρές σχετικά ομάδες για να τραφεί ή πιο συχνά για μπάνιο και για να πει νερό. Το διαιτολόγιο τους στη Μεσόγειο περιλαμβάνει βασικά Artemia salina, προνύμφες από Chironomidae, αμφίποδα, και διάτομα. Το είδος είναι εξαιρετικά κοινωνικό, τρέφεται και κουρνιάζει σε μεγάλα κοπάδια.

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση απαντά σε ρηχούς (έως 1 μ.) ευτροφικούς υγροτόπους όπως αλμυρές λίμνες, λιμνοθάλασσες και αλυκές με pH μέχρι 11, αλλά και σε υφάλμυρα ενδιαίτηματα, σε λίμνες γλυκού νερού και σε εποχιακές λίμνες και λιμνοθάλασσες στα νησιά.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Απόπειρες αναπαραγωγής Φοινικόπτερων έχουν ξεκινήσει από τη δεκαετία του 90 σε διάφορες περιοχές της χώρας, αλλά μέχρι σήμερα δεν έχει επιβεβαιωθεί επιτυχημένο φώλιασμα του είδους στην Ελλάδα, πιθανόν λόγω όχλησης στις θέσεις αναπαραγωγής. Από τα τέλη της δεκαετίας 80 οι διαχειμάζοντες και μεταναστευτικοί αριθμοί και η εξάπλωση του Φοινικόπτερου στην Ελλάδα αυξάνονται και σήμερα το είδος θεωρείται πολυάριθμος χειμερινός επισκέπτης και διαδεδομένος μετανάστης. Είναι νομαδικό είδος που κάνει ακανόνιστες και απρόβλεπτες μετακινήσεις ανάλογα με τη διαθεσιμότητα του ενδιαίτηματος και την αφθονία της τροφής, έχοντας πάντα ξεκάθαρη προτίμηση σε ρηχές αλμυρές λίμνες, λιμνοθάλασσες και αλυκές

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης:

Η υπερβολική ταπείνωση της στάθμης του νερού που οδηγεί σε υπερ-αλμύρωση των λιμνών που μπορεί να μειώσει τους διαθέσιμους τροφικούς πόρους και να προκαλέσει βωτουλισμό. Σημαντική παραμέτρος για το είδος είναι η διαχείριση των αλυκών κατά τρόπο που να το ευνοεί.

Αμεσες απειλές:

Το Φοινικόπτερο πέφτει συχνό θύμα πυροβολισμών από λαθροθήρες. Υπόκειται επίσης σε δηλητηριάσεις από μολυβδίαση. Καταγράφεται επίσης ως απειλή η πρόσκρουση σε φράκτες και γραμμές μεταφοράς ζεύματος (BirdLife 2008).

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Η υπερβολική ταπείνωση της στάθμης του νερού που οδηγεί σε υπερ-αλμύρωση των λιμνών που μπορεί να μειώσει τους διαθέσιμους τροφικούς πόρους και να προκαλέσει βωτουλισμό. Σημαντική παραμέτρος για το είδος είναι η διαχείριση των αλυκών κατά τρόπο που να το ευνοεί

Αμεσες απειλές:

Το Φοινικόπτερο αποτελεί συχνό θύμα πυροβολισμών από λαθροθήρες. Υπόκειται επίσης σε δηλητηριάσεις από μολυβδίαση. Καταγράφεται επίσης ως απειλή η πρόσκρουση σε γραμμές μεταφοράς ζεύματος (BirdLife 2008).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η υπερβολική ταπείνωση της στάθμης του νερού που οδηγεί σε υπερ-αλμύρωση των λιμνών που μπορεί να μειώσει τους διαθέσιμους τροφικούς πόρους και να προκαλέσει βωτουλισμό. Σημαντική παραμέτρος για το είδος είναι η διαχείριση των αλυκών κατά τρόπο που να το ευνοεί. Το Φοινικόπτερο αποτελεί συχνό θύμα πυροβολισμών από λαθροθήρες και υπόκειται σε δηλητηριάσεις από μολυβδίαση. Καταγράφεται επίσης ως απειλή η πρόσκρουση σε γραμμές μεταφοράς ζεύματος (BirdLife 2008).

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων)
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπετευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Haematopus ostralegus

Σκίτσο από Dan Powell

Κοινό Όνομα Στρειδοφάγος

Καθεστώς Παρουσίας Χειμερινός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	30	60
Διαχείμαση		

Κατανομή

Ο Στρειδοφάγος φωλιάζει σε μικρούς αριθμούς στους περισσότερους μεγάλους υγρότοπους της Μακεδονίας και Θράκης καθώς και σε Μεσολόγγι και Αμβρακικό. Κατά τη μετανάστευση είναι πιο πολυπληθής αλλά περιορισμένος κυρίως στη κεντρική και βόρεια ηπειρωτική χώρα με λίγες καταγραφές από τη Πελοπόννησο και τα νησιά (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία
GR1110006	Δέλτα Έβρου
GR1220010	Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους
GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια
GR2310015	Δέλτα Αχελώου, λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιτωλικού και εκβολές Εύηνου, νήσοι Εχινάδες, νήσος Πεταλάς, δυτικός Αράκυνθος και στενά Κλεισούρας

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Στρειδοφάγος φωλιάζει μοναχικά ή σε μικρές διάσπαρτες ομάδες σε παράκτιους αλμυρόβαλτους, αμμώδεις ακτές, νησίδες σε λιμνοθάλασσες και αλυκές. Η φωλιά είναι ένα ρηχό βαθούλωμα στο αμμώδες έδαφος σε ανοικτή υπερυψωμένη θέση.

Τροφική οικολογία: Σε λασπώδη παλιρροιακά ενδιαίτηματα τρέφεται κυρίως με δίθυρα και γαστερόποδα, σε εκβολές με πολύχατους και καρκινοειδή και σε βραχώδεις ακτές με μαλάκια. Στην ενδοχώρα τρέφεται επίσης με γαϊοσκώληκες και προνύμφες εντόμων.

Ανταγωνισμός: Υφίσταται ανταγωνισμό για τις θέσεις φωλεοποίησης από τον Ασημόγλαρο.

Θήρευση: Θήρευση αυγών και νεοσσών από χερσαία θηλαστικά (αρουραίους, κουνάβια, νυφίτσες, αλεπούδες, σκυλιά, γάτες), Ασημόγλαρο, αρπακτικά και Κουρδούνες.

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Διαχειμάζει μοναχικά ή σε μικρές ομάδες σε αλμυρόβαλτους, εκβολές και σε παράκτια λασποτόπια. Κατά τη μετανάστευση (μόνο), επίσης απαντά σε υγρά λιβάδια με γλυκό νερό.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Στρειδοφάγος φωλιάζει σε μικρούς αριθμούς στους περισσότερους μεγάλους υγρότοπους της Μακεδονίας και Θράκης καθώς και σε Μεσολόγγι και Αμβρακικό Φωλιάζει σε παράκτιους αλμυρόβαλτους, νησίδες σε λιμνοθάλασσες και αλυκές. Στην Ελλάδα δεν υπάρχουν πληθυσμοί σε γλυκά νερά, με εξαίρεση επισκέπτες κατά τη μετανάστευση. Είναι ασυνήθιστος χειμερινός επισκέπτης σε αλμυρόβαλτους, εκβολές ποταμών και παράκτια λασποτόπια.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα Σε ορισμένες περιοχές μπορεί να γίνεται υπερσυλλογή της λείας του είδους δηλ. βενθικών

τροφοι οληψίας:	οργανισμών (διθύρων, καρκινοειδών και σκουληκιών) από τον άνθρωπο για τροφή ή δόλωμα. (BirdLife, 2008)
Αμεσες απειλές:	Οχληση στις θέσεις αναπαραγωγής από τον άνθρωπο και οικόσιτους θηρευτές
Διαχείμαση	

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης:	Σε ορισμένες περιοχές μπορεί να γίνεται υπερσυλλογή της λείας του είδους δηλ. βενθικών οργανισμών (διθύρων, καρκινοειδών και σκουληκιών) από τον άνθρωπο για τροφή ή δόλωμα. (BirdLife, 2008)
--	--

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Απειλές για το Στρειδοφάγο συνιστούν η εγκατάλειψη και προβληματική διαχείριση των αλυκών και η απώλεια θέσεων φωλεοποίησης στη παράκτια ζώνη λόγω διάνοιξης δρόμων και παρεμβάσεων όπως μηχανικοί καθαρισμοί ακτών κατά την περίοδο της αναπαραγωγής. Υπάρχει όχληση στις θέσεις αναπαραγωγής από τον άνθρωπο και οικόσιτους θηρευτές. Σε ορισμένες περιοχές μπορεί να γίνεται υπερσυλλογή της λείας του είδους δηλ. βενθικών οργανισμών (διθύρων, καρκινοειδών και σκουληκιών) από τον άνθρωπο για τροφή ή δόλωμα..

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (ικνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκης Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Himantopus himantopus

Κοινό Όνομα Καλαμοκανάς

Καθεστώς Παρουσίας Περαστικός επισκέπτης, Καλοκαιρινός επισκέπτης

Σχίτσο από Mark Hulme

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	1,000	3,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος έχει ευρεία αναπαραγωγική κατανομή στους περισσότερους παράκτιους υγροτόπους της ηπειρωτικής χώρας και σε οισμένους εσωτερικούς υγροτόπους και σε αρκετά νησιά. Κατά την μετανάστευση συναντάται σχεδόν σε ολόκληρη την Ελλάδα όπου υπάρχει κατάλληλο ενδιαίτημα. (Handrinos & Akriotis, 1997).

ZEP χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR1220009	Λίμνες Βόλβη και Λαγκαδά και Στενά Ρεντίνας	GR1220010	Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους	GR1270004	Λιμνοθάλασσα Αγιοι Μάμα
GR1270013	Υγρότοποι Νέας Φώκαιας	GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφυγο και Κορακονήσια	GR2320001	Λιμνοθάλασσα Καλοδάσος Στροφυλιάς και έλος Λάμιας, Άραξος		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Φωλιάζει σε υγρότοπους με ρηχό γλυκό, αλμυρό και υφάλμυρο νερό και αραιή βλάστηση μοναχικά ή συχνότερα σε μικρές χαλαρές αποικίες με μέγεθος που μπορεί να πουκίλλει από 2 έως αρκετές εκατοντάδες ζευγάρια. Προτιμά ανοικτές περιοχές με καλή (360ο) ορατότητα. Η φωλιά είναι ένα βαθούλωμα σε πηλώδες, αμμώδες ή λασπώδες έδαφος ή εναλλακτικά σε επιπλέουσα υδρόβια βλάστηση.

Τροφική οικολογία: Τρέφεται με ασπόνδυλα, ιδιαίτερα υδρόβια έντομα (ενήλικα και προνύμφες), μαλάκια, καρκινοειδή, αράχνες, σκουλήκια, γυρίνους, μικρά ψάρια και αυγά ψαριών.

Ανταγωνισμός: Υφίσταται ανταγωνισμό για τις θέσεις φωλεοποίησης από τον Ασημόγλαρο.

Θήρευση: Θήρευση αυγών και νεοσσών από χερσαία θηλαστικά (αρουραίους, κουνάβια, νυφίτσες, αλεπούδες, σκυλιά, γάτες), Ασημόγλαρο, αρπακτικά και Κουρούνες.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση ο Καλαμοκανάς απαντάται σε μικρές ομάδες (μέχρι 15 άτομα) ή σε αρκετές εκατοντάδες, ιδιαίτερα κατά το νυχτερινό κούρνιασμα. Αυτή την εποχή απαντά πρακτικά σε κάθε υγροτοπικό σύστημα, εσωτερικά ύδατα, παρακτικές λιμνοθάλασσες, οηχά γλυκά, υφάλμυρα και αλμυρά έλη, εκβολές ποταμών, λασποτόπια, αλμυρολίβαδα. αλυκές,

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Καλαμοκανάς έχει ευρεία αναπαραγωγική κατανομή στους περισσότερους παράκτιους υγροτόπους της ηπειρωτικής χώρας όπου φωλιάζει σε ανοικτές περιοχές που εξασφαλίζουν καλή ορατότητα, ώστε να προφυλάσσεται από θηρευτές. Κατά τη μετανάστευση μπορεί να συναντηθεί σε κάθε υγροτοπικό σύστημα.

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

269	Υγρά λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
817	Αλμυρά έλη
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι εξής απειλές καταγράφονται για τον Καλαμοκανά: Διάβρωση νησίδων, διαδοχή της βλάστησης που οδηγεί σε απώλεια θέσεων φωλεοποίησης, και ο πλημμυρισμός των αποικιών από τεχνητή ή φυσική διαικύμανση της στάθμης. Εγκατάλειψη αλυκών ή διαχειριστικές πρακτικές που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα.. Η τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους δίνει πρόσβαση σε θηρευτές.

Αμεσες απειλές:

Οχληση στις αποικίες αναπαραγωγής από δραστηριότητες αναψυχής, οδήγηση 4Χ4, θήρευση από οικόσιτα σαρκοφάγα (γάτες, σκύλοι) αλιέων

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Απειλές για τον Καλαμοκανά κατά τη μετανάστευση συνιστούν οι αποστραγγίσεις εποχικών υγροτόπων, η απώλεια βιοτόπων λόγω επέκτασης των καλλιεργειών ή μπαζώματος των περιφερειακών στους υγροτόπους γαιών.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κρίσιμες παραμέτροι για τη φωλεοποίηση του Καλαμοκανά είναι η διάβρωση των νησίδων, η διαδοχή της βλάστησης που οδηγεί σε απώλεια θέσεων φωλεοποίησης και ο πλημμυρισμός των αποικιών από τεχνητή ή φυσική διαικύμανση της στάθμης. Η εγκατάλειψη των αλυκών ή διαχειριστικές πρακτικές που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα και η τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά είναι επίσης σημαντικές αρνητικές παραμέτροι καθώς και η όχληση στις αποικίες αναπαραγωγής από δραστηριότητες αναψυχής, οδήγηση 4Χ4 ή οικόσιτα ζώα. Η απώλεια βιοτόπων λόγω επέκτασης καλλιεργειών και αποστραγγίσεων των εποχικών υγροτόπων συνιστά πρόσθετη απειλή κατά τη μετανάστευση.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (ικνηγή, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
702	Κατασκευή φραγμάτων και παρεμβάσεις αντιπλημμυρικής προστασίας, αρδευτικών δικτύων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυπούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδοτης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

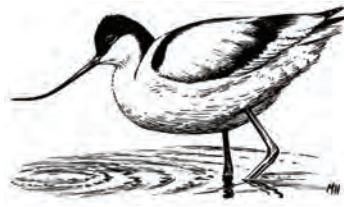
Recurvirostra avosetta

Κοινό Όνομα

Αβοκέτα

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος, Χειμερινός επισκέπτης

Σχίτσο από Mark Hulme

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	300	500 ζευγάρια
Διαχείμαση	2,000	4,900 άτομα

Κατανομή

Η Αβοκέτα φωλιάζει στο Μεσολόγγι, στους παράκτιους υγρότοπους του Θερμαϊκού, σε Πόρτο Λάγος, Αμβρακικό, Κεραμωτή και στους υγροτόπους της Λέσβου και Λήμνου, ενώ κατά το χειμώνα είναι πιο πολυπληθής αν και ο πληθυσμός παραμένει συγκεντρωμένος σε μερικούς παράκτιους υγρότοπους (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία
GR1110006	Δέλτα Έβρου	GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1220009	Λίμνες Βόλβη και Λαγκαδά και Στενά Ρεντίνας
GR1220010	Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους	GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνης - Όρος Κρούσια	GR2310015	Δέλτα Αχελώου, λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιτωλ και εκβολές Εύηνου, ν Εχινάδες, νήσος Πετα δυτικός Αράκυνθος κα στενά Κλεισούρας
GR2440005	Υγρότοπος εκβολών (δέλτα) Σπερχειού	GR4110006	Υγροτοποί Χορταρολίμνη και Αλυκή Λήμνου	GR4110007	Παράκτιοι υγρότοποι κόλπου Καλλονής

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος έχει αυστηρές βιοτοπικές απαιτήσεις Φωλιάζει αποκλειστικά σε παράκτιους υγρότοπους κυρίως σε λιμνοθάλασσες και αλυκές με αλμυρό και υπεράλμυρο νερό, σε νησίδες και αναχώματα με ελάχιστη ή καθόλου βλάστηση.

Τροφική οικολογία: Τρέφεται κυρίως με υδρόβια ασπόνδυλα και έντομα, καρκινοειδή, μαλάκια και σκώληκες, καθώς και με μικρά ψάρια και φυτικό υλικό.

Ανταγωνισμός: Υφίσταται ανταγωνισμό για τις θέσεις φωλεοποίησης από τον Ασημόγλαρο.

Θήρευση: Θήρευση αυγών και νεοσσών από χερσαία θηλαστικά (αρουραίους, κουνάβια, νυφίτσες, αλεπούδες, σκυλιά, γάτες), Ασημόγλαρο, αρπακτικά και Κουρούνες.

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Το χειμώνα η Αβοκέτα τρέφεται και κουρνιάζει σε κοπάδια και συναντάται σε παράκτιους υγρότοπους, λιμνοθάλασσες, εκβολές ποταμών, αλμυρές λίμνες και αλυκές.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Αβοκέτα φωλιάζει στο Μεσολόγγι, στους παράκτιους υγρότοπους του Θερμαϊκού, σε Πόρτο Λάγος, Αμβρακικό, Κεραμωτή και στους υγροτόπους της Λέσβου και Λήμνου. Είναι είδος με αυστηρές βιοτοπικές προτιμήσεις ιδιαίτερα στην αναπαραγωγή αλλά και στη διαχείμαση και περιορίζεται σε αλμυρούς και υπεράλμυρους παράκτιους υγρότοπους, όπου χτίζει τη φωλιά σε νησίδες και αναχώματα με ελάχιστη ή καθόλου βλάστηση.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
817	Αλμυρά έλη
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Παρυδάτια

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Η αναπαραγωγική επιτυχία του είδους στις αλυκές απειλείται συχνά εξ αιτίας εντατικοποίησης της παραγωγής και πλήθους παρεμβάσεων: μεταβολή στάθμης νερού στις λεκάνες, αλλοίωση μικροενδιαιτημάτων: διαπλάτυνση – ασφαλτόστρωση αναχωμάτων, καταστροφή νησίδων. Η αναπαραγωγική επιτυχία του είδους στους υγρότοπους απειλείται επίσης από τη παρουσία αγροχημικών (PCBs και οργανοχλωριωμένα εντομοκτόνα) (Goutner, 2005).

Αμεσες απειλές:

Η αναπαραγωγική επιτυχία του είδους στους υγρότοπους απειλείται επίσης από τη παρουσία αγροχημικών (PCBs και οργανοχλωριωμένα εντομοκτόνα) (Goutner, 2005).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η σοβαρότερη απειλή για το είδος είναι η εντατικοποίηση της παραγωγής στις αλυκές που έχει επιφέρει πλήθος μεταβολών στα μικροενδιαιτήματα αναπαραγωγής και τροφοληψίας της Αβοκέτας όπως μεταβολή στάθμης νερού στις λεκάνες, διαπλάτυνση-ασφαλτόστρωση αναχωμάτων, καταστροφή νησίδων αναπαραγωγής.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματιών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Goutner V., Albanis T. & Konstantinou L. (2005) PCBs and organochlorine pesticide residues in eggs of threatened colonial charadriiform species (Aves, Charadriiformes) from wetlands of international importance in northeastern Greece BELGIAN JOURNAL OF ZOOLOGY 135 (2): 157-163 JUL 2005

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Vanellus vanellus

Κοινό Όνομα

Καλημάνα

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Mark Hulme

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	50	100
Διαχείμαση		

Κατανομή

Η Καλημάνα έχει περιορισμένη αναπαραγωγική κατανομή σε ορισμένους μεγάλους υγροτόπους της Μακεδονίας και Θράκης, από τη λίμνη Ισμαρίδα και δυτικά μέχρι τη Κερκίνη και τους παράκτιους υγροτόπους του Θερμαϊκού (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε υγρά λιβάδια και χωράφια κοντά σε λίμνες γλυκού νερού και σε λασποτόπια κοντά σε υφάλμυρες λιμνοθάλασσες. Απαιτεί ανοικτές εκτάσεις με καλή ορατότητα. Η φωλιά είναι ένα ηγχό βαθούλωμα σε σημεία με χαμηλή βλάστηση.

Τροφική οικολογία: Η δίαιτά του αποτελείται από έντομα (σκαθάρια, μυρμήγκια, δίπτερα, ακρίδες, λεπιδόπτερα), αράχνες, σαλιγκάρια, γαιοσκώληκες καθώς και μικρά αμφίβια. Προτιμά καλλιέργειες και χορτολίβαδα, κοντά στις θέσεις φωλιάσματος γιατό το βέλτιστο ενδιαίτημα είναι μωσαϊκά καλλιεργούμενης γης με μόνιμα χορτολίβαδα (EU MP, 2009). Στην Ελλάδα απαντά και σε χερούλια και περιοδικά κατακλυζόμενα εδάφη.

Θήρευση: Η φωλιά θηρεύεται από χερσαία σαρκοφάγα (αλεπούδες, κουνάβια, αρουραίους), Ασημόγλαρους, κοράκοειδή και αρπακτικά..

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Το χειμώνα συναντάται σε μεγαλύτερη ποικιλία ενδιαίτημάτων, συχνά σε οργωμένα ή ακαλλιέργητα χωράφια και ρυζοχώραφα, αρδευόμενες εκτάσεις, όχθες λιμνών, γλυκόβαλτους και αλμυρόβαλτους.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Καλημάνα έχει περιορισμένη αναπαραγωγική κατανομή σε ορισμένους μεγάλους υγροτόπους της Μακεδονίας και Θράκης ενώ είναι συνηθισμένος και αρκετά διαδεδομένος χειμερινός επισκέπτης. Φωλιάζει σε υγρά λιβάδια και χωράφια κοντά σε λίμνες γλυκού νερού και σε λασποτόπια κοντά σε υφάλμυρες λιμνοθάλασσες ενώ το χειμώνα συναντάται σε μεγαλύτερη ποικιλία ενδιαίτημάτων, συχνά σε οργωμένα ή ακαλλιέργητα χωράφια και ρυζοχώραφα, αρδευόμενες εκτάσεις, γλυκόβαλτους και αλμυρόβαλτους.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269	Υγρά λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
296	Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η σοβαρότερη απειλή για το είδος είναι η εντατικοποίηση της γεωργίας που οδηγεί σε: απώλεια των χορτολίβαδικών βιοσκοτόπων και των μωσαϊκών μόνιμων χορτολίβαδων και ανοιξιάτικων σπαρτών, αποστράγγιση των υγρών λιβαδιών μέσα ή δίπλα σε καλλιέργειες, καλλιεργητικές δραστηριότητες που συμπίπτουν χρονικά με τη φωλεοποίηση προκαλώντας καταστροφή φωλιών, λίπανση χορτολίβαδων που προκαλεί συγκεντρωση βαρέων μετάλλων, αυξημένη χρήση εντομοκτόνων με έμμεσα αποτελέσματα τη μείωση των διαθέσιμων εντόμων (EU MP, 2008, BirdLife, 2008). Η εγκατάλειψη των αρδόσιμων αγρών και η συνεπακόλουθη διαδοχή της βλάστησης με ανάπτυξη ξυλωδών ειδών και δέντρων και η εγκατάσταση δασικών φυτειών έχει επίσης αρνητικά αποτελέσματα στην πικνότητα του αναπαραγωγικού πληθυσμού καθώς το είδος αποφεύγει να φωλιάζει κοντά σε δέντρα ή ύπαρξη των οποίων αυξάνει τις πιθανότητες θήρευσης από Κουρούνες και αλεπούδες.

Η κατασκευή δρόμων μπορεί να οδηγήσει σε άμεση απώλεια ενδιαίτηματος καθώς το είδος

**Απειλές στο ενδιαιτημα
τροφοληψίας:**

αποφεύγει το φώλιασμα κοντά σε δρόμους (EU MP).

Η πλήρης εγκατάλειψη της βόσκησης είναι αρνητικός παράγοντας καθώς οδηγεί σε διαδοχή της βλάστησης με ανάπτυξη ξυλωδών ειδών και δέντρων καθώς και μείωση των γαιοσκωλήκων (λόγω απουσίας της κοπριάς), που αποτελούν βασικό διατροφικό πόρο κατά τη διαχείμαση και την προ- αναπαραγωγική περίοδο.

Αμεσες απειλές:

Τσαλαπάτημα φωλιών από βόσκηση βοοειδών. Καταγράφεται επίσης ως απειλή η πρόσκρουση σε γραμμές μεταφοράς ζεύματος (EU MP)

Διαχείμαση

**Απειλές στο ενδιαιτημα
διαχείμασης:**

Η πλήρης εγκατάλειψη της βόσκησης είναι αρνητικός παράγοντας καθώς οδηγεί σε διαδοχή της βλάστησης με ανάπτυξη ξυλωδών ειδών και δέντρων καθώς και μείωση των γαιοσκωλήκων (λόγω απουσίας της κοπριάς), που αποτελούν βασικό διατροφικό πόρο κατά τη διαχείμαση και την προ- αναπαραγωγική περίοδο.

Αμεσες απειλές:

Το είδος υπόκειται σε θηρευτική πίεση στις περιοχές διαχείμασης και σε όχληση που οφείλεται συχνά στη κυνηγητική δραστηριότητα. Εκτιμάται ότι η Καλημάνα μπορεί να έχει απόκριση στις κλιματικές αλλαγές που σε περίπτωση ξηρού ή πολύ κρύου χειμώνα στο βορρά προκαλούν αυξημένες αφίξεις στη χώρα γεγονός που αυξάνει τη θηρευτική πίεση. Το είδος επίσης εμφανίζει αυξημένη θνησιμότητα σε περιόδους υπερβολικού κρύου (EU MP)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσματων παραμέτρων

Η σοβαρότερη απειλή για τη Καλημάνα είναι η εντατικοποίηση της γεωργίας που οδηγεί σε: απώλεια/υποβάθμιση των χορτολιβαδικών βοσκοτόπων και υγρών λιβαδιών σε καλλιεργητικές δραστηριότητες που προκαλούν καταστροφή φωλιών, σε συγκέντρωση βαρέων μετάλλων και χρήση εντομοκτόνων. Η κατασκευή δρόμων μπορεί να οδηγήσει σε άμεση απώλεια ενδιαιτήματος. Η πλήρης εγκατάλειψη της βόσκησης είναι αρνητικός παράγοντας καθώς οδηγεί σε διαδοχή της βλάστησης με ανάπτυξη δέντρων και μείωση των γαιοσκωλήκων. Το είδος υπόκειται σε θηρευτική πίεση και όχληση στις περιοχές διαχείμασης που οφείλεται συχνά στη κυνηγητική δραστηριότητα. Εκτιμάται ότι η Καλημάνα μπορεί να έχει απόκριση στις κλιματικές αλλαγές που σε περίπτωση ξηρού ή πολύ κρύου χειμώνα στο βορρά προκαλούν αυξημένες αφίξεις στη χώρα γεγονός που αυξάνει τη θηρευτική πίεση.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργεών σε υγροτόπους
107	Βόσκηση κτηνοτροφικών ζώων σε υγρά λιβάδια
112	Αναδασμός

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσματων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ίδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπεινης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

European Union Management Plan for Lapwing Vanellus vanellus (2008-2010)

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική

Vanellus spinosus

Κοινό Όνομα

Αγκαθοκαλημάνα

Σχέδιο από Dan Powell

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 20 50 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Φωλιάζει μόνο στη Θράκη από την Κεραμωτή μέχρι το Δέλτα Έβρου με ελάχιστα μεμονωμένα ζευγάρια σε Νέστο, Πόρτο-Λάγος, Δέλτα Αξιού-Αλιάκμονα. Εκτός αναπαραγωγής έχει καταγραφεί σε Εύβοια, Μεσολόγγι, νησιά ανατολικού Αιγαίου, Δωδεκάνησα, Κρήτη (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1110006	Δέλτα Έβρου	GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ζηρολίμνη, Καρατζά	GR1150001	Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Φωλιάζει αποκλειστικά σε ανοιχτές επίπεδες εκτάσεις υγροτόπων με ελάχιστη βλάστηση, αλίπεδα, αμμώδεις περιοχές, χερσότοπους, ξεραμένες όχθες κλπ (Χανδρινός, 1992).

Τροφική οικολογία: Τρέφεται με μεγάλη ποικιλία εντόμων και άλλων μικρών ασπόνδυλων, σε λασποτόπια και στις παρυφές των υγροτόπων.

Θήρευση: Θήρευση αυγών και νεοσσών από χερσαία θηλαστικά (αρουραίους, κουνάβια, νυφίτσες, αλεπούδες, σκυλιά, γάτες), Ασημόγλαρο, αρπακτικά και Κουρούνες

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση η Αγκαθοκαλημάνα απαντά μοναχικά ή σε πολύ μικρές ομάδες σε λασποτόπια και χερσότοπους κοντά σε έλη γλυκού νερού, αλμυρόβαλτους, λιμνοθάλασσες, λίμνες, ποτάμια, πλημμυρισμένα λιβάδια και αλυκές.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Αγκαθοκαλημάνα διατηρεί ένα αναπαραγόμενο πληθυσμό 20-50 ζευγαριών από την Κεραμωτή μέχρι το Δέλτα Έβρου και μεμονωμένα ζευγάρια σε Δέλτα Αξιού-Αλιάκμονα. Είναι σπάνιος περιστατικός επισκέπτης στην ανατολική νησιωτική Ελλάδα και τη Κρήτη. Φωλιάζει και απαντάται σε ανοιχτές επίπεδες εκτάσεις υγροτόπων με ελάχιστη βλάστηση, αλίπεδα, αμμώδεις περιοχές και χερσότοπους, αλυκές και πλημμυρισμένες εκτάσεις.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

286 Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά

287 Στάσιμα γλυκά νερά

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Απώλεια ενδιαίτηματος αναπαραγωγής από εντατικοποίηση γεωργίας και εικμετάλλευση περιθωριακών γαιών (Χανδρινός, 1992).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοδοτήσιμα: Απώλεια υγροτοπικών εκτάσεων, ιδιαίτερα των οηχών πλημμυρισμένων πεδίων από αποστραγγίσεις και μπαζώματα.

Αμεσες απειλές: Τσαλαπάτημα φωλιών από ανεξέλεγκτη βόσκηση βοοειδών

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Απώλεια μικρών παράκτιων νησιωτικών υγροτόπων, ιδιαίτερα των οηχών πλημμυρισμένων πεδίων από αποστραγγίσεις και μπαζώματα.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Αγκαθοκαλημάνα απειλείται κατά την αναπαραγωγή από την εντατικοποίηση της γεωργίας και την εκμετάλλευση περιθωριακών γαιών, και την απώλεια των μικρών παράκτιων νησιωτικών υγροτόπων, ιδιαίτερα των οηχών πλημμυρισμένων πεδίων που αποτελούν μεταναστευτικούς σταθμούς, από αποστραγγίσεις και μπαζώματα.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
107	Βόσκηση κτηνοτροφικών ζώων σε υγρά λιβάδια
702	Κατασκευή φραγμάτων και παρεμβάσεις αντιπλημμυρικής προστασίας, αρδευτικών δικτύων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιατημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
M07	Ίδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Ψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Pluvialis apricaria

Κοινό Όνομα

Βροχοπούλι

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης

Σκίτσο από Dan Powell

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 500 3,000 άτομα

Κατανομή

Κατά το χειμώνα το Βροχοπούλι είναι πιο σύνηθες στην Δ. Ελλάδα, κυρίως στο Μεσολόγγι, παρά σε Μακεδονία και Θράκη και είναι σπάνιο στην Πελοπόννησο καθώς και στα νησιά του Αιγαίου και Ιονίου (Handrinos & Akriotis, 1997). Ο διαχειμάζων πληθυσμός ανήκει στους πληθυσμούς της Βόρειας- κεντρικής Σιβηρίας του υποείδους *P. a. altifrons* (EU MP 2008).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Το Βροχοπούλι φτάνει στην Ελλάδα στα τέλη Οκτωβρίου και συναντάται σε αλίπεδα, περιοδικά κατακλυζόμενες εκτάσεις (Μεσολόγγι), οργωμένα χωράφια, υγρά λιβάδια, στις παραυφές των αλμυρόβαλτων, και σε ηρηκούς κόλπους, όπου τρέφεται με έντομα (κυρίως σκαθάρια, προνύμφες λεπιδόπτερων και ακρίδες), καθώς και σκουλήκια, σαλιγκάρια, αράχνες και φυτική ύλη. Συχνά συναντάται σε μικτά κοπάδια με Καλημάνες.

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Το Βροχοπούλι φτάνει στην Ελλάδα στα τέλη Οκτωβρίου και συναντάται σε αλίπεδα, περιοδικά κατακλυζόμενες εκτάσεις (Μεσολόγγι), οργωμένα χωράφια, υγρά λιβάδια, στις παραυφές των αλμυρόβαλτων, και σε ηρηκούς κόλπους, όπου τρέφεται με έντομα (κυρίως σκαθάρια, προνύμφες λεπιδόπτερων και ακρίδες), καθώς και σκουλήκια, σαλιγκάρια, αράχνες και φυτική ύλη. Συχνά συναντάται σε μικτά κοπάδια με Καλημάνες.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Βροχοπούλι είναι χειμερινός επισκέπτης και απαντάται συχνότερα στη Δυτική Ελλάδα σε οργωμένα χωράφια, υγρά λιβάδια, στις παραυφές των αλμυρόβαλτων, και σε ηρηκούς κόλπους.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269 Υγρά λιβάδια

816 Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Απώλεια/αλλοίωση υγρών λιβαδιών λόγω αποστράγγισης ή μετατροπής τους σε καλλιεργήσιμη γη. Εκτιμάται ότι το Βροχοπούλι μπορεί να έχει απόκριση στις κλιματικές αλλαγές που σε περίπτωση ξηρού ή πολύ κρύου χειμώνα στο βορρά προκαλούν αυξημένες αφίξεις στη χώρα ή συγκέντρωση σε λίγες περιοχές γεγονός που αυξάνει τη θηρευτική πίεση. Η όχληση στις περιοχές διαχείμασης οφείλεται συχνά στη κυνηγετική δραστηριότητα. (EU MP, 2009).

Αμεσες απειλές: Πιθανόν να θηρεύεται παράνομα στους τόπους διαχείμασης.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Βροχοπούλι απειλείται από απώλεια /αλλοίωση των υγρών λιβαδιών λόγω αποστράγγισης ή μετατροπής τους σε καλλιεργήσιμη γη. Εκτιμάται ότι το Βροχοπούλι μπορεί να έχει απόκριση στις κλιματικές αλλαγές που σε περίπτωση ξηρού ή πολύ κρύου χειμώνα στο βορρά προκαλούν αυξημένες αφίξεις στη χώρα ή συγκέντρωση σε λίγες περιοχές γεγονός που αυξάνει τη θηρευτική πίεση.

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και ιρίσμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

European Union Management Plan for Golden Plover *Pluvialis apricaria* (2008-2010)

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Pluvialis squatarola

Σκίτσο από Dan Powell

Κοινό Όνομα

Αργυροπούλι

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 500 1,000 άτομα

Κατανομή

Το Αργυροπούλι απαντά στους περισσότερους μεγάλους υγροτόπους της ηπειρωτικής χώρας, σπανιότερα στα νησιά (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα δαιχείμασης: Το χειμώνα απαντά σε κοπάδια, σχεδόν αποκλειστικά στην παράκτια ζώνη, σε παλιρροιακά ύδατα, αλίπεδα, αμμώδεις εκτάσεις, ρηχούς όρμους και δέλτα, όπου τρέφεται με θαλάσσια ασπόνδυλα, καρκινοειδή και μαλάκια.

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά την μετανάστευση εκτός της παράκτιας ζώνης, μπορεί να απαντηθεί και σε εσωτερικούς υγροτόπους (π.χ. Ισμαρίς, Μικρή Πρέσπα) όπου και τρέφεται περιστασιακά με έντομα (ακρίδες και σκαθάρια) ή γαιοσκώληκες..

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Αργυροπούλι απαντά στους περισσότερους μεγάλους υγροτόπους της ηπειρωτικής χώρας και σπανιότερα στα νησιά, ως χειμερινός και περαστικός επισκέπτης.. Το χειμώνα απαντά σχεδόν αποκλειστικά στην παράκτια ζώνη, σε παλιρροιακά ύδατα, αλίπεδα, αλμυρόβαλτους, αμμώδεις εκτάσεις, ρηχούς όρμους και δέλτα ενώ κατά τη μετανάστευση μπορεί να βρεθεί και σε εσωτερικούς υγροτόπους

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

816 Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη

820 Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Ως απειλές καταγράφονται η απώλεια/αλλοίωση υγρών λιβαδιών λόγω αποστράγγισης ή μετατροπής τους σε καλλιεργήσιμη γη και των ρηχών πλημμυρισμένων υφάλμυρων πεδίων από αποστράγγισεις και μπαζώματα

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Αργυροπούλι απειλείται κατά τη μετανάστευση από την απώλεια/αλλοίωση υγρών λιβαδιών λόγω αποστράγγισης ή μετατροπής τους σε καλλιεργήσιμη γη και κατά τη μετανάστευση από την πρώιμη αποστράγγιση των ρηχών υφάλμυρων πεδίων.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

704 Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές φυλιμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Charadrius hiaticula

Σκίτσο από Koen Devos

Κοινό Όνομα Αμμοσφυριχτής

Καθεστώς Παρουσίας Περαστικός επισκέπτης, Χειμερινός επισκέπτης

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 1 15 άτομα

Κατανομή

Ως περαστικός μετανάστης, και στις δύο περιόδους, ο Αμμοσφυριχτής έχει ευρεία κατανομή σε όλη την παράκτια ζώνη της Ελλάδας.

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα δαιχείμασης: Διαχειμάζει σε αμμώδεις, λασπώδεις και χαλικώδεις εκτάσεις κοντά σε νερό, λιμνοθάλασσες, αλυκές και λιμνοδεξαμενές, πλημμυρισμένα λιβάδια, χορτολίβαδα και χωράφια.. Τρέφεται με ασπόνδυλα κυρίως μαλάκια και καρκινοειδή, γαιοσκώληκες και έντομα (σκαθάρια, μυρμήγκια, αράχνες, μύγες).

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Τυπικά συναντάται στην παράκτια σε αμμώδεις, λασπώδεις και χαλικώδεις εκτάσεις κοντά σε νερό, λιμνοθάλασσες, αλυκές, λιμνοδεξαμενές, χορτολίβαδα και πλημμυρισμένα λιβάδια. Τρέφεται με ασπόνδυλα κυρίως μαλάκια και καρκινοειδή, γαιοσκώληκες και έντομα (σκαθάρια, μυρμήγκια, αράχνες, μύγες).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Αμμοσφυριχτής είναι σπάνιος χειμερινός επισκέπτης και διαδεδομένος περαστικός μετανάστης. Τυπικά ενδιαίτημα σε όλες τις περιόδους αποτελούν οι αμμώδεις, λασπώδεις και χαλικώδεις εκτάσεις κοντά σε νερό, οι λιμνοθάλασσες, αλυκές και λιμνοδεξαμενές, χορτολίβαδα και πλημμυρισμένα λιβάδια.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

816 Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη

820 Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Ως απειλές για το είδος καταγράφονται: η απώλεια υγροτοπικών εκτάσεων, ιδιαίτερα των ρηχών πλημμυρισμένων πεδίων από αποστραγγίσεις και μπαζώματα καθώς και η μείωση της παροχής νερού και ιζήματος στις εκβολές λόγω υπεράντλησης και κατασκευής φραγμάτων στα ανάντι (BirdLife, 2008).

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Ως απειλές για το είδος καταγράφονται: η απώλεια υγροτοπικών εκτάσεων, ιδιαίτερα των ρηχών πλημμυρισμένων πεδίων από αποστραγγίσεις και μπαζώματα καθώς και η μείωση της παροχής νερού και ιζήματος στις εκβολές λόγω υπεράντλησης και κατασκευής φραγμάτων στα ανάντι (BirdLife, 2008).

Αμεσες απειλές:

Ως απειλή καταγράφεται η ούπανση από πετρελαιοειδή (BirdLife, 2008).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ως απειλές για τον Αμμοσφυριχτή καταγράφονται η απώλεια υγροτοπικών εκτάσεων, ιδιαίτερα των ρηχών πλημμυρισμένων πεδίων από αποστραγγίσεις και μπαζώματα καθώς και η μείωση της παροχής νερού και ιζήματος στις εκβολές λόγω υπεράντλησης και κατασκευής φραγμάτων στα ανάντι.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

704 Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμαν ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Charadrius dubius

Κοινό Όνομα

Ποταμοσφυριχτής

Σκίτσο από Koen Devos

Καθεστώς Παρουσίας Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	3,000	5,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Ποταμοσφυριχτής έχει ευρεία αναπαραγωγική κατανομή στην ηπειρωτική χώρα, την Πελοπόννησο και πολλά από τα μεγάλα νησιά του Αιγαίου και Ιονίου (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Φωλιάζει μοναχικά ή σε χαλαρές αποικίες (με απόσταση από 7 έως και 200 μ. μεταξύ τους) από την παράκτια ζώνη έως τις ημιορεινές ζεματιές. Τυπικό ενδιαίτημα φωλιάσματος είναι οι αμμώδεις, λασπώδεις και χαλικώδεις εκτάσεις κοντά σε νερό, δηλαδή οι στεγνές κοίτες των ποταμοχειμάρρων και των εποχικά κατακλυζόμενων εκτάσεων (εποχικοί νησιωτικοί υγρότοποι) οι οχθες των λιμνών και οι ακτές. Η φωλιά γίνεται σε βαθούλωμα στην άμμο ή στη λάσπη, κοντά σε αραιή βλάστηση και συχνά σε νησίδες.

Τροφική οικολογία: Τρέφεται με ασπόνδυλα κυρίως μαλάκια και καρκινοειδή, γαριδοειδή (Gammarus sp.) στο ρηχό νερό, γαιοσκάληκες και έντομα (σκαθάρια, μυρμήγκια, αράχνες, μύγες) στην περιφερειακή ζώνη της αλοφυτικής βλάστησης.

Θήρευση: Θήρευση αυγών και νεοσσών από χερσαία θηλαστικά (αρουραίους, κουνάβια, νυφίτσες, αλεπούδες, σκυλιά, γάτες), Ασημόγλαρο, αρπακτικά και Κουρούνες.

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Διαχειμάζει σε αμμώδεις, λασπώδεις και χαλικώδεις εκτάσεις κοντά σε νερό, δηλαδή κοίτες ποταμοχειμάρρων, οχθες λιμνών και ακτές, λιγότερο κοινό σε αλυκές ή δελταϊκά συστήματα. Κυρίως μοναχικό εκτός αναπαραγωγής ή σε ομάδες που δεν υπερβαίνουν τα 10 άτομα.

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Τυπικά κατά τη μετανάστευση συναντάται από νωρίς τον Μάρτιο έως νωρίς τον Οκτώβριο σε αμμώδεις, λασπώδεις και χαλικώδεις εκτάσεις κοντά σε νερό, δηλαδή κοίτες ποταμοχειμάρρων, οχθες λιμνών και ακτές, λιγότερο κοινό σε αλυκές ή δελταϊκά συστήματα. Κυρίως μοναχικό εκτός αναπαραγωγής ή σε ομάδες που δεν υπερβαίνουν τα 10 άτομα..

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Ποταμοσφυριχτής είναι αρκετά διαδεδομένο αναπαραγόμενο είδος στην Ελλάδα, σπάνιος χειμερινός επισκέπτης και συνηθισμένος μετανάστης. Τυπικά ενδιαίτημα σε όλες τις περιόδους αποτελούν οι κοίτες των ποταμοχειμάρρων, οι οχθες των λιμνών και οι ακτές.

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

269	Υγρά λιβάδια
282	Ποτάμια και ρέματα
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ως απειλές για το είδος καταγράφονται: η υποβάθμιση και απώλεια υγροτοπικών εκτάσεων και η ενόχληση από ψυχαγωγικές δραστηριότητες στις θέσεις αναπαραγωγής, καταπάτηση φωλιών από ανθρώπους, καταστροφή φωλιών από συνοδευόμενα σκυλιά ειδικά στις παραλίες. Απώλεια θέσεων φωλεοποίησης στη παράκτια ζώνη λόγω δημιουργίας υποδομών (διάνοιξη δρόμων) και παρεμβάσεων όπως μηχανικοί καθαρισμοί ακτών κατά την περίοδο της αναπαραγωγής. Επίσης η μείωση της παροχής νερού και ζήματος στις εκβολές λόγω υπεράντλησης και κατασκευής φραγμάτων στα ανάντι (BirdLife, 2008).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας: Ως απειλές για το είδος καταγράφονται: η απώλεια υγροτοπικών εκτάσεων, ιδιαίτερα των ρηχών πλημμυρισμένων πεδίων από αποστραγγίσεις και μπαζώματα καθώς και η μείωση της

παροχής νερού και ιζήματος στις εκβολές λόγω υπεράντλησης και κατασκευής φραγμάτων στα ανάντι (BirdLife, 2008).

Αμεσες απειλές:

) Ενόχληση από ψυχαγωγικές δραστηριότητες στις θέσεις αναπαραγωγής, καταπάτηση φωλιών από ανθρώπους, καταστροφή φωλιών από συνοδευόμενα σκυλιά ειδικά στις παραλίες. Η ρύπανση από πετρελαιοειδή στις ακτές καταγράφεται επίσης ως κίνδυνος. (BirdLife, 2008).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Ως απειλές για το είδος καταγράφονται: η απώλεια υγροτοπικών εκτάσεων, ιδιαίτερα των οηχών πλημμυρισμένων πεδίων από αποστραγγίσεις και μπαζώματα καθώς και η μείωση της παροχής νερού και ιζήματος στις εκβολές λόγω υπεράντλησης και κατασκευής φραγμάτων στα ανάντι (BirdLife, 2008).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Ποταμοσφυριχτής απειλείται κατά την αναπαραγωγική περίοδο κυρίως από την καταστροφή των ενδιαίτημάτων αναπαραγωγής από τη διάνοιξη δρόμων και την ενόχληση από ψυχαγωγικές δραστηριότητες στις θέσεις αναπαραγωγής.. Τα ενδιαίτημάτα τροφοληψίας (κατά την αναπαραγωγική περίοδο ή και τη μετανάστευση) οηχά υφάλμυρα και αλμυρά νερά, υποβαθμίζονται από αποστραγγίσεις και μπαζώματα και τη μείωση της παροχής νερού και ιζήματος στις εκβολές λόγω υπεράντλησης και κατασκευής φραγμάτων στα ανάντι.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

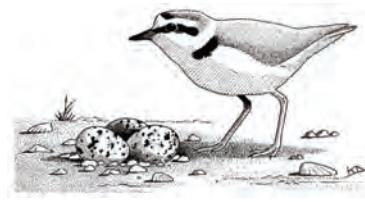
BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Charadrius alexandrinus

Σκίτσο από Koen Devos

Κοινό Όνομα Θαλασσοσφυριχτής

Καθεστώς Παρουσίας Επιδημητικό είδος, Χειμερινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	1,000	2,000 ζευγάρια
Διαχείμαση	1,650	5,000 άτομα

Κατανομή

Ο Θαλασσοσφυριχτής έχει ευρεία κατανομή στην ηπειρωτική χώρα, την Πελοπόννησο και πολλά από τα μεγάλα νησιά του Αιγαίου και Ιονίου (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία
GR1220005	Λιμνοθάλασσα Αγγελοχωρίου	GR1220010	Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους	GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια
GR2310015	Δέλτα Αχελώου, λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιταλικού και εκβολές Εύηνου, νήσοι Εχινάδες, νήσος Πεταλάς, δυτικός Αράκυνθος και στενά Κλεισούρας	GR2320001	Λιμνοθάλασσα Καλογριάς, δάσος Στροφυλιάς και έλος Λάμιας, Άραξος		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Φωλιάζει μοναχικά ή σε χαλαρές αποικίες (με απόσταση από 5 έως και 80 μ. μεταξύ τους), μερικές φορές μαζί με άλλα είδη. Τυπικό ενδιαίτημα φωλιάσματος είναι οι αμμώδεις, λασπώδεις και χαλικώδεις ακτές, οι θίνες, οι παράκτιες λιμνοθάλασσες, οι εποχικά κατακλυζόμενες εκτάσεις (π.χ. νησιωτικοί υγρότοποι) έλη και δέλτα. Η φωλιά γίνεται σε βαθούλωμα στο έδαφος., κοντά σε μικρούς θάμνους..

Τροφική οικολογία:

Τρέφεται με ασπόνδυλα κυρίως μαλάκια και καρκινοειδή, γαριδοειδή (*Gammarellus sp.*) στο οηχό νερό, γαιοσκώληκες και έντομα (σκαθάρια, μυρμήγκια, αράχνες, μύγες) στην περιφερειακή ζώνη της αλοφυτικής βλάστησης. Επίσης φυτικό υλικό όπως καρπούς, σπόρους (*Ruppia*) και γρασίδι.

Θήρευση:

Θήρευση αυγών και νεοσσών από χερσαία θηλαστικά (αρουραίους, κουνάβια, νυφίτσες, αλεπούδες, σκυλιά, γάτες). Ασημόγλαρο, αρπακτικά και Κουρούνες.

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Το χειμώνα συναντάται και σε εσωτερικούς υγροτόπους, σε ανοικτές περιοχές γύρω από υφάλμυρες λίμνες, σε αλυκές και χερσότοπους, σπάνια σε υγρότοπους γλυκού νερού. Τρέφεται μοναχικά ή σε κοπάδια κα συχνά κουρνιάζει σε μεγάλα μικτά κοπάδια με άλλα είδη.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Θαλασσοσφυριχτής είναι αρκετά διαδεδομένο μόνιμο και αναπαραγόμενο είδος στην Ελλάδα και πολυάριθμος χειμερινός επισκέπτης. Τυπικά ενδιαίτημα αναπαραγωγής αποτελούν οι αμμώδεις, λασπώδεις και χαλικώδεις ακτές, οι θίνες, οι παράκτιες λιμνοθάλασσες, έλη και δέλτα, το χειμώνα συναντάται και σε εσωτερικούς υγρότοπους, ενώ τρέφεται σε οηχά υφάλμυρα και αλμυρά νερά.

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
818	Αμμοθίνες και αμμώδεις ακτές
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτήμα αναπαραγωγής:

Ως απειλές για το είδος καταγράφονται: η απώλεια υγροτοπικών εκτάσεων και η ενόχληση από ψυχαγωγικές δραστηριότητες στις θέσεις αναπαραγωγής, π.χ. καταπάτηση φωλιών από ανθρώπους, καταστροφή φωλιών από συνοδευόμενα σκυλιά ειδικά στις παραλίες (Monbailliu, 2009). Απώλεια θέσεων φωλεοποίησης στη παράκτια ζώνη λόγω δημιουργίας υποδομών (διάνοιξη δρόμων) και παρεμβάσεων όπως μηχανικοί καθαρισμοί ακτών κατά την περίοδο της αναπαραγωγής, κρίσιμη για μικρούς περιφερειακούς πληθυσμούς. Επίσης μείωση της παροχής νερού και ιζήματος στις εικβολές λόγω υπεράντλησης και κατασκευής φραγμάτων στα ανάντι (BirdLife, 2008).

Αμεσες απειλές:

Ενόχληση από ψυχαγωγικές δραστηριότητες στις θέσεις αναπαραγωγής, π.χ. καταπάτηση φωλιών από ανθρώπους, καταστροφή φωλιών από συνοδευόμενα σκυλιά ειδικά στις παραλίες (Monbailliu, 2009).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Θαλασσοσφυριχτής απειλείται κατά την αναπαραγωγική περίοδο κυρίως από την καταστροφή των ενδιαιτημάτων αναπαραγωγής από τη διάνοιξη δρόμων, εργασίες στις ακτές και ενόχληση από ψυχαγωγικές δραστηριότητες στις θέσεις αναπαραγωγής. Τα ενδιαιτήματα τροφοληψίας, ωηχά υφάλμυρα και αλμυρά νερά, υποβαθμίζονται από αποστραγγίσεις και μπαζώματα και τη μείωση της παροχής νερού και ιζήματος στις εικβολές λόγω υπεράντλησης και κατασκευής φραγμάτων στα ανάντι

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

603 Άλλες οχλούσες δραστηριότητες (στρατιωτικές ασκήσεις, επιστημονική έρευνα, βανδαλισμοί)

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση εναίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Monbailliu X. (2009) BIRD SPECIES TO BE ADDED TO ANNEX II OF THE SPECIALLY PROTECTED AREAS, BARCELONA CONVENTION PROPOSED AMENDMENTS TO THE SPECIALLY PROTECTED AREAS AND BIOLOGICAL DIVERSITY PROTOCOL. United Nations Environment Programme, Mediterranean Action-Plan, Regional Activity Centre for Specially Protected Areas

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Lymnocryptes minimus

Κοινό Όνομα

Κουφομπεκάτσινο

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Σκίτσο από Susan Gough

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 10 500 άτομα

Κατανομή

Το Κουφομπεκάτσινο απαντά σε μικρούς αριθμούς σε όλη την χώρα τόσο το χειμώνα όσο και κατά την εαρινή μετανάστευση (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα δαιχείμασης: Το Κουφομπεκάτσινο απαντά το χειμώνα σε γλυκούς ή υφάλμυρους υγροτόπους, βάλτους, όχθες ποταμών και χειμάρρων, πλημμυρισμένα χωράφια, ωζοχώραφα και υγρολίβαδα, όπου τρέφεται με έντομα, δακτυλιοσκώληκες, γαστερόποδα και φυτική ύλη.

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Το Κουφομπεκάτσινο μεταναστεύει σε ευρύ μέτωπο πάνω από την Ευρώπη. Είδος μοναχικό και νυκτόβιο απαντά σε γλυκούς ή υφάλμυρους υγροτόπους, βάλτους, όχθες ποταμών και χειμάρρων, πλημμυρισμένα χωράφια, ωζοχώραφα και υγρολίβαδα, όπου τρέφεται με έντομα, δακτυλιοσκώληκες, γαστερόποδα και φυτική ύλη.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Κουφομπεκάτσινο είναι ασυνήθιστος χειμερινός και περαστικός επισκέπτης σε όλη τη χώρα σε γλυκούς ή υφάλμυρους υγροτόπους, βάλτους, όχθες ποταμών και χειμάρρων, πλημμυρισμένα χωράφια, ωζοχώραφα και υγρολίβαδα.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269 Υγρά λιβάδια

277 Όξινοι ομβροτροφικοί επίπεδοι τυρφώνες

287 Στάσιμα γλυκά νερά

289 Παρυδάτια βλάστηση

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Απώλεια- αλλοίωση βιοτόπων γλυκού νερού λόγω αποστραγγίσεων και αποψιλώσεων, εντατικοποίησης της γεωργικής καλλιέργειας.

Αμεσες απειλές: Το είδος θηρεύεται κατά τη διαχείμαση και μετανάστευση. Υφίσταται μολυβδίαση από τη κατάποση μολύβδινων σκαγιών σε υγροτόπους

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Απώλεια- αλλοίωση βιοτόπων γλυκού νερού λόγω αποστραγγίσεων και αποψιλώσεων, εντατικοποίησης της γεωργικής καλλιέργειας.

Αμεσες απειλές: Το είδος θηρεύεται κατά τη διαχείμαση και μετανάστευση. Υφίσταται μολυβδίαση από τη κατάποση μολύβδινων σκαγιών σε υγροτόπους

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Κουφομπεκάτσινο απειλείται από την απώλεια φυσικών ενδιαίτημάτων λόγω των αποστραγγίσεων εποχικών πλημμυρικών γαιών και της απώλειας υγρολίβαδων για μετατροπή τους σε γεωργικές γαίες.. Το είδος θηρεύεται κατά τη διαχείμαση και μετανάστευση. Υφίσταται μολυβδίαση από τη κατάποση μολύβδινων σκαγιών σε υγροτόπους.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507 Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων

703 Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Παρυδάτια

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμαν ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Gallinago gallinago

Κοινό Όνομα

Μπεκατσίνι

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Περαστικός
επισκέπτης

Σκίτσο από Susan Gough

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Το Μπεκατσίνι είναι διαδεδομένο το χειμώνα και κατά την εαρινή μετανάστευση σε κατάλληλο ενδιαίτημα στην ηπειρωτική Ελλάδα και τα νησιά (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα δαιχείμασης: Κατά τη διαχείμαση το Μπεκατσίνι απαντά σε μόνιμους ή εποχικούς βάλτους, βαλτώδεις όχθες λιμνών και λιμνοδεξαμενών, πλημμυρισμένα λιβάδια, ρυζοχώραφα και αποστραγγιστικά κανάλια όπου τρέφεται με έντομα, γαϊοσκώληκες, καρκινοειδή και γαστερόποδα, αράχνες και περιστασιακά φυτική ύλη.

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση το Μπεκατσίνι απαντά σε μόνιμους ή εποχικούς βάλτους, βαλτώδεις όχθες λιμνών και λιμνοδεξαμενών, πλημμυρισμένα λιβάδια, ρυζοχώραφα και αποστραγγιστικά κανάλια όπου τρέφεται με έντομα, γαϊοσκώληκες, καρκινοειδή και γαστερόποδα, αράχνες και περιστασιακά φυτική ύλη.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Μπεκατσίνι είναι συνηθισμένος και αρκετά διαδεδομένος χειμερινός επισκέπτης και μετανάστης σε μόνιμους ή εποχικούς βάλτους, βαλτώδεις όχθες λιμνών και λιμνοδεξαμενών, πλημμυρισμένα λιβάδια, ρυζοχώραφα και αποστραγγιστικά κανάλια.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269 Υγρά λιβάδια

287 Στάσιμα γλυκά νερά

296 Καλλιεργούμενη γη

304 Τεχνητά τοπία (υδάτινα)

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Το είδος απειλείται από αλλοίωση βιοτόπων όπως αποστραγγίσεις εποχικών πλημμυρικών γαιών, απώλεια υγρολίβαδων για μετατροπή σε γεωργικές γαίες.

Αμεσες απειλές:

Το είδος θηρεύεται. Αναφέρεται μολυβδίαση από τη κατάποση μολύβδινων σκαγιών.

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Το είδος απειλείται από αλλοίωση βιοτόπων όπως αποστραγγίσεις εποχικών πλημμυρικών γαιών, απώλεια υγρολίβαδων για μετατροπή σε γεωργικές γαίες.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Μπεκατσίνι απειλείται από την απώλεια φυσικών ενδιαίτημάτων λόγω των αποστραγγίσεων εποχικών πλημμυρικών γαιών και της απώλειας υγρολίβαδων για μετατροπή τους σε γεωργικές γαίες.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

703 Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

904 Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Παραδάτια

179

Gallinago gallinago

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και ιρίσμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικά Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Limosa limosa

Κοινό Όνομα

Λιμόζα

Σκίτσο από Maris Strazds

Καθεστώς Παρουσίας Περαστικός επισκέπτης, Χειμερινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Ασυνήθιστο κατά τη διαχείμαση (το πολύ λίγες δεκάδες άτομα κατά τα τελευταία χρόνια – παρά τις μεγάλες μετρήσεις που είχαν αναφερθεί τη δεκαετία του '70).

Τοπικά κοινό κατά τη μετανάστευση (συνολικά μερικές χιλιάδες περνούν από την Ελλάδα) Η Λιμόζα στην Ελλάδα πρακτικά απαντά μόνο σαν περαστικό πουλί κατά τη μετανάστευση, κυρίως την ανοιξιάτικη και νωρίς κατά τη φθινοπωρινή. Οι μεγαλύτεροι αριθμοί απαντούν σε έλη, ουζοχώραφα και πλημμυρισμένες εκτάσεις με γλυκό νερό. Επίσης περνά κατά τη φθινοπωρινή μετανάστευση (Handrinos & Akriotis, 1997).

Η Λιμόζα εμφανίζεται σε πολλούς ελληνικούς υγροτόπους σε μικρούς αριθμούς και σε επιλεγμένους υγρότοπους σε Δ. Ελάδα και Μακεδονία – θράκη σε μεγάλους αριθμούς.

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός Ονομασία

GR1220010	Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους
-----------	--

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Ενδιαίτημα κατά τη μετανάστευση Η Λιμόζα σταθμεύει κυρίως σε υγροτόπους με γλυκό και υφάλμυρο νερό. Κυρίως προτιμά πλημμυρισμένες εκτάσεις, έλη και άλλα ρηχά νερά στην περιφέρεια των υγροτόπων. Επίσης χρησιμοποιεί ουζώνες και άλλα τεχνητά πεδία.

Μικρότεροι αριθμοί χρησιμοποιούν και άλλα παράκτια υγροτοπικά συστήματα όπως αλυκές, αλμυρόβαλτους και λασποτόπια.

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης: Οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις Λιμόζας κατά τη μετανάστευση (χιλιάδες) απαντούν στο Δέλτα Αξιού και Δέλτα Έβρου. Συγκεντρώσεις εκατοντάδων απαντούν σε υγρότοπους Δ. Ελλάδας (Πρόκοπος, Μεσολόγγι) και άλλες περιοχές σε Μακεδονία – Θράκη. Οι χειμερινές συγκεντρώσεις είναι πολύ μικρές, παρά την εντυπωσιακή μέτρηση 8.000 στην Κεφαλίνη το 1971 (Handrinos & Akriotis, 1997). Σήμερα, κατά τις μεσοχειμωνιάτικες καταμετρήσεις, μετρώνται το πολύ λίγες δεκάδες άτομα, μερικές χρονιές κανένα και γι αυτό το λόγο δεν πρέπει να θεωρείται ως «κανονικός» χειμερινός επισκέπτης.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Λιμόζα σαν περαστικό πουλί κυρίως σε υγρότοπους γλυκού νερού όπως υγρά λιβάδια και πλημμυρισμένες εκτάσεις, ουζώνες, έλη κ.λπ. Επίσης απαντά σε λιμνοθάλασσες και άλλους παράκτιους υγρότοπους σε μικρότερους αριθμούς.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269 Υγρά λιβάδια

287 Στάσιμα γλυκά νερά

296 Καλλιεργούμενη γη

815 Λιμνοθάλασσες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα Η Λιμόζα απειλείται κατά τη μετανάστευση από υποβάθμιση του ενδιαίτηματος τροφοληψίας,

Παρυδάτια

μετανάστευσης:

όπως αποστράγγιση στα υγρολίβαδα, αλλαγές στο βάθος νερών και στην αλατότητα, αλλαγές στη βόσκηση, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων. Τοπικά, η όχληση (από επισκέπτες ή λαθροθήρες την άνοιξη) στην περιφέρεια υγροτόπων μπορεί να είναι σημαντική. Η ρύπανση (αστικά ή κτηνοτροφικά λύματα και φυτοφάρμακα) μπορεί επίσης τοπικά να είναι πρόβλημα. Τα ίδια προβλήματα ισχύουν και κατά τη χειμερινή περίοδο.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Τα ενδιαιτήματα της Λιμόζας υποβαθμίζονται από επέκτασης καλλιεργειών, μπαζώματα, αποστράγγιση και άλλες αλλαγές στο υγρολογικό καθεστώς (υφαλμύρωση, αλλαγή στάθμης κ.λπ.). Τοπικά μπορεί να υπάρχει και πρόβλημα ρύπανσης και όχλησης.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Ψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικάς Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Limosa lapponica

Κοινό Όνομα

Θαλασσολιμόζα

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Χειμερινός
επισκέπτης

Σκίτσο από Maris Strazds

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 5 10 άτομα

Κατανομή

Η Θαλασσολιμόζα είναι από τα σπανιότερα παρυδάτια της χώρας και ως περαστικός μετανάστης συναντάται συχνότερα στους παράκτιους υγροτόπους της Μακεδονίας και Θράκης (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Η Θαλασσολιμόζα είναι μετανάστης μακρών αποστάσεων που σταθμεύει σε παράκτιους υγρότοπους, σχεδόν αποκλειστικά σε παράκτια λασποτόπια.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Θαλασσολιμόζα είναι από τα σπανιότερα παρυδάτια της χώρας και ως περαστικός μετανάστης συναντάται συχνότερα στους παράκτιους υγροτόπους της Μακεδονίας και Θράκης σε παράκτια λασποτόπια.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

816 Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Τα ενδιαίτηματα της Θαλασσολιμόζας υποβαθμίζονται από μπαζώματα, κατασκευές, έργα και δραστηριότητες στην ακτογραμμή. Σε ορισμένες περιοχές μπορεί να γίνεται υπερσυλλογή της λείας του ειδους δηλ. βενθικών οργανισμών (διθύρων, καρκινοειδών και σκουληκιών) από τον άνθρωπο για τροφή ή δόλωμα.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Τα ενδιαίτηματα της Θαλασσολιμόζας υποβαθμίζονται από μπαζώματα, κατασκευές, έργα και δραστηριότητες στην ακτογραμμή. Σε ορισμένες περιοχές μπορεί να γίνεται υπερσυλλογή της λείας του ειδους δηλ. βενθικών οργανισμών (διθύρων, καρκινοειδών και σκουληκιών) από τον άνθρωπο για τροφή ή δόλωμα.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507 Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (ικνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων

704 Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ορεμάτων

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Πλασικού θηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων

M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές

M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης

- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Numenius phaeopus

Κοινό Όνομα

Σιγλίγουρος

Σκίτσο από Maris Strazds

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Σιγλίγουρος εμφανίζεται σε μικρούς αριθμούς κατά τη διαχείμαση και την εαρινή μετανάστευση σε ολόκληρη την παράκτια ζώνη της ηπειρωτικής χώρας και οισμένων μεγάλων νησιών (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση ο Σιγλίγουρος απαντά σε παράκτιους υγροτόπους, λασπώδεις αμμώδεις ή βραχώδεις ακτές, αλίπεδα, λιμνοθάλασσες, υγρολίβαδα και ξερά λιβάδια όπου τρέφεται καρκινοειδή, μαλάκια και πολύχαιτους και περιστασιακά με ψάρια.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Σιγλίγουρος είναι σπάνιος χειμερινός επισκέπτης και μετανάστης σε ολόκληρη την παράκτια ζώνη της ηπειρωτικής χώρας και οισμένων μεγάλων νησιών σε παράκτιους υγροτόπους, λασπώδεις αμμώδεις ή βραχώδεις ακτές, αλίπεδα, λιμνοθάλασσες, υγρολίβαδα και ξερά λιβάδια.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

816 Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης:

Το είδος υφίσταται απώλεια ενδιαίτημάτων διαχείμασης και όχληση στην παράκτια ζώνη λόγω δημιουργίας υποδομών, διάνοιξης δρόμων ή άλλων παρεμβάσεων. Απειλείται επίσης από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων, Σε οισμένες περιοχές μπορεί να γίνεται υπερσυλλογή της λείας του είδους δηλ. βενθικών οργανισμών (διθύρων, καρκινοειδών και σκουληκιών) από τον άνθρωπο για τροφή ή δόλωμα

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Σε οισμένες περιοχές μπορεί να γίνεται υπερσυλλογή της λείας του είδους δηλ. βενθικών οργανισμών (διθύρων, καρκινοειδών και σκουληκιών) από τον άνθρωπο για τροφή ή δόλωμα

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος υφίσταται απώλεια ενδιαίτημάτων διαχείμασης και όχληση στην παράκτια ζώνη λόγω δημιουργίας υποδομών, διάνοιξης δρόμων ή άλλων παρεμβάσεων. Απειλείται επίσης από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων, Σε οισμένες περιοχές μπορεί να γίνεται υπερσυλλογή της λείας του είδους δηλ. βενθικών οργανισμών (διθύρων, καρκινοειδών και σκουληκιών) από τον άνθρωπο για τροφή ή δόλωμα.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

703 Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ζευκάριων ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Numenius tenuirostris

Κοινό Όνομα

Λεπτομύτα

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Χειμερινός
επισκέπτης

Σκίτσο από Maris Strazds

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος έχει καταγραφεί στην Ελλάδα 117 φορές, η τελευταία στην Ελλάδα παρατήρηση έγινε το 2001 (Δέλτα Έβρου). (Goutner, & Handrinos, 1990, Handrinos, & Akriotis, 1997, Vangeluwe et al., 1998, ΕΑΟΠ, Αδημοσίευτα δεδομένα). Είναι ένα από τα σπανιότερα και λιγότερα γνωστά είδη παρυδατών στον κόσμο, δεν έχει παρατηρηθεί ποτέ πολλά τα τελευταία 6-7 χρόνια. Οι περισσότερες παρατηρήσεις στην Ελλάδα προέρχονται από το Δέλτα Έβρου (48) και το Πόρτο Λάγος (22). (Goutner, & Handrinos, 1990, Handrinos, & Akriotis, 1997, Vangeluwe et al., 1998, ΕΑΟΠ, Αδημοσίευτα δεδομένα).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1110006	Δέλτα Έβρου	GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Εηρολίμνη, Καρατζά	GR1150001	Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα
GR1220005	Λιμνοθάλασσα Αγγελοχωρίου	GR1220010	Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους	GR1270004	Λιμνοθάλασσα Άγιου Μάμα
GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια	GR2120005	Υγρότοπος εκβολών Καλαμά και νήσος Πρασούδι	GR2230001	Λιμνοθάλασσα Αντιν (Κέρκυρα)
GR2230003	Αλυκή Λευκίμης (Κέρκυρα)	GR2230007	Λιμνοθάλασσα Κορισσίων (Κέρκυρα) και Νήσος Λαγουδάια	GR2310015	Δέλτα Αχελώου, λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιτωλ και εκβολές Εύηνου, ν Εχινάδες, νήσος Πετα δυτικός Αράκυνθος και στενά Κλεισούρας
GR2440005	Υγρότοπος εκβολών (δέλτα) Σπερχειού	GR4210027	Κως: Λίμνη Ψαλίδι - Αλυκή		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα δαιχείμασης: Απαντάται κυρίως σε παράκτιους υγρότοπους (λιμνοθάλασσες, αλμυρόβαλτοι κλπ) σπανιότερα σε εσωτερικά νερά (λιμνες κλπ)

Ανταγωνισμός: Δεν είναι γνωστός

Μετανάστευση

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης: Απαντάται κυρίως σε παράκτιους υγρότοπους, σπανιότερα σε εσωτερικά νερά λιμνες κλπ).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Εξαιρετικά σπάνιο είδος πλέον σε όλο τον κόσμο, έχει καταγραφεί στην Ελλάδα 117 φορές η τελευταία παρατήρηση έγινε το 2001 (Δέλτα Έβρου). Οι περισσότερες καταγραφές προέρχονται από παράκτιους υγρότοπους (κυρίως στο Δέλτα Έβρου και στο Πόρτο Λάγος) και κυρίως κατά την ανοιξιάτικη μετανάστευση. Συνήθως απαντάται σε λιμνοθάλασσες, αλμυρόβαλτους, λασπωδείς ακτές, κλπ σπανιότερα σε εσωτερικούς υγρότοπους (λίμνες, υγρολίβαδα κλπ).

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269 Υγρά λιβάδια

286 Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά

287 Στάσιμα γλυκά νερά

815	Λιμνοθάλασσες
817	Αλμυρά έλη

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οπως πολλά παραδάτια, αντιμετωπίζει προβλήματα κακοδιαχείσισης των νερών σε υγροτόπους (αποξηράνσεις, μπαζώματα κλπ), σε συνδυασμό με την όχληση, κυρίως από την κυνηγετική δραστηριότητα στα υγροτοπικά ενδιαιτήματα των χειμώνα.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγιδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

Goutner, V. & G. Handrinos (1990) The occurrence of Slender-billed Curlews (*Numenius tenuirostris*) in Greece. Biol. Conserv. 53: 47-60.

Gretton, A. (1991) Conservation of the Slender-billed Curlew. ICBP Monograph no 6. Cambridge.159pp.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Vangeluwe, D., G. Handrinos & V. Bulteau (1998) Le point sur le Courlis à bec grele (*Numenius tenuirostris*). Ou l' observer, comment l' identifier ? Ornithos 5 : 22-35.

Επιτροπή Αξιολόγησης Ορνιθολογικών Παρατηρήσεων (ΕΑΟΠ), βάση δεδομένων

Numenius arquata

Κοινό Όνομα

Τουρλίδα

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Περαστικός
επισκέπτης

Σκίτσο από Maris Strazds

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Η Τουρλίδα εμφανίζεται τόσο κατά τη διαχείμαση όσο και στη μετανάστευση σε ολόκληρη την παράκτια ζώνη και το εσωτερικό της ηπειρωτικής χώρας και οισμένων μεγάλων νησιών, με μεγαλύτερες πάντως συγκεντρώσεις σε Μακεδονία, Θράκη και Δυτική Ελλάδα (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Η Τουρλίδα διαχειμάζει σε λασπώδεις ακτές, όρμους και εκβολές, αλμυρόβαλτους, αλίπεδα και λασποτόπια σε παράκτιες λιμνοθάλασσες όπου τρέφεται μοναχικά ή σε μικρές ομάδες με δακτυλιοσκάληκες και χερσαία έντομα, καρκινοειδή, μαλάκια, πολύχαιτους, αράχνες φυτική υλική και περιστασιακά με μικρά ψάρια, αμφίβια, σαύρες, και τρωκτικά..

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση η Τουρλίδα απαντά σε λασπώδεις ακτές, όρμους και εκβολές, αλμυρόβαλτους, αλίπεδα και λασποτόπια σε παράκτιες λιμνοθάλασσες, υγρά λιβάδια και αρόσμες καλλιέργειες όπου τρέφεται μοναχικά ή σε μικρές ομάδες με δακτυλιοσκάληκες και χερσαία έντομα, καρκινοειδή, μαλάκια, πολύχαιτους, αράχνες φυτική υλική και περιστασιακά με μικρά ψάρια, αμφίβια, σαύρες, και τρωκτικά.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Τουρλίδα είναι διαδεδομένος χειμερινός επισκέπτης και μετανάστης σε ολόκληρη την παράκτια ζώνη και το εσωτερικό της ηπειρωτικής χώρας και οισμένων μεγάλων νησιών σε λασπώδεις ακτές, όρμους και εκβολές, αλμυρόβαλτους, αλίπεδα και λασποτόπια σε παράκτιες λιμνοθάλασσες, υγρά λιβάδια και αρόσμες καλλιέργειες.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269	Υγρά λιβάδια
282	Ποτάμια και ρέματα
296	Καλλιεργούμενη γη
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλεισμένα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Το είδος υφίσταται απώλεια ενδιαίτημάτων διαχείμασης και όχληση στην παράκτια ζώνη λόγω δημιουργίας υποδομών, διάνοιξης δρόμων ή άλλων παρεμβάσεων. Απειλείται επίσης κατά τη διαχείμαση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουρνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουσονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές. Ο Μαχητής απειλείται από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων. Σε οισμένες περιοχές μπορεί να γίνεται υπερουλλογή της λείας του είδους δηλ. βενθικών οργανισμών (διθύρων, καρκινοειδών και σκουληκιών) από τον άνθρωπο για τροφή ή δόλωμα. (BirdLife, 2008)

Αμεσες απειλές:

Το είδος κινδυνεύει από λαθροθηρία κατά τη διαχείμαση και μετανάστευση.

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα

Απειλείται επίσης στους βιοτόπους στάθμευσης από ενόχληση από την ανθρώπινη παρουσία,

Παραδάτια

μετανάστευσης:

αλλοίωση βιοτόπων, μείωση των φερτών στις εκβολές λόγω φραγμάτων στα ανάντι.
Σε ορισμένες περιοχές μπορεί να γίνεται υπερσυλλογή της λείας του είδους δηλ. βενθικών οργανισμών (διθύρων, καρκινοειδών και σκουληκιών) από τον άνθρωπο για τροφή ή δόλωμα

Αμεσες απειλές:

Το είδος κινδυνεύει από λαθροθηρία κατά τη διαχείμαση και μετανάστευση.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Τουρλίδα υφίσταται απώλεια ενδιαιτημάτων διαχείμασης και όχληση στην παράκτια ζώνη λόγω δημιουργίας υποδομών, διάνοιξης δρόμων ή άλλων παρεμβάσεων. Απειλείται επίσης κατά τη διαχείμαση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές. Απειλείται επίσης από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων. Σε ορισμένες περιοχές μπορεί να γίνεται υπερσυλλογή της λείας του είδους δηλ. βενθικών οργανισμών (διθύρων, καρκινοειδών και σκουληκιών) από τον άνθρωπο για τροφή ή δόλωμα.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

505	Εκ λάθους θανάτωση από κυνήγι ή λαθροθηρία
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Management Plan for Curlew (*Numenius arquata*) Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, (2007)

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Tringa erythropus

Κοινό Όνομα

Μαυρότρυγγας

Σκίτσο από Maris Strazds

Καθεστώς Παρουσίας Περαστικός επισκέπτης, Χειμερινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 12 610 άτομα

Κατανομή

Ο Μαυρότρυγγας εμφανίζεται κατά τη μετανάστευση στους περισσότερους παράκτιους υγροτόπους της ηπειρωτικής χώρας, είναι πάντως πιο πολυάριθμο στη Βόρεια και Δυτική Ελλάδα. (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Ο Μαυρότρυγγας διαχειμάζει σε ενδιαιτήματα γλυκού και υφάλμυδου νερού, όπως ρυζοχώραφα, υφάλμυρες λιμνοθάλασσες, αλμυρόβαλτους, αλυκές, λασπώδεις ακτές, λασποτόπια, έλη, λιμνοδεξαμενές και πλημμυρισμένα λιβάδια όπου τρέφεται με υδρόβια έντομα, καρκινοειδή, μαλάκια, πολύχαιτους, μικρά ψάρια και αμφίβια..

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Ο Μαυρότρυγγας σταθμεύει σε ενδιαιτήματα γλυκού και υφάλμυδου νερού, όπως ρυζοχώραφα, υφάλμυρες λιμνοθάλασσες, αλμυρόβαλτους, αλυκές, λασπώδεις ακτές, λασποτόπια, έλη, λιμνοδεξαμενές και πλημμυρισμένα λιβάδια όπου τρέφεται με υδρόβια έντομα, καρκινοειδή, μαλάκια, πολύχαιτους, μικρά ψάρια και αμφίβια.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Μαυρότρυγγας είναι σπάνιος χειμερινός επισκέπτης και διαδεδομένος μετανάστης στους περισσότερους παράκτιους υγροτόπους της ηπειρωτικής χώρας, σταθμεύει σε ενδιαιτήματα γλυκού και υφάλμυδου νερού όπως ρυζοχώραφα, υφάλμυρες λιμνοθάλασσες, αλυκές, λασπώδεις ακτές, λασποτόπια, έλη, λιμνοδεξαμενές και πλημμυρισμένα λιβάδια.

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

269 Τγρά λιβάδια

287 Στάσιμα γλυκά νερά

296 Καλλιεργούμενη γη

815 Λιμνοθάλασσες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Το είδος υφίσταται απώλεια ενδιαιτημάτων διαχείμασης και όχληση στην παράκτια ζώνη λόγω δημιουργίας υποδομών, διάνοιξης δρόμων ή άλλων παρεμβάσεων. Απειλείται επίσης κατά τη διαχείμαση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κονδυλώματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές.

Απειλείται από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, εγκατάλειψης αλυκών ή διαχειριστικών πρακτικών που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα τροφοληψίας, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Ο Μαυρότρυγγας απειλείται κατά τη μετανάστευση από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, εγκατάλειψης αλυκών ή διαχειριστικών πρακτικών που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα τροφοληψίας, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος υφίσταται απώλεια ενδιαιτημάτων διαχείμασης και όχληση στην παράκτια ζώνη λόγω δημιουργίας υποδομών,

διάνοιξης δρόμων ή άλλων παρεμβάσεων. Απειλείται επίσης κατά τη διαχείμαση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουνυνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές.

Απειλείται από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, εγκατάλειψης αλυκών ή διαχειριστικών πρακτικών που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα τροφοληψίας, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ενασθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Tringa totanus

Κοινό Όνομα

Κοκκινοσκέλης

Σκίτσο από Maris Strazds

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	400	800 ζευγάρια
Διαχείμαση	2,000	5,000 άτομα

Κατανομή

Ο Κοκκινοσκέλης αναπαράγεται σε παράκτιους υγρότοπους σε Δ. και Β. Ελλάδα. Κατά τη μετανάστευση απαντά σε όλους του ελληνικούς υγρότοπους. Διαχειμάζει σε παράκτιους υγρότοπους (πιο πολυάριθμος στη Βόρεια και Δυτική Ελλάδα.) (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία
GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Φωλιάζει σε παράκτιους υγρότοπους με αλμυρό και υφάλμυρο νερό. Τυπικά σε θέσεις με salicornia κ.λπ.

Τροφική οικολογία: Τρέφεται σε υγρότοπους με υφάλμυρο ή αλμυρό νερό με έντομα, αράχνες, μαλάκια, καρκινοειδή.

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Ο Κοκκινοσκέλης διαχειμάζει παράκτιους υγρότοπους όπως υφάλμυρες λιμνοθάλασσες, αλμυρόβαλτους, αλυκές, λασπώδεις ακτές, λασποτόπια όπου τρέφεται με υδρόβια έντομα, καρκινοειδή, μαλάκια, πολύχαιτους, μικρά ψάρια..

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Ο Κοκκινοσκέλης σταθμεύει σε ενδιαίτημα παρόμοια με αυτά που διαχειμάζει (δηλ. παράκτιους υγρότοπους και λασποτόπια). Επίσης όμως απαντά και σε άλλα ενδιαίτημα πάνω εσωτερικούς υγρότοπους με γλυκά νερά, σε μικρούς όμως αριθμούς.

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης: Δεν υπάρχουν συγκεκριμένοι σταθμοί, μολονότι υπάρχει σαφής τάση για μεγάλες συγκεντρώσεις σε ορισμένους υγρότοπους, όπως στο Δέλτα Έβρου.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Κοκκινοσκέλης αναπαράγεται σε παράκτιους αλμυρόβαλτους και λιμνοθάλασσες. Κατά τη διαχείμαση συγκεντρώνεται σε κοπάδια σε παράκτιους υγρότοπους, ιδιαίτερα λασποτόπια, οηχές λιμνοθάλασσες, και αλυκές. Κατά τη μετανάστευση απαντά στα ίδια περιβάλλοντα, όμως μικροί αριθμοί εμφανίζονται σε όλους τους τύπους υγροτόπων, όπως σε όχθες λιμνών και καναλιών

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
817	Αλμυρά έλη
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Μπαζώματα, επιχωματώσεις σε λουρονησίδες και νησίδες αλμυρόβαλτων και λιμνοθαλασσών. Αυτές καταστρέφουν το χώρο των φωλιών ή διευκολύνουν την πρόσβαση θηρευτών.

Απειλές ανταγωνισμού: Άλλαγή διαχείρισης αλυκών και τοπικά μπαζώματα σε λιμνοθάλασσες και αλμυρόβαλτους που ενώνουν τα σημεία φωλιάσματος με τις όχθες και διευκολύνουν την πρόσβαση χερσαίων θηρευτών

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης:

Το είδος υφίσταται απώλεια ενδιαιτημάτων διαχείμασης και όχληση στην παράκτια ζώνη λόγω δημιουργίας υποδομών, διάνοιξης δρόμων ή άλλων παρεμβάσεων σε παράκτια λασποτόπια και αλμυρόβαλτους. Τοπικά απειλείται κατά τη διαχείμαση από έλλειψη ασφαλών θέσεων κουνιάσματος λόγω διάβρωσης νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνουν πρόσβαση σε θηρευτές. Απειλείται από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, εγκατάλειψης αλυκών ή διαχειριστικών πρακτικών που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα τροφοφορικής. Επίσης από κατασκευή αναχωμάτων, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης:

) Ο Κοκκινοσκέλης απειλείται κατά τη μετανάστευση από απώλεια ενδιαιτήματος τροφοφορικής λόγω απώλειας υγροτοπικών εκτάσεων, λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, εγκατάλειψης αλυκών ή διαχειριστικών πρακτικών που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα τροφοφορικής, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων

Σύνοψη κρίσματος παραμέτρων

Το είδος υφίσταται απώλεια χώρων αναπαραγωγής, διαχείμασης και μετανάστευσης κυρίως λόγω επιχωματώσεων και άλλων κατασκευών (δρόμοι, αναχωμάτα κ.λπ.) σε κρίσιμα ενδιαιτήματα όπως αλμυρόβαλτοι και παράκτια λασποτόπια. Επίσης από αποστράγγισεις και αλλαγές στο υδρολογικό καθεστώς αυτών των ενδιαιτημάτων. Απειλείται επίσης από την έλλειψη ασφαλών θέσεων φωλιάσματος και κουνιάσματος σε αλυκές και αλμυρόβαλτους που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές. Η όχληση μπορεί επίσης να αποτελεί τοπικά σημαντικό πρόβλημα.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

401	Κατασκευή δρόμων όλων των κατηγοριών, καθώς και σιδηροδρομικών γραμμών
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
603	Άλλες οχλούσες δραστηριότητες (στρατιωτικές ασκήσεις, επιστημονική έρευνα, βανδαλισμοί)
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
1212	Καταστροφή παρόχθιων οικοσυστημάτων

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Tringa stagnatilis

Κοινό Όνομα

Βαλτότρυγγας

Σκίτσο από Maris Strazds

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Αγνωστοί πληθυσμοί αριθμοί, που πάντως είναι τουλάχιστον μερικές χιλιάδες άτομα φαίνεται ότι διέρχονται από την Ελλάδα κατά την ανοιξιάτικη μετανάστευση.

Ο Βαλτότρυγγας εμφανίζεται κατά τη μετανάστευση στους περισσότερους υγροτόπους γλυκού και υφάλμυρου νερού και εποικιακά πλημμυροισμένες εκτάσεις της Ελλάδας. Οι μεγαλύτεροι αριθμοί απαντούν σε παρακτιους υγρότοπους σε Δυτ. Ελλάδα και Θράκη και ιδιαίτερα Κοτύχι-Στροφυλιά και Έβρο. (Handrinos & Akriotis, 1997). Σπάνιος το χειμώνα

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1110006	Δέλτα Έβρου	GR2320001	Λιμνοθάλασσα Καλογριάς, δάσος Στροφυλιάς και έλος Λάμιας, Αραξος	GR2550008	Λιμνοθάλασσα Γιάλο και νήσος Σφακτηρία

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Ο Βαλτότρυγγας σταθμεύει σε ενδιαίτημα γλυκού και υφάλμυρου νερού, όπως ουζοχώραφα, υφάλμυρες λιμνοθάλασσες, αλμυρόβαλτους, αλυκές, λασπωδεις ακτές, λασποτόπια, έλη και πλημμυροισμένα λιβάδια. Χρησιμοποιεί συχνά τεχνητές υδατοσυλλογές όπως λιμνοδεξαμενές, λεκάνες ιχθυοκαλλιεργειών και εγκαταστάσεων καθαρισμού νερού κ.λπ. όπου τρέφεται με υδρόβια έντομα, καρκινοειδή, μαλάκια, πολύχαιτους κ.λπ.

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης: Μολονότι το είδος είναι διαδεδομένο την άνοιξη στην Ελλάδα, οι μεγάλες συγκεντρώσεις πρακτικά έχουν καταγραφεί σε μόλις δύο περιοχές:: υγρολίβαδα Λάμιας και Μετοχίου στον Υγρότοπο Κοτυχίου Στροφυλιάς (μέγιστο περ. 500 άτομα) και στο Δέλτα Έβρου (μεγ περ. 300) (Handrinos & Akriotis, 1997).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Βαλτότρυγγας είναι διαδεδομένος μετανάστης στους περισσότερους παρακτιους υγροτόπους της ηπειρωτικής χώρας. Σταθμεύει σε ενδιαίτημα γλυκού και υφάλμυρου νερού όπως ουζοχώραφα, πλημμυροισμένα λιβάδια, λασποτόπια, υφάλμυρες λιμνοθάλασσες και λιγότερο σε αλμυρόβαλτους, αλυκές, λασπωδεις ακτές.,

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

269	Υγρά λιβάδια
287	Στάσιμα γλυκά νερά
296	Καλλιεργούμενη γη
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Ο Βαλτότρυγγας απειλείται κατά τη μετανάστευση από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγών που υποβαθμίζουν το ενδιαίτημα τροφοληψίας, όπως αλλαγή υδρολογικού καθεστώτος, αλλαγές στη βόσκηση και αποστράγγιση στα υγρολίβαδα, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων. Τοπικά, η όχληση (προερχόμενη από επισκέπτες, σκυλιά ή λαθροθήρες) μπορεί να είναι σημαντική.

Απειλές σταθμών ανεφοδιασμού και Στη μία από τις δύο περιοχές που συγκεντρώνονται μεγάλοι αριθμοί Βαλτότρυγγα, βασική απειλή είναι η πρόωρη αποστράγγιση του έλους της Λάμιας την άνοιξη με άνοιγμα του

Ξεκούρασης:

βασικού αύλακα προς τη θάλασσα. Επίσης όχληση από λαθροκυνήγι

Αμεσες απειλές:

Η λαθροθηρία την άνοιξη μπορεί να επιδρά αρνητικά στο συγκεκριμένο είδος λόγω της προτίμησής του για έλη, κλειστά νερά και ήσυχα και απόμερα μέρη υγροόπων – εκεί όπου συχνάζουν οι λαθροθήρες την άνοιξη.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος υφίσταται απώλεια ενδιαιτημάτων λόγω αλλαγών στη διαχείριση υγροτόπων, ιδιαίτερα των υγρών λιβαδιών, λόγω επέκτασης καλλιεργημένων περιοχών σε υγρολίβαδα και λόγω μπαζώματος μικρών υγροτόπων και υγροτοπικών εκτάσεων στην περιφέρεια μεγάλων υγροτόπων

Απειλείται από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, ή διαχειριστικών πρακτικών που υποβαθμίζουν το ενδιαιτήμα τροφοληψίας, όπως αποστράγγιση υγρών λιβαδιών ή υφαλμύρωση.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγιδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ζενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Νησιών Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

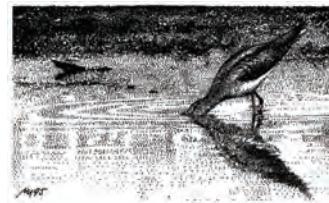
Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Tringa nebularia

Κοινό Όνομα

Πρασινοσκέλης

Σκίτσο από Maris Strazds

Καθεστώς Παρουσίας Περαστικός επισκέπτης, Χειμερινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση	17	86	άτομα
-------------------	----	----	-------

Κατανομή

Ο Πρασινοσκέλης εμφανίζεται κατά τη διαχείμαση και μετανάστευση σε ολόκληρη τη χώρα όπου υπάρχει κατάλληλο ενδιαίτημα, ωστόσο είναι πολυπληθέστερος στους μεγάλους υγροτόπους της Θράκης, Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα δαιχείμασης: Ο Πρασινοσκέλης διαχειμάζει σε ενδιαίτηματα γλυκού νερού και αλμυρού νερού, λιμνοθάλασσες, εκβολές ποταμών, λασπώδεις και βραχώδεις ακτές, αλυκές, ρυζοχώραφα, λιμνούλες και λιμνοδεξαμενές, υγρολίβαδα, αλμυρόβαλτους και βάλτους γλυκού νερού όπου τρέφεται με έντομα, καρκινοειδή, μαλάκια, αμφίβια και μικρά ψάρια, περιστασιακά με τρωκτικά.

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση ο Πρασινοσκέλης απαντά σε ενδιαίτηματα γλυκού νερού και αλμυρού νερού, λιμνοθάλασσες, εκβολές ποταμών, λασπώδεις, βραχώδεις ακτές, αλυκές, ρυζοχώραφα, λιμνούλες και λιμνοδεξαμενές, υγρολίβαδα, αλμυρόβαλτους και βάλτους γλυκού νερού καθώς και σε πλημμυρισμένα λιβάδια και βάλτους στην ενδοχώρα. Τρέφεται με έντομα, καρκινοειδή, μαλάκια, αμφίβια και μικρά ψάρια, περιστασιακά με τρωκτικά.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Πρασινοσκέλης είναι ασυνήθιστος χειμερινός επισκέπτης και διαδεδομένος μετανάστης σε ολόκληρη τη χώρα σε ενδιαίτηματα γλυκού νερού και αλμυρού νερού, λιμνοθάλασσες, εκβολές ποταμών, λασπώδεις και βραχώδεις ακτές, αλυκές, ρυζοχώραφα, λιμνούλες και λιμνοδεξαμενές, υγρολίβαδα, αλμυρόβαλτους και βάλτους γλυκού νερού.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

- 269 Υγρά λιβάδια
- 286 Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
- 304 Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
- 815 Λιμνοθάλασσες
- 820 Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Ο Πρασινοσκέλης απειλείται κατά τη διαχείμαση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουρνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δόρμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές.

Απειλείται από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, εγκατάλειψης αλυκών ή διαχειριστικών πρακτικών που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα τροφοληψίας, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων.

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Ο Πρασινοσκέλης απειλείται από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, εγκατάλειψης αλυκών ή διαχειριστικών πρακτικών που τις υποβαθμίζουν ως

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Πρασινοσκέλης απειλείται κατά τη διαχείμαση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουρνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές.

Απειλείται από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, εγκατάλειψης αλυκών ή διαχειριστικών πρακτικών που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα τροφοληψίας, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507 Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (ικνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Tringa ochropus

Κοινό Όνομα

Δασότρυγγας

Σκίτσο από Maris Strazds

Καθεστώς Παρουσίας	Χειμερινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης
---------------------------	--

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από μέχρι
------------------	-----------

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση	500	1,000	άτομα
-------------------	-----	-------	-------

Κατανομή

Ο Δασότρυγγας εμφανίζεται τόσο κατά τη διαχείμαση όσο και στη μετανάστευση σε ολόκληρη την ηπειρωτική χώρα και τα νησιά όπου υπάρχει κατάλληλο ενδιαίτημα (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα δαιχείμασης: Ο Δασότρυγγας διαχειμάζει σε ενδιαιτήματα γλυκού νερού όπως βάλτους, όχθες λιμνών, λιμνοδεξαμενές και φράγματα, κανάλια, θαλάσσια και χειμάρρους όπου τρέφεται με υδρόβια και χερσαία έντομα, καρκινοειδή, αράχνες και ψάρια καθώς και φυτική ύλη.

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Ο Δασότρυγγας σταθμεύει σε μεγάλη ποικιλία υγροτόπων, κυρίως ενδιαιτήματα γλυκού νερού όπως βάλτους, όχθες λιμνών, λιμνοδεξαμενές και φράγματα, κανάλια, θαλάσσια και χειμάρρους, αλλά και λιμνοθάλασσες αλμυρόβαλτους κ.λπ. όπου τρέφεται με υδρόβια και χερσαία έντομα, καρκινοειδή, αράχνες και ψάρια καθώς και φυτική ύλη.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Δασότρυγγας είναι ασυνήθιστος χειμερινός επισκέπτης και διαδεδομένος μετανάστης στην ηπειρωτική χώρα και τα νησιά σε ενδιαιτήματα γλυκού νερού όπως βάλτους, όχθες λιμνών, λιμνοδεξαμενές και φράγματα, κανάλια, θαλάσσια και χειμάρρους.. Κατά τη μετανάστευση απαντά σε μεγάλη ποικιλία υγροτόπων, κυρίως ενδιαιτήματα γλυκού νερού όπως βάλτους, όχθες λιμνών, λιμνοδεξαμενές και φράγματα, κανάλια, θαλάσσια και χειμάρρους, αλλά και λιμνοθάλασσες αλμυρόβαλτους

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

269	Τυγρά λιβάδια
282	Ποτάμια και ρέματα
287	Στάσιμα γλυκά νερά
815	Λιμνοθάλασσες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Ο Δασότρυγγας απειλείται από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, αποστράγγισης ή μπαζώματος μικρών υγροτόπων, όχλησης από δραστηριότητες (π.χ. κυνηγετική)

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Ο Δασότρυγγας απειλείται από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, αποστράγγισης ή μπαζώματος μικρών υγροτόπων, όχλησης από δραστηριότητες (π.χ. κυνηγετική)

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Δασότρυγγας απειλείται από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, αποστράγγισης ή μπαζώματος μικρών υγροτόπων, όχλησης από δραστηριότητες (π.χ. κυνηγετική)

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμαν ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Tringa glareola

Κοινό Όνομα

Λασπότουγγας

Σκίτσο από Maris Strazds

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Λασπότουγγας εμφανίζεται κατά τη μετανάστευση στους περισσότερους υγρότοπους της Ελλάδας. Είναι ένα από τα πιο πολυάριθμα παραδίδατα στο πέρασμα. Κατά τη μετανάστευση τρέφεται σε υγρούς με γλυκό νερό, όμως κοπάδια σταθμεύουν σε κάθε τύπο υγροτόπου.

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός Ονομασία

GR2550008 Λιμνοθάλασσα Γιάλοβας
και νήσος Σφακτηρία

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Ο Λασπότουγγας σταθμεύει σε ενδιαίτηματα γλυκού όπως πλημμυρισμένα λιβάδια (συχνά βισκημένα), λασπώδεις περιοχές, όχθες λιμνών και καναλιών, έλη, ρυζοχώραφα και λιμνοδέξαιμενές. Σε αυτά τα μέρη συγκεντρώνονται μεγάλοι αριθμοί την άνοιξη (500 έως 1.000 πουλιά μετρώνται συχνά ενώ μέχρι λίγες χιλιάδες μετριούνται στα καλύτερα μέρη). Ωστόσο οι μετρήσεις για το είδος την άνοιξη είναι δύσκολες καθώς διασπείρεται σε μεγάλες εκτάσεις (χωράφια, λιβάδια, κανάλια κ.λπ.) και δεν μπορεί εύκολα να καταμετρηθεί Επίσης σταθμεύει (σπάνια σε αξιόλογους αριθμούς) σε υφάλμυρες λιμνοθάλασσες, αλμυρόβαλτους, λασποτόπια και σποραδικά σε αλυκές, ιδίως κατά τη φθινοπωρινή μετανάστευση ή στα νησιά. Τρέφεται με υδρόβια έντομα, καρκινοειδή, μαλάκια, γαστερόποδα, πολύχαιτους, και μικρά ψάρια.

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης: Το είδος είναι διαδεδομένο σε πολλές περιοχές κατά τη διάρκεια της άνοιξης. Τάσεις συγκέντρωσης μεγάλων αριθμών παρατηρούνται σε περιοχές όπου έχουν απομείνει εκτεταμένα υγρά λιβάδια την άνοιξη.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Λασπότουγγας είναι κοινό περαστικό είδος στους περισσότερους υγροτόπους της Ελλάδας κατά την ανοιξιάτικη μετανάστευση (συνολικά πολλές χιλιάδες). Οι μεγαλύτεροι αριθμοί απαντούν σε υγρά λιβάδια και στάσμα νερά και λασποτόπια σε εσωτερικούς υγρότοπους. Κατά τη φθινοπωρινή μετανάστευση επίσης σταθμεύει και σε λιμνοθάλασσες, αλυκές, αλμυρόβαλτους και άλλους παράκτιους υγρότοπους.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269 Υγρά λιβάδια

287 Στάσμα γλυκά νερά

296 Καλλιεργούμενη γη

304 Τεχνητά τοπία (υδάτινα)

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Ο Λασπότουγγας απειλείται κατά τη μετανάστευση από υποβάθμιση του ενδιαίτηματος τροφοληψίας, όπως αλλαγή υδρολογικού καθεστώτος (π.χ. αλλαγές στο βάθος των νερών και στην αλατότητα), αλλαγές στη βόσκηση και αποστράγγιση στα υγρολίβαδα, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων. Τοπικά, η όχληση μπορεί να είναι σημαντική.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος υφίσταται απάλεια ενδιαίτημάτων λόγω αλλαγών στη διαχείριση υγροτόπων, ιδιαίτερα των υγρών λιβαδιών (π.χ. αλλαγή καθεστώτος στη βόσκηση), λόγω επέκτασης καλλιεργημένων περιοχών σε υγρολίβαδα (βοηθύμενης από την πρόωρη αποστράγγιση) και λόγω μπαζώματος μικρών υγροτόπων και υγροτοπικών εκτάσεων στην περιφέρεια μεγάλων υγροτόπων.

Απειλείται από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, ή διαχειριστικών πρακτικών που υποβαθμίζουν το ενδιαίτημα τροφοληψίας, όπως αποστράγγιση υγρών λιβαδιών ή υφαλμύρωση λόγω υπεράντλησης γλυκών νερών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Ψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

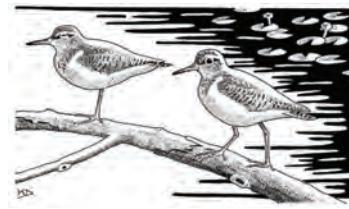
Actitis hypoleucus

Κοινό Όνομα

Ακτίτης

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Καλοκαιρινός επισκέπτης

Σκίτσο από Koen Devos

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	50	100

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Ακτίτης είναι κοινό και διαδεδομένο μεταναστευτικό είδος στην παράκτια ζώνη της Ελλάδας ενώ η αναπαραγωγική του κατανομή δεν είναι καλά γνωστή (Handrinos & Akriotis, 1997). Πιθανά φωλιάζει σε ορισμένα ήσυχα μέρη ποταμών στη Δ. Μακεδονία και Θράκη.

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Ακτίτης φωλιάζει μοναχικά σε χαλικώδεις, αμμώδεις ή βραχώδεις όχθες χειμάρρων, σε μικρές λίμνες και λιμνοδεξαμενές και απάνεμες βραχώδεις και αμμώδεις παραλίες. Η φωλιά είναι βαθούλωμα στο έδαφος μερικές φορές ανάμεσα σε θάμνους ή δένδρα.

Τροφική οικολογία: Τρέφεται την ημέρα με έντομα (σκαθαρια και δίπτερα), αράχνες, μαλάκια, σαλιγκάρια, καρκινοειδή και περιστασιακά βατράχια, γνοίνους μικρά ψάρια και φυτική ύλη.

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Το χειμώνα ο Ακτίτης απαντάται σε ποικιλία ενδιαίτημάτων, όπως μικρές λίμνες, κανάλια, όχθες ποταμών και ρυακιών, λιμνοδεξαμενές, βάλτους, λιμάνια αποφεύγοντας γενικά τους μεγάλους παράκτιους υγρότοπους.

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση ο Ακτίτης απαντάται σε ποικιλία ενδιαίτημάτων, όπως μικρές λίμνες, κανάλια, όχθες ποταμών και ρυακιών, λιμνοδεξαμενές, βάλτους, λιμάνια αποφεύγοντας γενικά τους μεγάλους παράκτιους υγρότοπους.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Ακτίτης είναι κοινό και διαδεδομένο μετανάστης στην παράκτια ζώνη της Ελλάδας, σπάνιο φωλεάζοντας και διαχειμάζοντας. Φωλιάζει σε χαλικώδεις, αμμώδεις ή βραχώδεις παραλίες και όχθες χειμάρρων ή σε μικρές λίμνες και λιμνοδεξαμενές ενώ το χειμώνα και κατά τη μετανάστευση συναντάται σε ποικιλία υγροτοπικών ενδιαίτημάτων, συχνά σε μέρη όπου δεν βλέπουμε άλλα παρυδάτια.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

282	Ποτάμια και ρέματα
295	Απόκρημνες και βραχώδεις ακτές
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
819	Χαλικώδεις και πετρώδεις ακτές

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Έργα αλλαγής ροής ποταμών, αμμοληψίες, μικρά υδροηλεκτρικά και έργα ορεινής υδρονομής, αναμένεται αν επηρεάζουν αρνητικά τι λιγοστές θέσεις φωλιάσματος του είδους στην Ελλάδα.

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Το είδος υφίσταται απώλεια ενδιαίτημάτων διαχείμασης και όχληση στην παράκτια ζώνη λόγω δημιουργίας υποδομών, διάνοιξης δρόμων ή άλλων παρεμβάσεων. Πιθανά σημαντικό ρόλο για την υποβάθμιση του ενδιαίτημάτος του μπορεί να παίζει η απουσία θέσεων κουρνιάσματος σε ακτές και λίμνες.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Ακτίτης υφίσταται απώλεια ενδιαίτημάτων διαχείμασης και όχληση στην παράκτια ζώνη λόγω δημιουργίας υποδομών,

διάνοιξης δρόμων ή άλλων παρεμβάσεων. Έργα ορεινής υποδομής και άλλες παρεμβάσεις σε ορεινά ποτάμια μπορεί να επηρεάζουν αρνητικά τον μικρό αναπαραγόμενο πληθυσμό της Ελλάδας.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

603	Άλλες οχλούσες δραστηριότητες (στρατιωτικές ασκήσεις, επιστημονική έρευνα, βανδαλισμοί)
702	Κατασκευή φραγμάτων και παρεμβάσεις αντιπλημμυρικής προστασίας, αρδευτικών δικτύων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσματων ενδιατημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαίσθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Arenaria interpres

Κοινό Όνομα

Χαλικοκυλιστής

Σκίτσο από Koen Devos

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 0 4 άτομα

Κατανομή

Ο Χαλικοκυλιστής είναι διαδεδομένος περαστικός μετανάστης κυρίως στους μεγάλους υγρότοπους της Μακεδονίας, Θράκης και Δυτικής Ελλάδας, απαντά όμως σε μικρότερους αριθμούς και σε μεγάλο τμήμα της παράκτιας ζώνης της ηπειρωτικής Ελλάδας και των νησιών (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Ο Χαλικοκυλιστής διαχειμάζει κυρίως στη παράκτια ζώνη σε βραχώδεις, χαλικώδεις και αμμώδεις ακτές, απάνεμους όρμους, εικβολές και λασποτόπια όπου τρέφεται με μικρά ψάρια καρκινοειδή, μαλάκια και έντομα.

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Ο Χαλικοκυλιστής μεταναστεύει κυρίως στη παράκτια ζώνη και απαντάται σε βραχώδεις, χαλικώδεις και αμμώδεις ακτές, απάνεμους όρμους, εικβολές και λασποτόπια, περιστασιακά σε όχθες λιμνών. Επίσης απαντά σε βραχώδεις νησίδες – το μόνο παρυδάτιο που μπορεί να τραφεί σε αυτά τα μέρη.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Χαλικοκυλιστής είναι σπάνιο διαχειμάζον και κοινός μετανάστης στη παράκτια ζώνη σε βραχώδεις, χαλικώδεις και αμμώδεις ακτές, απάνεμους όρμους, εικβολές και λασποτόπια όπου τρέφεται με μικρά ψάρια καρκινοειδή, μαλάκια και έντομα. Είναι το μόνο παρυδάτιο που μπορεί να τραφεί σε απότομες βραχώδεις ακτές και νησίδες.

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Ο Χαλικοκυλιστής απειλείται κατά τη διαχείμαση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουρνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές. Το είδος υφίσταται επίσης απώλεια ενδιαίτημάτων διαχείμασης και όχληση στην παράκτια ζώνη λόγω δημιουργίας υποδομών, διάνοιξης δρόμων ή άλλων παρεμβάσεων. Σε ορισμένες περιοχές μπορεί να γίνεται υπερσυλλογή της λείας του είδους δηλ. βενθικών οργανισμών (διθύρων, καρκινοειδών και σκουληκιών) από τον άνθρωπο για τροφή ή δόλωμα.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Χαλικοκυλιστής απειλείται κατά τη διαχείμαση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουρνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές. Το είδος υφίσταται επίσης απώλεια ενδιαίτημάτων διαχείμασης και όχληση στην παράκτια ζώνη λόγω δημιουργίας υποδομών, διάνοιξης δρόμων ή άλλων παρεμβάσεων. Σε ορισμένες περιοχές μπορεί να γίνεται υπερσυλλογή της λείας του είδους δηλ. βενθικών οργανισμών (διθύρων, καρκινοειδών και σκουληκιών) από τον άνθρωπο για τροφή ή δόλωμα.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507 Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων)

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαίσθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Calidris canutus

Κοινό Όνομα

Κοκκινοσκαλίδρα

Σκίτσο από Maris Strazds

Καθεστώς Παρουσίας Περαστικός επισκέπτης, Χειμερινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση	15	48	άτομα
-------------------	----	----	-------

Κατανομή

Το είδος συχνά περνά απαρατήρητο και μέχρι τώρα οι περισσότερες καταγραφές είναι από τους παράκτιους υγρότοπους της Θράκης ενώ σπάνια έχει καταγραφεί στα νησιά (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Η Κοκκινοσκαλίδρα διαχειμάζει στην ακτή, σε ανοικτές αμμώδεις και λασπώδεις παραλίες, όρμους, λιμνοθάλασσες και λιμάνια όπου τρέφεται με υδρόβια έντομα στην ζώνη της παλιρροιας, καρκινοειδή, σκουλήκια, έντομα, και περιστασιακά με ψάρια και σπόρους.

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Η Κοκκινοσκαλίδρα κατά τη μετανάστευση απαντά στην ακτή, σε ανοικτές αμμώδεις και λασπώδεις παραλίες, όρμους, λιμνοθάλασσες και λιμάνια όπου τρέφεται με υδρόβια έντομα στην ζώνη της παλιρροιας, καρκινοειδή, σκουλήκια, έντομα, και περιστασιακά με ψάρια και σπόρους.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Κοκκινοσκαλίδρα είναι σπάνιος χειμερινός επισκέπτης και ασυνήθιστος μετανάστης κυρίως στους παράκτιους υγρότοπους της Θράκης όπου απαντά στην ακτή, σε ανοικτές αμμώδεις και λασπώδεις παραλίες, όρμους, λιμνοθάλασσες και λιμάνια.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

304 Τεχνητά τοπία (υδάτινα)

816 Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη

820 Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλεισμένα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Η Κοκκινοσκαλίδρα απειλείται κατά τη διαχείμαση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουρνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Κοκκινοσκαλίδρα απειλείται κατά τη διαχείμαση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουρνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507 Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων)

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαίσθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Calidris alba

Κοινό Όνομα

Λευκοσκαλίδρα

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Χειμερινός
επισκέπτης

Σκίτσο από Maris Strazds

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Ως περαστικός μετανάστης η Λευκοσκαλίδρα έχει ευρεία κατανομή στην παράκτια ζώνη της ηπειρωτικής Ελλάδας και μερικών μεγάλων νησιών ενώ μικρός αριθμός διαχειμάζει σε αμμώδεις παραλίες (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Η Λευκοσκαλίδρα το χειμώνα απαντάται στην ακτή, σε ανοικτές αμμώδεις παραλίες, εκτεθειμένες στο κύμα, όπου τρέφεται με μικρά μαλάκια, καρκινοειδή, πολύχαιτους, έντομα και περιστασιακά με μικρά ψάρια.

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Το είδος είναι μετανάστης μακρών αποστάσεων μεταναστεύει μέσω της ανοικτής θάλασσας και των ακτών

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ως περαστικός μετανάστης η Λευκοσκαλίδρα έχει ευρεία κατανομή στην παράκτια ζώνη της ηπειρωτικής Ελλάδας και μερικών μεγάλων νησιών ενώ μικρός αριθμός διαχειμάζει σε αμμώδεις παραλίες.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

287 Στάσιμα γλυκά νερά

293 Θαλάσσιοι όρμοι και παράκτιοι σχηματισμοί

816 Λασπάδη και αμμιάδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη

818 Αμμοθίνες και αμμώδεις ακτές

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Η Λευκοσκαλίδρα απειλείται κατά τη διαχείμαση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές. Το είδος υφίσταται απώλεια ενδιαίτημάτων στην παράκτια ζώνη λόγω δημιουργίας υποδομών, διάνοιξης δρόμων ή άλλων παρεμβάσεων και όχλησης στις παραλίες από την ανθρώπινη παρουσία και οικόσιτα ζώα.

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Το είδος υφίσταται απώλεια ενδιαίτημάτων στην παράκτια ζώνη λόγω δημιουργίας υποδομών, διάνοιξης δρόμων ή άλλων παρεμβάσεων και όχλησης στις παραλίες από την ανθρώπινη παρουσία και οικόσιτα ζώα.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Λευκοσκαλίδρα απειλείται κατά τη διαχείμαση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές. Το είδος υφίσταται απώλεια ενδιαίτημάτων στην παράκτια ζώνη λόγω δημιουργίας υποδομών, διάνοιξης δρόμων ή άλλων παρεμβάσεων και όχλησης στις παραλίες από την ανθρώπινη παρουσία και οικόσιτα ζώα.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507 Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμαν ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Calidris minuta

Κοινό Όνομα

Νανοσκαλίδρα

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Χειμερινός
επισκέπτης

Σκίτσο από Maris Strazds

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 800 4,600 άτομα

Κατανομή

Η Νανοσκαλίδρα είναι το πλέον πολυάριθμο παρυδάτιο στην Ελλάδα, ιδιαίτερα κατά την εαρινή μετανάστευση όπου απαντά σε κατάλληλο ενδιαίτημα σε όλους τους υγροτόπους της χώρας και στα νησιά. Το χειμώνα είναι πιο σύνηθες στη δυτική και νότια Ελλάδα (Handrinos & Akriotis, 1997).

ZEP για το είδος

Κωδικός Ονομασία

GR1110006 Δέλτα Έβρου

GR2110004

Αμβρακικός Κόλπος,
Λιμνοθάλασσα
Κατάφουρκο και
Κορακονήσια

GR2320001

Λιμνοθάλασσα Καλοδάσος Στροφυλιάς κε
έλος Λάμιας, Αραξος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Το χειμώνα η Νανοσκαλίδρα απαντά κυρίως στην παραλία ζώνη σε ενδιαίτηματα όπως λασποτόπια, αμμώδεις ακτές, λιμνοθάλασσες, και αλυκές. Λιγότερο κοινή σε εσωτερικούς υγρότοπους γλυκού νερού, όπως λιμνούλες, λιμνοδεξαμενές όπου τρέφεται με ποικιλία ασπονδύλων, μυρμήγκια, μαλάκια, καρκινοειδή και φυτικούς οργανισμούς.

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση η Νανοσκαλίδρα απαντά σε ομάδες συνήθως 20-30 ατόμων, σε ποικιλία υγροτόπων στην παραλία ζώνη όπως σε λασποτόπια, αμμώδεις ακτές, λιμνοθάλασσες, και σε εσωτερικούς υγρότοπους γλυκού νερού, όπως εποχιακές λιμνούλες, λιμνοδεξαμενές ή λασπώδεις όχθες ποταμών

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Νανοσκαλίδρα είναι το πλέον πολυάριθμο παρυδάτιο στην Ελλάδα, ιδιαίτερα κατά την εαρινή μετανάστευση σε όλους τους υγροτόπους της χώρας και στα νησιά, σε λασποτόπια, αμμώδεις ακτές, λιμνοθάλασσες, και αλυκές, και σε εσωτερικούς υγρότοπους γλυκού νερού.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

304 Τεχνητά τοπία (υδάτινα)

816 Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη

820 Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης:

Η Νανοσκαλίδρα απειλείται κατά τη διαχείμαση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουρνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές. Απειλείται από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, εγκατάλειψης αλυκών ή διαχειριστικών πρακτικών που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα τροφοληψίας, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων, όχληση από δραστηριότητες (π.χ. κυνηγετική)

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Η Νανοσκαλίδρα απειλείται κατά τη μετανάστευση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουρνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων

με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές. Απειλείται από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, εγκατάλειψης αλυκών ή διαχειριστικών πρακτικών που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα τροφοληψίας, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων, όχληση από δραστηριότητες (π.χ. κυνηγετική)

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Νανοσκαλίδρα απειλείται κατά τη διαχείμαση και μετανάστευση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουρνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές. Απειλείται επίσης από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, εγκατάλειψης αλυκών ή διαχειριστικών πρακτικών που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα τροφοληψίας, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων, όχληση από δραστηριότητες (π.χ. κυνηγετική)

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ενασθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Calidris temminckii

Κοινό Όνομα

Σταχτιά Νανοσκαλίδρα

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης

Σκήπτο από Maris Strazds

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Η Σταχτοσκαλίδρα εμφανίζεται κυρίως ως εαρινός μετανάστης σε μικρούς αριθμούς σε κατάλληλο ενδιαίτημα σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα και τα νησιά (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Η Σταχτοσκαλίδρα απαντά κατά τη μετανάστευση σε ενδιαίτηματα γλυκού νερού όπως πλημμυρισμένα ή αρδευόμενα χωράφια, υγρότοπους με πυκνή βλάστηση, κανάλια, βάλτους και όχθες λιμνών. Στη παράκτια ζώνη απαντά σε λασποτόπια, εκβολές και αλμυρόβαλτους. Τρέφεται στους εσωτερικούς υγρότοπους με έντομα και περιστασιακά φυτική ύλη και στις ακτές με σκουλήκια καρχινοειδή και μικρά μαλάκια. Σε παρόμοια μέρη διαχειμάζουν πολύ μικροί αριθμοί.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Σταχτοσκαλίδρα είναι σπάνιος χειμερινός επισκέπτης και τακτικός μετανάστης σε ενδιαίτηματα γλυκού νερού όπως πλημμυρισμένα ή αρδευόμενα χωράφια, υγρότοπους με πυκνή βλάστηση, κανάλια, βάλτους και όχθες λιμνών ενώ στη παράκτια ζώνη απαντά σε λασποτόπια, εκβολές και αλμυρόβαλτους.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269 Υγρά λιβάδια

287 Στάσιμα γλυκά νερά

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Απειλές για το είδος συνιστούν η συνεχιζόμενη απώλεια των περιφερειακών υγροτόπων και η αποστράγγιση των εποχικών υγροτόπων γλυκού νερού

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Απειλές για τη Σταχτοσκαλίδρα κατά τη μετανάστευση συνιστούν η συνεχιζόμενη απώλεια των περιφερειακών υγροτόπων και η αποστράγγιση των εποχικών υγροτόπων γλυκού νερού

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

703 Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

904 Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Calidris alpina

Σκίτσο από Maris Strazds

Κοινό Όνομα

Λασποσκαλίδρα

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Η Λασποσκαλίδρα εμφανίζεται τόσο κατά τη διαχείμαση όσο και στη μετανάστευση σε ολόκληρη την παράκτια ζώνη της ηπειρωτικής χώρας και των περισσότερων μεγάλων νησιών όπου υπάρχει κατάλληλο ενδιαίτημα (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα δαιχείμασης: Κατά τη διαχείμαση η Λασποσκαλίδρα απαντά σε μεγάλη ποικιλία ενδιαίτημάτων, γλυκούς και υφάλμυρους υγρότοπους, παράκτια λασποτόπια, λιμνοθάλασσες, πλημμυρισμένα λιβάδια, αλυκές, αμμώδεις ακτές, λίμνες και λιμνοδεξαμενές όπου τρέφεται με έντομα (δίπτερα, σκαθάρια, σφήκες), και αράχνες, γαιοσκώληκες, σαλιγκάρια και σπόρους και περιστασιακά με μικρά ψάρια.. Κουρνιάζει σε μεγάλα λιβάδια με χαμηλή βλάστηση.

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη διαχείμαση η Λασποσκαλίδρα απαντά σε μεγάλη ποικιλία ενδιαίτημάτων, γλυκούς και υφάλμυρους υγρότοπους, παράκτια λασποτόπια, λιμνοθάλασσες, πλημμυρισμένα λιβάδια, αλυκές, αμμώδεις ακτές, λίμνες και λιμνοδεξαμενές όπου τρέφεται με έντομα (δίπτερα, σκαθάρια, σφήκες), και αράχνες, γαιοσκώληκες, σαλιγκάρια και σπόρους και περιστασιακά με μικρά ψάρια. Κουρνιάζει σε μεγάλα λιβάδια με χαμηλή βλάστηση.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Λασποσκαλίδρα είναι διαδεδομένος χειμερινός επισκέπτης και μετανάστης σε γλυκούς και υφάλμυρους υγροτόπους της παράκτιας ζώνης.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλεισμένα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Η Λασποσκαλίδρα απειλείται κατά τη διαχείμαση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουρνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές. Απειλείται από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, εγκατάλειψης αλυκών ή διαχειριστικών πρακτικών που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα τροφοληψίας, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων, όχληση από δραστηριότητες (π.χ. κυνηγετική)

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Η Λασποσκαλίδρα απειλείται κατά τη μετανάστευση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουρνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές. Απειλείται από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, εγκατάλειψης αλυκών ή διαχειριστικών πρακτικών που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα τροφοληψίας, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων, όχληση από δραστηριότητες (π.χ. κυνηγετική)

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Λαοποσκαλίδρα απειλείται κατά τη διαχείμαση και μετανάστευση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές. Απειλείται από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, εγκατάλειψης αλικών ή διαχειριστικών πρακτικών που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα τροφοληψίας, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων, όχληση από δραστηριότητες (π.χ. κυνηγετική)

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Masero JA, Perez-Hurtado A., Castro M., Arroyo GM (2000) Complementary use of intertidal mudflats and adjacent salinas by foraging waders ARDEA 88 (2): 177-191 2000

Massero JA. (2003) Assessing alternative anthropogenic habitats for conserving waterbirds: salinas as buffer areas against the impact of natural habitat loss for shorebirds BIODIVERSITY AND CONSERVATION 12 (6): 1157-1173 JUN 2003

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Calidris ferruginea

Κοινό Όνομα

Δρεπανοσκαλίδρα

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης

Σκίτσο από Christof Bobzin

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Δεν υπάρχουν επίσημα δεδομένα για το μέγεθος του μεταναστευτικού πληθυσμού. Καταγεγραμμένες συγκεντρώσεις περιλαμβάνουν: 3045 άτομα (Πόρτο Λάγος, Μάιος 87), 2000 άτομα (Αλυκή Κίτρους Απρίλιος 87), 2095 άτομα (Μεσολόγγι Μάιος 1990) (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός Ονομασία

GR2110004 Αμβρακικός Κόλπος,
Λιμνοθάλασσα
Κατάφουρκο και
Κορακονήσια

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Πολύ κοινότερο την άνοιξη παρά το φθινόπωρο με λίγες μεγάλες συγκεντρώσεις σε περιορισμένο αριθμό υγροτόπων. Προτιμούν αλμυρούς και υπεράλμυρους υγροτόπους με αραιή αλοφυτική βλάστηση κυρίως στη παραλία ζώνη. Σύνηθες ενδιαίτημα οι αλυκές όπου τρέφονται με Artemia salina και οι αλμυρόβαλτοι των παραλιών λιμνοθαλασσών.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Δρεπανοσκαλίδρα είναι συνηθισμένος και αρκετά διαδεδομένος περαστικός επισκέπτης σε παραλίες αλμυρούς και υπεράλμυρους υγροτόπους με αραιή αλοφυτική βλάστηση. Σύνηθες ενδιαίτημα οι αλυκές όπου τρέφονται με Artemia salina και οι αλμυρόβαλτοι των παραλιών λιμνοθαλασσών.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

304 Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815 Λιμνοθάλασσες
817 Αλμυρά έλη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Η Δρεπανοσκαλίδρα είναι στενό-οικο είδος που συγκεντρώνεται σε περιορισμένο τύπο ενδιαίτημάτων κατά τη μετανάστευση, όπου απειλείται από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουρνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές. Απειλείται από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, εγκατάλειψης αλυκών ή διαχειριστικών πρακτικών που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα τροφοληψίας, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων, όχληση από δραστηριότητες (π.χ. κυνηγετική)

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Δρεπανοσκαλίδρα είναι στενό-οικο είδος που συγκεντρώνεται σε περιορισμένο τύπο ενδιαίτημάτων κατά τη μετανάστευση, όπου απειλείται από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουρνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές. Απειλείται από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, εγκατάλειψης αλυκών ή διαχειριστικών πρακτικών που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα τροφοληψίας, αποστράγγιση ή μπάζωμα μικρών υγροτόπων, όχληση από

δραστηριότητες (π.χ. κυνηγετική)

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιατημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαίσθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

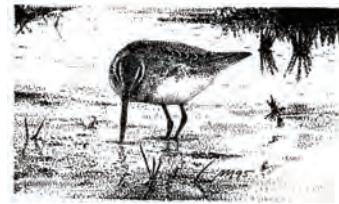
Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδοτης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Limicola falcinellus

Κοινό Όνομα

Ραβδοσκαλίδρα

Σκίτσο από Maris Strazds

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Ως περαστικός μετανάστης η Ραβδοσκαλίδρα συναντάται συχνότερα στους παράκτιους υγροτόπους της Μακεδονίας και Θράκης (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Η Ραβδοσκαλίδρα μεταναστεύει μοναχικά ή σε μικρές ομάδες, σε ευρύ μέτωπο, σταθμεύοντας για μικρά διαστήματα σε λασπώδεις και βαλτώδεις περιοχές, σε όχθες λιμνών, μπορεί επίσης βρεθεί σε ορχά γλυκά, υφάλμυρα ή αλμυρά νερά, λιμνοθάλασσες ή αλυκές, ρυζοχώραφα και πλημμυρισμένα λιβάδια. Τρέφεται με υδρόβια ασπόνδυλα, δίθυρα, καρκινοειδή, σαλιγκάρια, έντομα και φυτική ύλη.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Ραβδοσκαλίδρα είναι ασυνήθιστος περαστικός επισκέπτης κυρίως στους παράκτιους υγροτόπους της Μακεδονίας και Θράκης όπου σταθμεύει για μικρά διαστήματα σε λασπώδεις και βαλτώδεις περιοχές, σε όχθες λιμνών, σε ορχά γλυκά, υφάλμυρα ή αλμυρά νερά, λιμνοθάλασσες ή αλυκές, ρυζοχώραφα και πλημμυρισμένα λιβάδια..

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269 Υγρά λιβάδια

287 Στάσιμα γλυκά νερά

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Απώλεια – αλλοίωση υγροτόπων γλυκού νερού, αποστραγγίσεις, καταστροφή παρόχθιας βλάστησης, ρύπανση γλυκών νερών

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Απειλές για τη Ραβδοσκαλίδρα κατά τη μετανάστευση συνιστούν η συνεχιζόμενη απώλεια των περιφερειακών υγροτόπων και η αποστράγγιση των εποχικών υγροτόπων γλυκού νερού και η ρύπανση των γλυκών νερών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

702 Κατασκευή φραγμάτων και παρεμβάσεις αντιπλημμυρικής προστασίας, αρδευτικών δικτύων

703 Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

904 Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Philomachus pugnax

Σκίτσο από Przemek Chylarecki

Κοινό Όνομα

Μαχητής

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Χειμερινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 102 άτομα

Κατανομή

Κατά την εαρινή μετανάστευση ο Μαχητής είναι από τα πλέον κοινά παρυδάτια τόσο στην ηπειρωτική Ελλάδα όσο και στα νησιά. Μικρός αριθμός διαχειμάζει κυρίως στη Δυτική Ελλάδα (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Στη μετανάστευση ο Μαχητής απαντά σε μεγάλα κοπάδια στις λασπώδεις παρυφές των λιμνοθαλασσών και των λιμνών, σε υγρολίβαδα και ωζοχώραφα όπου τρέφεται με έντομα, μικρά καρκινοειδή, αράχνες, μαλάκια, μικρά ψάρια καθώς και φυτική ύλη.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Μαχητής είναι σπάνιος χειμερινός επισκέπτης και πολυάριθμος μετανάστης στην ηπειρωτική Ελλάδα και στα νησιά στις λασπώδεις παρυφές των λιμνοθαλασσών και των λιμνών, σε υγρολίβαδα και ωζοχώραφα..

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269 Υγρά λιβάδια

287 Στάσιμα γλυκά νερά

296 Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Το είδος απειλείται κατά τη διαχείμαση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουρνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές Ο Μαχητής απειλείται επίσης από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, αποστραγγίσεις των εποχικών ή μόνιμων υγροτόπων γλυκού νερού, διαδοχή της βλάστησης σε αλμυρόβαλτους. εγκατάλειψης αλυκών ή διαχειριστικών πρακτικών που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα τροφοληψίας

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Ο Μαχητής απειλείται κατά τη μετανάστευση από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, αποστραγγίσεις των εποχικών ή μόνιμων υγροτόπων γλυκού νερού, διαδοχή της βλάστησης σε αλμυρόβαλτους. εγκατάλειψης αλυκών ή διαχειριστικών πρακτικών που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα τροφοληψίας

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος απειλείται κατά τη διαχείμαση από την έλλειψη ασφαλών θέσεων κουρνιάσματος που προκαλείται από διάβρωση νησίδων, τεχνητή σύνδεση των λουρονησίδων με τη στεριά με γέφυρες, επιχωματώσεις, μονοπάτια και δρόμους που δίνει πρόσβαση σε θηρευτές Ο Μαχητής απειλείται επίσης από μείωση τροφικών πόρων λόγω αλλαγής υδρολογικού καθεστώτος, αποστραγγίσεις των εποχικών ή μόνιμων υγροτόπων γλυκού νερού, διαδοχή της βλάστησης σε αλμυρόβαλτους. εγκατάλειψης αλυκών ή διαχειριστικών πρακτικών που τις υποβαθμίζουν ως ενδιαίτημα τροφοληψίας.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507 Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
703 Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμαν ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

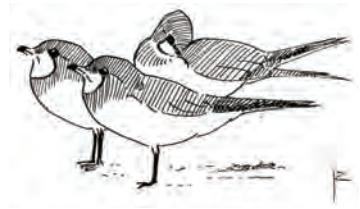
Glareola pratincola

Κοινό Όνομα

Νεροχελίδονο

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Σκίτσο από Jos Zwarts

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	500	1,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Το Νεροχελίδονο φωλιάζει σε ορισμένες παράκτιες περιοχές από το Μεσολόγγι έως το Δέλτα Καλαμά δυτικά και από την Αλυκή Κίτρους έως το Δέλτα Έβρου ανατολικά, με αποικίες επίσης σε Κερκίνη, Ισμαρίδα, Δέλτα Σπερχειού, και υγρότοπους Κοτυχίου-Στροφυλιάς, ενώ είναι πιο διαδεδομένο κατά τη μετανάστευση (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR1110006 Δέλτα Έβρου	GR1150001 Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα	GR1220010 Δέλτα Αξιού - Λουδία Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους
GR1220011 Λιμνοθάλασσα Επανομής	GR1270004 Λιμνοθάλασσα Άγιου Μάμα	GR2110004 Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσα		
GR2310015 Δέλτα Αχελώου, λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιτωλικού και εκβολές Εύηνου, νήσοι Εχινάδες, νήσος Πεταλάς, δυτικός Αράκυνθος και στενά Κλεισούρας	GR2550008 Λιμνοθάλασσα Γιάλοβας και νήσος Σφακτηρία			

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Φωλιάζει σε αποικίες σε ανοικτές επίπεδες εκτάσεις με ελάχιστη βλάστηση, αλίπεδα, λασποτόπια και στεγνή κούτη στις παρυφές των υγροτόπων και σε νησίδες λιμνοθαλασσών. Η φωλιά είναι ένα βαθούλωμα στο γυμνό έδαφος και σε ξερή λάσπη.

Τροφική οικολογία:

Η δίαιτα του αποτελείται από μεγάλα έντομα (Ορθόπτερα, Κολεόπτερα, Δίπτερα και Ισόπτερα), αράχνες και μαλάκια. Κυνηγά τη λεία του ομαδικά, συχνά και πάνω από το νερό ή σε ρυζοχώραφα.

Ανταγωνισμός:

Υφίσταται ανταγωνισμό για τις θέσεις φωλεοποίησης από τον Ασημόγλαρο.

Θήρευση: Θήρευση αυγών και νεοσσών από χερσαία θηλαστικά (αρουραίους, κουνάβια, νυφίτσες, αλεπούδες, σκυλιά, γάτες), Ασημόγλαρο, αρπακτικά και Κουρούνες.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Το Νεροχελίδονο συναντάται σε ομάδες στα ίδια ενδιαίτηματα και κατά την μετανάστευση.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Νεροχελίδονο είναι ασυνήθιστος αναπαραγόμενος επισκέπτης και διαδεδομένος μετανάστης. Φωλιάζει σε ορισμένους μόνο παράκτιους υγροτόπους σε ανοικτές επίπεδες εκτάσεις με ελάχιστη βλάστηση. Η θήρευση αυγών και νεοσσών από εναέριους θηρευτές και θηλαστικά αποτελεί σημαντική παράμετρο για την αναπαραγωγική επιτυχία του είδους.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

267	Ξηρά, πυριτικά λιβάδια
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
296	Καλλιεργούμενη γη
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Απειλές για το Νεροχελιόδονο συνιστούν η απώλεια βιοτόπων αναπαραγωγής λόγω επέκτασης των καλλιεργειών ή μπαζώματος των περιφερειακών στους υγροτόπους γαιών ή άροσης των χορτολίβαδων κατά την εποχή της αναπαραγωγής. Η αναπαραγωγική επιτυχία του είδους στις αλυκές απειλείται συχνά εξ αιτίας εντατικοποίησης της παραγωγής και πλήθους παρεμβάσεων: μεταβολή στάθμης νερού στις λεικάνες, αλλοίωση μικροενδιαίτημάτων: διαπλάτυνση-ασφαλτόστρωση αναχωμάτων, καταστροφή νησίδων

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Απειλείται επίσης από αποστραγγίσεις εποχικών υγροτόπων και χρήση αγροχημικών που μειώνουν τη διαθεσιμότητα των εντόμων

Άμεσες απειλές:

Κρίσιμος περιοριστικός παράγοντας είναι η ανθρώπινη ενόχληση στους τόπους αναπαραγωγής (BirdLife 2008) και το τσαλαπάτημα των φωλιών από βόσκηση βοοειδών (Goutner, 1997, Καρδακάρη κ.α. 2006).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Απειλές για το Νεροχελιόδονο κατά τη μετανάστευση συνιστούν οι αποστραγγίσεις εποχικών υγροτόπων, η απώλεια βιοτόπων λόγω επέκτασης των καλλιεργειών ή μπαζώματος των περιφερειακών στους υγροτόπους γαιών.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Απειλές για το Νεροχελιόδονο συνιστούν η απώλεια βιοτόπων αναπαραγωγής λόγω επέκτασης των καλλιεργειών ή μπαζώματος των περιφερειακών στους υγροτόπους γαιών, άροσης των χορτολίβαδων κατά την εποχή της αναπαραγωγής και οι αποστραγγίσεις εποχικών υγροτόπων κατά τη μετανάστευση. Κρίσιμος περιοριστικός παράγοντας κατά την αναπαραγωγή είναι η ανθρώπινη ενόχληση και το τσαλαπάτημα των φωλιών από βόσκηση βοοειδών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
107	Βόσκηση κτηνοτροφικών ζώων σε υγρά λιβάδια
501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
702	Κατασκευή φραγμάτων και παρεμβάσεις αντιπλημμυρικής προστασίας, αρδευτικών δικτύων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Calvo B & Furness RW. (1995) Colony and nest-site Selection by Collared Pratincoles (*Glareola pratincola*) in Southwest Spain.

Goutner V., (1997) Use of the Drana Lagoon (Evros Delta, Greece) by Threatened Colonially Nesting Waterbirds and its Possible Restoration Biological Conservation 81 (1997) 113-120

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Καρδακάρη N., Λατσούδης Π. Δ. Παπανδρόπουλος, (2006) Προστασία φωλεοποίησης στα υλίπεδα του Μετοχίου: Κατασκευή και τοποθέτηση ηλεκτροκής περίφραξης. σελ 47-51. Στο: ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ - Διαχείριση Νερού, Χλωρίδας και Πανίδας στους Ελληνικούς Υγρότοπους: Εμπειρίες από τα έργα LIFE-ΦΥΣΗ III. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Δράμας - Καβάλας - Ξάνθης. Ξάνθη 2006. σελ. 64

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Ciconia nigra

Κοινό Όνομα

Μαύρος Πελαργός

Σκίτσο από Maris Strazds

Καθεστώς Παρουσίας Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	30	50
Διαχείμαση		

Κατανομή

Ο Μαυροπελαργός φωλιάζει σε Θράκη, Μακεδονία, Ήπειρο, βόρεια Θεσσαλία και στη Λέσβο, ενώ- εκτός της αναπαραγωγικής του κατανομής - είναι ασυνήθιστος περαστικός μετανάστης σε Πελοπόννησο, Κυκλαδες και Κρήτη (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1270012	Ταξιάρχης - Πολύγυρος	GR4110010	Νοτιοδυτική Χερσόνησος, Απολιθωμένο δάσος	GR4110011	Ορος Ολυμπος Λέσβος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Φωλιάζει μοναχικά σε ώριμα, αδιατάρακτα δάση, μικτά ή αμιγή, φυλλοβόλα ή κωνοφόρα δάση με ξέφωτα. Η φωλιά είναι μεγάλη πλατφόρμα που κατασκευάζεται σε δέντρα με επίπεδη κορυφή και αρκετά πλατιά κώμη ώστε να συγκρατεί την κατασκευή. Φωλιάζει επίσης σε βράχια και φαράγγια.

Τροφική οικολογία: Τρέφεται σε οηχά ποτάμια και ρυάκια, λιμνούλες, έλη και υγρά λιβάδια κυρίως με ψάρια, αμφίβια, καρκινοειδή και υδρόβια έντομα και λιγότερο με ερπετά και μικρά θηλαστικά γιαυτό εξαρτάται περισσότερο από το νερό από το Πελαργός.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Οι Μαυροπελαργοί μεταναστεύουν μέσω Βοσπόρου μοναχικά ή σε μικρές ομάδες και κατά το διάστημα αυτό μπορεί να παρατηρηθούν και σε παράκτιους υγρότοπους.. Ένα μέρος του πληθυσμού επίσης μεταναστεύει μέσω της Δυτικής ακτογραμμής της Ελλάδας προς Ν. Πελοπόννησο – Κύθηρα – Αντικύθηρα – Κρήτη. Συνήθως δεν σταθμεύουν κατά τη διάρκεια της μετανάστευσης παρά μόνο για λίγο σε παράκτιους υγρότοπους.. Επίσης, σε τέτοια μέρη ορισμένα άτομα διαχειμάζουν.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Μαυροπελαργός φωλιάζει σε μικρούς αριθμούς σε Θράκη, Μακεδονία, Ήπειρο, βόρεια Θεσσαλία και Λέσβο, σε ώριμα και αδιατάρακτα δάση ή σε βράχια ενώ τρέφεται σε οηχά ποτάμια και ρυάκια, λιμνούλες, έλη και υγρά λιβάδια. Ένα μέρος του πληθυσμού επίσης μεταναστεύει μέσω της Δυτικής ακτογραμμής της Ελλάδας προς Ν. Πελοπόννησο – Κύθηρα – Αντικύθηρα – Κρήτη. Συνήθως δεν σταθμεύουν κατά τη διάρκεια της μετανάστευσης παρά μόνο για λίγο σε παράκτιους υγρότοπους.. Επίσης, σε τέτοια μέρη ορισμένα άτομα διαχειμάζουν.

Κυρίτερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

252	Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση
256	Αυτοφυή δάση κωνοφόρων
282	Ποτάμια και ρέματα
287	Στάσιμα γλυκά νερά
821	Εσωτερικοί κρημνοί

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ως απειλές για το Μαυροπελαργό καταγράφονται η υποβάθμιση των δασικών ενδιαίτημάτων φωλιάσματος λόγω αποδάσωσης, διάνοιξης δασικών δρόμων σε απρόσιτες δασικές περιοχές και συνεπακόλουθης όχλησης καθώς και κοπής των μεγάλων ώριμων ή νεκρών δέντρων στα οποία φωλιάζει.

Απειλές στο ενδιαίτημα Αποστράγγιση εποχικών λιμνών και ελών γλυκού νερού, μικρών παράκτιων υγροτόπων,

Ερωδιοί και Πελεκανόμορφα

τροφοληψίας:

χρήση αγροχημικών (BirdLife 2008).

Αμεσες απειλές:

Το είδος καταγράφεται ως θύμα πυροβολισμών από λαθροθήρες. Καταγράφεται επίσης ως απειλή η πρόσκρουση σε γραμμές μεταφοράς ορεύματος (BirdLife 2008).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Αποστράγγιση εποχικών λιμνών και ελών γλυκού νερού, μικρών παράκτιων υγροτόπων, χρήση αγροχημικών (BirdLife 2008).

Αμεσες απειλές:

Το είδος καταγράφεται ως θύμα πυροβολισμών από λαθροθήρες. Καταγράφεται επίσης ως απειλή η πρόσκρουση σε γραμμές μεταφοράς ορεύματος (BirdLife 2008).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κρίσιμος παράγοντας είναι η υποβάθμιση των δασικών ενδιαίτημάτων φωλιάσματος του Μαυροπελαργού λόγω αποδάσωσης, διάνοιξης δασικών δρόμων σε απρόσιτες δασικές περιοχές και συνεπακόλουθης όχλησης καθώς και κοπής των μεγάλων ώριμων ή νεκρών δέντρων στα οποία φωλιάζει. Όσον αφορά στα ενδιαίτηματα τροφοληψίας και στάθμευσης κρίσιμος παράγοντας είναι η αποστράγγιση των εποχικών λιμνών και ελών γλυκού νερού, η χρήση αγροχημικών, η ευθυγράμμιση, καναλοποίηση, ρύπανση και γενικότερη υποβάθμιση των μικρών ζεμάτων σε ημιορεινές περιοχές. Ο Μαυροπελαργός είναι ίσως το πιο άμεσα απειλούμενο είδος της ελληνικής ορνιθοπανίδας από την κατασκευή φραγμάτων και μικρών υδροηλεκτρικών έργων. Ο Μαυροπελαργός καταγράφεται ως θύμα πυροβολισμών από λαθροθήρες και πρόσκρουσης σε γραμμές μεταφοράς ορεύματος.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

302	Εξοικιτικές δραστηριότητες: λατομεία-ορυχεία
401	Κατασκευή δρόμων όλων των κατηγοριών, καθώς και σιδηροδρομικών γραμμών
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
511	Ακατάλληλη διαχείσιση δασών
702	Κατασκευή φραγμάτων και παρεμβάσεις αντιπλημμυρικής προστασίας, αρδευτικών δικτύων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M10	Έλεγχος της παρανομής χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Ciconia ciconia

Κοινό Όνομα

Λευκός Πελαργός

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Σκίτσο από Maris Strazds

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	2,000	2,500
Διαχείμαση		

Κατανομή

Οι αναπαραγωγικοί πληθυσμοί του Πελαργού βρίσκονται κυρίως στη Βόρεια Ελλάδα από τον νομό Φθιώτιδας και βόρεια. Οι μεγαλύτεροι πληθυσμοί απαντούν στους νομούς Σερρών, Θεσσαλονίκης, Έβρου, Κιλκίς και Λαρισῆς. Λίγες φωλιές υπάρχουν στον νομό Βοιωτίας, Φωκίδας και Αττικής και στη Λέσβο (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία
GR1110006	Δέλτα Έβρου	GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1150001	Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα
GR1220009	Λίμνες Βόλβη και Λαγκαδά και Στενά Ρεντίνας	GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνης - Όρος Κρούσια	GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η φωλιά κατασκευάζεται στο ύπαιθρο και σε αστικές περιοχές σε πλατφόρμα με κλαδιά και συνήθως τοποθετείται μέχρι 30 μ. πάνω από το έδαφος σε δέντρα, στέγες, πυλώνες, στύλους και λοιπές ανθρωπογενείς κατασκευές και ειδικά κατασκευασμένες τεχνητές φωλιές. Το είδος φωλιάζει μοναχικά ή σε χαλαρές αποικίες, σε παραδοσιακές θέσεις και συχνά στις ίδιες φωλιές. Οι φωλιές γίνονται κοντά στις περιοχές τροφοληψίας, ή σε αποστάσεις μέχρι 2-3 χλμ.

Τροφική οικολογία:

Τρέφεται μοναχικά ή σε κοπάδια όταν υπάρχει άφθονη τροφή, κατά τη διάρκεια της ημέρας, στα ηρχά στάσιμα νερά σε λιμνούλες, λεματίες, έλη, με υδρόβιους οργανισμούς (ψάρια, αμφίβια, μαλάκια, καρκινοειδή) και σε πλημμυρισμένες περιοχές, υγρά λιβάδια και καλλιέργειες με έντομα ή ποντίκια. Σε ορισμένες περιοχές (Θεσσαλία, Κ. Μακεδονία) τρέφεται κατά μεγάλο μέρος σε καλλιέργειες σιτηρών, βοσκοτόπια και άλλες περιοχές μακριά από το νερό.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση ο Πελαργός συναντάται σε ανοικτές περιοχές με ηρχά στάσιμα νερά, λιμνοθάλασσες, λιμνούλες, λιμνοδεξαμενές, λεματίες, έλη, πλημμυρισμένες περιοχές, υγρά λιβάδια χορτολίβαδα, και καλλιέργειες.

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης: Κατά το μεγαλύτερο μέρος της μετανάστευσής τους εντός τη Ελλάδας, οι Πελαργοί δεν σταθμεύουν σε μεγάλους αριθμούς. Πιο σημαντικές συγκεντρώσεις παρατηρούνται στην ανατολική Θράκη και σε ορισμένα σημεία της Αττικής, όπου τα κοπάδια συγκεντρώνονται σε χέρσα χωράφια πριν συνεχίσουν.

Διάδρομοι μετανάστευσης Ο Πελαργός μεταναστεύει εκμεταλλεύμενος τα ανοδικά ρεύματα, πάνω από τη χέρσο επομένως αποφεύγει τις ανοικτές θαλάσσιες εκτάσεις και περιορίζεται σε στενά περάσματα. Στην Ελλάδα οι περισσότεροι Πελαργοί μεταναστεύουν μέσω Θράκης - Μ. Ασίας. Ένα μικρότερο μέρος του πληθυσμού συγκεντρώνεται μέχρι την Αττική από όπου διασχίζουν το Αιγαίο για να φτάσουν στις Μικρασιατικές ακτές. Ένα τρίτο, ακόμη μικρότερο, πέρασμα καταλήγει, κυρίως μέσω της Δυτικής ακτογραμμής, στη Ν. Πελοπόννησο - Κύθηρα - Αντικύθηρα - Κρήτη και κατόπιν άλλον απευθείας στην Αφρική.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Λευκοπελαργός αναπαράγεται κυρίως στη Βόρεια Ελλάδα στο ύπαιθρο και σε αστικές περιοχές κοντά στις περιοχές τροφοληψίας, ή σε αποστάσεις μέχρι 2-3 χλμ. Τρέφεται στα ηρχά στάσιμα νερά σε λιμνοθάλασσες, λιμνούλες, λεματίες, έλη, και σε πλημμυρισμένες περιοχές, υγρά λιβάδια αλλά και σε στεγνές καλλιέργειες όπου και συναντάται κατά τη μετανάστευση. Οι περισσότεροι Πελαργοί μεταναστεύουν μέσω Θράκης - Μ. Ασίας, ένα μικρότερο μέρος του πληθυσμού συγκεντρώνεται

μέχρι την Αττική από όπου διασχίζουν το Αιγαίο για να φτάσουν στις Μικρασιατικές ακτές. Ένα τρίτο, ακόμη μικρότερο, πέρασμα καταλήγει, κυρίως μέσω της Δυτικής ακτογραμμής, στη Ν. Πελοπόννησο – Κύθηρα - Αντικύθηρα - Κρήτη και κατόπιν άλλον απευθείας στην Αφρική.

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

269	Υγρά λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
287	Στάσιμα γλυκά νερά
296	Καλλιεργούμενη γη
300	Άλλες αστικές και βιομηχανικές περιοχές
303	Αστικά πάρκα και κήποι
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτήμα τροφοληψίας: Ο Πελαργός απειλείται από αλλοίωση ενδιαιτημάτων ιδιαίτερα την αποστράγγιση των υγρών λιβαδιών και των πλημμυρισμένων πεδίων. Απειλείται επίσης από χρήση αγροχημικών στις καλλιέργειες.

Αμεσες απειλές: Ο Πελαργός πέφτει συχνά θύμα πυροβολισμών από λαθροθήρες και απειλείται από τοποθέτηση δηλητηριασμένων δολωμάτων για θηλαστικά. Καταγράφεται επίσης ως απειλή η πρόσκρουση σε γραμμές ιδιαίτερα κατά τη μετανάστευση (BirdLife, 2008).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαιτήμα μετανάστευσης:) Ο Πελαργός απειλείται από αλλοίωση ενδιαιτημάτων ιδιαίτερα την αποστράγγιση των υγρών λιβαδιών και των πλημμυρισμένων πεδίων. Απειλείται επίσης από χρήση αγροχημικών στις καλλιέργειες.

Αμεσες απειλές: Ο Πελαργός πέφτει συχνά θύμα πυροβολισμών από λαθροθήρες και απειλείται από τοποθέτηση δηλητηριασμένων δολωμάτων για θηλαστικά. Καταγράφεται επίσης ως απειλή η πρόσκρουση σε γραμμές ιδιαίτερα κατά τη μετανάστευση(BirdLife, 2008)

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Πελαργός απειλείται από αλλοίωση ενδιαιτημάτων ιδιαίτερα την αποστράγγιση των υγρών λιβαδιών και των πλημμυρισμένων πεδίων και τη χρήση αγροχημικών στις καλλιέργειες.. Πέφτει συχνά θύμα πυροβολισμών από λαθροθήρες και απειλείται από τοποθέτηση δηλητηριασμένων δολωμάτων για θηλαστικά και πρόσκρουση σε γραμμές ιδιαίτερα κατά τη μετανάστευση.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

112	Αναδασμός
702	Κατασκευή φραγμάτων και παρεμβάσεις αντιπλημμυρικής προστασίας, αρδευτικών δικτύων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M10	Έλεγχος της παρανομής χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Ψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Plegadis falcinellus

Κοινό Όνομα

Χαλκόκοτα

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Καλοκαιρινός επισκέπτης

Σκίτσο από Mark Hulme

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 150 200 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Φωλιάζει σε ορισμένους μεγάλους υγρότοπους της Βόρειας και Δυτικής Ελλάδας, κατά την μετανάστευση συναντάται σε μεγάλο αριθμό υγροτόπων σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα και τα νησιά. (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1110006	Δέλτα Έβρου	GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνη Ορος Κρούσια
GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρο και Κορακονήσια	GR2120005	Υγρότοπος εκβολών Καλαμά και νήσος Πρασούδι	GR2310015	Δέλτα Αχελώου, λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιτωλ και εκβολές Εύηνου, ν Εχινάδες, νήσος Πετα δυτικός Αράκυνθος κα στενά Κλεισούρας
GR2330009	Λιμνοθάλασσα Κοτύχι - αλυκή Λεχαινών	GR2540006	Υγρότοποι εκβολών Ευρώτα	GR2550008	Λιμνοθάλασσα Γιάλο και νήσος Σφακτηρία
GR4310012	Εκβολή Γεροπόταμου Μεσαράς				

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Φωλιάζει σε υγροτόπους γλυκού νερού με πυκνή υδροχαρή βλάστηση και καλαμιώνες.. Σχηματίζει μικρές μικτές αποικίες με ερωδιούς. Η φωλιά είναι πλατφόρμα κατασκευασμένη με κλαδιά συνήθως σε ύψος λιγότερο από ένα μέτρο πάνω από τα νερά σε καλαμιώνες, θάμνους και μικρά δέντρα. Μερικές φορές φωλιάζει σε μικρές νησίδες κοντά στην ακτή.

Τροφική οικολογία:

Η Χαλκόκοτα προτιμά τα ενδιαίτηματα γλυκού νερού και τρέφεται σε βάλτους στις παρυφές λιμνών και ποταμών, πλημμυρισμένα λιβάδια, υγρολίβαδα, ρυζοχώραφα και αρδευόμενες καλλιέργειες., λιγότερο συχνά σε εκβολικά ύδατα, αλμυρόβαλτους και παράκτιες λιμνοθάλασσες. Τρέφεται σε πολύ ρηχά νερά κυρίως με υδρόβια έντομα και προνύμφες, βδέλλες, σκουλήκια, καρκινοειδή και λιγότερο με ψάρια, ερπετά και αμφίβια ή και νεοσσούς πουλιών.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Το είδος θεωρείται νομαδικό και υπόκειται σε μετα -αναπαραγωγικές μετακινήσεις σε όλο το εύρος της κατανομής του. Την περίοδο της μετανάστευσης απαντάται σε όλους τους τύπους υγροτόπων. Οι μεγάλες, ωστόσο, συγκεντρώσεις απαντούν σε πλημμυρισμένες εκτάσεις με γλυκά νερά. Κουρνιάζει τη νύχτα σε μεγάλα κοπάδια, σε δέντρα συχνά σε θέσεις απομακρυσμένες από τις περιοχές τροφοληψίας.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Χαλκόκοτα φωλιάζει σε ορισμένους μεγάλους υγρότοπους της Βόρειας και Δυτικής Ελλάδας σε γλυκά νερά με πυκνή υδροχαρή βλάστηση και καλαμιώνες.. Συνθητισμένος και αρκετά διαδεδομένος περαστικός μετανάστης μπορεί να απαντηθεί σε όλους τους τύπους υγροτόπων αλλά κυρίως σε περιοχές με γλυκά νερά

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

251 Άλλουβιακά και υδροχαρή δάση

269 Υγρά λιβάδια

287 Στάσιμα γλυκά νερά

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Απειλές για το είδος συνιστούν η όχληση στις αποικίες αναπαραγωγής, η υποβάθμιση των υγροτοπικών ενδιαίτημάτων μέσω της αλλαγής του υδρολογικού καθεστώτος και κυρίως της αποστράγγισης των πλημμυρικών γαιών στις παρυφές των υγροτόπων, της αύξησης της αλατότητας και της αγροχημικής ρύπανσης.

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Όχληση στις περιοχές τροφοληψίας από την ανθρώπινη παρουσία, τα σκυλιά και τη βόσκηση.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Απειλές για το είδος συνιστούν η υποβάθμιση των υγροτοπικών ενδιαίτημάτων μέσω της αλλαγής του υδρολογικού καθεστώτος και κυρίως της αποστράγγισης των πλημμυρικών γαιών στις παρυφές των υγροτόπων, της αύξησης της αλατότητας και της αγροχημικής ρύπανσης.

Απειλές σταθμών ανεφοδιασμού και ξεκούρασης:

Όχληση στις περιοχές τροφοληψίας από την ανθρώπινη παρουσία, τα σκυλιά και τη βόσκηση.

Αμεσες απειλές:

Το είδος υφίσταται λαθροθηρία κατά τη μετανάστευση.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Απειλές για τη Χαλκόκοτα συνιστούν η υποβάθμιση των υγροτοπικών ενδιαίτημάτων μέσω της αλλαγής του υδρολογικού καθεστώτος και κυρίως της αποστράγγισης των πλημμυρικών γαιών στις παρυφές των υγροτόπων, της αύξησης της αλατότητας και της αγροχημικής ρύπανσης. Το είδος υφίσταται λαθροθηρία κατά τη μετανάστευση και όχληση στις περιοχές τροφοληψίας από την ανθρώπινη παρουσία, τα σκυλιά και τη βόσκηση.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
107	Βόσκηση κτηνοτροφικών ζώων σε υγρά λιβάδια
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ίδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιάσης για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Platalea leucorodia

Κοινό Όνομα

Χουλιαρομύτα

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Mark Hulme

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	150	200

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο αναπαραγωγικός πληθυσμός περιορίζεται Έβρο, Ισμαρίδα, Κερκίνη, Δέλτα Αξιού και Αμβρακικό. Ακανόνιστη παρουσία το χειμώνα και κατά τη μετανάστευση κυρίως σε μεγάλους υγροτόπους της Βόρειας και Δυτικής Ελλάδας (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία
GR1110006	Δέλτα Έβρου	GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίδα - Λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1220010	Δέλτα Αξιού - Λουδία Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους
GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνης - Όρος Κρούσια	GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφυγο και Κορακονήσια		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η Χουλιαρομύτα φωλιάζει σε εκτεταμένους ρηχούς (έως 30 εκ.) υγρότοπους με γλυκό υφάλμυρο ή αλμυρό νερό και λασπώδη ή αμμώδη πυθμένα, λίμνες, ποτάμια ή βάλτους με πυκνή βλαστηση. Φωλιάζει κατά προτίμηση σε πυκνούς καλαμιώνες αλλά και σε δέντρα ή μεγάλους θάμνους, σε μικτές αποικίες με ερωδιούς. Η φωλιά είναι πλατφόρμα κατασκευασμένη με κλαδιά στο έδαφος ή πάνω σε καλαμιώνες ή δέντρα. Οι αποικίες εγκαθίστανται σε απόσταση 10-15 χλμ. από τις περιοχές τροφοληψίας.

Τροφική οικολογία: Τρέφεται μοναχικά ή σε μικρές ομάδες με ασπόνδυλα, (προνύμφες, σκουλήκια, μαλάκια αμφίβια και μικρά ψάρια, διανύοντας συχνά μεγάλες αποστάσεις (35-40 χλμ) από τις αποικίες.

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Η Χουλιαρομύτα διαχειμάζει σε εκτεταμένους ρηχούς (έως 30 εκ.) υγρότοπους με γλυκό, υφάλμυρο ή αλμυρό νερό και λασπώδη ή αμμώδη πυθμένα, λίμνες, ποτάμια. Γενικά προτιμά πιο παράκτια μέρη από όταν φωλιάζει και ιδιαίτερα προτιμά παράκτια λασποτόπια σε λιμνοθάλασσες και εκβολές ποταμών. Εμφανίζεται επίσης σε απάνεμα θαλάσσια ενδιαίτημα. Σε γενικές γραμμές, απαντά στα ίδια ενδιαίτηματα και κατά τη μετανάστευση.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Χουλιαρομύτα αναπαράγεται σε Έβρο, Ισμαρίδα, Κερκίνη, Αμβρακικό και Δέλτα Αξιού, όπου φωλιάζει σε πυκνούς καλαμιώνες ή παραποτάμια δάση. Έχει τακτική παρουσία το χειμώνα και, λιγότερο, κατά τη μετανάστευση κυρίως σε μεγάλους υγροτόπους της Δυτικής και Βόρειας Ελλάδας.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

251	Αλλούβιακά και υδροχαρή δάση
269	Υγρά λιβάδια
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παρυδάτια βλάστηση
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλεισμένα παλιρροιακά ίδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και η συνεχιζόμενη απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος.

Καταγράφονται επίσης η όχληση στις αναπαραγωγικές αποικίες από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων και η υπεραλιευση (BirdLife, 2008).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Απειλές για το είδος συνιστούν η υποβάθμιση των βιοτόπων με αποστραγγίσεις και η ρύπανση των υδατικών φορέων με χλωριαμένους υδρογονάνθρακες. Σε ορισμένες περιοχές μπορεί να γίνεται υπερσυλλογή της λείας του είδους δηλ. βενθικών οργανισμών (διθύρων, καρκινοειδών και σκουληκιών) από τον άνθρωπο για τροφή ή δόλωμα.

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης:

Απειλές για το είδος συνιστούν η υποβάθμιση των βιοτόπων με αποστραγγίσεις και ειδικά η απώλεια των βάλτων γλυκού νερού και η ρύπανση των υδατικών φορέων με χλωριαμένους υδρογονάνθρακες. Σε ορισμένες περιοχές μπορεί να γίνεται υπερσυλλογή της λείας του είδους δηλ. βενθικών οργανισμών (διθύρων, καρκινοειδών και σκουληκιών) από τον άνθρωπο για τροφή ή δόλωμα.

Αμεσες απειλές:

Η Χουλιαρομύτα πέφτει συχνά θύμα πυροβολισμών από λαθροθήρες.

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Απειλές για το είδος συνιστούν η υποβάθμιση των βιοτόπων με αποστραγγίσεις και ειδικά η απώλεια των βάλτων γλυκού νερού και η ρύπανση των υδατικών φορέων με χλωριαμένους υδρογονάνθρακες.

Αμεσες απειλές:

Η Χουλιαρομύτα πέφτει συχνά θύμα πυροβολισμών από λαθροθήρες.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Βασική απειλή για τη Χουλιαρομύτα αποτελεί η απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων που αποτελούν ενδιαίτημα αναπαραγωγής του είδους. Επίσης η όχληση στις αναπαραγωγικές αποικίες από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων και η λαθροθηρία κατά τη διαχείμαση και μετανάστευση.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

703 Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Πλασικού ουθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Botaurus stellaris

Κοινό Όνομα

Ήταυρος

Σκίτσο από Maris Strazds

Καθεστώς Παρουσίας	Χειμερινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης, Επιδημιτικό είδος
---------------------------	---

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	500	550
Διαχείμαση		

Κατανομή

Επιβεβαιωμένη αναπαραγωγή μόνο στον Αμβρακικό, κατά τη μετανάστευση έχει ευρεία κατανομή σε αρκετούς υγροτόπους της βόρειας και δυτικής Ελλάδας (Καζαντζίδης 2005).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: 1) Ενδιαίτημα φωλιάσματος (βαθμολογείστε από 1 (βέλτιστο) έως 3 (χείριστο)). Η πρόσφατη έρευνα έδειξε ότι το είδος είναι πιο προσαρμοστικό από ότι θεωρούνταν όσον αφορά τα ενδιαίτηματα αναπαραγωγής και τροφοληψίας (White et al. 2006). Βέλτιστο ενδιαίτημα για το είδος παραμένουν οι υγρότοποι με εκτεταμένους πυκνούς καλαμιώνες Phragmites με διάκενα μεταξύ τους (Hancock & Kushlan 1984), ωστόσο φαίνεται ότι κάθε ενδιαίτημα που περιλαμβάνει υψηλή βλάστηση μέσα σε νερό σταθερής στάθμης μπορεί να χρησιμοποιηθεί για φωλιασμά αρκεί να παρέχει ευνοϊκές συνθήκες τροφοληψίας.. Αυτό περιλαμβάνει ακόμη και κατακερματισμένους οικοτόπους αρκεί να μεσολαβεί μικρή απόσταση ανάμεσα στη φωλιά και στις περιοχές τροφοληψίας (White et al. 2006).

Τροφική οικολογία:

Ο Ήταυρος τρέφεται μοναχικά με ποικιλία λείας όπως φάρια, αμφίβια, μικρά θηλαστικά και πουλιά, ερπετά και έντομα, σκουλήκια και καρκινοειδή, χέλια, και γνοίνους. (Hancock and Kushlan 1984). Η αφθονία της τροφής και η προσβασιμότητα σ' αυτή φαίνεται να είναι ο πλέον σημαντικός παράγοντας που καθορίζει την αναπαραγωγική επιτυχία του είδους (White et al. 2006). Νερό βάθους 10-20 εκ. φαίνεται να προσφέρει τις ιδανικές συνθήκες για τη σύλληψη μικρών φαγιών όπως Gambusia και Aphanius (Newberry 1999).

Ανταγωνισμός:

Διαειδικός ανταγωνισμός μεταξύ των ειδών ερωδιών έχει καταγραφεί κυρίως στις περιοχές τροφοληψίας και ειδικά στα ενδιαίτηματα γλυκών νερών, ο οποίος ωστόσο αμβλύνεται λόγω της διαφορετικής βιολογίας και συμπεριφοράς των διαφορετικών ειδών (Kazantzidis & Goutner 2008).

Θήρευση:

Η θήρευση των αυγών και νεοσσών από χερσαίους θηρευτές (π.χ. αλεπούδες) και αρπακτικά πουλιά εκτιμάται ως υπολογίσιμος περιοριστικός παράγοντας υπό κάποιες συνθήκες του ενδιαίτηματος αλλά δεν υπάρχουν σχετικά δεδομένα για την Ελλάδα (White et al. 2006).

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης:

Το χειμώνα ο Ήταυρος μπορεί να απαντηθεί οπουδήποτε κοντά σε γλυκό νερό και συχνά σε ανοικτές περιοχές, ενώ ανέχεται και το υφάλμυρο νερό. (Hancock and Kushlan 1984). Μοναδικό αναγκαίο κριτήριο για την επιλογή των τόπων διαχείμασης φαίνεται να είναι η ύπαρξη θέσεων τροφοληψίας με αρκετή υδρόβια βλάστηση (White et al. 2006).

Ανταγωνισμός:

Διαειδικός ανταγωνισμός μεταξύ των ειδών ερωδιών έχει καταγραφεί κυρίως στις περιοχές τροφοληψίας και ειδικά στα ενδιαίτηματα γλυκών νερών, ο οποίος ωστόσο αμβλύνεται λόγω της διαφορετικής βιολογίας και συμπεριφοράς των διαφορετικών ειδών (Kazantzidis & Goutner 2008).

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Κατά τη μετανάστευση ο Ήταυρος μπορεί να απαντηθεί σε οποιοδήποτε μέρος, έχει καταγραφεί ακόμη και στο κέντρο της Αθήνας (Handrinos & Akriotis 1997). Συνήθως μοναχικός ή σε μικρά κοπάδια, καταγάφεται περισσότερο στην εαρινή παρά στην φθινοπωρινή μετανάστευση.

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης:

Κατά τη μετανάστευση έχει ευρεία κατανομή σε αρκετούς υγροτόπους της βόρειας και δυτικής Ελλάδας..

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Αναπαραγωγή του Ήταυρου έχει επιβεβαιωθεί μέχρι σήμερα μόνο στον Αμβρακικό (2-3 ζευγάρια), ενώ είναι ασυνήθιστος χειμερινός επισκέπτης και περαστικός μετανάστης στους υγρότοπους της βόρειας και δυτικής Ελλάδας. Βέλτιστο ενδιαίτημα για το είδος είναι οι υγρότοποι με εκτεταμένους πυκνούς καλαμιώνες Phragmites, ωστόσο κατά τη διαχείμαση και

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

287 Στάσιμα γλυκά νερά

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτήμα αναπαραγωγής:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (Kazantzidis & Goutner, 2008). Ο Ήταυρος απειλείται ιδιαίτερα από την απώλεια/συρρίκνωση των μεγάλων καλαμιών Phragmites που προκαλούνται από τη ξηρασία ή την μεταβολή της αλατότητας. Απότομες μεταβολές της στάθμης προκαλούν πλημμυρισμό της φωλιάς.

Απειλές στο ενδιαιτήμα τροφοληψίας:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (Kazantzidis & Goutner, 2008). Ο ευτροφισμός των ενδιαιτημάτων γλυκού νερού προκαλεί μεταβολή στην αφθονία και σύνθεση των πληθυσμών ψαριών που αποτελούν λεία του Ήταυρου. Η όχληση στα ενδιαιτήματα τροφοληψίας από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας.

Αμεσες απειλές:

Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές στην τροφική αλυσίδα των υγροτόπων είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην αγροχημική όπωνση (օργανοχλωριαμένα εντομοκτόνα) και ωπανση από βαρέα μέταλλα, κυρίως υδράργυρο και μόλυβδο (Ακριώτης & Ρήγας, 1999, Κολιόπουλος 1999, BirdLife 2008). Οι ερωδιοί είναι συχνά θύματα λαθροθηρίας στους υγροτόπους. Οι ερωδιοί ανήκουν στην ομάδα ειδών που είναι ευάλωτα σε παγιδεύσεις στα ηλεκτροφόρα καλώδια που παρεμβάλλονται στις παραδοσιακές διαδρομές των υδρόβιων πουλιών μεταξύ γειτονικών υγροτόπων (Ζόγκαρης et al. 2003, Rudolini et al. 2005).

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαιτήμα διαχείμασης:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (Kazantzidis & Goutner, 2008). Ο ευτροφισμός των ενδιαιτημάτων γλυκού νερού προκαλεί μεταβολή στην αφθονία και σύνθεση των πληθυσμών ψαριών που αποτελούν λεία του Ήταυρου

Αμεσες απειλές:

Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές στην τροφική αλυσίδα των υγροτόπων είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην αγροχημική όπωνση (օργανοχλωριαμένα εντομοκτόνα) και ωπανση από βαρέα μέταλλα, κυρίως υδράργυρο και μόλυβδο (Ακριώτης & Ρήγας, 1999, Κολιόπουλος 1999, BirdLife 2008).

Οι ερωδιοί ανήκουν στην ομάδα ειδών που είναι ευάλωτα σε παγιδεύσεις στα ηλεκτροφόρα καλώδια που παρεμβάλλονται στις παραδοσιακές διαδρομές των υδρόβιων πουλιών μεταξύ γειτονικών υγροτόπων (Ζόγκαρης et al. 2003, Rudolini et al. 2005). Οι ερωδιοί είναι συχνά θύματα λαθροθηρίας στους υγροτόπους..

Μετανάστευση

Αμεσες απειλές:

Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές στην τροφική αλυσίδα των υγροτόπων είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην αγροχημική όπωνση (օργανοχλωριαμένα εντομοκτόνα) και ωπανση από βαρέα μέταλλα, κυρίως υδράργυρο και μόλυβδο (Ακριώτης & Ρήγας, 1999, Κολιόπουλος 1999, BirdLife 2008).

Οι ερωδιοί ανήκουν στην ομάδα ειδών που είναι ευάλωτα σε παγιδεύσεις στα ηλεκτροφόρα καλώδια που παρεμβάλλονται στις παραδοσιακές διαδρομές των υδρόβιων πουλιών μεταξύ γειτονικών υγροτόπων (Ζόγκαρης et al. 2003, Rudolini et al. 2005). Οι ερωδιοί είναι συχνά θύματα λαθροθηρίας στους υγροτόπους..

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η συνεχιζόμενη απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των εποχικών/μόνιμων υγροτόπων γλυκού νερού αποτελεί τη βασική απειλή για το είδος. Ο Ήταυρος απειλείται ιδιαίτερα από την απώλεια/συρρίκνωση των μεγάλων καλαμιών Phragmites και τον ευτροφισμό των ενδιαιτημάτων γλυκού νερού. Απότομες μεταβολές της στάθμης προκαλούν πλημμυρισμό της φωλιάς Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές είναι ευάλωτοι στην αγροχημική όπωνση και τα βαρέα μέταλλα.. Τα ηλεκτροφόρα καλώδια πάνω από υγροτοπικές περιοχές αποτελούν παράγοντα θνητισμότητας. Το είδος είναι επίσης ευάλωτο στην όχληση από την ανθρώπινη παρουσία, την παρουσία οικόσιτων ζώων και τη λαθροθηρία.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101 Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους

702 Κατασκευή φραγμάτων και παρεμβάσεις αντιπλημμυρικής προστασίας, αρδευτικών δικτύων

703 Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

1101 Άλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ζευκάνων ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Adamo MC., Puglisi L., Baldaccini NE. (2004) Factors affecting Bittern *Botaurus stellaris* distribution in a Mediterranean wetland BIRD CONSERVATION INTERNATIONAL 14 (3): 153-164 SEP 2004
- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>
- Hancock J., and Kushlan J., (1984) The Herons Handbook. CroomHelm, London.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Kazantzidis S., Goutner V. (2008) Abundance and habitat use by herons (Ardeidae) in the Axios Delta, northern Greece JOURNAL OF BIOLOGICAL RESEARCH-THESSALONIKI 10: 129-138
- Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Newbery P., Schäffer & N. Smith K. European Union Action Plan for Bittern (*Botaurus stellaris*) European Union Action Plans for 8 Priority Birds Species – Bittern
- Rudolini D., Gustin M., Bogliani G., Garavaglia R. (2005) Birds and powerlines in Italy: an assessment BIRD CONSERVATION INTERNATIONAL 15 (2): 131-145
- White G., Purps J., & Alsbury S. (2006) The Bittern in Europe: a guide to species and habitat management. The RSPB, Sandy
- Ακριώτης Τ., Ρήγας Ι., (1999) Επιπτώσεις των βαρέων μετάλλων και των ιχνοστοιχείων στην Ορνιθοπανίδα στο Χατζηλάκου Δ.. (Επιμέλεια). Συνοπτικός Οδηγός.. Επιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων στα πουλιά και τους βιοτόπους τους. Διαχείριση βιοτόπων της ορνιθοπανίδας. Αθήνα. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.
- Ζόγκαρης , Σ., Δ. Παπανδρόπουλος, Χ. Αλιβιζάτος, Ι. Ρήγας, Β. Χατζηρβασάνης & Ν. Καρδακάρη (2003) Απειλούμενα Πουλιά στον Αμβρακικό. ΟΙΚΟΣ ΕΠΕ, ΕΤΑΝΑΜ ΑΕ.
- Καζαντζίδης Σ., (2005) Ερωδιοί, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Κολιόπουλος Γ., (1999) Επιπτώσεις των παρασιτοκτόνων στην Ορνιθοπανίδα στο Χατζηλάκου Δ.. (Επιμέλεια).Συνοπτικός Οδηγός. Επιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων στα πουλιά και τους βιοτόπους τους. Διαχείριση βιοτόπων της ορνιθοπανίδας. Αθήνα. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Ixobrychus minutus

Κοινό Όνομα

Μικροτσικνιάς

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Σκήτσο από Maris Strazds

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	600	700

Διαχείμαση

Κατανομή

Κοινό αναπαραγόμενο είδος σε Θράκη, Μακεδονία και Ήπειρο και τοπικά κοινό στην Πελοπόννησο, φωλιάζει επίσης σε Λέσβο, Λήμνο, Σάμο, Κω και Κέρκυρα (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία
GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1150001	Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεδαμωτής και νήσος Θασοπούλα	GR1220010	Δέλτα Αξιού - Λουδία Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους
GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια	GR2320001	Λιμνοθάλασσα Καλογριάς, δάσος Στροφυλιάς και έλος Λάμιας, Άραξος	GR2530002	Λίμνη Στυμφαλία

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος προτιμά υγροτόπους με γλυκά νερά, βάλτους, λίμνες πάντα με πυκνή βλάστηση από ψηλά καλάμια και δέντρα όπως ιτιές. Φωλιάζει μοναχικά αλλά σε βέλτιστες περιοχές μπορεί να υπάρχουν πολλές φωλιές μαζί. Η φωλιά είναι προσδεδεμένη πάνω στα καλάμια και η ίδια φωλιά ή περιοχή επαναχρησιμοποιείται σε διαδοχικές χρονιές (Hancock and Kushlan 1984).

Τροφική οικολογία:

Προτιμά έλη και βάλτους γλυκών νερών με πυκνή βλάστηση από καλαμιώνες, θάμνους και δέντρα. Τρέφεται μοναχικά συνήθως το σύρουπο υπό κάλυψη. Η δίαιτα του αποτελείται από ψάρια, βατράχια, γαρίδες, αράχνες και έντομα, ωστόσο η κοινότερη λεία του είναι το Κουνουπόφαρο *Gambusia affinis* (Hancock and Kushlan 1984).

Ανταγωνισμός:

Διαισιδικός ανταγωνισμός μεταξύ των ειδών ερωδιών έχει καταγραφεί κυρίως στις περιοχές τροφοφόρης και ειδικά στα ενδιαίτηματα γλυκών νερών, ο οποίος ωστόσο αμβλύνεται λόγω της διαφορετικής βιολογίας και συμπεριφόρδας των διαφορετικών ειδών (Kazantzidis & Goutner 2008).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Συναντάται σε κάθε είδους υγροτοπικό σύστημα, έλη, παραποτάμιες εκτάσεις, λίμνες, αποστραγγιστικές τάφρους και γενικά όπου υπάρχουν ψηλά, πυκνά φυτά, όπως καλάμια και θάμνοι ή δέντρα ακόμα και ελαώνες κατά την φθινοπωρινή μετανάστευση.

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης:

Ο Μικροτσικνάς μεταναστεύει σε ευρύ μέτωπο και μπορεί να παρατηρηθεί σε ολόκληρη την ηπειρωτική χώρα και στα νησιά.

Διάδρομοι μετανάστευσης

Ο Μικροτσικνάς μεταναστεύει σε ευρύ μέτωπο πάνω από την ηπειρωτική χώρα και τα νησιά.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Μικροτσικνάς είναι κοινό φωλεάζον είδος σε Θράκη, Μακεδονία και Ήπειρο και Πελοπόννησο, επίσης σε Λέσβο, Λήμνο, Σάμο, Κω και Κέρκυρα. σε γλυκά νερά, βάλτους, λίμνες με ψηλούς καλαμιώνες και υδροχαρή δέντρα, ενδιαίτηματα που χρησιμοποιούνται και για τροφοφόρη. Πολυάριθμος κατά τη μετανάστευση συναντάται σε κάθε είδους υγροτοπικό σύστημα με υψηλή, πυκνή βλάστηση.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

287 Στάσιμα γλυκά νερά

304 Τεχνητά τοπία (υδάτινα)

Απειλές

Αναπαραγωγή

Ερωδιοί και Πελεκανόμορφα

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού εποχικών ή μόνιμων, η απώλεια των μικρών καλαμιώνων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (BirdLife, 2008). Η όχληση στα ενδιαιτήματα αναπαραγωγής που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας..

Απειλές στο ενδιαιτήμα τροφοληψίας:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού εποχικών ή μόνιμων, η απώλεια των μικρών καλαμιώνων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (BirdLife, 2008). Η όχληση στα ενδιαιτήματα τροφοληψίας που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας..

Αμεσες απειλές:

Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές στην τροφική αλυσίδα των υγροτόπων είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην αγροχημική ρύπανση (օργανοχλωριαμένα εντομοκτόνα) και ρύπανση από βαρέα μέταλλα, κυρίως υδράργυρο και μόλυβδο (Ακριώτης & Ρήγας, 1999, Κολιόπουλος 1999, BirdLife 2008).

Οι ερωδιοί ανήκουν στην ομάδα ειδών που είναι ευάλωτα σε παγιδεύσεις στα ηλεκτροφόρα καλώδια που παρεμβάλλονται στις παραδοσιακές διαδρομές των υδρόβιων πουλιών μεταξύ γειτονικών υγροτόπων (Ζόγκαρης et al. 2003, Rudolini et al. 2005). Οι ερωδιοί είναι συχνά θύματα λαθροθηρίας στους υγροτόπους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαιτήμα μετανάστευσης:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού εποχικών ή μόνιμων, η απώλεια των μικρών καλαμιώνων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (BirdLife, 2008). Η όχληση στα ενδιαιτήματα ανεφοδιασμού & ξεκούρασης που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας..

Αμεσες απειλές:

Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές στην τροφική αλυσίδα των υγροτόπων είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην αγροχημική ρύπανση (օργανοχλωριαμένα εντομοκτόνα) και ρύπανση από βαρέα μέταλλα, κυρίως υδράργυρο και μόλυβδο (Ακριώτης & Ρήγας, 1999, Κολιόπουλος 1999, BirdLife 2008).

Οι ερωδιοί ανήκουν στην ομάδα ειδών που είναι ευάλωτα σε παγιδεύσεις στα ηλεκτροφόρα καλώδια που παρεμβάλλονται στις παραδοσιακές διαδρομές των υδρόβιων πουλιών μεταξύ γειτονικών υγροτόπων (Ζόγκαρης et al. 2003, Rudolini et al. 2005). Οι ερωδιοί είναι συχνά θύματα λαθροθηρίας στους υγροτόπους.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η συνεχιζόμενη απώλεια συρρίκνωση και αλλοίωση των εποχικών/μόνιμων υγροτόπων γλυκού νερού και η απώλεια των μικρών καλαμιώνων αποτελεί τη βασική απειλή για το είδος. Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές είναι ευάλωτοι στην αγροχημική ρύπανση και τα βαρέα μέταλλα.. Τα ηλεκτροφόρα καλώδια πάνω από υγροτοπικές περιοχές αποτελούν παράγοντα θνητισμού. Το είδος είναι επίσης ευάλωτο στην όχληση από την ανθρώπινη παρουσία, την παρουσία οικόσιτων ζώων και τη λαθροθηρία.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Τίδυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ζενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)

Βιβλιογραφικές αναφορές

- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>
- Hancock J., and Kushlan J., (1984) The Herons Handbook. CroomHelm, London.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Kazantzidis S., Goutner V. (2008) Abundance and habitat use by herons (Ardeidae) in the Axios Delta, northern Greece JOURNAL OF BIOLOGICAL RESEARCH-THESSALONIKI 10: 129-138
- Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Rudolini D., Gustin M., Bogliani G., Garavaglia R. (2005) Birds and powerlines in Italy: an assessment BIRD CONSERVATION INTERNATIONAL 15 (2): 131-145
- Ακριώτης Τ., Ρήγας Ι., (1999) Επιπτώσεις των βαρέων μετάλλων και των ιχνοστοιχείων στην Ορνιθοπανίδα στο Χατζηλάκου Δ.. (Επιμέλεια). Συνοπτικός Οδηγός.. Επιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων στα πουλιά και τους βιοτόπους τους. Διαχείριση βιοτόπων της ορνιθοπανίδας. Αθήνα. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.
- Ζόγκαρης , Σ., Δ. Παπανδρόπουλος, Χ. Αλβιζάτος, Ι. Ρήγας, Β. Χατζηρβασάνης & N. Καρδακάρη (2003) Απειλούμενα Πουλιά στον Αμβρακικό. ΟΙΚΟΣ ΕΠΕ, ΕΤΑΝΑΜ ΑΕ.
- Καζαντζίδης Σ., (2005) Ερωδιοί, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Κολιόπουλος Γ., (1999) Επιπτώσεις των παρασιτοκτόνων στην Ορνιθοπανίδα στο Χατζηλάκου Δ.. (Επιμέλεια).Συνοπτικός Οδηγός. Επιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων στα πουλιά και τους βιοτόπους τους. Διαχείριση βιοτόπων της ορνιθοπανίδας. Αθήνα. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Nycticorax nycticorax

Κοινό Όνομα

Νυχτοκόρακας

Σκίτσο από Maris Strazds

Καθεστώς Παρουσίας	Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης
---------------------------	--

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	800	1,450

Διαχείμαση

Κατανομή

Έντεκα αποικίες με μεγαλύτερες στο Δέλτα Αξιού και στην Κερκίνη (Καζαντζίδης 2005).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1110002	Δάσος Δαδιάς-Σουφλί	GR1110008	Παραποτάμιο δάσος βορείου Έβρου και Αρδα	GR1220010	Δέλτα Αξιού - Λουδία Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους
GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνης - Όρος Κρουσία	GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφυγο και Κορακονήσια		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Φωλιάζει σε παρόχθια και παραλίμνια δάση σε αρμυρίκια, ιτιές, σκλήθρα και λεύκες και σπανιότερα σε καλαμιώνες. Επειδή φθάνει νωρίτερα από τα άλλα είδη ερωδιών στην αποικία τοποθετεί τη φωλιά του σε υψηλότερες θέσεις στα δέντρα. (Καζαντζίδης 2005).

Τροφική οικολογία:

Τρέφεται τη νύχτα ή στο σούρουπο συνήθως μοναχικά και διατρέπει εκτεταμένες επικράτειες τροφοληψίας. Προτιμά τις περιοχές με πυκνή βλάστηση. Η δίαιτα συνιστάται από φάρια, αμφίβια, καρκινοειδή, αμφίβια, αράχνες, μικρά θηλαστικά και πουλιά. Τρέφεται με τουλάχιστον 46 είδη οργανισμών, κυρίως έντομα και ψάρια (Καζαντζίδης 2005).

Ανταγωνισμός:

Διαισιδικός ανταγωνισμός μεταξύ των ειδών ερωδιών έχει καταγραφεί κυρίως στις περιοχές τροφοληψίας και ειδικά στα ενδιαιτήματα γλυκών νερών, ο οποίος ωστόσο αμβλύνεται λόγω της διαφορετικής βιολογίας και συμπεριφοράς των διαφορετικών ειδών (Kazantzidis & Goutner 2008).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Προτιμά τους υγρότοπους των γλυκών νερών, όχθες ποταμών, λίμνες και βάλτους αλλά στη μετανάστευση μπορεί να βρεθεί σε λιβάδια και σε ξηρά ενδιαιτήματα, λιμνοδεξαμενές και όχθες καναλιών και κατά μήκος των ακτών. Κουρνιάζει σε δέντρα που προσφέρουν καλή κάλυψη σε κοντινή απόσταση από τις περιοχές τροφοληψίας, γλυκές, υφάλμυρες ή αλμυρές (Hancock and Kushlan 1984).

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης: Ο Νυχτοκόρακας μεταναστεύει σε κοπάδια έως και 100 ατόμων (Handrinos & Akriotis, 1997) σε ευρύ μέτωπο και μπορεί να παρατηρηθεί, στα κατάλληλα ενδιαιτήματα, σε ολόκληρη την ηπειρωτική χώρα και στα νησιά.

Διάδρομοι μετανάστευσης Ο Νυχτοκόρακας μεταναστεύει σε ευρύ μέτωπο πάνω από την ηπειρωτική χώρα και τα νησιά.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Νυχτοκόρακας διατηρεί έντεκα αναπαραγωγικές αποικίες με μεγαλύτερες στο Δέλτα Αξιού και στην Κερκίνη, ενώ είναι συνηθισμένος και αρκετά διαδεδομένος περαστικός μετανάστης. Φωλιάζει σε παρόχθια και παραλίμνια δάση και τρέφεται σε υγρότοπους με πυκνή βλάστηση, κατά την μετανάστευση πάντως μπορεί να βρεθεί σε λιβάδια και σε ξηρά ενδιαιτήματα λιμνοδεξαμενές και όχθες καναλιών και κατά μήκος ακτών

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

251	Αλλούβιακά και υδροχαρή δάση
269	Υγρά λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
287	Στάσιμα γλυκά νερά
296	Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτημα αναπαραγωγής:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (BirdLife 2008, Kazantzidis & Goutner, 2008). Η όχληση στα ενδιαιτήματα αναπαραγωγής που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας..

Απειλές στο ενδιαιτημα τροφοληψίας:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (BirdLife 2008, Kazantzidis & Goutner, 2008). Η όχληση στα ενδιαιτήματα τροφοληψίας που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας..

Αμεσες απειλές:

Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές στην τροφική αλυσίδα των υγροτόπων είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην αγροχημική ρύπανση (օργανοχλωριαμένα εντομοκτόνα, καρβαμιδικά και DDE) και ρύπανση από βαρέα μέταλλα, κυρίως υδραγχυρού και μόλυβδο (Ακριώτης & Ρήγας, 1999, Κολιόπουλος 1999, BirdLife 2008).

Οι ερωδιοί ανήκουν στην ομάδα ειδών που είναι ευάλωτα σε παγιδεύσεις στα ηλεκτροφόρα καλώδια που παρεμβάλλονται στις παραδοσιακές διαδρομές των υδρόβιων πουλιών μεταξύ γειτονικών υγροτόπων (Ζόγκαρης et al. 2003, Rudolini et al. 2005). Οι ερωδιοί είναι συχνά θύματα λαθροθηρίας στους υγροτόπους. Ο Νυχτοκόρακας ενδέχεται να καταδιώκεται στις ιχθυοκαλλιέργειες ως θηρευτής φαριών.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαιτημα μετανάστευσης:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (BirdLife 2008, Kazantzidis & Goutner, 2008). Η όχληση στα ενδιαιτήματα ανεφοδιασμού & ξεκούρασης που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας..

Αμεσες απειλές:

Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές στην τροφική αλυσίδα των υγροτόπων είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην αγροχημική ρύπανση (օργανοχλωριαμένα εντομοκτόνα, καρβαμιδικά και DDE) και ρύπανση από βαρέα μέταλλα, κυρίως υδραγχυρού και μόλυβδο (Ακριώτης & Ρήγας, 1999, Κολιόπουλος 1999, BirdLife 2008).

Οι ερωδιοί ανήκουν στην ομάδα ειδών που είναι ευάλωτα σε παγιδεύσεις στα ηλεκτροφόρα καλώδια που παρεμβάλλονται στις παραδοσιακές διαδρομές των υδρόβιων πουλιών μεταξύ γειτονικών υγροτόπων (Ζόγκαρης et al. 2003, Rudolini et al. 2005). Οι ερωδιοί είναι συχνά θύματα λαθροθηρίας στους υγροτόπους. Ο Νυχτοκόρακας ενδέχεται να καταδιώκεται στις ιχθυοκαλλιέργειες ως θηρευτής φαριών.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η συνεχιζόμενη απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των εποχικών/μόνιμων υγροτόπων γλυκού νερού αποτελεί τη βασική απειλή για το είδος. Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές είναι ευάλωτοι στην αγροχημική ρύπανση και τα βαρέα μέταλλα. Τα ηλεκτροφόρα καλώδια πάνω από υγροτοπικές περιοχές αποτελούν παράγοντα θνησιμότητας. Το είδος είναι επίσης ευάλωτο στην όχληση από την ανθρώπινη παρουσία, την παρουσία οικόσιτων ζώων και τη λαθροθηρία.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (ικυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων)
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπεινης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων

- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>
- Hancock J., and Kushlan J., (1984) The Herons Handbook. CroomHelm, London.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Kazantzidis S., Goutner V. (2008) Abundance and habitat use by herons (Ardeidae) in the Axios Delta, northern Greece JOURNAL OF BIOLOGICAL RESEARCH-THESSALONIKI 10: 129-138
- Ακριώτης Τ., Ρήγας Ι., (1999) Επιπτώσεις των βαρέων μετάλλων και των ιχνοστοιχείων στην Ορνιθοπανίδα στο Χατζηλάκου Δ.. (Επιμέλεια). Συνοπτικός Οδηγός.. Επιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων στα πουλιά και τους βιοτόπους τους. Διαχείριση βιοτόπων της ορνιθοπανίδας. Αθήνα. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.
- Ζόγκαρης , Σ., Δ. Παπανδρόπουλος, Χ. Αλιβιζάτος, Ι. Ρήγας, Β. Χατζηρβασάνης & N. Καρδακάρη (2003) Απειλούμενα Πουλιά στον Αμβρακικό. ΟΙΚΟΣ ΕΠΕ, ETANAM ΑΕ.
- Καζαντζίδης Σ., (2005) Ερωδιοί, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Κολιόπουλος Γ., (1999) Επιπτώσεις των παρασιτοκτόνων στην Ορνιθοπανίδα στο Χατζηλάκου Δ.. (Επιμέλεια).Συνοπτικός Οδηγός. Επιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων στα πουλιά και τους βιοτόπους τους. Διαχείριση βιοτόπων της ορνιθοπανίδας. Αθήνα. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Ardeola ralloides

Κοινό Όνομα

Κρυπτοτσικνιάς

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Σχέδιο από Maris Strazds

■ Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	400	500
Διαχείμαση		

Κατανομή

Η αναπαραγωγική κατανομή του Κρυπτοτσικνιά εξαπλώνεται σε εννέα αποικίες οι μεγαλύτερες από τις οποίες είναι στην Κερκίνη, στο Δέλτα Αξιού και στον Αμβρακικό (Καζαντζίδης, 2005).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1220010	Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους	GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνη Ορος Κρούσια
GR1320003	Λίμνη Ορεστιάς (Καστοριάς)	GR1340001	Εθνικός Δρυμός Πρεσπών	GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια

■ Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Κρυπτοτσικνιάς φωλιάζει σε παρόχθια ή παραλίμνια δάση με αρμυρίκια, ιτιές, σκλήθρες και λεύκες, σπανιότερα σε καλαμιώνες. Φωλιάζει σε μικτές αποικίες σε χαμηλότερες θέσεις από τα άλλα είδη ερωδιών (Καζαντζίδης, 2005).

Τροφική οικολογία:

Τρέφεται σε μέρη με κάλυψη μοναχικά ή σε μικρά κοπάδια σε στάσιμα γλυκά νερά, ιδιαίτερα μικρές λίμνες, κανάλια, τάφρους κ.ά. με έντονη υδρόβια βλάστηση ακόμη και κάποιους θάμνους και δέντρα με αναρριχώμενα φυτά. Τρέφεται με έντομα βατάχια και αράχνες, ακρίδες και πεταλούδες, αμφίβια, σαλιγκάρια και ψάρια. (Hancock and Kushlan 1984).

Ανταγωνισμός:

Διαισιδικός ανταγωνισμός μεταξύ των ειδών ερωδιών έχει καταγραφεί κυρίως στις περιοχές τροφολήψιας και ειδικά στα ενδιαιτήματα γλυκών νερών, ο οποίος ωστόσο αμβλύνεται λόγω της διαφορετικής βιολογίας και συμπεριφοράς των διαφορετικών ειδών (Kazantzidis & Goutner 2008).

Καθώς το είδος καταφθάνει τελευταίο στην Ελλάδα κατά τον Μάιο αντιμετωπίζει έλλειψη διαθέσιμων θέσεων φωλεοποίησης και αναγκάζεται να φωλιάζει πολύ χαμηλά στη βλάστηση. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα τον κίνδυνο του πλημμυρισμού των φωλιών από την ανύψωση της στάθμης (Καζαντζίδης 2005).

Θήρευση:

Τα αυγά και νεοσσοί θηρεύονται από κορακοειδή.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά την μετανάστευση μπορεί να βρεθεί και σε υφάλμυρα ή αλμυρά ενδιαιτήματα αρκεί να υπάρχει αρκετή φυτοκάλυψη σε καλάμια ή διασκορπισμένους θάμνους και δέντρα. Πλημμυρισμένες εκτάσεις χρησιμοποιούνται επίσης (Hancock and Kushlan 1984).

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης:

Ο Κρυπτοτσικνιάς μεταναστεύει σε μικρά κοπάδια, σε ευρύ μέτωπο και μπορεί να παρατηρηθεί, στα κατάλληλα ενδιαιτήματα, σε ολόκληρη την ηπειρωτική χώρα και στα νησιά, κυρίως στην παράκτια ζώνη

Διάδομοι μετανάστευσης

Ο Κρυπτοτσικνιάς μεταναστεύει σε ευρύ μέτωπο πάνω από την ηπειρωτική χώρα και τα νησιά.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Κρυπτοτσικνιάς διατηρεί εννιά αναπαραγωγικές αποικίες στην κεντρική και βόρεια Ελλάδα σε παρόχθια και παραλίμνια δάση με πυκνή βλάστηση. Κατά την μετανάστευση μπορεί να βρεθεί και σε υφάλμυρα ή αλμυρά ενδιαιτήματα αρκεί να υπάρχει αρκετή φυτοκάλυψη.

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

251 Άλλουβιακά και υδροχαρή δάση

269 Υγρά λιβάδια

271	Μεσόφιλα λιβάδια
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παρυδάτια βλάστηση
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτημα αναπαραγωγής:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (BirdLife, 2008). Η όχληση στα ενδιαιτήματα αναπαραγωγής που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας.

Απειλές στο ενδιαιτημα τροφοληψίας:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (BirdLife, 2008). Η όχληση στα ενδιαιτήματα τροφοληψίας που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας.

Αμεσες απειλές:

Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές στην τροφική αλυσίδα των υγροτόπων είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην αγροχημική όγυπανση (օργανοχλωριωμένα εντομοκτόνα) και όγυπανση από βαρέα μέταλλα, κυρίως υδράργυρο και μόλυβδο (Ακριώτης & Ρήγας, 1999, Κολιόπουλος 1999). Οι ερωδιοί ανήκουν στην ομάδα ειδών που είναι ευάλωτα σε παγιδεύσεις στα ηλεκτροφόρα καλώδια που παρεμβάλλονται στις παραδοσιακές διαδρομές των υδρόβιων πουλιών μεταξύ γειτονικών υγροτόπων (Ζόγκαρης et al. 2003, Rudolini et al. 2005). Οι ερωδιοί είναι συχνά θύματα λαθροθηρίας στους υγροτόπους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαιτημα μετανάστευσης:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (BirdLife, 2008). Η όχληση στα ενδιαιτήματα ανεφοδιασμού & ξεκούρασης που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας.

Αμεσες απειλές:

Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές στην τροφική αλυσίδα των υγροτόπων είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην αγροχημική όγυπανση (օργανοχλωριωμένα εντομοκτόνα) και όγυπανση από βαρέα μέταλλα, κυρίως υδράργυρο και μόλυβδο (Ακριώτης & Ρήγας, 1999, Κολιόπουλος 1999). Οι ερωδιοί ανήκουν στην ομάδα ειδών που είναι ευάλωτα σε παγιδεύσεις στα ηλεκτροφόρα καλώδια που παρεμβάλλονται στις παραδοσιακές διαδρομές των υδρόβιων πουλιών μεταξύ γειτονικών υγροτόπων (Ζόγκαρης et al. 2003, Rudolini et al. 2005). Οι ερωδιοί είναι συχνά θύματα λαθροθηρίας στους υγροτόπους.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η συνεχιζόμενη απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των εποχικών/μόνιμων υγροτόπων γλυκού νερού αποτελεί τη βασική απειλή για το είδος. Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές είναι ευάλωτοι στην αγροχημική όγυπανση και τα βαρέα μέταλλα. Τα ηλεκτροφόρα καλώδια πάνω από υγροτοπικές περιοχές αποτελούν παράγοντα θνητικότητας. Το είδος είναι επίσης ευάλωτο στην όχληση από την ανθρώπινη παρουσία, την παρουσία οικόσιτων ζώων και τη λαθροθηρία.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Πλαστικού ουθήση πληθυσμακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπειυσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών

- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>
- Hancock J., and Kushlan J., (1984) The Herons Handbook. CroomHelm, London.
- Kazantzidis S., Goutner V. (2008) Abundance and habitat use by herons (Ardeidae) in the Axios Delta, northern Greece JOURNAL OF BIOLOGICAL RESEARCH-THESSALONIKI 10: 129-138
- Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Rudolini D., Gustin M., Bogliani G., Garavaglia R. (2005) Birds and powerlines in Italy: an assessment BIRD CONSERVATION INTERNATIONAL 15 (2): 131-145
- Ακριώτης Τ., Ρήγας Ι., (1999) Επιπτώσεις των βαρέων μετάλλων και των ιχνοστοιχείων στην Ορνιθοπανίδα στο Χατζηλάκου Δ.. (Επιμέλεια). Συνοπτικός Οδηγός.. Επιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων στα πουλιά και τους βιοτόπους τους. Διαχείριση βιοτόπων της ορνιθοπανίδας. Αθήνα. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Ζόγκαρης , Σ., Δ. Παπανδρόπουλος, Χ. Αλιβιζάτος, Ι. Ρήγας, Β. Χατζηρβασάνης & Ν. Καρδακάρη (2003) Απειλούμενα Πουλιά στον Αμβρακικό. ΟΙΚΟΣ ΕΠΕ, ΕΤΑΝΑΜ ΑΕ.
- Καζαντζίδης Σ., (2005) Ερωδιοί, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Κολιόπουλος Γ., (1999) Επιπτώσεις των παρασιτοκτόνων στην Ορνιθοπανίδα στο Χατζηλάκου Δ.. (Επιμέλεια).Συνοπτικός Οδηγός. Επιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων στα πουλιά και τους βιοτόπους τους. Διαχείριση βιοτόπων της ορνιθοπανίδας. Αθήνα. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Ardea cinerea

Σκήπτο από Maris Strazds

Κοινό Όνομα Σταχτοτσικνιάς

Καθεστώς Παρουσίας Επιδημητικό είδος, Περιφερειακός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 1,200 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Τουλάχιστον 23 αποικίες με μεγαλύτερες σε Κερκίνη, Πόρτο-Λάγος και σε περιοχή ανάμεσα σε Κορώνεια -Βόλβη. (Καζαντζίδης 2005)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Φωλιάζει σε αποικίες συνήθως με άτομα του ίδιου είδους, σε μεγάλα δέντρα σπανιότερα σε θάμνους και καλαμώνες. Κατασκευάζει πλατφόρμες τοποθετημένες στα ψηλότερα σημεία των δέντρων τις οποίες επαναχρησιμοποιεί για πολλά χρόνια.. Οι θέσεις αυτές στην Ελλάδα βρίσκονται κοντά στους μεγάλους υγροτόπους της βόρειας Ελλάδας.

Τροφική οικολογία:

Τρέφεται σε υγρότοπους με γλυκό, υφάλμυρο ή αλμυρό νερό. Η δίαιτά του περιλαμβάνει μεγάλη ποικιλία οργανισμών εποχιακά διαθέσιμων όπως αμφίβια, έντομα, ερπετά, πουλιά ακόμη και τρωκτικά, κυρίως όμως ψαροφάγο (Καζαντζίδης 2005). Ψαρεύει συχνά σε ιχυοκαλλιέργειες..

Ανταγωνισμός:

Διαιτικός ανταγωνισμός μεταξύ των ειδών ερωδιών έχει καταγραφεί κυρίως στις περιοχές τροφοληψίας και ειδικά στα ενδιαίτηματα γλυκών νερών, ο οποίος ωστόσο αμβλύνεται λόγω της διαφορετικής βιολογίας και συμπεριφόρδας των διαφορετικών ειδών (Kazantzidis & Goutner 2008).

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Συναντάται εκτός των μεγάλων υγροτόπων σε ποικιλία ενδιαίτημάτων αλλά το φηχό νερό αλμυρό ή γλυκό είναι σημαντικός παράγοντας.. Τα ξερά λιβάδια μακριά από νερό χρησιμοποιούνται συχνά για ανάπτυξη και τροφοληψία. (Hancock and Kushlan 1984).

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση συναντάται, εκτός των μεγάλων υγροτόπων, σε κάθε είδους ενδιαίτημα, όπως αρδευτικά κανάλια και τάφρους, ορεινά όυάκια, χωράφια και σε ακτές.

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης: Ο Σταχτοτσικνιάς μεταναστεύει μόνος ή σε μικρά κοπάδια, σε ευρύ μέτωπο και μπορεί να παρατηρηθεί σε ολόκληρη την ηπειρωτική χώρα και στα νησιά., κυρίως στην παράκτια ζώνη.

Διάδομοι μετανάστευσης Ο Σταχτοτσικνιάς μεταναστεύει σε ευρύ μέτωπο πάνω από την ηπειρωτική χώρα και τα νησιά.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Σταχτοτσικνιάς αναπαράγεται στην Ελλάδα σε τουλάχιστον 23 αποικίες κοντά σε υγροτόπους της βόρειας Ελλάδας.

Πολυάριθμος κατά την διαχείμαση και μετανάστευση χρησιμοποιεί ποικιλία υγροτοπικών ενδιαίτημάτων, γλυκών υφάλμυρων και αλμυρών, αρκεί να υπάρχουν φηχά νερά..

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

251 Άλλουβιακά και υδροχαρή δάση

286 Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά

287 Στάσιμα γλυκά νερά

298 Δασικές φυτείες

304 Τεχνητά τοπία (υδάτινα)

815 Λιμνοθάλασσες

817 Αλμυρά έλη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (Kazantzidis &

Goutner, 2008). Η όχληση στα ενδιαιτήματα αναπαραγωγής που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας.

Απειλές στο ενδιαιτημα τροφοληψίας:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (Kazantzidis & Goutner, 2008). Η όχληση στα ενδιαιτήματα τροφοληψίας που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας.

Αμεσες απειλές:

Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές στην τροφική αλυσίδα των υγροτόπων είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην αγροχημική όγκανση (օργανοχλωριωμένα εντομοκτόνα) και όγκανση από βαρέα μέταλλα, κυρίως υδράργυρο και μόλυβδο (Ακριώτης & Ρήγας, 1999, Κολιόπουλος 1999, BirdLife 2008)

Οι ερωδιοί ανήκουν στην ομάδα ειδών που είναι ευάλωτα σε παγιδεύσεις στα ηλεκτροφόρα καλώδια που παρεμβάλλονται στις παραδοσιακές διαδρομές των υδρόβιων πουλιών μεταξύ γειτονικών υγροτόπων (Ζόγκαρης et al. 2003, Rudolini et al. 2005).

Οι ερωδιοί είναι συχνά θύματα λαθροθηρίας στους υγροτόπους. Ο Σταχτοτσικνιάς ενδέχεται να καταδιώκεται στις ιχθυοκαλλιέργειες ως θηρευτής ψαριών.

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαιτημα διαχείμασης:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (Kazantzidis & Goutner, 2008). Η όχληση στα ενδιαιτήματα διαχείμασης που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας

Αμεσες απειλές:

Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές στην τροφική αλυσίδα των υγροτόπων είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην αγροχημική όγκανση (օργανοχλωριωμένα εντομοκτόνα) και όγκανση από βαρέα μέταλλα, κυρίως υδράργυρο και μόλυβδο (Ακριώτης & Ρήγας, 1999, Κολιόπουλος 1999, BirdLife 2008).

Οι ερωδιοί ανήκουν στην ομάδα ειδών που είναι ευάλωτα σε παγιδεύσεις στα ηλεκτροφόρα καλώδια που παρεμβάλλονται στις παραδοσιακές διαδρομές των υδρόβιων πουλιών μεταξύ γειτονικών υγροτόπων (Ζόγκαρης et al. 2003, Rudolini et al. 2005).

Οι ερωδιοί είναι συχνά θύματα λαθροθηρίας στους υγροτόπους. Ο Σταχτοτσικνιάς ενδέχεται να καταδιώκεται στις ιχθυοκαλλιέργειες ως θηρευτής ψαριών.

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαιτημα μετανάστευσης:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (Kazantzidis & Goutner, 2008). Η όχληση στα ενδιαιτήματα ανεφοδιασμού & ξεκούρασης που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας

Αμεσες απειλές:

Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές στην τροφική αλυσίδα των υγροτόπων είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην αγροχημική όγκανση (օργανοχλωριωμένα εντομοκτόνα) και όγκανση από βαρέα μέταλλα, κυρίως υδράργυρο και μόλυβδο (Ακριώτης & Ρήγας, 1999, Κολιόπουλος 1999, BirdLife 2008).

Οι ερωδιοί ανήκουν στην ομάδα ειδών που είναι ευάλωτα σε παγιδεύσεις στα ηλεκτροφόρα καλώδια που παρεμβάλλονται στις παραδοσιακές διαδρομές των υδρόβιων πουλιών μεταξύ γειτονικών υγροτόπων (Ζόγκαρης et al. 2003, Rudolini et al. 2005).

Οι ερωδιοί είναι συχνά θύματα λαθροθηρίας στους υγροτόπους. Ο Σταχτοτσικνιάς ενδέχεται να καταδιώκεται στις ιχθυοκαλλιέργειες ως θηρευτής ψαριών.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η συνεχιζόμενη απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των εποχικών/μόνιμων υγροτόπων γλυκού νερού αποτελεί τη βασική απειλή για το είδος. Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές είναι ευάλωτοι στην αγροχημική όγκανση και τα βαρέα μέταλλα.. Τα ηλεκτροφόρα καλώδια πάνω από υγροτοπικές περιοχές αποτελούν παράγοντα θνησιμότητας. Το είδος είναι επίσης ευάλωτο στην όχληση από την ανθρώπινη παρουσία, την παρουσία οικόσιτων ζώων και τη λαθροθηρία.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ίδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές

- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Hancock J., and Kushlan J., (1984) The Herons Handbook. CroomHelm, London.

Kazantzidis S., Goutner V. (2008) Abundance and habitat use by herons (Ardeidae) in the Axios Delta, northern Greece JOURNAL OF BIOLOGICAL RESEARCH-THESSALONIKI 10: 129-138

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Rudolini D., Gustin M., Bogliani G., Garavaglia R. (2005) Birds and powerlines in Italy: an assessment BIRD CONSERVATION INTERNATIONAL 15 (2): 131-145

Ακριώτης Τ., Ρήγας Ι., (1999) Επιπτώσεις των βαρέων μετάλλων και των ιχνοστοιχείων στην Ορνιθοπανίδα στο Χατζηλάκου Δ.. (Επιμέλεια). Συνοπτικός Οδηγός.. Επιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων στα πουλιά και τους βιοτόπους τους. Διαχείριση βιοτόπων της ορνιθοπανίδας. Αθήνα. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Ζόγκαρης , Σ., Δ. Παπανδρόπουλος, Χ. Αλιβιζάτος, Ι. Ρήγας, Β. Χατζηρβασάνης & Ν. Καρδακάρη (2003) Απειλούμενα Πουλιά στον Αμβρακικό. ΟΙΚΟΣ ΕΠΕ, ΕΤΑΝΑΜ ΑΕ.

Καζαντζίδης Σ., (2005) Ερωδιοί, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Κολιόπουλος Γ., (1999) Επιπτώσεις των παρασιτοκτόνων στην Ορνιθοπανίδα στο Χατζηλάκου Δ.. (Επιμέλεια).Συνοπτικός Οδηγός. Επιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων στα πουλιά και τους βιοτόπους τους. Διαχείριση βιοτόπων της ορνιθοπανίδας. Αθήνα. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Ardea purpurea

Κοινό Όνομα

Πορφυροτσικνιάς

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Καλοκαιρινός
επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 40 60 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Επτά τουλάχιστον αποικίες στην Ελλάδα με μεγαλύτερη στο Δελτα Αξιού.

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Φωλιάζει κυρίως σε πυκνούς εκτεταμένους καλαμιώνες με ορχό γλυκό νερό και υψηλή βλάστηση, σε χαλαρές αποικίες μαζί με άλλα είδη ερωδιών, σπανιότερα σε δέντρα ή θάμνους όπου δεν υπάρχουν καλαμιώνες, όπως στην Κερκίνη (Καζαντζίδης 2005). Τρέφεται μοναχικά με ψάρια, έντομα και αμφίβια σε βάλτους με πυκνή βλάστηση. Η φωλιά φτιάχνεται με καλάμια και ψαθί σε πλατφόρμες πάνω στους καλαμιώνες.

Τροφική οικολογία:

Τρέφεται συνήθως νωρίς το πρωί και το βράδυ ενώ την ημέρα και τη νύχτα συνήθως κουνιάζει σε ομαδικά. Τρέφεται συνήθως μοναχικά κρυμμένος σε πυκνή βλάστηση σε ορχά νερά με επιπλέον σα βλαστηση. Σχετικά παμφάγος με ψάρια και έντομα να κυριαρχούν στη διαιτά του, ποντίκια, βάτραχοι, σαύρες, μικροπούλια και θηλαστικά (Hancock and Kushlan 1984).

Ανταγωνισμός:

Διαειδικός ανταγωνισμός μεταξύ των ειδών ερωδιών έχει καταγραφεί κυρίως στις περιοχές τροφοληψίας και ειδικά στα ενδιαίτηματα γλυκών νερών, ο οποίος αστόσο αμβλύνεται λόγω της διαφορετικής βιολογίας και συμπεριφοράς των διαφορετικών ειδών (Kazantzidis & Goutner 2008).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Ο Πορφυροτσικνιάς κατά τη μετανάστευση παρατηρείται εκτός των καλαμιώνων, σε υφάλμυρα έλη ή λιμνοθάλασσες αλλά και σε ανοιχτές κοίτες ποταμών, παράκτιες θίνες, ή άλλες παρυδάτιες τοποθεσίες.

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης:

Ο Πορφυροτσικνιάς μεταναστεύει σε μικρά κοπάδια, σε ευρύ μέτωπο και μπορεί να παρατηρηθεί, στα κατάλληλα ενδιαίτηματα, σε ολόκληρη την ηπειρωτική χώρα και στα νησιά..

Διάδομοι μετανάστευσης

Ο Πορφυροτσικνιάς μεταναστεύει σε ευρύ μέτωπο πάνω από την ηπειρωτική χώρα και τα νησιά..

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Πορφυροτσικνιάς διατηρεί επτά τουλάχιστον αναπαραγωγικές αποικίες στην Ελλάδα σε πυκνούς εκτεταμένους καλαμιώνες. Κατά την μετανάστευση μπορεί να βρεθεί και σε άλλες παρυδάτιες τοποθεσίες όπως ορχά έλη και κοίτες ποταμών.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269 Υγρά λιβάδια

287 Στάσιμα γλυκά νερά

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (BirdLife, 2008, Kazantzidis & Goutner, 2008). Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τους καλαμιώνες που αποτελούν το πολυτιμότερο ενδιαίτημα φωλιάσματος για τον Πορφυροτσικνιά, και η αλλοίωση των οποίων προκαλεί αρνητικές επιπτώσεις στη πυκνότητα, τη δομή και συνολικά στη διατήρηση των αποικιών (Barbraud & Mathévet, 2000).

Η όχληση στα ενδιαίτηματα αναπαραγωγής που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας (Χανδρινός, 1992)

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (BirdLife, 2008, Kazantzidis & Goutner, 2008).

Καθώς οι καλαμιώνες αποτελούν σημαντικό ενδιαίτημα τροφοληψίας για τον Πορφυροτσικνιά, η κοπή των καλαμιώνων για εμπορικούς λόγους προκαλεί αρνητικές επιπτώσεις στη πυκνότητα, τη δομή και συνολικά στη διατήρηση των αποικιών (Barbraud & Mathevet, 2000). Η όχληση στα ενδιαιτήματα τροφοληψίας που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας (Χανδρινός, 1992).

Αμεσες απειλές:

Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές στην τροφική αλυσίδα των υγροτόπων είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην αγροχημική ρύπανση (օργανοχλωριωμένα εντομοκτόνα) και ρύπανση από βαρέα μέταλλα, κυρίως υδράργυρο και μόλυβδο (Ακριώτης & Ρήγας, 1999, Κολιόπουλος 1999). Οι ερωδιοί ανήκουν στην ομάδα ειδών που είναι ευάλωτα σε παγιδεύσεις στα ηλεκτροφόρα καλώδια που παρεμβάλλονται στις παραδοσιακές διαδομές των υδρόβιων πουλιών μεταξύ γειτονικών υγροτόπων (Ζόγκαρης et al. 2003, Rudolini et al. 2005). Οι ερωδιοί είναι συχνά θύματα λαθροθηρίας στους υγροτόπους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (BirdLife, 2008, Kazantzidis & Goutner, 2008).

Η όχληση στα ενδιαιτήματα τροφοληψίας και ανάπτυσης του Πορφυροτσικνιά που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας (Χανδρινός, 1992)

Αμεσες απειλές:

Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές στην τροφική αλυσίδα των υγροτόπων είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην αγροχημική ρύπανση (օργανοχλωριωμένα εντομοκτόνα) και ρύπανση από βαρέα μέταλλα, κυρίως υδράργυρο και μόλυβδο (Ακριώτης & Ρήγας, 1999, Κολιόπουλος 1999). Οι ερωδιοί ανήκουν στην ομάδα ειδών που είναι ευάλωτα σε παγιδεύσεις στα ηλεκτροφόρα καλώδια που παρεμβάλλονται στις παραδοσιακές διαδομές των υδρόβιων πουλιών μεταξύ γειτονικών υγροτόπων (Ζόγκαρης et al. 2003, Rudolini et al. 2005). Οι ερωδιοί είναι συχνά θύματα λαθροθηρίας στους υγροτόπους.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η συνεχιζόμενη απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των εποχικών/μόνιμων υγροτόπων γλυκού νερού αποτελεί τη βασική απειλή για το είδος. Ιδιαίτερα αρνητικός παράγοντας για τον Πορφυροτσικνιά είναι η απώλεια ή αλλοίωση των καλαμιώνων. Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές είναι ευάλωτοι στην αγροχημική ρύπανση και τα βαρέα μέταλλα.. Τα ηλεκτροφόρα καλώδια πάνω από υγροτοπικές περιοχές αποτελούν παράγοντα θνητισμότητας. Το είδος είναι επίσης ευάλωτο στην όχληση από την ανθρώπινη παρουσία, την παρουσία οικόσιτων ζώων και τη λαθροθηρία.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

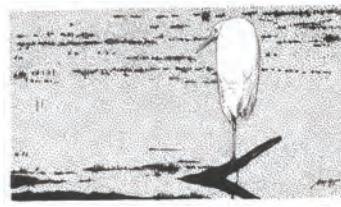
Βιβλιογραφικές αναφορές

Barbraud C., Lepley M., Mathevet R. & Mauchamp A. (2002) Reedbed selection and colony size of breeding Purple Herons Ardea purpurea in southern France IBIS 144 (2): 227-235 APR 2002

Barbraud C., Mathevet R., 2000. Is commercial reed harvesting compatible with breeding purple herons Ardea purpurea in the Camargue, southern France ENVIRONMENTAL CONSERVATION 27 (4): 334-340 DEC 2000

- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>
- Hancock J., and Kushlan J., (1984) The Herons Handbook. CroomHelm, London.
- Kazantzidis S., Goutner V. (2008) Abundance and habitat use by herons (Ardeidae) in the Axios Delta, northern Greece JOURNAL OF BIOLOGICAL RESEARCH-THESSALONIKI 10: 129-138
- Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδότης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Rudolini D., Gustin M., Bogliani G., Garavaglia R. (2005) Birds and powerlines in Italy: an assessment BIRD CONSERVATION INTERNATIONAL 15 (2): 131-145
- Ακριώτης Τ., Ρήγας Ι., (1999) Επιπτώσεις των βαρέων μετάλλων και των ιχνοστοιχείων στην Ορνιθοπανίδα στο Χατζηλάκου Δ.. (Επιμέλεια). Συνοπτικός Οδηγός.. Επιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων στα πουλιά και τους βιοτόπους τους. Διαχείση βιοτόπων της ορνιθοπανίδας. Αθήνα. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.
- Επιτροπή Αξιολόγησης Ορνιθολογικών Πλαρατηρήσεων (ΕΑΟΠ), βάση δεδομένων
- Ζόγκαρης , Σ., Δ. Παπανδρόπουλος, Χ. Αλιβιζάτος, Ι. Ρήγας, Β. Χατζηρβασάνης & N. Καρδακάρη (2003) Απειλούμενα Πουλιά στον Αμβρακικό. ΟΙΚΟΣ ΕΠΕ, ΕΤΑΝΑΜ ΑΕ.
- Καζαντζίδης Σ., (2005) Ερωδιοί, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Κολιόπουλος Γ., (1999) Επιπτώσεις των παρασιτοκτόνων στην Ορνιθοπανίδα στο Χατζηλάκου Δ.. (Επιμέλεια).Συνοπτικός Οδηγός. Επιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων στα πουλιά και τους βιοτόπους τους. Διαχείση βιοτόπων της ορνιθοπανίδας. Αθήνα. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.
- Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Casmerodius albus

Σκίτσο από Maris Strazds

Κοινό Όνομα

Αργυροτσικνιάς

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	31	42 ζευγάρια
Διαχείμαση	1,250	1,950 άτομα

Κατανομή

Δύο με τρεις αποικίες σε Πρέσπα και Κερκίνη

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία
GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1150001	Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα	GR1220009	Λίμνες Βόλβη και Λαγκαδά και Στενά Ρεντίνας
GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνης - Όρος Κρούσια	GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφυσκο και Κορακονήσια	GR2120005	Υγρότοπος εικβολών Καλαμά και νήσος Πρασούδι
GR2230001	Λιμνοθάλασσα Αντινιότη (Κέρκυρα)	GR2230003	Αλυκή Λευκίμης (Κέρκυρα)	GR2230007	Λιμνοθάλασσα Κορισ (Κέρκυρα) και Νήσος Λαγούδια
GR2240001	Λιμνοθάλασσες στενών Λευκάδας (Παλιόνης-Αυλιμών) και Αλυκές Λευκάδας	GR2310014	Λίμνη Βουλκαριά	GR2330009	Λιμνοθάλασσα Κοτύ αλυκή Λεχαινών
GR2550008	Λιμνοθάλασσα Γιάλοβας και νήσος Σφακτηρία				

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Φωλιάζει σε μικτές αποικίες με άλλους ερωδιούς σε καλαμιώνες ή δέντρα και θάμνους, απομονωμένους ή σε νησίδες (Καζαντζίδης 2005).

Τροφική οικολογία: Τυπικό ενδιαίτημα αποτελούν οι βάλτοι, τα υγρολίβαδα, τα έλη, οι όχθες των ποταμών και των λιμνών. Μπορεί να βρεθεί σε παράκτια ενδιαίτηματα, οηχούς όρμους και λιμνοθάλασσες, αγροτικές καλλιέργειες κυρίως σε ορυζώνες και αρδευτικά χαντάκια. (για τροφοληψία). (Hancock and Kushlan 1984). Τρέφεται μόνος και σπανιότερα σε μικρές ομάδες, είναι κυρίως ψαροφάγος τρέφεται όμως και με αμφίβια, ερπετά και περιστασιακά με μικρά τρωκτικά ή ακόμη και με πουλιά (Καζαντζίδης 2005).

Ανταγωνισμός: Διαιδικός ανταγωνισμός μεταξύ των ειδών ερωδιών έχει καταγραφεί κυρίως στις περιοχές τροφοληψίας και ειδικά στα ενδιαίτηματα γλυκών νερών, ο οποίος ωστόσο αμβλύνεται λόγω της διαφορετικής βιολογίας και συμπεριφοράς των διαφορετικών ειδών (Kazantzidis & Goutner 2008).

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Το χειμώνα απαντάται σε μικρές ομάδες. Συναντάται σε ρηχά νερά εικβολών και στα παράκτια νερά. Τρέφεται σε υγρά ή και ξηρά λιβάδια, έλη, βάλτους, εποχιακές μικρές λίμνες και στις όχθες των ποταμών και των λιμνών. Σπάνια κουρνιάζει σε δέντρα. Οι νησίδες στη δυτική Ελλάδα είναι σημαντικές για τη διαχείμαση του είδους (Σφακτηρία, νησίδες εικβολών Καλαμά, νησίδα λιμνοθάλασσας Κορισσίων).

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Αργυροτσικνιάς διατηρεί δύο-τρεις αναπαραγωγικές αποικίες σε Πρέσπα και Κερκίνη (31-42 ζευγάρια), ενώ είναι συνηθισμένος και αρκετά διαδεδομένος χειμερινός επισκέπτης στην Ελλάδα.. Τυπικό ενδιαίτημα όλες τις εποχές αποτελούν οι βάλτοι, τα υγρολίβαδα, τα έλη, οι όχθες των ποταμών και των λιμνών και οι λιμνοθάλασσες, επίσης ρηχοί όρμοι αγροτικές καλλιέργειες και αρδευτικές/αποστραγγιστικές τάφροι για τροφοληψία.. Οι νησίδες στη δυτική Ελλάδα είναι σημαντικές για τη διαχείμαση του είδους (Σφακτηρία, νησίδες εικβολών Καλαμά, νησίδα λιμνοθάλασσας Κορισσίων).

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

269	Τγγρά λιβάδια
271	Μεσοφίλια λιβάδια
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτημα αναπαραγωγής:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (BirdLife, 2008, Kazantzidis & Goutner, 2008). Η όχληση στα ενδιαιτήματα αναπαραγωγής που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας.

Απειλές στο ενδιαιτημα τροφοληψίας:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (BirdLife, 2008, Kazantzidis & Goutner, 2008). Η όχληση στα ενδιαιτήματα τροφοληψίας που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας.

Αμεσες απειλές:

Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές στην τροφική αλυσίδα των υγροτόπων είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην αγροχημική ρύπανση (օργανοχλωριαμένα εντομοκτόνα) και ρύπανση από βαρέα μέταλλα, κυρίως υδράργυρο και μόλυβδο (Ακριώτης & Ρήγας, 1999, Κολιόπουλος 1999, BirdLife 2008).

Οι ερωδιοί ανήκουν στην ομάδα ειδών που είναι ευάλωτα σε παγιδεύσεις στα ηλεκτροφόρα καλώδια που παρεμβάλλονται στις παραδοσιακές διαδρομές των υδρόβιων πουλιών μεταξύ γειτονικών υγροτόπων (Ζόγκαρης et al. 2003, Rudolini et al. 2005) Οι ερωδιοί είναι συχνά θύματα λαθροθηρίας στους υγροτόπους. Ο Αργυροτσικνιάς ενδέχεται να καταδιώκεται στις ιχθυοκαλλιέργειες ως θηρευτής φαριών.

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαιτημα διαχείμασης:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (BirdLife, 2008, Kazantzidis & Goutner, 2008). Η όχληση στα ενδιαιτήματα διαχείμασης που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παράγοντας.

Αμεσες απειλές:

Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές στην τροφική αλυσίδα των υγροτόπων είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην αγροχημική ρύπανση (օργανοχλωριαμένα εντομοκτόνα) και ρύπανση από βαρέα μέταλλα, κυρίως υδράργυρο και μόλυβδο (Ακριώτης & Ρήγας, 1999, Κολιόπουλος 1999, BirdLife 2008).

Οι ερωδιοί ανήκουν στην ομάδα ειδών που είναι ευάλωτα σε παγιδεύσεις στα ηλεκτροφόρα καλώδια που παρεμβάλλονται στις παραδοσιακές διαδρομές των υδρόβιων πουλιών μεταξύ γειτονικών υγροτόπων (Ζόγκαρης et al. 2003, Rudolini et al. 2005) Οι ερωδιοί είναι συχνά θύματα λαθροθηρίας στους υγροτόπους. Ο Αργυροτσικνιάς ενδέχεται να καταδιώκεται στις ιχθυοκαλλιέργειες ως θηρευτής φαριών.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η συνεχίζομενη απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των εποχικών/μόνιμων υγροτόπων γλυκού νερού αποτελεί τη βασική απειλή για το είδος. Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές είναι ευάλωτοι στην αγροχημική ρύπανση και τα βαρέα μέταλλα.. Τα ηλεκτροφόρα καλώδια πάνω από υγροτοπικές περιοχές αποτελούν παράγοντα θνησιμότητας. Το είδος είναι επίσης ευάλωτο στην όχληση από την ανθρώπινη παρουσία, την παρουσία οικόσιτων ζώων και τη λαθροθηρία.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ζευκάνων ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>
- Hancock J., and Kushlan J., (1984) The Herons Handbook. CroomHelm, London.
- Kazantzidis S., Goutner V. (2008) Abundance and habitat use by herons (Ardeidae) in the Axios Delta, northern Greece JOURNAL OF BIOLOGICAL RESEARCH-THESSALONIKI 10: 129-138
- Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης. Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδοτης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Rudolini D., Gustin M., Bogliani G., Garavaglia R. (2005) Birds and powerlines in Italy: an assessment BIRD CONSERVATION INTERNATIONAL 15 (2): 131-145
- Ακριώτης Τ., Ρήγας Ι., (1999) Επιπτώσεις των βαρέων μετάλλων και των ιχνοστοιχείων στην Ορνιθοπανίδα στο Χατζηλάκου Δ.. (Επιμέλεια). Συνοπτικός Οδηγός.. Επιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων στα πουλιά και τους βιοτόπους τους. Διαχείριση βιοτόπων της ορνιθοπανίδας. Αθήνα. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.
- Ζόγκαρης , Σ., Δ. Παπανδρόπουλος, Χ. Αλβιζάτος, Ι. Ρήγας, Β. Χατζηρβασάνης & Ν. Καρδακάρη (2003) Απειλούμενα Πουλιά στον Αμβρακικό. ΟΙΚΟΣ ΕΠΕ, ΕΤΑΝΑΜ ΑΕ.
- Καζαντζίδης Σ., (2005) Ερωδιοί, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- Κολιόπουλος Γ., (1999) Επιπτώσεις των παρασιτοκτόνων στην Ορνιθοπανίδα στο Χατζηλάκου Δ.. (Επιμέλεια).Συνοπτικός Οδηγός. Επιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων στα πουλιά και τους βιοτόπους τους. Διαχείριση βιοτόπων της ορνιθοπανίδας. Αθήνα. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.
- Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Egretta garzetta

Κοινό Όνομα

Λευκοτσικνιάς

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος

Σκήπτο από Maris Strazds

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	1,500	2,100
Διαχείμαση		

Κατανομή

Τουλάχιστον 17 αποικίες σε μικτές αποικίες με άλλους ερωδιούς κυρίως στον Αμβρακικό, το Δέλτα Αξιού και την Κερκίνη (Καζαντζίδης 2005).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1220010	Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους	GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνης - Ορος Κρούσια	GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρο και Κορακονήσια
GR2330009	Λιμνοθάλασσα Κοτύχι - αλυκή Λεχαινών	GR2550008	Λιμνοθάλασσα Γιάλοβας και νήσος Σφακτηρία	GR4340020	Λίμνη Αγιάς (Χανιά)
GR4340022	Λίμνη Κουρνά και εκβολή Αλμυρού				

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Φωλιάζει σε μικρές πλατφόρμες σε παρόχθια δάση και σπάνια σε καλαμώνες σε μικτές αποικίες που υπερασπίζεται με επιθετικότητα (Καζαντζίδης 2005). Οι νησίδες στη δυτική Ελλάδα είναι αρκετά σημαντικές για τη αναπαραγωγή του είδους (Αμβρακικός, Μεσολόγγι, Καλαμάς)

Τροφική οικολογία:

Τρέφεται σε ρηχές λίμνες, λιμνοθάλασσες και ομαλά ρέοντα ποτάμια ή ρέματα. Επίσης σε υφάλμυρες εκβολές και αλμυρά παράκτια νερά. Συχνάζει επίσης σε πλημμυρισμένες περιοχές και εφήμερους ή κυμαινόμενης στάθμης υδάτινους όγκους όπως στις αλυκές και στις αρδευόμενες περιοχές. Προτιμά νερά ανοιχτά χωρίς καθόλου βλάστηση ή και με χαμηλή ή επιπλέοντα υδρόβια βλάστηση. Τρέφεται με μεγάλη ποικιλία υδρόβιων οργανισμών, ανάλογα με την εποχική διαθεσιμότητα, κυρίως με μικρά ψάρια, αμφίβια, έντομα και τις προνύμφες τους, επίσης με καρκινοειδή, σαύρες, σκουλήκια, σαλιγκάρια, μικρά θηλαστικά και φίδια.

Ανταγωνισμός:

Διαιδικός ανταγωνισμός μεταξύ των ειδών ερωδιών έχει καταγραφεί κυρίως στις περιοχές τροφολιψίας και ειδικά στα ενδιαίτημα γλυκών νερών, ο οποίος αιμβλύνεται λόγω της διαφορετικής βιολογίας και συμπεριφοράς των διαφορετικών ειδών (Kazantzidis & Goutner 2008).

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης:

Το χειμώνα απαντάται σε μικρές ομάδες. Συναντάται σε ρηχά νερά εκβολών και στα παράκτια νερά. Τρέφεται σε υγρά ή και ξηρά λιβάδια, έλη, βάλτους, εποχιακές μικρές λίμνες και στις όχθες των ποταμών και των καναλιών. Σπάνια κουνιάζει σε δέντρα. Οι νησίδες στη δυτική Ελλάδα (Αμβρακικός, Μεσολόγγι, Καλαμάς) είναι αρκετά σημαντικές για τη διαχείμαση του είδους

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης:

Χρησιμοποιεί ποικιλία ενδιαίτημάτων, όχθες ποταμών, ρηχές λίμνες, και λιμνοθάλασσες, αρδευτικά κανάλια, πλημμυρισμένα λιβάδια, βάλτους, λασποτόπια, αμμώδεις ακτές, βραχώδεις ακτές ή ρυζοχώραφα (Hancock and Kushlan 1984).

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης:

Κατά την άνοιξη, από Απρίλιο μέχρι και Μάιο οι Λευκοτσικνιάδες που καταφθάνουν από την Αφρική διασπέρζονται αρχικά σε όλους τους μεγάλους υγροτόπους και σταδιακά περιορίζονται σε αυτούς που θα φωλιάσουν. Μετά την ολοκλήρωση της αναπαραγωγής, κατά τον Αύγουστο και Σεπτέμβριο νεαρά και ενήλικα συγκεντρώνονται σε μεγάλα κοπάδια και από εκεί αρχίζουν να διασπείρονται σε γειτονικούς υγροτόπους (Καζαντζίδης 2005).

Διάδομοι μετανάστευσης

Και κατά τις δύο μεταναστευτικές περιόδους ο Λευκοτσικνιάς μεταναστεύει σε ευρύ μέτωπο πάνω από ολόκληρη την ηπειρωτική χώρα και τα νησιά.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Λευκοτσικνιάς αναπαράγεται σε τουλάχιστον 17 αποικίες κυρίως στον Αμβρακικό, το Δέλτα Αξιού και την Κερκίνη, διατηρεί

Ερωδιοί και Πελεκανόμορφα

μόνιμους μη αναπαραγόμενους πληθυσμούς σε αρκετούς υγρότοπους της χώρας ενώ είναι πολυάριθμος περαστικός επισκέπτης. Φωλιάζει σε παρόχθια δάση και σπάνια σε καλαμώνες ενώ τα ενδιαιτήματα τροφοληψίας και στάθμευσης πουκίλλουν όπως ρηχές λίμνες, λιμνοθάλασσες, υφάλμυρες εκβολές και αλμυρά παράκτια νερά, αλυκές, λασποτόπια και αρδευόμενες περιοχές.

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

251	Αλλούβιακά και υδροχαρή δάση
269	Υγρά λιβάδια
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
296	Καλλιεργούμενη γη
298	Δασικές φυτείες
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
817	Αλμυρά έλη

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτήμα αναπαραγωγής:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (Kazantzidis & Goutner, 2008).

Η όχληση στα ενδιαιτήματα αναπαραγωγής που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παραγόντας.

Απειλές στο ενδιαιτήμα τροφοληψίας:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (Kazantzidis & Goutner, 2008). Η όχληση στα ενδιαιτήματα τροφοληψίας που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παραγόντας.

Αμεσες απειλές:

Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές στην τροφική αλυσίδα των υγροτόπων είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην αγροχημική ρύπανση (օργανοχλωριαμένα εντομοκτόνα) και ρύπανση από βαρέα μέταλλα, κυρίως υδράργυρο και μόλυβδο (Ακριώτης & Ρήγας, 1999, Κολιόπουλος 1999, BirdLife 2008).

Οι ερωδιοί ανήκουν στην ομάδα ειδών που είναι ευάλωτα σε παγιδεύσεις στα ηλεκτροφόρα καλώδια που παρεμβάλλονται στις παραδοσιακές διαδρομές των υδρόβιων πουλιών μεταξύ γειτονικών υγροτόπων (Ζόγκαρης et al. 2003, Rudolini et al. 2005). Οι ερωδιοί είναι συχνά θύματα λαθροθηρίας στους υγροτόπους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαιτήμα μετανάστευσης:

Η σχετική σπανιότητα αλλά και συνεχής απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των υγροτόπων γλυκού νερού, εποχικών ή μόνιμων αποτελεί βασική απειλή για το είδος (Kazantzidis & Goutner, 2008). Η όχληση στα ενδιαιτήματα ανεφοδιασμού & ξεκύρασης που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία ή την παρουσία οικόσιτων ζώων είναι σημαντικός επιβαρυντικός παραγόντας.

Αμεσες απειλές:

Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές στην τροφική αλυσίδα των υγροτόπων είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στην αγροχημική ρύπανση (օργανοχλωριαμένα εντομοκτόνα) και ρύπανση από βαρέα μέταλλα, κυρίως υδράργυρο και μόλυβδο (Ακριώτης & Ρήγας, 1999, Κολιόπουλος 1999, BirdLife 2008).

Οι ερωδιοί ανήκουν στην ομάδα ειδών που είναι ευάλωτα σε παγιδεύσεις στα ηλεκτροφόρα καλώδια που παρεμβάλλονται στις παραδοσιακές διαδρομές των υδρόβιων πουλιών μεταξύ γειτονικών υγροτόπων (Ζόγκαρης et al. 2003, Rudolini et al. 2005). Οι ερωδιοί είναι συχνά θύματα λαθροθηρίας στους υγροτόπους.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η συνεχιζόμενη απώλεια, συρρίκνωση και αλλοίωση των εποχικών/μόνιμων υγροτόπων γλυκού νερού αποτελεί τη βασική απειλή για το είδος. Οι ερωδιοί ως κορυφαίοι θηρευτές είναι ευάλωτοι στην αγροχημική ρύπανση και τα βαρέα μέταλλα. Τα ηλεκτροφόρα καλώδια πάνω από υγροτοπικές περιοχές αποτελούν παράγοντα θνητικότητας. Το είδος είναι επίσης ευάλωτο στην όχληση από την ανθρώπινη παρουσία, την παρουσία οικόσιτων ζώων και τη λαθροθηρία.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και κανοσόξυλων
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

■ Προτεινόμενα μέτοα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαίσθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

BirdLife International (2008) Species factsheets. Downloaded from <http://www.birdlife.org>

Hancock J., and Kushlan J., (1984) The Herons Handbook. CroomHelm, London.

Kazantzidis S., Goutner V. (2008) Abundance and habitat use by herons (Ardeidae) in the Axios Delta, northern Greece JOURNAL OF BIOLOGICAL RESEARCH-THESSALONIKI 10: 129-138

Mullarney K., Svensson L., Zetterstrom D., & Grant P., (1999) Τα Πουλιά της Ελλάδας, της Κύπρου και της Ευρώπης.

Προσαρμογή στα Ελληνικά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου, έκδοτης Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Rudolini D., Gustin M., Bogliani G., Garavaglia R. (2005) Birds and powerlines in Italy: an assessment BIRD CONSERVATION INTERNATIONAL 15 (2): 131-145

Ακριώτης Τ., Ρήγας Ι., (1999) Επιπτώσεις των βαρέων μετάλλων και των ιχνοστοιχείων στην Ορνιθοπανίδα στο Χατζηλάκου Δ.. (Επιμέλεια). Συνοπτικός Οδηγός.. Επιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων στα πουλιά και τους βιοτόπους τους. Διαχείριση βιοτόπων της ορνιθοπανίδας. Αθήνα. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Ζόγκαρης , Σ., Δ. Παπανδρόπουλος, Χ. Αλιβιζάτος, I. Ρήγας, Β. Χατζηρβασάνης & N. Καρδακάρη (2003) Απειλούμενα Πουλιά στον Αμβρακικό. ΟΙΚΟΣ ΕΠΕ, ΕΤΑΝΑΜ ΑΕ.

Καζαντζίδης Σ., (2005) Εραδιοί, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Κολιόπουλος Γ., (1999) Επιπτώσεις των παρασιτοκτόνων στην Ορνιθοπανίδα στο Χατζηλάκου Δ.. (Επιμέλεια).Συνοπτικός Οδηγός. Επιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων στα πουλιά και τους βιοτόπους τους. Διαχείριση βιοτόπων της ορνιθοπανίδας. Αθήνα. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Χανδρινός Γ., (1992) Πουλιά στο Καρανδεινός Μ., Λεγάκις Α. Το Κόκκινο Βιβλίο των απειλουμένων Σπονδυλόζωων της Ελλαδάς, Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Pelecanus onocrotalus

Κοινό Όνομα

Ροδοπελεκάνος

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Σκίτσο από George Brown

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 250 350 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Ροδοπελεκάνος φωλιάζει μόνο στην Α. Μικρή Πρέσπα. Ελάχιστοι Ροδοπελεκάνοι διαχειμάζουν περιστασιακά στην Ελλάδα, κατά την μετανάστευση δε το είδος απαντάται σε πολλές περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας και στα νησιά. Δεν υπάρχουν επαρκή δεδομένα για το μέγεθος των μετακινούμενων πάνω από την Ελλάδα πληθυσμών (Handrinos & Akriotis, 1997., Crivelli et al., 1997a,b Crivelli, A., M. Μαλακού, Δ. Χατζηλάκου, Θ. Ναζηρίδης, προσ. επικοιν.)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1110006	Δέλτα Έβρου	GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνης - Ορος Κρούστια	GR1340001	Εθνικός Δρυμός Πρεσπών

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Τοείδος αναπαράγεται σε εσωτερικούς υγρότοπους γλυκού νερού (Α. Μικρή Πρέσπα)όπου και σχηματίζει μικτές αποικίες σε επιπλέουσες ή άλλες νησίδες, ανάμεσα στην πυκνή βλάστηση (καλαμιώνες κλπ)

Τροφική οικολογία: Το είδος είναι ψαροφάγο και τρέφεται κυρίως σε υγρότοπους (λίμνες) γλυκού νερού, αλλά και σε παράκτιους υγροτόπους με λιμνοθάλασσες κλπ.

Ανταγωνισμός: Η μεγάλη αύξηση του πληθυσμού των Αργυροπελεκάνων στην Α. Μικρή Πρέσπα, προκαλεί ήδη προβλήματα ανταγωνισμού με τους Ροδοπελεκάνους για τις θέσεις φωλεοποίησης, οι οποίοι φτάνουν αργότερα στην περιοχή (Crivelli, A.& M. Μαλακού, προσ. επικοιν.)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Οι Ροδοπελεκάνοι, κατά την μετανάστευση συχνά απαντώνται στην θάλασσα, αλλά και πάνω από ορεινές / λοφώδεις περιοχές.

Διάδομοι μετανάστευσης Συνήθως ακολουθούν την ακτογραμμή, κατά μήκος παράκτιων ή εσωτερικών υγροτόπων ή και πάνω από ορεινές / λοφώδεις περιοχές.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι Ροδοπελεκάνοι φωλιάζουν στην Α. Μικρή Πρέσπα και είναι καλοκαιρινοί επισκέπτες και διερχόμενοι μετανάστες στην Ελλάδα. Είναι ψαροφάγο είδος και απαντάται σε κάθε μορφής υγροτοπικά ενδιαίτηματα, τόσο εσωτερικά (λίμνες, έλη κλπ), όσο και παράκτια (λιμνοθάλασσες, δέλτα ποταμών, παραλιακές περιοχές κλπ).(Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997, Crivelli et al., 1997a,b, Crivelli, A., M. Μαλακού, Δ. Χατζηλάκου, Θ. Ναζηρίδης, προσ. επικοιν.)

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

- 286 Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
- 287 Στάσιμα γλυκά νερά
- 289 Παρυδάτια βλάστηση
- 304 Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
- 815 Λιμνοθάλασσες
- 816 Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
- 817 Άλμυρά έλη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές ανταγωνισμού: Σε ορισμένους υγροτόπους, πιθανόν υπάρχει πρόβλημα ανταγωνισμού με άλλα ψαροφάγα

Ερωδιοί και Πελεκανόμορφα

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Τα τελευταία χρόνια το είδος δεν φαίνεται να αντιμετωπίζει ιδιαίτερα προβλήματα τόσο στους χώρους φωλεοποίησης όσο και στις περιοχές διαχείμασης/ μετανάστευσης. Παρόλα αυτά τα γενικότερα ζητήματα των υγροτόπων (κακή διαχείριση των νερών, ρύπανση, μπαζώματα επέκταση υδατοκαλλιεργειών, όχληση από φαράδες κλπ), προκαλούν κάποια προβλήματα στο είδος. (Handrinos & Akriotis, 1997, Crivelli et al., 1997a,b , Crivelli, A., M. Μαλακού, Δ. Χατζηλάκου, Θ. Ναζηρίδης, προσ. επικοιν.)

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

110	Εκτατική υδατοκαλλιέργεια
303	Ανανεώσιμες μιορφές ενέργειας: Αιολικά Πάρκα
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλειά, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
802	Αύξηση του πληθυσμού αυτόχθονων προβληματικών-ανταγωνιστικών ειδών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιατημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Ψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Crivelli, A. J., G. Catsadorakis, & T. Naziridis (1997 b) *Pelecanus onocrotalus* Great White Pelican. BWP (Birds of Western Palearctic) Update 1: 144-148

Crivelli, A. J., G. Catsadorakis, D. Hatzilacou & T. Naziridis (1997 a) *Pelecanus crispus* Dalmatian Pelican. BWP (Birds of Western Palearctic) Update 1: 149-153

Crivelli, A., M. Μαλακού, Δ. Χατζηλάκου, Θ. Ναζηρίδης, προσ. επικοιν.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβιών Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών.

Pelecanus crispus

Κοινό Όνομα

Αργυροπελεκάνος

Σκίτσο από George Brown

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	1,150	1,300 ζευγάρια
Διαχείμαση	500	1,400 άτομα

Κατανομή

Οι Αργυροπελεκάνοι φωλιάζουν σε τρείς υγρότοπους (Λ. Μικρή Πρέσπα : 1000-1100 ζευγ.) , Αμβρακικός (100-146 ζευγ.) και Λ.Κερκίνη (45-55 ζευγ.). Ο διαχειμάζων στην Ελλάδα πληθυσμός του Αργυροπελεκάνου κυμαίνεται από 500-1400 άτομα, αρκετά δε άτομα διαχειμάζουν στην Τουρκία ή σε άλλες γειτονικές χώρες. (Αλιβιζάτος, και συν., υπό προετοιμασία).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία
GR1110006	Δέλτα Έβρου	GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - Λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1150001	Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα
GR1220009	Λίμνες Βόλβη και Λαγκαδά και Στενά Ρεντίνας	GR1220010	Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους	GR1230003	Λίμνη Δοϊδάνη
GR1260002	Εκβολές ποταμού Στρυμόνα	GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνης - Όρος Κρούσια	GR1320003	Λίμνη Ορεστιάς (Καστοριάς)
GR1340001	Εθνικός Δρυμός Πρεσπών	GR1340005	Λίμνες Χειμαδίτιδα - Ζάζαρη	GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρο και Κορακονήσια
GR2120005	Υγρότοπος εκβολών Καλαμά και νήσος Πρασούνδι	GR2240001	Λιμνοθάλλασσες στενών Λευκάδας (Παλιόνης-Αντιμών) και Αλυκές Λευκάδας	GR2310014	Λίμνη Βουλκαριά

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Με εξαίρεση τους Αργυροπελεκάνους στον Αμβρακικό, το είδος αναπαράγεται σε εσωτερικούς υγρότοπους γλυκού νερού (Λ. Μικρή Πρέσπα και Λ. Κερκίνη). Στην Λ. Μικρή Πρέσπα σχηματίζει μικτές αποικίες σε επιπλέοντες ή άλλες νησίδες, ανάμεσα στην πυκνή βλάστηση (καλαμιώνες κλπ). Στον Αμβρακικό φωλιάζει σε νησίδες σε λιμνοθάλασσες, ενώ η αποικία της Λ. Κερκίνης φωλιάζει σε τεχνητή νησίδα. (Handrinos & Akriotis, 1997, Crivelli et al., 1997a,b ,Crivelli, A., M. Μαλακού, Δ. Χατζηλάκου, Θ. Ναζηρίδης, προσ. επικοιν.)

Τροφική οικολογία:

Το είδος είναι ψαροφάγο και τρέφεται κυρίως σε υγρότοπους (λίμνες) γλυκού νερού, αλλά και σε παράκτιους υγροτόπους με λιμνοθάλασσες κλπ.

Ανταγωνισμός:

Η μεγάλη αύξηση του πληθυσμού των Αργυροπελεκάνων στην Λ. Μικρή Πρέσπα, προκαλεί ήδη προβλήματα ανταγωνισμού με τους Ροδοπελεκάνους για τις θέσεις φωλεοποίησης , οι οποίοι φτάνουν αργότερα στην περιοχή (Crivelli, A. & M. Μαλακού, προσ. επικοιν.)

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης:

Οι Αργυροπελεκάνοι διαχειμάζουν σε κάθε μορφής υγροτοπικά ενδιαίτηματα, τόσο εσωτερικά (λίμνες κλπ), όσο και παράκτια (λιμνοθάλασσες, δέλτα ποταμών κλπ), ενίστε και στην θάλασσα. (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis,1997, Crivelli et al., 1997a,b)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο κύριος όγκος του αναπαραγόμενου στην Ελλάδα πληθυσμού των Αργυροπελεκάνων φωλιάζει στην Λ. Μικρή Πρέσπα. Οι Αργυροπελεκάνοι είναι είδος επιδημητικό και είναι ψαροφάγο και απαντάται σε κάθε μορφής υγροτοπικά ενδιαίτηματα, τόσο εσωτερικά (λίμνες, έλη κλπ), όσο και παράκτια (λιμνοθάλασσες, δέλτα ποταμών, παραλιακές περιοχές κλπ.). (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997, Crivelli et al., 1997a,b, Crivelli, A., M. Μαλακού, Δ. Χατζηλάκου, Θ. Ναζηρίδης, προσ. επικοιν.)

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

286 Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά

287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παρυδάτια βλάστηση
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
817	Αλμυρά έλη

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι πληθυσμοί που αναπαράγονται στην Λ. Μικρή Πρέσπα και στην Λ. Κερκίνη δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα στο ενδιαίτημα τους. Στον Αμβρακικό, η αποικία πιθανόν να αντιμετωπίζει προβλήματα, γενικότερης διαχείρισης των νερών, και όχλησης από ψαράδες, επισκέπτες κλπ.

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης:

Οι γενικότερες ανθρώπινες επεμβάσεις στους υγροτόπους (διαχείριση νερών, μπαζώματα, ρύπανση, όχληση κλπ) φαίνεται πως δημιουργούν προβλήματα

Απειλές ανταγωνισμού:

Σε ορισμένους υγροτόπους, πιθανόν υπάρχει πρόβλημα ανταγωνισμού με άλλα ψαροφάγα είδη, ιδιαίτερα δε του Κορμοράνους (*Phalacrocorax carbo*) που οι πληθυσμοί τους έχουν αυξηθεί σημαντικά

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Τα τελευταία χρόνια το είδος δεν φαίνεται να αντιμετωπίζει ιδιαίτερα προβλήματα τόσο στους χώρους φωλεοποίησης όσο και στις περιοχές διαχείμασης/ μετανάστευσης. Παρόλα αυτά τα γενικότερα ζητήματα των υγροτόπων (κακή διαχείριση των νερών, ρύπανση, μπαζώματα επέκταση υδατοκαλλιεργειών, όχληση από ψαράδες κλπ), προκαλούν κάποια προβλήματα στο είδος. (Handrinos & Akriotis, 1997, Crivelli et al., 1997a,b, Crivelli, A., M. Μαλακού, Δ. Χατζηλάκου, Θ. Ναζηρίδης, προσ. επικοιν.)

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

111	Εντατική υδατοκαλλιέργεια
303	Ανανεώσιμες μορφές ενέργειας: Αιολικά Πάρκα
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
802	Αύξηση του πληθυσμού αυτόχθονων προβληματικών-ανταγωνιστικών ειδών

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού - M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ίδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Crivelli, A. J., G. Catsadorakis, & T. Naziridis (1997 b) *Pelecanus onocrotalus* Great White Pelican. BWP (Birds of Western

Paleartic) Update 1: 144-148

Crivelli, A. J., G. Catsadorakis, D. Hatzilacou & T. Naziridis (1997 a) *Pelecanus crispus* Dalmatian Pelican. BWP (Birds of Western Paleartic) Update 1: 149-153

Crivelli, A., M. Μαλακού, Δ. Χατζηλάκου, Θ. Ναζηρίδης, προσ. επικοιν.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Αλβιζάτος, Χ., Τ. Αιριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Έταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών.

Phalacrocorax pygmeus

Κοινό Όνομα

Λαγγόνα

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Carl Christian Tofte

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	1,500	3,100
Διαχείμαση	2,460	άτομα

Κατανομή

Το είδος αναπαράγεται σε λίγους υγροτόπους κυρίως στην Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα. Φωλιάζει στους ίδιους σχεδόν υγροτόπους με τον Κορμοράνο πλήν του Αμβρακικού Τον χειμώνα η Λαγγόνα έχει πιο κατακερματισμένη κατανομή, κυρίως στην ηπειρωτική Ελλάδα, αλλά και στην Αέριο.(Handrinos & Akriotis, 1997) Είναι παγκόσμια απειλούμενο είδος.

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1110006	Δέλτα Έβρου	GR1110008	Παραποτάμιο δάσος βροείου Έβρου και Αρδα	GR1120004	Στενά Νέστου
GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1130012	Κοιλάδα Κομψάτου	GR1150001	Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα
GR1220009	Λίμνες Βόλβη και Λαγκαδά και Στενά Ρεντίνας	GR1220010	Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους	GR1230003	Λίμνη Δοϊδάνη
GR1260002	Εκβολές ποταμού Στρυμόνα	GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνης - Όρος Κρούσια	GR1320003	Λίμνη Ορεστιάς (Καστοριάς)
GR1340001	Εθνικός Δρυμός Πρεσπών	GR1340005	Λίμνες Χειμαδίτιδα - Ζάζαρη	GR1340007	Λίμνη Πετρών
GR2120005	Υγρότοπος εκβολών Καλαμά και νήσος Πρασούδη				

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος αναπαράγεται τόσο σε παράκτιους (λιμνοθάλασσες, δέλτα ποταμών κλπ), όσο και σε εσωτερικούς (λίμνες γλυκού νερού κλπ) υγρότοπους . Φωλιάζει κατά αποικίες , συχνά με διάφορα είδη ερωδιόμορφων, σε συστάδες υδροχαρών δέντρων (ιτιές, λεύκες, αρμυρίκια κλπ)(Cramp, 1997, Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία: Το είδος τρέφεται με ψάρια, συχνά και με αρθρόποδα, μικρά μαλάκια κλπ..(Cramp, 1997, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός: Τα τελευταία χρόνια η μεγάλη αύξηση του πληθυσμού των Κορμοράνων δημιουργεί προβλήματα έλλειψης θέσεων φωλιάσματος στην Λαγγόνα, ιδιαίτερα στην Λ. Κερκίνη, όπου αναπαράγεται η πλειονότητα του πληθυσμού των Κορμοράνων στην Ελλάδα.

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Τον χειμώνα το είδος απαντάται σε πολλούς τύπους υγροτόπων, εσωτερικούς και παράκτιους,, φυσικούς ή τεχνητούς πάντως δείχνει σαφή προτίμηση σε υγροτόπους με πυκνή βλάστηση, ιδιαίτερα καλαμιώνες.)(Cramp, 1997, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός: Δεν έχει παρατηρηθεί στην Ελλάδα τον χειμώνα.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Επιδημητικό είδος, με παρόμοια , σχεδόν, κατανομή τόσο κατά την αναπαραγωγική περίοδο, όσο και τον χειμώνα.. Ο αναπαραγόμενος αλλά και ο διαχειμάζων στην Ελλάδα πληθυσμός της Λαγγόνας εμφανίζει, τα τελευταία χρόνια, μεγάλες διακυμάνσεις αλλά και αρνητικές τάσεις. Το είδος αναπαράγεται και διαχειμάζει τόσο σε εσωτερικούς όσο και σε παράκτιους υγρότοπους, φωλιάζοντας κατά αποικίες σε δέντρα, συχνά μαζί με ερωδιούς κλπ. και τρέφεται με ψάρια. Η μεγάλη αύξηση του αναπαραγόμενου πληθυσμού Κορμοράνων δημιουργεί ήδη σοβαρά προβλήματα ανταγωνισμού με την Λαγγόνα για τις θέσεις φωλεοποίησης , ιδιαίτερα στην Λ. Κερκίνη (Handrinos & Akriotis, 1997, Kazanzidis & Koutrakis ,2007, Καζαντζίδης, προσ. επικοιν.)

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

- 282 Ποτάμια και ρέματα
- 286 Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
- 287 Στάσιμα γλυκά νερά
- 289 Παραδάτια βλάστηση
- 294 Βραχώδεις στήλες και νησίδες
- 304 Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
- 815 Λιμνοθάλασσες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Άμεσες απειλές: Αρκετά άτομα πνίγονται από τυχαία παγίδευση σε δίχτυα ψαράδων, αλλά γίνονται και θύματα λαθροθηρίας κυρίως λόγω σύγχισης τους π.χ. με την Φαλαρίδα (Βασιλειάδης, προσ. επικοιν.).

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η λαγγόνα εμφανίζει ήδη αρνητικές τάσεις, κυρίως κατά την αναπαραγωγική περίοδο ακοιβώς λογω του ανταγωνισμού της με τον Κορμοράνο για τις θέσεις φωλεοποίησης.(Καζαντζίδης, προσ. επικοιν.). Τον χειμώνα ή κατά την μετανάστευση το είδος αντιμετωπίζει τα γενικότερα προβλήματα των ελληνικών υγροτόπων (ρύπανση, έλλειψη διαχείρισης νερών κλπ). Αρκετά άτομα πνίγονται από τυχαία παγίδευση τους σε δίχτυα ψαράδων, ενώ, τοπικά, οι λαγγόνες υπόκεινται σε λαθροθηρία λόγω της ομοιότητας με τις Φαλαρίδες (Βασιλειάδης, προσ. επικοιν.).

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

- 111 Εντατική υδατοκαλλιέργεια
- 505 Εκ λάθους θανάτωση από κυνήγι ή λαθροθηρία
- 507 Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
- 601 Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
- 703 Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
- 901 Ρύπανση από αστικά λύματα
- 902 Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες
- 904 Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M13 Ρυθμίσεις αλιευτικής διαχείρισης
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Ψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Βασιλειάδης, Β., προσωπική επικοινωνία

Kazantzidis, S. & E. Koutrakis (2007) Great Cormorants and fisheries in Greece: conflict & management. NAGREF. Unp. Report. 4 pp.

Καζαντζίδης, Σ. προσωπική επικοινωνία.

Phalacrocorax carbo

Κοινό Όνομα

Κορμοράνος

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Jens Overgaard Christensen

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	5,600	ζευγάρια
Διαχείμαση	22,000	άτομα

Κατανομή

Το είδος αναπαράγεται σε λίγους υγροτόπους κυρίως στην Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα. Τον χειμώνα, η γεωγραφική του κατανομή διευρύνεται σημαντικά: Ο Κορμοράνος απαντάται σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα και σε αρκετά νησιά. (Handrinos & Akriotis, 1997)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία
GR1110006	Δέλτα Έβρου	GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - Λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1150001	Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα
GR1220011	Λιμνοθάλασσα Επανομής	GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνης - Όρος Κρούσια	GR1340001	Εθνικός Δρυμός Πρεσ
GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια	GR2120005	Υγρότοπος εκβολών Καλαμά και νήσος Πρασούδι	GR2130005	Λίμνη Ιωαννίνων
GR2230001	Λιμνοθάλασσα Αντινιότη (Κέρκυρα)	GR2230003	Αλυκή Λευκίμης (Κέρκυρα)	GR2230007	Λιμνοθάλασσα Κοριο (Κέρκυρα) και Νήσος Δαγούδια
GR2310015	Δέλτα Αχελώου, λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιτωλικού και εκβολές Εύηνου, νήσοι Εχινάδες, νήσος Πεταλάς, δυτικός Αράκυνθος και στενά Κλεισούρας	GR2550008	Λιμνοθάλασσα Γιάλοβας και νήσος Σφακτηρία		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος αναπαράγεται τόσο σε παράκτιους (λιμνοθάλασσες, δέλτα ποταμών κλπ), όσο και σε εσωτερικούς (λίμνες γλυκού νερού κλπ) υγρότοπους. Φωλιάζει κατά αποικίες, συχνά με διάφορα είδη ερωδιόμορφων, σε συστάδες υδροχαρών δέντρων (ιτιές, λεύκες, αρμυρίκια κλπ) (Cramp, 1997, Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία: Το είδος τρέφεται με φάρια (Cramp, 1997, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός: Τα τελευταία χρόνια η μεγάλη αύξηση του πληθυσμού των Κορμοράνων δημιουργεί προβλήματα έλλειψης θέσεων φωλιάσματος στην Λαγγόνα, ιδιαίτερα στην Λ. Κερκίνη, όπου αναπαράγεται η πλειονότητα του πληθυσμού των Κορμοράνων στην Ελλάδα..Στην ίδια λίμνη, ίσως και αλλού, πιθανόν υπάρχει επίσης πρόβλημα ανταγωνισμού για την τροφή με τους Αργυροπελεκάνους (Καζαντζίδης, προσ. επικοιν.)

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Τον χειμώνα το είδος απαντάται σε πολλούς τύπους υγροτόπων, εσωτερικούς και παράκτιους., φυσικούς ή τεχνητούς. Ο Κορμοράνος πάντως προτιμά ανοιχτές υδάτινες περιοχές (συχνά απαντάται και στην θάλασσα) και κουνιάζει σε βραχονησίδες. (Cramp, 1997, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός: Τοπικά, πιθανόν υπάρχει πρόβλημα ανταγωνισμού για την τροφή των Κορμοράνων με τους Αργυροπελεκάνους.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Επιδημητικό είδος, με παρόμοια, σχεδόν, κατανομή τόσο κατά την αναπαραγωγική περίοδο, όσο και τον χειμώνα.. Ο αναπαραγόμενος αλλά και ο διαχειμάζων στην Ελλάδα πληθυσμός του Κορμοράνου εμφανίζει, τα τελευταία χρόνια, πολύ

μεγάλη αύξηση. Το είδος αναπαράγεται και διαχειμάζει τόσο σε εσωτερικούς όσο και σε παράκτιους υγρότοπους, φωλιάζοντας κατα αποικίες σε δέντρα, συχνά μαζί με ερωδιούς κλπ. και τρέφεται με ψάρια. Η μεγάλη αύξηση του αναπαραγόμενου πληθυσμού Κορμοράνων δημιουργεί ήδη σοβαρά προβλήματα ανταγωνισμού με την Λαγγόνα για τις θέσεις φωλεοποίησης, ιδιαίτερα στην Α. Κερκίνη (Handrinos & Akriotis, 1997, Kazanzidis & Koutrakis ,2007, Καζαντζίδης, προσ. επικοιν.).

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

282	Ποτάμια και ρέματα
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παρυδάτια βλάστηση
294	Βραχώδεις στήλες και νησίδες
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Άμεσες απειλές: Αρκετά άτομα πνίγονται από τυχαία παγίδευση σε δίχτυα ψαράδων

Διαχείμαση

Άμεσες απειλές: Αρκετά άτομα πνίγονται από τυχαία παγίδευση σε δίχτυα ψαράδων.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η μεγάλη αύξηση του πληθυσμού των Κορμοράνων δείχνει ότι το είδος δεν φαίνεται να αντιμετωπίζει προβλήματα στην Ελλάδα. Τον χειμώνα ή κατά την μετανάστευση το είδος αντιμετωπίζει τα γενικότερα προβλήματα των ελληνικών υγροτόπων (ρύπανση, έλλειψη διαχείρισης νερών κλπ). Αρκετά άτομα πνίγονται από τυχαία παγίδευση τους σε δίχτυα ψαράδων.(Βασιλειάδης, προσ. επικοιν.)

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

111	Εντατική υδατοκαλλιέργεια
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
901	Ρύπανση από αστικά λύματα
902	Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ωθητικές δραστηριότητων
M13	Ρυθμίσεις αλιευτικής διαχείρισης
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Βασιλειάδης, Β., προσωπική επικοινωνία
- Kazantzidis, S. & E. Koutrakis (2007) Great Cormorants and fisheries in Greece: conflict & management. NAGREF. Unp. Report. 4 pp.
- Καζαντζίδης, Σ. προσωπική επικοινωνία.

Anser albifrons

Κοινό Όνομα

Ασπρομέτωπη Χήνα

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης

Σκίτσο από Pavel Prochazka

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 8,425 άτομα

Κατανομή

Διαχειμάζει κυρίως στην Θράκη και στην Αν. – Κεντρική Μακεδονία, αλλά σε περιόδους βαρυχειμωνιάς απαντάται και νοτιότερα (Ηπειρος, Θεσσαλία και Στερεά Ελλάδα). Οι πληθυσμοί της Ελλάδας προέρχονται από τους πληθυσμούς που διαχειμάζουν στην Β.Δ Μαύρη Θάλασσα (Handrinos & Akriotis, 1997)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Στην Ελλάδα, ο κύριος όγκος του πληθυσμού διαχειμάζει σε παράκτιους υγρότοπους.. Απαντάται επίσης και εσωτερικούς υγρότοπους, φυσικούς ή τεχνητούς.. Στο Δελτα Έβρου τρέφεται κυρίως σε φυσικά λιβαδια με αγρωστώδη, αλλά και σε καλλιέργειες με χειμερινά σιτηρά. (Handrinos, 1991, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός: Δεν έχει παρατηρηθεί στην Ελλάδα. Σχηματίζει ευκολα μικτά κοπάδια με άλλα είδη αγριόχινας. (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Τακτικός, αλλά τοπικός χειμερινός επισκέπτης στην Ελλάδα, όπου παραμένει το πιο πολυάριθμο είδος αγριόχηνας. Διαχειμάζει σε εσωτερικούς, αλλά κυρίως στους παράκτιους υγρότοπους της Θράκης (στο Δελτα Έβρου συγκεντρώνεται ο κυριος όγκος του συνολικού πληθυσμού) και της Αν. – Κεντρικής Μακεδονίας (Λ.Ισμαρίδα, Λ.Κερκίνη κλπ), σπανιότερα αλλού (Αμβρακικός κλπ). Τρέφεται κυρίως σε φυσικά λιβαδια (Δ.Έβρου), αλλά και σε καλλιέργειες με χειμερινά σιτηρά. (Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

269 Υγρά λιβαδια

286 Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά

287 Στάσιμα γλυκά νερά

296 Καλλιεργούμενη γη

815 Λιμνοθάλασσες

816 Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη

817 Αλμυρά έλη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Πολύ πιο πολυάριθμο είδος στο παρελθόν έχει σήμερα περιοριστεί σημαντικά ίσως λόγω των πολύχρονων επεμβάσεων στους υγροτόπους (αποξηράνσεις, επεκτάσεις των καλλιέργειών, ενόχληση κλπ). (Handrinos & Akriotis, 1997)

Αμεσες απειλές: Θηρεύσιμο είδος και συχνά αντικείμενο λαθροθηρίας

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Είδος πιο πολυάριθμο στο παρελθόν έχει σήμερα περιοριστεί σε λίγους υγροτόπους της Β.-ΒΑ Ελλάδας, κυρίως στο Δελτα Έβρου, όπου διαχειμάζει ο κύριος όγκος του συνολικού πληθυσμού. Οι διαχρονικές επεμβάσεις στους υγροτόπους (αποξηράνσεις, επέκταση καλλιέργειών, υπερβόσκηση, εντατικό κυνήγι, όχληση κλπ), εξακολουθούν σε μεγάλο βαθμό να προκαλούν προβλήματα στο είδος.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαίσθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G. (1991) The status of geese in Greece. In: A.D. Fox, J. Madsen & J van Rhijn (eds.) Western Palearctic Geese. Proc. IWRB Symposium, Kleve, 1989. Ardea 79(2):175-178.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών.

Anser erythropus

Κοινό Όνομα

Νανόχηνα

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης

Σκίτσο από Pavel Prochazka

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 45 50 άτομα

Κατανομή

Διαχειμάζει σε ελάχιστους υγροτόπους της Θράκης και Μακεδονίας, ουσιαστικά μόνον στην Λ.Κερκίνη και στο Δέλτα Έβρου (Handrinos & Akriotis,1997). Ο διαχειμάζον πληθυσμός του αποτελεί τον συνολικό Φιννοσκανδικό πληθυσμό(Aarvak & Øien ,2006, Μακρυγιάννη και συν., 2008)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR1110006 Δέλτα Έβρου	GR1130010 Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Εηρολίμνη, Καρατζά	GR1150001 Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα
GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνης - Όρος Κρούσια			

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Διαχειμάζει τόσο σε εσωτερικούς όσο και σε παράκτιους υγρότοπους. Στο Δέλτα Έβρου τρέφεται, σχεδόν αποκλειστικά, σε φυσικά αλοφυτικά λιβάδια, με ποικιλία αγρωστωδών και σπανιότερα σε καλλιεργούμενη γη κυρίως σε χειμερινά σιτηρά.

Ανταγωνισμός: Δεν έχει παρατηρηθεί ανταγωνισμός με άλλα, συγγενικά είδη αγριόχηνας

Μετανάστευση

Διάδρομοι μετανάστευσης Δεν ακολουθεί σαφείς διαδρόμους

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Παγκοσμίως απειλούμενο είδος, όλος ο Φιννοσκανδικός πληθυσμός του (45-50 άτομα) διαχειμάζει σήμερα στην Ελλάδα και μάλιστα, ουσιαστικά, μόνον στην Λ..Κερκίνη και στο Δέλτα Έβρου. Τρέφεται σχεδόν αποκλειστικά σε φυσικά λιβάδια, σπανιότερα σε καλλιέργειες με χειμερινά σιτηρά. (Handrinos & Akriotis,1997)

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

269 Υγρά λιβάδια

287 Στάσιμα γλυκά νερά

296 Καλλιεργούμενη γη

815 Λιμνοθάλασσες

817 Αλμυρά έλη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Αν και μη θηρεύσιμο είδος, η Νανόχηνα, εξ αιτίας του μικρού πλέον πληθυσμού της, απειλείται από την λαθροθηρία και από την γενικότερη ενόχληση λόγω της κυνηγετικής δραστηριότητας. Δεν υπάρχει επίσης συγκεκριμένο σχέδιο διαχείρισης των φυσικών λιβαδιών όπου τρέφεται.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

505 Εκ λάθους θανάτωση από κυνήγι ή λαθροθηρία

507 Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

- Aarvak, T & I. Øien (2006) Δορυφορική παρακολούθηση της Νανόχηνας (*Anser erythropus*) Οιωνός .27:28-33
- Aewa (2008) International Single Species Action Plan for the Conservation of the Lesser White-fronted Goose -Western Palearctic population- (*Anser erythropus*). Document adopted at the 4th Session of the Meeting of the Parties to AEWA. AEWA Technical Series No. 36
- Handrinos, G. & V. Goutner (1990) On the occurrence of the Lesser White-fronted Goose (*Anser erythropus*) in Greece. J. Orn. 131: 160-165
- Handrinos, G. (1991) The status of geese in Greece. In: A.D. Fox, J. Madsen & J van Rhijn (eds.) Western Palearctic Geese. Proc. IWRB Symposium, Kleve, 1989. Ardea 79(2):175-178.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Μακρυγιάννη, Ε., Θ. Ναζηρίδης, Μ. Παναγιωτοπούλου & Γ. Τσουγκράκης (2008) Αδημοσίευτα δεδομένα του προγράμματος LIFE – Nature “Conservation of *Anser erythropus* on European migration route”

Anser anser

Κοινό Όνομα

Σταχτόχηνα

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Pavel Prochazka

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	12	15
Διαχείμαση	192	άτομα

Κατανομή

Αναπαράγεται μόνο σε μία περιοχή (Λ. Πρέσπες), όπου ο πληθυσμός είναι επιδημητικός, και απομονωμένος από άλλους της Ν.Α Ευρώπης. Διαχειμάζει σε λίγους υγρότοπους της Θράκης και Μακεδονίας,, πολύ σπάνια αλλού(Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία
GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνης - Ορος Κρούσια

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Αναπαράγεται σε φηχούς ευτροφικούς υγρότοπους γλυκού νερού στην ενδοχώρα, με πυκνή παρυδάτια βλάστηση, όπως καλαμιώνες, ψαθιά Typha κλπ. Φωλιάζει στην άκρη του νερού ανάμεσα στην πυκνή βλάστηση. (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997, Κουτσερή, Ειρ., προσ. επικοιν.)

Τροφική οικολογία:

Τρέφεται με φυτά, σπόρους, βλαστούς, φίλια κυρίως σε φηχά νερά, καθώς και σε υγρολίβαδα. Μερικές φορές και σε καλλιεργούμενη γή. Στις Πρέσπες, έχει καταγραφεί να τρέφεται και σε καλλιέργειες φασολιών. (Handrinos & Akriotis, 1997, Κουτσερή, Ειρ., προσ. επικοιν.)

Ανταγωνισμός:

Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα, αν και θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η μεγάλη αύξηση στις Πρέσπες του αναπαραγόμενου πληθυσμού των πελεκάνων, που πιθανόν, περιορίζουν τις θέσεις φωλεοποίησης της Σταχτόχηνας

Θήρευση:

Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα, αν και οι νεοσσοί πιθανόν να γίνονται λεία σε σαρκοφάγα θηλαστικά, όπως οι Αλεπούδες

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Τον χειμώνα οι Σταχτόχηνες συχνάζουν τόσο σε εσωτερικούς, όσο και σε παράκτιους υγροτόπους. Γενικά πάντως προτιμά ενδιαίτηματα γλυκού νερού περισσότερο από τις άλλες αγριόχηνες. Μερικές φορές τρέφεται σε καλλιεργούμενη γή, κυρίως σε χειμερινά σιτηρά ή σε χωράφια με θερισμένο αραβόσιτο. Στη Δέλτα Έβρου, αναφέρεται ότι προτιμά φίλια του Scirpus maritimus (Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός:

Δεν έχει παρατηρηθεί ανταγωνισμός με άλλα, συγγενικά είδη αγριόχηνας.. Γενικά, δεν δημιουργεί εύκολα μικτά κοπάδια με άλλες αγριόχηνες.

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Απαντάται τόσο σε εσωτερικούς, όσο και σε παράκτιους υγροτόπους

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης: Κυρίως παράκτιοι υγρότοποι με λιμνοθάλασσες

Διάδρομοι μετανάστευσης Δεν ακολουθεί σαφείς μεταναστευτικούς διαδρόμους.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Στην Ελλάδα έχει πολύ μικρό αναπαραγόμενο πληθυσμό, σε μία μόνον περιοχή. Τον χειμώνα, ο πληθυσμός του είδους αυξάνεται λίγο, από πουλιά που έρχονται για διαχείμαση, αλλά και πάλι παρατηρείται σε ελάχιστους μόνον υγρότοπους της Θράκης και Μακεδονίας..

(Handrinos, 1991, Handrinos & Akriotis, 1997). Σε σύγκριση με τις Ασπρομέτωπες (A. albifrons), δείχνει περισσότερη προτίμηση σε ενδιαίτηματα γλυκού νερού (λίμνες, υγρολίβαδα, φηχά νερά με βλάστηση κλπ), αν και τον χειμώνα συχνάζει και σε παράκτιους υγροτόπους με λιμνοθάλασσες κλπ. Εξ ολοκλήρου φυτοφάγο είδος τρέφεται με ποικιλία υδροχαρών φυτών, βλαστών, σπόρων, φίλια κυρίως των δυνατού της ωάμφους μπορεί και τρέφεται με πιο σκληρά μέρη των φυτών (Cramp, 1977) Μερικές φορές παρατηρείται να τρέφεται σε χωράφια, κυρίως με θερισμένο αραβόσιτο.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269 Υγρά λιβάδια

287 Στάσιμα γλυκά νερά

289	Παρούδατια βλάστηση
296	Καλλιεργούμενη γη
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
817	Αλμυρά έλη

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτηματικό περιβάλλον:

Πολύ πιο διαδεδομένο είδος στο παρελθόν, φώλιαζε σε αρκετούς υγρότοπους της Β. Ελλάδας,, αλλά οι γενικότερες επεμβάσεις (κυρίως εφγα αποξήρανσης ελαδών εκτάσεων κλπ), μείωσαν πολύ τον αναπαραγόμενο πληθυσμό (Handrinos,1991, Handrinos & Akriotis, 1997). Αν και ο χώρος φωλιάσματος είναι θεσμοθετημένος ως Ε.Δρυμός, η αναπαραγωγική επιτυχία του είδους πιθανόν να απειλείται από τα γενικότερα προβλήματα διαχείρισης και χρήσης νερού

Απειλές στο ενδιαιτηματικό περιβάλλον:

Η συνεχής μείωση της έκτασης των φυσικών υγρολίβαδων γύρω από τις Πρεσπές πιθανόν προκαλεί προβλήματα τροφοληψίας

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαιτηματικό περιβάλλον:

Οπως και στις περιοχές αναπαραγωγής, έτσι και στους χώρους διαχείμασης, η μείωση των ενδιαιτημάτων γλυκού νερού (ρηχά έλη,, υγρολίβαδα κλπ), λόγω εντατικοποίησης της γεωργίας, και κακής διαχείρισης των νερών, αποτελούν τα κυριότερα προβλήματα. Οι επερχόμενες κλιματικές αλλαγές μπορεί επίσης να αλλιώσουν μακροπρόθεσμα τα ενδιαιτήματα διαχείμασης.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Επειδή ο αναπαραγόμενος στην Ελλάδα πληθυσμός παραμένει μικρός και απομονωμένος είναι ευάλωτος, κυρίως σε προβλήματα που σχετίζονται με υδρολογικές παραμέτρους (διαχείριση ορχών νερών, προστασία υγρολίβαδων κλπ), και, ίσως, την γενικότερη όχληση. Τον χειμώνα, το κυριότερο πρόβλημα είναι η λαθροθηρία και η ενόχληση κατά την άσκηση της κυνηγετικής δραστηριότητας.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

505	Εκ λάθους θανάτωση από κυνήγι ή λαθροθηρία
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοπομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Τιδυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

Branta ruficollis

Κοινό Όνομα

Κοκκινόχηνα

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης

Σχίτσο από Juan Varela

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 238 άτομα

Κατανομή

Διαχειμάζει σε ελάχιστους υγρότοπους της Θράκης και Αν.-Κεντρικής Μακεδονίας,. Όλος σχεδόν ο διαχειμάζων πληθυσμός φιλοξενείται στο Δέλτα Έβρου, ενώ, κατά καιρούς, ελάχιστα άτομα παρατηρούνται και αλλού (Δ. Νέστου, Λ.Κερκίνη κλπ). Οι πληθυσμοί της Ελλάδας προέρχονται από την Β.Δ Μαύρη Θάλασσα (Handrinos, 1991, Handrinos & Akriotis, 1997), όπου διαχειμάζει όλος σχεδόν ο παγκόσμιος πληθυσμός του είδους. (Wetlands International, 2006)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός Όνομασία

GR1110006 Δέλτα Έβρου

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαιτήμα διαχείμασης: Διαχειμάζει τόσο σε εσωτερικούς όσο και σε παράκτιους υγρότοπους. Στο Δέλτα Έβρου τρέφεται, σχεδόν αποκλειστικά, σε φυσικά αλοφυτικά λιβάδια, με ποικιλία αγρωστωδών και σπανιότερα σε καλλιεργούμενη γη κυρίως σε χειμερινά σιτηρά. (Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός: Δεν έχει παρατηρηθεί ανταγωνισμός με άλλα, συγγενικά είδη αγριόχηνας, με τα οποία αλλωστε σχηματίζει μικτά κοπάδια.

Μετανάστευση

Διάδομοι μετανάστευσης Δεν ακολουθεί σαφείς διαδρόμους.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Παγκοσμίως απειλούμενο είδος, η Κοκκινόχηνα διαχειμάζει σήμερα (λίγες εκατοντάδες άτομα κατά μέσο όρο) στην Ελλάδα ουσιαστικά, μόνον στο Δέλτα Έβρου, σπανίως αλλού στην Β. Ελλάδα . Τρέφεται σχεδόν αποκλειστικά σε φυσικά λιβάδια, σπανιότερα σε καλλιέργειες με χειμερινά σιτηρά (Handrinos, 1991, Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

269 Υγρά λιβάδια

287 Στάσιμα γλυκά νερά

296 Καλλιεργούμενη γη

815 Λιμνοθάλασσες

817 Αλμυρά έλη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Αν και μή θηρεύσιμο είδος, η Νανόχηνα, εξ αιτίας του μικρού πλέον πληθυσμού της, απειλείται από την λαθροθηρία και από την γενικότερη ενόχληση λόγω της κυνηγετικής δραστηριότητας. Δεν υπάρχει επίσης συγκεκριμένο σχέδιο διαχείρισης των φυσικών λιβαδιών όπου τρέφεται.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

505 Εκ λάθους θανάτωση από κυνήγι ή λαθροθηρία

507 Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και ιρίσμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών

Βιβλιογραφικές αναφορές

Handrinos, G. (1991) The status of geese in Greece. In: A.D. Fox, J. Madsen & J van Rhijn (eds.) Western Palearctic Geese. Proc. IWRB Symposium, Kleve, 1989. Ardea 79(2):175-178.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Wetlands International (2006) Waterbird Population Estimates- 4th edition. Wetlands International. Wageningen.

Αλβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Έταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών.

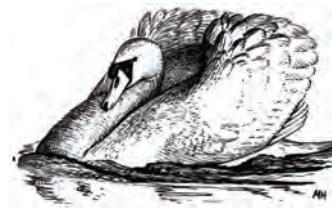
Cygnus olor

Κοινό Όνομα

Κύκνος

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος

Σχίτσο από Mark Hulme

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή	50	ζευγάρια
Διαχείμαση	3,239	άτομα

Κατανομή

Το είδος αναπαράγεται στην Δυτική-Β.Δ Ελλάδα (Αιμορραγικός, λίμνες Δυτ. Μακεδονίας κλπ). Ο Βουβόκυκνος φωλιάζει κυρίως στην Λ. Καστοριά, όπου είχε εισαχθεί στο τέλος της δεκαετίας του '60. Έχει ευρεία κατανομή τον χειμώνα οπότε παρατηρούνται σε όλους σχεδόν τους παράκτιους και εσωτερικούς υγροτόπους της Βόρειας και Κεντρικής Ελλάδος, αν και ο κύριος όγκος του διαχειμάζοντος στην Ελλάδα πληθυσμού Βουβόκυκνων απαντάται κυρίως στην Θράκη και στην Μακεδονία, ιδιαίτερα δε στο Δέλτα Έβρου. (Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία). Η κατανομή του είδους και τα πληθυσμιακά του επίπεδα τον χειμώνα εξαρτώνται από τις καιρικές συνθήκες (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008), σε περιπτώσεις δε βαρυχειμωνίας, οι Βουβόκυκνοι διασπείρονται σε πολλές περιοχές, ακόμη και στο νότο (Κρήτη, κλπ)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	
GR1110006	Δέλτα Έβρου	GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1150001	Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα	
GR2420007	Μεγάλο και Μικρό Λιβάρι - Δέλτα Ξερία					

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Αναπαράγεται σε ευτροφικούς υγροτόπους (κυρίως λίμνες και έλη γλυκού νερού), με καλαμιώνες ή άλλη πυκνή βλάστηση, σπανιότερα σε παράκτιους υγροτόπους με υφάλμυρα νερά. Φωλιάζουν στο έδαφος ανάμεσα σε πυκνά καλάμια, στις παρυφές ζηχών νερών (Cramp, 1997, Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία: Ο Βουβόκυκνος είναι αποκλειστικά φυτοφάγο είδος (οι νεοσσοί τρέφονται και με ζωική τροφή)

Ανταγωνισμός: Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα ανταγωνισμός.

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Το είδος απαντάται σε κάθε μορφής υγρότοπους, παράκτιους και εσωτερικούς. (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος διατηρεί μικρό αναπαραγόμενο πληθυσμό, ενώ ο κύριος όγκος του αναπαραγόμενου πληθυσμού των Βουβόκυκνων στην Ελλάδα φωλιάζει στην Λ. Καστοριά, όπου είχε εισαχθεί στο τέλος της δεκαετίας του '60. Φωλιάζει κυρίως σε υγροτόπους γλυκού νερού, με πλούσια πυκνή βλάστηση. Έχει πολύ πιο ευρεία κατανομή τον χειμώνα, αν και ή μεγάλη πλειονότητα των Βουβόκυκνων, καταγράφεται κυρίως στην Θράκη και Αν. Μακεδονία, ιδιαίτερα δε στο Δέλτα Έβρου. Ο Βουβόκυκνος είναι αποκλειστικά φυτοφάγο είδος. (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

269	Υγρά λιβάδια
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παρυδάτια βλάστηση
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
817	Αλμυρά έλη
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτημα αναπαραγωγής:

Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει το είδος στην Ελλάδα είναι η υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων γλυκού νερού (αποξηράνσεις, διαχείριση νερών, ρύπανση κλπ) (Handrinos & Akriotis, 1997)

Διαχείμαση

Αμεσες απειλές:

Ο Βουβόκυκνος (ιδιαίτερα τα νεαρά πουλιά) εμφανίζει μεγάλη θνησιμότητα σε περιόδους έντονης παγωνιάς, ιδιαίτερα σε σχέση με την όχληση από την κυνηγετική δραστηριότητα

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Τό είδος αντιμετωπίζει γενικότερα προβλήματα από την έλλειψη διαχείρισης και προστασίας των υγροτοπικών ενδιαιτημάτων στην Ελλάδα (επεκτάσεις καλλιεργεών, διαχείριση νερών, ρύπανση, μπαζώματα, όχληση κλπ). Ο Βουβόκυκνος (ιδιαίτερα τα νεαρά πουλιά) εμφανίζει μεγάλη θνησιμότητα σε περιόδους έντονης παγωνιάς, ιδιαίτερα σε σχέση με την όχληση από την κυνηγετική δραστηριότητα (Jerrentrup & Χανδρινός, 1987)

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργεών σε υγροτόπους
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
514	Μολυβδίαση από σκάγια
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
901	Ρύπανση από αστικά λύματα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
907	Στερεά απορρίματα και απόβλητα
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Jerrentrup, H. & Γ. Χανδρινός (1987) Η βαρυχειμωνία του 1984/85 και οι επιπτώσεις της στα υδρόβια πουλιά. Η Φύση. 36:9-12.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Έταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών.

Καζαντζίδης, Σ. & Μ. Νοϊδου (συντον. έκδοσης) (2008) Προσδιορισμός της Φαινολογίας Μετανάστευσης των Θηρευσίμων Υδροβίων Πουλιών. ΥΠ. Α.Α. & Τ/Γεν. Δνση Δασών- ΕΘΙΑΓΕ/Ι.Δ.Ε. Θεσσαλονίκη. 255 σ.+ Παραρτημα.

Tadorna ferruginea

Κοινό Όνομα

Καστανόπαπια

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Mark Hulme

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	60	80
Διαχείμαση	22	άτομα

Κατανομή

Η Καστανόπαπια αναπαράγεται μόνον στην Β. Α. Ελλάδα (κυρίως στα Δέλτα Νέστου και Έβρου) καθώς και στην Λήμνο, Λέσβο, Σάμο και Κά. (Handrinos & Akriotis, 1997, Κακαλής, αδημ δεδομ).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατάζα	GR4110006	Υγροτοποι Χορταρολίμνη και Αλυκή Λήμνου	GR4110007	Παράκτιοι υγρότοποι κόλπου Καλλονής
GR4110010	Νοτιοδυτική Χερσόνησος, Απολιθωμένο δάσος Λέσβου	GR4120007	Σάμος: Αλυκή Ψιλής Άμμου	GR4210027	Κως: Λίμνη Ψαλίδι - Α

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαιτήμα αναπαραγωγής: Το είδος αναπαράγεται σε παράκτιους υγροτόπους, με λιμνοθάλασσες, αλοφυτικές εκτάσεις, λασπώδεις ακτές, αλυκές κλπ, πολύ σπανιότερα υγροτόπους γλυκού νερού. Φωλιάζει σε τρύπες, γήλοφους και κοιλώματα, ενίστε σε βράχια. (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται σε ηρχά, υφάλμυρα ή αλμυρά νερά, λιμνοθάλασσες, λασποτόπια, αλοφυτικές εκτάσεις κλπ. Πολύ σπανιότερα σε ενδιαιτήματα γλυκού νερού. Τρέφεται κυρίως με μικρά μαλάκια, οστρακόδερμα, προνύμφες εντόμων, αλλά και φυτική τροφή που βρίσκεται σε ηρχά νερά, λασποτόπια κλπ. (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Θήρευση:

Οι νεοσσοί συχνά γίνονται λεία από σαρκοφάγα θηλαστικά (Αλεπούδες, Τσακάλια κλπ)

Διαχείμαση

Θήρευση:

Το είδος είναι προστατευόμενο, αλλά γίνεται αντικείμενο λαθροθηρίας.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Επιδημητικό είδος με σχετικά μικρό αναπαραγόμενο πληθυσμό στην Ελλάδα και τοπική, κατακερματισμένη κατανομή, κυρίως στην Β.Α Ελλάδα και στα νησιά Λήμνο και Λέσβο. Απαντάται κυρίως σε παράκτιους υγρότοπους με λιμνοθάλασσες, αλμυρόβαλτους και εκτεταμένα λασποτόπια όπου τρέφονται. Σπανιότερα σε υγροτόπους γλυκού νερού. Η Καστανόπαπια εμφανίζει πιο ακανόνιστη κατανομή των χειμώνα ή κατά την μετανάστευση. (Handrinos & Akriotis, 1997 ,Κακαλής, αδημ δεδομ)

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
817	Αλμυρά έλη
818	Αμμοθίνες και αμμώδεις ακτές
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Υδροβία

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Το είδος επηρεάζεται αρνητικά από τις γενικότερες επεμβάσεις στους υγροτόπους (μπαζώματα, τεχνικά έργα, επεκτάσεις καλλιεργειών, όχληση, βόσκηση βοειδών κλπ)

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης:

Το είδος επηρεάζεται αρνητικά από τις γενικότερες επεμβάσεις στους υγροτόπους (μπαζώματα, τεχνικά έργα, επεκτάσεις καλλιεργειών, όχληση κλπ)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος επηρεάζεται αρνητικά από τις γενικότερες επεμβάσεις στους υγροτόπους (μπαζώματα, τεχνικά έργα, επεκτάσεις καλλιεργειών, όχληση, βόσκηση βοειδών κλπ), τόσο κατά την αναπαραγωγική περίοδο, όσο και τον χειμώνα. Αν και δεν επιτρέπεται το κυνήγι του είδους, γίνεται αντικείμενο λαθροθηρίας (Handrinos & Akriotis, 1997 ,Κακαλής , αδημ δεδομ).

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγιδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
907	Στερεά απορρίματα και απόβλητα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυπούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Αικιώπης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών. Κακαλής Ε., Αδημοσίευτα στοιχεία

Tadorna tadorna

Κοινό Όνομα

Βαρβάρα

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος

Σχίτσο από Mark Hulme

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	120	150
Διαχείμαση	4,128	άτομα

Κατανομή

Η Βαρβάρα αναπαράγεται σε λίγους παράκτιους υγρότοπους της Θράκης, Μακεδονίας, Ηπείρου και Στερεά Ελλάδος, καθώς και στην Λήμνο.

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία
GR1110006	Δέλτα Έβρου	GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - Λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1220010	Δέλτα Αξιού - Λουδία Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους
GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνης - Όρος Κρούσια	GR4110006	Υγροτοποι Χορταρολίμνη και Αλυκή Λήμνου		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος αναπαράγεται σε παράκτιους υγροτόπους, με λιμνοθάλασσες, αλοφυτικές εκτάσεις, λασπώδεις ακτές, αλυκές κλπ, πολύ σπανιότερα υγροτόπους γλυκού νερού. Φωλιάζει σε τρύπες, γήλοφους και κοιλώματα, ενίστε σε βράχια. (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται σε φρχά, υφάλμυρα ή αλμυρά νερά, λιμνοθάλασσες, λασποτόπια, αλοφυτικές εκτάσεις κλπ. Πολύ σπανιότερα σε ενδιαίτηματα γλυκού νερού και γενικά συχνάζει σε πιο ξηρές περιοχές με χερσολίβαδα κλπ. Τρέφεται κυρίως με μικρά μαλάκια, οστρακόδερμα, προνύμφες εντόμων, αλλά και φυτική τροφή που βρίσκεται σε φρχά νερά, λασποτόπια κλπ. (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Θήρευση:

Οι νεοσσοί συχνά γίνονται λεία από σαρκοφάγα θηλαστικά (Αλεπούδες, Τσακάλια κλπ)

Διαχείμαση

Θήρευση:

Το είδος είναι προστατευόμενο, αλλά γίνεται συχνά αντικείμενο λαθροθηρίας.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Επιδημητικό είδος με σχετικά μικρό αναπαραγόμενο πληθυσμό στην Ελλάδα και τοπική, κατακερματισμένη κατανομή, κυρίως στην Β.Α Ελλάδα και στα νησιά Λήμνο και Λέσβο. Απαντάται κυρίως σε παράκτιους υγρότοπους με λιμνοθάλασσες, αλμυρόβαλτους και εκτεταμένα λασποτόπια όπου τρέφονται. Σπανιότερα σε υγροτόπους γλυκού νερού. Ο πληθυσμός της Βαρβάρας αυξάνεται σημαντικά τον χειμώνα. (Handrinos & Akriotis, 1997, Κακαλής, αδημ δεδομ).

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
817	Αλμυρά έλη
818	Αμμοθίνες και αμμώδεις ακτές
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Το είδος επηρεάζεται αρνητικά από τις γενικότερες επεμβάσεις στους υγροτόπους (μπαζώματα, τεχνικά έργα, επεκτάσεις καλλιεργειών, όχληση, βόσκηση βοειδών κλπ)

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης:

Το είδος επηρεάζεται αρνητικά από τις γενικότερες επεμβάσεις στους υγροτόπους (μπαζώματα, τεχνικά έργα, επεκτάσεις καλλιεργειών, όχληση κλπ)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος επηρεάζεται αρνητικά από τις γενικότερες επεμβάσεις στους υγροτόπους (μπαζώματα, τεχνικά έργα, επεκτάσεις καλλιεργειών, όχληση, βόσκηση βοειδών κλπ), τόσο κατά την αναπαραγωγική περίοδο, όσο και τον χειμώνα. Αν και δεν επιτρέπεται το κυνήγι του είδους, συχνά γίνεται αντικείμενο λαθροθηρίας (Handrinos & Akriotis, 1997 ,Κακαλής , αδημ δεδομ).

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγιδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
907	Στερεά απορρίματα και απόβλητα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώπης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών. Κακαλής Ε., Αδημοσίευτα στοιχεία

Anas strepera

Κοινό Όνομα

Καπακλής

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Pavel Prochazka

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	10	20
Διαχείμαση	1,746	άτομα

Κατανομή

Αν και είδος κοινό στην Δ. Παλαιαρκτική έχει οικιακή και κατακερματισμένη κατανομή στην Ελλάδα. Φωλιάζει σε ελάχιστους υγρότοπους κυρίως στην Β. Ελλάδα. Με ευρύτερη κατανομή των χειμώνα, αλλά και πάλι απαντάται σε λίγους μεγάλους υγρότοπους της Β. και Κεντρικής Ελλάδας: το 81% των διαχειμάζοντος πληθυσμού συγκεντρώνεται σε 3 μόνον υγρότοπους.. Η πιο σπάνια από τις πάπιες του γένους Anas τον χειμώνα στην Ελλάδα. (Handrinos & Akriotis, 1997, Αλβιζάτος και συν., υπό προετοιμασία).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός Ονομασία

GR1110006 Δέλτα Έβρου

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Αναπαράγεται σε ευτροφικούς υγροτόπους (κυρίως λίμνες και έλη γλυκού νερού), με καλαμιώνες ή άλλη πυκνή βλάστηση, σπανιότερα σε παρακτικούς υγροτόπους με υφάλμυρα νερά. Φωλιάζει στο έδαφος ανάμεσα σε πυκνά καλάμια, στις παρυφές φηγών νερών (Cramp ,1997, Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία: Τρέφεται κολυμπώντας σε ρηχά νερά με πλούσια βλάστηση. Είναι είδος σχεδόν αποκλειστικά φυτοφάγο, τρέφεται με βλαστόνες, σπόρους, μαλακές φίλες κλπ, αλλά ταΐζει τους νεοσσούς και με ζωικά είδη (προνύμφες εντόμων, ασπόνδυλα, μικρά μαλάκια κλπ) (Cramp ,1997, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός:

Δεν φαίνεται να ανταγωνίζεται με άλλα είδη

Θήρευση:

Οι νεοσσοί πιθανόν να θηρεύονται από αρπακτικά πουλιά ή σαρκοφάγα θηλαστικά

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Όμοιο με το ενδιαίτημα Φωλιάσματος, αλλά τον χειμώνα απαντάται και σε παρακτικούς υγρότοπους με ρηχές λιμνοθάλασσες, ανοιχτές υδάτινες εκτάσεις κλπ

Ανταγωνισμός:

Δεν φαίνεται να ανταγωνίζεται με άλλα είδη

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Σπάνιο αναπαραγόμενο είδος με κατακερματισμένη κατανομή κυρίως στην Β. και Κεντρική Ελλάδα. Φωλιάζει σε ρηχούς υγρότοπους γλυκού νερού, σπανιότερα σε παρακτικούς υγροτόπους με υφάλμυρα νερά. Κατ' εξοχήν φυτοφάγο είδος. Πιο συνηθισμένο τον χειμώνα, αλλά και πάλι με αραιά κατανομή, η μεγάλη πλειονότητα του διαχειμάζοντος πληθυσμού απαντάται σε τρεις μόνον μεγάλους υγρότοπους. (Δέλτα Έβρου, Λ.Κερκίνη και Αμβρακικός) (Handrinos & Akriotis, 1997, Αλβιζάτος και συν., υπό προετοιμασία).

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

287 Στάσιμα γλυκά νερά

289 Παραδάτια βλάστηση

815 Λιμνοθάλασσες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Καπακλής στην Ελλάδα είναι η υποβάθμιση των ενδιαίτημάτων γλυκού νερού (αποξηράνσεις, διαχείριση νερών, ρύπανση κλπ) (Handrinos & Akriotis, 1997)

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Το είδος επηρεάζεται αρνητικά από τις γενικότερες επεμβάσεις στους υγροτόπους (μπαζώματα, τεχνικά έργα, επεκτάσεις καλλιεργειών, όχληση, κλπ)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Καπακλής επηρεάζεται αρνητικά από τις γενικότερες επεμβάσεις στους υγροτόπους (μπαζώματα, τεχνικά έργα, επεκτάσεις καλλιεργειών, όχληση, βόσιτη βοειδών κλπ), τόσο κατά την αναπαραγωγική περίοδο, όσο και τον χειμώνα. (Handrinos & Akriotis, 1997). Είναι θηρεύσιμο είδος, αλλά δεν υπάρχουν αξιόπιστα στατιστικά δεδομένα για την κάρπωση του, έτσι ώστε να αξιολογηθούν οι επιπτώσεις της θήρας στους πληθυσμούς του.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
514	Μολυβδίαση από σκάγια
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
907	Στερεά απορρίματα και απόβλητα
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαίτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ενασθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Έταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών.

Anas penelope

Κοινό Όνομα

Σφυριχτάρι

Σκίτσο από Pavel Prochazka

Καθεστώς Παρουσίας Χειμερινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 48,083 άτομα

Κατανομή

Απαντάται σε παράκτιους και εσωτερικούς υγροτόπους όλης σχεδόν της ηπειρωτικής Ελλάδας και σε ορισμένα από τα μεγάλα νησιά. Ο μεγαλύτερος όγκος του διαχειμάζοντος πληθυσμού του πάντως, συγκεντρώνεται κυρίως στην Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα. (Θράκη, Μακεδονία, Θεσσαλία, Ήπειρος και Στερεά Ελλάδα)(Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1110006	Δέλτα Έβρου	GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ζηρολίμνη, Καρατζά	GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια
GR2310015	Δέλτα Αχελώου, λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιτωλικού και εικβολές Εύηνου, νήσοι Εχινάδες, νήσος Πεταλάς, δυτικός Αράκυνθος και στενά Κλεισούρας				

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα δαιχείμασης: Το Σφυριχτάρι απαντάται σε κάθε μορφής υγρότοπους, παράκτιους και εσωτερικούς και είναι κατ' εξοχήν φυτοφάγο είδος (Crampton, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός:

Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα

Θήρευση:

Συχνά γίνεται λεία σε αρπακτικά πουλιά ή σαρκοφάγα θηλαστικά, κυρίως όμως όταν τραυματίζεται (από κυνηγούς) ή σε περιπτώσεις βαρυχειμωνιάς (παγωνιές κλπ)

Μετανάστευση

Διάδομοι μετανάστευσης

Τα Σφυριχτάρια δεν ακολουθούν συγκεκριμένους διαδρόμους. Συνήθως μετακινούνται κατά μήκος της ακτογραμμής και ιδιαίτερα από υγρότοπο σε υγρότοπο. Σε περιόδους βαρυχειμωνιάς (παγωνιές κλπ) διασπείρονται σε μεγαλύτερη έκταση.

Σύνοψη κρίσμων παραμέτρων

Το Σφυριχτάρι δεν φωλιάζει στην Ελλάδα. Είναι κοινό και τακτικό διαχειμάζον είδος, που απαντάται σε κάθε μορφής υγροτοπικά ενδιαίτηματα, φυσικά ή και τεχνητά. Το πληθυσμιακά του επίπεδο στην Ελλάδα εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, κυρίως όμως την δριμύτητα του χειμώνα στην Βόρεια και Κεντρική Ευρώπη. Η πλειονότητα του πληθυσμού του καταγράφεται στους μεγάλους υγρότοπους της Βόρειας και Κεντρικής Ελλάδας (Δέλτα Έβρου, Λ. Κερκίνη, Αμβρακικός κλπ), αλλά διαχειμάζει και σε ορισμένα μεγάλα νησιά..Τρέφεται με μεγάλη ποικιλία φυτικής τροφής(Crampton, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία).

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269	Υγρά λιβάδια
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παρυδάτια βλάστηση
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
817	Αλμυρά έλη

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Αμεσες απειλές: Είναι θηρεύσιμο είδος, αλλά δεν υπάρχουν αξιόπιστες στατιστικές κάρπωσης, έτσι ώστε να διερευνηθεί πιθανή υπερθήρευση του. (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Σφυριχτάρι αντιμετωπίζει προβλήματα από την έλλειψη διαχείρισης και προστασίας των υγροτοπικών ενδιαιτημάτων στην Ελλάδα (επεκτάσεις καλλιεργειών, διαχείριση νερών, ρύπανση, μπαζώματα, όχληση κλπ). Είναι θηρεύσιμο, αλλά λόγω έλλειψης αξιόπιστων στατιστικών δεδομένων, δεν είναι γνωστά τα ποσοστά κάρπωσης του από το κυνήγι. (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008).

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
901	Ρύπανση από αστικά λύματα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
907	Στερεά απορρίματα και απόβλητα
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβιών Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών.

Καζαντζίδης, Σ. & Μ. Νοϊδου (συντον. έκδοσης) (2008) Προσδιορισμός της Φαινολογίας Μετανάστευσης των Θηρευσίμων Υδροβιών Πουλιών. ΥΠ. Α.Α. & Τ/Γεν. Δνση Δασών- ΕΘΙΑΓΕ/Ι.Δ.Ε. Θεσσαλονίκη. 255 σ.+ Πλαράτημα.

Anas platyrhynchos

Κοινό Όνομα

Πρασινοκέφαλη Πάπια

Σκίτσο από Pavel Prochazka

Καθεστώς Παρουσίας Χειμερινός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	100	1,000
Διαχείμαση	34,057	άτομα

Κατανομή

Φωλιάζει σε αρκετές περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας (κυρίως στην Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα) και σε ορισμένα μεγάλα νησιά.(Λήμνος, Λέσβος κ.α.).Η κατανομή του και τα πληθυσμιακά του επίπεδα τον χειμώνα εξαρτώνται από τις καιρικές συνθήκες (Handrinos & Akriotis, 1997, Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008, Αλιβιζάτος και συν., υπό προετοιμασία).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία
GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνης - Ορος Κρούσια

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Αναπαράγεται σε κάθε μορφής υγρότοπους, παρακτιους και εσωτερικούς.. Φωλιάζει συνήθως σε ενδιαίτημα με οηχά νερά και πυκνή βλάστηση (καλαμιώνες κλπ). Η Πρασινοκέφαλη δείχνει μεγαλύτερη ευρύτητα στην επιλογή του χώρου αναπαραγωγής και συχνά φωλιάζει σε κανάλια καπ σε αγροτικές εκτάσεις. (Cramp, 1977, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία: Η Πρασινοκέφαλη έχει ευρύ διαιτολόγιο (φυτική και ζωϊκή τροφή)(Cramp, 1977, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997).Τρέφεται σε εκτάσεις με οηχά νερά, σε εσωτερικούς ή παρακτιους υγροτόπους, σε υγρολιβαδα, ανάμεσα σε πυκνή βλάστηση, συχνά και σε αγροτικά οικοσυστήματα (ορυζώνες κλπ). (Handrinos & Akriotis, 1997).

Θήρευση: Συχνά οι νεοσσοί τους γίνονται λεία για αρπακτικά πουλιά και σαρκοφάγα θηλαστικά

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Διαχειμάζει σε κάθε μορφής υγρότοπους, παρακτιους και εσωτερικούς (Handrinos & Akriotis, 1997)

Θήρευση: Η Πρασινοκέφαλη συχνά γίνεται λεία σε αρπακτικά πουλιά ή σαρκοφάγα θηλαστικά, κυρίως όμως όταν τραυματίζεται (από κυνηγούς) ή σε περιπτώσεις βαρυχειμωνιάς (παγωνιές κλπ)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Πρασινοκέφαλη Πάπια αναπαράγεται σε πολλούς παρακτιους και εσωτερικούς υγροτόπους σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα (κυρίως στην Βόρεια και Κεντρική) και σε ορισμένα μεγάλα νησιά. Τον χειμώνα, ο πληθυσμός του είδους αυξάνεται σημαντικά από άτομα που προέρχονται από βορειότερες χώρες. Η κατανομή του και τα πληθυσμιακά του επίπεδα τον χειμώνα εξαρτώνται από τις καιρικές συνθήκες (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008). Φωλιάζει τόσο σε παρακτιους (λιμνοθάλασσες, δέλτα ποταμών κλπ), όσο και σε εσωτερικούς (λίμνες γλυκού νερού κλπ) και έχει ευρύ διαιτολόγιο. (Cramp, 1977, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

269	Υγρά λιβάδια
282	Ποτάμια και ρέματα
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παρυδάτια βλάστηση
296	Καλλιεργούμενη γη
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
817	Αλμυρά έλη
818	Αμμοθίνες και αμμώδεις ακτές

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Το είδος επηρεάζεται αρνητικά από τις γενικότερες επεμβάσεις στους υγροτόπους (μπαζώματα, τεχνικά έργα, επεκτάσεις καλλιεργειών, όχληση, βόσκηση βοειδών κλπ)

Αμεσες απειλές:

Τοπική λαθροθηρία, όπως π.χ. στον Αμβρακικό

Διαχείμαση

Αμεσες απειλές:

Είναι θηρεύσιμο είδος, αλλά δεν υπάρχουν αξιόπιστες στατιστικές κάρπωσης, έτσι ώστε να διερευνηθεί πιθανή υπερθήψει τους. Η Πρασινόκεφαλη πάντως θηρεύεται παράνομα εκτός εποχής (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος αντιμετωπίζει γενικότερα προβλήματα από την έλλειψη διαχείρισης και προστασίας των υγροτοπικών ενδιαίτημάτων στην Ελλάδα (επεκτάσεις καλλιεργειών, διαχείριση νερών, ρύπανση, μπαζώματα, όχληση κλπ). Είναι θηρεύσιμο, αλλά λόγω έλλειψης αξιόπιστων στατιστικών δεδομένων, δεν είναι γνωστά τα ποσοστά κάρπωσης του από το κυνήγι όμως είναι γνωστό ότι θηρεύεται παράνομα εκτός περιόδου (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008).

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
107	Βόσκηση κτηνοτροφικών ζώων σε υγρά λιβάδια
201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
901	Ρύπανση από αστικά λύματα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
907	Στερεά απορρίματα και απόβλητα
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαίτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Αικριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών. Καζαντζίδης, Σ. & M. Νοϊδου (συντον. έκδοσης) (2008) Προσδιορισμός της Φαινολογίας Μετανάστευσης των Θηρευσίμων Υδρόβιων Πουλιών. ΥΠ. Α.Α. & Τ/Γεν. Δνση Δασών- ΕΘΙΑΓΕ/Ι.Δ.Ε. Θεσσαλονίκη. 255 σ.+ Παράρτημα.

Anas clypeata

Κοινό Όνομα

Χουλιαρόπαπια

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης

Σκίτσο από Pavel Prochazka

■ Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 19,385 άτομα

Κατανομή

Απαντάται σε παράκτιους και εσωτερικούς υγροτόπους όλης σχεδόν της ηπειρωτικής Ελλάδα και σε ορισμένα από τα μεγάλα νησιά. Ο μεγαλύτερος όγκος του διαχειμάζοντος πληθυσμού του πάντως, συγκεντρώνεται κυρίως στην Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα. (Θράκη, Μακεδονία, Θεσσαλία, Ήπειρος και Στερεά Ελλάδα)(Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία
GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια

■ Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Η Χουλιαρόπαπια απαντάται σε κάθε μορφής υγρότοπους, παράκτιους και έχει ευρύ διαιτολόγιο (φυτική και ζωϊκή τροφή). (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός: Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα

Θήρευση: Συχνά γίνεται λεία σε αρπακτικά πουλιά ή σαρκοφάγα θηλαστικά, κυρίως όμως όταν τραυματίζεται (από κυνηγούς) ή σε περιπτώσεις βαρυχειμωνιάς (παγωνιές κλπ)

Μετανάστευση

Διάδρομοι μετανάστευσης: Δεν ακολουθεί συγκεκριμένους διαδρόμους. Συνήθως μετακινείται κατά μήκος της ακτογραμμής και ιδιαίτερα από υγρότοπο σε υγρότοπο. Σε περιόδους βαρυχειμωνιάς (παγωνιές κλπ) διασπέιρεται σε μεγαλύτερη έκταση.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Χουλιαρόπαπια δεν φωλιάζει στην Ελλάδα. Είναι κοινό και τακτικό διαχειμάζον είδος, που απαντάται σε κάθε μορφής υγροτοπικά ενδιαίτηματα, φυσικά ή και τεχνητά. Το πληθυσμιακά του επίπεδο στην Ελλάδα εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, κυρίως όμως την δριμύτητα των χειμώνα στην Βόρεια και Κεντρική Ευρώπη. Η πλειονότητα του πληθυσμού του καταγράφεται στους μεγάλους υγρότοπους της Βόρειας και Κεντρικής Ελλάδας (Δέλτα Έβρου, Λ. Κερκίνη, Αμβρακικός κλπ), αλλά διαχειμάζει και σε ορισμένα μεγάλα νησιά..Τρέφεται με μεγάλη ποικιλία φυτικής και ζωϊκής τροφής(Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία).

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269	Υγρά λιβάδια
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παραδάτια βλάστηση
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
817	Αλμυρά έλη
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλεισμένα παλιρροιακά ύδατα

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Αμεσες απειλές:

Είναι θηρεύσιμο είδος, αλλά δεν υπάρχουν αξιόπιστες στατιστικές κάρπωσης, έτσι ώστε να διερευνηθεί πιθανή υπερθήρευση του. (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Χουλιαρόπαπια αντιμετωπίζει προβλήματα από την έλλειψη διαχείρισης και προστασίας των υγροτοπικών ενδιαιτημάτων στην Ελλάδα (επεκτάσεις καλλιεργειών, διαχείριση νερών, ρύπανση, μπαζώματα, όχληση κλπ). Είναι θηρεύσιμο, αλλά λόγω έλλειψης αξιόπιστων στατιστικών δεδομένων, δεν είναι γνωστά τα ποσοστά κάρπωσης του από το κυνήγι. (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008).

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
514	Μολυβδίαση από σκάγια
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ζεμάτων
901	Ρύπανση από αστικά λύματα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
907	Στερεά απορρίματα και απόβλητα
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Ψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβιών Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Έταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών.

Καζαντζίδης, Σ. & M. Νοϊδου (συντον. έκδοσης) (2008) Προσδιορισμός της Φαινολογίας Μετανάστευσης των Θηρευσίμων Υδροβιών Πουλιών. ΥΠ. Α.Α. & Τ/Γεν. Δνση Δασών- ΕΘΙΑΓΕ/Ι.Δ.Ε. Θεσσαλονίκη. 255 σ.+ Πλαράτημα.

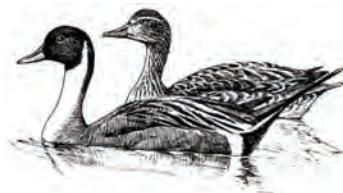
Anas acuta

Κοινό Όνομα

Ψαλίδα

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης

Σκίτσο από Pavel Prochazka

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 18,997 άτομα

Κατανομή

Απαντάται σε παράκτιους και εσωτερικούς υγροτόπους όλης σχεδόν της ηπειρωτικής Ελλάδα και σε ορισμένα από τα μεγάλα νησιά. Ο μεγαλύτερος όγκος του διαχειμάζοντος πληθυσμού του πάντως, συγκεντρώνεται κυρίως στην Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα. (Θράκη, Μακεδονία, Θεσσαλία, Ήπειρος και Στερεά Ελλάδα)(Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία
GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Η Ψαλίδα απαντάται σε κάθε μορφής υγρότοπους, παράκτιους και εσωτερικούς και έχει ευρύ διαιτολόγιο (φυτική και ζωϊκή τροφή).(Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός: Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα

Θήρευση: Συχνά γίνεται λεία σε αρπακτικά πουλιά ή σαρκοφάγα θηλαστικά, κυρίως όμως όταν τραυματίζεται (από κυνηγούς) ή σε περιπτώσεις βαρυχειμωνιάς (παγωνιές κλπ)

Μετανάστευση

Διάδρομοι μετανάστευσης Δεν ακολουθεί συγκεκριμένους διαδρόμους. Συνήθως μετακινείται κατά μήκος της ακτογραμμής και ιδιαίτερα από υγρότοπο σε υγρότοπο. Σε περιόδους βαρυχειμωνιάς (παγωνιές κλπ) διασπέιρεται σε μεγαλύτερη έκταση.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Ψαλίδα δεν φωλιάζει στην Ελλάδα. Είναι κοινό και τακτικό διαχειμάζον είδος, που απαντάται σε κάθε μορφής υγροτοπικά ενδιαίτηματα, φυσικά ή και τεχνητά. Το πληθυσμιακά του επίπεδο στην Ελλάδα εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, κυρίως όμως την δριμύτητα του χειμώνα στην Βόρεια και Κεντρική Ευρώπη. Η πλειονότητα του πληθυσμού του καταγράφεται στους μεγάλους υγρότοπους της Βόρειας και Κεντρικής Ελλάδας (Δέλτα Έβρου, Λ. Κερκίνη, Αμβρακικός κλπ), αλλά διαχειμάζει και σε ορισμένα μεγάλα νησιά..Τρέφεται με μεγάλη ποικιλία φυτικής και ζωϊκής τροφής(Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία).

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269	Τγγρά λιβάδια
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παραδάτια βλάστηση
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
817	Αλμυρά έλη
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλεισμένα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Αμεσες απειλές:

Είναι θηρεύσιμο είδος, αλλά δεν υπάρχουν αξιόπιστες στατιστικές κάρπωσης, έτσι ώστε να διερευνηθεί πιθανή υπερθήρευση του. (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Ψαλίδα αντιμετωπίζει προβλήματα από την έλλειψη διαχείρισης και προστασίας των υγροτοπικών ενδιαιτημάτων στην Ελλάδα (επεκτάσεις καλλιεργειών, διαχείριση νερών, ρύπανση, μπαζώματα, όχληση κλπ). Είναι θηρεύσιμο, αλλά λόγω έλλειψης αξιόπιστων στατιστικών δεδομένων, δεν είναι γνωστά τα ποσοστά κάρπωσης του από το κυνήγι. (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008).

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
514	Μολυβδίαση από σκάγια
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
901	Ρύπανση από αστικά λύματα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
907	Στερεά απορρίματα και απόβλητα
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

Προτεινόμενα μέτοα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβιών Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Έταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών.

Καζαντζίδης, Σ. & M. Νοϊδου (συντον. έκδοσης) (2008) Προσδιορισμός της Φαινολογίας Μετανάστευσης των Θηρευσίμων Υδρόβιων Πουλιών. ΥΠ. Α.Α. & Τ/Γεν. Δνση Δασών- ΕΘΙΑΓΕ/Ι.Δ.Ε. Θεσσαλονίκη. 255 σ.+ Πλαράτημα.

Anas querquedula

Κοινό Όνομα

Σαρσέλα

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Σκίτσο από Pavel Prochazka

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	0	10

Διαχείμαση

Κατανομή

Είδος με πολύ ευρύτερη κατανομή στο παρελθόν, σήμερα φωλιάζει σε ελάχιστους υγρότοπους της Βόρειας και Κεντρικής Ελλάδας και πολύ περιστασιακά αλλού (π.χ. στην Λήμνο κλπ). Πολύ πιο διαδεδομένο είδος κατά την μετανάστευση οπότε απαντάται σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα (κυρίως σε παράκτιες περιοχές) και σε πολλά νησιά. (Handrinos & Akriotis, 1997)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Αναπαράγεται σε ευτροφικούς υγροτόπους (κυρίως λίμνες και έλη γλυκού νερού), με μωσαϊκό από καλαμιώνες ή άλλη πυκνή βλάστηση. Φωλιάζει στο έδαφος ανάμεσα σε πυκνά καλάμια, στις παρυφές ζηχών νερών ή σε επιπλέουσα βλάστηση (Cramp, 1997, Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία:

Τρέφεται κολυμπώντας σε ζηχά νερά με πλούσια βλάστηση. Είναι παμφάγο είδος, τρέφεται εξίσου καλά τόσο με φυτική όσο και με ζωικά είδη (προνύμφες εντόμων, ασπόνδυλα, μικρά μαλάκια κλπ) (Cramp, 1997, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός:

Δεν φαίνεται να ανταγωνίζεται με άλλα είδη.

Θήρευση:

Οι νεοσσοί πιθανόν να θηρεύονται από αρπακτικά πουλιά ή σαρκοφάγα θηλαστικά.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά την μετανάστευση απαντάται σε κάθε μορφής υγροτόπους, συχνά όμως μεγάλα κοπάδια απαντώνται σε παραλίες, κλειστούς θαλάσσιους κόλπους ή και στην ανοιχτή θάλασσα (Handrinos & Akriotis, 1997).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Τοπικός και σπάνιος καλοκαιρινός επισκέπτης, αρκετά κοινός κατά την μετανάστευση. Είδος πολύ πιο διαδεδομένο στο παρελθόν, η αναπαραγωγική του κατανομή σήμερα έχει περιοριστεί πολύ. Φωλιάζει σε ελάχιστους πλέον υγρότοπους της Βόρειας και Κεντρικής Ελλάδας, πολύ περιστασιακά αλλού. Συχνάζει κυρίως σε υγροτόπους γλυκού νερού με πυκνή βλάστηση (καλαμιώνες κλπ), τόσο εσωτερικούς, όσο και παράκτιους. Παμφάγο είδος, τρέφεται με φυτική τροφή, αλλά και μικρά ασπόνδυλα. Κατά την μετανάστευση, απαντάται σε κάθε μορφής υγροτόπους, το την ηπειρωτική Ελλάδα όσο και στα νησιά, συχνά δε μεγάλα κοπάδια παρατηρούνται σε παραλιακές περιοχές ή και την ανοιχτή θάλασσα. (Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

- 286 Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
- 287 Στάσιμα γλυκά νερά
- 289 Παραδίαια βλάστηση
- 815 Λιμνοθάλασσες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Σαρσέλα στην Ελλάδα είναι η υποβάθμιση των ενδιαίτημάτων γλυκού νερού (αποξηράνσεις, διαχείμιση νερών, ούπανση κλπ) (Handrinos & Akriotis, 1997)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Σαρσέλα στην Ελλάδα είναι η υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων γλυκού νερού (αποξηράνσεις, διαχείριση νερών, ρύπανση κλπ). Δεν υπάρχουν επαρκή δεδομένα για τις απειλές που πιθανόν αντιμετωπίζει κατά την μετανάστευση, εκτός ίσως από την λαθροθηρία και την γενικότερη ενόχληση. (Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Anas crecca

Κοινό Όνομα

Κιρκίρι

Σχίτσο από Pavel Prochazka

Καθεστώς Παρουσίας Χειμερινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 80,242 άτομα

Κατανομή

Απαντάται σε παράκτιους και εσωτερικούς υγροτόπους όλης σχεδόν της ηπειρωτικής Ελλάδα και σε ορισμένα από τα μεγάλα νησιά. Ο μεγαλύτερος όγκος του

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR1110006 Δέλτα Έβρου	GR1260008 Τεχνητή λίμνη Κερκίνης - Ορος Κρούσια	GR2110004 Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Το Κιρκίρι απαντάται σε κάθε μορφής υγρότοπους, παράκτιους και εσωτερικούς και είναι κατ' εξοχήν φυτοφάγο είδος (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός: Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα

Θήρευση: Συχνά γίνεται λεία σε αρπακτικά πουλιά ή σαρκοφάγα θηλαστικά, κυρίως όμως όταν τραυματίζεται (από κυνηγούς) ή σε περιπτώσεις βαρυχειμωνιάς (παγωνιές κλπ)

Μετανάστευση

Διάδρομοι μετανάστευσης Δεν ακολουθεί συγκεκριμένους διαδρόμους. Συνήθως μετακινείται κατά μήκος της ακτογραμμής και ιδιαίτερα από υγρότοπο σε υγρότοπο. Σε περιόδους βαρυχειμωνιάς (παγωνιές κλπ) διασπέρζεται σε μεγαλύτερη έκταση.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Κιρκίρι δεν φωλιάζει στην Ελλάδα. Είναι κοινό και τακτικό διαχειμάζον είδος, που απαντάται σε κάθε μορφής υγροτοπικά ενδιαίτηματα, φυσικά ή και τεχνητά. Το πληθυσμιακά του επίπεδο στην Ελλάδα εξαρτάται από διάφορους παραγόντες, κυρίως όμως την δριμύτητα του χειμώνα στην Βόρεια και Κεντρική Ευρώπη. Η πλειονότητα του πληθυσμού του καταγράφεται στους μεγάλους υγρότοπους της Βόρειας και Κεντρικής Ελλάδας (Δέλτα Έβρου, Λ. Κερκίνη, Αμβρακικός κλπ), αλλά διαχειμάζει και σε ορισμένα μεγάλα νησιά.. Τρέφεται με μεγάλη ποικιλία φυτικής τροφής (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία).

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269	Τγχά λιβάδια
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παρυδάτια βλάστηση
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
817	Αλμυρά έλη
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Αμεσες απειλές: Είναι θηρευτικό είδος, αλλά δεν υπάρχουν αξιόπιστες στατιστικές κάρπωσης, έτσι ώστε να

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Κιρκίρι αντιμετωπίζει προβλήματα από την έλλειψη διαχείρισης και προστασίας των υγροτοπικών ενδιαιτημάτων στην Ελλάδα (επεκτάσεις καλλιεργειών, διαχείριση νερών, ρύπανση, μπαζώματα, όχληση κλπ). Είναι θηρεύσιμο, αλλά. λόγω έλλειψης αξιόπιστων στατιστικών δεδομένων, δεν είναι γνωστά τα ποσοστά κάρπωσης του από το κυνήγι. (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008).

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
501	Κυνήγι-λαθροθηριά-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
907	Στερεά απορρίματα και απόβλητα
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών.

Καζαντζίδης, Σ. & M. Νοϊδου (συντον. έκδοσης) (2008) Προσδιορισμός της Φαινολογίας Μετανάστευσης των Θηρευσίμων Υδροβίων Πουλιών. ΥΠ. Α.Α. & Τ/Γεν. Δνση Δασών- ΕΘΙΑΓΕ/Ι.Δ.Ε. Θεσσαλονίκη. 255 σ.+ Παράρτημα.

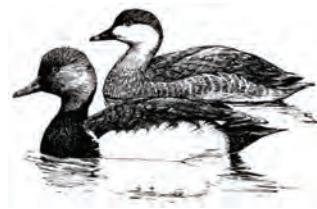
Netta rufina

Κοινό Όνομα

Φερεντίνι

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος

Σχίτσο από Pavel Prochazka

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 23 άτομα

Κατανομή

Απαντώνται σε μικρούς αριθμούς σε διάφορους παράκτιους και εσωτερικούς υγρότοπους της ηπειρωτικής Ελλάδας, κυρίως στην Βόρεια και Κεντρική, ενίστε και πιο νότια. Η παρουσία τους εξαρτάται, συνήθως, από την ένταση του χειμώνα, ιδιαίτερα σε ότι αφορά στον Νανοποίστη. (Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το Φερεντίνι φώλιαζε κάποτε περιστασιακά τόσο σε παράκτιους (λιμνοθάλασσες), όσο και σε εσωτερικούς υγρότοπους (λίμνες) (Handrinos & Akriotis, 1997)

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Το είδος απαντάται σε κάθε μορφής υγρότοπους, παράκτιους και εσωτερικούς και είναι κυρίως φυτοφάγο (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Πρόκειται για είδος πάπιας που διαχειμάζει στην Ελλάδα σε μικρούς αριθμούς. Έχει ευρεία κατανομή, αλλά τοπική μόνον παρουσία σε διάφορους υγρότοπους κυρίως στην Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα, ενίστε και νοτιότερα. Τα πληθυσμιακά του επίπεδα στην Ελλάδα εξαρτώνται από διάφορους παράγοντες, κυρίως όμως την δριμύτητα του χειμώνα στην Βόρεια και Κεντρική Ευρώπη. Το Φερεντίνι περιστασιακά φώλιασε κάποτε στην Ελλάδα.. Απαντάται σε διάφορους τύπους υγροτόπων, τόσο παράκτιους (λιμνοθάλασσες, δέλτα ποταμών κλπ), όσο και εσωτερικούς (φυσικές ή τεχνητές λίμνες γλυκού νερού κλπ.) και είναι κυρίως φυτοφάγο (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία).

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παρυδάτια βλάστηση
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
817	Αλμυρά έλη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Άμεσες απειλές: Προστατευόμενο είδος, ίσως τοπικά γίνονται αντικείμενο λαθροθηρίας

Διαχείμαση

Άμεσες απειλές: Προστατευόμενο είδος, ίσως τοπικά γίνονται αντικείμενο λαθροθηρίας

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος αντιμετωπίζει τα γενικότερα προβλήματα από την έλλειψη διαχείρισης και προστασίας των υγροτοπικών ενδιαίτημάτων στην Ελλάδα (διαχείριση νερών, ρύπανση, όχληση κλπ). Αν και μη θηρεύσιμο γίνεται συχνά αντικείμενο λαθροθηρίας.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
901	Ρύπανση από αστικά λύματα
902	Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Αικιώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδοβίων Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών.

Βασιλειάδης, Β., προσωπική επικοινωνία

Aythya ferina

Κοινό Όνομα

Γκισάρι

Σκίτσο από Pavel Prochazka

Καθεστώς Παρουσίας Χειμερινός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	0	20
Διαχείμαση	33,939	άτομα

Κατανομή

Το είδος αναπαράγεται στην Δυτική-Β.Δ. Ελλάδα (Αμβρακικός, λίμνες Δυτ. Μακεδονίας κλπ). Έχει πολύ πιο ευρεία κατανομή των χειμώνα απότελεσμα σχεδόν τους παράκτιους και εσωτερικούς υγροτόπους της Βόρειας και Κεντρικής Ελλάδος, (Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία). Η κατανομή του και τα πληθυσμιακά του επίπεδα των χειμώνα εξαρτώνται από τις καιρικές συνθήκες (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1220009	Λίμνες Βόλβη και Λαγκαδά και Στενά Ρεντίνας	GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνη Ορος Κρούσια
GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια	GR2310015	Δέλτα Αχελώου, λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιτωλικού και εκβολές Εύηνου, νήσοι Εχινάδες, νήσος Πεταλάς, δυτικός Αράκυνθος και στενά Κλεισούρας				

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Αναπαράγεται σε ευτροφικούς υγροτόπους (κυρίως λίμνες και έλη γλυκού νερού), με καλαμιώνες ή άλλη πυκνή βλάστηση, σπανιότερα σε παράκτιους υγροτόπους με υφάλμυρα νερά. Φωλιάζει στο έδαφος ανάμεσα σε πυκνά καλάμια, στις παρυφές φρησών νερών (Cramp, 1997, Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία:

Το Γκισάρι έχει ευρύ διαιτολόγιο.

Ανταγωνισμός:

Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα ανταγωνισμός.

Θήρευση:

Οι νεοσσοί του Γκισάριού πιθανόν να θηρεύονται από αρπακτικά πουλιά ή σαρκοφάγα θηλαστικά

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Το είδος απαντάται σε κάθε μορφής υγρότοπους, παράκτιους και εσωτερικούς. (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Θήρευση:

Τα Γκισάρια συχνά γίνονται λεία σε αρπακτικά πουλιά ή σαρκοφάγα θηλαστικά, κυρίως όμως όταν είναι τραυματισμένα (από κυνηγούς) ή σε περιπτώσεις βαρυχειμωνιάς (παγωνιές κλπ)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος διατηρεί μικρό αναπαραγόμενο πληθυσμό (ιδιαίτερα το Γκισάρι). Φωλιάζει κυρίως σε υγροτόπους γλυκού νερού, με πλούσια πυκνή βλάστηση. Έχει πολύ πιο ευρεία κατανομή των χειμώνα, και τρέφεται και με ζωική τροφή (μικρά οστραικόδερμα κλπ). (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269	Υγρά λιβάδια
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παρυδάτια βλάστηση
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη

817 Αλμυρά έλη

820 Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Το κυριότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει το είδος στην Ελλάδα είναι η υποβάθμιση των ενδιαίτημάτων γλυκού νερού (αποξηράνσεις, διαχείριση νερών, ρύπανση κλπ) (Handrinos & Akriotis, 1997).

Αμεσες απειλές:

Το Γκισάρι αντιμετωπίζει προβλήματα λαθροθηρίας κατά την λήξη της περιόδου (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008).

Διαχείμαση

Αμεσες απειλές:

Το Γκισάρι είναι θηρεύσιμο είδος, αλλά δεν υπάρχουν αξιόπιστες στατιστικές κάρπωσης, έτσι ώστε να διερευνηθεί πιθανή υπερθήρευση του. Επίσης θηρεύεται παράνομα εκτός εποχής (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος αντιμετωπίζει γενικότερα προβλήματα από την έλλειψη διαχείρισης και προστασίας των υγροτοπικών ενδιαίτημάτων στην Ελλάδα (επεκτάσεις καλλιεργειών, διαχείριση νερών, ρύπανση, μπαζώματα, όχληση κλπ). Το Γκισάρι είναι θηρεύσιμο, αλλά, λόγω έλλειψης αξιόπιστων στατιστικών δεδομένων, δεν είναι γνωστά τα ποσοστά κάρπωσης του από το κυνήγι, ενώ είναι αντικείμενο λαθροθηρίας (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008).

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
514	Μολυβδίαση από σκάρια
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
901	Ρύπανση από αστικά λύματα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
907	Στερεά απορρίματα και απόβλητα
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαίτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western

Paleartic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Jerrentrup, H. & Γ. Χανδρινός (1987) Η βαρυχειμωνιά του 1984/85 και οι επιπτώσεις της στα υδρόβια πουλιά. Η Φύση. 36:9-12.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις
Υδροβίων Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών.

Καζαντζίδης, Σ. & M. Νοϊδου (συντον. έκδοσης) (2008) Προσδιορισμός της Φαινολογίας Μετανάστευσης των Θηρευσίμων
Υδροβίων Πουλιών. ΥΠ. Α.Α. & Τ/Γεν. Δνση Δασών- ΕΘΙΑΓΕ/Ι.Δ.Ε. Θεσσαλονίκη. 255 σ.+ Παράρτημα.

Aythya nyroca

Κοινό Όνομα

Βαλτόπαπια

Σκίτσο από Pavel Prochazka

Καθεστώς Παρουσίας Καλοκαιρινός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος, Χειμερινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	130	250

Διαχείμαση

Κατανομή

Είδος με πιο διαδεδομένη κατανομή στο παρελθόν, η Βαλτόπαπια φωλιάζει σήμερα σε 24 υγροτόπους της Βόρειας και Κεντρικής Ελλάδας και κυρίως στον Αμβρακικό (50-80 ζευγά), σπάνια στην Πελοπόννησο. Αρκετά πιο διαδεδομένο είδος κατά την μετανάστευση (ιδιαίτερα το φθινόπωρο), απαντάται σε παράκτιες περιοχές σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα και σε πολλά νησιά.. Ελάχιστα άτομα διαχειμάζουν, κυρίως στην νότια Ελλάδα και στην Κρήτη. (Handrinos & Akriots, 1997, Zogaris. & Handrinos, 2002, Αλβιζάτος και συν., υπό προετοιμασία).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Τεχνητή λίμνη Κερκίνη Όρος Κρούσια
GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1150001	Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα	GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνη Όρος Κρούσια
GR1320003	Λίμνη Ορεστιάς (Καστοριάς)	GR1340005	Λίμνες Χειμαδίτιδα - Ζάζαρη	GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια
GR2120006	Έλη Καλοδίκι, Μαργαρίτι, Καρτέρι και λίμνη Προντάνη	GR2310013	Λίμνη Λυσιμαχία	GR2420008	Λίμνη Δύστος
GR2440005	Υγρότοπος εκβολών (δέλτα) Σπερχειού	GR2530002	Λίμνη Στυμφαλία	GR3000013	Κύθηρα και γύρω νησοί Πρασσονήσι, Δραγονές Αντιδραγονέρα, Αυγές Καπέλλο, Κουφό και Φιδονήσι
GR4340020	Λίμνη Αγιάς (Χανιά)	GR4340022	Λίμνη Κουρνά και εκβολή Αλμυρού		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Αναπαράγεται κυρίως σε εσωτερικούς υγροτόπους (λίμνες και έλη γλυκού νερού), αλλά και σε παράκτιους υγροτόπους με μωσαϊκό από καλαμιώνες ή άλλη πυκνή βλάστηση. Φωλιάζει στο έδαφος ανάμεσα σε πυκνά καλάμια, στις παρυφές ορχών νερών ή σε επιπλέουσα βλάστηση (Cramp, 1997, Callaghan, 1997, Zogaris & Handrinos, 2002)

Τροφική οικολογία: Τρέφεται σε ορχά νερά με πλούσια βλάστηση είτε επιφανειακά ή βουτώντας σε μικρό βάθος (30-100 εκ.). Είναι παμφάγο είδος, αν και μάλλον προτιμά φυτική τροφή (φριζώματα, βλαστούς κλπ), αλλά τρέφεται και με ζωικά είδη (προνύμφες εντόμων, ασπόνδυλα, μικρά μαλάκια κλπ)

Ανταγωνισμός:

Δεν φαίνεται να ανταγωνίζεται με άλλα είδη

Θήρευση:

Οι νεοσσοί πιθανόν να θηρεύονται από αρπακτικά πουλιά ή σαρκοφάγα θηλαστικά

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Τον χειμώνα απαντάται στα ενδιαίτημα αναπαραγωγής, αλλά συχνά παρατηρείται και σε παραλίες, κλειστούς θαλάσσιους κόλπους ή και στην ανοιχτή θάλασσα (Handrinos & Akriots, 1997)

Ανταγωνισμός:

Δεν φαίνεται να ανταγωνίζεται με άλλα είδη

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Όμοια με τα ενδιαίτημα διαχείμασης, αλλά κατά την μετανάστευση συχνά απαντάται σε παραλίες, κλειστούς θαλάσσιους κόλπους ή και στην ανοιχτή θάλασσα (Handrinos & Akriots, 1997)

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Τοπικός και ασυνήθιστος καλοκαιρινός επισκέπτης, αρκετά κοινός κατά την μετανάστευση και πολύ σπάνιος τον

χειμώνα..Φωλιάζει σε αρκετούς υγρότοπους της Βόρειας και Κεντρικής Ελλάδας, ενώ ο κύριος όγκος του αναπαραγόμενου στην Ελλάδα πληθυσμού απαντάται στον Αμβρακικό. Συχνάζει κυρίως σε υγρότοπους γλυκού νερού με πυκνή βλάστηση (καλαμιώνες κλπ), τόσο εσωτερικούς, όσο και παράκτιους. Παμφάγο είδος, τρέφεται κυρίως με φυτική τροφή, αλλά και μικρά ασπόνδυλα. Κατά την μετανάστευση, απαντάται σε κάθε μορφής υγροτόπους, το την ηπειρωτική Ελλάδα όσο και στα νησιά, συχνά δε και σε παραλιακές περιοχές ή και την ανοιχτή θάλασσα. Ελάχιστα άτομα διαχειμάζουν στην νότια, κυρίως, Ελλάδα. (Callaghan, 1997, Handrinos & Akriotis, 1997, Zogaris & Handrinos, 2002, Αλβιζάτος και συν., υπό προετοιμασία).

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παρυδάτια βλάστηση
815	Λιμνοθάλασσες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτήμα αναπαραγωγής:

Η Βαλτόπαπια είναι παγκόσμια απειλούμενο είδος. Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει στην Ελλάδα είναι η υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων γλυκού νερού (αποξηράνσεις, διαχείριση νερών, ζύπανση κλπ).

Αμεσες απειλές:

Στον Αμβρακικό λαθροθηρία, ακόμη και κατά την διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου αποτελεί σοβαρό πρόβλημα για το είδος. Τοπικά και περιστασιακά, αρκετά άτομα πνίγονται από τυχαία παγίδευση σε δίχτυα ψαράδων (π.χ. Λ. Χειμαδίτιδα, Λ. Ζάζαρη κλπ)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Βαλτόπαπια είναι παγκόσμια απειλούμενο είδος. Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει στην Ελλάδα είναι η υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων γλυκού νερού (αποξηράνσεις, διαχείριση νερών, ζύπανση κλπ). Αν και προστατευόμενο είδος,, στον Αμβρακικό απειλείται από την λαθροθηρία που ασκείται ακόμη και κατά την αναπαραγωγική περίοδο. Βαλτόπαπιες θηρεύονται επίσης κατά την μετανάστευση ή στους χώρους διαχείμασης είτα από άγνοια ή εσκεμμένα, ενώ αρκετά άτομα πνίγονται από τυχαία παγίδευση σε δίχτυα ψαράδων(π.χ. Λ. Χειμαδίτιδα, Λ. Ζάζαρη κλπ). (Zogaris & Handrinos, 2002, Ζόγκαρης και συν., 2003).

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
514	Μολυβδίαση από σκάρια
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M13	Ρυθμίσεις αλιευτικής διαχείρισης
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

- Callaghan, D.A. (1997) European Union Species Action Plan: Ferruginous Duck (*Aythya nyroca*). Council of Europe Publication T-PVS/Birds (99) 2. Council of Europe Publishing, Strasbourg.
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Zogaris, S. & G. Handrinos (2002) The breeding status of the Ferruginous Duck (*Aythya nyroca*) in Greece and habitat use at its national stronghold. In: N. PETKOV, B. HUGHES & U. GALLO-ORSI (eds) Ferruginous Duck: from research to conservation. Proceed. Intern. Meeting, Sofia, Bulgaria. BSPB Conservation Series no 6. pp 67-71.
- Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών. Ζόγκαρης, Σ., Δ. Παπανδρόπουλος, Χ. Αλιβιζάτος, Ι. Ρήγας, Β. Χατζηρβασάνης & Ν. Καρδακάρη (2003) Απειλούμενα Πουλιά στον Αμβρακικό. ΟΙΚΟΣ ΕΠΕ, ETANAM AE.

Aythya fuligula

Κοινό Όνομα

Μαυροκέφαλη Πάπια

Σκίτσο από Pavel Prochazka

Καθεστώς Παρουσίας Χειμερινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 3,123 άτομα

Κατανομή

Απαντάται σε παράκτιους και εσωτερικούς υγροτόπους όλης σχεδόν της ηπειρωτικής Ελλάδα και σε ορισμένα από τα μεγάλα νησιά. Ο μεγαλύτερος όγκος του διαχειμάζοντος πληθυσμού του πάντως, συγκεντρώνεται κυρίως στην Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα. (Θράκη, Μακεδονία, Θεσσαλία, Ήπειρος και Στερεά Ελλάδα)(Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός Όνομασία

GR1340001 Εθνικός Δρυμός Πρεσπών

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Η Μαυροκέφαλη απαντάται σε κάθε μορφής υγρότοπους, παράκτιους και εσωτερικούς και έχει ευρύ διαιτολόγιο (φυτική και ζωϊκή τροφή).(Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός: Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα

Θήρευση: Συχνά γίνεται λεία σε αρπακτικά πουλιά ή σαρκοφάγα θηλαστικά, κυρίως όμως όταν τραυματίζεται (από κυνηγούς) ή σε περιπτώσεις βαρυχειμωνιάς (παγωνιές κλπ)

Μετανάστευση

Διάδρομοι μετανάστευσης Δεν ακολουθεί συγκεκριμένους διαδρόμους. Συνήθως μετακινείται κατά μήκος της ακτογραμμής και ιδιαίτερα από υγρότοπο σε υγρότοπο. Σε περιόδους βαρυχειμωνιάς (παγωνιές κλπ) διασπέρζεται σε μεγαλύτερη έκταση.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Μαυροκέφαλη δεν φωλιάζει στην Ελλάδα. Είναι κοινό και τακτικό διαχειμάζον είδος, που απαντάται σε κάθε μορφής υγροτοπικά ενδιαίτηματα, φυσικά ή και τεχνητά. Το πληθυσμιακά του επίπεδο στην Ελλάδα εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, κυρίως όμως την δριμύτητα του χειμώνα στην Βόρεια και Κεντρική Ευρώπη. Η πλειονότητα του πληθυσμού του καταγράφεται στους μεγάλους υγρότοπους της Βόρειας και Κεντρικής Ελλάδας (Δέλτα Έβρου, Λ. Κερκίνη, Αμβρακικός κλπ), αλλά διαχειμάζει και σε ορισμένα μεγάλα νησιά..Τρέφεται με μεγάλη ποικιλία φυτικής και ζωϊκής τροφής(Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία).

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269 Υγρά λιβάδια

286 Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά

287 Στάσιμα γλυκά νερά

289 Παρυδάτια βλάστηση

304 Τεχνητά τοπία (υδάτινα)

815 Λιμνοθάλασσες

816 Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη

817 Αλμυρά έλη

820 Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Αμεσες απειλές: Είναι θηρευτικό είδος, αλλά δεν υπάρχουν αξιόπιστες στατιστικές κάρπωσης, έτσι ώστε να διερευνηθεί πιθανή υπερθήρευση του. (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Μαυροκέφαλη αντιμετωπίζει προβλήματα από την έλλειψη διαχείρισης και προστασίας των υγροτοπικών ενδιαιτημάτων στην Ελλάδα (επεκτάσεις καλλιεργειών, διαχείριση νερών, ρύπανση, μπαζώματα, όχληση κλπ). Είναι θηρεύσιμο, αλλά λόγω έλλειψης αξιόπιστων στατιστικών δεδομένων, δεν είναι γνωστά τα ποσοστά κάρπωσης του από το κυνήγι. (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008).

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
514	Μολυβδίαση από σκάγια
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
901	Ρύπανση από αστικά λύματα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
907	Στερεά απορρίματα και απόβλητα
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Πλασιολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T. (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Έταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών.

Καζαντζίδης, Σ. & M. Νοϊδου (συντον. έκδοσης) (2008) Προσδιορισμός της Φαινολογίας Μετανάστευσης των Θηρευσίμων Υδροβίων Πουλιών. ΥΠ. Α.Α. & Τ/Γεν. Δνση Δασών- ΕΘΙΑΓΕ/Ι.Δ.Ε. Θεσσαλονίκη. 255 σ.+ Πλαράτημα.

Bucephala clangula

Κοινό Όνομα

Βουκεφάλα

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης

Σκίτσο από Thelma K Sykes

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 187 άτομα

Κατανομή

Απαντάται σε μικρούς αριθμούς σε διάφορους παράκτιους και εσωτερικούς υγρότοπους της ηπειρωτικής Ελλάδας, κυρίως στην Βόρεια και Κεντρική, ενίστε και πιο νότια. Η παρουσία του εξαρτάται, συνήθως, από την ένταση του χειμώνα (Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαιτήμα δαιχείμασης: Το είδος απαντάται σε κάθε μορφής υγρότοπους, παράκτιους και εσωτερικούς και τρέφεται κυρίως με ζωϊκή τροφή. (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Πρόκειται για είδος πάπιας που διαχειμάζει στην Ελλάδα σε μικρούς αριθμούς. Έχει ευρεία κατανομή, αλλά τοπική μόνον παρουσία σε διάφορους υγρότοπους κυρίως στην Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα, ενίστε και νοτιότερα. Τα πληθυσμιακά του επίπεδα στην Ελλάδα εξαρτώνται από διάφορους παράγοντες, κυρίως όμως την δριμύτητα του χειμώνα στην Βόρεια και Κεντρική Ευρώπη. Απαντάται σε διάφορους τύπους υγροτόπων, τόσο παράκτιους (λιμνοθάλασσες, δέλτα ποταμών κλπ), όσο και εσωτερικούς (φυσικές ή τεχνητές λίμνες γλυκού νερού κλπ.) και προτιμά ζωϊκή τροφή (μικρά ψάρια, μαλάκια κλπ) (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία).

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παρυδάτια βλάστηση
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
817	Αλμυρά έλη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Αμεσες απειλές: Η Βουκεφάλα συχνά πνίγεται από τυχαία παγίδευση σε δίχτυα ψαράδων, όπως π.χ. στην Λ. Κερκίνη (Βασιλειάδης, Β. προσ. επικοινωνία)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος αντιμετωπίζει τα γεννικότερα προβλήματα από την έλλειψη διαχείρισης και προστασίας των υγροτοπικών ενδιαιτημάτων στην Ελλάδα (διαχείριση νερών, ρύπανση, όχληση κλπ). Αν και μη θηρεύσιμο γίνεται συχνά αντικείμενο λαθροθηρίας. Επι πλέον, η Βουκεφάλα συχνά πνίγεται από τυχαία παγίδευση τους σε δίχτυα ψαράδων, όπως π.χ στην Λ. Κερκίνη.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

506	Τυχαία παγίδευση σε αλιευτικά εργαλεία
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
901	Ρύπανση από αστικά λύματα
902	Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμαν ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M13 Ρυθμίσεις αλιευτικής διαχείρισης
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμανιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Έταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών.

Βασιλειάδης, Β., προσωπική επικοινωνία

Mergellus albellus

Κοινό Όνομα

Νανοπρίστης

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης

Σκίτσο από Thelma K Sykes

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 83 άτομα

Κατανομή

Απαντάται σε μικρούς αριθμούς σε διάφορους παράκτιους και εσωτερικούς υγρότοπους της ηπειρωτικής Ελλάδας, κυρίως στην Βόρεια και Κεντρική, ενίστε και πιο νότια. Η παρουσία του εξαρτάται, συνήθως, από την ένταση του χειμώνα (Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαιτήμα δαιχείμασης: Το είδος απαντάται σε κάθε μορφής υγρότοπους, παράκτιους και εσωτερικούς και τρέφεται σχεδόν αποκλειστικά με ψάρια (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997).

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Πρόκειται για είδος πάπιας που διαχειμάζει στην Ελλάδα σε μικρούς αριθμούς. Έχει ευρεία κατανομή, αλλά τοπική μόνον παρουσία σε διάφορους υγρότοπους κυρίως στην Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα, ενίστε και νοτιότερα. Τα πληθυσμιακά του επίπεδα στην Ελλάδα εξαρτώνται από διάφορους παράγοντες, κυρίως όμως την δριμύτητα του χειμώνα στην Βόρεια και Κεντρική Ευρώπη. Απαντάται σε διάφορους τύπους υγροτόπων, τόσο παράκτιους (λιμνοθάλασσες, δέλτα ποταμών κλπ), όσο και εσωτερικούς και προτιμά ζωϊκή τροφή (μικρά ψάρια, μαλάκια κλπ) (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία).

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παρυδάτια βλάστηση
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
817	Αλμυρά έλη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Άμεσες απειλές: Ο Νανοπρίστης συχνά πνίγεται από τυχαία παγίδευση σε δίχτυα ψαράδων, όπως π.χ στην Λ. Κερκίνη (Βασιλειάδης, Β. προσ. επικοινωνία)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος αντιμετωπίζει τα γενικότερα προβλήματα από την έλλειψη διαχείρισης και προστασίας των υγροτοπικών ενδιαιτημάτων στην Ελλάδα (διαχείριση νερών, ρύπανση, όχληση κλπ). Αν και μη θηρεύσιμο γίνεται συχνά αντικείμενο λαθροθηρίας. Επι πλέον, ο Νανοπρίστης συχνά πνίγεται από τυχαία παγίδευση τους σε δίχτυα ψαράδων, όπως π.χ στην Λ. Κερκίνη.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

506	Τυχαία παγίδευση σε αλιευτικά εργαλεία
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων

901	Ρύπανση από αστικά λύματα
902	Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Τόρυνση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M13 Ρυθμίσεις αλιευτικής διαχείρισης
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών. Βασιλειάδης, Β., προσωπική επικοινωνία

Mergus serrator

Κοινό Όνομα

Θαλασσοπόριστης

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης

Σχίτσο από Thelma K Sykes

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 415 άτομα

Κατανομή

Το είδος έχει μικρούς πληθυσμούς, αλλά ευρεία εξάπλωση. Απαντάται σε πολλές περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας και σε ορισμένα μεγάλα νησιά, αν και ο κύριος όγκος του πληθυσμού του συγκεντρώνεται κυρίως στην Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα. (Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα δαιχείμασης: Το είδος διαχειμάζει κυρίως σε παράκτιους υγροτόπους (λιμνοθάλασσες, δέλτα ποταμών, ακτές κλπ) και πολύ λιγότερο σε εσωτερικούς υγρότοπους (λίμνες κλπ). Τρέφεται με ψάρια (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός: Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Δεν αναπαράγεται στην Ελλάδα. Είναι τακτικοί, αλλά τοπικοί /ασυνήθιστοι χειμερινοί επισκέπτες που απαντώνται σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα και σε ορισμένα νησιά, κυρίως όμως στην Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα. Διαχειμάζει κυρίως σε παράκτιους υγροτόπους, παραλίες κλπ και τρέφεται με ψάρια. (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία).

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
293	Θαλάσσιο όρμοι και παράκτιοι σχηματισμοί
815	Λιμνοθάλασσες
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος αντιμετωπίζει τα γενικότερα προβλήματα από την έλλειψη διαχείμισης και προστασίας των υγροτοπικών ενδιαίτημάτων στην Ελλάδα (διαχείριση νερών, ρύπανση, όχληση κλπ).

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

506	Τυχαία παγίδευση σε αλιευτικά εργαλεία
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
901	Ρύπανση από αστικά λύματα
902	Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαίσθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M13 Ρυθμίσεις αλιευτικής διαχείρισης
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Έταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών.

Βασιλειάδης, Β., προσωπική επικοινωνία

Mergus merganser

Σκίτσο από Thelma K Sykes

Κοινό Όνομα Χηνοπορίστης

Καθεστώς Παρουσίας Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 5 10 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Φωλιάζει μόνο στις Πρέσπες, ο δε Ελληνικός πληθυσμός είναι απομονωμένος από άλλους της Ν.Α Ευρώπης.. Ο πληθυσμός των Πρεσπών φαίνεται πως διαχειμάζει στην Λ. Καστοριάς, ενώ ελάχιστα, μεμονωμένα άτομα διαχειμάζουν στην Θράκη και Μακεδονία. και μάλιστα όχι κάθε χρόνο (Handrinos, & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν., υπο προετοιμασία)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός Ονομασία

GR1320003 Λίμνη Ορεστιάς
(Καστοριάς)

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ελάχιστα δεδομένα υπάρχουν για την βιολογία /οικολογία του ελληνικού πληθυσμού.
Φωλιάζει σε τρύπες στα βράχια της Λ. Μεγάλη Πρέσπα.

Τροφική οικολογία: Τρέφεται με ψάρια, σε ολιγοτροφικές λίμνες και ποτάμια

Ανταγωνισμός: Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα, αν και πιθανόν δεν αντιμετωπίζει τέτοια προβλήματα.

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Διαχειμάζει κυρίως σε εσωτερικούς υγροτόπους (συνήθως ολιγοτροφικές λίμνες και ποτάμια),
σπανιότερα σε λιμνοθάλασσες.

Μετανάστευση

Διάδομοι μετανάστευσης Μεταναστεύει κυρίως μέσω ποταμών

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Πολύ σπάνιο επιδημητικό είδος, φωλιάζει μόνον στην Λ.Μεγάλη Πρέσπα, ο δε Ελληνικός πληθυσμός είναι απομονωμένος από άλλους της Ν.Α. Ευρώπης.. Διαχειμάζει κυρίως στην Λ. Καστοριάς, ενώ ελάχιστα, μεμονωμένα άτομα διαχειμάζουν (όχι κάθε χρόνο) σε άλλους υγρότοπους της Β. Ελλάδας.. Δεν γνωρίζουμε σχεδόν τίποτα για την βιολογία/. οικολογία του. Φωλιάζει σε βράχια και τρέφεται με ψάρια. Δείχνει σαφή προτίμηση σε ολιγοτροφικούς υγρότοπους γλυκού νερού (λίμνες, ποτάμια κλπ) και, σπανιότερα, τον χειμώνα σε λιμνοθάλασσες. (Cramp, 1977, Handrinos, & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

282 Ποτάμια και ρέματα

287 Στάσιμα γλυκά νερά

295 Απόκρημνες και βραχώδεις ακτές

815 Λιμνοθάλασσες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Δεν φαίνεται να αντιμετωπίζει προβλήματα στον χώρο αναπαραγωγής (Λ. Μεγάλη Πρέσπα),
εκτός ίσως από ενόχληση. Μακροπρόθεσμα, πιθανόν να επηρεαστεί από τις κλιματικές αλλαγές

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Λόγω του ελάχιστου διαχειμάζοντος πληθυσμού, δεν φαίνεται να αντιμετωπίζει προβλήματα στους χώρους διαχείμασης.

Αμεσες απειλές: Πιθανόν να αντιμετωπίζει προβλήματα λαθροθηρίας, ή τυχαίου πνιγμού σε δίκτυα ψαράδων

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο αναπαραγόμενος στην Λ. Μεγάλη Πρέσπα φαίνεται πως είναι ασφαλής, χωρίς να αντιμετωπίζει ιδιαίτερα προβλήματα.,

αλλά παραμένει πολυ μικρός και απομονωμένος από άλλους της Ν.Α. Ευρώπης. (Handrinos, & Akriotis, 1997)
Ο διαχειμάζων στην Ελλάδα πληθυσμός ,που είναι εξ ίσου πολύ μικρός , επίσης δεν φαίνεται να κινδυνεύει από συγκεκριμένα προβλήματα, πλην ίσως της λαθροθηρίας ή της τυχαίας παγίδευσης σε δίχτυα ψαράδων

■ **Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους**

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M13 Ρυθμίσεις αλιευτικής διαχείρισης
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ **Βιβλιογραφικές αναφορές**

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών. Κουτσερή, Ειρ., προσ. επικοιν.

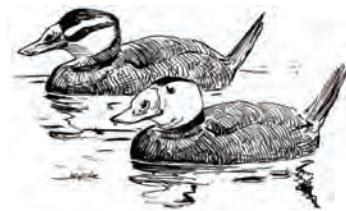
Oxyura leucocephala

Κοινό Όνομα

Κεφαλούδι

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης

Σχίτσο από Juan Varela

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση 538 άτομα

Κατανομή

Σήμερα διαχειμάζει σχεδόν μόνον στην Λ. Βιστωνίδα και περιστασιακά, ελάχιστα άτομα, σε άλλους υγρότοπους της Θράκης και Αν. - Κεντρικής Μακεδονίας., καθώς και στην Λέσβο.

Ο διαχειμάζων στην Ελλάδα πληθυσμός φαίνεται πως αποτελεί μικρό υποσύνολο του πληθυσμού που διαχειμάζει στην Τουρκία. (Handrinos, 1995, Handrinos & Akriotis, 1997, Hughes et al., 2006)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία		
GR1130010	Λίμνες Βιστωνίδα, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1260008	Τεχνητή λίμνη Κερκίνης - Όρος Κρούσια

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Διαχειμάζει κυρίως σε παρακτιους, και σπανιότερα και σε εσωτερικούς υγρότοπους. Προτιμά ευτροφικά-μεσοτροφικά νερά, συνήθως οηχά με εφυδατική και παρόχθια βλάστηση(Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997, Hughes et al., 2006). Στην Λ. Βιστωνίδα βρέθηκε ότι τρέφεται με βενθικούς μικροοργανισμούς (πολύχαιτους, προνύμφες από Chironomidae κλπ), αλλά και φυτική τροφή (Panayotopoulou, et al., in litt.)

Ανταγωνισμός: Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα. Ενίστε σε μικτά κοπάδια με άλλες πάπιες (κυρίως Aythya) και Φαλαρίδες Fulica atra. (Handrinos & Akriotis, 1997)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Πιο διαδεδομένο είδος στο παρελθόν, σήμερα διαχειμάζει σχεδόν αποκλειστικά στην Λ. Βιστωνίδα και σε ελάχιστους ακόμη υγρότοπους της Θράκης , Αν-Κεντρικής Μακεδονίας, καθώς και στην Λέσβο. Δείχνει προτίμηση σε παρακτιους, οηχούς υγροτόπους με παρόχθια βλάστηση (λιμνοθάλασσες κλπ) και σπανιότερα σε λίμνες γλυκού νερού. Τρέφεται με βενθικούς μικροοργανισμούς, αλλά και φυτική τροφή (Handrinos, 1995, Handrinos & Akriotis, 1997, Panayotopoulou, et al., in litt.)

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
815	Λιμνοθάλασσες
817	Αλμυρά έλη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης: Φαίνεται ότι επηρεάζεται αρνητικά από την ρύπανση των νερών και τις γενικότερες επεμβάσεις στους υγροτόπους, κυρίως λόγω αλλοιώσεων στην σύνθεση της ποικιλότητας των ειδών με τα οποία τρέφεται

Αμεσες απειλές: Πιθανόν αντιμετωπίζει προβλήματα λαθροθηρίας, ενώ έχουν καταγραφεί και περιστατικά τυχαίων πνιγμάν σε δίχτυα φαράδων

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Αν και δεν έχει μελετηθεί επαρκώς στην Ελλάδα φαίνεται πώς το είδος, λόγω του ότι απαντάται ουσιαστικά μόνον στην Λ. Βιστωνίδα, αντιμετωπίζει προβλήματα διαχείμισης και κυρίως ρύπανσης των νερών γεγονός που επηρεάζει αρνητικά τα

βενθικά είδη με τα οποία τρέφεται. Ήδη τα τελευταία 2-3 χρόνια, ο διαχειμάζων στην Λ. Βιστωνίδα πληθυσμός έχει μειωθεί δραματικά Πιθανόν να αντιμετωπίζει και προβλήματα λαθροθηρίας και περιπτώσεις τυχαίας παγίδευσης σε δίχτυα φαράδων. (Panayotopoulou, et al., in litt.)

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
901	Ρύπανση από αστικά λύματα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M13 Ρυθμίσεις αλιευτικής διαχείρισης
M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G. (1995) The White-headed Duck (*Oxyura leucocephala*) in Greece. IWRB Threatened Waterfowl Res. Group. Newslett. 7: 6-7.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Hughes, B., J. A. Robinson, A.J. Green Z.W. D. Li & T. Mundkur (comp.) (2006) International Action Plan for the Conservation of the White-headed Duck (*Oxyura leucocephala*). CMS Technical Series No 13 & AEWA Technical Series No 8, Bonn.

Panayotopoulou, M., Y. Kokonis & Y. Chatzinikolaou, in litt. Status, ecology and conservation of the White-headed Duck (*Oxyura leucocephala*). In Greece.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβιών Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών.

Gavia arctica

Κοινό Όνομα

Λαμπροβούτι

Σκίτσο από Thelma K Sykes

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος έχει μικρούς πληθυσμούς, αλλά ευρεία εξάπλωση. Απαντάται σε πολλές περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας και σε ορισμένα μεγάλα νησιά, αν και ο κύριος όγκος του πληθυσμού του συγκεντρώνεται κυρίως στην Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα. (Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα δαιχείμασης:

Το είδος διαχειμάζει κυρίως σε παράκτιους υγροτόπους (λιμνοθάλασσες, δέλτα ποταμών, ακτές κλπ) και πολύ λιγότερο σε εσωτερικούς υγρότοπους (λίμνες κλπ). Παρ' όλα αυτά, αρκετά Λαμπροβούτια καταγράφονται κάθε χειμώνα σε μεγάλες λίμνες όπως π.χ η Κερκίνη, η Βιστωνίδα κ.α. και τρέφονται με φάρια (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός:

Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Για το Λαμπροβούτι, δεν υπάρχουν επαρκή πληθυσμιακά δεδομένα, επειδή πολλά πουλιά διαχειμάζουν εκτός υγροτόπων και δεν καταμετρώνται. Εκτιμάται, πάντως, ότι ο συνολικός διαχειμάζων πληθυσμός τους στην Ελλάδα ανέρχεται σε λίγες εκατοντάδες άτομα. (Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία). Δεν αναπαράγεται στην Ελλάδα. Είναι τακτικοί, αλλά τοπικοί /ασυνήθιστοι χειμερινοί επισκέπτες που απαντώνται σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα και σε ορισμένα νησιά, κυρίως όμως στην Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα. Διαχειμάζει κυρίως σε παράκτιους υγροτόπους, παραλίες κλπ, αλλά αρκετά Λαμπροβούτια παρατηρούνται και σε μεγάλες λίμνες, όπως π.χ. Κερκίνη, Βιστωνίδα κ.α. και τρέφεται με φάρια. (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997, Αλιβιζάτος και συν.υπο προετοιμασία).

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
293	Θαλάσσιο όρμοι και παράκτιοι σχηματισμοί
815	Λιμνοθάλασσες
820	Παλιοροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιοροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος αντιμετωπίζει γενικότερα προβλήματα από την έλλειψη διαχείρισης και προστασίας των υγροτοπικών ενδιαίτημάτων στην Ελλάδα (διαχείριση νερών, ρύπανση, όχληση κλπ). Αρκετά Λαμπροβούτια συχνά πνίγονται από τυχαία παγίδευση τους σε δίχτυα ψαράδων, όπως π.χ στην Λ. Κερκίνη.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

506	Τυχαία παγίδευση σε αλιευτικά εργαλεία
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
901	Ρύπανση από αστικά λύματα
902	Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμαν ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M13 Ρυθμίσεις αλιευτικής διαχείρισης
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Αλβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις Υδροβίων Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών.

Βασιλειάδης, Β., προσωπική επικοινωνία

Tachybaptus ruficollis

Κοινό Όνομα

Νανοβουτηχτάρι

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

■ Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	1,500	2,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Το Νανοβουτηχτάρι αναπαράγεται σε όλους σχεδόν τους υγροτόπους της ηπειρωτικής Ελλάδα και των μεγάλων νησιών. Πιο πολυύριθμο τον χειμώνα, αλλά δεν υπάρχουν ακριβέις μετρήσεις για το συνολικό μέγεθος του διαχειμάζοντος πληθυσμού. Τα πληθυσμιακά του επίπεδα κατά την διαχείμαση στην Ελλάδα εξαρτώνται από διάφορους παράγοντες, κυρίως όμως την δριμύτητα του χειμώνα στην Βόρεια και Κεντρική Ευρώπη. (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία
GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόροτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά

■ Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το Νανοβουτηχτάρι δείχνει σαφή προτίμηση σε υγρότοπους γλυκού νερού (φυσικούς ή τεχνητούς). Φωλιάζει σε ευτροφικές (κυρίως) λίμνες με οηχά νερά και πυκνή εφυδατική και παρόχθια βλάστηση (καλαμιώνες, ψαθιά κλπ). Φτιάχνουν την φωλιά τους στης άκρη του νερού, ανάμεσα στην πυκνή βλάστηση ή κατασκευάζοντας επιπλέουσες φωλιές από χόρτα. (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία: Τρέφεται αποκλειστικά με ζωική τροφή (μικρά αρθρόποδα, γυρίνους και μικρά ψάρια)(Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός: Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα

Θήρευση: Οι νεοσσοί συχνά θηρεύονται από αρπακτικά πουλιά , σαρκοφάγα θηλαστικά ή και ψάρια όπως η Τούρνα (Essox lucius)

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα δαιχείμασης: Διαχειμάζει σε κάθε μορφής υγροτόπους, φυσικούς ή τεχνητούς. (Handrinos & Akriotis, 1997)

Θήρευση: Συχνά θηρεύονται κυρίως από αρπακτικά πουλιά.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κοινό και με ευρεία, αν και μάλλον τοπική, κατανομή στην Ελλάδα είδος, φωλιάζει αποκλειστικά σε φυσικούς ή τεχνητούς υγροτόπους γλυκού νερού, ιδιαίτερα σε οηχές, ευτροφικές λίμνες με πυκνή εφυδατική και παρόχθια βλάστηση (καλαμιώνες κλπ). Τον χειμώνα απαντάται σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα και σε αρκετά μεγάλα νησιά, σε κάθε μορφής υγροτόπους, εσωτερικούς ή παρακτιους. Τρέφεται με ζωική τροφή (αρθρόποδα, γυρίνους, ψάρια κλπ). (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

282	Ποτάμια και ρέματα
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παραδάτια βλάστηση
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει στην Ελλάδα το είδος είναι η γενικότερη υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων γλυκού νερού (αποξηράνσεις, διαχείριση νερών, ρύπανση κλπ.).

Αμεσες απειλές:

Αρκετά άτομα πνίγονται από τυχαία παγίδευση σε δίχτυα ψαράδων

Διαχείμαση

Αμεσες απειλές:

Αρκετά άτομα, πνίγονται κάθε χρόνο από τυχαία παγίδευση σε δίχτυα ψαράδων, ιδιαίτερα τον χειμώνα

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος αντιμετωπίζει τα γενικότερα προβλήματα από την έλλειψη διαχείρισης και προστασίας των υγροτοπικών ενδιαιτημάτων στην Ελλάδα (επεκτάσεις καλλιεργειών, διαχείριση νερών, ρύπανση, μπαζώματα, όχληση κλπ), τόσο κατά την αναπαραγωγική περίοδο, όσο και κατά την διαχείμαση η την μετανάστευση. Αρκετά άτομα, πνίγονται κάθε χρόνο από τυχαία παγίδευση σε δίχτυα ψαράδων, ιδιαίτερα τον χειμώνα

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
506	Τυχαία παγίδευση σε αλιευτικά εργαλεία
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
901	Ρύπανση από αστικά λύματα
902	Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
907	Στερεά απορρίματα και απόβλιτα
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ίδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M13	Ρυθμίσεις αλιευτικής διαχείρισης
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Podiceps griseogenus

Κοινό Όνομα

Κοκκινοβουτηχτάρι

Σκίτσο από Paul Hirst

Καθεστώς Παρουσίας Χειμερινός επισκέπτης, Τέως Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Δεν φωλιάζει πλέον στην Ελλάδα, ενώ και τον χειμώνα παρατηρείται πολύ τοπικά σε πολύ μικρούς αριθμούς (Handrinos & Akriotis, 1997). Μέχρι την δεκαετία του '60 το Κοκκινοβουτηχτάρι φωλιάζε στο Δέλτα Νέστου (περιστασιακά ίσως και αλλού). Απαντάνται σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα και σε αρκετά μεγάλα νησιά τον χειμώνα. Τα πληθυσμιακά του επίπεδα κατά την διαχείμαση στην Ελλάδα εξαρτώνται από διάφορους παράγοντες, κυρίως όμως την δριμύτητα του χειμώνα στην Βόρεια και Κεντρική Ευρώπη. (Handrinos & Akriotis, 1997)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαιτήμα δαιχείμασης: Διαχειμάζει σε κάθε μορφής υγροτόπους, φυσικούς ή τεχνητούς. (Handrinos & Akriotis, 1997)

Θήρευση: Συχνά θηρεύονται κυρίως από αρπακτικά πουλιά.

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Κοκκινοβουτηχτάρι είναι πλέον σπάνιος και τοπικός χειμερινός επισκέπτης. Τον χειμώνα απαντάται σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα και σε αρκετά μεγάλα νησιά, σε κάθε μορφής υγροτόπους, εσωτερικούς ή παράκτιους. Τρέφεται με ζωική τροφή (αρθρόποδα, γυρίνους, ψάρια κλπ). (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

282	Ποτάμια και ρέματα
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παραδάτια βλάστηση
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Αμεσες απειλές: Αρκετά άτομα, πνίγονται κάθε χρόνο από τυχαία παγίδευση σε δίχτυα ψαράδων, ιδιαίτερα τον χειμώνα

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος αντιμετωπίζει τα γενικότερα προβλήματα από την έλλειψη διαχείρισης και προστασίας των υγροτοπικών ενδιαιτημάτων στην Ελλάδα (επεκτάσεις καλλιεργειών, διαχείριση νερών, ρύπανση, μπαζώματα, όχληση κλπ), τόσο κατά την αναπαραγωγική περίοδο, όσο και κατά την διαχείμαση η την μετανάστευση. Αρκετά άτομα, πνίγονται κάθε χρόνο από τυχαία παγίδευση σε δίχτυα ψαράδων, ιδιαίτερα τον χειμώνα

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

506	Τυχαία παγίδευση σε αλιευτικά εργαλεία
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων

601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
901	Ρύπανση από αστικά λύματα
902	Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
907	Στερεά απορρίματα και απόβλητα
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M13 Ρυθμίσεις αλιευτικής διαχείρισης
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Podiceps cristatus

Κοινό Όνομα

Σκουφοβουτηχτάρι

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Thelma K Sykes

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	800	1,500
Διαχείμαση	13,700	άτομα

Κατανομή

Το Σκουφοβουτηχτάρι αναπαράγεται κυρίως στην Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα και περιστασιακά νοτιότερα. Απαντάται σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα και σε αρκετά μεγάλα νησιά των χειμώνα. Τα πληθυσμιακά του επίπεδα κατά την διαχείμαση στην Ελλάδα εξαρτώνται από διάφορους παραγόντες, κυρίως όμως την δριμύτητα των χειμώνα στην Βόρεια και Κεντρική Ευρώπη. (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός Ονομασία

GR1220009	Λίμνες Βόλβη και Λαγκαδά και Στενά Ρεντίνας
-----------	---

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το Σκουφοβουτηχτάρι δείχνει σαφή προτίμηση σε υγρότοπους γλυκού νερού (φυσικούς ή τεχνητούς) πολύ σπάνια σε παρακτικούς υγρότοπους με υφάλμυρα νερά. Φωλιάζει σε ευτροφικές (κυρίως) λίμνες με οηχά νερά και πυκνή εφυδατική και παρόχθια βλάστηση (καλαμιώνες, ψαθιά κλπ). Φτιάχνουν την φωλιά τους στης άκρη του νερού, ανάμεσα στην πυκνή βλάστηση ή κατασκευαζόντας επιπλέοντες φωλιές από χόρτα. Ενίστε, σχηματίζει χαλαρές αποικίες ή φωλιάζει στις παρυφές αποικιών γλάρων ή γλαρονιών. (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία: Τρέφεται αποκλειστικά με ζωική τροφή (μικρά αρθρόποδα, γυρίνους και μικρά ψάρια) αλλά είναι κυρίως ψαροφάγο είδος (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός: Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα

Θήρευση: Οι νεοσσοί συχνά θηρεύονται από αρπακτικά πουλιά, σαρκοφάγα θηλαστικά ή και ψάρια όπως η Τούρνα (Essox lucius)

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Διαχειμάζει σε κάθε μορφής υγροτόπους, φυσικούς ή τεχνητούς. (Handrinos & Akriotis, 1997)

Θήρευση: Συχνά θηρεύονται κυρίως από αρπακτικά πουλιά

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κοινό και με ευρεία, αν και μάλλον τοπική, κατανομή στην Ελλάδα είδος, φωλιάζει αποκλειστικά σε φυσικούς ή τεχνητούς υγροτόπους γλυκού νερού, ιδιαίτερα σε οηχές, ευτροφικές λίμνες με πυκνή εφυδατική και παρόχθια βλάστηση (καλαμιώνες κλπ). Τον χειμώνα απαντάται σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα και σε αρκετά μεγάλα νησιά, σε κάθε μορφής υγροτόπους, εσωτερικούς ή παρακτικούς. Τρέφεται με ζωική τροφή (αρθρόποδα, γυρίνους, ψάρια κλπ) αλλά είναι κυρίως ψαροφάγο είδος.(Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

282	Ποτάμια και ρέματα
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παρυδάτια βλάστηση
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλεισμένα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Υδροβία

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει στην Ελλάδα το είδος είναι η γενικότερη υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων γλυκού νερού (αποξηράνσεις, διαχείριση νερών, ρύπανση κλπ.).

Αμεσες απειλές:

Αρκετά άτομα πνίγονται από τυχαία παγίδευση σε δίχτυα ψαράδων

Διαχείμαση

Αμεσες απειλές:

Αρκετά άτομα, πνίγονται κάθε χρόνο από τυχαία παγίδευση σε δίχτυα ψαράδων, ιδιαίτερα τον χειμώνα

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος αντιμετωπίζει τα γενικότερα προβλήματα από την έλλειψη διαχείρισης και προστασίας των υγροτοπικών ενδιαιτημάτων στην Ελλάδα (επεκτάσεις καλλιεργειών, διαχείριση νερών, ρύπανση, μπαζώματα, όχληση κλπ), τόσο κατά την αναπαραγωγική περίοδο, όσο και κατά την διαχείμαση η την μετανάστευση. Αρκετά άτομα, πνίγονται κάθε χρόνο από τυχαία παγίδευση σε δίχτυα ψαράδων, ιδιαίτερα τον χειμώνα

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
506	Τυχαία παγίδευση σε αλιευτικά εργαλεία
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
901	Ρύπανση από αστικά λύματα
902	Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
907	Στερεά απορρίματα και απόβλιτα
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ίδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M13	Ρυθμίσεις αλιευτικής διαχείρισης
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Podiceps nigricollis

Κοινό Όνομα

Μαυροβουτηχτάρι

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 20 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ελάχιστα ζευγάρια Μαυροβουτηχταριών φαίνεται πάσις φωλιάζουν πλέον (στην Βόρεια Ελλάδα). Το είδος απαντάται σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα και σε αρκετά μεγάλα νησιά των χειμώνα., πού εκεί έχει την πιο ευρεία εξάπλωση, αλλά δεν υπάρχουν ακριβείς μετρήσεις για το συνολικό μέγεθος του διαχειμάζοντος πληθυσμού(Handrinos & Akriotis, 1997). Τα πληθυσμιακά του επίπεδα κατά την διαχείμαση στην Ελλάδα εξαρτώνται από διάφορους παράγοντες, κυρίως όμως την δριμύτητα του χειμώνα στην Βόρεια και Κεντρική Ευρώπη. (Handrinos & Akriotis, 1997)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία
GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά
GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το Σκουφοβουτηχτάρι δείχνει σαφή προτίμηση σε υγρότοπους γλυκού νερού (φυσικούς ή τεχνητούς). Φωλιάζει σε ευτροφικές (κυρίως) λίμνες με ηρχά νερά και πυκνή εφυδατική και παρόχθια βλάστηση (καλαμιώνες, ψαθιά κλπ). Φτιάχνουν την φωλιά τους στης άκρη του νερού, ανάμεσα στην πυκνή βλάστηση ή κατασκευάζοντας επιπλέουσες φωλιές από χόρτα. Ενίστε, σχηματίζει χαλαρές αποικίες ή φωλιάζει στις παρυφές αποικιών γλάρων ή γλαρονιών. (Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία: Τρέφεται αποκλειστικά με ζωική τροφή (μικρά αρθρόποδα, γυρίνους και μικρά ψάρια)(Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός: Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Διαχειμάζει σε κάθε μορφής υγροτόπους, φυσικούς ή τεχνητούς. Μεγάλοι αριθμοί από Μαυροβουτηχτάρια συχνά παρατηρούνται και σε ηρχές θαλάσσιες, περιοχές, ακόμη και σε λιμάνια.(Handrinos & Akriotis, 1997)

Θήρευση: Συχνά θηρεύονται κυρίως από αρπακτικά πουλιά

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κοινό και με ευρεία, αν και μάλλον τοπική, κατανομή στην Ελλάδα είδος, φωλιάζει αποκλειστικά σε φυσικούς ή τεχνητούς υγροτόπους γλυκού νερού, ιδιαίτερα σε ηρχές, ευτροφικές λίμνες με πυκνή εφυδατική και παρόχθια βλάστηση (καλαμιώνες κλπ). Τον χειμώνα απαντάται σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα και σε αρκετά μεγάλα νησιά, σε κάθε μορφής υγροτόπους, εσωτερικούς ή παραθαλασσινούς ή ακόμη και σε παραλίες ή λιμάνια. Τρέφεται με ζωική τροφή (αρθρόποδα, γυρίνους, ψάρια κλπ).(Cramp, 1977, Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

282	Ποτάμια και ορέματα
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παραδάτια βλάστηση
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλεισμένα παλιρροιακά ύδατα

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτηματικό περιβάλλον των ενδιαιτημάτων γλυκού νερού (αποξηράνσεις, διαχείριση νερών, ρύπανση κλπ).

Αμεσες απειλές: Αρκετά άτομα πνίγονται από τυχαία παγίδευση σε δίχτυα ψαράδων

Διαχείμαση

Αμεσες απειλές: Αρκετά άτομα, πνίγονται κάθε χρόνο από τυχαία παγίδευση σε δίχτυα ψαράδων, ιδιαίτερα τον χειμώνα

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το έιδος αντιμετωπίζει τα γενικότερα προβλήματα από την έλλειψη διαχείρισης και προστασίας των υγροτοπικών ενδιαιτημάτων στην Ελλάδα (επεκτάσεις καλλιεργειών, διαχείριση νερών, ρύπανση, μπαζώματα, όχληση κλπ), τόσο κατά την αναπαραγωγική περίοδο, όσο και κατά την διαχείμαση η την μετανάστευση. Αρκετά άτομα, πνίγονται κάθε χρόνο από τυχαία παγίδευση σε δίχτυα ψαράδων, ιδιαίτερα τον χειμώνα

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το έιδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
506	Τυχαία παγίδευση σε αλιευτικά εργαλεία
507	Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (ικνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
601	Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαρθρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
901	Ρύπανση από αστικά λύματα
902	Ρύπανση από βιομηχανικές ή στρατιωτικές δραστηριότητες
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
907	Στερεά απορρίματα και απόβλητα
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M13	Ρυθμίσεις αλιευτικής διαχείρισης
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντισταθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Porzana parva

Κοινό Όνομα

Μικροπουλάδα

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Καλοκαιρινός
επισκέπτης

Σχίτσο από Christof Bobzin

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 10 50 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος είναι ελάχιστα μελετημένο κυρίως λόγω των έντονα κρυπτικών συνήθειών του. Κατά την μετανάστευση (ιδιαίτερα την άνοιξη) απαντάται σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα και σε πολλά νησιά, αλλά η ακριβής αναπαραγωγική κατανομή του δεν είναι σαφώς γνωστή. Τα περισσότερα δεδομένα για την Μικροπουλάδα δείχνουν ότι φωλιάζει σε λίγους σχετικά υγροτόπους της Βόρειας Ελλάδας.. (Handrinos & Akriotis, 1997)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Τυπικό είδος των υγροτόπων γλυκού νερού. Αναπαράγεται σε ελώδεις εκτάσεις, και ευροφικούς υγρότοπους με πολύ οηχά νερά και πυκνό μωσαικό από πυκνή βλάστηση (καλαμιώνες, φαθιά κλπ), όπου και φτιάχνει την φωλιά του.(Cramp, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία: Τρέφεται σε οηχά νερά με πλούσια βλάστηση. Είναι παμφάγο είδος με ευρύ διαιτολόγιο από σπόρους, βλαστούς, μαλακά ριζώματα, έντομα, μικρά κλπ) . (Cramp, 1980)

Ανταγωνισμός: Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα

Θήρευση: Οι νεοσσοί τους πιθανόν να θηρεύονται από αρπακτικά πουλιά ή σαρκοφάγα θηλαστικά.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Δεν είναι σαφώς γνωστά τα ενδιαιτήματα κατά την μετανάστευση, κυρίως λόγω του ότι η μετανάστευση γίνεται συνήθως την νύχτα. Γενικά, αν και ζούν σε υγρότοπους, κατά την περίοδο αυτή μπορούν να παρατηρηθούν και σε λιγότερο ή και καθόλου υγροτοπικά ενδιαιτήματα (ξερονήσια, παραλίες, αστικές περιοχές, καλλιεργούμενες εκτάσεις, χορτολίβαδα κλπ)

Διάδομοι μετανάστευσης Συνήθως ταξιδεύουν σε ευρύ μέτωπο χωρίς να ακολουθούν σαφείς διαδρόμους

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Αρκετά κοινό είδος και με ευρεία κατανομή κατά την μετανάστευση, αλλά με πολύ μικρό αναπαραγόμενο στην Ελλάδα πληθυσμό σχεδόν αποκλειστικά στην Βόρεια Ελλάδα. Φωλιάζει σε ευροφικούς, οηχούς υγρότοπους γλυκού νερού, με πυκνή βλάστηση (καλαμιώνες, φαθιά κλπ).Τρέφεται με μεγάλη ποικιλία φυτικής και ζωικής τροφής, σε γενικές δε γραμμές δεν γνωρίζουμε παρά ελάχιστα για την βιολογία / οικολογία και κατανομή του, κυρίως λόγω των έντονα κρυπτικών συνήθειών του, επειδή μεταναστεύει νύχτα κλπ. Κατά τις μεταναστεύσεις τους συχνά παρατηρείται σε ενδιαιτήματα εκτός υγροτόπων (Cramp, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

269 Υγρά λιβάδια

287 Στάσιμα γλυκά νερά

289 Παρυδάτια βλάστηση

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει το είδος στην Ελλάδα είναι η γενικότερη υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων γλυκού νερού (αποξηράνσεις, διαχείριση νερών, ρύπανση κλπ).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει το είδος στην Ελλάδα είναι η γενικότερη

μετανάστευσης:

υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων γλυκού νερού (αποξηράνσεις, διαχείριση νερών, ρύπανση κλπ).

Αμεσες απειλές:

Πιθανόν να είναι αντικείμενο λαθροθηρίας, ιδιαίτερα στα νησιά το φθινόπωρο

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Τα κυριότερα προβλήματα του ειδους είναι η υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων γλυκού νερού (αποξηράνσεις, διαχείριση νερών, ρύπανση κλπ), που επηρεάζουν αρνητικά τόσο την αναπαραγωγή, όσο και την μετανάστευση του. Ισως υφίσταται λαθροθηρία κυρίως στα νησιά κατά την φθινοπωρινή μετανάστευση.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
901	Ρύπανση από αστικά λύματα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Porzana porzana

Κοινό Όνομα

Στικτοπουλάδα

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Χειμερινός
επισκέπτης

Σκίτσο από Christof Bobzin

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 0 10 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος είναι ελάχιστα μελετημένο κυρίως λόγω των έντονα κρυπτικών συνηθειών του. Κατά την μετανάστευση (ιδιαίτερα την άνοιξη) απαντάται σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα και σε πολλά νησιά, αλλά η ακριβής αναπαραγωγική κατανομή του δεν είναι σαφώς γνωστή. Πιθανόν φωλιάζουν και ελάχιστα ζευγάρια σε υγροτόπους της Βόρειας Ελλάδας. Μικρός αριθμός από Στικτοπουλάδες φαίνεται πως διαχειμάζει στην χώρα μας. (Handrinos & Akriotis, 1997)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Τυπικό είδος των υγροτόπων γλυκού νερού. Αναπαράγεται σε ελώδεις εκτάσεις, και ευτροφικούς υγρότοπους με πολύ οηχά νερά και πυκνό μωσαικό από πυκνή βλάστηση (καλαμιώνες, φαθιά κλπ), όπου και φτιάχνει την φωλιά του. Φαίνεται να προτιμά και λίγο πιο ξηρά ενδιαίτηματα. (Cramp, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία: Τρέφεται σε οηχά νερά με πλούσια βλάστηση. Είναι παμφάγο είδος με ευρύ διαιτολόγιο από σπόρους, βλαστούς, μαλακά ριζώματα, έντομα, μικρά κλπ). (Cramp, 1980)

Ανταγωνισμός: Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα

Θήρευση: Οι νεοσσοί τους πιθανόν να θηρεύονται από αρπακτικά πουλιά ή σαρκοφάγα θηλαστικά.

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα δαιχείμασης: Οι ελάχιστες παρατηρήσεις από Στικτοπουλάδες τον χειμώνα προέρχονται από υφάλμυρους υγρότοπους

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Δεν είναι σαφώς γνωστά τα ενδιαίτηματα κατά την μετανάστευση, κυρίως λόγω του ότι η μετανάστευση γίνεται συνήθως την νύχτα. Γενικά, αν και ζούν σε υγρότοπους, κατά την περίοδο αυτή μπορούν να παρατηρούνται και σε λιγότερο ή και καθόλου υγροτοπικά ενδιαίτηματα (ξερονήσια, παραλίες, αστικές περιοχές, καλλιεργούμενες εκτάσεις, χορτολίβαδα κλπ)

Διάδομοι μετανάστευσης Συνήθως ταξιδεύουν σε ευρύ μέτωπο χωρίς να ακολουθούν σαφείς διαδρόμους

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Αρκετά κοινό είδος και με ευρεία κατανομή κατά την μετανάστευση, αλλά με πολύ μικρό αναπαραγόμενο στην Ελλάδα πληθυσμό (για την Στικτοπουλάδα δεν υπάρχουν ακόμη αποδείξεις για φώλιασμα), σχεδόν αποκλειστικά στην Βόρεια Ελλάδα. Φωλιάζει σε ευτροφικούς, οηχούς υγροτόπους γλυκού νερού, με πυκνή βλάστηση (καλαμιώνες, φαθιά κλπ). Τρέφεται με μεγάλη ποικιλία φυτικής και ζωικής τροφής, σε γενικές δε γραμμές δεν γνωρίζουμε παρά ελάχιστα για την βιολογία / οικολογία και κατανομή του, κυρίως λόγω των έντονα κρυπτικών συνήθειων του, επειδή μεταναστεύει νύχτα κλπ. Κατα τις μεταναστεύσεις τους συχνά παρατηρείται σε ενδιαίτηματα εκτός υγροτόπων (Cramp, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παραδάτια βλάστηση
815	Λιμνοθάλασσες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει το είδος στην Ελλάδα είναι η γενικότερη υποβάθμιση των ενδιαίτημάτων γλυκού νερού (αποξηράνσεις, διαχείριση νερών, ούπανση κλπ).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα
μετανάστευσης:

Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει το είδος στην Ελλάδα είναι η γενικότερη υποβάθμιση των ενδιαίτημάτων γλυκού νερού (αποξηράνσεις, διαχείριση νερών, ρύπανση κλπ.).

Άμεσες απειλές:

Πιθανόν να είναι αντικείμενο λαθροθηρίας, ιδιαίτερα στα νησιά το φθινόπωρο

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Τα κυριότερα προβλήματα του ειδους είναι η υποβάθμιση των ενδιαίτημάτων γλυκού νερού (αποξηράνσεις, διαχείριση νερών, ρύπανση κλπ.), που επηρεάζουν αρνητικά τόσο την αναπαραγωγή, όσο και την μετανάστευση του. Ισως υφίσταται λαθροθηρία κυρίως στα νησιά κατά την φθινοπωρινή μετανάστευση.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
704	Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
901	Ρύπανση από αστικά λύματα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαίτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγοριάς Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Fulica atra

Κοινό Όνομα

Φαλαρίδα

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Mark Hulme

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	2,000	5,000
Διαχείμαση	81,624	άτομα

Κατανομή

Φωλιάζει σε αρκετές περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας (κυρίως στην Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα) και σε ορισμένα μεγάλα νησιά.(Λήμνος, Λέσβος κ.α.).Η κατανομή του είδους και τα πληθυσμιακά του επίπεδα τον χειμώνα εξαρτώνται από τις καιρικές συνθήκες (Handrinos & Akriotis, 1997, Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008, Αλιβιζάτος και συν., υπό προετοιμασία).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία
GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά
GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η Φαλαρίδα αναπαράγεται σε κάθε μορφής υγρότοπους, παρακτιους και εσωτερικούς. Φωλιάζει συνήθως σε ενδιαίτηματα με θηλαστική βλάστηση (καλαμιώνες κλπ). (Cramp, 1977, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία: Η Φαλαρίδα είναι κατ'εξοχήν φυτοφάγο είδος. (Cramp, 1977, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997). Τρέφεται σε εκτάσεις με θηλαστική βλάστηση (καλαμιώνες κλπ) και σε υγρολίβαδα, ανάμεσα σε πυκνή βλάστηση (Handrinos & Akriotis, 1997).

Θήρευση: Συχνά οι νεοσσοί γίνονται λεία για αρπακτικά πουλιά και σαρκοφάγα θηλαστικά

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Η Φαλαρίδα διαχειμάζει σε κάθε μορφής υγρότοπους, παρακτιους και εσωτερικούς (Handrinos & Akriotis, 1997) δείχνει πάντως, σαφή προτίμηση σε λιμνοθάλασσες με πλούσια υφυδατική βλάστηση με την οποία τρέφεται (κυρίως Ruppia κλπ) (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008).

Θήρευση: Συχνά γίνεται λεία σε αρπακτικά πουλιά ή σαρκοφάγα θηλαστικά, κυρίως όμως όταν έχει τραυματιστεί (από κυνηγούς) ή σε περιπτώσεις βαρυχειμωνιάς (παγωνιές κλπ)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Αναπαράγεται σε πολλούς παρακτιους και εσωτερικούς υγροτόπους σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα (κυρίως στην Βόρεια και Κεντρική) και σε ορισμένα μεγάλα νησιά. Τον χειμώνα, ο πληθυσμός του είδους αυξάνεται σημαντικά από άτομα που προέρχονται από βιοριζέρες χώρες. Η κατανομή του και τα πληθυσμιακά του επίπεδα τον χειμώνα εξαρτώνται από τις καιρικές συνθήκες (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008).

Η Φαλαρίδα φωλιάζει τόσο σε παρακτιους (λιμνοθάλασσες, δέλτα ποταμών κλπ), όσο και σε εσωτερικούς (λίμνες γλυκού νερού κλπ) και είναι φυτοφάγο είδος. (Cramp, 1977, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269	Υγρά λιβάδια
282	Ποτάμια και ρέματα
286	Στάσιμα υφάλμυρα και αλμυρά νερά
287	Στάσιμα γλυκά νερά
289	Παρυδάτια βλάστηση
296	Καλλιεργούμενη γη
304	Τεχνητά τοπία (υδάτινα)
815	Λιμνοθάλασσες
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
817	Αλμυρά έλη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτήμα αναπαραγωγής: Το είδος επηρεάζεται αρνητικά από τις γενικότερες επεμβάσεις στους υγροτόπους (μπαζώματα, τεχνικά έργα, επεκτάσεις καλλιεργειών, όχληση, βόσκηση βοειδών κλπ)

Διαχείμαση

Αμεσες απειλές: Είναι θηρεύσιμο είδος, αλλά δεν υπάρχουν αξιόπιστες στατιστικές κάρπωσης, έτσι ώστε να διερευνηθεί πιθανή υπερθήρευση τους

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Φαλαρίδα αντιμετωπίζει γενικότερα προβλήματα από την έλλειψη διαχείρισης και προστασίας των υγροτοπικών ενδιαιτημάτων στην Ελλάδα (επεκτάσεις καλλιεργειών, διαχείριση νερών, ρύπανση, μπαζώματα, όχληση κλπ). Είναι θηρεύσιμο είδος, αλλά λόγω έλλειψης αξιόπιστων στατιστικών δεδομένων, δεν είναι γνωστά τα ποσοστά κάρπωσης τους από το κυνήγι, ενώ. (Καζαντζίδης & Νοϊδου, 2008).

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

- 101 Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
- 107 Βόσκηση κτηνοτροφικών ζώων σε υγρά λιβάδια
- 201 Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
- 501 Κυνήγι-λαθροθηρία-παγιδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
- 507 Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων
- 601 Οχλούσες δραστηριότητες αναψυχής
- 703 Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
- 704 Αντιδιαβρωτικά έργα, καθαρισμοί της κοίτης χειμάρρων, επιχωματώσεις αιγιαλού και κοιτών ρεμάτων
- 901 Ρύπανση από αστικά λύματα
- 904 Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών
- 907 Στερεά απορρίματα και απόβλητα
- 1101 Άλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Πλασικού ούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πόργοραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Crampton, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Αλιβιζάτος, Χ., Τ. Ακριώτης, Γ. Χανδρινός & Σ. Καζαντζίδης (υπό προετοιμασία) Οι Μεσοχειμωνιάτικες Καταμετρήσεις

Υδροβίων Πουλιών στην Ελλάδα: 1967-2005. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία & Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών.
Καζαντζίδης, Σ. & Μ. Νοϊδου (συντον. έκδοσης) (2008) Προσδιορισμός της Φαινολογίας Μετανάστευσης των Θηρευσίμων
Υδροβίων Πουλιών. ΥΠ. Α.Α. & Τ/Γεν. Δνστη Δασών- ΕΘΙΑΓΕ/Ι.Δ.Ε. Θεσσαλονίκη. 255 σ.+ Πλαράρημα.

Bonasa bonasia

Κοινό Όνομα

Δασόκοτα

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Christof Bobzin

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 100 200 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο κύριος όγκος του πληθυσμού της Δασόκοτας ζεί επίσης στην Ροδόπη και στον Λαΐλια, αλλά ελάχιστα άτομα απαντώνται και σε ορισμένα ορεινά δάση της Β.Δ. Μακεδονίας. (Πρέσπες, Γράμμος κλπ). (Handrinos & Akriotis, 1997)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Τυπικό εδαφόβιο είδος των ώριμων δασών, σε υψόμετρο 1100-1650μ. Απαντάται κυρίως σε πυκνά, ώριμα δάση κωνοφόρων, φυλλοβόλων ή μικτά (Ερυθρελάτη, Μαύρη Πεύκη, Οξύες κλπ.), με πλούσιο υπόροφο καρποφόρων θάμνων. (Cramp, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία: Το είδος τρέφεται με ποικιλία φυτικής τροφής, ιδιαίτερα καρπούς θάμνων (Μύρτιλλα, κλπ), τρυφερούς βλαστούς, φύλλα κλπ., τόσο στο έδαφος όσο και σε δέντρα. (Cramp, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός: Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα

Θήρευση: Οι νεοσσοί τους γίνονται συχνά λεία αρπακτικών πουλιών και σαρκοφάγων θηλαστικών.

Διαχείμαση

Ανταγωνισμός: Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Τυπικά εδαφόβιο είδος των πυκνών ώριμων δασών (κωνοφόρα, φυλλοβόλα ή μικτά). Επιδημητικό στην Ελλάδα με πολύ περιορισμένη κατανομή. Απαντάται κυρίως στην Ροδόπη αλλά και σε ορισμένες θέσεις στην Δυτ. Μακεδονία. Τρέφεται, στο έδαφος ή στα δέντρα, με φυτική τροφή (καρπούς φρούτων, βλαστούς κλπ). (Cramp, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

252 Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση

253 Πλατύφυλλα αείφυλλα δάση

255 Μικτά δάση

256 Αυτοφυή δάση κωνοφόρων

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος απειλείται από κακή εφαρμογή δασοκομικών πρακτικών (διάνοιξη δρόμων, αποψιλωτικές υλοτομίες κλπ)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος απειλείται από την κακή εφαρμογή δασοκομικών πρακτικών (υλοτομίες, διάνοιξη δρόμων κλπ) και την γενικότερη όχληση, αλλά (τον χειμώνα) και από την λαθροθηρία. (Handrinos & Akriotis, 1997, Βασιλειάδης, προσωπ. επικοινωνία)

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

401 Κατασκευή δρόμων όλων των κατηγοριών, καθώς και σιδηροδρομικών γραμμών

501 Κυνήγι-λαθροθηρία-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών

507 Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων

510 Αποψιλωτικές υλοτομίες

511 Ακατάλληλη διαχείριση δασών

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμαν ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Βασιλειάδης, Β., προσωπική επικοινωνία

Tetrao urogallus

Κοινό Όνομα

Αγριόκουρος

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σχίτσο από Jens Overgaard Christensen

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 225 313 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Αγριόκουρος απαντάται σε τρείς μόνο περιοχές της Μακεδονίας (Ροδόπη, δάσος Λαίλιά, Σερρών και Άγιον Όρος). (Handrinos & Akriotis, 1997)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Τυπικό εδαφόβιο είδος των ώριμων δασών, σε υψόμετρο 1100-1650μ. Απαντάται κυρίως σε πυκνά, ώριμα δάση κωνοφόρων, φυλλοβόλων ή μικτά (Ερυθρελάτη, Μαύρη Πεύκη, Οξύες κλπ.), με πλούσιο υπόροφο καρποφόρων θάμνων. (Cramp, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία: Το είδος τρέφεται με πουκιλία φυτικής τροφής, ιδιαίτερα καρπούς θάμνων (Μύρτιλλα, κλπ), τρυφερούς βλαστούς, φύλλα κλπ., τόσο στο έδαφος όσο και σε δέντρα. Ο Αγριόκουρος τρέφεται και συχνά με πευκοβελόνες. (Cramp, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός: Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα

Θήρευση: Οι νεοσσοί τους γίνονται συχνά λεία αρπακτικών πουλιών και σαρκοφάγων θηλαστικών.

Διαχείμαση

Ανταγωνισμός: Δεν έχει καταγραφεί στην Ελλάδα

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Τυπικά εδαφόβιο είδος των πυκνών ώριμων δασών (κωνοφόρα, φυλλοβόλα ή μικτά). Επιδημητικό στην Ελλάδα με πολύ περιορισμένη κατανομή. Απαντάται κυρίως στην Ροδόπη. Τρέφεται, στο έδαφος ή στα δέντρα, με φυτική τροφή (καρπούς φρούτων, βλαστούς κλπ). (Cramp, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

252 Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση

253 Πλατύφυλλα αείφυλλα δάση

255 Μικτά δάση

256 Αυτοφυή δάση κωνοφόρων

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος απειλείται από κακή εφαρμογή δασοκομικών πρακτικών (διάνοιξη δρόμων, αποψιλωτικές υλοτομίες κλπ)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος απειλείται από την κακή εφαρμογή δασοκομικών πρακτικών (υλοτομίες, διάνοιξη δρόμων κλπ) και την γενικότερη όχληση, αλλά (των χειμώνα) και από την λαθροθηρία. (Handrinos & Akriotis, 1997, Βασιλειάδης, προσωπ. επικοινωνία)

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

401 Κατασκευή δρόμων όλων των κατηγοριών, καθώς και σιδηροδρομικών γραμμών

501 Κυνήγι-λαθροθηρία-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών

507 Δραστηριότητες που προκαλούν όχληση (κυνήγι, υλοτομία, αλιεία, συλλογή φυτών και καυσόξυλων

510 Αποψιλωτικές υλοτομίες

511 Ακατάλληλη διαχείριση δασών

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμαν ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Βασιλειάδης, Β., προσωπική επικοινωνία

Columba palumbus

Κοινό Όνομα

Φάσσα

Καθεστώς Παρουσίας

Χειμερινός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Ren Hathaway

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	5,000	8,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Η Φάσσα αναπαράγεται σε όλη σχεδόν την Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα, όπου πάντως κατανομή της είναι κατακερματισμένη και ασυνεχής, καθώς και (σποραδικά) στην Πελοπόννησο, στην Κρήτη, στην Ρόδο και πιθανόν σε άλλα μεγάλα νησιά (Λέσβος, Θάσος κλπ). Τον χειμώνα έχει πολύ ευρύτερη κατανομή και μεγαλύτερο πληθυσμό. (Handrinos & Akriotis, 1997)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Όπως και γενικά στην Δυτ. Παλαιαρκτική, δείχνει σαφή προτίμηση σε δρυοδάση (Quercus), σε μεσαία, συνήθως, υψόμετρα, αν και φτάνει μέχρι τα 1500μ. Στην Ρόδο, φωλιάζει σε δάση Τραχείας Πεύκης (Pinus brutia), ενώ στην Κρήτη σε μικτά δάση (Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία: Τρέφεται με φυτική τροφή (σπόρους, τρυφερά φύλλα, άνθη κλπ), τόσο σε δέντρα όσο και στο έδαφος. (Cramp, 1985, Handrinos & Akriotis, 1997)

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα δαιχείμασης: Αν και δείχνει μεγαλύτερη ευρύτητα στην επιλογή ενδιαίτηματος, παραμένει κυρίως σε δρυοδάση. Συχνά, μεγάλα κοπάδια κουνιάζουν ομαδικά σε λευκοκαλλιέργειες σε υγροτόπους, πεδινών και ημιπεδινών περιοχών. Σε πιο νότιες περιοχές, ενίστε και σε πιο ανοιχτά ενδιαίτηματα (μακί κλπ) (Handrinos & Akriotis, 1997)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Φάσσα είναι επιδημητικό είδος, με μεγαλύτερο πληθυσμό και ευρύτερη κατανομή τον χειμώνα.. Αναπαράγεται σε όλη σχεδόν την Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα, στην Κρήτη και σε ορισμένα άλλα μεγάλα νησιά (Ρόδο, Λέσβο κλπ). Χαρακτηριστικό είδος των φυλλοβόλων δασών (ιδιαίτερα των δρυοδασών Quercus), αλλά στην Ρόδο φωλιάζει σε πευκοδάση. Τον χειμώνα δείχνει μεγαλύτερη ευρύτητα στην επιλογή ενδιαίτηματος,, αν και παραμένει κυρίως σε δρυοδάση. Συχνά, μεγάλα κοπάδια κουνιάζουν ομαδικά σε λευκοκαλλιέργειες σε υγροτόπους, πεδινών και ημιπεδινών περιοχών. Σε πιο νότιες περιοχές, ενίστε και σε πιο ανοιχτά ενδιαίτηματα (μακί κλπ). (Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

252	Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση
253	Πλατύφυλλα αείφυλλα δάση
255	Μικτά δάση
256	Αυτοφυή δάση κωνοφόρων
289	Παρυδάτια βλάστηση
301	Πολυετείς καλλιέργειες, δενδροκαλλιέργειες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Αν και δεν φαίνεται να κινδυνεύει, η κακή ή πλημμελής εφαρμογή δασοκομικών πρακτικών (αποψιλωτικές υλοτομίες κλπ) φαίνεται πώς επηρεάζουν αρνητικά τον αναπαραγόμενο πληθυσμό. Οι δασικές πυρκαϊές είναι ένα πιο σοβαρό πρόβλημα, ιδιαίτερα σε περιοχές (νησιά κ.α.), όπου ο αναπαραγόμενος πληθυσμός είναι ήδη μικρός. Δημοφιλές θηρεύσιμο είδος, πιθανόν να γίνεται αντικείμενο λαθροθηρίας τοπικά.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

105	Δασικές φυτείες για παραγωγή ξύλου
106	Λευκοκαλλιέργειες
701	Μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση)

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κοίσμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Dendrocopos medius

Κοινό Όνομα

Μεσαίος Δρυοκολάπτης

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Simon Gillings

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	10,000	30,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος έχει ευρεία κατανομή στην ηπειρωτική Ελλάδα από την Πελοπόννησο και βορειότερα. Επίσης, αναπαράγεται στη Λέσβο όπου διατηρεί τον μοναδικό νησιωτικό πληθυσμό (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία
GR1130011	Κοιλάδα Φιλιουρή	GR1140007	Παρθένο δάσος Κεντρικής Ροδόπης	GR1240002	Όρη Τζένα
GR1420006	Ορος Μαυροβούνι	GR1440005	Ποταμός Πηνειός - Αντιχάσια Όρη	GR2130008	Ορος Μιτσικέλι
GR2130010	Όρος Δούσκον, Ωραιόκαστρο, δάσος Μερόπης, κοιλάδα Γόρμου, Λίμνη Δελβινακίου	GR2310011	Όρος Τσέρεκας (Ακαρνανικά)	GR2310012	Όρη Βάλτου
GR2330002	Οροπέδιο Φολόης	GR4110010	Νοτιοδυτική Χερσόνησος, Απολιθωμένο δάσος Λέσβου		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Μεσαίος Δρυοκολάπτης φωλιάζει σε κοιλότητες σε γέρικα δέντρα (>22εκ διάμετρο) σε προχωρημένο στάδιο σήψης (Robles et al, 2007) ή σε νεκρούς ιστάμενους κορμούς, κυρίως φυλλοβόλων δέντρων (Kosinski, & Winiecki, 2004). Το ύψος της φωλιάς κυμαίνεται από 1,3 έως 4,5 μέτρα από το έδαφος (Cramp, 1998). Παρατηρείται σε χαμηλά υψόμετρα σε δάση φυλλοβόλων, ιδιαίτερα δρυοδάση (Pasinelli, 2000), σε παραποτάμια δάση (πχ φράξου, ιτιές κα) ενώ στη Λέσβο περά των φυλλοβόλων δασών (δρυοδάση και καστανοδάση) εποικίζει περιοχές με ελαιώνες (Handrinos & Akriotis, 1997). Υψηλές πυκνότητες του είδους παρατηρούνται σε παραποτάμια ή υδροχαρή δάση πιθανώς λόγω της υψηλής ποικιλότητας της βλάστησης, τόσο σε αφθονία ειδών όσο και της πυκνής κατακόρυφης δομής των δασών αυτών (Kosinski, & Winiecki, 2005). Η πυκνότητα των πληθυσμών, στο χωρικό επίπεδο της επικράτειας, σχετίζεται θετικά με την πυκνότητα των ώριμων (μεγάλου μεγέθους) δέντρων και την διαθεσιμότητα των γέρικων δέντρων ή νεκρών κορμών (Pasinelli, 2007; Muller et al, 2009; Robles et al, 2007). Στο χωρικό επίπεδο του τοπίου, υψηλές πληθυσμιακές πυκνότητες σχετίζονται θετικά με την συνολική έκταση των δρυοδασών (δευτερογενώς φυλλοβόλων) και αρνητικά με το βαθμό απομόνωσή τους (Kosinski, & Winiecki, 2005; Pettersson, 1985).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται σχεδόν αποκλειστικά με έντομα καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, τα οποία εντοπίζει στους κορμούς, τα κλαδιά και στην κόμη των δέντρων (Cramp, 1998). Τρέφεται σε ώριμα δάση φυλλοβόλων, σε γέρικα δέντρα με τραχύ και ανώμαλο φλοιό (όπως βελανιδιές) όπου φιλοξενούν μεγάλη ποικιλία εντόμων (Robles et al, 2007; Pasinelli, 2000). Η αφθονία των εντόμων επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την επιλογή των θέσεων τροφοληψίας. Έτσι στο χωρικό επίπεδο της επικράτειας, επιλέγονται γέρικα δέντρα ή δέντρα όπου μέρος της κόμης τους είναι νεκρό (Muller et al, 2009) ενώ στο χωρικό επίπεδο του τοπίου, τα ώριμα δάση φυλλοβόλων κυρίως του γένους Quercus (Kosinski, & Winiecki, 2005). Το είδος δείχνει να αποφεύγει δάση νεαρής ηλικίας καθώς επίσης φυτείες κωνοφόρων (Kosinski, & Winiecki, 2004). Επίσης, σημαντική παράμετρο αποτελεί η υψηλή διαθεσιμότητα νεκρών κορμών τόσο στην επικράτεια όσο και στη συνολική έκταση του δάσους (Muller et al, 2009; Pasinelli, 2007).

Θήρευση:

Ανάμεσα στα νεαρά άτομα, μεγάλο ποσοστό θνησιμότητας παρατηρείται τις πρώτες τρεις εβδομάδες μετά την πτέρωσή τους και οφείλεται στην θήρευσή τους. Μετά την ανεξαρτητοποίηση των νεοσσών από τους γονείς αντιμετωπίζουν άλλη μία κρίσιμη περίοδο κατά τη διάρκεια του πρώτου χειμώνα, με μεγάλο ποσοστό θνησιμότητας (Robles et al, 2007).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Μεσαίος Δρυοκόλαπτης προτιμά ώριμα δάση φυλλοβόλων (κυρίως δρυοδάση), παραποτάμια δάση ή στην περίπτωση της λέσβου και ελαιώνες. Η ηλικία των δασών, η συνολική τους έκταση και ο βαθμός απομόνωσής αποτελούν σημαντικοί παράγοντες επιλογής στο χωρικό επίπεδο του τοπίου. Στις επικράτειές του, το είδος επιλέγει θέσεις στο δάσος με ώριμα δέντρα και μεγάλο ποσοστό νεκρών κορμών ή γέρικων δέντρων.

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

251	Αλλουβιακά και υδροχαρή δάση
252	Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτήμα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του. Έτσι, η εντατικοποίηση της δασοπονίας με την υλοτόμηση ώριμων συστάδων δάσους και η απόληψη νεκρών ιστάμενων δέντρων απειλεί το είδος στο χωρικό επίπεδο της επικράτειας (Angelstam et al, 2004; Muller et al, 2009). Στο χωρικό επίπεδο του τοπίου σοβαρή απειλή αποτελεί ο κατακεραιματισμός των δασών (Pasinelli, 2000). Επίσης, αποψιλωτικές υλοτομίες φυλλοβόλων δασών και η εγκατάσταση φυτειών με κωνοφόρα σε αυτά, οδηγούν σε απώλεια του ενδιαιτήματός του (Kosinski, & Winiecki, 2004).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστροφή των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του είδους. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται κυρίως στην εντατικοποίηση της δασοπονίας με την υλοτόμηση ώριμων συστάδων φυλλοβόλων δασών και τη σταδιακή μείωση της συνολικής βιομάζας των ώριμων δασών (διαίτερα των δρυοδασών). Επίσης, απειλή για το είδος αποτελεί η απομάκρυνση των νεκρών κορμών από τις συστάδες μέσω των υλοτομικών εργασιών. Στο χωρικό επίπεδο του τοπίου σημαντική απειλή αποτελεί ο κατακεραιματισμός των φυλλοβόλων δασών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
511	Ακατάλληλη διαχείμιση δασών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M06	Σχέδια Διαχείμισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχέδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Angelstam P, Roberge J-M, Lohmus A, Bergmanis M, Brazaitis G, Donz-Breuss M, Edenius L, Kosinski Z, Kurlavicius P, Larmanis V, Lukins M, Mikusinski G, Racinskis E, Strazds M, Tryjanowski P (2004) Habitat modelling as a tool for landscape-scale conservation—a review of parameters for focal forest birds. In: Angelstam P, Donz-Breuss M, Roberge J-M (eds). Targets and tools for the maintenance of forest biodiversity. Ecol Bull 51: 427–453

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Kosinski, Z., Winiecki, A.(2005) Factors affecting the density of the middle spotted woodpecker Dendrocopos medius: a macrohabitat approach. J Ornithol, 146: 263–270

Kosinski, Z., & Winiecki, A. (2004) Nest-site selection and niche partitioning among the great spotted woodpecker Dendrocopos major and middle spotted woodpecker Dendrocopos medius in riverine forest of central Europe. Ornis Fenn. 81, 145–156.

Muller, J., Pollath, J., Moshammer, R. & Schroder, B. (2009) Predicting the occurrence of Middle Spotted Woodpecker Dendrocopos medius on a regional scale, using forest inventory data. Forest Ecology and Management 257, 502–509

Pasinelli, G. (2000) Oaks (*Quercus* sp.) and only oaks? Relations between habitat structure and home range size of the middle spotted woodpecker (Dendrocopos medius). Biological Conservation 93, 227–235.

Pasinelli, G., (2007) Nest site selection in middle and great spotted woodpeckers *Dendrocopos medius* & *D. major*: implications for forest management and conservation. *Biodiversity and Conservation* 16, 1283–1298.

Pettersson, B. (1985) Relative importance of habitat area, isolation and quality for the occurrence of the middle spotted woodpecker *Dendrocopos medius* in Sweden. *Holarctic Ecology* 8, 53 - 58.

Robles, H., Ciudad, C., Vera, R., Olea, P.P., Purroy, F.J., & Matthysen, E. (2007) Sylvopastoral management and conservation of the middle spotted woodpecker at the south-western edge of its distribution range. *Forest Ecology and Management* 242, 343–352

Robles, H., Ciudad, C., Vera, R. & Baglione, V. (2007) No effect of habitat fragmentation on post-fledging, first-year and adult survival in the middle spotted woodpecker. *Ecography* 30: 685 - 694

Dendrocopos leucotos

Κοινό Όνομα

Λευκονώτης Δρυοκολάπτης

Σκίτσο από Simon Gillings

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	500	2,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος παρουσιάζει αραιή κατανομή στην ηπειρωτική Ελλάδα, συνήθως παρατηρείται στους ορεινούς όγκους της χώρας με το νοτιότερο όριο εξάπλωσής του να βρίσκεται στον Ταύγετο. Ένας μικρός πληθυσμός αναπαράγεται στην Κεφαλονιά (Handrinos & Akriotis, 1997). Ο βαθμός απομόνωσης των πληθυσμών της Πελοποννήσου και Κεφαλονιάς είναι υψηλός.

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR1420006 Ορος Μαυροβούνι	GR1440005 Ποταμός Πηνειός - Αντιχάσια Όρη

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε κοιλότητες που το ίδιο ανοίγει σε νεκρούς ιστάμενους κορμούς, κυρίως φυλλοβόλων δέντρων. Το ύψος της φωλιάς κυμαίνεται από 1,4 έως 6,4 μέτρα από το έδαφος (σε ορισμένες περιπτώσεις και ψηλότερα). Συνήθως κάθε χρονιά ανοίγεται μία νέα κοιλότητα για το φώλιασμα (Cramp, 1998). Η επιλογή των κατάλληλων θέσεων φωλιάσματος σχετίζεται με την αφθονία των νεκρών ιστάμενων κορμών στο δάσος (Roberge et al, 2008; Gjerde et al, 2005). Περιοχές με ψηλή πυκνότητα νεκρών κορμών (πχ 17 κορμοί / εκτάριο) προτιμούνται από θέσεις με μικρότερη πυκνότητα (Czeszczewik & Walankiewicz, 2006). Επίσης, η ποιότητα των νεκρών ιστάμενων κορμών σχετίζεται με την παρουσία του είδους καθώς χρησιμοποιούνται περιοχές με ψηλούς και χονδρούς σε αντίθεση με χαμηλούς και λεπτούς νεκρούς κορμούς (Garmendia et al, 2006). Η έκταση της επικράτειας κατά την αναπαραγωγή είναι περίπου 19 εκτάρια ενώ το χειμώνα είναι σαφώς μεγαλύτερη (Fernandez & Azkona, 1996). Τα αμιγή και ώριμα δάση οξιάς, τα μικτά δάση οξιάς – ελάτης ή οξιάς – πεύκης, αποτελούν το βέλτιστο ενδιαίτημα του είδους (Handrinos & Akriotis, 1997; Garmendia et al, 2006; Roberge et al, 2008).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με έντομα, κυρίως λάρβες ξυλοφάγων εντόμων (Coleoptera), καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Εκτός της αναπαραγωγικής περιόδου συμπληρώνει το διαιτολόγιό του με καρπούς πχ φουντούκια.(Cramp, 1998). Το μεγαλύτερο ποσοστό της τροφής του το παίρνει από τους νεκρούς κορμούς σε προχωρημένο στάδιο σήψης. Οι νεκροί κορμοί αποτελούν πλούσιο ενδιαίτημα με μεγάλη ποικιλία ξυλοφάγων εντόμων, επομένως η διαθεσιμότητα τους στο δάσος φυθιμίζει σε μεγάλο βαθμό τον ρυθμό επιβίωσης του Λευκονώτη Δρυοκολάπτη (Aulen & Lundberg 1991). Επίσης, η ποιότητα των κορμών επηρεάζει την επιλογή χώρου τροφοληψίας, καθώς προτιμούνται μεγάλους μεγέθους σε σχέση με μικρότερους μεγέθους κορμούς. Την αναπαραγωγική περίοδο το είδος τρέφεται σε κοντινή απόσταση από τη φωλιά. Το γεγονός αυτό οδηγεί στην επιλογή θέσεων με ψηλή αφθονία εντομών, όπως συναθροίσεις νεκρών κορμών (Garmendia et al, 2006). Στο χωρικό επίπεδο του τοπίου προτιμούνται ώριμα δάση με υψηλό ποσοστό φυλλοβόλων δασικών ειδών πχ οξιά, τα οποία είναι πλούσια σε νεκρή μάζα ξυλείας (Carlson, 2000; Gjerde et al, 2005).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Λευκονώτης Δρυοκολάπτης προτιμά ώριμα δάση κυρίως φυλλοβόλων δασών ή μικτά δάση φυλλοβόλων με κανοφόρα. Η διαθεσιμότητα νεκρών ιστάμενων δέντρων για το φώλιασμα όπως επίσης και η συνολική νεκρή μάζα στο δάσος αποτελεί σημαντική παράμετρο τόσο για την επιβίωση του είδους όσο και για την χωρισθέτηση των επικρατειών του. Στο χωρικό επίπεδο της επικράτειας προτιμούνται περιοχές με συναθροίσεις νεκρών ιστάμενων κορμών οι οποίες είναι πλούσιες σε τροφικούς πόρους (ξυλοφάγα έντομα) ενώ ταυτόχρονα προβάλουν διαθέσιμες θέσεις για φώλιασμα.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

252 Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση

255 Μικτά δάση

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτηματικό αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του. Έτσι, η εντατικοποίηση της δασοπονίας με την υλοτόμηση ώριμων συστάδων δάσους και η απόληψη νεκρών ιστάμενων δέντρων απειλεί το είδος στο χωρικό επίπεδο της επικράτειας. Στο χωρικό επίπεδο του τοπίου σοβαρή απειλή αποτελεί η σταδιακή μείωση της συνολικής βιομάζας ιδιαίτερα των ώριμων δασών, μέσω των υλοτομικών εργασιών (Garmendia et al, 2006; Roberge et al, 2008). Επίσης, αποψιλωτικές υλοτομίες φυλλοβόλων δασών και η εγκατάσταση φυτειών με κωνοφόρα σε αυτά, οδηγεί σε απώλεια του ενδιαιτηματός του.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστροφή των κρίσιμων ενδιαιτημάτων για το είδος. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται κυρίως στην εντατικοποίηση της δασοπονίας με την υλοτόμηση ώριμων συστάδων και τη σταδιακή μείωση της συνολικής βιομάζας των ώριμων δασών ιδιαίτερα των φυλλοβόλων. Επίσης, κύρια απειλή για το είδος αποτελεί η απομάκρυνση των νεκρών ιστάμενων κορμών από τις συστάδες μέσω των υλοτομικών εργασιών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Πλασιολογική πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

Aulen G., & Lundberg A. (1991) Sexual dimorphism and patterns of territory use by the White-backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos*. *Ornis Scandinavica* 22: 60 – 64.

Carlson A. (2000) The effect of habitat loss on a deciduous forest specialist species: the White- backed Woodpecker (*Dendrocopos leucotos*). *Forest Ecology and Management* 131: 215-221

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) *Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic*. Oxford University Press.

Czeszczewik, D., & Walankiewicz, W. (2006) Logging affects the white-backed woodpecker *Dendrocopos leucotos* distribution in the Białowieża Forest. *Annales Zoologici Fennici* 43, 221–227.

Fernandez C., & Azkona P. (1996) Influence of forest structure on the density and distribution of the White-backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos* and black Woodpecker *Dryocopus martius* in Quinto Real (Spanish western Pyrenees). *Bird Study* 43: 305 – 313.

Garmendia A., Carcamo S., & Schwendtner O.(2006) Forest management considerations for conservation of Black Woodpecker *Dryocopus martius* and White-backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos* populations in Quinto Real (Spanish Western Pyrenees) *Biodiversity and Conservation* 15:1399–1415

Gjerde I., Sætersdal M., & Nilsen T. (2005) Abundance of two threatened woodpecker species in relation to the proportion of spruce plantations in native pine forests of western Norway. *Biodiversity and Conservation* 14: 377–393

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) *The birds of Greece*. C. Helm, A & C Black, London.

Roberge J.M., Angelstam P., & Villard M.A.(2008) Specialised woodpeckers and naturalness in hemiboreal forests – Deriving quantitative targets for conservation planning. *Biological conservation* 141: 997–1012

Dendrocopos syriacus

Κοινό Όνομα

Βαλκανικός Δρυοκολάπτης

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Susan Gough

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	10,000	25,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Βαλκανικός Δρυοκολάπτης παρατηρείται σε υψηλότερα υψόμετρα στη βόρεια και κεντρική (ανατολική Θεσσαλία) Ελλάδα. Αρκετά κοινό κοντά σε χωριά και κήπους ή πάρκα (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR1110008	Παραποτάμιο δάσος βιορείου Έβρου και Αρδα	GR1130011	Κοιλάδα Φιλιούρη	GR1130012	Κοιλάδα Κομψάτου
GR1150001	Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα	GR1260009	Κοιλάδα Τίμου Πρόδρομου - Μενοίκιον		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε μεγάλη ποικιλία ειδών δέντρων, σε κοιλότητες που ανοίγουν και τα δύο φύλα (Cramp, 1998). Η επιλογή των κατάλληλων θέσεων φωλιάσματος σχετίζεται με την ύπαρξη ώριμων δέντρων κοντά σε περιοχές πλούσιες σε τροφικά διαθέσιμα (Tucker, & Heath, 1994). Επιλέγει θέσεις με έντονο μωσαϊκό ενδιαίτημάτων, όπου νησίδες δάσων (κυρίως φυλλοβόλων) εναλλάσσονται με φυτοφράκτες, διάσπαρτα γέροικα δέντρα, ή ρεματική βλάστηση σε αγροτικές ή αγροτοδασικές περιοχές (Tucker & Heath, 1994; Handrinos & Akriotis, 1997). Επίσης, προτιμούνται δάση με φυσικά ανοίγματα και διάκενα ή οικότονοι δάσους με λιβαδικές εκτάσεις.

Τροφική οικολογία:

Ο Βαλκανικός Δρυοκολάπτης τρέφεται κυρίως με έντομα, που ψάχνει στην κόμη και στα κλαδιά των δέντρων αλλά ορισμένες φορές και στο έδαφος. Επίσης, σημαντικό μέρος της δίαιτάς του αποτελούν οι καρποί και τα φρούτα (Cramp, 1998). Οι περιοχές διατροφής του είδους θα πρέπει να προσφέρουν ποικιλία τροφής τόσο σε έντομα όσα και σε καρπούς, για το λόγο αυτό το είδος επιλέγει σύνθετα συστήματα καλλιέργειας (πχ. πολυετείς δεντρώδης καλλιέργειες) που γειτνιάζουν με δάση κυρίως φυλλοβόλων. Φυτείες με κωνοφόρα συνήθως αποφεύγονται (Cramp, 1998).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Βαλκανικός Δρυοκολάπτης προτιμά χαμηλού υψομέτρου περιοχές με ώριμα δάση, κυρίως φυλλοβόλων, που γειτνιάζουν με ανοιχτές περιοχές πχ διάκενα, λιβάδια, καλλιέργειες με διάσπαρτα γέροικα δέντρα, ρεματική δεντρώδης βλάστηση πχ ιτιές, λεύκες. Η διαθεσιμότητα κατάλληλων δέντρων για φωλιασμά αυξάνει με το ποσοστό ώριμου δάσους, ενώ το ενδιαίτημα τροφοληψίας του χαρακτηρίζεται από υψηλή δομική ετερογένεια καθώς θέσεις με ώριμο δάσος και ψηλά δέντρα εναλλάσσονται με ανοιχτές εκτάσεις, λιβάδια ή διάκενα του δάσους όπου είναι πλούσια σε αποικίες μυρμηγκιών ή σε οπωροφόρα δέντρα.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

- 257 Οικότονος των δασικών ορίων
- 296 Καλλιεργούμενη γη
- 301 Πολυετείς καλλιέργειες, δενδροκαλλιέργειες
- 303 Αστικά πάρκα και κήποι

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα

Οι κύριες απειλές του ειδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων

αναπαραγωγής:

ενδιαιτημάτων του. Έτσι, η εντατικοποίηση της δασοπονίας με την υλοτόμηση ώριμων συστάδων δάσους υποβαθμίζει το ενδιαίτημα φωλιάσματος του, μειώνοντας τα κατάλληλα διαθέσιμα δέντρα (Tucker & Heath, 1994). Επίσης, η σταδιακή μείωση της παραδοσιακής κτηνοτροφίας σε αγροτοδασικές περιοχές οδηγεί στην δάσωση των λιβαδιών και των διακένων, τα οποία αποτελούν σημαντικοί τόποι διατροφής του είδους. Παράλληλα, η εγκατάλειψη και αλλαγή των δεντρώδων (πχ αμυγδαλές, καρυδιές, μουριές) με άλλης μορφής καλλιέργειες, οι αναδασώσεις κωνοφόρων σε φυλλοβόλα δάση, η καταστροφή της ζεματικής βλάστησης στα αγροτικά τοπία πχ ιτιές, λέυκες και έργα αναδασμού, μειώνουν σε μεγάλο βαθμό την ετερογένεια του τοπιού, η οποία απαιτείται για την εγκατάσταση των επικρατειών (Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστροφή των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του είδους. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται κυρίως στην εντατικοποίηση της δασοπονίας με την υλοτόμηση ώριμων συστάδων, στην εγκατάλειψη της παραδοσιακής κτηνοτροφίας στις αγροτοδασικές περιοχές, στην καταστροφή ή αλλοίωση της ζεματικής βλάστησης στα αγροτικά τοπία. Επίσης, απειλή, αποτελεί η σταδιακή δάσωση των διακένων, των φυσικών ανοιγμάτων ή των λιβαδιών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

103	Εντατικοποίηση πολυετών καλλιεργειών (αμπέλια, οπωρώνες, ελαιώνες κλπ)
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Picoides tridactylus

Σκίτσο από Simon Gillings

Κοινό Όνομα

Τριδάχτυλος Δρυοκολάπτης

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	50	100
Διαχείμαση		

Κατανομή

Το είδος παρατηρείται στα δάση της οροσειράς της Ροδόπης καθώς επίσης στον Όλυμπο. Ο πληθυσμός του Ολύμπου αριθμεί λίγα ζευγάρια και ο βαθμός απομόνωσής του είναι πολύ υψηλός (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε κοιλότητες που το ίδιο ανοίγει σε νεκρούς ιστάμενους κορμούς, κυρίως κωνοφόρων δέντρων. Το ύψος της φωλιάς κυμαίνεται από 1 έως 11 μέτρα από το έδαφος (σε ορισμένες περιπτώσεις και ψηλότερα) (Cramp, 1998). Συνήθως κάθε χρονιά ανοίγεται μία νέα κοιλότητα για το φώλιασμα (Pechacek, 2001). Η επιλογή των κατάλληλων θέσεων φωλιάσματος σχετίζεται με την αφθονία των νεκρών ιστάμενων κορμών στο δάσος (Butler et al, 2004; Murphy & Lehnhausen, 1998) όπως επίσης με την ηλικία των δάσους, καθώς προτιμούνται ώριμες συστάδες (Roberge et al, 2008). Το είδος επωφελείται από πυρκαγιές μικρής έκτασης (Murphy & Lehnhausen, 1998), κατολισθήσεις ή ανεμοθλασίες (Pechacek & Oleire-Oltmanns, 2004) οι οποίες δημιουργούν ανοίγματα με πολλούς νεκρούς κορμούς. Ο Τριδάκτυλος Δρυοκολάπτης προτιμά σε μεγαλύτερο βαθμό αμιγώς ώριμες συστάδες ερυθροελάτης (Picea abies), εξαιτίας του γεγονότος ότι το συγκεκριμένο είδος είναι ιδιαίτερα ευπαθές σε διαταραχές (πχ ανεμοθλασίες και) και ως εκ τούτου η διαθεσιμότητα των νεκρών ιστάμενων κορμών είναι υψηλότερη (Pechacek & Oleire-Oltmanns, 2004). Το μέγεθος της χωροκράτειας ποικίλει από 16 έως 246 εκτάρια και σχετίζεται αρνητικά με τη πυκνότητα νεκρών κορμών και με το μέγεθος της μέσης στηθαίας διαμέτρου των δέντρων. Επομένως, μικρού μεγέθους χωροκράτειες αναμένεται να είναι πλούσιες σε νεκρούς κορμούς και ώριμα δέντρα (Pechacek & Oleire-Oltmanns, 2004).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με έντομα, κυρίως προνύμφες ξυλοφάγων εντόμων, καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Επίσης, συμπληρώνει το διαιτολόγιό του με χυμούς των δέντρων (Cramp, 1998). Το μεγαλύτερο ποσοστό της τροφής του το παίρνει από τους νεκρούς κορμούς σε προχωρημένο στάδιο σήψης. Οι νεκροί κορμοί αποτελούν πλούσιο ενδιαίτημα με μεγάλη ποικιλία ξυλοφάγων εντόμων, επομένως η διαθεσιμότητα τους στο δάσος θυμίζει σε μεγάλο βαθμό τον υψηλό επιβίωσης του Τριδάκτυλου Δρυοκολάπτη (Murphy & Lehnhausen, 1998; Fayt, 1999). Την αναπαραγωγική περίοδο το είδος τρέφεται σε κοντινή απόσταση από τη φωλιά (Pechacek, 2004). Το γεγονός αυτό οδηγεί στην επιλογή θέσεων με υψηλή αφθονία εντόμων, όπως συναθροίσεις νεκρών κορμών (Butler et al, 2004; Roberge et al, 2008). Στο χωρικό επίπεδο του τοπίου προτιμούνται ώριμα δάση κωνοφόρων (Imbeau et al., 2001).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Τριδάκτυλος Δρυοκολάπτης προτιμά ώριμα δάση κωνοφόρων κυρίως ερυθροελάτης ή μικτά δάση κωνοφόρων. Η διαθεσιμότητα νεκρών ιστάμενων δέντρων για το φώλιασμα ώπως επίσης και η συνολική νεκρή μάζα στο δάσος αποτελεί σημαντική παράμετρο τόσο για την επιβίωση του είδους όσο και για την χωροθέτηση των επικρατειών του. Στο χωρικό επίπεδο της επικράτειας προτιμούνται περιοχές με συναθροίσεις νεκρών ιστάμενων κορμών οι οποίες είναι πλούσιες σε τροφικούς πόρους (ξυλοφάγα έντομα) ενώ ταυτόχρονα προβάλλουν διαθέσιμες θέσεις για φωλιασμα. Επίσης, σημαντική παράμετρος αποτελεί η ηλικία του δάσους καθώς προτιμούνται ώριμες συστάδες τόσο στο χωρικό επίπεδο της επικράτειας όσο και του τοπίου.

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

255 Μικτά δάση

256 Αυτοφυή δάση κωνοφόρων

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του. Έτσι, η εντατικοποίηση της δασοπονίας με την υλοτόμηση ώριμων συστάδων δάσους και η απόληψη νεκρών ιστάμενων δέντρων απειλεί το είδος στο χωρικό επίπεδο της επικράτειας (Imbeau & Desrochers, 2002). Στο χωρικό επίπεδο του τοπίου σοβαρή απειλή αποτελεί η σταδιακή μείωση της συνολικής βιομάζας ιδιαίτερα των ώριμων δασών, μέσω των υλοτομικών εργασιών (Roberge et al, 2008). Επίσης, οι αποψιλωτικές υλοτομίες απειλούν σε μεγαλύτερο βαθμό το είδος σε σύγκριση με επιλεκτικές υλοτομίες (Butler et al, 2004).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστροφή των κρίσιμων ενδιαίτημάτων για το είδος. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται κυρίως στην εντατικοποίηση της δασοπονίας με την υλοτόμηση ώριμων συστάδων και τη σταδιακή μείωση της συνολικής βιομάζας των ώριμων δασών ιδιαίτερα των κωνοφόρων. Επίσης, κύρια απειλή για το είδος αποτελεί η απομάκυνση των νεκρών ιστάμενων κορμών από τις συστάδες μέσω των υλοτομικών εργασιών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)

Βιβλιογραφικές αναφορές

Butler,R., Angelstam, P., Ekelund, P., Schlaepfer, R. (2004) Dead wood threshold values for the three-toed woodpecker presence in boreal and sub-Alpine forest. Biological Conservation 119, 305–318

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Fayt, P., (1999) Available insect prey in bark patches selected by the Three-toed Woodpecker *Picoides tridactylus* prior to reproduction. *Ornis Fennica* 76, 135–140.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Imbeau, L., & Desrochers, A. (2002) Area sensitivity and edge avoidance: the case of the Three-toed Woodpecker (*Picoides tridactylus*) in a managed forest. *Forest Ecology and Management* 164, 249–256

Imbeau, L., Monkkonen, M., Desrochers, A. (2001) Long-term effects of forestry on birds of the eastern Canadian boreal forests: a comparison with Fennoscandia. *Conserv. Biol.* 15, 1151–1162.

Murphy, E.C., Lehnhausen, W.A., (1998) Density and foraging ecology of woodpeckers following a stand-replacement fire. *Journal of Wildlife Management* 62, 1359–1372.

Pechacek P (2001) Tree selection for roosting and nesting in the three-toed woodpecker: consequences for forest management. In: Field R, Warren RJ, Okarma H, Sievert PR (eds) Proceedings of the second international wildlife management congress. The Wildlife Society, Bethesda, pp 15–18

Pechacek P (2004) Spacing behavior of Eurasian three-toed woodpeckers (*Picoides tridactylus*) during the breeding season in Germany. *Auk* 121:58–67

Pechacek, P., & Oleire-Oltmanns, W.(2004) Habitat use of the three-toed woodpecker in central Europe during the breeding period. *Biological Conservation* 116, 333–341

Roberge J.M., Angelstam P., & Villard M.A.(2008) Specialised woodpeckers and naturalness in hemiboreal forests – Deriving quantitative targets for conservation planning. *Biological conservation* 141: 997–1012

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Dryocopus martius

Κοινό Όνομα

Μαύρος Δρυοκολάπτης

Σκίτσο από Simon Gillings

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Μαύρος Δρυοκολάπτης παρατηρείται σε υψηλότερα υψόμετρα σε δάση της βόρειας και κεντρικής Ελλάδας, σε χαμηλούς πληθυσμούς. Επίσης αναπαράγεται στην Κεφαλονιά, όπου αποτελεί και το μοναδικό νησιωτικό πληθυσμό του είδους στη Μεσόγειο (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζεισε κοιλότητες σε κάθετους κορδμούς γέρικων δέντρων ή σε νεκρούς ιστάμενους κορδμούς, τόσο σε φυλλοβόλα όσο και κανοφόρα δασικά είδη (Cramp, 1998). Η επιλογή των κατάλληλων θέσεων φωλιάσματος σχετίζεται με την ύπαρξη ώριμων δέντρων και την παρουσία νεκρών ιστάμενων κορδμών (Garmendia et al, 2006; Fernandez & Azkona, 1996). Επίσης, επιλέγει θέσεις φωλιάσματος όπου το ώριμο δάσος εναλλάσσεται με ανοίγματα ή διάκενα του δάσους (πχ από κατοισθήσεις) ή λιβάδια όπου η διαθεσιμότητα της τροφής τους είναι υψηλή (Garmendia et al, 2006). Το παραπάνω δασικό μωσαϊκό φαίνεται να είναι απαραίτητο δομικό στοιχείο των επικρατειών του είδους (Tucker & Heath, 1994; Fernandez & Azkona, 1996).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται κυρίως με μυρμήγκια ειδικότερα του γένους Lasius και Formica αλλά και με προνύμφες ξυλοφάγων εντόμων, καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. (Cramp, 1998). Το μεγαλύτερο ποσοστό της τροφής τους, το παιάνουν από το έδαφος και δευτερογενώς από νεκρούς κορδμούς σε προχωρημένο στάδιο σήψης. Το ενδιαίτημα τροφοληψίας τους χαρακτηρίζεται από υψηλή δομική ετερογένεια καθώς θέσεις με ώριμο δάσος και ψηλά δέντρα εναλλάσσονται με ανοιχτές εκτάσεις, λιβάδια ή διάκενα του δάσους όπου είναι πλούσια σε αποικίες μυρμηγκιών (Garmendia et al, 2006).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Μαύρος Δρυοκολάπτης προτιμά ώριμα δάση τόσο φυλλοβόλων όσο και κανοφόρων. Η διαθεσιμότητα κατάλληλων δέντρων για φωλιασμα αυξάνει με το ποσοστό ώριμου δάσους και νεκρών ιστάμενων κορδμών. Το ενδιαίτημα τροφοληψίας του χαρακτηρίζεται από υψηλή δομική ετερογένεια καθώς θέσεις με ώριμο δάσος και ψηλά δέντρα εναλλάσσονται με ανοιχτές εκτάσεις, λιβάδια ή διάκενα του δάσους όπου είναι πλούσια σε αποικίες μυρμηγκιών.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

252 Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση

255 Μικτά δάση

256 Αυτοφυή δάση κανοφόρων

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του, ιδιαίτερα του ενδιαίτηματος φωλιάσματος. Έτσι, η εντατικοποίηση της δασοπονίας με την υλοτόμηση ώριμων συστάδων δάσους και η απόληψη νεκρών ιστάμενων δέντρων απειλούν το είδος στο χωρικό επίπεδο της επικράτειας (Garmendia et al, 2006; Tucker & Heath, 1994; Fernandez & Azkona, 1996).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Η σταδιακή δάσωση (πχ τεχνητές αναδασώσεις κανοφόρων σε φυλλοβόλα δάση) των δασικών διακένων επηρεάζει αρνητικά το ενδιαίτημα τροφοληψίας του είδους, μειώνοντας την ετερογένεια των δασών (Garmendia et al, 2006).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστροφή των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του ειδους. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται κυρίως στην εντατικοποίηση της δασοπονίας με την υλοτόμηση ώρμων συστάδων και τη απομάκρυνση των νεκρών κορμών από το δάσος. Επίσης, απειλή για το είδος, αποτελεί η σταδιακή δάσωση των διακένων, των φυσικών ανοιγμάτων ή των λιβαδιών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ίδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Fernandez C., & Azkona P. (1996) Influence of forest structure on the density and distribution of the White-backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos* and black Woodpecker *Dryocopus martius* in Quinto Real (Spanish western Pyrenees). Bird Study 43: 305 – 313.

Garmendia A., Carcamo S., & Schwendtner O.(2006) Forest management considerations for conservation of Black Woodpecker *Dryocopus martius* and White-backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos* populations in Quinto Real (Spanish Western Pyrenees) Biodiversity and Conservation 15:1399–1415

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Picus viridis

Κοινό Όνομα

Πράσινος Δρυοκολάπτης

Σκίτσο από Susan Gough

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	5,000	10,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Πράσινος Δρυοκολάπτης έχει ευρεία κατανομή στην ηπειρωτική Ελλάδα σε περιοχές με χαμηλό υψόμετρο. Είναι αρκετά κοινός στη βόρεια Ελλάδα (Θράκη, Μακεδονία, Θεσσαλία) ενώ πιο σπάνιος στη Στερεά και Πελοπόννησο (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε μεγάλη ποικιλία ειδών δέντρων, σε κοιλότητες που ανοίγουν και τα δύο φύλα (Cramp, 1998). Η επιλογή των κατάλληλων θέσεων φωλιάσματος σχετίζεται με την ύπαρξη ώριμων δέντρων κοντά σε περιοχές πλούσιες σε τροφικά διαθέσιμα (Tucker, & Heath, 1994). Επιλέγει θέσεις με έντονο μωσαϊκό ενδιαιτημάτων, όπου νησίδες δάσων (κυρίως φυλλοβόλων) εναλλάσσονται με φυτοφράκτες, διάσπαρτα γέρικα δέντρα, ή ρεματική βλάστηση σε αγροτικές ή αγροτοδασικές περιοχές (Tucker & Heath, 1994; Handrinos & Akriotis, 1997). Επίσης, προτιμούνται δάση με φυσικά ανοίγματα και διάκενα ή οικότονοι δάσους με λιβαδικές εκτάσεις. Ο Πράσινος Δρυοκολάπτης είναι εξαιρετικά πιστός στις περιοχές όπου αναπαράγεται και σπάνια μετακινείται σε αποστάσεις μεγαλύτερες από 5 χιλιόμετρα από αυτές πραγματοποιεί (Cramp, 1998).

Τροφική οικολογία:

Ο Πράσινος Δρυοκολάπτης τρέφεται, κυρίως με μυρμήγκια που πιάνει στο έδαφος. Δευτερογενώς τρέφεται με έντομα που παίρνει από τα κλαδιά των δέντρων (Cramp, 1998). Η επιλογή των θέσεων τροφοληψίας σχετίζεται με τη διαθεσιμότητα των μυρμηγκιών. Προτιμά ανοιχτές ήλιόλουστες περιοχές (πχ λιβάδια, διάκενα κα) κοντά σε δάσος. Στις περιοχές αυτές σημαντικός είναι ο ρόλος της βόσκησης από κτηνοτροφικά ζώα, η οποία διατηρεί την ανοιχτή δομή των λιβαδιών και των διακένων (Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Πράσινος Δρυοκολάπτης προτιμά χαμηλού υψομέτρου περιοχές με ώριμα δάση, κυρίως φυλλοβόλων, που γειτνιάζουν με ανοιχτές περιοχές πχ διάκενα, λιβάδια, καλλιέργειες με διάσπαρτα γέρικα δέντρα, ρεματική δεντρώδη βλάστηση πχ ιτιές, λεύκες. Η διαθεσιμότητα κατάλληλων δέντρων για φωλιασμά αυξάνει με το ποσοστό ώριμου δάσους, ενώ το ενδιαίτημα τροφοληψίας του χαρακτηρίζεται από υψηλή δομική ετερογένεια καθώς θέσεις με ώριμο δάσος και ψηλά δέντρα εναλλάσσονται με ανοιχτές εκτάσεις, λιβάδια ή διάκενα του δάσους όπου είναι πλούσια σε αποικίες μυρμηγκιών ή σε οπωροφόρα δέντρα.

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

257	Οικότονος των δασικών ορίων
296	Καλλιεργούμενη γη
301	Πολυετείς καλλιέργειες, δενδροκαλλιέργειες
303	Αστικά πάρκα και κήποι

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Οι κύριες απειλές του ειδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του. Έτσι, η εντατικοποίηση της δασοπονίας με την υλοτόμηση ώριμων συστάδων δάσους υποβαθμίζει το ενδιαίτημα φωλιάσματος του, μειώνοντας τα κατάλληλα διαθέσιμα δέντρα (Tucker & Heath, 1994). Επίσης, η σταδιακή μείωση της παραδοσιακής κτηνοτροφίας σε αγροτοδασικές περιοχές οδηγεί στην δάσωση των λιβαδιών και των διακένων, τα οποία αποτελούν σημαντικοί τόποι διατροφής του ειδους. Παράλληλα, η εγκατάλειψη και αλλαγή των δεντρώδων (πχ αμυγδαλιές, καρυδιές, μουριές) με άλλης μορφής καλλιέργειες, οι

αναδασώσεις κωνοφόρων σε φυλλοβόλα δάση, η καταστροφή της φεματικής βλάστησης στα αγροτικά τοπία πχ ιτιές, λέυκες και έργα αναδασμού, μειώνουν σε μεγάλο βαθμό την ετερογένεια του τοπιού, η οποία απαιτείται για την εγκατάσταση των επικρατειών (Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστροφή των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του είδους. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται κυρίως στην εντατικοποίηση της δασοπονίας με την υλοτόμηση ώριμων συστάδων, στην εγκατάλειψη της παραδοσιακής κτηνοτροφίας στις αγροτοδασικές περιοχές, στην καταστροφή ή αλλοίωση της φεματικής βλάστησης στα αγροτικά τοπία. Επίσης, απειλή, αποτελεί η σταδιακή δάσωση των διακένων, των φυσικών ανοιγμάτων ή των λιβαδιών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης
1212	Καταστροφή παρόχθιων οικοσυστημάτων

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

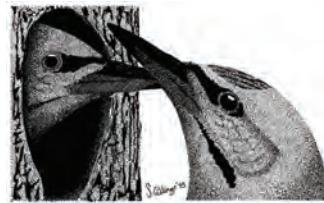
Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Picus canus

Κοινό Όνομα

Σταχτής Δρυοκολάπτης

Σκίτσο από Simon Gillings

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 50 200 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Σταχτής Δρυοκολάπτης έχει καταγραφεί σε μικρό πλήθος περιοχών κυρίως στη βόρεια και κεντρική Ελλάδα. Οι πληθυσμοί του φαίνεται να έχουν μεγάλο βαθμό απομόνωσης (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζεισε κοιλότητες σε κάθετους κορμούς γέροικων δέντρων ή σε νεκρούς ιστάμενους κορμούς, τόσο σε φυλλοβόλα όσο και κωνοφόρα δασικά είδη (Cramp, 1998). Η επιλογή των κατάλληλων θέσεων φωλιάσματος σχετίζεται με την ύπαρξη ώριμων δέντρων και την παρουσία νεκρών ιστάμενων κορμών (Garmendia et al, 2006; Fernandez & Azkona, 1996). Επίσης, επιλέγει θέσεις φωλιάσματος όπου το ώριμο δάσος εναλλάσσεται με ανοίγματα ή διάκενα του δάσους (πχ από κατολισθήσεις) ή λιβάδια όπου η διαθεσιμότητα της τροφής τους είναι υψηλή (Garmendia et al, 2006). Το παραπάνω δασικό μωσαϊκό φαίνεται να είναι απαραίτητο δομικό στοιχείο των επικρατειών του είδους (Tucker & Heath, 1994; Fernandez & Azkona, 1996).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται κυρίως με μυρμήγκια ειδικότερα του γένους Lasius και Formica αλλά και με προνύμφες ξυλοφάγων εντόμων, καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. (Cramp, 1998). Το μεγαλύτερο ποσοστό της τροφής τους, το παιάνουν από το έδαφος και δευτερογενώς από νεκρούς κορμούς σε προχωρημένο στάδιο σήψης. Το ενδιαίτημα τροφοληψίας τους χαρακτηρίζεται από υψηλή δομική ετερογένεια καθώς θέσεις με ώριμο δάσος και ψηλά δέντρα εναλλάσσονται με ανοιχτές εκτάσεις, λιβάδια ή διάκενα του δάσους όπου είναι πλούσια σε αποικίες μυρμηγκιών (Garmendia et al, 2006).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Σταχτής Δρυοκολάπτης προτιμά ώριμα δάση τόσο φυλλοβόλων όσο και κωνοφόρων. Η διαθεσιμότητα κατάλληλων δέντρων για φωλιασμα αυξάνει με το ποσοστό ώριμου δάσους και νεκρών ιστάμενων κορμών. Το ενδιαίτημα τροφοληψίας του χαρακτηρίζεται από υψηλή δομική ετερογένεια καθώς θέσεις με ώριμο δάσος και ψηλά δέντρα εναλλάσσονται με ανοιχτές εκτάσεις, λιβάδια ή διάκενα του δάσους όπου είναι πλούσια σε αποικίες μυρμηγκιών.

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

252	Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση
255	Μικτά δάση
256	Αυτοφυή δάση κωνοφόρων

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του, ιδιαίτερα του ενδιαίτηματος φωλιάσματος. Έτσι, η εντατικοποίηση της δασοπονίας με την υλοτόμηση ώριμων συστάδων δάσους και η απόληψη νεκρών ιστάμενων δέντρων απειλούν το είδος στο χωρικό επίπεδο της επικράτειας (Garmendia et al, 2006; Tucker & Heath, 1994; Fernandez & Azkona, 1996).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Η σταδιακή δάσωση (πχ τεχνητές αναδασώσεις κωνοφόρων σε φυλλοβόλα δάση) των δασικών διακένων επηρεάζει αρνητικά το ενδιαίτημα τροφοληψίας του είδους, μειώνοντας την ετερογένεια των δασών (Garmendia et al, 2006).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδοδασικά

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστοφή των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του ειδους. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται κυρίως στην εντατικοποίηση της δασοπονίας με την υλοτόμηση ώριμων συστάδων και τη απομάκρυνση των νεκρών κορμών από το δάσος. Επίσης, απειλή για το είδος, αποτελεί η σταδιακή δάσωση των διακένων, των φυσικών ανοιγμάτων ή των λιβαδιών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Τόρουση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.
- Fernandez C., & Azkona P. (1996) Influence of forest structure on the density and distribution of the White-backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos* and black Woodpecker *Dryocopus martius* in Quinto Real (Spanish western Pyrenees). Bird Study 43: 305 – 313.
- Garmendia A., Carcamo S., & Schwendtner O.(2006) Forest management considerations for conservation of Black Woodpecker *Dryocopus martius* and White-backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos* populations in Quinto Real (Spanish Western Pyrenees) Biodiversity and Conservation 15:1399–1415
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Parus lugubris

Κοινό Όνομα

Κλειδωνάς

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Jon Fjeldså

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	10,000	30,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Κλειδωνάς έχει ευρεία κατανομή σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα ενώ στα νησιά αναπαράγεται στη Λέσβο, τη Σάμο και την Κρήτη. Πλαρότι της ευρύτητας της κατανομής του δεν είναι πολυάριθμο (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Κλειδωνάς φωλιάζει σε φυσικές κοιλότητες σε δέντρα ή λιγότερο συχνά σε κοιλότητες σε σχισμές βράχων χαμηλά στο έδαφος (Cramp, 1998). Αναπαράγεται σε περιοχές από το ύψος της Θάλασσας έως σε υψόμετρο 2000 μέτρων. Προτιμά ανοιχτά και αραιά δρυοδάση ή πρινώνες, οικοτόνους πλατύφυλλων δασών με αγροτικές εκτάσεις ή λιβάδια, αραιούς ελαιώνες, αναβαθμίδες με δημητριακά παρουσία θάμνων ή οπωροφόρων δέντρων, υποαλπικά λιβάδια με χαμηλούς θάμνους ή δέντρα (Handrinos & Akriotis, 1997; Tucker & Heath, 1994). Στην Πρέσπα παρατηρείται κυρίως σε δύο ενδιαίτημα: τον οικοτόνο πλατύφυλλων δασών με αγροτικές περιοχές και τους θαμνώνες με κέδρους και βελανιδιές (Catsadorakis & Källander, 1999). Ο Κλειδωνάς αποφεύγει τα κλειστά δάση σε αντίθεση με τα υπόλοιπα είδη του γένους *Parus* (Handrinos & Akriotis, 1997; Catsadorakis & Källander, 1999). Η πυκνότητα του πληθυσμού κυμαίνεται από 6,6 έως 39 ζευγάρια ανά km² ανάλογα την καταληλότητα του ενδιαίτηματος, ενώ η μέση απόσταση μεταξύ γειτονικών επικρατειών είναι 321 μέτρα (Catsadorakis & Källander, 1999).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με μικρού μεγέθους ασπόνδυλα κυρίως με τις κάμπιες ή άλλες προνύμφες εντόμων (Cramp, 1998), σε κοντινή απόσταση από τη φωλιά και προτιμά τις ίδιες περιοχές με το ενδιαίτημα φωλιάσματος που περιγράφονται παραπάνω.

Ανταγωνισμός:

Πιθανά να αναπτύσσει έντονο ανταγωνισμό με συγγενικά του είδη (πχ τον Καλόγερο και τη Γαλαζοπαπάδισα) για την εύρεση κατάλληλης κοιλότητας φωλιάσματος, ιδιαίτερα όταν η διαθεσιμότητα των κοιλοτήτων είναι χαμηλή.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Κλειδωνάς προτιμά ανοιχτά και αραιά δρυοδάση ή πρινώνες, οικοτόνους πλατύφυλλων δασών με αγροτικές εκτάσεις ή λιβάδια, αραιούς ελαιώνες, αναβαθμίδες με δημητριακά παρουσία θάμνων ή οπωροφόρων δέντρων, υποαλπικά λιβάδια με χαμηλούς θάμνους ή δέντρα. Τρέφεται κυρίως με τις προνύμφες των εντόμων.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

257	Οικότονος των δασικών ορίων
264	Θαμνώνες
266	Αλπικά, υποαλπικά και βόρεια εύκρατα λιβάδια
267	Ξηρά, πυριτικά λιβάδια
296	Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του. Η εγκατάλειψη της εκτατικής γεωργίας ιδιαίτερα στις περιοχές που γειτνιάζουν με πλατύφυλλα δάση, η δάσωση των λιβαδιών και η πύκνωση των θαμνών πχ πρινώνες εξαιτίας της μείωσης της κτηνοτροφίας, η αναδάσωση αραιών δασών πλατυφύλλων με κωνοφόρα και η συρρίκνωση της συνολικής έκτασης των οικοτόνων υποβαθμίζουν το κύριο ενδιαίτημα του είδους το οποίο απαιτεί ανοιχτές εκτάσεις και όχι κλειστά ενδιαίτηματα.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστροφή των κρίσιμων ενδιαιτημάτων για το είδος. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται κυρίως στην εγκατάλειψη της εκτατικής γεωργίας ιδιαίτερα στις περιοχές που γειτνιάζουν με πλατύφυλλα δάση, στη δάσωση των λιβαδιών και τη πύκνωση των θαμνών πχ πρινώνες εξαιτίας της μείωσης της κτηνοτροφίας, την αναδάσωση αραιών δασών πλατυφύλλων με κωνοφόρα και τη συρρίκνωση της συνολικής έκτασης των οικοτόνων.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

705 Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)

Βιβλιογραφικές αναφορές

Catsadorakis, G. & Källander, H. (1999) Densities, habitat and breeding parameters of the Sombre Tit *Parus lugubris* in Prespa National Park, Greece. Bird Study 46, 373-375.

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Phylloscopus bonelli

Κοινό Όνομα

Βουνοφυλλοσκόπος

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός
επισκέπτης

Σκίτσο από Tomasz Cofza

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 10,000 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος παρατηρείται κυρίως στη βόρεια Ελλάδα από την Ήπειρο, Θεσσαλία και βορειότερα.. Παλιότερα έχουν αναφερθεί περιπτώσεις αναπαραγωγής του είδους και νοτιότερα όπως στους Δελφούς, στον Παρνασσό και την Οίτη (Handrinos & Akriotis, 1997). Ο πληθυσμός της Ελλάδας ανήκει στην ανατολική φυλή P.b.orientalis όπου από πολλούς αναγνωρίζεται σαν ξεχωριστό είδος.

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει στο έδαφος, κάτω από πυκνή βλάστηση έτσι ώστε να καλύπτεται πλήρως η φωλιά. (Cramp, 1998). Αναπαράγεται σε δάση με υψηλό υψόμετρο (έως 1800 μέτρα), ενώ στη Θράκη παρατηρείται και σε χαμηλά υψόμετρα (από 200 μέτρα και πάνω) (Handrinos & Akriotis, 1997). Προτιμά τα πλατύφυλλα δάση βελανιδιάς και οξιάς αλλά παρατηρείται και σε δάση κωνοφόρων (Cramp, 1998). Παραμένει αδιευκρίνιστο εάν προτιμά συστάδες δάσους με πλούσιο υπόροφο ή όχι καθώς σε κάποιες χώρες συμβαίνει το πρότο και σε άλλες το δεύτερο (Cramp, 1998).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με έντομα και άλλα ασπόνδυλα, τα οποία βρίσκεται στην κόμη των δέντρων συνήθως στα εξωτερικά κλαδιά (Cramp, 1998). Σε κατάλληλα και πλούσια ενδιαίτημα αναπαράγεται σε υψηλές πυκνότητες με τα γειτονικά ζευγάρια να απέχουν μόλις 50 – 100 μέτρα (Cramp, 1998).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Βουνοφυλλοσκόπος αναπαράγεται σε δάση με υψηλό υψόμετρο (έως 1800 μέτρα), ενώ στη Θράκη παρατηρείται και σε χαμηλά υψόμετρα (από 200 μέτρα και πάνω) (Handrinos & Akriotis, 1997). Προτιμά τα πλατύφυλλα δάση βελανιδιάς και οξιάς αλλά παρατηρείται και σε δάση κωνοφόρων (Cramp, 1998). Το είδος τρέφεται με έντομα και άλλα ασπόνδυλα, τα οποία βρίσκεται στην κόμη των δέντρων συνήθως στα εξωτερικά κλαδιά και φωλιάζει στο έδαφος κάτω από πυκνή βλάστηση.

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

252 Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση

256 Αυτοφυή δάση κωνοφόρων

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του είδους παραμένουν σε μεγάλο βαθμό αδιευκρίνιστες εξαιτίας της ελλιπούς πληροφόρησης πάνω στην οικολογία του. Για παράδειγμα παραμένει αδιευκρίνιστη η επίπτωση των υλοτομιών στους πληθυσμούς του είδους ή άλλων δασικών έργων. Έτσι η σημαντικότερη ίσως απειλή, αποτελεί η ελλιπής γνώση της οικολογίας του (περιγραφή πληθυσμιακού μεγέθους, βέλτιστο ενδιαίτημα αναπαραγωγής, απαιτήσεις στην χωρική κλίμακα της επικράτειας).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυριότερη ίσως «απειλή» για το είδος αποτελεί η ελλιπής γνώση της οικολογίας του είδους.

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Ενδοδασικά

379

Phylloscopus bonelli

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμαν ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Sitta krueperi

Κοινό Όνομα

Τουρκοτσοπανάκος

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Sylvia Gandini

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 550 680 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Τουρκοτσοπανάκος παρατηρείται μόνο στα πευκοδάση τραχείας πεύκης της Λέσβου (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός Όνομασία

GR4110011 Όρος Ολυμπος Λέσβου

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Τουρκοτσοπανάκος φωλιάζει σε κοιλότητες που εξορύσσει σε νεκρούς ιστάμενους κορμούς τραχείας πεύκης σε προχωρημένο στάδιο σήψης (94%) ή σπανιότερα σε νεκρά κλαδιά ζωντανών δέντρων (6%)(Kakalis & Akriotis,2007). Το ύψος της φωλιάς κυμαίνεται από 1,5 έως 10,5 μέτρα από το έδαφος (μέσος όρος :4,3 μέτρα) (Kakalis & Akriotis,2007). Η διαθεσιμότητα των νεκρών κορμών στις συστάδες του δάσους ωθείται σε μεγάλο βαθμό την παρουσία του είδους σε αυτές. Χαρακτηριστικά, η ύπαρξη ενός κατάλληλου κορμού για φώλιασμα αυξάνει την πιθανότητα παρουσίας του είδους στο δάσος κατά 2,5 φορές (Κακαλής, 2004). Το είδος προτιμά ώριμες συστάδες τραχείας πεύκης πλούσιες σε νεκρούς ιστάμενους κορμούς, ενώ αποφεύγει συστάδες νεαρής ηλικίας.

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με έντομα την αναπαραγωγική περίοδο ενώ συμπληρώνει τη διαιτά του με τους καρπούς των κώνων της τραχείας πεύκης κατά τη διάρκεια του χειμώνα (Cramp, 1998). Το μεγαλύτερο ποσοστό της τροφής τους, το βρίσκεται στην κόμη των δέντρων ενώ κατά την αναπαραγωγή τρέφεται και χαμηλότερα πχ βάση κορμών (Κακαλής, 2008). Προτιμά τις ώριμες συστάδες του δάσους όπου η αφθονία κώνων είναι μεγάλη.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Τουρκοτσοπανάκος φωλιάζει σε κοιλότητες που εξορύσσει σε νεκρούς ιστάμενους κορμούς τραχείας πεύκη. Η διαθεσιμότητα των νεκρών κορμών στις συστάδες του δάσους ωθείται σε μεγάλο βαθμό την παρουσία του είδους σε αυτές. Το είδος προτιμά ώριμες συστάδες τραχείας πεύκης πλούσιες σε νεκρούς ιστάμενους κορμούς, ενώ αποφεύγει συστάδες νεαρής ηλικίας. Τρέφεται με έντομα την αναπαραγωγική περίοδο και συμπληρώνει τη διαιτά του με τους καρπούς των κώνων της τραχείας πεύκης κατά τη διάρκεια του χειμώνα

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

256 Αυτοφυή δάση κωνοφόρων

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές των ειδών σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων τους. Επαναλαμβανόμενες και μεγάλες σε έκταση πυρκαγιές στα πευκοδάση μπορεί δυνητικά να καταστρέψουν μεγάλο μέρος ή ακόμη και όλο το κατάλληλο ενδιαίτημα και να απειλήσουν το είδος με εξαφάνιση (Κακαλής, 2008; Ακριώτης, 2008) Άλλη απειλή αποτελεί η διαχείμιση του δάσους και ειδικότερα η απομάκρυνση των νεκρών ιστάμενων κορμών (Kakalis & Akriotis,2007) καθώς και η υλοτόμηση των ώριμων συστάδων.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστροφή των κρίσιμων ενδιαίτημάτων των ειδών. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται στην εκδήλωση μεγάλων πυρκαγιών στις περιοχές με κατάλληλο ενδιαίτημα για το είδος, στην κοπή και

απομάκρυνση των νεκρών ιστάμενων κορμάων και στην υλοτόμηση μεγάλου μέρους των ώριμων δέντρων.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών
701	Μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση)

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ίδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφοοές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Kakalis,E & Akriotis,T (2007) Nest site characteristics of Krüper's Nuthatch *Sitta krueperi* on the island of Lesvos, Greece. 2nd International Congress of Eurasian Ornithology, Antalya, Turkey, 26-29 Oct 07 (poster presentation)

Ακριώτης, Τ. (2008) Αδημοσίευτα δεδομένα 1992-2008

Κακαλής Ε., Αδημοσίευτα στοιχεία

Κακαλής, Ε. (2004) Κατανομή, πληθυσμιακή πυκνότητα και επιλογή ενδιαιτήματος του Τουρκοσοπανάκου (*Sitta krueperi*) στη Λέσβο. Μεταπτυχιακή εργασία. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Περιβαλλοντική Πολιτική και Διαχείριση», Τμήμα Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Ficedula semitorquata

Κοινό Όνομα

Δρυομυγοχάφτης

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Σκίτσο από Joaquin Lopez-Rojas

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	1,000	5,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Τόσο η κατανομή όσο και η πληθυσμιακή κατάσταση του είδους είναι ελάχιστα γνωστή. Το είδος παρατηρείται κυρίως στη βόρεια Ελλάδα από την Ήπειρο, Θεσσαλία και βορειότερα. (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR1130011	Κοιλάδα Φιλιουρή	GR1130012	Κοιλάδα Κομψάτου	GR1420005	Αισθητικό δάσος κοιλ Τεμπάνων
GR1420007	Ορος Όσσα	GR1420008	Κάτω Ολυμπος, όρος Γοδαμάνι και κοιλάδα Ροδιάς				

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε φυσικές κοιλότητες ή κοιλότητες που έχουν ανοιχθεί από δρυοκολάπτες νεκρούς ιστάμενους κορμούς ή νεκρά κλαδιά, κυρίως φυλλοβόλων δέντρων. Το ύψος της φωλιάς κυμαίνεται από 2,5 έως 12 μέτρα από το έδαφος (Cramp, 1998). Η επιλογή των καταλληλών θέσεων φωλιάσματος συνδέεται στενά με την παρουσία δρυοκολαπτών στην περιοχή οι οποίοι ανοίγουν κατάλληλες κοιλότητες για φωλιασμα, τις οποίες εποικίζει ο Δρυομυγοχάφτης. Το είδος επιλέγει ώριμα, κλειστά δάση φυλλοβόλων κυρίως οξιάς, με υψηλούς και γυμνούς κορμούς, απονοία υπορόφου (Handrinos & Akriotis, 1997). Επίσης, σε πεδινές περιοχές παρατηρείται κατά μήκος των ορειάδων, παρουσία επιφανειακού νερού, όπου κυριαρχούν συστάδες πλάτανου *Platanus orientalis* ή σκλήθρου *Alnus glutinosa*. (Tucker & Heath, 1994). Σε ορισμένες περιπτώσεις είναι δυνατό να φωλιάσει κοντά ή μέσα σε οικισμούς πχ σε κεντρικές πλατείες με ώριμα πλατάνια και παρουσία νερού (Tucker & Heath, 1994). Σε καταλληλα ενδιαίτηματα η πυκνότητα του πληθυσμού είναι υψηλή καθώς γειτονικά ζευγάρια ενδέχεται να φωλιάζουν κατά μέσο όρο σε απόσταση 70 μέτρων (Cramp, 1998).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με έντομα τα οποία πιάνει σε πτήση (Cramp, 1998). Την αναπαραγωγική περίοδο το είδος τρέφεται σε κοντινή απόσταση από τη φωλιά. Το γεγονός αυτό οδηγεί στην επιλογή θέσεων με υψηλή αφθονία εντομών. Για το λόγο αυτό στις πεδινές περιοχές τρέφεται σε ζέματα παρουσία νερού και ώριμου δάσους καθώς η διαθεσιμότητα των εντόμων σε αυτές είναι ιδιαίτερα υψηλή (Tucker & Heath, 1994). Στο χωρικό επίπεδο του τοπίου προτιμούνται ώριμα δάση με υψηλό ποσοστό φυλλοβόλων ειδών ιδιαίτερα οξιάς.

Ανταγωνισμός:

Ο Δρυομυγοχάφτης αναπτύσσει έντονο ανταγωνισμό για το χώρο φωλιάσματος με αλλά είδη που εποικίζουν φωλιές δρυοκολαπτών, όπως οι παπαδίτσες, ο Δεντροσπανάκος *Sitta europaea* και οι δεντροβάτες (Cramp, 1998).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Δρυομυγοχάφτης επιλέγει ώριμα, κλειστά δάση φυλλοβόλων κυρίως οξιάς, απονοία υπορόφου και με υψηλούς και γυμνούς κορμούς (Handrinos & Akriotis, 1997). Επίσης, σε πεδινές περιοχές παρατηρείται κατά μήκος των ορειάδων, παρουσία επιφανειακού νερού, όπου κυριαρχούν συστάδες πλάτανου *Platanus orientalis* ή σκλήθρου *Alnus glutinosa*. (Tucker & Heath, 1994). Σε ορισμένες περιπτώσεις είναι δυνατό να φωλιάσει κοντά ή μέσα σε οικισμούς πχ σε κεντρικές πλατείες με ώριμα πλατάνια και παρουσία νερού (Tucker & Heath, 1994). Την αναπαραγωγική περίοδο τρέφεται με έντομα σε κοντινή απόσταση από τη φωλιά.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

- 251 Άλλουβιακά και υδροχαρή δάση
- 252 Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτηματικό αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του. Εποικόνιας εντατικοποίησης της δασοπονίας με την υλοτόμηση ώριμων συστάδων δάσους και η απόληψη νεκρών ιστάμενων δέντρων απειλεί το είδος στο χωρικό επίπεδο της επικράτειας. Επίσης η κατασκευή δασικών δρόμων κατά μήκος των ορεμάτων αλλοιώνει το ενδιαιτημάτων του. Στο χωρικό επίπεδο του τοπίου σοβαρή απειλή αποτελεί η σταδιακή μείωση της συνολικής βιομάζας ιδιαίτερα των ώριμων δασών, μέσω των υλοτομικών εργασιών. Επίσης, αποψιλωτικές υλοτομίες φυλλοβόλων δασών και η εγκατάσταση φυτειών με κανοφόρα σε αυτά, οδηγεί σε απώλεια του ενδιαιτηματός του.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστροφή των κρίσιμων ενδιαιτημάτων για το είδος. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται κυρίως στην εντατικοποίηση της δασοπονίας με την υλοτόμηση ώριμων συστάδων και τη σταδιακή μείωση της συνολικής βιομάζας των ώριμων δασών ιδιαίτερα των φυλλοβόλων δασών οξυάς. Επίσης, απειλή για το είδος αποτελεί η κατασκευή δασικών δρόμων κατά μήκος των ορεμάτων στα οποία αναπαράγεται. Τέλος, οι αποψιλωτικές υλοτομίες φυλλοβόλων δασών και η εγκατάσταση φυτειών με κανοφόρα οδηγεί σε απώλεια του ενδιαιτηματός του.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και ενασθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντισταθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Ficedula parva

Κοινό Όνομα

Νανομυγοχάφτης

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Καλοκαιρινός
επισκέπτης

Σκίτσο από Joaquin Lopez-Rojas

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Αναπαράγεται σε δάση φυλλοβόλων κυρίως οξιάς σε υψηλά υψόμετρα σε ορισμένα μόνο βουνά της βόρειας Ελλάδας (πχ Γράμμος, Σμόλικας, ορεινή Ροδόπη)(Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε φυσικές κοιλότητες κυρίως φυλλοβόλων δέντρων (Cramp, 1998). Το είδος συναντάται σε υψηλά υψόμετρα (>1500 μέτρα) όπου επιλέγει ώριμα, κλειστά δάση φυλλοβόλων κυρίως οξιάς, με υψηλούς και γυμνούς κορμούς. Επίσης, προτιμά θέσεις κοντά σε επιφανειακό νερό και σε διάκενα του δάσους (Cramp, 1998). Το μέγεθος της επικράτειας ποικίλλει ανάλογα της καταλληλότητας του ενδιαίτηματος από 100 τετραγωνικά μέτρα έως 2 εκτάρια (Cramp, 1998).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με έντομα τα οποία πιάνει σε πτήση (Cramp, 1998). Την αναπαραγωγική περίοδο το είδος τρέφεται στα μεσαία και ανώτερα στρώματα της κόμης των δέντρων ενώ σπάνια παρατηρείται να τρέφεται στο έδαφος. Προτιμούνται ώριμα δάση με υψηλό ποσοστό φυλλοβόλων ειδών ιδιαίτερα οξιάς καθώς και θέσεις κοντά σε επιφανειακό νερό και διάκενα δάσους (Cramp, 1998).

Ανταγωνισμός:

Ο Νανομυγοχάφτης αναπτύσσει έντονο ανταγωνισμό για το χώρο φωλιάσματος με αλλά είδη που φωλιάζουν σε φυσικές κοιλότητες, όπως οι παπαδίτσες (Cramp, 1998).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά την φθινοπωρινή μετανάστευση παρατηρείται σε θέσεις πλούσιες σε έντομα όπως θέσεις με επιφανειακό νερό ή οπωροφόρα δέντρα πχ συκιές. Το χρονικό διάστημα παραμονής σε μια περιοχή υπερασπίζεται σθεναρά τις θέσεις αυτές από άλλα άτομα του ίδιου είδους.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Νανομυγοχάφτης επιλέγει ώριμα, κλειστά δάση φυλλοβόλων κυρίως οξιάς, κοντά σε επιφανειακό νερό και διάκενα του δάσους (Cramp, 1998). Την αναπαραγωγική περίοδο τρέφεται με έντομα σε κοντινή απόσταση από τη φωλιά που συνήθως είναι μια φυσική κοιλότητα στον κορμό ενός δέντρου. Το μέγεθος της επικράτειας ποικίλλει ανάλογα της καταλληλότητας του ενδιαίτηματος.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

252 Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του. Εποι, η εντατικοποίηση της δασοπονίας με την υλοτόμηση ώριμων συστάδων δάσους (κυρίως οξιάς) απειλεί το είδος στο χωρικό επίπεδο της επικράτειας. Στο χωρικό επίπεδο του τοπίου σοβαρή απειλή αποτελεί η σταδιακή μείωση της συνολικής βιομάζας ιδιαίτερα των ώριμων δασών, μέσω των υλοτομικών εργασιών. Επίσης, αποψιλωτικές υλοτομίες φυλλοβόλων δασών και η εγκατάσταση φυτειών με κανοφόρα σε αυτά, οδηγεί σε απώλεια του ενδιαίτηματός του.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα μετανάστευσης: Η εγκατάλευψη της καλλιέργειας της συκιάς και η σταδιακή μείωση των θέσεων με επιφανειακό νερό σε μεγάλο μέρος της νησιωτικής Ελλάδας (ιδιαίτερα στα μικρού μεγέθους

νησιά) πιθανά να οδηγεί σε μείωση της διαθεσιμότητας της τροφής κατά τη φθινοπωρινή μετανάστευση.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστροφή των κρίσιμων ενδιαιτημάτων για το είδος. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται κυρίως στην εντατικοποίηση της δασοπονίας με την υλοτόμηση ώριμων συστάδων και τη σταδιακή μείωση της συνολικής βιομάζας των ώριμων δασών ιδιαίτερα των φυλλοβόλων δασών οξιάς. Επίσης, οι αποψιλωτικές υλοτομίες φυλλοβόλων δασών και η εγκατάσταση φυτειών με κωνοφόρα οδηγεί σε απώλεια του ενδιαιτήματός του. Κατά τη μετανάστευση (φθινοπωρινή) σοβαρή απειλή πιθανά να αποτελεί η μείωση / εγκατάλειψη της καλλιέργειας της συκιάς και η μείωση των διαθέσιμων θέσεων με επιφανειακό νερό.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

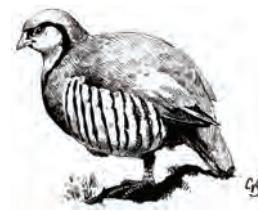
Alectoris graeca

Κοινό Όνομα

Πετροπέρδικα

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σχίτσο από Christof Bobzin

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 7,000 13,000 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Η Πετροπέρδικα απαντάται στην Πελοπόννησο, σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα, ανατολικά μέχρι την Ξάνθη, καθώς και σε ορισμένα Ιόνια νησιά.(Handrinos & Akriotis, 1997)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η Πετροπέρδικα απαντάται σε μεγάλα υψόμετρα , από τα 600m περίπου μέχρι το δασοόρο, αλλά πολύ τοπικά και όπου δεν υπάρχει κυνηγετική δραστηριότητα φτάνει και μέχρι την θάλασσα π.χ. Αγιον Όρος. Ζεί σε ανοιχτές βραχώδεις, γυμνές περιοχές με αραιά βλάστηση, θαμνώνες, αραιό μακιά κλπ. Η Πετροπέρδικα απαντάται σε αλπικά λιβάδια, απότομες πλαγιές με σάρες, γκρεμούς κλπ. Φωλιάζει στο έδαφος. (Cramp, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός:

Αν και δεν έχει επαρκώς μελετηθεί το φαινόμενο, είναι γνωστό ότι η Νησιώτικη Πέρδικα (πληθυσμοί τεχνητά εκτρεφόμενοι που απελευθερώνονται για κυνήγι), συχνά υβριδίζει με την Πετροπέρδικα ή την εκτοπίζει από τον φυσικό της βιότοπο.

Θήρευση:

Συχνά οι νεοσσοί τους θηρεύονται από κορακοειδή, αρπακτικά πουλιά ή σαρκοφάγα θηλαστικά

Διαχείμαση

Ανταγωνισμός: Όμοιο με τον ανταγωνισμό της αναπαραγωγής

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Επιδημητικό είδος με ευρεία κατανομή. Η Πετροπέρδικα απαντάται στην Πελοπόννησο, σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα, ανατολικά μέχρι την Ξάνθη, καθώς και σε ορισμένα Ιόνια νησιά. Το είδος ζεί σε ανοιχτές, βραχώδεις περιοχές με θάμνους, φρύγανα, αραιό μακιά, αλπικά λιβάδια, βραχοπλαγιές με γκρεμούς κλπ., συνήθως, σε μεγαλύτερα υψόμετρα από την Νησιώτικη. (Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

262	Ερεικώνες
263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
264	Θαμνώνες
266	Αλπικά, υποαλπικά και βόρεια εύκρατα λιβάδια
821	Εσωτερικοί κρημνοί
822	Λιθώνες και ογκόλιθοι

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι συνεχείς επεμβάσεις στα ορεινά οικοσυστήματα (διάνοιξη δρόμων, χιονοδρομικά κλπ), το έντονο κυνήγι, η λαθροθηρία και ο υβριδισμός με την Νησιώτικη Πέρδικα αποτελούν τα σοβαρότερα προβλήματα για την Πετροπέρδικα, που ήδη εμφανίζει πληθυσμιακή μείωση και συρρίκνωση της κατονομής της

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

302	Εξοικιτικές δραστηριότητες: λατομεία-ορυχεία
401	Κατασκευή δρόμων όλων των κατηγοριών, καθώς και σιδηροδρομικών γραμμών

501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης
803	Εισαγωγή γενετικού υλικού, υβριδισμός, μεταλλαγμένα

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιατημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Alectoris chukar

Κοινό Όνομα

Νησιώτικη Πέρδικα

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Christof Bobzin

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 10,000 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Η Νησιώτικη Πέρδικα, απαντάται στην Θράκη (A. c. kleini), ανατολικά της Ξάνθης και σε όλα τα νησιά του Αιγαίου (A. c. cypriotes). (Handrinos & Akriotis, 1997)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η Νησιώτικη Πέρδικα συνήθως απαντάται, από το επίπεδο της θάλασσας μέχρι τα 600m, αν και π.χ. στην Κρήτη φτάνει και μέχρι τα 2000m. Το είδος ζεί σε ανοιχτές βραχώδεις, γυμνές περιοχές με αραιά βλαστηση, θαμνώνες, αραιό μακί κλπ. και φωλιάζει στο έδαφος. (Cramp, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997)

Ανταγωνισμός:

Αν και δεν έχει επαρκώς μελετηθεί το φαινόμενο, είναι γνωστό ότι η Νησιώτικη Πέρδικα (πληθυσμοί τεχνητά εκτρεφόμενοι που απελευθερώνονται για κυνήγι), συχνά υβριδίζει με την Πετροπέρδικα ή την εκτοπίζει από τον φυσικό της βιότοπο.

Θήρευση:

Συχνά οι νεοσσοί τους θηρεύονται από κορακοειδή, αρπακτικά πουλιά ή σαρκοφάγα θηλαστικά

Διαχείμαση

Ανταγωνισμός: Όμοιο με τον ανταγωνισμό της αναπαραγωγής

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Επιδημητικό είδος με ευρεία κατανομή, απαντάται στην Θράκη ανατολικά της Ξάνθης και σε όλα τα νησιά του Αιγαίου. Το είδος ζεί σε ανοιχτές, βραχώδεις περιοχές με θάμνους, φούγανα, αραιό μακί, αλπικά λιβάδια, βραχοπλαγιές με γκρεμούς κλπ., η Νησιώτικη, συνήθως, σε χαμηλότερα (<600m) υψόμετρα από την Πετροπέρδικα. (Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

262	Ερεικώνες
263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
264	Θαμνώνες
266	Αλπικά, υποαλπικά και βόρεια εύκρατα λιβάδια
821	Εσωτερικοί κρημνοί
822	Λιθώνες και ογκόλιθοι

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Νησιώτικη Πέρδικα αντιμετωπίζει απειλές από τη λαθροθηρία σε ορισμένα, τουλάχιστον, νησιά.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
-----	---

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Coturnix coturnix

Κοινό Όνομα

Ορτύκι

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Χειμερινός επισκέπτης

Σκίτσο από Jens Overgaard Christensen

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	2,000	5,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Το Ορτύκι αναπαράγεται σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα, και πιθανόν σε ορισμένα μεγάλα νησιά (Λέσβος κλπ), αλλά ίσως να φωλιάζει πολύ πιο τοπικά από ότι γνωρίζουμε. Οι γνώσεις μας για την ακριβή του γεωγραφική εξάπλωση είναι πολύ λίγες, επειδή εκτός των άλλων, ο άγριος πληθυσμός αναμειγνύεται με άτομα (υβριδικής ή άγνωστης προέλευσης) που εκτρέφονται τεχνητά και απελευθερώνονται κάθε χρόνο για κυνήγι. Είδος πολύ κοινό κατά την φθινοπωρινή, κυρίως, μετανάστευση, οπότε απαντάται σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική και νησιώτικη Ελλάδα, ενώ ένας (αγνώστου μεγέθους) πληθυσμός φαίνεται πώς παραμένει όλο τον χρόνο στην νότια Πελοπόννησο, στην Κρήτη κ.α.

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Δεν υπάρχουν επαρκή δεδομένα για τον ακριβή τύπο των ενδιαιτημάτων φωλιάσματος του Ορτυκιού στην Ελλάδα. Εξ όσων είναι γνωστά, φαίνεται πως προτιμά ανοιχτές ημιπεδινές περιοχές ή και οροπέδια σε μεγαλύτερα υψόμετρα με χερσολίβαδα, εκτατικές καλλιέργειες, υγρά λιβάδια κλπ. Αποφεύγει γενικά τις περιοχές με αιραίες συνθήκες υγρασίας, ξηρασίας, κρύουν κλπ. Φωλιάζει στο έδαφος, ανάμεσα σε πυκνά χόρτα. .(Cramp, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία: Είναι είδος παμφάγο ,τρέφεται τόσο με φυτική (κυρίως σπόρους) ,αλλα και ζωική τροφή (έντομα, σκώληκες κλπ) .(Cramp, 1980)

Θήρευση: Οι νεοσσοί του θηρεύονται από κορακοειδή ή αρπακτικά πουλιά και από σαρκοφάγα θηλαστικά..

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Τα Ορτύκια που διαχειμάζουν στην Ελλάδα συνήθως απαντώνται σε πεδινές, - ημιπεδινές περιοχές, κυρίως με χορτολίβαδα και καλλιέργειες, αλλα και σε λοφώδεις περιοχές με φρύγανα κλπ (Handrinos & Akriotis, 1997)

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Το είδος ταξιδεύει σε ευρύ μέτωπο, κυρίως όμως κατά μήκος των παραλιακών πεδινών-ημιπεδινών περιοχών, σε λοφώδεις περιοχές με φρύγανα κλπ συχνά δε (κυρίως τα Ορτύκια) και πάνω από την θάλασσα

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Ορτύκι είχε ευρεία, αλλά μάλλον τοπική, αναπαραγωγική κατανομή, είναι όμως πολύ πιο κοινό κατά την φθινοπωρινή, κυρίως, μετανάστευση, ενώ ένας μικρός(?) πληθυσμός παραμένει όλο τον χρόνο σε περιοχές της νότιας Ελλάδας, Κρητη κλπ. Δεν γνωρίζουμε επακριβώς τα ενδιαιτήματα αναπαραγωγής του που φαίνεται να είναι ημιπεδινές ή και οροπέδια σε μεγαλύτερο υψόμετρο με χερσολίβαδα, μικροκαλλιέργειες, Το είδος μεταναστεύει σε ευρύ μέτωπο, κυρίως κατά μήκος της παράκτιας Ελλάδας, αλλα και πάνω από την ανοιχτή θάλασσα. (Cramp, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

- 263 Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
- 266 Αλπικά, υποαλπικά και βόρεια εύκρατα λιβάδια
- 267 Ξηρά, πυριτικά λιβάδια
- 271 Μεσόφιλα λιβάδια
- 272 Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
- 277 Όξινοι ομβροτροφικοί επίπεδοι τυρφώνες
- 292 Ανοικτή Θάλασσα
- 293 Θαλάσσιοι όρμοι και παράκτιοι σχηματισμοί
- 294 Βραχώδεις στήλες και νησίδες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιάστημα αναπαραγωγής:

Δεν υπάρχουν επαρκή δεδομένα από την Ελλάδα. Γενικά, σε όλη την Δυτ. Παλαιαρκτική, εμφάνισε την προηγούμενη δεκαετία σημαντική κάμψη του πληθυσμού του, λόγω κυρίως της εντατικοποίησης της γεωργίας (φυτοφάρμακα, εκμηχάνηση κλπ).(Cramp, 1980, Birdlife International, 2004)

Απειλές ανταγωνισμού:

Υβριδισμός με τεχνητά εκτρεφόμενα Ορτύκια, αγνώστου γενετικής καθαρότητας και προέλευσης, που απελευθερώνονται για κυνήγι

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Αμεσες απειλές:

Το Ορτύκι είναι δημοφιλές θηρεύσιμο είδος, αλλά δεν υπάρχουν επαρκή και αξιόπιστα στατιστικά δεδομένα για τα πραγματικά επίπεδα κάρπωσης του. Τα τελευταία χρόνια υφίσταται έντονη λαθροθηρία, εξ αιτίας της διευρυνόμενης παραγάνομης χρήσης ηχοπαραγωγών συσκευών για την προσέλκυση του.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Αν και δεν υπάρχουν επαρκή δεδομένα από την Ελλάδα, είναι γνωστό ότι το Ορτύκι επιφεύγεται αρνητικά από τις γενικότερες αλλαγές στην γεωργία (εκμηχάνηση, φυτοφάρμακα, αναδασμοί κλπ). (Cramp, 1980 , Birdlife International, 2004). Ο υβριδισμός του άγριου πληθυσμού με τεχνητά εκτρεφόμενα Ορτύκια, αγνώστου γενετικής καθαρότητας και προέλευσης, που απελευθερώνονται μαζικά για κυνήγι είναι επίσης ένα πρόβλημα που χρήζει άμεσης διερεύνησης και επίλυσης. Είναι δημοφιλές θηρεύσιμο είδος, αλλά δεν υπάρχουν επαρκή και αξιόπιστα στατιστικά δεδομένα για τα πραγματικά επίπεδα κάρπωσης του. Τα τελευταία χρόνια υφίσταται έντονη λαθροθηρία, εξ αιτίας της διευρυνόμενης παραγάνομης χρήσης ηχοπαραγωγών συσκευών για την προσέλκυση του. (Βασιλειάδης, προσ. επικοιν., ΕΟΕ , βάση δεδομένων)

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
112	Αναδασμός
501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
801	Εισαγωγή ειδών εισβολέων
803	Εισαγωγή γενετικού υλικού, υβριδισμός, μεταλλαγμένα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Βασιλειάδης, Β., προσωπική επικοινωνία

Ελληνική Ορνιθολογική Έταιρεία, βάση δεδομένων

Otis tarda

Κοινό Όνομα

Μεγάλη Ωτίδα

Καθεστώς Παρουσίας

Τυχαίος επισκέπτης, Τέως επιδημητικό είδος

Σχίτσο από Juan Varela

■ Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Κατά τα μέσα του 19ου αι. αναφέρεται ότι φώλιαζε ακόμη και στην Στερεά Ελλάδα. Η τελευταία καταγραφή φωλιάσματος στην Ελλάδα προέρχεται από το Χέρσο του Ν. Κιλκίς (1918). Έκτοτε, μεμονωμένα άτομα ή πολύ μικρές ομάδες παρατηρούνται πολύ σπάνια (συνήθως σε βαρυχειμωνίες) και συνήθως στην Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα (Handrinos & Akriotis, 1997, ΕΑΟΠ, βάση δεδομένων)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

■ Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα δαιχείμασης: Είδος των ανοιχτών εκτάσεων (πεδιάδες, χερσολίβαδα, χωράφια κλπ), τρέφεται τόσο με φυτική τροφή (σπόροι, ρίζες κλπ), όσο και με μικρά ασπόνδυλα (Cramp, 1980). Όλες οι (πρόσφατες) καταγραφές του είδους στην Ελλάδα προέρχονται από περιοχές με καλλιέργειες (χειμερινά σιτηρά) (Handrinos & Akriotis, 1997, ΕΑΟΠ, βάση δεδομένων)

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Είδος που, μέχρι τα μέσα του 19ου αι. αναφέρεται ότι φώλιαζε ακόμη και στην Στερεά Ελλάδα, ενώ ήταν κοινό τον χειμώνα.. Η τελευταία καταγραφή φωλιάσματος στην Ελλάδα προέρχεται από το Χέρσο του Ν. Κιλκίς (1918). Έκτοτε, μεμονωμένα άτομα ή πολύ μικρές ομάδες παρατηρούνται πολύ σπάνια (συνήθως σε βαρυχειμωνίες) και συνήθως στην Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα. Όλες οι (πρόσφατες) καταγραφές του είδους στην Ελλάδα προέρχονται από περιοχές με καλλιέργειες. (χειμερινά σιτηρά). (Handrinos & Akriotis, 1997, ΕΑΟΠ, βάση δεδομένων)

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

272 Στέπες και ξερά ασβετούχα λιβάδια

296 Καλλιεργούμενη γη

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Λόγω της έλλειψης επαρκών δεδομένων, δεν είναι σαφώς γνωστές οι απειλές που (ίσως) αντιμετωπίζει το είδος τον χειμώνα στην Ελλάδα. Πιθανόν να έχει προβλήματα που σχετίζονται με την γενικότερη εντατικοποίηση των καλλιέργειών (φυτοφάρμακα κλπ). Προστατευόμενο είδος, αλλά απειλείται από την λαθροθηρία, ιδιαίτερα λόγω της σπανιότητας του (ΕΟΕ, βάση δεδομένων) .

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102 Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιέργειών

501 Κυνήγι-λαθροθηρία-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών

904 Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ενασθήτοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, βάση δεδομένων

Επιτροπή Αξιολόγησης Ορνιθολογικών Παρατηρήσεων (ΕΑΟΠ), βάση δεδομένων

Crex crex

Κοινό Όνομα

Ορτυκομάνα

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης

Σχίτσο από Christof Bobzin

■ Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Η Ορτυκομάνα (παγκόσμια απειλούμενο είδος) είναι πολύ πιο σπάνια και ελάχιστα δεδομένα υπάρχουν για την φαινολογία της μετανάστευσης του (εύρος κατανομής, πληθυσμού κλπ). Γενιά, οι περισσότερες καταγραφές του είδους στην Ελλάδα προέρχονται από την φθινοπωρινή μετανάστευση (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

■ Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Ταξιδένει σε ευρύ μέτωπο, κυρίως όμως κατά μήκος των παραλιακών πεδινών-ημιπεδινών περιοχών, σε λοφώδεις περιοχές με φρύγανα κλπ συχνά δε και πάνω από την θάλασσα.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Ορτυκομάνα είναι διερχόμενος μετανάστης στην Ελλάδα και πολύ πιο σπάνιο είδος, για το οποίο υπάρχουν ελάχιστα δεδομένα. Παρατηρείται κυρίως κατά την φθινοπωρινή μετανάστευση και μεταναστεύει σε ευρύ μέτωπο, κυρίως κατά μήκος της παραλίας Ελλάδας, αλλά και πάνω από την ανοιχτή θάλασσα. (Cramp, 1980, Handrinos & Akriotis, 1997)

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
267	Ξηρά, πυροτικά λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
293	Θαλάσσιοι όρμοι και παράκτιοι σχηματισμοί
294	Βραχώδεις στήλες και νησίδες
296	Καλλιεργούμενη γη

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Αμεσες απειλές:

Η Ορτυκομάνα (προστατευόμενο είδος) υφίσταται επίσης λαθροθηρία το φθινόπωρο, επειδή απαντάται συχνά μαζί με σμήνη Ορτυκιών (Βασιλειάδης, προσ. επικοιν., ΕΟΕ, βάση δεδομένων)

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Ορτυκομάνα είναι διαδεδομένος, αλλά σπάνιος διερχόμενος μετανάστης. Εντελώς άγνωστο παραμένει και το μέγεθος του πληθυσμού της Ορτυκομάνας που διέρχεται από την Ελλάδα. (Handrinos & Akriotis, 1997, Birdlife International, 2004) Πιθανολογείται ότι το είδος φωλιάζει στην Β.Α. Ελλάδα, κάτι που όμως δεν έχει ακόμη αποδειχθεί. (Handrinos & Akriotis, 1997). Αν και είναι προστατευόμενο είδος υφίσταται λαθροθηρία το φθινόπωρο, επειδή απαντάται συχνά μαζί με σμήνη Ορτυκιών. (Βασιλειάδης, προσ. επικοιν., ΕΟΕ, βάση δεδομένων)

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
112	Αναδασμός
501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και ιρίσμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και εναιοθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Βασιλειάδης, Β., προσωπική επικοινωνία

Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, βάση δεδομένων

Burhinus oedicnemus

Κοινό Όνομα

Πετροτουρλίδα

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	600	900

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος κατανέμεται στους μεγάλους παρακτιους υγροτόπους της δυτικής Ελλάδας, της Μακεδονίας και της Θράκης, ενώ παρατηρείται σε μικρότερους πληθυσμούς στη Θεσσαλία και Στερεά Ελλάδα. Στα νησιά έχει καταγραφεί στη Λήμνο, τη Λέσβο και την Κρήτη. (Handrinos & Akriots, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1150001	Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεδαμωτής και νήσος Θασοπούλα	GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρκο και Κορακονήσια
GR2310015	Δέλτα Αχελώου, λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιτωλικού και εικβολές Εύηνου, νήσοι Εχινάδες, νήσος Πεταλάς, δυτικός Αράκυνθος και στενά Κλεισούρας	GR4110006	Υγροτοποι Χορταρολίμνη και Αλυκή Λήμνου				

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η Πετροτουρλίδα φωλιάζει σε αμμώδες ή πετρώδες έδαφος, σε ανοιχτές περιοχές με μικρό ποσοστό βλάστησης (Cramp, 1998). Αν και στη χώρα μας περιγράφεται σε μεγάλους παρακτιους υγροτόπους (αμμοθίνες, αλόφυτα) (Handrinos & Akriots, 1997), εντούτοις το είδος φωλιάζει και σε άλλα ενδιαιτήματα όπως ανοιχτούς ελαιώνες (πχ Κρήτη), φούγανα (πχ Λέσβος), αγροτικές καλλιέργειες και λιβάδια (πχ Λήμνος). Η ύπαρξη χαμηλής βλάστησης και θέσεων με γυμνό έδαφος, η χαμηλή όχληση από ανθρώπινες δραστηριότητες, η χαμηλή θηρευτική πίεση και η εφαρμογή βόσκησης στα λιβάδια αποτελούν σημαντικούς παραγόντες που επηρεάζουν θετικά την επιλογή θέσεως φωλιάσματος (Thompson et al, 2004; Bealey et al, 1999; Green et al, 2000). Ο πληθυσμός της Λήμνου είναι ο πολυπληθέστερος και πυκνότερος, καθώς εκτιμάται ότι 350 - 450 ζευγάρια αναπαράγοντα στο νησί. Η έλλειψη θηρευτών (θηλαστικά όπως αλεπού, κουνάβι, νυφίτσα κα), η εναλλαγή αγροτικών καλλιέργειών χαμηλής έντασης με λιβάδια και εκτάσεις με φούγανα καθώς και η έντονη βόσκηση των παραπάνω περιοχών από το αγριοκύνελο δημιουργούν το κατάλληλο ενδιαίτημα για την αναπαραγωγή του είδους στη Λήμνο (ΕΟΕ, 2008). Στις υπόλοιπες περιοχές το είδος αναπαράγεται σε ανοιχτές περιοχές σε θέσεις με αραίη βλάστηση (πχ παώδη, φούγανα κα) και παρουσιάζει υψηλότερες πυκνότητες σε φυσικά λιβάδια από ότι σε καλλιέργειες (Green et al, 2000) (με εξαίρεση ίσως τους ανοιχτούς ελαιώνες στην Κρήτη). Το μέγεθος της επικράτειας κατά μέσο όρο κυμαίνεται στα 30 εκτάρια (Green et al, 2000).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται, κυρίως τις βραδινές ώρες, στο έδαφος με ασπόνδυλα, έντομα κα. (Cramp, 1998). Ανοιχτές φυσικές περιοχές (πχ λιβάδια, αμμοθίνες, χαμηλής έντασης καλλιέργειες) προτιμούνται καθώς είναι ιδιαίτερα πλούσιες σε ασπόνδυλα και έντομα (Giannangeli et al, 2005).

Ανταγωνισμός:

Ο πληθυσμός του είδους σχετίζεται θετικά με την αφθονία του αγριοκύνελου. Η σχέση αυτή πηγάζει από την προτίμηση της πετροτριλίδας για ανοιχτές περιοχές, με χαμηλή βλάστηση παρουσία πετρώδους εδάφους, που δημιουργούνται από τη βόσκηση και τα σκαψίματα των κουνελιών (Bealey et al, 1999). Στην περίπτωση της Λήμνου τα δύο είδη φαίνεται να συνδέονται στενά (ΕΟΕ, 2008).

Θήρευση:

Το είδος αποφεύγει περιοχές με υψηλούς πληθυσμούς θηρευτών πχ της αλεπούς. Η θήρευση των φωλιών στο στάδιο της ανατροφής των νεοσσών αποτελεί σημαντική παράμετρο για την βιωσιμότητα ενός πληθυσμού σε μια περιοχή (Bealey et al, 1999; Barros & De Juana, 1997).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Πετροτριλίδα φωλιάζει σε αμμώδες ή πετρώδες έδαφος, σε ανοιχτές περιοχές με μικρό ποσοστό βλάστησης. Η ύπαρξη χαμηλής βλάστησης και θέσεων με γυμνό έδαφος, η χαμηλή όχληση από ανθρώπινες δραστηριότητες, η χαμηλή θηρευτική πίεση και η εφαρμογή βόσκησης στα λιβάδια αποτελούν σημαντικούς παράγοντες που επηρεάζουν θετικά την επιλογή θέσεως φωλιάσματος. Τρέφεται, κυρίως τις βραδινές ώρες, στο έδαφος με ασπόνδυλα, έντομα κα.

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

267	Ξηρά, πυριτικά λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
818	Αμμοθίνες και αμμώδεις ακτές

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτήμα αναπαραγωγής:

Η υποβάθμιση και η απώλεια του ενδιαιτήματός του αποτελεί την κύρια απειλή για το είδος. Η σταδιακή μείωση της κτηνοτροφίας η οποία συντελεί στην αύξηση του ύψους και της πυκνότητας της φυσικής βλάστησης στα λιβάδια περιορίζουν το ενδιαιτήμα του είδους. Επίσης, η απόδοση άγονων λιβαδιών σε καλλιέργειες εντατικής χρήσης (εντομοκτόνα) ή η δάσωση τους, αποτελούν μέτρα που απειλούν τους πληθυσμούς της Πετροτριλίδας. Επίσης, το είδος είναι ιδιαίτερα ευαίσθητο σε διάφορες πηγές όχλησης (ανθρώπινη παρούσια, τροχοφόρα κτλ) σε σύγκριση με συγγενικά του είδη (Taylor et al, 2007) γεγονός που περιορίζει τον ζωτικό του χώρο και θα πρέπει να υπολογίζεται σε μελλοντικές δράσεις προστασίας του (Thompson et al, 2004). Τέλος, η εντατικοποίηση της γεωργίας με τη συστηματική και έντονη χρήση εντομοκτόνων ιδιαίτερα την αναπαραγωγική περίοδο επιδρά αρνητικά στην Πετροτριλίδα (Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Τα μέτρα και οι πρακτικές που απειλούν το είδος σχετίζονται με υποβάθμιση του ενδιαιτήματος της Πετροτριλίδας. Η εγκατάλειψη της βόσκησης σε λιβάδια, η σταδιακή δάσωσή τους ή η απόδοσή τους σε καλλιέργειες εντατικής γεωργίας αποτελούν τα σημαντικότερα μέτρα αλλοίωσης του ενδιαιτήματος του είδους. Επίσης, εξαιτίας της ευαισθησίας του είδους σε διάφορες πηγές όχλησης, έργα όπως η κατασκευή αυτοκινητοδρόμων ή άλλων υποδομών μεταφοράς επιδρούν αρνητικά στους πληθυσμούς του.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιέργειών
112	Αναδασμός
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M14	Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Barros, C. & De Juana, .E. (1997) Breeding success of the Stone Curlew *Burhinus oedicnemus* at La Sercna (Badaioz. Spain). *Ardeola* 44 (2),199-206.
- Bealey, C.E., Green, R.E., Robson, R., Taylor, C.R., Winspear, R.(1999) Factors affecting the numbers and breeding success of Stone Curlews *Burhinus oedicnemus* at Porton Down, Wiltshire. *Bird Study* 46 (2),145-156.
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.
- Giannangeli, L., De Sanctis, A., Manginelli, R., Medina, F.M.(2005) Seasonal variation of the diet of the stone curlew *Burhinus oedicnemus distinctus* at the Island of La Palma, Canary Islands. *Ardea* 92 (2),175-184.
- Green, R.E., Tyler, G.A., Bowden, C.G.R.(2000) Habitat selection, ranging behaviour and diet of the stone curlew (*Burhinus oedicnemus*) in southern England *Journal of Zoology* 250 (2),161-183.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Taylor, E.C., Green, R.E.,& Perrins, J. (2007) Stone-curlews *Burhinus oedicnemus* and recreational disturbance: developing a management tool for access. *Ibis*, 149 (1), 37-44.
- Thompson, S., Hazel, A., Bailey, N., Bayliss, J., Lee J.T. (2004) Identifying potential breeding sites for the stone curlew (*Burhinus oedicnemus*) in the UK. *Journal for Nature Conservation* 12, 229 - 235.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Streptopelia turtur

Κοινό Όνομα

Τρυγόνι

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός
επισκέπτης

Σχίτσο από Ren Hathaway

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	10,000	30,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Το Τρυγόνι αναπαράγεται σε όλη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα και σε αρκετά νησιά, αλλά ο πληθυσμός του είναι πιο πυκνός στην Βόρεια Ελλάδα και πιο κατακερματισμένος και αραιός, νοτιότερα. Πολύ πιο πολυάριθμο και με ευρύτερη κατανομή κατά την μετανάστευση, ιδιαίτερα την άνοιξη. (Handrinos & Akriotis, 1997)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Αναπαράγεται σε πεδινές / ημιπεδινές περιοχές, ενίστε και σε μεγαλύτερα υψόμετρα. Αποφεύγει τα πυκνά δάση και προτιμά περιοχές με αραιή δασοκάλυψη, ξέφωτα, εκτατικές καλλιέργειες, φυτοφράχτες, δεντροσυστάδες κλπ, συχνά κοντά σε οικισμούς. Φωλιάζει σε μεγάλους θάμνους και δέντρα. (Cramp, 1985, Handrinos & Akriotis, 1997)

Τροφική οικολογία: Τρέφεται στο έδαφος με φυτική τροφή (κυρίως σπόρους). (Cramp, 1985, Handrinos & Akriotis, 1997)

Θήρευση: Οι νεοσσοί του γίνονται συχνά λεία σε κορακοειδή ή αρπακτικά πουλιά, σε σαρκοφάγα θηλαστικά ή και σε φίδια.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Τρυγόνι είναι καλοκαιρινός επισκέπτης στην Ελλάδα με ευρεία κατανομή κατά την αναπαραγωγική περίοδο, αν και ο κύριος όγκος του πληθυσμού απαντάται στην Βόρεια Ελλάδα. Σποροφάγο είδος, φωλιάζει σε πεδινές / ημιπεδινές περιοχές, με αραιά δέντρα, εκτατικές καλλιέργειες, φυτοφράχτες κλπ. Πολύ πιο κοινό κατά την μετανάστευση (ιδιαίτερα την άνοιξη), μετακινείται κυρίως κατά μήκος παρακτικών περιοχών.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

257	Οικότονος των δασικών ορίων
263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
264	Θαμνώνες
296	Καλλιεργούμενη γη
298	Δασικές φυτείες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Αμεσες απειλές: Εκτεταμένη λαθροθηρία ιδιαίτερα στα νησιά του Ιονίου την άνοιξη (ΕΟΕ, βάση δεδομένων)

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οπως και όλα τα είδη των αγροτικών οικοσυστημάτων, το Τρυγόνι αντιμετωπίζει τα γενικότερα προβλήματα της εντατικοποίησης της γεωργίας, κυρίως μέσω των αναδασμών, της καταστροφής των φυτοφραχτών, των φυτοφαρμάκων κλπ. Αν και είναι δημοφιλές θήραμα, δεν υπάρχουν αξιόπιστα στατιστικά δεδομένα για το συνολικό επίπεδο της κάρπωσης του από το κυνήγι, ενώ κατά την άνοιξη οι παραμέτροι αναπαραγωγής και διαχείμασης είναι σταθεροί σε όλη την Ελλάδα.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών

112	Αναδασμός
501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, βάση δεδομένων

Tachymarptis melba

Κοινό Όνομα

Βουνοσταχτάρα

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης

Σκίτσο από Carl Christian Toft

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Ευρεία κατανομή σε όλη τη χώρα. (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε αστικά περιβάλλοντα (πόλεις, χωριά ή μεμονωμένες αγροικίες) όπως επίσης σε κατάλληλες θέσεις όπως βράχους και ορθοπλαγιές στην ύπαιθρο (Cramp, 1998; Handrinos & Akriotis, 1997). Η Βουνοσταχτάρα φωλιάζει και αυτή σε σχισμές σκεπών σε αστικά κέντρα πχ Κέρκυρα ενώ αναπαράγεται και στην ύπαιθρο σε βράχους ή ορθοπλαγιές συχνά σε βαθιές κοιλάδες (Handrinos & Akriotis, 1997). Η πυκνότητα των ζευγαριών ποικίλει ανάλογα την διαθεσιμότητα κατάλληλων χώρων για φωλιασμα. Σε ορισμένες όμως περιπτώσεις οι αποικίες μπορεί να είναι πολύ μεγάλες πχ εκατοντάδες ζευγάρια να φωλιάζουν σε λίγα μόνο κτίρια (Handrinos & Akriotis, 1997).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με έντομα τα οποία συλλαμβάνει εν πτήση (Cramp, 1998) και προτιμά αγροτικές περιοχές όπου γίνεται περιορισμένη χρήση αγροχημικών ή λιβάδια ενώ παρατηρείται και σε υγροτόπους ή ρέματα.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση το είδος συχνά τρέφεται σε θέσεις με επιφανειακό νερό ή υγροτόπους.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος φωλιάζει σε αστικά περιβάλλοντα (πόλεις, χωριά ή μεμονωμένες αγροικίες) σε σχισμές των σκεπών όπως επίσης σε κατάλληλες θέσεις όπως βράχους και ορθοπλαγιές στην ύπαιθρο.

Τρέφεται με έντομα τα οποία συλλαμβάνει εν πτήση συνήθως σε αγροτικές περιοχές όπου γίνεται περιορισμένη χρήση αγροχημικών ή λιβάδια ενώ παρατηρείται και σε υγροτόπους ή ρέματα.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269	Υγρά λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
296	Καλλιεργούμενη γη
300	Άλλες αστικές και βιομηχανικές περιοχές
821	Εσωτερικοί κρημνοί
822	Λιθώνες και ογκόλιθοι

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του ειδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων τους, ιδιαίτερα του ενδιαίτηματος φωλιάσματος. (Handrinos & Akriotis, 1997).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοδοτηψίας:

Οι κύριες απειλές που υποβαθμίζουν το ενδιαίτημα τροφοδοτηψίας του ειδους είναι η αποξήρανση των υγροτόπων και των θέσεων με επιφανειακό νερό κοντά σε αστικά κέντρα, η εκτεταμένη χρήση αγροχημικών στις αγροτικές περιοχές, καθώς και η προώθηση της ενσταβλησμένης σε βάρος της εκτατικής κτηνοτροφίας (Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστοφή των κρίσιμων ενδιαιτημάτων. Ειδικότερα για το ενδιαιτημα φωλιάσματος οι καινούργιες μέθοδοι κατασκευής των σκεπών μειώνουν τη διαθεσιμότητα των κατάλληλων σχισμών που φωλιάζουν οι Σταχτάρες. Στους χώρους τροφοληψίας η αποξήρανση των υγροτόπων και των θέσεων με επιφανειακό νερό κοντά σε αστικά κέντρα, η εκτεταμένη χρήση αγροχημικών στις αγροτικές περιοχές, καθώς και η προώθηση της ενσταβλησμένης σε βάρος της εκτατικής κτηνοτροφίας απειλούν το είδος.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
203	Υποδομές τουρισμού-αναψυχής (χιονοδρομικά, γκολφ, γήπεδα, κατασκηνώσεις)
501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστοφή φωλιών
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ενασθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Apus apus

Κοινό Όνομα

Σταχτάρα

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης

Σκίτσο από Carl Christian Toft

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Ευρεία κατανομή σε όλη τη χώρα. (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε αστικά περιβάλλοντα (πόλεις, χωριά ή μεμονωμένες αγροικίες) όπως επίσης σε κατάλληλες θέσεις όπως βράχους και ορθοπλαγιές στην ύπαιθρο (Cramp, 1998; Handrinos & Akriotis, 1997). Η Σταχτάρα είναι πολύ κοινή σε μεγάλα αστικά κέντρα πχ Θεσσαλονίκη και φωλιάζει σε σχισμές κάτω τις σκεπές πολυκατοικιών. Η τυκνότητα των ζευγαριών ποικίλει ανάλογα την διαθεσιμότητα κατάλληλων χώρων για φώλιασμα. Σε ορισμένες θέσεις οι αποικίες μπορεί να είναι πολύ μεγάλες πχ εκατοντάδες ζευγάρια να φωλιάζουν σε λίγα μόνο κτίρια (Handrinos & Akriotis, 1997).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με έντομα τα οποία συλλαμβάνει εν πτήση (Cramp, 1998). Οι Σταχτάρες συχνά τρέφονται σε πολυάριθμα κοπάδια σε μεγάλες αποστάσεις από τις αποικίες τους (Handrinos & Akriotis, 1997) και προτιμά αγροτικές περιοχές όπου γίνεται περιορισμένη χρήση αγροχημικών ή λιβάδια ενώ παρατηρείται και σε υγροτόπους ή ρέματα.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση το είδος συχνά τρέφεται σε θέσεις με επιφανειακό νερό ή υγροτόπους.

Σύνοψη κρίσματων παραμέτρων

Το είδος φωλιάζει σε αστικά περιβάλλοντα (πόλεις, χωριά ή μεμονωμένες αγροικίες) σε σχισμές των σκεπών όπως επίσης σε κατάλληλες θέσεις όπως βράχους και ορθοπλαγιές στην ύπαιθρο.

Τρέφεται με έντομα τα οποία συλλαμβάνει εν πτήση συνήθως σε αγροτικές περιοχές όπου γίνεται περιορισμένη χρήση αγροχημικών ή λιβάδια ενώ παρατηρείται και σε υγροτόπους ή ρέματα.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269	Υγρά λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
296	Καλλιεργούμενη γη
300	Άλλες αστικές και βιομηχανικές περιοχές
821	Εσωτερικοί κρημνοί
822	Λιθώνες και ογκόλιθοι

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του ειδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσματων ενδιαίτημάτων τους, ιδιαίτερα του ενδιαίτηματος φωλιάσματος. Καινούργιες μέθοδοι κατασκευής των σκεπών μειώνουν τη διαθεσιμότητα των κατάλληλων σχισμών που φωλιάζουν οι Σταχτάρες (Handrinos & Akriotis, 1997).

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Οι κύριες απειλές που υποβαθμίζουν το ενδιαίτημα τροφοληψίας του ειδους είναι η αποέμβαση των υγροτόπων και των θέσεων με επιφανειακό νερό κοντά σε αστικά κέντρα, η εκτεταμένη χρήση αγροχημικών στις αγροτικές περιοχές, καθώς και η προώθηση της ενσταβλησμένης σε βάρος της εκτατικής κτηνοτροφίας (Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστοφή των κρίσιμων ενδιαιτημάτων. Ειδικότερα για το ενδιαιτημα φωλιάσματος οι καινούργιες μέθοδοι κατασκευής των σκεπών μειώνουν τη διαθεσιμότητα των κατάλληλων σχισμών που φωλιάζουν οι Σταχτάρες. Στους χώρους τροφοληψίας η αποξήρανση των υγροτόπων και των θέσεων με επιφανειακό νερό κοντά σε αστικά κέντρα, η εκτεταμένη χρήση αγροχημικών στις αγροτικές περιοχές, καθώς και η προώθηση της ενσταβλησμένης σε βάρος της εκτατικής κτηνοτροφίας απειλούν το είδος.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
203	Υποδομές τουρισμού-αναψυχής (χιονοδρομικά, γκολφ, γήπεδα, κατασκηνώσεις)
501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγιδευτη-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστοφή φωλιών
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Coracias garrulus

Κοινό Όνομα

Χαλκοκουρούνα

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Σκίτσο από Sylvia Gandini

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	200	400

Διαχείμαση

Κατανομή

Παλιότερα η Χαλκοκουρούνα είχε ευρεία εξάπλωση στην ηπειρωτική Ελλάδα, ενώ σήμερα εντοπίζεται στη Θεσσαλία, τη Μακεδονία και τη Θράκη σε μικρούς απομονωμένους πληθυσμούς. Επίσης, απουσιάζει από την πλειονότητα των νησιών ενώ αναπαράγεται σε ορισμένα όπως τη Σάμο, την Κω και πιθανά τη Λέσβο (Handrinos, & Akriotis, 1997).

ZEP χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός Ονομασία

GR1270012 Ταξιάρχης - Πολύγυρος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η Χαλκοκουρούνα φωλιάζει σε κοιλότητες δέντρων ή σε ορισμένες περιπτώσεις σε βράχους, οικίες και στοές μέσα στο έδαφος (Cramp, 1998). Συχνά χρησιμοποιεί κοιλότητες σε δέντρα που έχουν ανοιχθεί από άλλα είδη, κυρίως δρυοκολάπτες του γένους *Picus* (Bohus, 2007) ή του Μαύρου Δρυοκολάπτη *Dryocopus martius* (Cramp, 1998). Προτιμά λιβάδια ή ήπιας έντασης καλλιέργειες παρουσία διάσπαρτων δέντρων κυρίως βελανιδιές (Tucker & Heath, 1994). Επίσης, προτιμούνται περιοχές που γειτνιάζουν με κοιτές ποταμών ή ζεμάτων με πλούσια παρόχθια βλάστηση (Sackl et al, 2004). Η διαθεσιμότητα των θέσεων φωλιάσματος ρυθμίζει σε μεγάλο βαθμό την τελική επιλογή του ενδιαίτηματος αναπαραγωγής, έτσι συχνά οι βέλτιστες θέσεις επαναχρησιμοποιούνται κάθε χρόνο (Avilés et al, 2000). Η πυκνότητα των ζευγαριών κυμαίνεται από 1 έως 4 ζευγάρια ανά Km2 στις κατάλληλες περιοχές (Cramp, 1998).

Τροφική οικολογία:

Η Χαλκοκουρούνα τρέφεται με μεσαίου ή μεγάλου μεγέθους έντομα κυρίως κολεόπτερα και ορθόπτερα (Cramp, 1998). Χρησιμοποιεί ξερά κλαδιά στις κορυφές των δέντρων ή τηλεγραφικούς στύλους για να εποπτεύει και να εντοπίζει τη λεία του (Cramp, 1998). Προτιμά ηλιόλουστες, θερμές θέσεις σε εκτατικές καλλιέργειες, κοιλάδες, λιβάδια, ανοιχτές περιοχές με διάσπαρτα δέντρα κυρίως βελανιδιές (Tucker & Heath, 1994). Στις αγροτικές περιοχές επιλέγει μη εντατικές καλλιέργειες όπου συνήθως δέχονται τη μικρότερη ποσότητα αγροχημικών και είναι πλούσιες σε τροφικά διαθέσιμα.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Χαλκοκουρούνα φωλιάζει σε κοιλότητες δέντρων που συνήθως ανοίγονται από άλλα είδη πχ δρυοκολάπτες ή σε ορισμένες περιπτώσεις σε σχισμές βράχων, κτίσματα και σε στοές μέσα στο έδαφος σε επικλινή ή κάθετα πρανή. Η διαθεσιμότητα κατάλληλων θέσεων φωλιάσματός καθορίζει σε μεγάλο βαθμό την παρουσία του είδους σε κατάλληλα ενδιαίτημα. Χρησιμοποιεί ξερά κλαδιά στις κορυφές των δέντρων ή τηλεγραφικούς στύλους για να εποπτεύει και να εντοπίζει τη λεία του, η οποία αποτελείται από μεσαίου ή μεγάλου μεγέθους έντομα. Προτιμά ηλιόλουστες, θερμές θέσεις σε εκτατικές καλλιέργειες, κοιλάδες, λιβάδια και ανοιχτές περιοχές παρουσία διάσπαρτων δέντρων ή ζεμάτων θέσεων φωλιάσματος βλάστησης.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

271	Μεσόφιλα λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
296	Καλλιεργούμενη γη
820	Παλιοροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιοροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Σημαντική απειλή για το είδος αποτελεί η εντατικοποίηση της γεωργίας (Tucker & Heath, 1994). Συγκεκριμένα η αλλοίωση και η απομάκρυνση των διάσπαρτων δέντρων στα όρια των καλλιέργειών ή στα λιβάδια μειώνει την διαθεσιμότητα κατάλληλων θέσεων φωλιάσματος και

τροφοιληψίας. Επίσης, η εντατική χρήση αγροχημικών και ιδιαίτερα εντομοκτόνων μειώνει τους πληθυσμούς των εντόμων με τα οποία τρέφεται το είδος. Τέλος, η μετατροπή των ανοιχτών λιβαδιών σε καλλιέργειες εντατικής μορφής υποβαθμίζει το ενδιαίτημα του είδους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυριότερη απειλή για το είδος αποτελεί η εντατικοποίηση της γεωργίας μέσο της οποίας εκτατικές καλλιέργειες με διάσπαρτα δέντρα μετατρέπονται σε ανοιχτές εντατικές καλλιέργειες μειώνοντας τη διαθεσιμότητα κατάλληλων θέσεων για φώλιασμα. Επίσης η εκτεταμένη χρήση αγροχημικών στις καλλιέργειες μειώνει τα τροφικά διαθέσιμα του είδους και επιδρά αρνητικά στους πληθυσμούς του.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιέργειών
201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Avilés, J.M. & Parejo, D. (2004) Farming practices and Roller Coracias garrulus conservation in south-west Spain. Bird Conservation International 14 (3), 173-181.
- Avilés, J.M., Sánchez, J.M., Parejo, D.(2000) Nest-site selection and breeding success in the Roller (Coracias garrulus) in the Southwest of the Iberian peninsula. Journal fur Ornithologie 141 (3), 345-350.
- Bohus, M (2007) Breeding of the European roller (Coracias garrulus) in south-west Slovakia during 2001-2006. Tichodroma 19,1-11.
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Sackl, P., Tiefenbach, M., Ilzer, W., Pfeiler, J. & Wieser, B. (2004) Monitoring the Austrian relict population of European roller Coracias garrulus - a review of preliminary data and conservation implications. Acrocephalus (Ljubljana) 121, 51 – 57.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Merops apiaster

Κοινό Όνομα

Μελισσοφάγος

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός
επισκέπτης

Σχίτσο από Ren Hathaway

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	2,000	3,000
Διαχείμαση		

Κατανομή

Το είδος έχει ευρεία εξάπλωση στην ηπειρωτική Ελλάδα, κυρίως στη Μακεδονία και τη Θράκη. Νοτιότερα παρουσιάζει σποραδική κατανομή και είναι αρκετά σπάνιο στην Πελοπόννησο. Επίσης, απουσιάζει από την πλειονότητα των νησιών ενώ αναπαράγεται σε ορισμένα όπως τη Λέσβο, τη Σάμο, τη Λήμνο και την Κρήτη (Handrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Μελισσοφάγος χτίζει τη φωλιά του σε στοά μέσα στο έδαφος σε επικλινείς ή κάθετα πρανή (Cramp, 1998). Φωλιάζει σε αποικίες όπου συνήθως αριθμούν λίγα ζευγάρια (3-6 ζευγάρια) ενώ παρατηρούνται και μεγαλύτερες πολλάν ζευγαριών πχ 100 ζευγάρια (Cramp, 1998). Οι φωλιές στις αποικίες σχηματίζουν χαλαρές συναθροίσεις όπου η κάθε φωλιά απέχει λίγα μέτρα από την άλλη. Πολυάριθμες αποικίες (> 100 ζευγαριών) μπορεί να εκτείνονται σε μεγάλη απόσταση πχ 1 χιλιομέτρου, ανάλογα τη διαθεσιμότητα κατάλληλων θέσεων για φώλιασμα (Cramp, 1998). Οι εδαφικές συνθήκες αποτελούν σημαντική παράμετρο για την επιλογή ενός πρανούς ως χώρο εγκατάστασης της αποικίας. Το πορώδες του εδάφους συνήθως δεν πρέπει να είναι χαλαρό έτσι ώστε να μην καταστρέφεται εύκολα η φωλιά όπως επίσης να μην είναι σκληρό ώστε να ανοίγεται η στοά εύκολα από τα πουλιά (Heneberg, 2008). Επίσης, η σύσταση του εδάφους συνήθως αποτελείται από λεπτόκοκκα υλικά σε σύγκριση με άλλα είδη πχ Οχθοχελίδονο (Heneberg & Simecek, 2004). Συνεπώς, η διαθεσιμότητα κατάλληλων θέσεων για φώλιασμα μαζί με τα τροφικά διαθέσιμα μιας περιοχής καθορίζουν το μέγεθος και την εγκατάσταση μιας αποικίας Μελισσοφάγων σε αυτήν (Hoi et al, 2002).

Τροφική οικολογία:

Ο Μελισσοφάγος τρέφεται με έντομα προτιμώντας σε μεγάλο βαθμό υμενόπτερα που συνθέτουν πάνω από το 60% του διαιτολογίου του (Marniche et al, 2007; Cramp, 1998). Χρησιμοποιεί τις κορυφές των δέντρων ή τηλεγραφικούς στύλους για να εποπτεύει και να εντοπίζει τη λεία του την οποία συλλαμβάνει εν πτήση (Cramp, 1998). Προτιμά ηλιόλουστες, θερμές θέσεις σε εκτατικές καλλιέργειες, κοιλάδες, λιβάδια, ανοιχτές περιοχές, ελαιώνες ή αμπελώνες συνήθως κοντά επιφανειακό νερό (Tucker & Heath, 1994). Στις αγροτικές περιοχές προτιμά καλλιέργειες μη εντατικές όπου συνήθως δέχονται τη μικρότερη ποσότητα αγροχημικών και είναι πλούσιες σε τροφικά διαθέσιμα.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Μελισσοφάγος χτίζει τη φωλιά του σε στοά μέσα στο έδαφος σε επικλινείς ή κάθετα πρανή. Φωλιάζει σε αποικίες όπου συνήθως αριθμούν λίγα ζευγάρια (3-6 ζευγάρια). Οι εδαφικές συνθήκες αποτελούν σημαντική παράμετρο για την επιλογή ενός πρανούς ως χώρο εγκατάστασης της αποικίας. Τρέφεται με έντομα προτιμώντας σε μεγάλο βαθμό υμενόπτερα που συνθέτουν πάνω από το 60% του διαιτολογίου του. Προτιμά ηλιόλουστες, θερμές θέσεις σε εκτατικές καλλιέργειες, κοιλάδες, λιβάδια, ανοιχτές περιοχές, ελαιώνες ή αμπελώνες συνήθως κοντά επιφανειακό νερό.

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

271	Μεσόφιλα λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
296	Καλλιεργούμενη γη
302	Χέρσα εδάφη
820	Παλιοροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιοροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Σημαντική απειλή για το είδος αποτελεί η άμεση θανάτωση των ενήλικων τόσο στις αποκίες όσο και κατά τη διάρκεια της μετανάστευσης από λαθροθήρες. Παρότι στη χώρα μας το κυνήγι του Μελισσοφάγου απαγορεύεται εντούτοις ακόμη και σήμερα δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις λαθροθηρίας, όπως συμβαίνει και σε άλλες μεσογειακές χώρες πχ Μάλτα, Κύπρος (Tucker & Heath, 1994). Σημαντική παράμετρος η οποία επίσης περιορίζει τους πληθυσμούς του Μελισσοφάγου είναι η έλλειψη κατάλληλων θέσεων φωλιάσματος (Hoi et al, 2002; Heneberg, 2008).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυριότερες απειλές για το είδος αποτελούν η λαθροθηρία και η έλλειψη κατάλληλων θέσεων για φώλιασμα. Επίσης η εντατικοποίηση της γεωργίας και η εκτεταμένη χρήση αγροχημικών στις καλλιέργειες μειώνει τα τροφικά διαθέσιμα τους είδους και επιδρά αρνητικά στους πληθυσμούς του.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
203	Υποδομές τουρισμού-αναψυχής (χιονοδρομικά, γκολφ, γήπεδα, κατασκηνώσεις)
501	Κυνήγι-λαθροθηρία-παγίδευση-συλλογή αυγών ή νεοσσών-καταστροφή φωλιών
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπευσης και Φύλαξης
M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akrirotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Heneberg, P.(2008) Soil penetrability as a key factor affecting the nesting of burrowing birds. Ecological Research, 1-7.

Heneberg, P., Simecek, K.(2004) Nesting of European bee-eaters (*Merops apiaster*) in Central Europe depends on the soil characteristics of nest sites. Biologia - Section Zoology 59 (2), 205-211

Hoi, H., Hoi, C., Kristofik, J., Darolova, A.(2002) Reproductive success decreases with colony size in the European bee-eater. Ethology Ecology and Evolution 14 (2), 99-110

Marniche, F., Voisin, J.-F., Doumandji, S., Baziz, B. (2007) Diet of the European Bee-eater *Merops apiaster* in the Ichkeul National Park (Tunisia). Revue d'Ecologie (La Terre et la Vie) 62 (4), 351-362.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Lanius collurio

Κοινό Όνομα

Αετομάχος

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Χειμερινός
επισκέπτης

Σκίτσο από Pavel Prochazka

■ Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	10,000	20,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος έχει ευρεία κατανομή στην ηπειρωτική Ελλάδα. Αναπαράγεται και σε ορισμένα νησιά (πχ. Λήμνος, Λέσβος)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR1130011	Κοιλάδα Φιλιουρή	GR1420006	Ορος Μαυροβούνι	GR1440005	Ποταμός Πηνειός - Αντιχάσια Ορη

■ Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Αετομάχος φωλιάζει σε θάμνους και δέντρα, σχηματίζοντας φωλιά τύπου «ανοιχτής κούπας». Η φωλιά βρίσκεται σε ύψος κατά μέσο όρο ενός μέτρου πάνω από το έδαφος. Οι αναπαραγωγικές επικράτειες έχουν έκταση 1,5 ha περίπου. (Cramp & Perrins, 1993, Muller et al., 2005, Tucker & Heath, 1994). Η αναπαραγωγική επιτυχία αυξάνεται όταν το είδος φωλιάζει σχετικά νωρίς την άνοιξη, όταν η φωλιά έχει επαρκή κάλυψη και όταν υπάρχουν λιγοστοί θηρευτές (κυρίως κορακοειδή). Αντιθέτως, η αναπαραγωγική επιτυχία δεν φαίνεται να επηρεάζεται από την ηλικία των γονιών, το ύψος της φωλιάς ή τις καιρικές συνθήκες (Golawski, 2008, Muller et al., 2005).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με έντομα (κυρίως σκαθάρια), άλλα ασπόνδυλα, μικρά θηλαστικά, πουλιά και ερπετά σε ανοιχτές λιβαδικές εκτάσεις με διάσπαρτους θάμνους, σε πλαγιές με μακί, σε καλλιέργειες, στα όρια αλλά και σε ξέφωτα δασών, σε φυτοφράχτες, σε αμπελώνες (Cramp & Perrins, 1993, Tucker & Heath, 1994). Πολλές φορές μπορεί να συναντηθεί και σε σχετικά μεγάλα υψόμετρα, μέχρι 1500 μ. (Handrinos & Akriotis, 1997). Η λεία εντοπίζεται από εκτεθειμένα, σχετικά χαμηλά εποπτικά σημεία Σημαντική είναι η παρουσία αγκαθωτών θάμνων, στους οποίους τα πουλιά καρφώνουν τη λεία τους. Οι λιβαδικές εκτάσεις με ήπιας μορφής βόσκηση επηρεάζουν θετικά την τροφοληψία του αετομάχου. Τέτοιες εκτάσεις παρέχουν από τη μια αρκετά τημάτα με θάμνους και διάσπαρτα δέντρα, δηλαδή εποπτικές θέσεις και από την άλλη η βόσκηση δεν επιτρέπει την υπερβολική ανάπτυξη των θάμνων, η οποία επηρεάζει αρνητικά την επιτυχία θήρευσης (Golawski & Meissner, 2008, Muller et al., 2005, Vanhinsbergh & Evans, 2002). Επίσης, προτιμούνται τα λιβάδια και οι βοσκότοποι, σε σχέση με τις καλλιεργούμενες εκτάσεις, λόγω περισσότερης αφθονίας τροφής (Golawski & Golawska, 2008). Στη N. Ευρώπη τα προτιμούμενα ενδιαιτήματα περιλαμβάνουν μωσαϊκά βοσκοτόπων/καλλιεργήσιμων εκτάσεων με διάσπαρτους θάμνους και φυτοφράχτες (Brambilla et al., 2007).

Ανταγωνισμός:

Ο ενδοειδικός ανταγωνισμός, αλλά και η ενδοειδική θήρευση των νεοσσών, επηρεάζουν την πυκνότητα του πληθυσμού του είδους (Muller et al., 2005).

Θήρευση:

Οι νεοσσοί του Αετομάχου θηρεύονται συχνά από κορακοειδή.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση χρησιμοποιούνται σε γενικές γραμμές τα ίδια ενδιαιτήματα με αυτά της αναπαραγωγικής περιόδου. Το είδος τρέφεται με άλλα μικρά μεταναστευτικά στροφούμορφα κατά τη μετανάστευση αντί να αποθηκεύει μεγάλες ποσότητες λίπους πριν την έναρξη της μεταναστευτικής περιόδου (Cramp & Perrins, 1993).

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης: Χρησιμοποιεί ως σταθμούς ξεκούρασης νησιά και νησίδες του Αιγαίου. Είναι χαρακτηριστικό ότι αποτελεί την δεύτερη σε συχνότητα λεία του Μαυροπετρίτη κατά τη φθινοπωρινή μετανάστευση (Ristow et al., 1986).

Διάδομοι μετανάστευσης: Ο Αετομάχος είναι ιδιαίτερα πολυαριθμός στα Αντικύθηρα κατά την φθινοπωρινή μεταναστευτική περίοδο (ΕΟΕ, αδημοσίευτα στοιχεία).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Αετομάχος χρησιμοποιεί ενδιαιτήματα που περιλαμβάνουν λιβάδια και βοσκότοπους με διάσπαρτους θάμνους, δέντρα και

φυτοφράχτες, τα οποία χρησιμοποιεί ως εποπτικά σημεία για τον εντοπισμό της λείας του (κυρίως έντομα και μικρά σπονδυλωτά). Οι εντατικές καλλιέργειες δεν προτιμούνται καθώς δεν υπάρχει αρκετή θαμνώδης βλάστηση και η πυκνότητα της λείας είναι περιορισμένη. Η ήπιας μορφής βόσκηση ευνοεί την τροφοληψία του αετομάχου. Για το φώλιασμα του είναι απαραίτητοι θάμνοι μεσαίου μεγέθους που να προσφέρουν καλή κάλυψη. Τα κορακοειδή αποτελούν βασικούς θηρευτές για τους νεοσσούς του Αετομάχου. Οι επικράτειες του είδους έχουν κατά μέσο όρο έκταση 1,5 ha.

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

257	Οικότονος των δασικών ορίων
263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
264	Θαμνώνες
271	Μεσόφιλα λιβάδια
296	Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτήμα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του. Έτσι, η εντατικοποίηση της γεωργίας καταστρέφει το μωσαϊκό των χρήσεων γης, τους φυτοφράχτες. Επίσης, η εκτεταμένη χρήση φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων μειώνει τους πληθυσμούς των εντόμων (Tucker & Heath, 1994). Η εγκατάλειψη της γης εντείνει τη δάσωση ανοικτών εκτάσεων, οι οποίες είναι απαραίτητες για την τροφοληψία του είδους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστροφή των κρίσιμων ενδιαιτημάτων για το είδος. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται κυρίως στην εντατικοποίηση της γεωργίας

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
112	Αναδασμός
201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντισταθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Brambilla, M., Rubolini, D., Guidali, F. (2007) Between land abandonment and agricultural intensification: Habitat preferences of Red-backed Shrikes Lanius collurio in low-intensity farming conditions. Bird Study 54 (2), 160-167.

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

De La Montaña, E., Rey-Benayas, J.M., Carrascal, L.M. (2006) Response of bird communities to silvicultural thinning of Mediterranean maquis. Journal of Applied Ecology 43, 651-659.

Goławski, A. (2008) No evidence of weather effect found on the clutch size, eggs sizes and their hatchability in the red-backed shrike Lanius collurio in eastern Poland. Annales Zoologici Fennici 45 (6), 513-520.

- Golawski, A., Golawska, S. (2008) Habitat preference in territories of the red-backed shrike *Lanius collurio* and their food richness in an extensive agriculture landscape. *Acta Zoologica Academiae Scientiarum Hungaricae* 54 (1), 89-97.
- Golawski, A., Meissner, W. (2008) The influence of territory characteristics and food supply on the breeding performance of the Red-Backed Shrike (*Lanius collurio*) in an extensively farmed region of eastern Poland. *Ecol. Res.* 23, 347-353.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Moskat, C., Fuisz, T.I. (2002) Habitat segregation among the woodchat shrike *Lanius senator*, the red-backed shrike, *Lanius collurio*, and the masked shrike, *Lanius nubicus*, in NE Greece. *Folia Zool.* 51 (2), 103-111.
- Muller, M., Pasinelli G., Schiegg K., Spaar R., Jenni L., (2005) Ecological and social effects on reproduction and local recruitment in the red-backed shrike. *Oecologia* 143, 37-50.
- Pons P., Lambert B., Rigolot E., Prodon, R. (2003) The effects of grassland management using fire on habitat occupancy and conservation of birds at a mosaic landscape. *Biodiversity and Conservation* 12, 1843-1860.
- Ristow, D., Wink C., Wink M. (1986) Assessment of Mediterranean Autumn Migration by Prey Analysis of Eleonora's Falcon. Proc. 1st Conf. on Birds wintering in the Mediterranean Region, Aulla Feb. 1984. Supplemento alle Ricerche di Biologia della Selvaggina 10(1), 285-295.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)
- Vanhinsbergh, D., Evans, A., (2002) Habitat associations of the Red-backed Shrike (*Lanius collurio*) in Carinthia, Austria. *J. Ornithol.* 143, 405-415.

Lanius minor

Κοινό Όνομα

Σταχτοκεφαλάς

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος, Περιοδικός επισκέπτης

Σκίτσο από Pavel Prochazka

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	2,000	3,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος έχει διάσπαρτους και ασυνεχείς πληθυσμούς σε Θράκη-Κ. & Α. Μακεδονία, Δ. Μακεδονία, Ήπειρο, Θεσσαλία, ενώ έχει εντοπιστεί και στα Ιόνια νησιά (Κέρκυρα), την Στερεά Ελλάδα (Λαμία), βόρεια Πελοπόννησο και σε κάποια νησιά του Βόρειου Αιγαίου (Handrinos, & Akriotis, 1997). Αρκετά κοινότερο στην φθινοπωρινή μετανάστευση σε όλη την χώρα.

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία
GR1110008	Παραποτάμιο δάσος βορείου Έβρου και Αρδα	GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Σηρολίμνη, Καρατζά	GR1150001	Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Σταχτοκεφαλάς φωλιάζει σχεδόν αποκλειστικά σε δέντρα, σχηματίζοντας συνήθως μικρές ομάδες των 2-10 ζευγαριών (Cramp & Perrins, 1993, Tucker & Heath, 1994). Παρουσιάζει αυξημένη φιλοπατρία, ειδικά τα αρσενικά (Kristin et al., 2007). Το είδος του δέντρου, στο οποίο σχηματίζεται η φωλιά, εξαρτάται από την κάλυψη που προσφέρει το εκάστοτε φύλλωμα (Wirtitsch et al., 2001).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται σχεδόν αποκλειστικά με έντομα (κυρίως σκαθάρια και ακρίδες), χρησιμοποιώντας εποπτικά σημεία με ύψος 1-6 m. Χρησιμοποιεί ανοιχτές θερμές εκτάσεις με διάσπαρτους χαμηλούς θάμνους και λίγα δέντρα, λιβάδια, καλλιεργήσιμες εκτάσεις, αμπελώνες, χέρσα εδάφη (Cramp & Perrins, 1993, Tucker & Heath, 1994, Guerrieri et al., 1995, Isenmann & Debout, 2000, Lepley et al., 2004). Ο πιο σημαντικός τύπος ενδιαίτηματος φαίνεται να είναι τα λιβάδια με χαμηλή βλάστηση και τα γυμνά εδάφη. Ο κρίσιμος παράγοντας για την επιλογή του ενδιαίτηματος είναι η πρόσβαση στην τροφή (έντομα) (Wirtitsch et al., 2001). Δεν αποθηκεύει τροφή και για το λόγο αυτό, το είδος είναι ευάλωτο σε παρατεταμένες περιόδους κρύου ή βροχής (Tucker & Heath, 1994, Valera et al., 2001).

Ανταγωνισμός:

Η αναπαραγωγική πυκνότητα του πληθυσμού έχει αρνητική συσχέτιση με τον συγχρονισμό της αναπαραγωγής (Kristin et al., 2008).

Θήρευση:

Οι νεοσσοί του Σταχτοκεφαλά θηρεύονται συχνά από κορακοειδή (π.χ. Καρακάξες) (Kristin et al., 2000).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση χρησιμοποιούνται σε γενικές γραμμές τα ίδια ενδιαίτηματα με αυτά της αναπαραγωγικής περιόδου.

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης: Χρησιμοποιεί ως σταθμούς ξεκούρασης νησιά και νησίδες του Αιγαίου. Αποτελεί συχνή λεία του Μαυροπετρίτη κατά τη φθινοπωρινή μετανάστευση (Ristow et al., 1986).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Σταχτοκεφαλάς χρησιμοποιεί ενδιαίτηματα που περιλαμβάνουν λιβάδια και βοσκότοπους με διάσπαρτους θάμνους και δέντρα, καλλιεργήσιμες εκτάσεις, χέρσα εδάφη. Η τροφή του αποτελείται σχεδόν αποκλειστικά από έντομα και η χαμηλή βλάστηση είναι απαραίτητη για τον εντοπισμό τους. Φωλιάζει σε δέντρα σε μικρές αναπαραγωγικές ομάδες.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

257	Οικότονος των δασικών ορίων
263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακά
267	Ξηρά, πυροτικά λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του. Έτσι, η εντατικοποίηση της γεωργίας ενισχύει τις μονοκαλλιέργειες, καταστρέφοντας το μωσαϊκό των καλλιέργειών και των συστάδων δέντρων. Επίσης, η εκτεταμένη χρήση φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων μειώνει τους πληθυσμούς των εντόμων. Από την άλλη, η εγκατάλειψη της γης και η υποβόσκηση οδηγούν στη δάσωση ανοιχτών εκτάσεων, επηρεάζοντας αρνητικά την τροφοληψία του Σταχτοκεφαλά (Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του. Έτσι, η εντατικοποίηση της γεωργίας ενισχύει τις μονοκαλλιέργειες, καταστρέφοντας το μωσαϊκό των καλλιέργειών και των συστάδων δέντρων. Επίσης, η εκτεταμένη χρήση φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων μειώνει τους πληθυσμούς των εντόμων. Από την άλλη, η εγκατάλειψη της γης και η υποβόσκηση οδηγούν στη δάσωση ανοιχτών εκτάσεων, επηρεάζοντας αρνητικά την τροφοληψία του Σταχτοκεφαλά.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιέργειών
112	Αναδασμός
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και ευαίσθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντισταθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

De La Montaña, E., Rey-Benayas, J.M., Carrascal, L.M. (2006) Response of bird communities to silvicultural thinning of Mediterranean maquis. Journal of Applied Ecology 43, 651-659.

Guerrieri, G., Pietrelli, L., Biondi, M. (1996) Status and reproductive habitat selection of three species of Shrikes, *Lanius collurio*, *L. senator* and *L. minor* in a Mediterranean area. (Proc. of the First Intern. Shrike Symposium) Found. Vert. Zool. 6, 167-171.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Isenmann, P., Debout, G. (2000) Vineyards harbour a relict population of Lesser Grey Shrike (*Lanius minor*) in Mediterranean France. Journal fur Ornithologie 141 (4), 435-440.

Kristin, A., Hoi, H., Valera, F., Hoi, C. (2007) Philopatry, dispersal patterns and nest-site reuse in Lesser Grey Shrikes (*Lanius minor*). Biodivers. Conserv. 16, 987-995.

Kristin, A., Hoi, H., Valera, F., Hoi, C. (2007) The importance of breeding density and breeding synchrony for paternity assurance strategies in the lesser grey shrike. Folia Zoologica 57 (3), 240-250.

Kristin, A., Hoi, H., Valera, F., Hoi, H. (2000) Breeding biology and breeding success of the Lesser Grey Shrike (*Lanius minor*) in a

- stable and dense population. *Ibis* 142 (2), 305-311.
- Lepley, M., Ranc, S., Isenmann, P., Bara, T., Ponel, P., Guillemain, M. (2004) Diet and gregarious breeding in lesser Grey Shrike (*Lanius minor*) in Mediterranean France. *Revue d'Ecologie (La Terre et la Vie)* 59 (4), 591-602.
- Pons P., Lambert B., Rigolot E., Prodon, R. (2003) The effects of grassland management using fire on habitat occupancy and conservation of birds at a mosaic landscape. *Biodiversity and Conservation* 12, 1843-1860.
- Ristow, D., Wink C., Wink M. (1986) Assessment of Mediterranean Autumn Migration by Prey Analysis of Eleonora's Falcon. Proc. 1st Conf. on Birds wintering in the Mediterranean Region, Aulla Feb. 1984. Supplemento alle Ricerche di Biologia della Selvaggina 10(1), 285-295.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)
- Valera, F., Kristin, A., Hoi, H. (2001) Why does the lesser grey shrike (*Lanius minor*) seldom store food? Determinants of impaling in an uncommon storing species. *Behaviour* 138 (11-12), 1421-1436.
- Wirtitsch, M., Hoi, H., Valera, F., Kristin, A. (2001) Habitat composition and use in the lesser grey shrike (*Lanius minor*). *Folia Zoologica* 50 (2), 137-150

Lanius senator

Κοινό Όνομα

Κοκκινοκεφαλάς

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Pavel Prochazka

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	10,000	30,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος συναντάται στο σύνολο της ηπειρωτικής Ελλάδας και σε πολλά νησιά του Αιγαίου και του Ιονίου (Handrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Κοκκινοκεφαλάς φωλιάζει σε δέντρα και θάμνους, σχηματίζοντας επικράτειες μεγαλύτερες από αυτές του Αετομάχου (μέχρι 8 ha). Τα ζευγάρια σχηματίζονται ήδη κατά τη μετανάστευση (Cramp & Perrins, 1993). Η αναπαραγωγική επιτυχία αυξάνεται όταν η γέννα πραγματοποιείται νωρίς την αναπαραγωγική περίοδο (Bechet et al., 1998). Οι νεαροί Κοκκινοκεφαλάδες ανεξαρτητοποιούνται νωρίς, σε ηλικία 30 ημερών (Nikolov & Hristova, 2007).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται κυρίως με έντομα και άλλα ασπόνδυλα και περιστασιακά με μικρά σπονδυλωτά, χρησιμοποιώντας εποπτικά σημεία (κλαδιά, στύλους, φράχτες) με ύψος 2-6 m. Χρησιμοποιεί εκτάσεις με ποώδη βλάστηση και διάσπαρτους θάμνους και δέντρα, ξηρούς θαμνώδεις βοσκότοπους, καλλιεργήσιμες εκτάσεις, όρια δασών, σπωρώνες, ελαιώνες (Cramp & Perrins, 1993, Tucker & Heath, 1994, Moskat & Fuisz, 2002). Μεταξύ Αετομάχου και Κοκκινοκεφαλά υπάρχει επικαλύψη των ενδιαιτημάτων που χρησιμοποιούν. Επίσης, υπάρχουν ορισμένες υψημετρικές διαφοροποιήσεις με τον Κοκκινοκεφαλά να βρίσκεται σε παράκτιους κάμπους και χαμηλούς λόφους μέχρι 500 μ. υψόμετρο και τον Αετομάχο μεταξύ 500-1500 μ. (Guerrieri et al., 1996, Handrinos, & Akriotis, 1997, Moskat & Fuisz, 2002).

Θήρευση:

Οι νεοσσοί του Σταχτοκεφαλά θηρεύονται έντονα από κορακοειδή (π.χ. Καρακάξες, Κίσσες), θηλαστικά (κουνάβια, νυφίτες) και φίδια (Bechet et al., 1998).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης: Ο Κοκκινοκεφαλάς είναι ιδιαίτερα πολυάριθμος στα Αντικύθηρα κατά την εαρινή μεταναστευτική περίοδο (ΕΟΕ, αδημοσίευτα στοιχεία).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Κοκκινοκεφαλάς αναπαράγεται σε ανοιχτές λιβαδικές εκτάσεις με διάσπαρτα δέντρα και θάμνους, σε περιοχές με μακία, σε οπωρώνες και ελαιώνες. Φωλιάζει σε δέντρα και ψηλούς θάμνους και τρέφεται κυριώς με έντομα, αλλά και άλλα ασπόνδυλα και σπονδυλωτά, χρησιμοποιώντας εποπτικά σημεία για να εντοπίσει τη λεία του. Οι νεοσσοί του αντιμετωπίζουν έντονη θήρευση από κορακοειδή, θηλαστικά και φίδια.

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

257	Οικότονος των δασικών ορίων
263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
264	Θαμνώνες
267	Ξηρά, πυριτικά λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
301	Πολυετείς καλλιέργειες, δενδροκαλλιέργειες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτήμα αναπαραγωγής: Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του. Έτσι, η εντατικοποίηση της γεωργίας ενισχύει τις μονοκαλλιέργειες, καταστρέφοντας το μωσαϊκό των καλλιεργεών και των συστάδων δέντρων. Επίσης, η εκτεταμένη χρήση φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων μειώνει τους πληθυσμούς των εντόμων. Από την άλλη, η εγκατάλειψη της γης και η υποβόσκηση οδηγούν στη δάσωση ανοιχτών

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του. Έτσι, η εντατικοποίηση της γεωργίας ενισχύει τις μονοκαλλιέργειες, καταστρέφοντας το μωσαϊκό των καλλιεργειών και των συστάδων δέντρων. Επίσης, η εκτεταμένη χρήση φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων μειώνει τους πληθυσμούς των εντόμων. Από την άλλη, η εγκατάλειψη της γης και η υποβόσκηση οδηγούν στη δάσωση ανοιχτών εκτάσεων, επηρεάζοντας αρνητικά την τροφοληψία του Κοκκινοκεφαλά.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
112	Αναδασμός
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού - M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Bechet, A., Ienmann, P., Gaudin, R. (1998) Nest predation, temporal and spatial breeding strategy in the Woodchat Shrike *Lanius senator* in Mediterranean France. *Acta Oecologica* 19 (1), 81-87.

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

De La Montaña, E., Rey-Benayas, J.M., Carrascal, L.M. (2006) Response of bird communities to silvicultural thinning of Mediterranean maquis. *Journal of Applied Ecology* 43, 651-659.

Guerrieri, G., Pietrelli, L., Biondi, M. (1996) Status and reproductive habitat selection of three species of Shrikes, *Lanius collurio*, *L. senator* and *L. minor* in a Mediterranean area. (*Proc. of the First Intern. Shrike Symposium*) Found. Vert. Zool. 6, 167-171.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Moskat, C., Fuisz, T.I. (2002) Habitat segregation among the woodchat shrike *Lanius senator*, the red-backed shrike, *Lanius collurio*, and the masked shrike, *Lanius nubicus*, in NE Greece. *Folia Zool.* 51 (2), 103-111.

Nikolov, B.P., Hristova, I.P. (2007) Time-activity budgets of juvenile Woodchat Shrikes *Lanius senator* during the post-fledging period. *Ardea* 95 (2), 235-241.

Pons P., Lambert B., Rigolot E., Prodon, R. (2003) The effects of grassland management using fire on habitat occupancy and conservation of birds at a mosaic landscape. *Biodiversity and Conservation* 12, 1843-1860.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Lanius nubicus

Κοινό Όνομα

Παρδαλοκεφαλάς

Σκίτσο από Pavel Prochazka

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	500	2,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος συναντάται σε Θράκη-Κ. & Α. Μακεδονία, Θεσσαλία, ΒΑ Αιγαίο, Δωδεκάνησα (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Παρδαλοκεφαλάς αναπαράγεται σε ελαιώνες, άλλες δενδροκαλλιέργειες (καρυδιές, αμυγδαλιές), βιοσκότοπους με διάσπαρτους ψηλούς θάμνους και δέντρα, στα ορια φυλλοβόλων ή μικτών δασών και μερικές φορές κοντά σε μικρά ποτάμια. Φωλιάζει σε δέντρα ή θάμνους και συνήθως βρίσκεται ιρωμένος στην βλάστηση και τα χαμηλότερα κλαδιά των δέντρων. Γενικά αναπαράγεται σε χαμηλά υψόμετρα και προτιμά ενδιαιτήματα με πυκνότερη βλάστηση σε σχέση με τους υπόλοιπους κεφαλάδες (Handrinos & Akriotis 1997, Snow & Perrins, 1998, Moskat & Fuisz, 2002).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται κυρίως με αιρίδες, σκαθάρια, σαύρες και μικρά στρουθιόμορφα, χρησιμοποιώντας εποπτικά σημεία (κλαδιά δέντρων, στύλους, φράχτες) (Snow & Perrins, 1998).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση χρησιμοποιούνται σε γενικές γραμμές τα ίδια ενδιαιτήματα με αυτά της αναπαραγωγικής περιόδου.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Παρδαλοκεφαλάς αναπαράγεται σε ελαιώνες, δενδροκαλλιέργειες, βιοσκότοπους με διάσπαρτους ψηλούς θάμνους και δέντρα, στα ορια φυλλοβόλων ή μικτών δασών και μερικές φορές κοντά σε μικρά ποτάμια. Φωλιάζει σε δέντρα ή θάμνους και προτιμά ενδιαιτήματα με πυκνότερη βλάστηση σε σχέση με τους υπόλοιπους κεφαλάδες. Τρέφεται με έντομα, μικρά ερπετά και μικρά στρουθιόμορφα.

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
271	Μεσόφιλα λιβάδια
301	Πολυετείς καλλιέργειες, δενδροκαλλιέργειες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του, όπως η εξαφάνιση των δενδρόκηπων και των απομονωμένων μεγάλων δέντρων στις παραδοσιακές καλλιέργειες. Η εντατικοποίηση της γεωργίας καταστρέφει το μωσαϊκό της γης, ενώ η εκτεταμένη χρήση φυτοφαρμάκων μειώνει τους πληθυσμούς των εντόμων. Τα ενδιαιτήματα του Παρδαλοκεφαλά υποβαθμίζονται επίσης από τις πυρκαγιές και τις αποψιλώσεις. Από την άλλη, η εγκατάλειψη της γης και η υποβόσκηση οδηγούν στη δάσωση ανοιχτών εκτάσεων, επηρεάζοντας αρνητικά την τροφοληψία του Παρδαλοκεφαλά (Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του, όπως η εξαφάνιση των δενδρόκηπων και των απομονωμένων μεγάλων δέντρων στις παραδοσιακές καλλιέργειες. Η εντατικοποίηση της γεωργίας καταστρέφει το μωσαϊκό της γης, ενώ η εκτεταμένη χρήση φυτοφαρμάκων μειώνει τους πληθυσμούς των εντόμων. Τα ενδιαιτήματα του Παρδαλοκεφαλά υποβαθμίζονται επίσης από τις πυρκαγιές και τις αποψιλώσεις. Από την άλλη, η

εγκατάλειψη της γης και η υποβόσκηση οδηγούν στη δάσωση ανοιχτών εκτάσεων, επηρεάζοντας αρνητικά την τροφοληψία του Παρδαλοκεφαλά.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών
701	Μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση)
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χοήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και ενασθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Moskat, C., Fuisz, T.I. (2002) Habitat segregation among the woodchat shrike Lanius senator, the red-backed shrike, Lanius collurio, and the masked shrike, Lanius nubicus, in NE Greece. Folia Zool. 51 (2), 103-111.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Oriolus oriolus

Κοινό Όνομα

Συκοφάγος

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Σκίτσο από Jos Zwarts

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	5,000	30,000
Διαχείμαση		

Κατανομή

Το είδος έχει ευρεία εξάπλωση στην ηπειρωτική Ελλάδα όπου διατηρεί υψηλούς πληθυσμούς στη Θράκη και τη Μακεδονία. Στη Στερεά Ελλάδα, τη Θεσσαλία και την Ήπειρο έχει σποραδική κατανομή ενώ παραμένει άγνωστο εάν αναπαράγεται στα νησιά του Αιγαίου (Λέσβος, Σάμος) με εξαίρεση τη Θάσο (Handrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος χτίζει τη φωλιά του σε δέντρα με πυκνή κόμη, συνήθως πάνω από τα 2/3 του ύψους τους (Baumann, 2000) στα εξωτερικά κλαδιά (Cramp, 1998). Φωλιάζει από το επίπεδο της θάλασσας έως και σε υψόμετρα ως 1200 μέτρα σε αγροτικές ή αγροτοδασικές περιοχές και προτιμά ώριμα, ανοιχτά δάση βαλανιδιάς (Handrinos & Akriotis, 1997), τμήματα παραποτάμιας βλάστησης κυρίως με λεύκες ή ακόμα και φυτείες λεύκης (Digby & Milwright, 1998). Αποφεύγει τα δάση κωνοφόρων. (Handrinos & Akriotis, 1997). Η πυκνότητα του πληθυσμού ποικίλει από τα 0,25 ζευγάρια/km² έως και 2,25 ζευγάρια/km² ανάλογα την ποιότητα του ενδιαίτηματος και την διαθεσιμότητα της τροφής. (Digby & Milwright, 1998). Το μέγεθος της επικράτειας ποικίλει από 5 έως 50 εκτάρια και συνήθως περιλαμβάνει ανοιχτές εκτάσεις με χαμηλή παρουσία δέντρων (Cramp, 1998). Αρκετά συχνά παρατηρούνται ζευγάρια κατά μήκος παραποτάμιων δασών ή δεμάτων (Cramp, 1998).

Τροφική οικολογία:

Τρέφεται κυρίως με έντομα αλλά και καρπούς ή φρούτα (Cramp, 1998). Συλλέγει την τροφή του από την κόμη των δέντρων και σπάνια τρέφεται σε χαμηλή βλάστηση ή στο έδαφος (Cramp, 1998). Την αναπαραγωγική περίοδο συχνά τρέφεται με κεράσια ή μουρά (Handrinos & Akriotis, 1997).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Συκοφάγος προτιμά αγροτικές ή αγροτοδασικές περιοχές, παρουσία ώριμων και ανοιχτών φυλλοβόλων δασών (βελανιδιάς), ή τμήματα παραποτάμιας ή θεματικής βλάστησης (πχ με λεύκες) ή φυτείες λεύκης. Τρέφεται με έντομα αλλά και με καρπούς ή φρούτα και κατά την αναπαραγωγική περίοδο είναι γνωστή η προτίμησή του σε κεράσια ή μουρά.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

251	Αλλούβιακά και υδροχαρή δάση
257	Οικότονος των δασικών ορίων
296	Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Η εντατικοποίηση της γεωργίας θεωρείται η βασικότερη απειλή για το είδος καθώς αλλοιώνει το ενδιαίτημά του. Συγκεκριμένα, η απομάκρυνση των διάσπαρτων δέντρων και η καταστροφή της παραποτάμιας ή θεματικής βλάστησης (πχ με λεύκες ή φτελιές) στις αγροτικές περιοχές υποβαθμίζει το ενδιαίτημά του. Επίσης, η σταδιακή εγκατάλειψη και μετατροπή των δεντρώδων καλλιεργειών σε άλλες (ιδιαίτερα αυτών με κερασιές ή μουριές), μειώνει τις τροφικές πηγές του είδους. Η εντατική χρήση αγροχημικών (εντομοκτόνα) πιθανά επηρεάζει αρνητικά το είδος καθώς μειώνει τους πληθυσμούς των εντόμων με τα οποία τρέφεται.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυριότερη απειλή για το είδος αποτελεί η εντατικοποίηση της γεωργίας και οι πρακτικές που εφαρμόζονται στο στάδιο αλλαγής των αγροτικών καλλιεργειών από χαμηλής έντασης σε πλήρως εντατικοποιημένες. Πρακτικές όπως η απομάκυνση των διάσπαρτων δέντρων στα όρια των καλλιεργειών και η καταστροφή ή αλλοίωση των παραποτάμιων δασών (κυρίως λεύκης) ή της ζεματικής βλάστησης, υποβαθμίζουν το ενδιαίτημά του. Επίσης, η εντατική χρήση εντομοκτόνων ιδιαίτερα στις δεντρώδης καλλιέργειες πιθανά επιδρά αρνητικά μειώνοντας τα τροφικά διαθέσιμα του είδους.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
103	Εντατικοποίηση πολυετών καλλιεργειών (αμπέλια, οπωρώνες, ελαιώνες κλπ)
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης
1212	Καταστροφή παρόχθιων οικοσυστημάτων

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και ευαίσθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M19	Μέτρα αντισταθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Baumann, S. (2000) Habitat structure and habitat use of the European Golden Orioles (*Oriolus oriolus*, L.1758) during breeding and wintering. *Journal fur Ornithologie* 141(2), 142 – 151.
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) *Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic*. Oxford University Press.
- Digby, R. & Milwright, P. (1998) Breeding biology of the Golden Oriole *Oriolus oriolus* in the fenland basin of the Eastern Britain. *Bird Study* 45(3), 320 – 330.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) *The birds of Greece*. C. Helm, A & C Black, London.

Pyrrhocorax pyrrhocorax

Κοινό Όνομα

Κοκκινοκαλιακούδα

Σκίτσο από Susan Gough

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 500 2,000 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ορεινοί όγκοι δυτικής Μακεδονίας, νότια Πίνδος μέχρι και Στερεά, Ολυμπος και όλα τα βουνά της Κρήτης. (ΕΟΕ, αδημ.).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR2120009	Ορη Τσαμαντά, Φιλιατών, Φαρμακοβούνι, Μεγάλη Ράχη	GR2130002	Κορυφές όρους Σμόλικας	GR2130009	Ορος Τύμφη (Γκαμήλα)
GR2450007	Κορυφές όρους Γκιώνα, χαράδρα Ρεκά, Λαζόρεμα και Βαθιά Λάκια	GR2550009	Ορος Ταϊγέτος - Λαγκαδά Τρύπης	GR4310007	Δυτικά Αστερούσια
GR4310008	Ανατολικά Αστερούσια	GR4310009	Κρουσώνας - Βρωμόνερο Τδης	GR4330009	Ορος Ψηλορείτης (νοτιοδυτικό τμήμα)
GR4340014	Εθνικός Δρυμός Σαμαριάς - φαράγγι Τρυπητής - Ψιλάφι - Κουστογέρακο				

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η Κοκκινοκαλιακούδα αναπαράγεται υψόμετρα μεγαλύτερα των 400 μ. και συχνά φθάνει σε πολύ μεγάλα υψόμετρα. Προτιμά βραχώδεις, γυμνές, ανοιχτές περιοχές με φαράγγια, μέτωπα βράχων κλπ. Φωλιάζει σε σπηλιές και εσοχές βράχων, σχηματίζοντας αποικίες μέχρι 100 ζευγαριών (Handrinos & Akriotis 1997, Snow & Perrins, 1998).

Τροφική οικολογία:

Η Κοκκινοκαλιακούδα τρέφεται ομαδικά σε συγκεντρώσεις μέχρι 250 ατόμων σε φυσικούς και ημι-φυσικούς βιοσκότοπους. Χρειάζεται γυμνό έδαφος με χαμηλή και ανοιχτή βλάστηση για να τραφεί με εδαφόβια ασπόνδυλα (Tucker & Heath, 1994, Handrinos & Akriotis 1997Snow & Perrins, 1998).

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Την χειμερινή περίοδο, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις κακοκαιρίας, μεγάλα κοπάδια Κοκκινοκαλιακούδων μετανούνται σε χαμηλότερα υψόμετρα (Handrinos & Akriotis 1997).

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

266	Αλπικά, υποαλπικά και βόρεια εύκρατα λιβάδια
271	Μεσοφίλα λιβάδια
814	Σπήλαια
821	Εσωτερικοί κρημνοί

Απειλές

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

302	Εξορυκτικές δραστηριότητες: λατομεία-ορυχεία
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Audsen, M. & Bateson, D., (2005) Winter cattle grazing to create foraging habitat for choughs *Pyrrhocorax pyrrhocorax* at South Stack RSPB Reserve, Anglesey, Wales. Conservation Evidence 2, 26-27.

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Pyrhocorax graculus

Κοινό Όνομα

Κιτρινοκαλιακούδα

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Susan Gough

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	2,000	1,000
Διαχείμαση		

Κατανομή

Ορεινοί όγκοι Μακεδονίας, Ήπειρου, Πίνδος, Στερεά, Ολυμπος μέχρι και Β. Πελοπόννησο. Στην Κρήτη στα Λευκά Όρη και την Τσή (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η Κιτρινοκαλιακούδα αναπαράγεται σε μεγάλα υψόμετρα, κυρίως σε ασβεστολιθικά υποστρώματα. Χρειάζεται απρόσιτες θέσεις φωλιάσματος σε απότομα μέτωπα βράχων. Φωλιάζει μέσα σε σπηλιές και εσοχές βράχων είτε κάθε ζευγάρι μόνο του, είτε σε αποικίες μέχρι 20 ζευγάρια (Handrinos & Akriotis 1997, Snow & Perrins, 1998).

Τροφική οικολογία:

Η Κιτρινοκαλιακούδα τρέφεται σε ανοιχτές πετρώδεις περιοχές με χαμηλή βλάστηση. Προτιμά αλπικά λιβάδια, βοσκότοπους και βραχώδεις πλαγιές. Από την άνοιξη εως το φθινόπωρο τρέφεται με έντομα, ενώ το χειμώνα με καρπούς, συνήθως σε μικρές ή μεγάλες ομάδες. Ομαδικά σε συγκεντρώσεις μέχρι 250 ατόμων σε φυσικούς και ημι-φυσικούς βοσκότοπους. Χρειάζεται γυμνό έδαφος με χαμηλή και ανοιχτή βλάστηση για να τραφεί με εδαφόβια ασπόνδυλα (Tucker & Heath, 1994, Handrinos & Akriotis 1997, Snow & Perrins, 1998).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Κιτρινοκαλιακούδα φωλιάζει σε βραχώδεις πλαγιές σε μεγάλα κυρίως υψόμετρα. Τρέφεται ομαδικά σε βοσκότοπους, λιβάδια κλπ.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

266	Αλπικά, υποαλπικά και βόρεια εύκρατα λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
821	Εσωτερικοί κρημνοί

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την εγκατάλειψη της παραδοσιακής εκτατικής κτηνοτροφίας και συνεπώς την δάσωση ανοιχτών εκτάσεων (υποβόσκηση), καθώς και την υποβάθμιση των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του λόγω εγκαταστάσεων τουρισμού ή ορυχείων. (Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την εγκατάλειψη της παραδοσιακής εκτατικής κτηνοτροφίας και συνεπώς την δάσωση ανοιχτών εκτάσεων (υποβόσκηση), καθώς και την υποβάθμιση των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του λόγω εγκαταστάσεων τουρισμού ή ορυχείων.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης
-----	--

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Corvus monedula

Κοινό Όνομα

Κάργια

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σχίτσο από Simon Gillings

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 100,000 200,000 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Διαδεδομένη σε όλη τη χώρα, αλλά στην Στερεά, Πελοπόννησο και νησιά η κατανομή της είναι πιο ανομοιογενής (Handrinos & Akriotis 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η Κάργια είναι πολυάριθμο είδος σε χαμηλά υψόμετρα (<1000 μ) και αναπαράγεται σε εγκαταλειμένα κτίρια και χαλάσματα, τα οποία βρίσκονται είτε απομονωμένα στην ύπαιθρο είτε μέσα σε πόλεις και χωριά. Επίσης, αναπαράγεται σε βραχώδη φαράγγια και κρημνούς, τόσο παράκτια όσο και εσωτερικά. Συνήθως αναπαράγεται σε αποικίες, αλλά η διασπορά εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα των θέσεων φωλεοποίησης και έτσι η ύπαρξη μεμονωμένων ζευγαριών δεν είναι ασυνήθιστη (Handrinos & Akriotis 1997, Snow & Perrins, 1998).

Τροφική οικολογία:

Η Κάργια τρέφεται σε καλλιεργήσιμες εκτάσεις, δενδροκαλλιέργειες, βοσκότοπους και άλλες ανοιχτές περιοχές. Επίσης, είναι κοινή σε σκουπιδότοπους, ενώ στις αστικές περιοχές τρέφεται με υπολείμματα τροφής σε πάρκα και δρόμους. Τρέφεται με ασπόνδυλα, καρπούς, σπόρους, πτώματα και σκουπίδια. Μερικές φορές με μικρά σπονδυλωτά ή αυγά πουλιών (Handrinos & Akriotis 1997, Snow & Perrins, 1998).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι Κάργιες είναι πολυάριθμες σε χαμηλά υψόμετρα (<1000 μ) και αναπαράγεται σε εγκαταλειμένα κτίρια και χαλάσματα, τα οποία βρίσκονται είτε απομονωμένα στην ύπαιθρο είτε μέσα σε πόλεις και χωριά. Επίσης, αναπαράγεται σε βραχώδη φαράγγια και κρημνούς, τόσο παράκτια όσο και εσωτερικά. Συνήθως αναπαράγεται σε αποικίες. Η Κάργια τρέφεται σε καλλιεργήσιμες εκτάσεις, δενδροκαλλιέργειες, βοσκότοπους και άλλες ανοιχτές περιοχές. Επίσης, είναι κοινή σε σκουπιδότοπους, ενώ στις αστικές περιοχές τρέφεται με υπολείμματα τροφής σε πάρκα και δρόμους.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

271	Μεσόφιλα λιβάδια
295	Απόκρημνες και βραχώδεις ακτές
296	Καλλιεργούμενη γη
300	Άλλες αστικές και βιομηχανικές περιοχές
301	Πολυετείς καλλιέργειες, δενδροκαλλιέργειες
303	Αστικά πάρκα και κήποι
821	Εσωτερικοί κρημνοί

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την εγκατάλειψη της παραδοσιακής εκτατικής γεωργίας-κτηνοτροφίας, την υποβάθμιση του μωσαϊκού της γης και την δάσωση ανοιχτών εκτάσεων. Επίσης, τα ενδιαίτηματα αναπαραγωγής υποβαθμίζονται από την ανάπτυξη εγκαταστάσεων τουρισμού ή ορυχείων.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κύριες απειλές του ειδούς σχετίζονται με την εγκατάλειψη της παραδοσιακής εκτατικής γεωργίας-κτηνοτροφίας, την υποβάθμιση του μωσαϊκού της γης και την δάσωση ανοιχτών εκτάσεων. Επίσης, τα ενδιαιτήματα αναπαραγωγής υποβαθμίζονται από την ανάπτυξη εγκαταστάσεων τουρισμού ή ουχείων.

Κυρίαρχες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Riparia riparia

Κοινό Όνομα

Οχθοχελίδονο

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Καλοκαιρινός
επισκέπτης

Σκίτσο από Petr Rob

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 20,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος έχει ευρεία εξάπλωση στην ηπειρωτική Ελλάδα, κυρίως στη Μακεδονία και τη Θράκη. Νοτιότερα παρουσιάζει σποραδική κατανομή ενώ απουσιάζει από τα νησιά του Ιονίου και Αιγαίου με εξαίρεση ίσως την Λέσβο και την Κέρκυρα (Handrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το οχθοχελίδονο χτίζει τη φωλιά του σε στοά μέσα στο έδαφος σε επικλινείς ή κάθετα πρανή ή βράχια (Cramp, 1998). Φωλιάζει κατά μήκος ποταμών ή σε παραλίμνιες ή παραθαλάσσιες θέσεις με πρανή, σε αποικίες όπου συνήθως αριθμούν λίγα ζευγάρια (< 50 ζευγάρια) ενώ παρατηρούνται και μεγαλύτερες πολλών ζευγαριών πχ 2000 ζευγάρια (Cramp, 1998). Οι φωλιές στις αποικίες σχηματίζουν χαλαρές συναθροίσεις όπου η κάθε φωλιά απέχει λίγο από την άλλη. Πολυάριθμες αποικίες (> 2000 ζευγαριών) μπορεί να εκτείνονται σε μεγάλη απόσταση πολλών χιλιομέτρων, ανάλογα τη διαθεσιμότητα κατάλληλων θέσεων για φώλιασμα (Cramp, 1998). Οι εδαφικές συνθήκες αποτελούν σημαντική παράμετρο για την επιλογή ενός πρανούς ως χώρο εγκατάστασης της αποικίας. Το πορώδες του εδάφους συνήθως δεν πρέπει να είναι χαλαρό έτσι ώστε να μην καταστρέφεται εύκολα η φωλιά όπως επίσης να μην είναι σκληρό ώστε να ανοίγεται η στοά εύκολα από τα πουλά (Heneberg, 2008, Handrinos, & Akriotis, 1997). Συνεπώς, η διαθεσιμότητα κατάλληλων θέσεων για φώλιασμα μαζί με τα τροφικά διαθέσιμα μιας περιοχής καθορίζουν το μέγεθος και την εγκατάσταση μιας αποικίας σε αυτήν.

Τροφική οικολογία:

Το οχθοχελίδονο τρέφεται με ασπόνδυλα τα οποία συλλαμβάνει εν πτήση. (Cramp, 1998). Προτιμά ανοιχτές περιοχές πχ υγρά λιβάδια, λίμνες, κοίτες ποταμών κα οι οποίες μπορεί να απέχουν μεγάλη απόσταση από την αποικία πχ 600 έως 900 μέτρα (Cramp, 1998). Το οχθοχελίδονο τρέφεται με ασπόνδυλα τα οποία συλλαμβάνει εν πτήση. (Cramp, 1998). Προτιμά ανοιχτές περιοχές πχ υγρά λιβάδια, λίμνες, κοίτες ποταμών κα οι οποίες μπορεί να απέχουν μεγάλη απόσταση από την αποικία πχ 600 έως 900 μέτρα (Cramp, 1998).

Θήρευση:

Θηλαστικά όπως ο Ασβός αποτελούν τους κύριους θηρευτές του είδους στις αποικίες (Cramp, 1998).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σταθμοί ανεφοδιασμού και ξεκούρασης: Το είδος προτιμά τους καλαμώνες ως χώρο κουρνιάσματος για τη διάρκεια της μετανάστευσης (εαρινή και φθινοπωρινή) όπου παρατηρούνται μεγάλες συγκεντρώσεις ατόμων που ξεπερνούν τις χιλιάδες (Handrinos, & Akriotis, 1997).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το οχθοχελίδονο χτίζει τη φωλιά του σε στοά μέσα στο έδαφος σε επικλινείς ή κάθετα πρανή ή βράχια. Φωλιάζει κατά μήκος ποταμών ή σε παραλίμνιες ή παραθαλάσσιες θέσεις με πρανή, σε αποικίες όπου συνήθως αριθμούν λίγα ζευγάρια (<50 ζευγάρια). Οι εδαφικές συνθήκες αποτελούν σημαντική παράμετρο για την επιλογή ενός πρανούς ως χώρο εγκατάστασης της αποικίας. Τρέφεται με ασπόνδυλα τα οποία συλλαμβάνει εν πτήση. Προτιμά ανοιχτές περιοχές πχ υγρά λιβάδια, λίμνες, κοίτες ποταμών κα οι οποίες μπορεί να απέχουν μεγάλη απόσταση από την αποικία πχ 600 έως 900 μέτρα.

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

269 Γιγρά λιβάδια

271 Μεσόφιλα λιβάδια

282 Ποτάμια και ρέματα

295 Απόκρημνες και βραχώδεις ακτές

296 Καλλιεργούμενη γη

300 Άλλες αστικές και βιομηχανικές περιοχές

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιάτημα αναπαραγωγής:

Σημαντική απειλή για το είδος αποτελεί η έλλειψη κατάλληλων θέσεων φωλιάσματος (Handrinos, & Akriotis, 1997; Heneberg, 2008). Επίσης, η εντατική γεωργία και η χοήση αγροχημικών πιθανά επιδρά αρνητικά στους πληθυσμούς των ασπόνδυλων με τα οποία τρέφεται το είδος (Tucker and Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κύρια απειλή για το είδος αποτελεί έλλειψη κατάλληλων θέσεων για φώλιασμα. Επίσης η εντατικοποίηση της γεωργίας και η εκτεταμένη χοήση αγροχημικών στις καλλιέργειες μειώνει τα τροφικά διαθέσιμα τους είδους και επιδρά αρνητικά στους πληθυσμούς του. Τέλος, η αλλοίωση ή υποβάθμιση των καλαμών απειλεί τους σταθμούς ανεφοδιασμού ή ξεκούρασης τους είδους κατά τη μετανάστευση.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

201 Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαίσθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M14 Εθνικό Πρόγραμμα στρατηγικού σχεδιασμού για τον έλεγχο πληθυσμών ξενικών ειδών εισβολέων και αυτόχθονων προβληματικών ειδών
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Heneberg, P.(2008) Soil penetrability as a key factor affecting the nesting of burrowing birds. Ecological Research, 1-7.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Hirundo rustica

Κοινό Όνομα

Σταυλοχελίδονο

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης

Σκίτσο από Petr Rob

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	50,000	200,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Ευρεία κατανομή σε όλη τη χώρα. (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε αστικά περιβάλλοντα (πόλεις, χωριά ή μεμονωμένες αγροικίες) όπως επίσης σε κατάλληλες θέσεις όπως βράχους και ορθοπλαγιές στην ύπαιθρο (Cramp, 1998; Handrinos & Akriotis, 1997). Το Σταυλοχελίδονο κατασκευάζει την φωλιά του από λάσπη την οποία αναμειγνύει με φυτικό υλικό έτσι ώστε να σχηματίσει φωλιά κανοκού σχήματος. Τις φωλιές τους τις χτίζουν κάτω από τους γείσους σκεπών ή μπαλκονιών. Η διαθεσιμότητα κατάλληλων θέσεων με επιφανειακό νερό και λάσπη ωθεί σε μεγάλο βαθμό την επιλογή των περιοχών φωλιάσματος (Tucker & Heath, 1994). Η πυκνότητα των ζευγαριών ποικίλει ανάλογα την διαθεσιμότητα κατάλληλων χώρων για φωλιασμα. Σε ορισμένες δημώς περιπτώσεις οι αποικίες μπορεί να είναι πολύ μεγάλες πχ εκατοντάδες ζευγάρια να φωλιάζουν σε λίγα μόνο κτίρια (Handrinos & Akriotis, 1997).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με έντομα τα οποία συλλαμβάνει εν πτήση (Cramp, 1998). Το Σταυλοχελίδονο συνήθως τρέφεται σε χαμηλό ύψος. Προτιμά τις αγροτικές περιοχές όπου γίνεται περιορισμένη χρήση αγροχημικών ή λιβάδια ενώ παρατηρείται και σε υγροτόπους ή ζέματα.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση το είδος συχνά τρέφεται σε θέσεις με επιφανειακό νερό ή υγροτόπους. Επίσης, κουνιάζει σε καλαμώνες όπου παρατηρούνται μεγάλες συγκεντρώσεις του είδους κατά το σούρουπο (Handrinos & Akriotis, 1997).

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το είδος φωλιάζει σε αστικά περιβάλλοντα (πόλεις, χωριά ή μεμονωμένες αγροικίες) όπως επίσης σε κατάλληλες θέσεις όπως βράχους και ορθοπλαγιές στην ύπαιθρο. Η διαθεσιμότητα κατάλληλων θέσεων με επιφανειακό νερό και λάσπη ωθεί σε μεγάλο βαθμό την επιλογή των περιοχών φωλιάσματος. Τρέφεται με έντομα τα οποία συλλαμβάνει εν πτήση συνήθως σε αγροτικές περιοχές όπου γίνεται περιορισμένη χρήση αγροχημικών ή λιβάδια ενώ παρατηρούνται και σε υγροτόπους ή ζέματα.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269	Υγρά λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
296	Καλλιεργούμενη γη
300	Άλλες αστικές και βιομηχανικές περιοχές
821	Εσωτερικοί κρημνοί
822	Λιθώνες και σγκόλιθοι

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων τους, ιδιαίτερα του ενδιαίτηματος φωλιάσματος. Επίσης, η αποξήρανση υγροτόπων και η έλλειψη θέσεων με επιφανειακό νερό και λάσπη κοντά σε αστικά κέντρα επιδρά αρνητικά στους πληθυσμούς των χελιδονιών τα οποία δεν βρίσκουν εύκολα τα κατάλληλα υλικά για την κατασκευή των φωλιών τους (Tucker & Heath, 1994). Επίσης, η καταστροφή των φωλιών των χελιδονιών από πολίτες, αν και δεν αποτελεί συχνό φαινόμενο, μπορεί να επηρεάσει τοπικά κάποιους πληθυσμούς.

Απειλές στο ενδιαίτημα τροφοληψίας:

Οι κύριες απειλές που υποβαθμίζουν το ενδιαίτημα τροφοληψίας του είδους είναι η αποξήρανση των υγροτόπων και των θέσεων με επιφανειακό νερό κοντά σε αστικά κέντρα, η εκτεταμένη χρήση αγροχημικών στις αγροτικές περιοχές, καθώς και η προώθηση της ενσταβλησμένης σε βάρος της εκτατικής κτηνοτροφίας (Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστροφή των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του είδους. Η αποξήρανση υγροτόπων και η έλλειψη θέσεων με επιφανειακό νερό και λάσπη κοντά σε αστικά κέντρα επιδρά αρνητικά στους πληθυσμούς των χελιδονιών. Στους χώρους τροφοληψίας η αποξήρανση των υγροτόπων και των θέσεων με επιφανειακό νερό κοντά σε αστικά κέντρα, η εκτεταμένη χρήση αγροχημικών στις αγροτικές περιοχές, καθώς και η προώθηση της ενσταβλησμένης σε βάρος της εκτατικής κτηνοτροφίας απειλούν το είδος.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

112	Αναδασμός
201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
203	Υποδομές τουρισμού-αναψυχής (χιονοδρομικά, γκολφ, γήπεδα, κατασκηνώσεις)
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπειυσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και ευαίσθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Delichon urbicum

Κοινό Όνομα

Σπιτοχελίδονο

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός
επισκέπτης

Σκίτσο από Petr Rob

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	50,000	200,000
Διαχείμαση		

Κατανομή

Ευρεία κατανομή σε όλη τη χώρα. (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε αστικά περιβάλλοντα (πόλεις, χωριά ή μεμονωμένες αγροικίες) όπως επίσης σε κατάλληλες θέσεις όπως βράχους και ορθοπλαγιές στην ύπαιθρο (Cramp, 1998; Handrinos & Akriotis, 1997). Το Σπιτοχελίδονο κατασκευάζει την φωλιά του από λάσπη την οποία αναμειγνύει με φυτικό υλικό έτσι ώστε να σχηματίσει φωλιά κωνικού σχήματος. Τις φωλιές τους τις χτίζουν κάτω από τους γείσους σκεπών ή μπαλκονιών. Η διαθεσιμότητα κατάλληλων θέσεων με επιφανειακό νερό και λάσπη ωθούμει σε μεγάλο βαθμό την επιλογή των περιοχών φωλιάσματος (Tucker & Heath, 1994). Η πυκνότητα των ζευγαριών ποικίλει ανάλογα την διαθεσιμότητα κατάλληλων χώρων για φωλιασμα. Σε ορισμένες διαφορετικές περιπτώσεις οι αποικίες μπορεί να είναι πολύ μεγάλες πχ εκατοντάδες ζευγάρια να φωλιάζουν σε λίγα μόνο κτίρια (Handrinos & Akriotis, 1997).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με έντομα τα οποία συλλαμβάνει εν πτήση (Cramp, 1998). Το Σπιτοχελίδονο συνήθως τρέφεται σε μεγάλοτερο υψόμετρο από το Σταυλοχελίδονο. Προτιμά τις αγροτικές περιοχές όπου γίνεται περιορισμένη χρήση αγροχημικών ή λιβάδια ενώ παρατηρείται και σε υγροτόπους ή ρέματα.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση το είδος συχνά τρέφεται σε θέσεις με επιφανειακό νερό ή υγροτόπους.

Σύνοψη κρίσματων παραμέτρων

Το είδος φωλιάζει σε αστικά περιβάλλοντα (πόλεις, χωριά ή μεμονωμένες αγροικίες) όπως επίσης σε κατάλληλες θέσεις όπως βράχους και ορθοπλαγιές στην ύπαιθρο. Η διαθεσιμότητα κατάλληλων θέσεων με επιφανειακό νερό και λάσπη ωθούμει σε μεγάλο βαθμό την επιλογή των περιοχών φωλιάσματος. Τρέφεται με έντομα τα οποία συλλαμβάνει εν πτήση συνήθως σε αγροτικές περιοχές όπου γίνεται περιορισμένη χρήση αγροχημικών ή λιβάδια ενώ παρατηρούνται και σε υγροτόπους ή ρέματα.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269	Υγρά λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
296	Καλλιεργούμενη γη
300	Άλλες αστικές και βιομηχανικές περιοχές
821	Εσωτερικοί κρημνοί
822	Λιθώνες και ογκόλιθοι

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσματων ενδιαίτημάτων τους, ιδιαίτερα τον ενδιαίτημα του φωλιάσματος. Επίσης, η αποξήρανση υγροτόπων και η έλλειψη θέσεων με επιφανειακό νερό και λάσπη κοντά σε αστικά κέντρα επιδρά αρνητικά στους πληθυσμούς των χελιδονιών τα οποία δεν βρίσκουν εύκολα τα κατάλληλα υλικά για την κατασκευή των φωλιών τους (Tucker & Heath, 1994). Επίσης, η καταστροφή των φωλιών των χελιδονιών από πολίτες, αν και δεν αποτελεί συχνό φαινόμενο, μπορεί να επηρεάσει τοπικά κάποιους πληθυσμούς.

Απειλές στο ενδιαίτημα

Οι κύριες απειλές που υποβάθμίζουν το ενδιαίτημα τροφοληψίας του είδους είναι η

Είδη αγρολιβαδικών οικοσυστημάτων

τροφοιληψίας:

αποξήρανση των υγροτόπων και των θέσεων με επιφανειακό νερό κοντά σε αστικά κέντρα, η εκτεταμένη χρήση αγροχημικών στις αγροτικές περιοχές, καθώς και η προώθηση της ενσταβλησμένης σε βάρος της εκτατικής κτηνοτροφίας (Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστροφή των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του είδους. Η αποξήρανση υγροτόπων και η έλλειψη θέσεων με επιφανειακό νερό και λάσπη κοντά σε αστικά κέντρα επιδρά αρνητικά στους πληθυσμούς των χελιδονιών. Στους χώρους τροφοληψίας η αποξήρανση των υγροτόπων και των θέσεων με επιφανειακό νερό κοντά σε αστικά κέντρα, η εκτεταμένη χρήση αγροχημικών στις αγροτικές περιοχές, καθώς και η προώθηση της ενσταβλησμένης σε βάρος της εκτατικής κτηνοτροφίας απειλούν το είδος.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση ετήσιων καλλιεργειών
112	Αναδασμός
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M08 Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Calandrella brachydactyla

Κοινό Όνομα

Μικρογαλιάντρα

Σχίτσο από Juan Varela

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	20,000	50,000
Διαχείμαση		

Κατανομή

Το είδος έχει ευρεία εξάπλωση στην ηπειρωτική Ελλάδα συνήθως σε χαμηλά υψόμετρα. Στα νησιά του Ιονίου και του Αιγαίου έχει καταγραφεί σε μεγάλου μεγέθους νησιά όπως η Λέσβος, Λήμνος, Κως, Κρήτη, Ρόδο και Κέρκυρα (Handrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	
GR1110006	Δέλτα Έβρου	GR1130010	Λίμνες Βιστονίς, Ισμαρίς - λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά	GR1150001	Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και νήσος Θασοπούλα	
GR1220010	Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα - Αλυκή Κίτρους	GR2110004	Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Κατάφουρο και Κορακονήσια	GR2120005	Υγρότοπος ειβολών Καλαμά και νήσος Πρασούδι	
GR2310015	Δέλτα Αχελώου, λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιτωλικού και εκβολές Εύηνου, νήσοι Εχινάδες, νήσος Πεταλάς, δυτικός Αράκυνθος και στενά Κλεισούρας					

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος χτίζει τη φωλιά του στο έδαφος, συνήθως κάτω ή κοντά από χαμηλή βλάστηση (Cramp, 1998). Η επιλογή θέσεως φωλιάσματος βασίζεται σε δύο αντικρουόμενα πρότυπα. Το πρώτο αφορά την αναγκαιότητα κάλυψης ή σκίασης της φωλιάς από τις ακτίνες ήλιου η οποία βιοηθά στην βέλτιστη ανατροφή των νεοσσών και οδηγεί στην επιλογή θέσεων κάτω από βλάστηση. Το δεύτερο σχετίζεται με την επιλογή ανοιχτών θέσεων, για την αποφυγή της θήρευσης της φωλιάς και την καλύτερη επόπτευση του χώρου από τα ενήλικα (Yanes et al. 1996). Το ποσοστό θήρευσης των φωλιών είναι ιδιαίτερα υψηλό και κυμαίνεται από 70% έως 95%, και προέρχεται κύριως από θηλαστικά (πχ αλεπούδες, γάτες ή σκύλους) (Suarez, et al. 1993). Το είδος προτιμά ανοιχτές περιοχές με γυμνό, αμμώδης ή πετρώδης έδαφος παρουσία αραιής βλάστησης (Brotons, et al. 2005).

Τροφική οικολογία:

Τρέφεται κυρίως με έντομα και καρπούς την αναπαραγωγική περίοδο, ενώ το υπόλοιπο έτος με καρπούς (Cramp, 1998). Συλλέγει την τροφή του από το έδαφος ενώ έχει παρατηρηθεί να τρέφεται και σε χαμηλούς θάμνους (Cramp, 1998). Η διαθεσιμότητα των εντόμων επηρεάζει την επιλογή ενδιαίτηματος τροφοληψίας και συνήθως αποφεύγονται εντατικές καλλιέργειες, όπου γίνεται εκτεταμένη χρήση αγροχημικών (Tucker & Heath, 1994).

Θήρευση:

Το ποσοστό θήρευσης στις φωλιές είναι ιδιαίτερα υψηλό και οι κύριοι θηρευτές είναι θηλαστικά (πχ αλεπού, γάτες ή σκύλοι) (Suarez, et al. 1993).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Μικρογαλιάντρα προτιμά ανοιχτές περιοχές με γυμνό, αμμώδες ή πετρώδες έδαφος παρουσία αραιής βλάστησης, όπως

Είδη αγρολιβαδικών οικοσυστημάτων

επίσης εκτάσεις με αλόφυτα ή καλλιέργειες χαμηλής έντασης (Handrinos & Akriotis, 1997; Tucker & Heath, 1994). Η πυκνότητα των ζευγαριών σε κατάλληλες περιοχές κυμαίνεται από 2 έως 5 ζευγάρια ανά εκτάριο, ενώ αρκετά συχνά παρατηρούνται συναθροίσεις 10 – 20 ζευγαριών σε μία περιοχή (Cramp, 1998).

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

267	Ξηρά, πυριτικά λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
296	Καλλιεργούμενη γη
818	Αμμοθίνες και αμμώδεις ακτές

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτήμα αναπαραγωγής:

Η εντατικοποίηση της γεωργίας θεωρείται η βασικότερη απειλή για το είδος καθώς αλλοιώνει το ενδιαιτήμα του. Συγκεκριμένα, η εγκατάλειψη της παραδοσιακής εκτατικής γεωργίας η μείωση της ήπιας κτηνοτροφίας στα λιβάδια σε συνδυασμό με την εντατικοποίηση των καλλιεργειών και τη χρήση αγροχημικών (εντομοκτόνα), επηρεάζουν αρνητικά το είδος (Tucker & Heath, 1994). Παράλληλα η εγκατάλειψη των λιβαδιών και η σταδιακή δάσωση τους περιορίζει την έκταση κατάλληλου ενδιαιτήματος για το είδος. Τέλος, η οικιστική ανάπτυξη μέσω της δημιουργίας μεγάλων οικιστικών μονάδων επιδρά κατά τόπους αρνητικά καθώς υποβαθμίζει ή καταστρέφει το κύριο ενδιαιτήμα του είδους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυριότερη απειλή για το είδος αποτελεί η εντατικοποίηση της γεωργίας. Πρακτικές όπως η εγκατάλειψη της παραδοσιακής εκτατικής γεωργίας, η μείωση της ήπιας κτηνοτροφίας στα λιβάδια, η σταδιακή δάσωση των λιβαδιών λόγω της εγκατάλειψης της κτηνοτροφίας επηρεάζουν αρνητικά τους πληθυσμούς του είδους. Επίσης, η εντατική χρήση εντομοκτόνων ιδιαίτερα στις καλλιεργειές επιδρά αρνητικά μειώνοντας τα τροφικά διαθέσιμα του είδους. Τέλος, κατά τόπους απειλή για το είδος αποτελεί η εντονή οικιστική ανάπτυξη πχ με τη δημιουργία μεγάλων οικιστικών μονάδων.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
112	Αναδασμός
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Πλασικολούθηση πληθυσμακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Ψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

Brotons, L., Wolff, A., Paulus, G. & Martin, J.M. (2005) Effect of adjacent agricultural habitat on the distribution of passerines in natural grasslands. Biological Conservation 124, 407–414

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Serrano, D. & Astrain, C.(2005) Microhabitat use and segregation of two sibling species of Calandrella larks during the breeding season: Conservation and management strategies. Biological Conservation 125, 391–397.

Suarez, F., Yanes, M., Herranz, J. & Manrique, J. (1993) Nature reserves and the conservation of Iberian shrub-steppe passerines:

The paradox of nest predation. Biological Conservation, 64: 77–81.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Yanes, M., Herranz, J., & Suarez, F. (1996) Nest microhabitat selection in larks from a European semi-arid shrub-steppe: the role of sunlight and predation. Journal of Arid Environments 32: 469–478

Galerida cristata

Κοινό Όνομα

Κατσουλιέρης

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Petr Rob

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	50,000	200,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος έχει ευρεία εξάπλωση στην ηπειρωτική Ελλάδα, και στην πλειονότητα των νησών του Ιονίου και του Αιγαίου. Παρόλο την ευρύτητα της κατανομής του το είδος δεν είναι πολυάριθμο καθώς απονοιάζει από αρκετά ενδιαιτήματα (πχ δάση, μακία βλάστηση και θαμνώνες) (Handrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαιτήμα αναπαραγωγής: Το είδος χτίζει τη φωλιά του σε γυμνό έδαφος ή κάτω από αγρωστώδη φυτά και θάμνους (Cramp, 1998). Κύριο ενδιαιτήμα του αποτελούν οι ανοιχτές, ξηρές, επίπεδες ή λοφώδεις περιοχές, με αραιή βλάστηση που συνήθως δεν καλύπτει περισσότερο από το 50% του εδάφους (Cramp, 1998). Αναπαράγεται επίσης σε μη εντατικές καλλιέργειες, σε λιβάδια, σε αλοφυτική βλάστηση, αμμοθίνες αμμώδεις περιοχές και παραλίες (Handrinos, & Akriotis, 1997). Πλαρατηρείται επίσης, σε αστικές και βιομηχανικές περιοχές που ομοιάζουν με ημιερημικές πχ σκουπιδότοποι, χωμάτινοι δρόμοι, σιδηροδρομικές γραμμές κα (Tucker & Heath, 1994).

Τροφική οικολογία: Ο Κατσουλιέρης τρέφεται στο έδαφος με σπόρους (κυρίως δημητριακών) και με ασπόνδυλα (Cramp, 1998). Στις αγροτικές περιοχές το είδος προτιμά καλλιέργειες μη εντατικές όπου συνήθως δέχονται τη μικρότερη ποσότητα αγροχημικών (Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ανοιχτές, ξηρές, επίπεδες ή λοφώδεις περιοχές, με αραιή βλάστηση που συνήθως δεν καλύπτει περισσότερο από το 50% του εδάφους αποτελούν το κύριο ενδιαιτήμα του Κατσουλιέρη. Αναπαράγεται επίσης σε μη εντατικές καλλιέργειες, σε λιβάδια, σε αλοφυτική βλάστηση, αμμοθίνες αμμώδεις περιοχές και παραλίες (Handrinos, & Akriotis, 1997). Πλαρατηρείται επίσης, σε αστικές και βιομηχανικές περιοχές που ομοιάζουν με ημιερημικές πχ σκουπιδότοποι, χωμάτινοι δρόμοι, σιδηροδρομικές γραμμές κα (Tucker & Heath, 1994). Το χειμώνα παραμένει και χρησιμοποιεί τα ίδια ενδιαιτήματα.

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

271	Μεσόφιλα λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
296	Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτήμα αναπαραγωγής: Η εντατικοποίηση της γεωργίας αποτελεί την κύρια απειλή του είδους. (Tucker & Heath, 1994) Η εκτεταμένη χρήση αγροχημικών (ιδιαίτερα εντομοκτόνων), η απόδοση εκτατικών καλλιεργειών σε εντατικές μεγάλου μεγέθους με ταυτόχρονη εφαρμογή της μονοκαλλιέργειας, η σταδιακή δάσωση των ανοιχτών περιοχών η οποία επέρχεται από τη σταδιακή μείωση της εκτατικής και παραδοσιακής κτηνοτροφίας αποτελούν γεωργικές πρακτικές που απειλούν το είδος στις αγροτικές περιοχές.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυριότερη απειλή για το είδος αποτελεί η εντατικοποίηση της γεωργίας. Αυτή αποτυπώνεται σε γεωργικές πρακτικές όπως η έντονη χρήση αγροχημικών, η εφαρμογή της μονοκαλλιέργειας, η εγκατάλειψη της παραδοσιακής εκτατικής γεωργίας. Στα λιβάδια (αλλά και στις καλλιέργειες) απειλή αποτελεί η μείωση της κτηνοτροφίας γεγονός που οδηγεί στη σταδιακή δάσωση των ανοιχτών λιβαδιών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
112	Αναδασμός
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Alauda arvensis

Κοινό Όνομα

Σιταρήθρα

Σκίτσο από Petr Rob

Καθεστώς Παρουσίας Χειμερινός επισκέπτης, Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	2,000	5,000
Διαχείμαση		

Κατανομή

Το είδος έχει ευρεία εξάπλωση στην Μακεδονία και Θράκη, τόσο σε χαμηλά όσο και υψηλά υψόμετρα. Στην Βόρεια Πίνδο αναπαράγεται σε υψηλά υψόμετρα, όπως επίσης στον Όλυμπο και Παρνασσό. Αναπαραγωγή του είδους έχει καταγραφεί και σε υγροτόπους όπως στις Αλυκές Κίτρους, στο Μεσολόγγι και το δέλτα του ποταμού Καλαμά (Handrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος χτίζει τη φωλιά του στο έδαφος, κοντά ή ανάμεσα σε αγρωστώδη ή καλλιεργούμενα φυτά (κυρίως δημητριακά), σε αγροτικές καλλιέργειες ή λιβάδια (Cramp, 1998). Η επιλογή του κατάλληλου ενδιαίτηματος φωλιάσματος επηρεάζεται τόσο από το ύψος της βλάστησης (Chamberlain et al. 1999) όσο την ποικιλία και τη δομή της βλάστησης (Oddeskaer et al. 1997; Tucker & Heath, 1994; Morris et al. 2004). Αναφορικά με το ύψος της βλάστησης το είδος απονιστάζει από καλλιέργειες με ομοιόμορφα ψήλη και πυκνή βλάστηση, η οποία ξεπερνά τα 30 – 60 εκατοστά (Chamberlain et al. 1999). Η αφθονία του είδους επηρεάζεται θετικά με την αύξηση της ποικιλίας (Wilson et al. 1997) και της διαφορετικής δομής (πυκνότητα και ύψος) των καλλιεργειών (Poulsen, 1996; Oddeskaer et al. 1997). Έτσι, προτιμούνται περιοχές με μείζη ανοιξιάτικων και χειμερινών καλλιεργειών με δημητριακά καθώς και παρουσία λιβαδιών ή καλλιεργειών σε αγρανάπαυση σε σύγκριση με περιοχές με μονοκαλλιέργειες (Chamberlain, & Crick, 1999; Poulsen et al. 1998; Wilson et al. 1997). Επίσης λιβάδια στα οποία η βόσκηση είναι έντονη, με αποτέλεσμα το ύψος και η πυκνότητα της βλάστησης να είναι ομοιόμορφα χαμηλά, δεν προτιμούνται (Wakeham-Dawson et al. 1998).

Τροφική οικολογία:

Η Σταρόθρα τρέφεται με σπόρους (κυρίως δημητριακών) ενώ την αναπαραγωγική περίοδο με ασπόνδυλα και σπόρους (Cramp, 1998). Την αναπαραγωγική περίοδο, το είδος προτιμά καλλιέργειες όπου έχουν δεχθεί τη μικρότερη ποσότητα αγροχημικών, καθώς η διαθεσιμότητα των ασπόνδυλων σε αυτές είναι μεγαλύτερη από περιοχές όπου έχουν γίνει εκτεταμένοι ψεκασμοί (Chamberlain et al. 1999). Επίσης, προτιμούνται αγροτικές περιοχές με μίζη ανοιξιάτικων /χειμερινών καλλιεργειών και ύπαρξη καλλιεργειών υπό αγρανάπαυση (Poulsen et al. 1998; Wilson et al. 1997). Στα φυσικά λιβάδια το είδος παρατηρείται σε αυτά όπου εφαρμόζεται ήπια βόσκηση (Wakeham-Dawson et al. 1998) και συνήθως απονιστάζει από άγονες περιοχές με μικρό ποσοστό φυσικής βλάστησης (Brottons, et al. 2005).

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης:

Το εύρος των ενδιαίτημάτων στα οποία τρέφεται το είδος το χειμώνα είναι μεγάλο. Οι καλλιέργειες δημητριακών στις οποίες παραμένει μεγάλο ποσοστό ασυγκόμιστων στελεχών των καλλιεργούμενων φυτών αποτελεί το σημαντικότερο από αυτά (Siriwardena et al. 1999). Επίσης, λιβαδικές εκτάσεις και καλλιέργειες που τελούν υπό αγρανάπαυση αποτελούν σημαντικό ενδιαίτημα διαχείμασης (Wilson et al. 1997; Chamberlain et al. 1999).

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Σταρόθρα χρησιμοποιεί αγροτικά ενδιαίτηματα τα οποία δεν έχουν αποδοθεί στην εντατική γεωργία. Περιοχές εκτατικών καλλιέργειών δημητριακών με μείζη ανοιξιάτικων και χειμερινών καλλιέργειών και μειωμένη χρήση αγροχημικών αποτελούν σημαντικό ενδιαίτημα για το είδος. Επίσης λιβάδια με ποικιλία δομής της φυσικής βλάστησης προτιμούνται σε αντίθεση με υπεβοσκημένα λιβάδια και άγονες λιβαδικές εκτάσεις. Κατά τη διάρκεια του χειμώνα, σημαντικές είναι οι καλλιέργειες στις οποίες αφήνεται ασυγκόμιστο το υπόλοιπο των καλλιεργούμενων φυτών (πχ στελέχη δημητριακών).

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269	Τγχά λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
296	Καλλιεργούμενη γη

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτημα
αναπαραγωγής:

Η εντατικοποίηση της γεωργίας αποτελεί την κύρια απειλή του είδους. (Fuller et al. 1995; Chamberlain & Crick 1999) Η εκτεταμένη χρήση αγροχημικών (ιδιαίτερα εντομοκτόνων), η απόδοση εκτατικών καλλιεργειών σε εντατικές μεγάλου μεγέθους με ταυτόχρονη εφαρμογή της μονοκαλλιέργειας, η εγκατάλειψη της μείζης ανοιξιάτικων με χειμερινών καλλιεργειών δημητριακών αποτελούν γεωργικές πρακτικές που απειλούν το είδος στις αγροτικές περιοχές. Η υπερβόσκηση αποτελεί την κύρια απειλή του είδους στα λιβάδια καθώς μειώνει την δομική ποικιλία της βλάστησης, στοιχείο απαραίτητο για το είδος.

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαιτημα
διαχείμασης:

Η μείωση των πληθυσμών της Σταρόθρας αποδίδεται στο χαμηλό ποσοστό επιβίωσης την χειμερινή περίοδο, που πιθανά σχετίζεται με τη διαρκώς μειούμενη διαθεσιμότητα χωραφιών με ασυγκόμιστα στελέχη των καλλιεργούμενων φυτών (πχ. καλάμια θερισμένων δημητριακών) (Siriwardena et al. 1999).

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυριότερη απειλή για το είδος αποτελεί η εντατικοποίηση της γεωργίας. Αυτή αποτυπώνεται σε γεωργικές πρακτικές όπως η έντονη χρήση αγροχημικών, η αλλαγή σε μονοκαλλιέργειες, η σταδιακή σπορά αποκλειστικά χειμερινών καλλιεργειών έναντι των ανοιξιάτικων, η καταπολέμηση της βλάστησης στα όρα των καλλιεργειών. Στα λιβάδια κύρια απειλή αποτελεί η έντονη βόσκηση που μειώνει την ετερογένεια της βλάστησης σε αυτά. Επίσης, κατά τη διαχείμαση σοβαρή απειλή αποτελεί η σταδιακή μείωση των χωραφιών με ασυγκόμιστα στελέχη κυρίως δημητριακών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
108	Υπερβόσκηση κτηνοτροφικών ζώων σε ορεινούς, ημιορεινούς και νησιωτικούς βιοσκότοπους
112	Αναδασμός
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

Brotóns, L., Wolff, A., Paulus, G. & Martin, J.M. (2005) Effect of adjacent agricultural habitat on the distribution of passerines in natural grasslands. *Biological Conservation* 124, 407–414

Chamberlain, D.E. & Crick, H.Q.P. (1999) Population declines and reproductive performance in skylarks *Alauda arvensis* in different regions and habitats of the United Kingdom. *Ibis*, 141, 38-51.

Chamberlain, D.E., Wilson, A.M., Browne, S.J. & Vickery, J.A. (1999) Effects of habitat type and management on the abundance of skylarks in the breeding season. *Journal of Applied Ecology* 36, 856-870.

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) *Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic*. Oxford University Press.

Fuller, R.J., Gregory, R.D., Gibbons, D.W., Marchant, J.H., Wilson, J.D., Baillie, S.R. & Carter, N. (1995) Population declines and range contractions among lowland farmland birds in Britain. *Conservation Biology*, 9, 1425-1441.

Hald, A.B. (1999) The impact of changing the season in which cereals are sown on the diversity of the weed flora in rotational fields in Denmark. *Journal of Applied Ecology*, 36, 24-32.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) *The birds of Greece*. C. Helm, A & C Black, London.

Morris, A. J., Holland J. M., Smith B.,& Jones N. E., (2004) Sustainable Arable Farming For an Improved Environment (SAFFIE): managing winter wheat sward structure for Skylarks *Alauda arvensis*. *Ibis*, 146 (Suppl. 2), 155–162

Poulsen, J.G. (1996) Behaviour and parental care of Skylark *Alauda arvensis* chicks. *Ibis*, 138, 525-531.

Poulsen, J.G., Sotherton, N.W. & Aebsicher, N.J. (1998) Comparative nesting and feeding ecology of skylarks *Alauda arvensis* on arable farmland in southern England with special reference to set-aside. *Journal of Applied Ecology*, 35, 131-147.

- Siriwardena, G.M., Baillie, S.R., Crick, H.Q.P. & Wilson, J.D. (1999) The importance of variation in the breeding performance of seed-eating birds in determining their population trends on farmland. *Journal of Applied Ecology*, 37, 1-22.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)
- Wakeham-Dawson, A., Szoszkiewicz, K., Stern, K. & Aebischer, N.J. (1998) Breeding skylarks *Alauda arvensis* on environmentally sensitive area arable reversion grass in southern England: survey-based and experimental determination of density. *Journal of Applied Ecology*, 35, 635-648.
- Wilson, J.D., Evans, J., Browne, S.J. & King, J.R. (1997) Territory distribution and breeding success of skylarks *Alauda arvensis* on organic and intensive farmland in southern England. *Journal of Applied Ecology*, 34, 1462-1478.

Hippolais pallida

Σκίτσο από Jose Projecto

Κοινό Όνομα

Ωχροστριτσίδα

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή	100,000	300,000	ζευγάρια
-------------	---------	---------	----------

Διαχείμαση

Κατανομή

Η Ωχροστριτσίδα έχει ευρεία κατανομή σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα όπως επίσης και στα περισσότερα νησιά του Ιουνίου και του Αιγαίου. Παρατηρείται σε περιοχές από το ύψος της θάλασσας έως σε υψόμετρο έως και 1000 μέτρα, αλλά είναι πιο κοινή σε χαμηλά υψόμετρα συνήθως κάτω από 500 μέτρα (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η Ωχροστριτσίδα φωλιάζει στην πυκνή κόμη δέντρων ή θάμνων, συνήθως σε ύψος από 40 εκατοστά έως 9 μέτρα από το έδαφος (Cramp, 1998). Προτιμά περιοχές με αραιά ή πυκνά δέντρα, όπως ελαιώνες, οπωρώνες, κήπους, πεύκα ή βελανιδιές συνήθως σε κοντινή απόσταση από ρέματα ή στα όρια με υγροτόπους με αλμυράκια, ιτιές ή λυγαριές (Handrinos & Akriotis, 1997). Παρατηρείται επίσης σε εκτατικές καλλιέργειες παρουσία φυτοφρακτών, όπως επίσης μέσα σε αστικό περιβάλλον (πάρκα σε πόλεις). Σε κατάλληλα ενδιαιτήματα παρουσιάζει υψηλές συγκεντρώσεις με την τάση να σχηματίζει μικρές ομάδες αναπαραγόμενων ζευγαριών (Cramp, 1998). Είναι εξαιρετικά πιστή στις περιοχές αναπαραγωγής της, που τις επιλέγει σχεδόν κάθε έτος (Cramp, 1998).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με έντομα την αναπαραγωγική περίοδο ενώ συμπληρώνει τη δίαιτά του με φρούτα το φθινόπωρο (Cramp, 1998). Το μεγαλύτερο ποσοστό της τροφής τους, το βρίσκεται στην πυκνή βλάστηση των θάμνων και δευτερογενώς από το έδαφος (Cramp, 1998).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Ωχροστριτσίδα προτιμά περιοχές με αραιά ή πυκνά δέντρα, όπως ελαιώνες, οπωρώνες, κήπους, πεύκα ή βελανιδιές συνήθως σε κοντινή απόσταση από ρέματα ή στα όρια με υγροτόπους με αλμυράκια, ιτιές ή λυγαριές (Handrinos & Akriotis, 1997). Παρατηρείται επίσης σε εκτατικές καλλιέργειες παρουσία φυτοφρακτών, όπως επίσης μέσα σε αστικό περιβάλλον (πάρκα σε πόλεις). Τρέφεται με έντομα την αναπαραγωγική περίοδο ενώ συμπληρώνει τη δίαιτά του με φρούτα το φθινόπωρο. Το μεγαλύτερο ποσοστό της τροφής τους, το βρίσκεται στην πυκνή βλάστηση των θάμνων και δευτερογενώς από το έδαφος (Cramp, 1998)

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

296	Καλλιεργούμενη γη
301	Πολυετείς καλλιέργειες, δενδροκαλλιέργειες
820	Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές των ειδών σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαιτημάτων τους. Οι επαναλαμβανόμενες και μεγάλες σε έκταση πυρκαγιές σε θαμνώνες ή σε καλλιέργειες με φυτοφράκτες, αλλοιώνυν σε τέτοιο βαθμό της δομής της βλάστησης ώστε η εποίκησή τους την Ωχροστριτσίδα να είναι δύσκολη. Επίσης, η ισοπή ή η απομάκρυνση των θάμνων στις περιοχές αναπαραγωγής υποβαθμίζει σταδιακά το ενδιαιτήμα του είδους. Τέλος, η εκτεταμένη χρήση αγροχημικών στις καλλιέργειες επιδρά άμεσα μειώνοντας τη διαθεσιμότητα των τροφικών πόρων του είδους (Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστοφή των κρίσιμων ενδιαιτημάτων των ειδών. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται κυρίως στην συχνή εκδήλωση μεγάλων πυρκαγιών στις περιοχές αναπαραγωγής, στην κοπή και απομάκυνση των θάμνων ή δέντρων και στην εκτεταμένη ή αλόγιστη χρήση αγροχημικών.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

511	Ακατάλληλη διαχείριση δασών
701	Μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση)
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χοηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Hippolais olivetorum

Κοινό Όνομα

Λιοστριτσίδα

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης

Σχίτσο από Michal Skakuj

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	5,000	10,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Η Λιοστριτσίδα έχει μεγάλο εύρος κατανομής σε όλη τη χώρα (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία	Κωδικός	Όνομασία
GR1110002	Δάσος Δαδιάς-Σουφλί	GR1110009	Νότιο δασικό σύμπλεγμα Έβρου	GR1420006	Ορος Μαυροβούνι
GR2320001	Λιμνοθάλασσα Καλογριάς, δάσος Στροφυλιάς και έλος Λάμιας, Αραξός	GR2540007	Ορη ανατολικής Λακωνίας		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε κλαδιά χαμηλών δέντρων ή μέσα σε πυκνή βλάστηση θάμνων, συνήθως σε χαμηλό ύψος από το έδαφος (30 – 350 εκατοστά) (Cramp, 1998). Αναπαράγεται σε περιοχές με υψηλότερη βλάστηση σε σύγκριση με κάποια είδη τσιροβάκων πχ Μαυροτσιροβάκου. Προτιμά τα αραιά δάση βελανιδιάς και παρουσιάζει μεγάλες πληθυσμιακές πυκνότητες σε κατάλληλα ενδιαίτημα με αρκετά ζευγάρια να συναθροίζονται σε μικρές εκτάσεις (Cramp, 1998).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με έντομα την αναπαραγωγική περίοδο ενώ συμπληρώνει τη διατάτ του με φρούτα το φθινόπωρο (Cramp, 1998). Το μεγαλύτερο ποσοστό της τροφής του, το παίρνει μέσα από την πυκνή βλάστηση των θάμνων και δευτερογενώς από το έδαφος (Cramp, 1998).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά την φθινοπωρινή μετανάστευση το είδος τρέφεται με φρούτα και κυρίως με σύκα (Cramp, 1998) ενώ προτιμά θέσεις όπου υπάρχει διαθέσιμο επιφανειακό νερό. Πιθανά η διαθεσιμότητα της τροφής και του επιφανειακού νερού να αποτελεί περιοριστικό παράγοντα κατά τη φθινοπωρινή μετανάστευση ιδιαίτερα στα νησιά του Αιγαίου.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Λιοστριτσίδα συναντάται σε περιοχές με υψηλότερη βλάστηση σε σύγκριση με άλλα είδη τσιροβάκων πχ Μαυροτσιροβάκος. Προτιμά τα αραιά δάση βελανιδιάς. (Handrinos & Akriotis, 1997; Tucker & Heath, 1994).

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

252	Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση
263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
264	Θαμνώνες
296	Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του, ιδιαίτερα του ενδιαίτηματος φωλιάσματος. Η υλοτόμηση των αραιών δρυοδασών, οι εκτεταμένες και επαναλαμβανόμενες πυρκαγιές και η χρήση αγροχημικών σε εκτατικές καλλιέργειες με μεγάλο ποσοστό φυτοφράκτων ή υψηλών δέντρων (Tucker & Heath, 1994) απειλούν το ενδιαίτημα του είδους. Επίσης, ο Μελώδοτσιροβάκος συνδέεται στενά με περιοχές όπου ασκείται βόσκηση (αραιά δάση βελανιδιάς) η οποία διατηρεί ανοιχτή τη δομή των περιοχών που αναπαράγεται. Η μείωση/εγκατάλειψη της κτηνοτροφίας στις περιοχές αυτές μπορεί να έχει αρνητικές επιδράσεις στους πληθυσμούς του είδους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστροφή των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του είδους. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται κυρίως στην συχνή εκδήλωση μεγάλων πυρκαγιών στις περιοχές αναπαραγωγής, στην υλοτόμηση των αραιών δρυοδασών και η μείωση ή εγκατάλειψη της κτηνοτροφίας. Επίσης, η χρήση των αγροχημικών πιθανά επιδρά αρνητικά στη διαθεσιμότητα των τροφικών πηγών του είδους στις αγροτικές περιοχές. Τέλος, πιθανή απειλή κατά τη φθινοπωρινή μετανάστευση να αποτελεί η σταδιακή μείωση της καλλιέργειας της συκιάς και των θέσεων με επιφανειακό νερό στη νησιωτική Ελλάδα.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
701	Μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση)
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χοίσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυργίων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Isenmann, P., & Fradet, G. (1995) Is the nesting association between the Orphean Warbler (*Sylvia hortensis*) and the Woodchat Shrike (*Lanius senator*) an anti-predator oriented mutualism? J. Orn. 136, 288-291.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Sylvia nisoria

Κοινό Όνομα

Γερακοτσιροβάκος

Καθεστώς Παρουσίας

Περαστικός επισκέπτης, Καλοκαιρινός
επισκέπτης

Σκίτσο από Tomasz Cofa

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 50 200 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Γερακοτσιροβάκος συναντάται στη βόρεια Ελλάδα κυρίως στον νομό Έβρου και πιθανά και σε άλλες τοποθεσίες (πχ Μικρή Πρέσπα κα). (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε κλαδιά χαμηλών δέντρων ή μέσα σε πυκνή βλάστηση θάμνων, συνήθως σε χαμηλό ύψος από το έδαφος (30 – 350 εκατοστά) (Cramp, 1998). Αναπαράγεται σε περιοχές με υψηλότερη βλάστηση σε σύγκριση με άλλα είδη τσιροβάκων πχ Μαυροτσιροβάκος. Προτιμά τους φυτοφράκτες και υψηλά δέντρα σε εκτατικές καλλιέργειες ή λιβάδια. Ο Γερακοτσιροβάκος παρατηρείται σε χαμηλές πυκνότητες στις περιοχές που αναπαράγεται (Handrinos & Akriotis, 1997).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με έντομα την αναπαραγωγική περίοδο ενώ συμπληρώνει τη δίαιτά του με φρούτα το φθινόπωρο (Cramp, 1998). Το μεγαλύτερο ποσοστό της τροφής του, το παίρνει μέσα από την πυκνή βλάστηση των θάμνων και δευτερογενώς από το έδαφος (Cramp, 1998).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά την φθινοπωρινή μετανάστευση το είδος τρέφεται με φρούτα και κυρίως με σύκα (Cramp, 1998) ενώ προτιμά θέσεις όπου υπάρχει διαθέσιμο επιφανειακό νερό. Πιθανά η διαθεσιμότητα της τροφής και του επιφανειακού νερού να αποτελεί περιοριστικό παράγοντα κατά τη φθινοπωρινή μετανάστευση ιδιαίτερα στα νησιά του Αιγαίου.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Γερακοτσιροβάκος συναντάται σε περιοχές με υψηλότερη βλάστηση σε σύγκριση με άλλα είδη τσιροβάκων πχ Μαυροτσιροβάκος. Προτιμά τους φυτοφράκτες και υψηλά δέντρα σε εκτατικές καλλιέργειες ή λιβάδια (Handrinos & Akriotis, 1997; Tucker & Heath, 1994).

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

252	Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση
263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
264	Θαμνώνες
296	Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του, ιδιαίτερα του ενδιαίτηματος φωλιάσματος. Η υλοτόμηση των αραιών δρυοδασών, οι εκτεταμένες και επαναλαμβανόμενες πυρκαγιές και η χρήση αγροχημικών σε εκτατικές καλλιέργειες με μεγάλο ποσοστό φυτοφρακτών ή υψηλών δέντρων (Tucker & Heath, 1994) απειλούν το ενδιαίτημα του είδους. Επίσης, ο Μελώδοτσιροβάκος συνδέεται στενά με περιοχές όπου ασκείται βόσκηση (αραιά δάση βελανιδιάς) η οποία διατηρεί ανοιχτή τη δομή των περιοχών που αναπαράγεται. Η μείωση/εγκατάλειψη της κτηνοτροφίας στις περιοχές αυτές μπορεί να έχει αρνητικές επιδράσεις στους πληθυσμούς του είδους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Απειλές στο ενδιαίτημα

Η εγκατάλειψη της καλλιέργειας της συκιάς και η σταδιακή μείωση των θέσεων με

μετανάστευσης:

επιφανειακό νερό σε μεγάλο μέρος της νησιωτικής Ελλάδας (ιδιαίτερα στα μικρού μεγέθους νησιά) πιθανά να οδηγεί σε μείωση της διαθεσιμότητας της τροφής κατά τη φθινοπωρινή μετανάστευση.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστροφή των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του είδους. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται κυρίως στην συχνή εκδήλωση μεγάλων πυρκαγιών στις περιοχές αναπαραγωγής, στην υλοτόμηση των αραιών δρυοδασών και η μείωση ή εγκατάλειψη της κτηνοτροφίας. Επίσης, η χρήση των αγροχημικών πιθανά επιδρά αρνητικά στη διαθεσιμότητα των τροφικών πηγών του είδους στις αγροτικές περιοχές. Τέλος, πιθανή απειλή κατά τη φθινοπωρινή μετανάστευση να αποτελεί η σταδιακή μείωση της καλλιέργειας της συκιάς και των θέσεων με επιφανειακό νερό στη νησιωτική Ελλάδα.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
701	Μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση)
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυργίων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Πλασικολούθηση πληθυσμακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M12 Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Isenmann, P., & Fradet, G. (1995) Is the nesting association between the Orphean Warbler (*Sylvia hortensis*) and the Woodchat Shrike (*Lanius senator*) an anti-predator oriented mutualism? J. Orn. 136, 288-291.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Sylvia hortensis

Κοινό Όνομα

Μελωδοτσιροβάκος

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης

Σκίτσο από Jose Projecto

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 5,000 10,000 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Μελωδοτσιροβάκος έχει μεγάλο εύρος κατανομής σε όλη τη χώρα (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε κλαδιά χαμηλών δέντρων ή μέσα σε πυκνή βλάστηση θάμνων, συνήθως σε χαμηλό ύψος από το έδαφος (30 – 350 εκατοστά)(Cramp, 1998). Αναπαράγεται σε περιοχές με υψηλότερη βλάστηση σε σύγκριση με άλλα είδη τσιροβάκων πχ Μαυροτσιροβάκος. Προτιμά υψηλούς (2 – 3 μέτρα) και αραιούς θαμνώνες αείφυλλων πλατύφυλλων σε μίξη με βελανιδιές και τους φυτοφράκτες και υψηλά δέντρα σε εκτατικές καλλιέργειες ή λιβάδια. Το μέγεθος της επικράτειας του Μελωδοτσιροβάκου είναι αρκετά μεγάλο και συνήθως γειτονικές επικράτειες απέχουν 300 – 400 μέτρα μεταξύ τους (Cramp, 1998).

Τροφική οικολογία: Το είδος τρέφεται με έντομα την αναπαραγωγική περίοδο ενώ συμπληρώνει τη διαιτά του με φρούτα το φθινόπωρο (Cramp, 1998). Το μεγαλύτερο ποσοστό της τροφής του, το παίρνει μέσα από την πυκνή βλάστηση των θάμνων και δευτερογενώς από το έδαφος (Cramp, 1998).

Ανταγωνισμός: Ο Μελωδοτσιροβάκος συχνά συνυπάρχει με τον Κοκκινοκεφαλά Lanius senator (Isenmann, & Fradet, 1995)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά την φθινοπωρινή μετανάστευση το είδος τρέφεται με φρούτα και κυρίως με σύκα (Cramp, 1998) ενώ προτιμά θέσεις όπου υπάρχει διαθέσιμο επιφανειακό νερό. Πιθανά η διαθεσιμότητα της τροφής και του επιφανειακού νερού να αποτελεί περιοριστικό παράγοντα κατά τη φθινοπωρινή μετανάστευση ιδιαίτερα στα νησιά του Αιγαίου.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Μελωδοτσιροβάκος συναντάται σε περιοχές με υψηλότερη βλάστηση σε σύγκριση με άλλα είδη τσιροβάκων πχ Μαυροτσιροβάκος. Προτιμά υψηλούς (2 – 3 μέτρα) και αραιούς θαμνώνες αείφυλλων πλατύφυλλων σε μίξη με βελανιδιές και τους φυτοφράκτες και υψηλά δέντρα σε εκτατικές καλλιέργειες ή λιβάδια (Handrinos & Akriotis, 1997; Tucker & Heath, 1994).

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

252	Πλατύφυλλα φυλλοβόλα δάση
263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
264	Θαμνώνες
296	Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του, ιδιαίτερα του ενδιαίτηματος φωλιάσματος. Η υλοτόμηση των αραιών δρυοδασών, οι εκτεταμένες και επαναλαμβανόμενες πυρκαγιές και η χρήση αγροχημικών σε εκτατικές καλλιέργειες με μεγάλο ποσοστό φυτοφράκτων ή υψηλών δέντρων (Tucker & Heath, 1994) απειλούν το ενδιαίτημα του είδους. Επίσης, ο Μελωδοτσιροβάκος συνδέεται στενά με περιοχές όπου ασκείται βόσκηση (αραιά δάση βελανιδιάς) η οποία διατηρεί ανοιχτή τη δομή των περιοχών που αναπαράγεται. Η μείωση/εγκατάλειψη της κτηνοτροφίας στις περιοχές αυτές μπορεί να έχει αρνητικές επιδράσεις στους πληθυσμούς του είδους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

**Απειλές στο ενδιαιτημα
μετανάστευσης:**

Η εγκατάλειψη της καλλιέργειας της συκιάς και η σταδιακή μείωση των θέσεων με επιφανειακό νερό σε μεγάλο μέρος της νησιωτικής Ελλάδας (ιδιαίτερα στα μικρού μεγέθους νησιά) πιθανά να οδηγεί σε μείωση της διαθεσιμότητας της τροφής κατά τη φθινοπωρινή μετανάστευση.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστροφή των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του είδους. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται κυρίως στην συχνή εκδήλωση μεγάλων πυρκαγιών στις περιοχές αναπαραγωγής, στην υλοτόμηση των αραιών δρυοδασών και η μείωση ή εγκατάλειψη της κτηνοτροφίας. Επίσης, η χρήση των αγροχημικών πιθανά επιδρά αρνητικά στη διαθεσιμότητα των τροφικών πηγών του είδους στις αγροτικές περιοχές. Τέλος, πιθανή απειλή κατά τη φθινοπωρινή μετανάστευση να αποτελεί η σταδιακή μείωση της καλλιέργειας της συκιάς και των θέσεων με επιφανειακό νερό στη νησιωτική Ελλάδα.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

510	Αποψιλωτικές υλοτομίες
701	Μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση)
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και ενασθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M12	Διαχειριστικές ρυθμίσεις υλοτομικών δραστηριοτήτων
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Isenmann, P., & Fradet, G. (1995) Is the nesting association between the Orphean Warbler (*Sylvia hortensis*) and the Woodchat Shrike (*Lanius senator*) an anti-predator oriented mutualism? J. Orn. 136, 288-291.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Sylvia rueppelli

Κοινό Όνομα

Αιγαιοτσιροβάκος

Σχίτσο από Michal Skakuj

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 3,000 10,000 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Αιγαιοτσιροβάκος συναντάται στη νότια Ελλάδα νότια από τη Θεσσαλία σε Στερεά, Πελοπόννησο και σε νησιά του Αιγαίου. (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR2410002	Εθνικός Δρυμός Παρνασσού	GR2540007	Ορη ανατολικής Λακωνίας	GR4120003	Σάμος; Ορος Κερκετεί Μικρό και Μεγάλο Σε - δάσος Καστανιάς και Λέκκας, αιρ. Κατάβα Λιμένας
GR4210026	Νήσος Χάλκη και νησίδες: Κολοφώνα, Πάνω Πρασούνδα, Τραγούσα, Στρογγύλη, Αγιος Θεόδωρος, Μαελονήσι, Αλιμιά, Κρεββάτι, Νησάκι	GR4340019	Φαράγγι Καλλικράτης - Αργονηλανό φαράγγι - οροπέδιο Μανικά				

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε θάμνους μέσα σε πυκνή βλάστηση, συνήθως σε χαμηλό ύψος από το έδαφος (20 – 180 εκατοστά)(Cramp, 1998). Ο Αιγαιοτσιροβάκος παρατηρείται σε πιο ξηρές, θερμές θέσεις και σε πιο απότομες βραχώδης πλαγιές από ότι ο Μαυροτσιροβάκος (Handrinos & Akriotis, 1997). Προτιμά τους θαμνώνες αείφυλλων πλατύφυλλων (*Pistacia lentiscus*, *Quercus coccifera* κα) και τη χαμηλή μακία βλάστηση.

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με έντομα την αναπαραγωγική περίοδο ενώ συμπληρώνει τη δίαιτά του με φρούτα το φθινόπωρο (Cramp, 1998). Το μεγαλύτερο ποσοστό της τροφής του, το παίρνει μέσα από την πυκνή βλάστηση των θάμνων και δευτερογενώς από το έδαφος (Cramp, 1998).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Αιγαιοτσιροβάκος, συναντάται σε περιοχές όπου κυριαρχούν τα αείφυλλα πλατύφυλλά και η πυκνή χαμηλή μακία βλάστηση και παρατηρείται σε πιο ξηρές, θερμές και απότομες βραχώδεις πλαγιές. Τρέφεται με έντομα την αναπαραγωγική περίοδο ενώ συμπληρώνει τη δίαιτά του με φρούτα το φθινόπωρο.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

253	Πλατύφυλλα αείφυλλα δάση
263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
264	Θαμνώνες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του, ιδιαίτερα του ενδιαίτηματος φωλιάσματος. Οι επαναλαμβανόμενες και μεγάλες σε έκταση πυρκαγιές σε θαμνώνες ή μακία βλάστηση αλλοιώνουν σε τέτοιο βαθμό της δομής της βλάστησης ώστε η εποίκησή τους να είναι δύσκολη ή αδύνατη. Επίσης, η κοπή ή η απομάκρυνση των θάμνων στις περιοχές αναπαραγωγής υποβάθμίζει σταδιακά το ενδιαίτημα του είδους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστροφή των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του ειδους. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται κυρίως στην συχνή εκδήλωση μεγάλων πυρκαγιών στις περιοχές αναπαραγωγής καθώς και η κοπή και απομάκρυνση των θάμνων.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
701	Μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση)

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυπούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Ψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Sylvia melanocephala

Κοινό Όνομα

Μαυροτσιροβάκος

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Jose Projecto

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή	500,000	1,000,000	ζευγάρια
-------------	---------	-----------	----------

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Μαυροτσιροβάκος έχει μεγάλο εύρος κατανομής σε όλη τη χώρα. (Handrinos & Akriotis, 1997)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε θάμνους μέσα σε πυκνή βλάστηση, συνήθως σε χαμηλό ύψος από το έδαφος (20 – 180 εκατοστά) (Cramp, 1998). Προτιμά τους θαμνώνες αείφυλλων πλατύφυλλων (*Pistacia lentiscus*, *Quercus coccifera* κα) και τη χαμηλή μακία βλάστηση. Το μέγεθος της επικράτειας του ειδους είναι σχετικά μικρό και κυμαίνεται από 0,3 έως 1,9 εκτάρια (Cramp, 1998).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με έντομα την αναπαραγωγική περίοδο ενώ συμπληρώνει τη δίαιτά του με φρούτα το φθινόπωρο (Cramp, 1998). Το μεγαλύτερο ποσοστό της τροφής του, το παίρνει μέσα από την πυκνή βλάστηση των θάμνων και δευτερογενώς από το έδαφος (Cramp, 1998).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Μαυροτσιροβάκος, συναντάνται σε περιοχές όπου κυριαρχούν τα αείφυλλα πλατύφυλλά και η πυκνή χαμηλή μακία βλάστηση και τρέφεται με έντομα την αναπαραγωγική περίοδο ενώ συμπληρώνει τη δίαιτά του με φρούτα το φθινόπωρο.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

253 Πλατύφυλλα αείφυλλα δάση

263 Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί

264 Θαμνώνες

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του ειδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του, ιδιαίτερα του ενδιαίτηματος φωλιάσματος. Οι επαναλαμβανόμενες και μεγάλες σε έκταση πυρκαγιές σε θαμνώνες ή μακία βλάστηση αλλοιώνουν σε τέτοιο βαθμό της δομής της βλάστησης ώστε η εποίκησή τους να είναι δύσκολη ή αδύνατη. Επίσης, η κοπή ή η απομάκρυνση των θάμνων στις περιοχές αναπαραγωγής υποβάθμίζει σταδιακά το ενδιαίτημα του ειδους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστροφή των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του ειδους. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται κυρίως στην συχνή εκδήλωση μεγάλων πυρκαγιών στις περιοχές αναπαραγωγής καθώς και η κοπή και απομάκρυνση των θάμνων.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

201 Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη

701 Μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση)

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Sylvia cantillans

Κοινό Όνομα

Κοκκινοτσιροβάκος

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός
επισκέπτης

Σκίτσο από Jose Projecto

■ Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή	200,000	500,000	ζευγάρια
-------------	---------	---------	----------

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Κοκκινοτσιροβάκος έχει μεγάλο εύρος κατανομής σε όλη τη χώρα. (Handrinos & Akriotis, 1997)

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

■ Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος φωλιάζει σε θάμνους μέσα σε πυκνή βλάστηση, συνήθως σε χαμηλό ύψος από το έδαφος (20 – 180 εκατοστά)(Cramp, 1998). Ο Κοκκινοτσιροβάκος απαντάται και σε υψηλότερα υψόμετρα από τον Μαυροτσιροβάκο εποικίζοντας περιοχές με υψηλότερη βλάστηση όπως δάση χαλέπιου ή τραχείας πεύκης με πυκνό υπόδοφο. Προτιμά τους θαμνώνες αειφυλλων πλατύφυλλων (Pistacia lentiscus, Quercus coccifera κα) και τη χαμηλή μακία βλάστηση.

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με έντομα την αναπαραγωγική περίοδο ενώ συμπληρώνει τη δίαιτά του με φρούτα το φθινόπωρο (Cramp, 1998). Το μεγαλύτερο ποσοστό της τροφής του, το παίρνει μέσα από την πυκνή βλάστηση των θάμνων και δευτερογενώς από το έδαφος (Cramp, 1998).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Κοκκινοτσιροβάκος, συναντάται σε περιοχές όπου κυριαρχούν τα αείφυλλα πλατύφυλλά και η πυκνή χαμηλή μακία βλάστηση και παρατηρείται και σε δάση με πυκνό υπόδοφο. Τρέφεται με έντομα την αναπαραγωγική περίοδο ενώ συμπληρώνει τη δίαιτά του με φρούτα το φθινόπωρο.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

253	Πλατύφυλλα αείφυλλα δάση
-----	--------------------------

263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
-----	---

264	Θαμνώνες
-----	----------

■ Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του, ιδιαίτερα του ενδιαίτηματος φωλιάσματος. Οι επαναλαμβανόμενες και μεγάλες σε έκταση πυρκαγιές σε θαμνώνες ή μακία βλάστηση αλλοιώνουν σε τέτοιο βαθμό της δομής της βλάστησης ώστε η εποίκησή τους να είναι δύσκολη ή αδύνατη. Επίσης, η κοπή ή η απομάκρυνση των θάμνων στις περιοχές αναπαραγωγής υποβάθμίζει σταδιακά το ενδιαίτημα του είδους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστροφή των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του είδους. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται κυρίως στην συχνή ειδήλωση μεγάλων πυρκαγιών στις περιοχές αναπαραγωγής καθώς και η κοπή και απομάκρυνση των θάμνων.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

701	Μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση)
-----	--

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

Είδη αγρολιβαδικών οικοσυστημάτων

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμαν ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Sitta neumayer

Σκίτσο από Sylvia Gandini

Κοινό Όνομα

Βραχοτσοπανάκος

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή	10,000	30,000	ζευγάρια
-------------	--------	--------	----------

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος είναι κοινό στη νότια και κεντρική Ελλάδα και πιο σπάνιο ή ακόμα και απών σε μεγάλα μέρη της Μακεδονίας και Θράκης (Handrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Βραχοτσοπανάκος αναπαράγεται σε βραχώδεις περιοχές (κυρίως ασβεστόλιθους). Φωλιάζει σε εσοχές βράχων, ακόμα και σε παλιά κτίρια ή άλλες ανθρώπινες κατασκευές. Συνήθως απαντάται σε χαμηλά-μεσαία υψόμετρα σε ξηρές περιοχές. Τρέφεται με έντομα, σπόρους, σαλιγκάρια (Cramp & Perrins, 1993, Handrinos & Akriotis, 1997).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Βραχοτσοπανάκος αναπαράγεται σε βραχώδεις περιοχές (κυρίως ασβεστόλιθους). Φωλιάζει σε εσοχές βράχων, ακόμα και σε παλιά κτίρια ή άλλες ανθρώπινες κατασκευές. Συνήθως απαντάται σε χαμηλά-μεσαία υψόμετρα σε ξηρές περιοχές. Τρέφεται με έντομα, σπόρους, σαλιγκάρια.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
821	Εσωτερικοί κρημνοί
822	Λιθώνες και ογκόλιθοι

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του, κυρίως λόγω υποβόσκησης ή λειτουργίας λατομείων.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του, κυρίως λόγω υποβόσκησης ή λειτουργίας λατομείων.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

302	Εξονκυτικές δραστηριότητες: λατομεία-ορυχεία
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tichodroma muraria

Κοινό Όνομα

Τοιχοδρόμος

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σχέδιο από Dan Powell

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	100	300
Διαχείμαση		

Κατανομή

Το είδος αναπαράγεται στην αλπική ζώνη ορισμένων βουνών της ηπειρωτικής Ελλάδας από τον Ταῦγετο μέχρι την Ροδόπη (Handrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Τοιχοδρόμος αναπαράγεται σε ορεινές βραχώδεις περιοχές (κυρίως ασβεστόλιθους). Η παρουσία εσοχών ή τρυπών στους βράχους είναι απαραίτητη για τη φωλεοποίηση του είδους. Συνήθως συναντάται κοντά σε υγρά μέρη, κοντά σε τρεχούμενο νερό ή κλπ., γεγονός όμως που δεν επιβεβαιώνεται στις περιοχές αναπαραγωγής του είδους στην Πελοπόννησο. Στη νότια Ελλάδα ο Τοιχοδρόμος συναντάται στην άνω αλπική ζώνη σε υψόμετρα 1900 – 2400 μ., ενώ βορειότερα μπορεί να αναπαραχθεί και σε χαμηλότερα υψόμετρα (Cramp & Perrins, 1993, Handrinos & Akriotis, 1997).

Τροφική οικολογία:

Τρέφεται με μικρά έντομα και αράχνες σε μέτωπα βράχων, σε κροκάλες στις κοίτες ποταμών (Cramp & Perrins, 1993).

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα δαιχείμασης: Το είδος πραγματοποιεί μικρής κλίμακας μετακινήσεις προς χαμηλότερα υψόμετρα κατά τη χειμερινή περίοδο (Handrinos & Akriotis, 1997).

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Τοιχοδρόμος αναπαράγεται στην αλπική ζώνη σε βραχώδεις περιοχές με εσοχές ή τρύπες, οι οποίες είναι απαραίτητες για την φωλεοποίηση του. Μερικές φορές συναντάται κοντά σε ορεινά ποτάμια. Τρέφεται με έντομα και αράχνες.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
282	Ποτάμια και ρέματα
821	Εσωτερικοί κρημνοί
822	Λιθώνες και ογκόλιθοι

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του, κυρίως λόγω υποβόσκησης ή λειτουργίας λατομείων.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του, κυρίως λόγω υποβόσκησης ή λειτουργίας λατομείων.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

302	Εξονκτικές δραστηριότητες: λατομεία-ορυχεία
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

Είδη αγρολιβαδικών οικοσυστημάτων

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπειβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Oenanthe hispanica

Κοινό Όνομα

Ασπροκωλίνα

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης

Σκίτσο από Richard Allen

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	50,000	150,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος συναντάται στο σύνολο της ηπειρωτικής και νησιωτικής Ελλάδας, με εξαίρεση της ψηλές βουνοκορφές της Πίνδου και της Ροδόπης (Handrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η Ασπροκωλίνα αναπαράγεται σε ανοιχτές, ξηρές περιοχές με διάσπαρτα βράχια, λιθώνες, βραχώδεις ορεματιές, παλιά ορυχεία αλλά και περιοχές με περισσότερη βλάστηση, όπως πλαγιές με πυκνή σχετικά μακία, αμπελώνες, ελαιώνες, διάσπαρτα δέντρα κλπ. Συνήθως απαντάται σα χαμηλά υψόμετρα (<500 μ), αλλά κάποιες φορές φτάνει μέχρι τα 1000 μ ή τα 1500 μ στην Κορήτη. Φωλιάζει στο έδαφος σε ρηχές τρύπες, κάτω από πέτρες ή σε πυκνή βλάστηση (Cramp & Perrins, 1993, Tucker & Heath, 1994, Handrinos, & Akriotis, 1997).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται κυρίως με διάφορα έντομα στο έδαφος. Συνήθως χρησιμοποιεί εποπτικές θέσεις μέχρι 3 μέτρα ύψος. Τα ενδιαίτηματα τροφοληψίας ταυτίζονται με αυτό του φωλιάσματος (Cramp & Perrins, 1993, Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Κατά τη μετανάστευση χρησιμοποιούνται σε γενικές γραμμές τα ίδια ενδιαίτηματα με αυτά της αναπαραγωγικής περιόδου.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Ασπροκωλίνα αναπαράγεται σε ανοιχτές, ξηρές περιοχές με διάσπαρτα βράχια, λιθώνες, βραχώδεις ορεματιές, παλιά ορυχεία αλλά και περιοχές με περισσότερη βλάστηση, όπως πλαγιές με πυκνή σχετικά μακία, αμπελώνες, ελαιώνες, διάσπαρτα δέντρα δέντρα κλπ. Τρέφεται κυρίως με διάφορα έντομα στο έδαφος, χρησιμοποιώντας εποπτικές θέσεις.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
264	Θαμνώνες
821	Εσωτερικοί κρημνοί

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του. Έτσι, η εντατικοποίηση της γεωργίας ενισχύει τις μονοκαλλιέργειες, καταστρέφοντας το μωσαϊκό της γης. Επίσης, η εγκατάλειψη της γης και η υποβόσκηση οδηγούν στη δάσωση ανοιχτών εκτάσεων, με αποτέλεσμα να μειώνονται τα κατάλληλα ενδιαίτηματα της Ασπροκωλίνας (Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του. Έτσι, η εντατικοποίηση της γεωργίας ενισχύει τις μονοκαλλιέργειες, καταστρέφοντας το μωσαϊκό της γης. Επίσης, η εγκατάλειψη της γης και η υποβόσκηση οδηγούν στη δάσωση ανοιχτών εκτάσεων, με αποτέλεσμα να μειώνονται τα κατάλληλα ενδιαίτηματα της Ασπροκωλίνας.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
-----	--

Προτεινόμενα μέτοα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμαν ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Monticola saxatilis

Κοινό Όνομα

Πυροκότσυφας

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός
επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 10,000 20,000 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Πυροκότσυφας συναντάται στα βουνά της ηπειρωτικής χώρας και των μεγάλων νησιών του Ιονίου. Στο Αιγαίο αναπαράγεται μόνο στη Θάσο, τη Σαμοθράκη και τη Σάμο. (Handrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Πυροκότσυφας αναπαράγεται στην αλπική και υποαλπική ζώνη από 1000 έως 2500 μ μυψόμετρο. Προτιμά βραχώδη υψίπεδα, λιθώνες, γκρεμούς και άλλα βραχώδη ενδιαίτηματα, συχνά με διάσπαρτα δέντρα. (Cramp & Perrins, 1993, Tucker & Heath, 1994, Handrinos, & Akriotis, 1997).

Τροφική οικολογία: Το είδος τρέφεται κυρίως με μεγάλα έντομα, καθώς και με καρπούς. Τα ενδιαίτηματα τροφοφιλήψιας ταυτίζονται με αυτό του φωλιάσματος (Cramp & Perrins, 1993, Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Πυροκότσυφας αναπαράγεται στην αλπική και υποαλπική ζώνη από 1000 έως 2500 μ μυψόμετρο. Προτιμά βραχώδη υψίπεδα, λιθώνες, γκρεμούς και άλλα βραχώδη ενδιαίτηματα, συχνά με διάσπαρτα δέντρα. Το είδος τρέφεται κυρίως με μεγάλα έντομα, καθώς και με καρπούς. Τα ενδιαίτηματα τροφοφιλήψιας ταυτίζονται με αυτό του φωλιάσματος (Cramp & Perrins, 1993, Tucker & Heath, 1994).

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
821	Εσωτερικοί κρημνοί
822	Λιθώνες και ογκόλιθοι

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του. Η εγκατάλειψη της γης και η υποβόσκηση, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη τουριστικών εγκαταστάσεων, οδηγούν στη μείωση των κατάλληλων ενδιαίτημάτων του Πυροκότσυφα (Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του. Η εγκατάλειψη της γης και η υποβόσκηση, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη τουριστικών εγκαταστάσεων, οδηγούν στη μείωση των κατάλληλων ενδιαίτημάτων του Πυροκότσυφα.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

203	Υποδομές τουρισμού-αναψυχής (χιονοδρομικά, γκολφ, γήπεδα, κατασκηνώσεις)
302	Εξοικονομητικές δραστηριότητες: λατομεία-ορυχεία
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χοήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και ιρίσμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και ενασθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Monticola solitarius

Κοινό Όνομα

Γαλαζοκότσυφας

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Jose Projecto

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 10,000 30,000 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Ο Γαλαζοκότσυφας συναντάται στο μεγαλύτερο μέρος της ηπειρωτικής Ελλάδας, καθώς και στα περισσότερα νησιά του Αιγαίου και Ιονίου. (Handrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Γαλαζοκότσυφας περιορίζεται σε βραχώδη ενδιαίτηματα. Έτσι, αναπαράγεται σε παράκτιους ή εσωτερικούς κρημνούς, σε βραχονησίδες, σε φαράγγια, σε ερειπωμένα κτίρια. Σπάνια συναντάται πάνω από τα 1000 μέτρα, καθώς ψηλότερα αντικαθίσταται από τον Πυρροκότσυφα (Cramp & Perrins, 1993, Tucker & Heath, 1994, Handrinos, & Akriotis, 1997).

Τροφική οικολογία:

Το είδος τρέφεται με ασπόνδυλα, σαύρες και φυτικό υλικό. Τα ενδιαίτημα τροφοληψίας ταυτίζονται με αυτό του φωλιάσματος (Cramp & Perrins, 1993, Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Γαλαζοκότσυφας περιορίζεται σε βραχώδη ενδιαίτηματα. Έτσι, αναπαράγεται σε παράκτιους ή εσωτερικούς κρημνούς, σε βραχονησίδες, σε φαράγγια, σε ερειπωμένα κτίρια. Τρέφεται με ασπόνδυλα, σαύρες και φυτικό υλικό.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

294 Βραχώδεις στήλες και νησίδες

295 Απόκρημνες και βραχώδεις ακτές

821 Εσωτερικοί κρημνοί

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του, λόγω της ανάπτυξης τουριστικών εγκαταστάσεων στην παράκτια ζώνη. Επίσης, η εγκατάλειψη της παραδοσιακής κτηνοτροφίας οδηγεί στη δάσωση ανοιχτών περιοχών, οι οποίες αποτελούν κατάλληλο ενδιαίτημα για το είδος (Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του, λόγω της ανάπτυξης τουριστικών εγκαταστάσεων στην παράκτια ζώνη. Επίσης, η εγκατάλειψη της παραδοσιακής κτηνοτροφίας οδηγεί στη δάσωση ανοιχτών περιοχών, οι οποίες αποτελούν κατάλληλο ενδιαίτημα για το είδος.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

203 Υποδομές τουρισμού-αναψυχής (χιονοδρομικά, γκολφ, γήπεδα, κατασκηνώσεις)

302 Εξοικυτικές δραστηριότητες: λατομεία-օρυχεία

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M15 Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

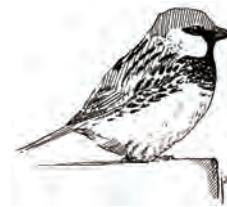
Passer hispaniolensis

Κοινό Όνομα

Χωραφοσπουργίτης

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος, Καλοκαιρινός
επισκέπτης

Σκίτσο από Jos Zwarts

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	50,000	300,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος έχει ευρεία εξάπλωση στην Μακεδονία και Θράκη, ωστόσο στην υπόλοιπη ηπειρωτική Ελλάδα εμφανίζει σποραδική κατανομή έως και τη βορειοδυτική Πελοπόννησο. Στα νησιά του Ιονίου αναπαράγεται σε Κέρκυρα και Κεφαλονιά ενώ στο Αιγαίο στη Σαμοθράκη, τη Λήμνο και τη Λέσβο (Handrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Χωραφοσπουργίτης φωλιάζει σε αποικίες τις οποίες το μέγεθος μπορεί να κυμαίνεται από λίγα έως πολλές χιλιάδες αναπαραγόμενα ζευγάρια (Cramp, 1998). Το είδος δεν δείχνει κάποια προτίμηση σε κάποιο συγκεκριμένο είδος βλάστησης για την εγκατάσταση της αποικίας. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί οποιοδήποτε δέντρο, ή ακόμα στιδήποτε μπορεί να το αντικαταστήσει όπως τη λεγχαρικές κολόνες και πυλώνες. Σπανιότερα χρησιμοποιούνται χαμηλοί θάμνοι, φυτοφράκτες ή καλαμώνες. Η αποικία συνήθως εγκαθίσταται κοντά ή κάτω από μεγάλες φωλιές πελαργών ή ακόμα μεγάλων αρπακτικών (Cramp, 1998). Σχεδόν πάντα ο Χωραφοσπουργίτης φωλιάζει σε κοντινή απόσταση από καλλιέργειες, ρέματα ή υγροτόπους.

Τροφική οικολογία: Τρέφεται κυρίως με σπόρους και ασπόνδυλα τα οποία συλλέγει κυρίως από το έδαφος ή από χαμηλή βλάστηση (Cramp, 1998). Επιλέγει χαμηλού υψομέτρου περιοχές με καλλιέργειες, λιβάδια, θαμνώνες, ελαιώνες είτε κατά μήκος ρεμάτων ή αποστραγγιστικών κανάλιων είτε κοντά σε υγροτόπους και υγρές θέσεις.

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Το εύρος των ενδιαίτημάτων στα οποία τρέφεται το είδος το χειμώνα είναι μεγάλο. Οι καλλιέργειες δημητριακών, λιβαδικές εκτάσεις και καλλιέργειες που τελούν υπό αγρανάπαυση στις οποίες παραμένει μεγάλο ποσοστό ασυγκόμιστων στελεχών των καλλιεργούμενων φυτών αποτελεί τα σημαντικότερα από αυτά. Σχηματίζει πολυάριθμα σμήνη που συνήθως κουρνιάζουν σε καλαμώνες ή δέντρα κατά μήκος ρεμάτων (Cramp, 1998).

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Χωραφοσπουργίτης φωλιάζει σε αποικίες τις οποίες το μέγεθος μπορεί να κυμαίνεται από λίγα έως πολλές χιλιάδες αναπαραγόμενα ζευγάρια. Οι αποικίες εγκαθίστανται σε δέντρα, σπανιότερα σε χαμηλούς θάμνους ή καλαμώνες. Τρέφεται με σπόρους και ασπόνδυλα που βρίσκει σε καλλιέργειες, λιβάδια, ελαιώνες και συνήθως κοντά σε ρέματα, υγρές θέσεις ή υγροτόπους. Το χειμώνα σχηματίζει πολυάριθμα σμήνη τα οποία συνήθως κουρνιάζουν σε καλαμώνες.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

251	Αλλούβιακά και υδροχαρή δάση
257	Οικότονος των δασικών ορίων
271	Μεσόφιλα λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
289	Παρυδάτια βλάστηση
296	Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η εντατικοποίηση της γεωργίας αποτελεί την κύρια απειλή του είδους. Η εκτεταμένη χρήση αγροχημικών (ιδιαίτερα εντομοκτόνων) και η εφαρμογή της μονοκαλλιέργειας υποβαθμίζουν το ενδιαίτημα του είδους.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυριότερη απειλή για το είδος αποτελεί η εντατικοποίηση της γεωργίας. Αυτή αποτυπώνεται σε γεωργικές πρακτικές όπως η έντονη χρήση αγροχημικών και η αλλαγή των εκτατικών καλλιεργειών σε μονοκαλλιέργειες.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση ετήσιων καλλιεργειών
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγορεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Montifringilla nivalis

Κοινό Όνομα

Χιονόστρουθος

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Jos Zwarts

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 200 300 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος συναντάται σε μικρούς διάσπαρτους πληθυσμούς στις βουνοκορφές της ηπειρωτικής Ελλάδας (Handrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Χιονόστρουθος αναπαράγεται στην αλπική ζώνη των βουνών της χώρας σε πολύ υψηλά υψόμετρα (συνήθως πάνω από 2000 μ). Προτιμά βραχώδεις περιοχές, επίπεδα βραχώδη υψίπεδα, λιθώνες και αλπικά λιβάδια. Φωλιάζει και τρέφεται στο έδαφος με έντομα και σπόρους. Εκτός αναπαραγωγικής περιόδου εμφανίζει αγελαία συμπεριφορά (Cramp & Perrins, 1993, Handrinos & Akriotis, 1997).

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Το είδος πραγματοποιεί μόνο μικρής κλίμακας μετακινήσεις κατά τη χειμερινή περίοδο (Handrinos & Akriotis, 1997).

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Χιονόστρουθος αναπαράγεται σε μεγάλα υψόμετρα των βουνοκορφών της χώρας. Προτιμά βραχώδεις περιοχές, επίπεδα βραχώδη υψίπεδα, λιθώνες και αλπικά λιβάδια. Φωλιάζει και τρέφεται στο έδαφος με έντομα και σπόρους.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

266 Αλπικά, υποαλπικά και βόρεια εύκρατα λιβάδια

821 Εσωτερικοί κρημνοί

822 Λιθώνες και ογκόλιθοι

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του, κυρίως λόγω υποβόσκησης και ανάπτυξης τουριστικών εγκαταστάσεων (πχ χιονοδρομικά κέντρα)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του, κυρίως λόγω υποβόσκησης και ανάπτυξης τουριστικών εγκαταστάσεων.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

203 Υποδομές τουρισμού-αναψυχής (χιονοδρομικά, γκολφ, γήπεδα, κατασκηνώσεις)

705 Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χοήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Prunella collaris

Κοινό Όνομα

Χιονοψάλτης

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Jan Wilczur

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 2,000 5,000 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος συναντάται στους ορεινούς όγκους της ηπειρωτικής Ελλάδας, καθώς και στην Κρήτη και τη Σαμοθράκη (Handrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Ο Χιονοψάλτης αναπαράγεται στην αλπική ζώνη των βουνών της χώρας σε υψόμετρα μεταξύ 1800 και 2700 μέτρα (στην Κρήτη 1400-2400 m). Προτιμά βραχώδεις πλαγιές και υψίπεδα με αραιή βλάστηση (ποώδη ή θαμνώδη) και λίγα διάσπαρτα δέντρα. Φωλιάζει και τρέφεται στο έδαφος με έντομα και σπόρους. Στην Κρήτη εμφανίζει αγελαία συμπεριφορά ακόμη και κατά την αναπαραγωγική περίοδο και κουνιάζει ομαδικά σε σπηλιές (Cramp & Perrins, 1993, Handrinos & Akriotis, 1997).

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης: Το είδος μετακινείται το χειμώνα σε χαμηλότερα υψόμετρα, αναλόγως της χιονοκάλυψης (Handrinos & Akriotis, 1997).

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Χιονοψάλτης αναπαράγεται στην αλπική ζώνη των βουνών της χώρας σε υψόμετρα μεταξύ 1800 και 2700 μέτρα (στην Κρήτη 1400-2400 m). Προτιμά βραχώδεις πλαγιές και υψίπεδα με αραιή βλάστηση (ποώδη ή θαμνώδη) και λίγα διάσπαρτα δέντρα. Το χειμώνα μετακινείται σε χαμηλότερα υψόμετρα, αναλόγως της χιονοκάλυψης.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

266	Αλπικά, υποαλπικά και βόρεια εύκρατα λιβάδια
821	Εσωτερικοί κρημνοί

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του, κυρίως λόγω υποβόσκησης και ανάπτυξης τουριστικών εγκαταστάσεων (πχ χιονοδρομικά κέντρα)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του, κυρίως λόγω υποβόσκησης και ανάπτυξης τουριστικών εγκαταστάσεων.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

203	Υποδομές τουρισμού-αναψυχής (χιονοδρομικά, γκολφ, γήπεδα, κατασκηνώσεις)
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M03 Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιατημάτων/οικοτόπων
- M07 Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
- M09 Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M18 Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
- M19 Μέτρα αντιστάθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής

Βιβλιογραφικές αναφορές

BirdLife International (2004) Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Motacilla flava

Κοινό Όνομα

Κιτρινοσουσουράδα

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης, Περαστικός επισκέπτης

Σκίτσο από Koen Devos

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή

Διαχείμαση

Κατανομή

Κοινό είδος (Handrinos & Akriotis, 1997).

Η Κιτρινοσουσουράδα έχει ευρεία κατανομή σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα όπως επίσης και στα περισσότερα νησιά του Ιονίου και του Αιγαίου. Παρατηρείται σε παράκτιες περιοχές και σε περιοχές με χαμηλό υψόμετρο (Handrinos & Akriotis, 1997).

ZEP για το είδος

Κωδικός Ονομασία

GR1270014 Χερσόνησος Σιθωνίας

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η Κιτρινοσουσουράδα φωλιάζει στο έδαφος (Cramp, 1998). Προτιμά παράκτιες περιοχές με αλίπεδα, αλοφυτική βλάστηση, ορυζώνες και υγρά λιβάδια. Στην ενδοχώρα παρατηρείται σε λιβάδια κοντά σε νερό και έλη με χαμηλή βλάστηση (Handrinos & Akriotis, 1997). Επίσης, συναντάται κατά μήκος ποταμών ή στις όχθες λιμνών (Cramp, 1998).

Τροφική οικολογία: Το είδος τρέφεται με έντομα και ασπόνδυλα (Cramp, 1998). Την λεία του τη συλλαμβάνει είτε στον αέρα είτε στο έδαφος (Cramp, 1998).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Ενδιαίτημα μετανάστευσης: Το ενδιαίτημα κατά τη μετανάστευση δεν διαφοροποιείται σημαντικά από αυτό της αναπαραγωγικής περιόδου. Επιπρόσθετα παρατηρείται σε ανοιχτές καλλιεργούμενες εκτάσεις και ξηρά ασβεστούχα λιβάδια.

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Κιτρινοσουσουράδα προτιμά παράκτιες περιοχές με αλίπεδα, αλοφυτική βλάστηση, ορυζώνες και υγρά λιβάδια. Στην ενδοχώρα παρατηρείται σε λιβάδια κοντά σε νερό και έλη με χαμηλή βλάστηση (Handrinos & Akriotis, 1997). Επίσης, συναντάται κατά μήκος ποταμών ή στις όχθες λιμνών (Cramp, 1998). Το ενδιαίτημα κατά τη μετανάστευση δεν διαφοροποιείται σημαντικά από αυτό της αναπαραγωγικής περιόδου. Επιπρόσθετα παρατηρείται σε ανοιχτές καλλιεργούμενες εκτάσεις και ξηρά ασβεστούχα λιβάδια.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

269 Υγρά λιβάδια

816 Λασπάδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη

817 Αλμυρά έλη

820 Παλιρροιακή ζώνη ποταμών και εγκλειόμενα παλιρροιακά ύδατα

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Οι κύριες απειλές του είδους σχετίζονται με την υποβάθμιση/απώλεια των κρίσιμων ενδιαίτημάτων του. Οι αποξηράνσεις, η οικιστική ανάπτυξη σε παράκτια έλη και υγρά λιβάδια αλλοιώνουν σε τέτοιο βαθμό της δομής της βλάστησης ώστε η εποικησή τους την Κιτρινοσουσουράδα να είναι δύσκολη. Επίσης, η αλλαγή της χρήσης γης και η μετατροπή των υγρών λιβαδιών και ελών σε καλλιέργειες υποβάθμίζουν σταδιακά και τελικά καταστρέφουν το κύριο ενδιαίτημα του είδους. Τέλος, η έντονη βόσκηση των λιβαδιών πιθανά να επιδρά αρνητικά στους πληθυσμούς της κιτρινοσουσουράδας, καταστρέφοντας τις φωλιές του είδους κατά την αναπαραγωγική περίοδο.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι κυριότερες απειλές σχετίζονται με την υποβάθμιση/καταστοφή των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του είδους. Η υποβάθμιση αυτή βασίζεται κυρίως στην αποξήρανση και την απόδοση των υγρών λιβαδιών και ελών σε καλλιέργειες και στην οικιστική ανάπτυξη στις περιοχές αυτές. Επίσης η έντονη βόσκηση σε λιβάδια και τις υγροτοπικές περιοχές πιθανά να επιδρά αρνητικά.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

101	Επέκταση καλλιεργειών σε υγροτόπους
112	Αναδασμός
703	Αποξηράνσεις υγροτόπων και άλλα εγγειοβελτιωτικά έργα

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Ψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

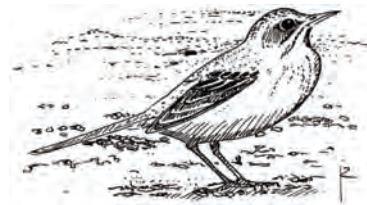
Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Anthus campestris

Κοινό Όνομα

Ωχροκελάδα

Σκίτσο από Jos Zwarts

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	5,000	20,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος έχει ευρεία εξάπλωση στην ηπειρωτική Ελλάδα σε χαμηλές πυκνότητες. Στα νησιά του Ιονίου και του Αιγαίου έχει καταγραφεί σε μεγάλου μεγέθους νησιά όπως η Λέσβος, Λήμνος, Σάμος, Νάξος, Κρήτη, Κέρκυρα, Κεφαλονιά κα (Handrinos & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός Ονομασία

GR1320002 Κορυφές όρους Γράμμιος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος χτίζει τη φωλιά του στο έδαφος, συνήθως κάτω ή κοντά από χαμηλή βλάστηση (Cramp, 1998). Το είδος προτιμά ανοιχτές περιοχές με γυμνό, αμμώδης ή πετρώδης έδαφος παρουσία αραιής βλάστησης (Grzybek et al, 2008; Handrinos & Akriotis, 1997). Παρατηρείται σε υγροτοπικές εκτάσεις με αλοφυτική βλάστηση, σε αμμοθίνες, σε λιβάδια και σε καλλιέργειες χαμηλής έντασης με αμμώδης έδαφος (Handrinos & Akriotis, 1997; Tucker & Heath, 1994). Το μέγεθος της επικράτειας του κυμαίνεται από 2 έως 25 εκτάρια ανάλογα την καταλληλότητα του ενδιαίτηματος (Cramp, 1998). Σε αμμοθίνες, για παράδειγμα, έχει αναφερθεί ότι το μέγεθος της επικράτειας κυμαίνεται από 1,73 έως 8,55 εκτάρια (Thirion, & Lebon, 2006).

Τροφική οικολογία:

Την αναπαραγωγική περίοδο τρέφεται κυρίως με έντομα που βρίσκεται στο έδαφος, ενώ το υπόλοιπο έτος συμπληρώνει τη διαιτά του και με καρπούς (Cramp, 1998). Ανοιχτές περιοχές με αραιή και χαμηλή βλάστηση, παρουσία θέσεων με γυμνό έδαφος προτιμούνται καθώς η διαθεσιμότητα των εντόμων σε αυτές, είναι ιδιαίτερα υψηλή (Grzybek et al, 2008).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η Ωχροκελάδα προτιμά ανοιχτές περιοχές με γυμνό, αμμώδης ή πετρώδης έδαφος παρουσία αραιής βλάστησης. Παρατηρείται στους υγροτόπους σε αλόφυτα, αμμοθίνες, σε λιβάδια ή καλλιέργειες χαμηλής έντασης (Handrinos & Akriotis, 1997; Tucker & Heath, 1994). Το μέγεθος της επικράτειας ποικίλει από 2 έως 25 εκτάρια, και εξαρτάται από την καταλληλότητα του ενδιαίτηματος.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

267	Ξηρά, πυριτικά λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
816	Λασπώδη και αμμώδη πεδία στην παλιρροιακή ζώνη
818	Αμμοθίνες και αμμώδεις ακτές

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η εντατικοποίηση της γεωργίας θεωρείται η βασικότερη απειλή για το είδος καθώς αλλοιώνει το ενδιαίτημά του. Συγκεκριμένα, η αντικατάσταση θέσεων με χαμηλή, αραιή βλάστηση παρουσία γυμνού εδάφους με θέσεις όπου επικρατεί υψηλή και τυκνή βλάστηση επιδρά αρνητικά στους πληθυσμούς της Ωχροκελάδας (van Turnhout, 2005). Η δάσωση των λιβαδιών, η εντατικοποίηση της γεωργίας με την απόδοση άγονων, χαμηλής έντασης καλλιέργειών σε υψηλής έντασης μονοκαλλιέργειες και η εγκατάλειψη της ήπιας, παραδοσιακής κτηνοτροφίας στα λιβάδια, περιορίζουν την έκταση κατάλληλου ενδιαίτηματος για τη Ωχροκελάδα (Tucker & Heath, 1994; Thirion, & Lebon, 2006; Grzybek et al, 2008)

Τέλος, η οικιστική ανάπτυξη μέσω της δημιουργίας μεγάλων οικιστικών μονάδων ή υποδομών (πχ δρόμου) επιδρά, κατά τόπους,

αρνητικά καθώς υποβαθμίζει ή καταστρέφει το κύριο ενδιαίτημα του είδους (van Turnhout, 2005).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυριότερη απειλή για το είδος αποτελεί η εντατικοποίηση της γεωργίας. Πρακτικές όπως η μείωση της ήπιας κτηνοτροφίας στα λιβάδια, η σταδιακή δάσωση των λιβαδιών λόγω της εγκατάλειψης της κτηνοτροφίας και η απόδοση των άγονων καλλιεργειών σε εντατικές καλλιέργειες, επηρεάζουν αρνητικά τους πληθυσμούς του είδους. Τέλος, κατά τόπους απειλή για το είδος αποτελεί η έντονη οικιστική ανάπτυξη πχ με τη δημιουργία μεγάλων οικιστικών μονάδων ή έργων υποδομής.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
109	Εντατικής μορφής και σταβλισμένη κτηνοτροφία
112	Αναδασμός
201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ενυοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ίδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Grzybek, J., Michalak, I., Osiejuk, T.S., Tryjanowski, P. (2008) Densities and habitats of the Tawny Pipit *Anthus campestris* in the Wielkopolska region (W Poland). *Acta Ornithologica* 43 (2), 221-225.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Thirion, J.-M., Lebon, P. (2006) Territory and daily rhythms of male Tawny pipit *Anthus campestris* from the Charente-Maritime coastal population. *Alauda* 74 (3), 323-330.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Van Turnhout, C.(2005) The disappearance of the Tawny Pipit *Anthus campestris* as a breeding bird from the Netherlands and Northwest-Europe. *Limosa* 78 (1), 1-14.

Miliaria calandra

Κοινό Όνομα

Τσιφτάς

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	200,000	500,000
Διαχείμαση		

Κατανομή

Το είδος είναι πολύ κοινό με ευρεία εξάπλωση σε όλη την ενδοχώρα αλλά και στα νησιά του Ιονίου και του Αιγαίου (Handrinos, & Akriots, 1997). Κατά τη διάρκεια του χειμώνα ο πληθυσμός αυξάνεται καθώς πληθυσμοί της Βόρειας Ευρώπης διαχειμάζουν στη χώρα μας.

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος χτίζει τη φωλιά του στο έδαφος, σε πυκνές συναθροίσεις ποωδών ή αγρωστωδών φυτών ή σε θάμνους σε αγροτικές καλλιέργειες ή λιβάδια (Cramp, 1998). Η επιλογή του κατάλληλου ενδιαίτηματος φωλιάσματος σχετίζεται τόσο με την απόστασή από το ενδιαίτημα τροφολιψίας όσο και από τη διαθεσιμότητα τροφής σε αυτό. Οταν οι τροφικοί πόροι βρίσκονται σε αφθονία τότε τα ενήλικα άτομα επιλέγουν θέσεις φωλιάσματος κοντύτερα στις πλούσιες, σε τροφικά διαθέσιμα, θέσεις (Brickle et al, 2000). Φωλιάζει στα όρια των καλλιεργειών όπου υπάρχει φυσική βλάστηση (πχ συναθροίσεις αγροστώδων φυτών ή φυτοφράχτες) ή σε λιβάδια με φυτοφράκτες (Stoate et al, 2000; Brickle et al, 2000; Scozzafava, & De Sanctis, 2006) Η αναπαραγωγική επιτυχία των ζευγαριών είναι υψηλότερη σε περιοχές με μείζη ανοιξιάτικων και χειμερινών καλλιεργειών καθώς και παρουσία λιβαδιών σε σύγκριση με περιοχές με μονοκαλλιέργειες.(Fox & Heldbjerg, 2008).

Τροφική οικολογία:

Ο Τσιφτάς τρέφεται με σπόρους (κυρίως δημητριακών) ενώ την αναπαραγωγική περίοδο με ασπόνδυλα (Cramp, 1998). Την αναπαραγωγική περίοδο, το είδος προτιμά περιοχές όπου έχουν δεχθεί τη μικρότερη ποσότητα αγροχημικών, καθώς η διαθεσιμότητα των ασπόνδυλων σε αυτές είναι μεγαλύτερη από περιοχές όπου έχουν γίνει εκτεταμένοι φεκασμοί (Brickle et al ,2000). Η πληθυσμιακή πυκνότητα του είδους είναι χαμηλότερη στις περιοχές με εντατικές καλλιέργειες σε σχέση με εκτατικές καλλιέργειες ή αγροτικές περιοχές παρουσία αραιών και διάσπαρτων δέντρων ή θάμνων (Stoate et al, 2000). Επίσης, η πυκνότητα του είδους σχετίζεται θετικά με το ποσοστό των καλλιεργειών όπου εφαρμόζεται αμειψιπορά όπως επίσης με το ποσοστό των μόνιμων λιβαδιών. (Shrub, 1997; Fox & Heldbjerg, 2008; Mason & MacDonald, 2000).

Ανταγωνισμός:

Η εύρεση και επιτήρηση επικρατειών βέλτιστης ποιότητας (υψηλή διαθεσιμότητα τροφικών πόρων, επαρκή κάλυψη του χώρου φωλιάσματος από θηρευτές και) εντείνει τον ανταγωνισμό μεταξύ των ζευγαριών. Στις επικράτειες αυτές, μειώνεται η χρονική διάρκεια του κυνηγιού των γονέων ενώ αυξάνεται το σωματικό βάρος των νεοσσών και κατά συνέπεια η επιβίωσή τους (Brickle et al ,2000).

Θήρευση:

Σε ερεύνα που πραγματοποιήθηκε στην Αγγλία το 74% των αποτυχημένων φωλιών οφειλόταν σε θήρευση από διάφορους θηρευτές (πχ ασβό, αλεπού κ.α.) ενώ το 22% σε γεωργικές εργασίες (Brickle et al ,2000).

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης:

Το εύρος των ενδιαίτημάτων στα οποία τρέφεται το είδος το χειμώνα είναι μεγάλο. Οι καλλιέργειες δημητριακών στις οποίες παραμένει μεγάλο ποσοστό ασυγκόμιστων στελεχών των καλλιεργούμενων φυτών αποτελεί το σημαντικότερο από αυτά (Donald, Wilson & Shepherd 1994; Siriwardena et al. 1999). Επίσης, λιβαδικές εκτάσεις και καλλιέργειες που τελούν υπό αγροτικής αποτελούν σημαντικό ενδιαίτημα διαχείμασης (Fox & Heldbjerg, 2008; Mason and MacDonald, 2000; Stoate et al, 2000). Περιοχές όπου εφαρμόζεται εκτατική γεωργία προτιμούνται σε σύγκριση με εκείνες όπου η γεωργία έχει εντατικοποιηθεί (Stoate et al, 2000).

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Τσιφτάς χρησιμοποιεί αγροτικά ενδιαίτηματα τα οποία δεν έχουν αποδοθεί στην εντατική γεωργία. Περιοχές εκτατικών καλλιεργιών δημητριακών με μείζη ανοιξιάτικων και χειμερινών καλλιεργειών, με ύπαρξη φυτοφρακτών και μειωμένη χρήση αγροχημικών αποτελούν το βέλτιστο ενδιαίτημα για το είδος. Επίσης τα λιβαδιά με ύπαρξη φυτοφρακτών ή διάσπαρτων χρησιμοποιούνται σε μεγάλο βαθμό. Κατά τη διάρκεια του χειμώνα, σημαντικές είναι οι καλλιέργειες στις οποίες

αφήνεται ασυγκόμιστο το υπόλοιπο των καλλιεργούμενων φυτών (πχ στελέχη δημητριακών).

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

271	Μεσόφιλα λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
296	Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτήμα αναπαραγωγής:

Η εντατικοποίηση της γεωργίας αποτελεί την κύρια απειλή του είδους. Η εκτεταμένη χρήση αγροχημικών (διαίτερα εντομοκτόνων), η απόδοση εκτατικών καλλιεργειών σε εντατικές μεγάλου μεγέθους, η εφαρμογή της μονοκαλλιέργειας, η αλλοιώση των φυσικών φρακτών και θάμνων στις αγροτικές περιοχές και τα λιβάδια αποτελούν γεωργικές πρακτικές που απειλούν το είδος.

Απειλές στο ενδιαιτήμα τροφοληψίας:

Η σταδιακή αλλαγή των ανοιξιάτικων καλλιεργειών σε χειμερινές καλλιέργειες υποβαθμίζει το ενδιαιτήμα του είδους καθώς στις χειμερινές καλλιέργειες η πυκνότητα και ποικιλότητα της άγριας χλωρίδας, κατά συνέπεια η διαθεσιμότητα τροφής (ασπόνδυλα), είναι μικρότερη (Hald, 1999).

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαιτήμα διαχείμασης:

Η μείωση των πληθυσμών του Τσιφτά συχνά αποδίδεται στο χαμηλό ποσοστό επιβίωσης την χειμερινή περίοδο, που πιθανά σχετίζεται με τη διαρκώς μειούμενη διαθεσιμότητα χωραφών με ασυγκόμιστα στελέχη των καλλιεργούμενων φυτών (πχ. καλάμια θερισμένων δημητριακών) (Donald, Wilson & Shepherd 1994; Siriwardena et al. 1999). Επίσης ένας παράγοντας που πιθανά επιδρά αρνητικά στην επιβίωση του είδους το χειμώνα είναι η σταδιακή εγκατάλειψη της κυκλικότητας στις καλλιέργειες (Shrubb, 1997).

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυριότερη απειλή για το είδος αποτελεί η εντατικοποίηση της γεωργίας. Αυτή αποτυπώνεται με διάφορες αλλαγές στις γεωργικές πρακτικές όπως η έντονη χρήση αγροχημικών, η αλλαγή σε μονοκαλλιέργειες, η σταδιακή σπορά χειμερινών καλλιεργειών έναντι των ανοιξιάτικων, η καταπολέμηση της άγριας χλωρίδας στα αγροτικά τεμάχια.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επίσιων καλλιεργειών
112	Αναδασμός
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

Brickle, N.W., Harper, D.G.C., Aebscher, N.J., and Cockayne, S.H. (2000) Effects of agricultural intensification on the breeding success of corn buntings *Miliaria calandra*. *Journal of Applied Ecology*, 37, 742-755.

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) *Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic*. Oxford University Press.

Donald, P.F., Wilson, J.D. & Shepherd, M. (1994) The decline of the corn bunting. *British Birds*, 87, 106-132.

Fox, A.D., and Heldbjerg, H. (2008) Which regional features of Danish agriculture favour the corn bunting in the contemporary

- farming landscape? *Agriculture, Ecosystems and Environment* 126, 261–269.
- Hald, A.B. (1999) The impact of changing the season in which cereals are sown on the diversity of the weed flora in rotational fields in Denmark. *Journal of Applied Ecology*, 36, 24–32.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Mason, C.F., and MacDonald, S.M., (2000) Corn bunting *Miliaria calandra* populations, landscape and land-use in an arable district of eastern England. *Bird Conserv. Int.* 10, 169–186.
- Scozzafava, S., and De Sanctis, A. (2006) Exploring the effects of land abandonment on habitat structures and on habitat suitability for three passerine species in a highland area of Central Italy. *Landscape and Urban Planning*, 75, 23–33.
- Shrubb, M. (1997) Historical trends in British and Irish corn buntings *Miliaria calandra* populations – evidence for the effects of agricultural change. *The Ecology and Conservation of Corn Buntings Miliaria Calandra* (eds P.F. Donald & N.J. Aebscher), pp. 27–41. Joint Nature Conservation Committee, Peterborough, UK.
- Siriwardena, G.M., Baillie, S.R., Crick, H.Q.P. & Wilson, J.D. (1999) The importance of variation in the breeding performance of seed-eating birds in determining their population trends on farmland. *Journal of Applied Ecology*, 37, 1–22.
- Stoate, C., Borralho, R., Araújo, M. (2000) Factors affecting corn bunting *Miliaria calandra* abundance in a Portuguese agricultural landscape. *Agriculture, Ecosystems and Environment*, 77, 219–226.

Emberiza cirlus

Κοινό Όνομα

Σιρλοτσίχλονο

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Jose Projecto

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 50,000 200,000 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος είναι πολύ κοινό με ευρεία εξάπλωση σε όλη την ενδοχώρα αλλά και στα νησιά του Ιονίου και του Αιγαίου (Handrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος χτίζει τη φωλιά του χαμηλά σε θάμνους ή δέντρα με πυκνή κάλυψη από βλάστηση (Cramp, 1998). Φωλιάζει στα όρια των καλλιεργειών όπου υπάρχει φυσική βλάστηση (φυτοφράχτες) ή σε λιβάδια παρουσία θάμνων. Επίσης, παρατηρείται να φωλιάζει σε διάκενα ή φυσικά ανοιγμάτα μακίας βλάστησης και στους οικότονους δάσους με αγροτικές ή λιβαδικές εκτάσεις (Brambilla et al. 2008; Handrinos, & Akriotis, 1997).

Τροφική οικολογία:

Το Σιρλοτσίχλονο τρέφεται με σπόρους (κυρίως δημητριακών ή αγρωστωδών φυτών) ενώ την αναπαραγωγική περίοδο με ασπόνδυλα. Συλλέγει την τροφή του κυρίως στο έδαφος και συχνά σε κοντινή απόσταση από θάμνους ή δέντρα που του προσφέρουν κάλυψη (Cramp, 1998). Αγροτικά τοπία με υψηλή ετερογένεια, όπου καλλιέργειες εναλλάσσονται με λιβάδια και νησίδες δάσους αποτελούν το βέλτιστο ενδιαίτημα του είδους, καθώς προσφέρουν συμπληρωματικά τους αναγκαίους πόρους κατά την αναπαραγωγική περίοδο: καρποί δημητριακών από τις καλλιέργειες, έντομα και λοιπά ασπόνδυλα από τα λιβάδια (Brambilla et al. 2008; Evans, et al. 1997). Η επιλογή των δασικών οικοτόνων πιθανά σχετίζεται με τη διαθεσιμότητα κατάλληλων θέσεων τραγουδιού, την προσφορά κάλυψης από θηρευτές και τη διαθεσιμότητα τροφικών πόρων. Επίσης, το είδος προτιμά λιβάδια, βοσκότοπους ή εκτάσεις υπό αγρανάπαυση παρουσία διάσπαρτων θάμνων καθώς η διαθεσιμότητα εντόμων και ασπόνδυλων σε αυτές είναι υψηλή, εξαιτίας της περιορισμένης χρήσης αγροχημικών και της μη εντατικής χρήσης (Stevens et al. 2002). Η ήπιας μορφής βόσκησης επιδρά θετικά στο ενδιαίτημα τροφοληψίας διαμορφώνοντας τα κατάλληλα ανοιγμάτα και διάκενα σε δασικές εκτάσεις και θαμνώνες. Τέλος, εντατικά καλλιεργούμενες δεντρώδης καλλιέργειες αποφεύγονται καθώς δεν προσφέρουν επαρκείς συνθήκες φωλιάσματος (έλλειψη θάμνων και υπορόφου) ή διατροφής (σπανιότητα εντόμων λόγω της εκτεταμένης χρήσης αγροχημικών) (Brambilla et al. 2008).

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης:

Κατά τη διάρκεια του χειμώνα προτιμά καλλιέργειες που γειτνιάζουν με θαμνώνες ή δέντρα που του προσφέρουν επαρκή κάλυψη (Handrinos, & Akriotis, 1997). Οι καλλιέργειες δημητριακών στις οποίες παραμένει μεγάλο ποσοστό ασυγκόμιστων στελεχών των καλλιεργούμενων φυτών, λιβαδικές εκτάσεις και καλλιέργειες υπό αγρανάπαυση αποτελούν τα σημαντικότερα ενδιαίτηματα διαχείμασης (Evans & Smith, 1994).

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Σιρλοτσίχλονο προτιμά υψηλής ετερογένειας αγροτικά τοπία. Περιοχές εκτατικών καλλιεργειών (κυρίως δημητριακών) που εναλλάσσονται με λιβάδια και νησίδες δάσους αποτελούν το βέλτιστο ενδιαίτημα για το είδος. Επίσης τα λιβάδια, βοσκότοποι και εκτάσεις υπό αγρανάπαυση με ύπαρξη φυτοφρακτών ή διάσπαρτων δέντρων χρησιμοποιούνται σε μεγάλο βαθμό. Κατά τη διάρκεια του χειμώνα, σημαντικές είναι οι καλλιέργειες στις οποίες αφήνεται ασυγκόμιστο το υπόλοιπο των καλλιεργούμενων φυτών (πχ στελέχη δημητριακών).

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

257 Οικότονος των δασικών ορίων

263 Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί

264 Θαμνώνες

267 Ξηρά, πυριτικά λιβάδια

271 Μεσόφιλα λιβάδια

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Η απώλεια του ενδιαίτημά του, εξαιτίας της εντατικοποίησης της γεωργίας και της εγκατάλειψης παραδοσιακής γεωργίας, αποτελεί την κύρια απειλή του είδους. Μεγάλης έκτασης έργα αναδασμού τα οποία αλλοιώνουν ανεπανόρθωτα τα ετερογενή αγροτικά τοπία που χρησιμοποιεί το Σιρλοτσίχλον πιθανά οδηγούν σε μείωση των πληθυσμών του. Η εκτεταμένη χρήση αγροχημικών, η αλλοίωση των φυσικών φρακτών και θάμνων στις αγροτικές περιοχές και τα λιβάδια, αποτελούν γεωργικές πρακτικές που απειλούν το είδος (Stevens et al. 2002; Brambilla et al. 2008). Επίσης, σε περιοχές με μεγάλη ένταση βόσκησης (υπερβόσκηση) αλλοιώνεται η πυκνότητα των θάμνων στο ύψος φωλιάσματος του είδους, ειδικότερα στους ορεινούς όγκους, αποτελεί η μακροχρόνια εγκατάλειψη των καλλιεργειών (κυρίως δημητριακών) και η σταδιακή μετατροπή τους σε δάση.

Διαχείμαση

Απειλές στο ενδιαίτημα διαχείμασης:

Η μείωση των πληθυσμών του Σιρλοτσίχλον πιθανά να οφείλεται στο χαμηλό ποσοστό επιβίωσης την χειμερινή περίοδο, που σχετίζεται με τη διαρκώς μειούμενη διαθεσιμότητα χωραφών με ασυγκόμιστα στελέχη των καλλιεργούμενων φυτών (πχ. καλάμια θερισμένων δημητριακών) (Evans & Smith, 1994).

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυριότερες απειλές για το είδος αποτελούν η εντατικοποίηση της γεωργίας και η εγκατάλειψη της παραδοσιακής γεωργίας στους ορεινούς όγκους. Αυτές αποτυπώνονται με διάφορες αλλαγές στις γεωργικές πρακτικές όπως η έντονη χρήση αγροχημικών, η αλλοίωση ή καταστροφή των θάμνων ή δέντρων στα ορά των καλλιεργειών, την εγκατάλειψη παραδοσιακών καλλιεργειών με δημητριακά.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
112	Αναδασμός
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Brambilla, M., Guidali, F., & Negri, I. (2008). The importance of an agricultural mosaic for Cirl Buntings *Emberiza cirlus* in Italy. *Ibis* 150: 628–632.

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Evans, A.D., Smith, K.W., (1994) Habitat selection of cirl buntings *Emberiza cirlus* wintering in Britain. *Bird Study* 47, 81–87

Evans, A.D., Smith, K.W., Buckingham, D.L. & Evans, J. (1997) Seasonal performance and nestling diet of Cirl Buntings *Emberiza cirlus* in England. *Bird Study* 44: 66–79.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Stevens D.K., Donald P.F., Evans A.D., Buckingham D.L., Evans J. (2002) Territory distribution and foraging patterns of cirl buntings (*Emberiza cirlus*) breeding in the UK. *Biological Conservation*. 107:307–313.

Emberiza cia

Κοινό Όνομα

Βουνοτσίχλονο

Καθεστώς Παρουσίας

Επιδημητικό είδος

Σκίτσο από Sylvia Gandini

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 5,000 20,000 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος έχει ευρεία εξάπλωση στους ορεινούς όγκους της ενδοχώρας ενώ στα νησιά του Ιονίου και του Αιγαίου παρατηρείται μόνο στη Κεφαλλονιά και πιθανόν στην Κέρκυρα (Handrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος χτίζει τη φωλιά του στο έδαφος σε σχισμές βράχων ή μεταξύ ογκόλιθων και συνήθως καλύπτεται από βλάστηση (Cramp, 1998). Φωλιάζει σε ορεινές περιοχές συνήθως στα όρια των δασών με λιβαδικές εκτάσεις ή υψηλότερα αυτών σε υποαλπικά λιβάδια με διάσπαρτα δέντρα. Επίσης σε ορισμένες περιοχές (πχ Θράκη) παρατηρείται σε χαμηλότερα υψόμετρα σε διάκενα ή ανοιχτές εκτάσεις σε συμπαγή δάση, κυρίως κωνοφόρων σε αντιθέση με αυτά των πλατύφυλλων (Handrinos, & Akriotis, 1997).

Τροφική οικολογία:

Τα ενήλικα του είδους τρέφονται με σπόρους (κυρίως αγρωστωδών φυτών) ή με ασπόνδυλα ενώ οι νεοσσοί αποκλειστικά με ασπόνδυλα. Συλλέγει την τροφή του κυρίως στο έδαφος και συχνά σε κοντινή απόσταση από θάμνους ή δέντρα που του προσφέρουν κάλυψη (Cramp, 1998). Βραχώδεις εκτάσεις κοντά στα δασόρια αποτελούν το κύριο ενδιαίτημα του είδους (Tucker, & Heath, 1994). Επίσης, προτιμούνται τα όρια υποαλπικών λιβαδιών με θαμνώνες σε επικλινείς βραχώδεις πλαγιές (Sanchez et al, 2009).

Διαχείμαση

Ενδιαίτημα διαχείμασης:

Κατά τη διάρκεια του χειμώνα συνήθως παραμένει στις περιοχές αναπαραγωγής και μετακινείται σε χαμηλότερα υψόμετρα μόνο όταν επικρατούν δυσμενείς καιρικές συνθήκες (πχ κάλυψη από χιόνι) (Handrinos, & Akriotis, 1997). Όταν μετακινούνται σε χαμηλά υψόμετρα, τρέφονται σε ανοιχτές περιοχές (πχ καλλιέργειες) παρουσία διάσπαρτων δέντρων ή θάμνων (Tucker, & Heath, 1994).

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Βουνοτσίχλονο προτιμά επικλινείς βραχώδεις θέσεις στα όρια δασών (κυρίως κωνοφόρων) με λιβάδια ή λιβάδια παρουσία διάσπαρτων δέντρων, σε σχετικά υψηλά υψόμετρα (άνω των 1000 μέτρων) (Tucker, & Heath, 1994; Handrinos, & Akriotis, 1997; Sanchez et al, 2009). Κατά τη διάρκεια του χειμώνα παρατηρείται σε χαμηλότερα υψόμετρα σε ανοιχτές εκτάσεις παρουσία φυτοφρακτών ή διάσπαρτων δέντρων.

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

257	Οικότονος των δασικών ορίων
267	Ξηρά, πυριτικά λιβάδια
271	Μεσοσφιλα λιβάδια
296	Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής:

Η εγκατάλειψη ή η μείωση της παραδοσιακής κτηνοτροφίας στους ορεινούς όγκους έχει επιφέρει σταδιακή δάσωση των διακένων και επέκταση των δασών ή θαμνώνων έναντι των λιβαδικών εκτάσεων (Tucker, & Heath, 1994; Sanchez et al, 2009). Η παραπάνω διαδικασία συρρικνώνει το διαθέσιμο ενδιαίτημα του είδους δηλαδή το μωσαϊκό ανοιχτών λιβαδικών εκτάσεων και δασικών ορίων ή θέσεων με διάσπαρτα δέντρα ή θάμνους..

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυριότερη απειλή για το είδος αποτελεί η σταδιακή εγκατάλειψη της παραδοσιακής κτηνοτροφίας στους ορεινούς όγκους, που συνεπάγεται την σταδιακή δάσωση των περιοχών αναπαραγωγής του είδους.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

705 Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

- M06 Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
- M09 Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
- M11 Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
- M16 Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
- M17 Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
- M20 Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Sanchez, S., Václav, R. & Prokop, P. (2009) An inter-regional approach to intraspecific variation in habitat association: Rock Buntings Emberiza cia as a case study. Ibis, 151: 88–98

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Emberiza cineracea

Κοινό Όνομα

Σμυρνοτσίχλονο

Σκίτσο από Sylvia Gandini

Καθεστώς Παρουσίας Καλοκαιρινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	100	250
Διαχείμαση		

Κατανομή

Μέχρι σήμερα, η παρουσία του είδους έχει επιβεβαιωθεί στη Λέσβο, Χίο και Σκύρο. Ο πληθυσμός της Λέσβου είναι ο μεγαλύτερος όπου το ελάχιστο μέγεθός του εκτιμάται στα 100 ζευγάρια με την πιθανότητα να είναι μεγαλύτερο (250 ζευγάρια)(Handrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία				
GR2420006	Σκύρος: Ορος Κόχυλας	GR4110010	Νοτιοδυτική Χερσόνησος, Απολιθωμένο δάσος	GR4120005	Νήσος Ικαρία (Νοτιοδυτικό τμήμα) Λέσβου

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το Σμυρνοτσίχλονο χτίζει τη φωλιά του στο έδαφος σε πλαγιές με αραιή βλάστηση κοντά σε σχισμές βράχων ή μεταξύ ογκόλιθων και συνήθως καλύπτεται από βλάστηση (Cramp, 1998). Στην Λέσβο το είδος αναπαράγεται σε ανοιχτές λοφώδεις περιοχές που καλύπτονται με φρύγανα και διάσπαρτους βράχους ή ογκόλιθους (Handrinos, & Akriotis, 1997).

Τροφική οικολογία: Τα ενήλικα του είδους τρέφονται με σπόρους και με ασπόνδυλα.(Cramp, 1998).. Ανοιχτές βραχώδεις πλαγιές με αραιή βλάστηση (κυρίως φρύγανα) αποτελούν το βέλτιστο ενδιαίτημα τροφοληψίας του είδους (Tucker, & Heath, 1994; Brooks, 1998; Handrinos, & Akriotis, 1997). Στη Λέσβο η πληθυσμιακή πυκνότητα είναι χαμηλή, σε σύγκριση με τον πληθυσμό της Τουρκίας, και κυμαίνεται από 3,6 έως 6,3 ζευγάρια ανά 30 εκτάρια (Brooks, 1998). Οι διακυμάνσεις αυτές μπορεί να σχετίζονται με τη διαθεσιμότητα τροφής και κυρίως των ασπόνδυλων.

Ανταγωνισμός: Στη Λέσβο, πιθανά αναπτύσσει ανταγωνιστική σχέση με το συγγενικό του είδος, τον Σκουρόβλαχο Emberiza caesia, καθώς σε περιοχές με μεγάλες συγκεντρώσεις Σμυρνοτσίχλονο απουσιάζει ή είναι σπάνιος ο Σκουρόβλαχος (Handrinos, & Akriotis, 1997)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Σμυρνοτσίχλονο προτιμά ανοιχτές βραχώδεις πλαγιές με αραιή φρυγανική βλάστηση παρουσία διάσπαρτων βράχων ή ογκόλιθων (Tucker, & Heath, 1994; Handrinos, & Akriotis, 1997; Brooks, 1998).

Κυριότερα ενδιαίτημα που στηρίζουν το είδος

267 Εηρά, πυριτικά λιβάδια

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Οι απειλές του είδους παραμένουν σε μεγάλο βαθμό αδιευκρίνιστες (Tucker, & Heath, 1994), εξαιτίας της ελλιπής έρευνας της οικολογίας του είδους. Μία πιθανή απειλή αποτελεί η αύξηση της κτηνοτροφίας στη δυτική Λέσβο, η οποία έχει οδηγήσει σε υπερβόσκηση της βλάστησης των βοσκοτόπων. Πιθανά στις περιοχές που βοσκούνται εντατικά, η διαθεσιμότητα των ασπόνδυλων με τα οποία τρέφεται το είδος να είναι χαμηλή λόγω της μείωσης του ποσοστού, της πυκνότητας και του ύψους της υπέργειας βλάστησης.

Επίσης, αδιευκρίνιστος παραμένει ο ρόλος των εκτατικών πυρκαγιών που παραδοσιακά βάζουν κάθε χρόνο οι κτηνοτρόφοι στις περιοχές αναπαραγωγής του είδους. Μικρής έκτασης πυρκαγιές μπορεί να συμβάλλουν θετικά στον πληθυσμό αυξάνοντας την ποικιλότητα του ύψους και της πυκνότητας της φρυγανικής βλάστησης (Θέσεις αραιής και χαμηλής βλάστησης που εναλλάσσονται με θέσεις πυκνής και ψηλής βλάστησης). Αντίθετα, αρνητικό ρόλο θα πρέπει να έχουν μεγάλης έκτασης πυρκαγιές, όπου σε συνδυασμό με την υπερβόσκηση, οδηγούν σε σταδιακή υποβάθμιση των βοσκοτόπων (διαδικασία ερημοποιήσης). Τέλος, μεγάλης έκτασης αναπτυξιακά έργα πχ φράγματα ή εκτεταμένα οδικά έργα για

εγκατάσταση αιολικών πάρκων, συρρικνών το ενδιαίτημα του είδους όταν αυτά λαμβάνουν χώρα στις περιοχές αναπαραγωγής του.

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Οι απειλές για το είδος παραμένουν αδιευκρίνιστες, λόγω της ελλιπής γνώσης της οικολογίας του ελληνικού πληθυσμού. Η υπερβόσκηση, η μεγάλης έκτασης πυρκαγιές και αναπτυξιακά έργα πχ φράγματα ή οδικά έργα για την εγκατάσταση αιολικών πάρκων, πιθανά να αλλοιώνουν ή συρρικνώνουν το ενδιαίτημα αναπαραγωγής του είδους.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

108	Υπερβόσκηση κτηνοτροφικών ζώων σε ορεινούς, ημιορεινούς και νησιωτικούς βιοσκότοπους
401	Κατασκευή δρόμων όλων των κατηγοριών, καθώς και σιδηροδρομικών γραμμών
701	Μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση)

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M19	Μέτρα αντισταθμισης για μεγάλα γραμμικά έργα υποδομής
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

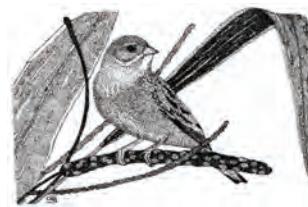
Βιβλιογραφικές αναφορές

- Brooks, R. (1998) Birding on the Greek Island of Lesvos. Brookside Publishing. Fakenham Norfolk.
Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.
Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)

Emberiza hortulana

Κοινό Όνομα

Βλαχοτσίχλονο

Σκίτσο από Sylvia Gandini

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	20,000	50,000

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος έχει ευρεία εξάπλωση σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα ενώ στα νησιά του Ιονίου και του Αιγαίου αναπαράγεται μόνο στην Κρήτη και πιθανά στη Σαμοθράκη (Handrinos, & Akriots, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR1130011	Κοιλάδα Φιλιουρή	GR1130012	Κοιλάδα Κομψάτου	GR1420005	Αισθητικό δάσος κοιλ Τεμπών
GR1420007	Ορος Οσσα	GR1420008	Κάτω Ολυμπος, όρος Γοδαμάνι και κοιλάδα Ροδιάς	GR2440007	Εθνικός Δρυμός Οίτης Κοιλάδα Ασωπού		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος χτίζει τη φωλιά του στο έδαφος σε θέσεις με κάλυψη από βλάστηση (Cramp, 1998). Φωλιάζει στα όρια των καλλιεργειών ή λιβαδιών, όπου υπάρχει φυσική βλάστηση (φυτοφράχτες) ή σε θάμνους. Επίσης, παρατηρείται να φωλιάζει σε διάκενα ή φυσικά ανοιγματα και στους οικόποτους δάσους με αγροτικές ή λιβαδικές εκτάσεις (Handrinos, & Akriots, 1997). Το είδος προτιμά περιοχές με υψηλή ετερογένεια βλάστησης στο ύψος του εδάφους (Vepsäläinen et al. 2005), όπου θέσεις με γυμνό έδαφος ή αραιή βλάστηση αναμειγνύονται με θέσεις φηλότερης βλάστησης πχ θάμνους ή δέντρα (Berg, 2008). Η διαθεσιμότητα των θέσεων φωλιάσματος, τραγουδιού και τροφοληψίας ευθύνεται για την παραπάνω επιλογή (Golawski & Dombrowski, 2002;). Η πυκνότητα του πληθυσμού είναι μεγαλύτερη σε καλλιέργειες εκτατικής μορφής (συμπεριλαμβανομένου εκείνες που τελούν υπό αγρανάπταυση) και σε λιβαδια παρουσία θάμνων (Berg, 2008). Σε αντίθεση, το είδος απονιστάζει από περιοχές σε προχωρημένο στάδιο διαδοχής της βλάστησης (πχ δασωμένα λιβάδια) (Sirami et al. 2007). Το Βλαχοτσίχλονο επωφελείται από μικρής έκτασης πυρκαγιές οι οποίες δημιουργούν ανοιγματα και ανοιχτούς χώρους σε εκτάσεις πυκνής βλάστησης (Dale & Olsen 2002; Pons & Bas, 2005) και τις εποικίζει σε σύντομο χρονικό διάστημα (Pons & Prodon 1996). Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η εξάπλωση του είδους στην Καταλονία της Ισπανίας, η οποία αποδίδεται σε μεγάλο βαθμό στις πυρκαγιές (Brotóns et al, 2008).

Τροφική οικολογία:

Το Βλαχοτσίχλονο τρέφεται με σπόρους (κυρίως δημητριακών ή αγρωστωδών φυτών) ενώ την αναπαραγωγική περίοδο με ασπόνδυλα. Συλλέγει την τροφή του κυρίως στο έδαφος και συχνά σε κοντινή απόσταση από θάμνους ή δέντρα που του προσφέρουν κάλυψη (Cramp, 1998). Αγροτικά τοπία ή βοσκότοποι με υψηλή ετερογένεια, όπου καλλιέργειες ή λιβάδια αναμειγνύονται με νησίδες δάσους, φυτοφράκτες και διασπαρτούς θάμνους αποτελούν το βέλτιστο ενδιαίτημα του είδους, (Fonderlick et al, 2005; Sirami et al. 2007; Brotóns et al, 2008). Η παραπάνω επιλογή σχετίζεται με τη διαθεσιμότητα κατάλληλων θέσεων τραγουδιού, την προσφορά κάλυψης από θηρευτές και τη διαθεσιμότητα τροφικών πόρων (Vepsäläinen et al. 2005; Berg, 2008). Επίσης, το είδος προτιμά λιβάδια, βοσκότοπους ή εκτάσεις υπό αγρανάπταυση παρουσία διάσπαρτων θάμνων καθώς η διαθεσιμότητα εντόμων και ασπόνδυλων σε αυτές είναι υψηλή, εξαιτίας της περιορισμένης χρήσης αγροχημικών και της μη εντατικής χρήσης (Berg, 2008). Η ήπιας μορφής βόσκηση και η μικρής έκτασης πυρκαγιές επιδρούν θετικά στο ενδιαίτημα τροφοληψίας προσδίδοντας την αναγκαία ετερογένεια βλάστησης στο επίπεδο του εδάφους. (Pons & Prodon 1996; Dale & Olsen 2002; Brotóns et al, 2008).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Βλαχοτσίχλονο προτιμά υψηλής ετερογένειας αγροτικά τοπία ή βοσκότοπους. Περιοχές εκτατικών καλλιεργειών (κυρίως δημητριακών) ή λιβάδια που εναλλάσσονται με νησίδες δάσους, θαμνώνες και διάσπαρτα δέντρα, αποτελούν το βέλτιστο ενδιαίτημα για το είδος. Επίσης τα λιβάδια, βοσκότοποι και εκτάσεις υπό αγρανάπταυση με ύπαρξη φυτοφρακτών χοησιμοποιούνται σε μεγάλο βαθμό.

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

257	Οικότονος των δασικών ορίων
267	Ξηρά, πυριτικά λιβάδια
271	Μεσόφιλα λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια
296	Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτήμα αναπαραγωγής:

Η απώλεια του ενδιαιτήματός του, εξαιτίας της εντατικοποίησης της γεωργίας και της ομογενοποίησης των αγροτικών τοπίων, αποτελεί κύρια απειλή του είδους (Fonderlick et al., 2005; Vepsäläinen et al. 2005). Η αλλοίωση των φυσικών φρακτών, των θάμνων και η υλοτόμηση νησίδων δάσους στις αγροτικές περιοχές και τα λιβάδια, αποτελούν γεωργικές πρακτικές που απειλούν το είδος (Berg, 2008). Σοβαρή απειλή για το είδος, ειδικότερα στους ορεινούς όγκους, αποτελεί η μακροχρόνια εγκατάλειψη των καλλιεργειών (κυρίως δημητριακών) και η σταδιακή μείωση της παραδοσιακής κτηνοτροφίας διαδικασίες που επιταχύνουν τη σταδιακή μετατροπή ανοιχτών εκτάσεων σε δάση. Τέλος, η οικιστική ανάπτυξη μπορεί να αποτελέσει παράγοντας μείωσης των πληθυσμών του είδους σε τοπική κλίμακα (Tucker & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυριότερες απειλές για το είδος αποτελούν η εντατικοποίηση της γεωργίας και η εγκατάλειψη της παραδοσιακής γεωργίας και κτηνοτροφίας (πχ στους ορεινούς όγκους). Αυτές αποτυπώνονται με διάφορες αλλαγές στις γεωργικές πρακτικές όπως η αλλοίωση ή καταστροφή των θάμνων ή δέντρων στα όρια των καλλιεργειών, η εγκατάλειψη παραδοσιακών εκτατικών καλλιεργειών με δημητριακά, η μακροχρόνια εγκατάλειψη καλλιεργειών στους ορεινούς όγκους και η μείωση της ήπιας και παραδοσιακής κτηνοτροφίας.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
112	Αναδασμός
705	Εγκατάλειψη παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσματικών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ίδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων

Βιβλιογραφικές αναφορές

Berg, A. (2008) Habitat selection and reproductive success of Ortolan Buntings *Emberiza hortulana* on farmland in central Sweden – the importance of habitat heterogeneity. *Ibis*, 150: 565–573

Brotons, L., Herrando, S., & Pons, P. (2008) Wildfires and the expansion of threatened farmland birds: the ortolan bunting *Emberiza hortulana* in Mediterranean landscapes. *Journal of Applied Ecology*, 45: 1059–1066

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Dale, S. & Olsen, B.F.G. (2002) Use of farmland by ortolan buntings (*Emberiza hortulana*) nesting on a burned forest area. *Journal für Ornithologie*, 143, 133–144.

Fonderlick, J., Thevenot, M. & Guillaume, C.P. (2005) Habitat of the ortolan bunting *Emberiza hortulana* on a causse in southern France. *Vie et Milieu – Life and Environment*, 55, 109–120.

- Golawski, A. & Dombrowski, A. (2002) Habitat use of Yellowhammers *Emberiza citrinella*, Ortolan Buntings *Emberiza hortulana*, and Corn Buntings *Miliaria calandra* in farmland of east-central Poland. *Ornis Fennica* 79: 164–172.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Pons, P. & Bas, J.M. (2005) Open-habitat birds in recently burned areas: the role of the fire extent and species habitat breadth. *Ardeola*, 52, 119–131.
- Pons, P. & Prodon, R. (1996) Short term temporal patterns in a Mediterranean shrubland bird community after wildfire. *Acta Oecologica*, 17, 29–41.
- Sirami C., Brotons L. & Martin J.L. (2007) Vegetation and songbird response to land abandonment: from landscape to census plot. *Diversity and Distributions*, 13, 42–52.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)
- Vepsäläinen, V., Pakkala, T., Piha, M. & Tiainen, J. (2005) Population crash of the Ortolan Bunting *Emberiza hortulana* in agricultural landscapes of southern Finland. *Ann. Zool. Fennici* 42: 91–107.

Emberiza caesia

Κοινό Όνομα

Φρυγανοτσίχλονο

Σκίτσο από Sylvia Gandini

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός	από	μέχρι
Αναπαραγωγή	5,000	20,000
Διαχείμαση		

Κατανομή

Το είδος είναι αρκετά κοινό σε παράκτιες περιοχές της νότιας και κεντρικής Ελλάδας, στα νησιά του Αιγαίου και Ιονίου. Στη Βόρεια Ελλάδα παρατηρείται στη Χαλκιδική και Θάσο ενώ απονοτάζει από την Κρήτη και την Κάρπαθο (Handrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Κωδικός	Όνομασία	GR1440005	Ποταμός Πηνειός - Αντιχάσια Ορη	GR2330002	Οροπέδιο Φολόης	GR2410002	Εθνικός Δρυμός Παρνασσού
GR2420006	Σκύρος: Όρος Κόχυλας	GR2540007	Όρη ανατολικής Λακωνίας	GR3000001	Όρος Πάρνηθα		
GR3000013	Κύθηρα και γύρω νησίδες: Πρασονήσι, Δραγονέρα, Αντιδραγονέρα, Αυγό, Καπέλλο, Κουφό και Φιδονήσι	GR3000014	Περιοχή Λεγρενών - νησίδα Πατρόκλου	GR4110010	Νοτιοδυτική Χερσόνηση Απολιθωμένο δάσος Λέσβου		
GR4210029	Ανατολική Ρόδος: Προφήτης Ηλίας - Επτά Πηγές - Εικβολή Λουτάνη - Κάτεργο, Ρέμα Γαδουρά - Χερσόνησος Λίνδου - νησίδες Πεντανήσα και Τετράπολις, Λόφος Ψαλίδι	GR4210030	Δυτική Ρόδος: Όρη Ατάβυρος και Ακραμύτης, Τεχνητή Λίμνη Απολακκιάς και νησίδες Γεωργίου, Στρογγυλή, Χτενιές και Καράβολας	GR4210031	Νότιο άκρο Ρόδου, Πρασονήσι, Υγρότοπος Λιβάδι Κατταβίας		
GR4220004	Φολέγανδρος, ανατολική μέχρι δυτική Σίκινο και θαλάσσια ζώνη	GR4220026	Νάξος: Όρη Αναθεματίστρα, Κόρωνος, Μαυροβούνι, Ζας, Βιγλατούρι	GR4320016	Όρη Ζάκου		

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το Φρυγανοτσίχλονο χτίζει τη φωλιά του στο έδαφος σε θέσεις με κάλυψη από πέτρες και βλάστηση, συνήθως κάτω από φυτά του γένους Cistus (Cramp, 1998). Κύριο ενδιαίτημα φωλιάσματος αποτελούν οι φρυγανικές εκτάσεις ή περιοχές με χαμηλή και αραιή μακία βλάστηση, από την επιφάνεια της θάλασσας έως περιοχές με υψόμετρο 1000 μέτρων (Handrinos, & Akriotis, 1997).

Τροφική οικολογία: Τρέφεται κυρίως με σπόρους και μικρού μεγέθους ασπόνδυλα (Cramp, 1998). Ανοιχτές βραχάδεις πλαγιές με αραιή βλάστηση (κυρίως φρύγανα ή χαμηλή μακία) αποτελούν το βέλτιστο ενδιαίτημα τροφοληψίας του είδους (Brooks, 1998; Handrinos, & Akriotis, 1997). Επίσης, στη Λέσβο είναι δυνατό να εποικίζουν ανοιχτές δασικές περιοχές (τραχείας πεύκης) ή διάκενα αυτών μετά από πυρκαγιές (Κακαλής E, 2009). Τέλος, μετά την αναπαραγωγική περίοδο (Ιούλιος – Αύγουστος) διασπείρεται σε περιοχές πλούσιες σε τροφικά διαθέσιμα παρουσία διαθέσιμου νερού, όπως όρια καλλιεργιών ή θέσεις με πυκνή ζεματική βλάστηση.

Ανταγωνισμός: Πιθανά αναπτύσσει ανταγωνιστική σχέση με συγγενικά του είδη, όπως με το Σμυρνοτσίχλονο Emberiza cineracea και το Βλαχοτσίχλονο Emberiza hortulana, καθώς σε περιοχές με μεγάλες συγκεντρώσεις των παραπάνω ειδών απονοτάζει ή είναι σπάνιος (Handrinos, & Akriotis, 1997)

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Το Φρυγανοτσίχλονο προτιμά ανοιχτές βραχάδεις πλαγιές με φρυγανική ή αραιή μακία βλάστηση (Handrinos, & Akriotis, 1997; Brooks, 1998). Μετά την αναπαραγωγή (Ιούλιος – Αύγουστος) διασπείρεται σε περιοχές με διαθέσιμο νερό και πλούσιες σε τροφικούς πόρους (μικρά ασπόνδυλα). Αυτές μπορεί να αφορούν ζέματα με μεγάλη βλάστηση

ακόμα και καλλιεργήσιμες εκτάσεις (Κακαλής, 2009).

Κυριότερα ενδιαιτήματα που στηρίζουν το είδος

263	Σκληρόφυλλοι θαμνώνες, γκαρίγκ και μακί
267	Ξηρά, πυριτικά λιβάδια
272	Στέπες και ξερά ασβεστούχα λιβάδια

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαιτήμα αναπαραγωγής:

Η πληθυσμιακή τάση του Φρυγανοτσίχλονου τα τελευταία χρόνια δείχνει να είναι σταθερή στη χώρα μας (Tucker, & Heath, 1994). Παρόλα αυτά, εξαιτίας της ελλιπής γνώσης της οικολογίας του είδους, μπορούμε να εστιάσουμε σε ορισμένα μέτρα και πρακτικές που αλλοιώνουν το ενδιαιτήμα του. Λόγω της προτίμησης του είδους για ανοιχτές εκτάσεις με χαμηλή βλάστηση (φρυγανική ή αραιή μακία) πρακτικές που επιταχύνουν τη διαδοχή της βλάστησης από το στάδιο των λιβαδιών στο στάδιο της θαμνώνες βλάστησης αλλοιώνουν το ενδιαιτήμα του. Τέτοια πρακτική, σε μικρό βαθμό στο επίπεδο της χώρας μας, αποτελεί η σταδιακή εγκατάλειψη της παραδοσιακής κτηνοτροφίας στις παράκτιες περιοχές (φρυγανικά οικοσυστήματα). Επίσης, αδιευκόνιστος παραμένει ο δόλος των εκτατικών πυρκαγιών που παραδοσιακά βάζουν κάθε χρόνο οι κτηνοτρόφοι στις περιοχές αναπαραγωγής του είδους. Μικρής έκτασης πυρκαγιές εκτιμάται ότι συμβάλλουν θετικά στον πληθυσμό αυξάνοντας την ποικιλότητα του ύψους και της πυκνότητας της φρυγανικής βλάστησης (θέσεις αραιής και χαμηλής βλάστησης που εναλλάσσονται με θέσεις πυκνής και ψηλής βλάστησης). Αντίθετα, αρνητικό ρόλο έχουν μεγάλης έκτασης πυρκαγιές, όπου σε συνδυασμό με την υπερβόσκηση, οδηγούν σε σταδιακή υποβάθμιση των βιοστοπών (διαδικασία ερημοποιήσης). Τέλος, η έντονη οικιστική ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών (φρυγανικά οικοσυστήματα) οδηγεί σε απώλεια ενδιαιτήματος του Φρυγανοτσίχλονου.

Απειλές στο ενδιαιτήμα τροφοληψίας:

Η απώλεια θέσεων με επιφανειακό νερό κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού πχ κοίτες ρεμάτων ή νερόλακκοι ή εποχικοί υγρότοποι επηρεάζει αρνητικά την επιβίωση του είδους. Το πρόβλημα είναι εντονότερο στα νησιά του Αιγαίου καθώς σε πολλές περιπτώσεις μικροί εποχικοί νησιωτικοί υγρότοποι απειλούνται με ολική απώλεια (Κατσαδωάκης, & Παραγκαμιάν, 2007).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Η εκτίμηση των απειλών για το είδος παραμένουν σε μεγάλο βαθμό αδιευκόνιστες, λόγω της ελλιπής γνώσης της οικολογίας του ελληνικού πληθυσμού. Η υπερβόσκηση, η μεγάλης έκτασης πυρκαγιές και η έντονη οικιστική ανάπτυξη στα φρυγανικά οικοσυστήματα, εκτιμάται ότι αλλοιώνουν ή συρρικνώνουν το ενδιαιτήμα αναπαραγωγής του είδους.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

108	Υπερβόσκηση κτηνοτροφικών ζώων σε ορεινούς, ημιορεινούς και νησιωτικούς βιοσκότοπους
201	Οικιστική ανάπτυξη, αστική ή εκτός σχεδίου, νόμιμη ή αυθαίρετη
701	Μεταβολές στη συχνότητα και ένταση δασικών πυρκαγιών (αύξηση ή και μείωση)
1101	Αλλαγές στην έκταση και κατανομή των ενδιαιτημάτων λόγω κλιματικής αλλαγής

Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που ευνοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσιμων ενδιαιτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M03	Χαρτογράφηση ευαίσθητων περιοχών εντός ΖΕΠ, για την ορθή χωροθέτηση αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων
M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαιτημάτων/οικοτόπων
M07	Ίδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Αγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M15	Πρόγραμμα εγκατάστασης τεχνητών φωλιών, νησίδων και σχεδιών για συγκεκριμένα είδη χαρακτηρισμού
M16	Σχεδιασμός για τη δημιουργία και λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών (ΧΤΑΠ)
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Ψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)
M18	Χαρτογράφηση και οριοθέτηση υγροτόπων
M20	Στρατηγική μελέτη για τη δημιουργία νέων ΖΕΠ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Brooks, R. (1998) Birding on the Greek Island of Lesvos. Brookside Publishing. Fakenham Norfolk.
- Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.
- Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.
- Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)
- Κακαλής Ε., Αδημοσίευτα στοιχεία
- Κατσαδωράκης Γ. και Κ. Παραγκαμιάν. (2007) Απογραφή των υγροτόπων νησιών του Αιγαίου: Ταυτότητα, οικολογική κατάσταση και απειλές. Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση – WWF Ελλάς, Αθήνα, σσ 392.

Emberiza melanocephala

Κοινό Όνομα

Αμπελουργός

Σκίτσο από Michal Skakuj

Καθεστώς Παρουσίας

Καλοκαιρινός επισκέπτης

Γεωγραφική κατανομή και πληθυσμιακή κατάσταση στον Ελλαδικό χώρο

Πληθυσμός από μέχρι

Αναπαραγωγή 100,000 300,000 ζευγάρια

Διαχείμαση

Κατανομή

Το είδος έχει ευρεία εξάπλωση στη ενδοχώρα, στα νησιά του Ιονίου και του Αιγαίου με εξαίρεση τα μικρότερα νησιά ενώ στην Κρήτη ο πληθυσμός του είναι μικρός. (Hadrinos, & Akriotis, 1997).

ΖΕΠ χαρακτηρισμένη για το είδος

Οικολογικές Απαιτήσεις

Αναπαραγωγή

Ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Το είδος χτίζει τη φωλιά του χαμηλά σε πυκνή βλάστηση από θάμνους ή δέντρα με πυκνή κομή, σε ορισμένες περιπτώσεις φωλιάζει στο έδαφος (Cramp, 1998). Φωλιάζει από το επίπεδο της θάλασσας έως και σε υψόμετρα ως 1200 μέτρα, σε κάθε είδους αγροτικές περιοχές από ανοιχτές με διάσπαρτους θάμνους ή φυσική βλάστηση (πχ Λήμνος) έως αγροτοδασικές περιοχές με υψηλό ποσοστό φυτοφρακτών, δέντρων ή δασών. Πέρα των αγροτικών καλλιεργειών με δημητριακά το είδος προτιμά τους ανοιχτούς ελαιώνες, αμπελώνες, δεντρώδης καλλιέργειες και ανοιχτούς θαμνώνες (Hadrinos & Akriotis, 1997; Tucker, & Heath, 1994).

Τροφική οικολογία:

Τα ενήλικα του είδους τρέφονται με σπόρους και με ασπόνδυλα κυρίως την περίοδο αναπαραγωγής. Συλλέγει την τροφή του τόσο από το έδαφος όσο και στο ύψος των θάμνων. Επιλέγει χαμηλής έντασης καλλιεργήσιμες εκτάσεις παρουσία άγριας βλάστησης και θάμνων όπου η διαθεσιμότητα τόσο των σπόρων όσο και των ασπόνδυλων είναι μεγάλη (Tucker, & Heath, 1994). Επίσης, χρησιμοποιεί τις κορυφές των θάμνων και δέντρων ως θέσεις τραγουδιού (Hadrinos & Akriotis, 1997).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Ο Αμπελουργός προτιμά καλλιεργήσιμες περιοχές τόσο ανοιχτές με μικρό ποσοστό θάμνων όσο και περιοχές παρουσία δέντρων ή που γειτνιάζουν με δάση. Επίσης, παρατηρείται σε ανοιχτούς ελαιώνες και θαμνώνες, σε αμπελώνες και καλλιέργειες οπωροφόρων δέντρων. Προτιμούνται καλλιεργείες χαμηλής έντασης παρουσία φυσικής βλάστησης όπου η διαθεσιμότητα των τροφικών του πηγών είναι υψηλή.

Κυριότερα ενδιαίτηματα που στηρίζουν το είδος

257	Οικότονος των δασικών ορίων
264	Θαμνώνες
296	Καλλιεργούμενη γη

Απειλές

Αναπαραγωγή

Απειλές στο ενδιαίτημα αναπαραγωγής: Η εντατικοποίηση της γεωργίας θεωρείται η βασικότερη απειλή για το είδος καθώς αλλοιώνει το ενδιαίτημά του. Συγκεκριμένα, η καταστροφή της φυσικής βλάστησης, των φυτοφρακτών και των διάσπαρτων δέντρων στις αγροτικές περιοχές, έργα αναδασμού που μετατρέπουν μικρού μεγέθους, εκτατικές σε μεγάλου μεγέθους, εντατικές καλλιέργειες υψηλής ομοιογένειας, η εντατική χρήση αγροχημικών αποτελούν μέτρα που υποβαθμίζουν το ενδιαίτημα του είδους (Hadrinos & Akriotis, 1997; Tucker, & Heath, 1994). Επίσης, η παράνομη σύλληψη και αιχμαλωσία απειλούν το είδος στα νησιά του Αιγαίου (Tucker, & Heath, 1994).

Διαχείμαση

Μετανάστευση

Σύνοψη κρίσιμων παραμέτρων

Κυριότερη απειλή για το είδος αποτελεί η εντατικοποίηση της γεωργίας και οι πρακτικές που εφαρμόζονται στο στάδιο αλλαγής των αγροτικών καλλιεργειών από χαμηλής έντασης σε πλήρως εντατικοποιημένες. Πρακτικές όπως αναδασμοί, η καταστροφή

των θάμνων και φυτοφρακτών στα όρια των καλλιεργειών, η εκτεταμένη χρήση αγροχημικών υποβαθμίζουν το ενδιαίτημά του. Επίσης, η παράνομη σύλληψη και αιχμαλωσία είναι ακόμη διαδεδομένη σε ορισμένα νησιά του Αιγαίου, απειλώντας το είδος.

Κυριότερες απειλές που αντιμετωπίζει το είδος

102	Επέκταση - εντατικοποίηση επήσιων καλλιεργειών
103	Εντατικοποίηση πολυετών καλλιεργειών (αμπέλια, οπωρώνες, ελαιώνες κλπ)
109	Εντατικής μορφής και σταβλισμένη κτηνοτροφία
112	Αναδασμός
904	Ρύπανση από αγροχημικά που απορρέουν στους υδάτινους αποδέκτες, υφαλμύρωση αποδεκτών

■ Προτεινόμενα μέτρα διατήρησης του είδους

Γενικά Μέτρα που εννοούν όλα τα είδη

M01 Καθορισμός Επιθυμητών Τιμών Αναφοράς για τα είδη χαρακτηρισμού (FRVs) - M02 Χαρτογράφηση πυρήνων κατανομής και κρίσμων ενδιαίτημάτων - M04 Παρακολούθηση πληθυσμιακών τάσεων των ειδών χαρακτηρισμού- M05 Εθνικά Σχέδια Δράσης για τα είδη χαρακτηρισμού

Διαχειριστικά Μέτρα

M06	Σχέδια Διαχείρισης ενδιαίτημάτων/οικοτόπων
M07	Ιδρυση, Διαχείριση και λειτουργία Καταφυγίων Άγριας Ζωής στις ΖΕΠ, με βελτιωμένες προδιαγραφές
M08	Εθνικό Σχέδιο Επόπτευσης και Φύλαξης
M09	Ενημέρωση και εναισθητοποίηση ειδικών ομάδων χρηστών των ΖΕΠ
M11	Σχεδιασμός και υλοποίηση αγροπεριβαλλοντικών μέτρων για τη βιοποικιλότητα και τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου
M17	Προσδιορισμός και οριοθέτηση Περιοχών Υψηλής Φυσικής Αξίας (ΥΦΑ)

■ Βιβλιογραφικές αναφορές

Cramp, S. & Perrins, C.M. (eds) (1993) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and Africa. The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press.

Handrinos, G., & Akriotis, T., (1997) The birds of Greece. C. Helm, A & C Black, London.

Tucker, G. M. & Heath M. F., (1994) Birds in Europe: Their conservation status. Cambridge, UK.: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No 3)